મજમૂએ ખુત્બાત

દવાએ દિલ

ઈઝાફા શુદા જદીદ એડીશન

અઝ ઈફાદાત

હઝરત મૌલાના પીરફકીર ઝુલ્ફિકાર અહમદ નકશબંદી મુદઝિલ્લુહૂ

મુદીર દારુલ ઉલૂમ ઝંગ પાકિસ્તાન

મુરત્તિબ

(મૌલ્વી) સલાહુદ્દીન સૈફી

ઉસ્તાઝ દારુલ ઉલૂમ ફલાહ દારૈન તરકેસર, સુરત, ગુજરાત

દવાએ દિલ

(મજમૂએ ખુત્બાત)

સાહેબે દિલ આરિફ બિલ્લાહ ફખ્રુલ અમાસિલ શૈખે તરીકત હઝરત મૌલાના પીર ફકીર ઝુલ્ફિકાર અહમદ નક્શબંદી મુદ ઝિલ્લુહૂ કે દિલ કો બેદાર કરને વાલે ઉન ખુત્બાત કા મજમૂઆ જો સર ઝમીને ગુજરાત કે એક હફતે કે સફર કે દૌરાન મુખ્તલિફ જામિઆત ઔર મસાજિદ મેં દિયે ગએ.

અઝ ઈફાદાત

હઝરત મૌલાના ફકીર ઝુલ્ફિકાર અહમદ સાહબ નક્શબંદી મુદ ઝિલ્લુહૂ

મોહતમિમ દારુલ ઉલૂમ ઝંગ (પાકિસ્તાન)

નાશિર

મદીના એજન્સી

૪/૪૫૫૧, ખંબાતવાલા માર્કેટ, ઝાંપા બઝાર, સુરત-૩.

ફોનઃ (૦૨૬૧) ૨૪૨૮૯૭૭, ૨૪૧૭૩૮૮

મોબાઈલ : ૩૧૨૯૩૭૧

નામે કિતાબ : દવાએ દિલ
અઝ ઈફાદાત : હઝરત મૌલાના પીર ફકીર ઝુલ્ફિકાર અહમદ
નકશબંદી મુદ ઝિલ્લુહૂ
મોહતમિમ દારુલ ઉલૂમ ઝંગ, પાકિસ્તાન
મુરત્તિબ : (મૌલ્વી) સલાહુદ્દીન બિન હાજી જમીલ અહમદ
સૈફી (સાહબ)
કોમ્પ્યુટરાઈઝિંગ : ઉર્દુ અરબી ગ્રાફિક્સ, રાંદેર, સુરત.
(ફોન) ૦૨૬૧-૨૭૬૧૮૯૫
(મોબાઈલ) ૯૮૨૫૫૭૪૧૩૨

નાશિર : **મદીના એજન્સી**

૪/૪૫૫૧, ખંબાતવાલા માર્કેટ, ઝાંપા બઝાર, સુરત-૩.
ફોનઃ (૦૨૬૧) ૨૪૨૮૯૭૭, ૨૪૧૭૩૮૮
મોબાઈલ : ૩૧૨૯૩૭૧

ફહેરિસ્તે ખુત્બાત

 ખત કા જવાબ

باسمہٖ تعالیٰ

اللّٰہ . اللّٰہ . اللّٰہ

મિન ફકીર
૧ જુલાઈ ૨૦૦૧
(હાલ મુકીમ) લૂસાકા

અઝીઝુલ કદ્ર મૌલાના સલાહુદ્દીન સૈફી સાહબ ઝૈદ મજદહૂ

અસ્સલામુ અલૈકુમ વરહમતુલ્લાહિ વબરકાતુહૂ.

આપકા મકતૂબ શર્ફે સુદૂર લા કર તમાનિયતે કલ્બ નસીબ હોને કા બાઈસ બના. યે આજિઝ બંદા મહેઝ ગંદા અપને ગુનાહોં પે નાદિમ વ શર્મિન્દા ઈસ કાબિલ તો નહીં હૈ કે ઉલમા વ તલબા કી મૌજૂદગી મેં વાઝ વ નસીહત કી બાબત કરે. મગર મશાઈખ કી તરફ સે ઈસ કામ કે લિયે મામૂર હૈ. લિહાઝા મજબૂર ભી હૈ માઝૂર ભી હૈ. બાતેં તો અપને અકાબિર હી સે સુની હુવી હોતી હૈં. બસ સબક સુનાને કી નિય્યત સે અહેબાબ કી ખિદમત મેં કુછ ગુઝારિશાત પેશ કર દેતા હૈ. યે રબ્બે કરીમ કી રહેમત હૈ કે ઉસને ફકીર કી જહાલત પર પરદા ડાલ દિયા હૈ. ઈસી લિયે ફકીર દિલો જાન સે ઈસ બાત પર યકીન રખતા હૈ કે જિસ ને ફકીર કી તારીફ કી ઉસને દર હકીકત મેરે પરવરદિગાર કી સત્તારી કી તારીફ કી. બકૌલ શખ્સે:

ઈસ્યાં સે કભી હમ ને કિનારા ના કિયા
પર તૂને દિલ આઝુરદા હમારા ના કિયા

હમને તો જહન્નમ કી બહોત કી તદબીર
લેકિન તેરી રહેમત ને ગવારા ના કિયા

અલ્લાહ રબ્બુલ ઈઝઝત આપકી મસાઈ જમીલા કો કુબૂલ ફરમાએ, આમીન. યે બાત સચ હૈ કે કિતાબોં કી ઉમ્રેં ઈન્સાનોં કી ઉમ્રોં સે ઝિયાદા હોતી હૈં. મુમકિન હૈ કે આપ ને જિન બયાનાત કો સફહા કિરતાસ પર મહેફૂઝ કિયા હૈ વો હમારે દુન્યા સે રુખ્સત હોને કે બાદ ભી કારેઈન કે દિલોં કો ગરમાતે રહેં. કુબૂલ

તાઝા ખ્વાહી દાશ્તન ગર દાગ હાએ સીના રા
ગાહે બગાહે બાઝ ખ્વાં ઈં કિસ્સા પા રીના રા

રહી બાત ઉન્વાન કી તો મુનાસિબ હૈ મકામી અકાબેરીન કે મશ્વેરા સે તય કર લિયા જાએ. તાહમ ચંદ અલ્ફાઝ જો ફકીર કે ઝહેન મેં આ રહે હૈં ઉન્હેં લિખને કી જસારત કરતા હૈ તાકે આપ હઝરાત કો ફૈસ્લે મેં આસાની હો.

૧) મવાઈઝે ફકીર
૨) નસીહત વસિય્યત કે રંગ મેં
૩) બયાનાતે ફકીર
૪) સદાએ ફકીર

બકૌલ મીર દર્દ

ફકીરાના આએ સદા કર ચલે
મિયાં ખુશ રહો હમ દુઆ કર ચલે

ફકીર કી તરફસે જિન હઝરાત કો આપ બસહૂલત સલામ પેશ ફરમા સકેં ઝરૂર પહોંચા દીજિયે.

أُحِبُّ الصَّالِحِينَ وَلَسْتُ مِنْهُمْ. لَعَلَّ اللّٰهَ يَرْزُقُنِي صَلَاحًا

વસ્સલામ મઅલ ઈકરામ
ફકીર ઝુલ્ફિકાર અહમદ નકશબંદી

كَانَ اللّٰهُ لَهُ عِوَضًا مِنْ كُلِّ شَيْءٍ

તકરીઝ

હઝરત મૌલાના સય્યદ ઝુલ્ફિકાર અહમદ સાહબ મુદ ઝિલ્લુહૂ કાસિમી
(ઉસ્તાઝે હદીસ દારુલ ઉલૂમ ફલાહ દારૈન, તરકેસર, સૂરત, ગુજરાત)

સાહબે દિલ શૈખે તરીકત આરિફ બિલ્લાહ ફખ્રુલ અમાસિલ હઝરત મૌલાના ઝુલ્ફિકાર અહમદ સાહબ મુદ ઝિલ્લુહૂ , રઈસે જામિઆ ફલાહ દારૈન હઝરત મૌલાના અબ્દુલ્લાહ સાહબ દામત બરકાતુહુમ કે બળે સાહબઝાદે જબાન હઝરત મૌલાના મુહમ્મદ સાહબ મિફતાહી કી દાવત પર ઝામ્બિયા સે ઈન્ડિયા મેં સૂબા ગુજરાત તશરીફ લાએ, ઈસ દૌરા કે પ્રોગ્રામોં મેં તરકેસર કો ભી વક્ત દિયા ગયા થા, ઈસ ખાકસાર ને ભી હઝરતે વાલા કે બાઝ બયાનાત મેં શિરકત કી સઆદત હાસિલ કી.

વાકેઅતન બયાનાત દવાએ દિલ થે, અપની તાસીર મેં જાદૂ જૈસા અસર રખતે થે. દિલ ચાહતા થા કે એક મિનટ કે લિયે ભી હઝરત સે જુદા ના હૂં. ઉનકી હર બાત દિલ પર નક્શ કર લેને કે કાબિલ હોતી થી, ગફલત દૂર હોતી નઝર આતી થી, વાઝ ઝિંદગી મેં બહોત સે સુને ઔર ખુદ ભી કુછ કહેને કી આદત રહી હૈ, મગર મૌસૂફ કે મવાઈઝ કે આગે સારે ગરાગ ગુલ હોતે નઝર આએ.

મુજે બહોત ખુશી હુઈ કે અઝીઝમ સલાહુદીન ❁

❁ સલાહુદદીન સાહબ સૈફી મીરઠી ફલાહી દારુલ ઉલૂમ ફલાહ દારૈન કે ફારિગ હૈં યહાં કુતુબખાના કે નાજિમ હૈં, કઈ

સલ્લમહૂ ને ઈસ ગંજે ગિરાં માયા કો ટેપ કી મંદદ સે જમા ફરમાયા, મુજે સુનાયા ઔર ઝૈલી ઉન્વાનાત કે બારે મેં ભી મશ્વેરા કિયા. નીઝ બતૌર તકરીઝ ચંદ સતરેં લિખને કા હુમક ફરમાયા. મૈં કયા તકરીઝ લિખૂં "આફતાબ આમદ દલીલ આમદ" હઝરત કી બાતેં ખુદ અપની અફાદિયત ઔર રૌશની ફૈલાને કે લિયે કાફી હૈં. મૌસૂફ બહોત સી કુતુબ કે મુસન્નિફ હૈં. હર કિતાબ હિર્ઝે જાન બનાને કે કાબિલ હૈ. રૂસ કા સફર નામા, મકતૂબાત, હયાતે હબીબ, ઈસ્લાહી બયાનાત, ઈશ્કે ઈલાહી, બા અદબ બા નસીબ, તસવ્વુફ વ સુલૂક વગૈરા છપ કર મંઝરે આમ પર આ ચુકી હૈં. મૌલાના ઉલૂમે અસરિયા વ અંગ્રેઝી ઝબાન મેં ભી મહારત રખતે હૈં. અસરી ઉલૂમ કી કઈ ડિગ્રિયાં હાસિલ કી હૈં. એક લંબે અરસે સે અમરીકા મેં કયામ પઝીર હૈં.

(પિછલે સફહે કા જારી)

કિતાબોં કી તદરીસ ભી ઉન સે મુતાલ્લિક હૈવો સાહેબે દિલ, સોઝે દુરૂં રખતે હૈં, બાતિન કી ઈસ્લાહ કે શૈદાઈ હૈં, મૈં ને ઉનકા સોઝો ગુદાઝ મસ્નવી કે દર્સ મેં મહેસૂસ કિયા, વો કઈ મહીને તક મેરે પાસ મસ્નવી કે દર્સ મેં શરીક રહે, ઈન્તેહાઈ ઝાકિર શાગિલ ઔર અહેલુલ્લાહ સે વાલેહાના તઅલ્લુક રખને વાલે શખ્સ હૈં, શૈખ ઝુલ્ફિકાર અહમદ ને તો ઉનકો ઐસા મુતાસ્સિર કિયા હૈ કે વો ઉન પર ફરેફતા ઉનકે આશિક ઝાર હો ગએ હૈં, ઈસી જઝબા ને ઉનકો મૌસૂફ કે ખુત્બાત કો જમા કરને પર આમાદા કિયા હૈ, ઉનકી વઝા કતા ભી શૈખે મૌસૂફ સે મુશાબા હૈ, અલ્લાહ તઆલા ઈસ મર્દે સાલેહ કો અપને વકત કા અઝીમ મુસ્લેહ બનાએ (આમીન) વો ઈન્તેહાઈ મુસ્તઈદ, ફઅઆલ હૈં, બેહતરીન કાતિબ હૈં, ઈન્તેઝામી ઉમૂર કા બહોત અચ્છા સલીકા રખતે હૈં, નઝમો નુસ્ક ઔર નઝાફત મેં લા જવાબ હૈં.

બહોત સે અમરીકી નૌજવાન આપ કે હાથ પર ઈમાન લા ચુકે હૈં. ઝિક્રો શુગલ મુરાકબા આપકે ઐસે મામૂલાત હૈં જો બરસોં સે જારી હૈં. મૌસૂફ વક્ત કે સફે અવ્વલ કે બુઝુર્ગ, શૈખે તરીકત હઝરત મૌલાના ગુલામ હબીબ સાહબ નકશબંદી રહેમતુલ્લાહ અલૈહ કે અજલ ખુલ્ફા મેં સે હૈં. પાકિસ્તાન કે બહોત સે મદારિસ ઔર જામિઆત કે સરપરસ્ત હૈં (મોહતમિમ જામિઆ આઈશા ઝંગ, મુદીરે દારુલ ઉલૂમ ઝંગ, સરપરસ્ત જામિઅતુસ્સાલેહાત, ફૈસ્લાબાદ) અલ્લાહ તઆલા ને કમ ઉમરી મેં અજીબ વ ગરીબ સિફાતે હસના કા જામેઅ બનાયા હૈ.

અલ્લાહ તઆલા ઈસ મજમૂઆ કો દિલોં કે બેદાર કરને કા ઝરિયા બનાએ ઔર શર્ફે કુબૂલિયત સે નવાઝે, આમીન.

ઝુલ્ફિકાર અહમદ ગુફ્રે-ર લહૂ
ખાદિમે હદીસ દારુલ ઉલૂમ ફલાહે દારૈન તરકેસર

 અપને દિલ કી બાત

نَحْمَدُهٗ وَنُصَلِّيْ عَلٰى رَسُوْلِهِ الْكَرِيْمِ اَمَّا بَعْدُ !

યેં ખાકસાર (સલાહુદ્દીન સૈફી ખાદિમે દારુલ ઉલૂમ ફલાહે દારૈન) શૈંખે તરીકત હઝરત મૌલાના પીર ફકીર ઝુલ્ફિકાર અહમદ સાહબ મુદ ઝિલ્લુહૂ કે ગુજરાત કે સફર કે દૌરાન અકસર બયાનાત મેં શરીક રહા. હઝરત મૌલાના કા ઈલ્મ આમ ફહેમ ઝબાન મેં અવામ વ ખવાસ કો સમજાને કા જો અંદાઝ થા વો દિલોં કો મોહ લેતા થા. દિલ ઉનકી બાતોં કી તરફ બે સાખ્તા ખિંચે ચલે જાતે થે, આંખેં અપને ગુનાહોં પર આંસૂ બહાને લગતીં, બાઝ અફરાદ અપને જઝબાત પર કાબૂ ના પા કર ચીખ પળતે થે, મજમા પર એક અજીબ કૈફિયત તારી હો જાતી, કુરઆની આયાત વં અહાદીસે રસૂલુલ્લાહ સલ્લલ્લાહુ અલૈહિ વસલ્લમ સે ઈસ્તેદલાલ કા એક અછૂતા અંદાઝ દિલ પર અસર કરને વાલે વાકેઆત, તૌબા વ ઈસ્તેગ્ફાર પર ઉભારને વાલી તંબીહાત, ઔર અમલ પર આમાદા કરને વાલે નતાઈજ વ ઈન્આમાત, દિલ કો બેદાર કરને વાલા ઝિક્ર વ મુરાકેબા યે સબ બાતેં મસહૂર કુન થીં, નીઝ બયાન કે સાથ સાથ અલ્લાહ રબ્બુલ ઈઝઝત ને આપ કો ઈતના પુર કશિશ બનાયા કે આપ કા સરાપા સુન્નતે રસૂલ સલ્લલ્લાહુ અલૈહિ વસલ્લમ સે આરાસ્તા વ પૈરાસ્તા, આપ કા સર સુન્નત ઈમામા સે મુઝય્યન, આપકા હાથ ઈત્તેબાએ રસૂલ મેં અસા બરદાર, આપ કી ચાલ યાદે ઈલાહી મેં ડૂબે હુવે શખ્સ કી માનિંદ, ગોયા આપ હુઝૂરે પાક સલ્લલ્લાહુ અલૈહિ વસલ્લમ કી સુન્નતોં કા ચલતા ફિરતા નમૂના હૈં. આપકો દેખતે દેખતે જી

નહીં ભરતા, હર દમ દિલ આપકી નઝર કે ઝાવિયે મેં રહેને કા હુકમ દેતા, કભી દિલ કહેતા કે આપ કા અસા ચૂમ લૂં કભી કહેતા કે આપકી પેશાની કો બોસા દૂ ઔર બારહા યે ભી ખયાલ આતા કે જબ આપ સલ્લલ્લાહુ અલૈહિ વસલ્લમ કે ઉમ્મતી કા યે હાલ હૈ તો ખુદ આપ સલ્લલ્લાહુ અલૈહિ વસલ્લમ કી મહબૂબિયત કા કયા આલમ હોગા! જબ આપકા ઉમ્મતી ઈતના બા કમાલ તો આપ કિતને બા કમાલ હોંગે! બસ ઈન સબ કૈફિયાત સે સરશાર હો કર યે આજિઝ મજબૂર હુવા કે આપકે બયાનાત કો કલમ બંદ કરે, લિહાઝા આપ કે બયાનાત કે બાદ કઈ મજલિસોં મેં દુઆ ભી કી કે પ્યારે અલ્લાહ! આપ હઝરત કે બયાનાત કો જમા કરને કા કામ ઈસ આજિઝ સે લે લીજિયે. અગર યે કામ મુજસે હો જાતા હૈ તો આપ કે ખઝાને મેં કિસી બાત કી કમી નહીં હોગી, બલ્કે મેરા હી કામ બન જાએગા. અય અલ્લાહ ! આપ મુજસે રાઝી હો જાઈયે, અલ્લાહ કા શુક્ર હૈ કે ઈસ દુઆ કો શર્ફે કુબૂલિયત અતા હુવા, ચુનાંચે અલ્લાહ પાક ને આજ વો દિન દિખાયા કે ટેપ રેકોર્ડ કી મદદ સે તમામ બયાનાત કો કલમ બંદ કરકે મુખ્તલિફ અનાવીન કે તહેત જમા કરકે સાહેબે દિલ કી ઈસ સદાએ દિલ કો તમામ મુસલમાનોં કે લિયે શાએઅ કિયા જા રહા હૈ, મેરે અસાતેઝા ઔર અહેબાબ ને ઈસ કો સરાહા હૈ.

યે ખાકસાર ઈસ મજમૂઆ કો “દવાએ દિલ” કે નામ સે પેશ કર રહા હૈ, હઝરત સે ભી ઈસ કી ઈજાઝત હાસિલ કર લી ગઈ હૈ. અલ્લાહ રબ્બુલ ઈઝઝત ઈસ કિતાબ કો કુબૂલ ફરમાએં ઔર નિસ્બત કા નૂર ફૈલાને કા ઝરિયા બનાએં. અલ્લાહ રબ્બુલ ઈઝઝત હઝરતે વાલા કી ઉમ્ર મેં બરકત અતા ફરમાએં, અલ્લાહ તઆલા આપ કો સલામત બા કરામત રખે

ઔર આપકે ફૈઝ કો તા કયામત જારી વ સારી રખે.

નીઝ બળી ના ઈન્સાફી હોગી અગર ઈસ મૌકા પર અપને મોહસિન જનાબ હાઝિફ સાઈદ સાહબ મુદ ઝિલ્લુહૂ કાપોદરવી કા શુક્રિયા અદા ના કરૂં (જિનસે શનાસાઈ કા બાઈસ યહી ખુત્બાત બને) જિન્હોં ને ઈન ખુત્બાત કી ઈશાઅત કા અપને દોસ્તોં સે મિલ કર ઈન્તેઝામ ફરમાયા, નીઝ ઉન તમામ દોસ્ત અહેબાબ કા મમનૂન હૂં જિન્હોં ને કેસિટોં કી ફરાહમી ઔર ઝબ્ત વ તરતીબ મેં મેરા તઆવુન ફરમાયા, અલ્લાહ પાક જુમલા મુઆવેનીન વ મોહસિનીન કો અજરે અઝીમ સે નવાઝે, આમીન.

અખીર મેં અલ્લાહ રબ્બુલ ઈઝઝત સે દુઆ હે અલ્લાહ પાક શૈખે મોહતરમ કે ઈસ ચશ્મએ સાફી સે હર ખાસ વ આમ કો ફૈઝ ઉઠાને કી તૌફીક બખ્શે ઔર આસી કે લિયે ઝરિયા નિજાત બનાએ, આમીન.

સલાહુદ્દીન સૈફી
યકે અઝ ખુદામ ફલાહે દારૈન, તરકેસર

بسم الله الرحمن الرحيم

يَوْمَ لَا يَنفَعُ مَالٌ وَّلَا بَنُوْنَ إِلَّا مَنْ

اَتَى اللّٰهَ بِقَلْبٍ سَلِيْمٍ (القرآن الكريم)

અપના દિલ સંવારિયે

હઝરત કા યે બયાન દારુલ કુર્આન જંબૂસર મેં બાદ નમાઝે ઇશા, બરોઝ હફતા બતારીખ ૧૩ જન્વરી ૨૦૦૧ કો હુવા, સામેઇન મેં તલબા વ અસાતેઝા થે.

અપના દિલ સંવારિયે

 ઈકતેબાસ

જબ ઇન્સાન દિલ કો સંવારને કી મેહનત શુરૂ કરતા હૈ તબ પત ચલતા હૈકે ઇસ દિલ મેં કિતના કામ બાકી હૈ, દિલ કા સંવારના આસાન નહીં, મુદતેં ગુઝર જાતી હૈં તબ જા કર ઇન્સાન કા દિલ સંવરતા હૈ.

વીરાને ભી દેખે હૈં આબાદી ભી દેખી ન્હે
જો ઉજળે તો ફિર ના બસે દિલ વો નિરાલી બસ્તી હૈ
દિલ કા ઉજળના સહેલ સહી બસના ખેલ નહીં ભાઇ
બસ્તી બસના ખેલ નહીં બસ્તી બસતે બસતે બસતી હૈ

જિસ તરહ બસ્તિયોં કા આબાદ હોના કોઇ આસાન કામ નહીં, ઉમ્રેં ગુઝરતી હૈં તબ વો આબાદ હોતી હૈં. બિલ્કુલ ઇસી તરહ ઉમ્રેં ગુઝરતી હૈં તબ જા કર દિલ આબાદ હોતા હૈ, બિગળતા હૈ જલ્દી સંવરતા બળી મુશ્કિલ સે હૈ.

(હઝરત મૌલાના પીર ફકીર ઝુલ્ફિકાર અહમદ સાહબ નકશબંદી મુદ ઝિલ્લુહૂ)

اَلْحَمْدُ لِلّٰهِ وَكَفٰى وَسَلَام" عَلٰى عِبَادِهِ الَّذِيْنَ اصْطَفٰى اَمَّا بَعْد!

اَعُوْذُ بِاللّٰهِ مِنَ الشَّيْطٰنِ الرَّجِيْمِ، بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ

يَوْمَ لَا يَنْفَعُ مَال" وَّلَا بَنُوْنَ اِلَّا مَنْ اَتَى اللّٰهَ بِقَلْبٍ سَلِيْمٍ (پ ١٩، ع ٩، آيت ٨٩)

فَقَالَ رَسُوْلُ اللّٰهِ صَلَّى اللّٰهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ "اَنَّ فِىْ جَسَدِ كُلِّ بَنِىْ آدَمَ لَمُضْغَةً اِذَا فَسَدَتْ فَسَدَ الْجَسَدُ كُلُّهٗ وَاِذَا صَلُحَتْ صَلُحَ الْجَسَدُ كُلُّهٗ"

سُبْحَانَ رَبِّكَ رَبِّ الْعِزَّتِ عَمَّا يَصِفُوْنَ وَسَلَام" عَلَى الْمُرْسَلِيْنَ وَالْحَمْدُ لِلّٰهِ رَبِّ الْعَالَمِيْنَ

اَللّٰهُمَّ صَلِّ عَلٰى سَيِّدِنَا مُحَمَّدٍ وَّعَلٰى اٰلِ سَيِّدِنَا مُحَمَّدٍ وَّبَارِكْ وَسَلِّمْ

اَللّٰهُمَّ صَلِّ عَلٰى سَيِّدِنَا مُحَمَّدٍ وَّعَلٰى اٰلِ سَيِّدِنَا مُحَمَّدٍ وَّبَارِكْ وَسَلِّمْ

اَللّٰهُمَّ صَلِّ عَلٰى سَيِّدِنَا مُحَمَّدٍ وَّعَلٰى اٰلِ سَيِّدِنَا مُحَمَّدٍ وَّبَارِكْ وَسَلِّمْ

"اِنَّ فِىْ جَسَدِ بَنِىْ آدَمَ لَمُضْغَةً બેશક બની આદમ કે જિસ્મ મેં ગોશ્ત કા એક લોથળા હૈ" اِذَا فَسَدَتْ فَسَدَ الْجَسَدُ كُلُّهٗ કે જબ વો બિગળતા હૈ પૂરે જિસ્મ કે આમાલ બિગળ જાતે હૈં ઔર જબ વો સંવર જાતા હૈ તો પૂરે જિસ્મ કે આમાલ સંવર જાતે હૈં.

કયામત કે દિન કામ આને વાલી ચીઝ

કુર્આન મજીદ કી જો આયત પઢી ગઇ જિસ મેં અલ્લાહ તઆલા ને ફરમાયા કે કયામત કે દિન ના માલ કામ આએગા ના બેટે કામ આએંગે اِلَّا مَنْ اَتَى اللّٰهَ بِقَلْبٍ سَلِيْمٍ મગર જો સંવારા હુવા દિલ લાએ વો ઉસકે કામ આએગા, ઇસ મેં દો ચીઝોં કી નફી કી ગઇ, એક માલ કી ઔર એક ઔલાદ કી, આમ તૌર પર

દુન્યા મેં ઈન્સાન ઈન્હીં ચીઝોં સે ધોકા ખાતા હે, ઔર દુન્યા મેં આદમી યે સમજતે હૈં કે માલ હો તો ઈન્સાન શેરની કા દૂધ ભી ખરીદ સકતા હે, માલ સે તમામ કામ સંવર જાતે હૈં, હાલાંકે યે બળી ગલત ફહેમી હે. માલ સે ઈન્સાન કે કુછ કામ તો સંવરતે હૈં હર કામ નહીં સંવરતા, દુન્યા મેં ભી હર કામ નહીં સંવરતા ઔર અખેરત મેં તો કોઈ ભી કામ નહીં સંવરેગા. આપ ખુદ ગૌર ફરમાઈયે કે માલ સે ઈન્સાન ઐનક તો ખરીદ સકતા હે, બીનાઈ નહીં ખરીદ સકતા, માલ સે ઈન્સાન અચ્છા લિબાસ તો ખરીદ સકતા હે ખૂબસૂરતી નહીં ખરીદ સકતા, માલ સે ઈન્સાન નર્મ બિસ્તર તો ખરીદ સકતા હે મીઠી નીંદ નહીં ખરીદ સકતા, માલ સે ઈન્સાન દવા તો ખરીદ સકતા હે સેહત નહીં ખરીદ સકતા, માલ સે ઈન્સાન ખિઝાબ તો ખરીદ સકતા હે શબાબ નહીં ખરીદ સકતા, ઔર માલ સે ઈન્સાન લોગોં કી ખુશામદ તો ખરીદ સકતા હે કિસી કે દિલ કી મોહબ્બત નહીં ખરીદ સકતા, માલ સે ઈન્સાન કિતાબ તો ખરીદ સકતા હે ઈલ્મ નહીં ખરીદ સકતા, માલૂમ હુવા કે દુન્યા મેં ભી હર કામ માલ સે નહીં હોતા, લિહાઝા આખેરત મેં તો બિલ્કુલ હી કોઈ કામ નહીં હોગા, વહાં કયા ચીઝ કામ આએગી ?

اِلَّا مَنْ اَتَى اللّٰهَ بِقَلْبٍ سَلِيْمٍ જો સંવરા હુવા દિલ લાએ, ઐસા દિલ જિસ પર માસિવા કી મોહબ્બત કે અસરાત ના હોં જો માસિવા કી મોહબ્બત સે મહેફૂઝ હો, જબ ભી દિલમેં ગૈરુલ્લાહ કી મોહબ્બત આતી હે તો દિલ પર દાગ લગ જાતા હે. દિલ પર ઝુલ્મત આ જાતી હે, દુન્યા કી મોહબ્બત સે દિલ પર ઝુલ્મત આતી હે ઔર અલ્લાહ રબ્બુલ ઈઝઝત કી મોહબ્બત સે દિલ રૌશન હો જાતા હે. જબ ભી કોઈ ગુનાહ કિયા જાતા હે હર ગુનાહ કે ઈવઝ દિલ કે ઊપર એક સિયાહ નુકતા લગ જાતા હે,

અગર સચ્ચી તૌબા કર લી તો વો નુકતા ધુલ ગયા ઔર અગર દોબારા ગુનાહ કર લિયા તો દૂસરા નુકતા લગા, ગુનાહોં પર ગુનાહ કરતે કરતે વો નુકતે ઈતને બઢતે ચલે જાતે હૈં કે ઈન્સાન કા દિલ બિલ્કુલ સિયાહ હો જાતા હૈ.

દિલ એક નિરાલી બસતી

જબ ઈન્સાન દિલ કો સંવારને કી મેહનત શુરૂ કરતા હૈ તબ પત ચલતા હૈકે ઈસ દિલ મેં કિતના કામ બાકી હૈ, દિલ કા સંવારના આસાન નહીં, મુદ્દતેં ગુઝર જાતી હૈં તબ જા કર ઈન્સાન કા દિલ સંવરતા હૈ.

વીરાને ભી દેખે હૈં આબાદી ભી દેખી હૈ
જો ઉજળે તો ફિર ના બસે દિલ વો નિરાલી બસ્તી હૈ
દિલ કા ઉજળના સહેલ સહી બસના ખેલ નહીં ભાઈ
બસ્તી બસના ખેલ નહીં બસ્તી બસતે બસતે બસતી હૈ

જિસ તરહ બસ્તિયોં કા આબાદ હોના કોઈ આસાન કામ નહીં, ઉમ્રેં ગુઝરતી હૈં તબ વો આબાદ હોતી હૈં. બિલ્કુલ ઈસી તરહ ઉમ્રેં ગુઝરતી હૈં તબ જા કર દિલ આબાદ હોતા હૈ, બિગળતા હૈ જલ્દી સંવરતા બળી મુશ્કિલ સે હૈ. સંવારને કે લિયે મેહનત કરની પળતી હૈ

મુસ્હફી હમ તો સમજતે થે કે હોગા કોઈ ઝખ્મ
તેરે દિલ મેં તો બહોત કામ રફૂ કા નિકલા

જિસ વક્ત પૈવંદ કારી કરોગે કિસી અલ્લાહ વાલે કે ઝેરે નઝર રેહ કર તો ફિર પતા ચલેગા કે કહાં કહાં ઝખ્મ લગે હૈં

દિલ હમા દાગ દાગ શુદ પંબા કુજા કુજા નહમ
કે દિલ સારા દાગ દાગ હો ગયા, કહાં કહાં મરહમ રખૂં.

કલ્બ ગુઝરગાહે તજલ્લિયાતે રબ્બાની

"કલ્બે અબ્દુલ્લાહ" જો હૈ વો "અરશુલ્લાહ" હૈ, અલ્લાહ રબ્બુલ ઈઝઝત કા અર્શ હૈ, દેખિયે જબ હમ બૈતુલ્લાહ કો બૈતુલ્લાહ કહેતે હૈં કિસ લિયે ? મઆઝલ્લાહ કોઈ અલ્લાહ રબ્બુલ ઈઝઝત વહાં રહેતે તો નહીં હૈં બલ્કે ઈસલિયે કે અલ્લાહ રબ્બુલ ઈઝઝત કી તજલ્લિયાતે ઝાતિયા કા વહાં પર વુરૂદ હોતા હૈ ઈસલિયે ઉસકો બૈતુલ્લાહ કહા ગયા, ઈસી તરહ જબ મોમિન અપને દિલ કો સંવાર લેતા હૈ તો ઉસકા દિલ ભી અલ્લાહ રબ્બુલ ઈઝઝત કી તજલ્લી ગાહ બન જાતા હૈ.

દિલ બદસ્ત આવર કે હજ્જે અકબર અસ્ત
અઝ હઝારાં કાબા યક દિલ બેહતર અસ્ત
કાબા બુન્યાદે ખલીલ આઝર અસ્ત
દિલ ગુઝરગાહે જલીલે અકબર અસ્ત

યે દિલ અલ્લાહ રબ્બુલ ઈઝઝત કી ગુઝરગાહ બની, ઈસલિયે ઈસ દિલ કો અલ્લાહ રબ્બુલ ઈઝઝત કા ઘર કહા.

દિલ કી સફાઈ મેં દેર ક્યૂં ?

હમ અપને ઘર મેં સફાઈ પસંદ કરતે હૈં, ઝરા ભી કહીં કોળા કરકટ નઝર આએ ઔરતોં કો ડાંટ પળતી હૈ, સફાઈ ક્યૂં નહીં કી, અપને ઘરોં મેં સફાઈ ચાહને વાલે ઝરા ગૌર કરેં, દિલ ભી તો અલ્લાહ રબ્બુલ ઈઝઝત કા ઘર હૈ, ઈસ મેં ભી સફાઈ

આની ચાહિયે, ઈસ પર જો ગુનાહોં કા મૈલ પળા હૈ કોળા કરકટ ભરા હૈ, અફસોસ હૈ કે હમ ને ઈસે રદ્દી કી ટોકરી બના રખા હૈ, યે અલ્લાહ રબ્બુલ ઈઝઝત કા ઘર હૈ વો ભી ચાહતે હૈં કે યે દિલ સાફ હો, આપ ખુદ ગૌર કીજિયે અગર આપકે પાસ ગંદા મૈલા બરતન લાયા જાએ ઔર કહા જાએ કે ઈસમેં દૂધ ડાલ દેં, આપ ગવારા ફરામએંગે ? આપ કહેંગે ઈતને ગંદે બરતન મેં દૂધ કૈસે ડાલેં, તો જિસ તરહ હમ ગંદે બરતન મેં દૂધ ડાલના પસંદ નહીં કરતે ઉસી તરહ અલ્લાહ રબ્બુલ ઈઝઝત ગંદે દિલોં મેં અપની મોહબ્બત ડાલના પસંદ નહીં ફરમાતે, વો ભી ચાહતે હૈં કે ઈસે સાફ કરો રગળાઈ કરો, ઈસે ચમકાઓ, ઈસ કે ઊપર સે ગુનાહોં કી ઝુલ્મત કો હટાઓ તાકે યે આઈના બન જાએ, જબ સાફ હો જાએગા તો ફિર અલ્લાહ રબ્બુલ ઈઝઝત કી રહેમતેં ખુદ બખુદ ઈસ મેં આએંગી, સફાઈ કરને મેં હમારી તરફ સે દેર હૈ, હઝરત અકદસ થાન્વી રહેમતુલ્લાહ અલૈહ કે એક ખલીફા ખ્વાજા મજઝૂબ રહેમતુલ્લાહ અલૈહ ને એક શેર કહા હૈ, હૈ તો બહોત હી સાદા લેકિન હઝરત થાન્વી કો ઈતના પસંદ આયા કે ઉસ દૌર મેં ફરમાયા કે અગર મૈં સાહેબે ઈસ્તેતાઅત હોતા તો એક લાખ રૂપિયા દે દેતા, શેર ક્યા થા

હર તમન્ના દિલ સે રુખ્સત હો ગઈ
અબ તો આ જા અબ તો ખિલ્વત હો ગઈ

તો જબ ઈન્સાન હર તમન્ના કો દિલ સે રુખ્સત કર દેતા હૈ તબ અલ્લાહ રબ્બુલ ઈઝઝત કી નેઅમતેં ઉસ દિલ પર નાઝિલ હોતી હૈં.

એક અજીબ મિસાલ

એક મિસાલ પર ઝરા ગૌર કીજિયે, ફિકા કા મસ્અલા હે કે જિસ કમરા મેં તસવીર લગી હો અલ્લાહ રબ્બુલ ઈઝઝત કી રહેમત કે ફરિશ્તે ઉસ ઘર મેં નહીં આતે. બિલ્કુલ ઈસી તરહ જિસ દિલ મેં કિસી કી તસ્વીર બૈઠી હોગી, અલ્લાહ રબ્બુલ ઈઝઝત ઉસ દિલ મેં આના કૈસે પસંદ ફરમાએંગે, જબ રહેમત કા ફરિશ્તા નહીં આતા તો રહેમતેં ભેજને વાલે કી મોહબ્બત કૈસે આએગી ? વો ભી યે ચાહતે હૈં કે ઈસકે અંદર કિસી કી તસ્વીર ના હો ઔર આજ કલ કે નૌજવાનોં કે દિલોં મેં તો તસ્વીર કે ઢેર લગે હૈં, રાસ્તા ચલતે ચલતે જિસ પર નઝર પળી વહી બૈઠ ગઈ, નિત નએ ઠપ્પે દિલ પર લગતે ચલે ગએ, ઐસે દિલ મેં અલ્લાહ રબ્બુલ ઈઝત કી મોહબ્બત કા મઝા કૈસે આએગા ? લુત્ફ કૈસે આએગા ? ઈસ લિયે ઈસ દિલ પર મેહનત કરને કી ઝરૂરત હે.

તમામ આઝા દિલ કે તાબેઅ

દેખિયે ઈન્સાન કે જિતને ભી આઝા હૈં વો ઈસ દિલ કે તાબેઅ હૈં, એક આદમી અગર આપ સે ખફા હે તો આપ કી તરફ નહીં દેખેગા, આપ પૂછેંગે કે ભઈ હમારી તરફ દેખતે કયૂં નહીં? વો કહેગા મેરા દિલ નહીં ચાહતા, અબ દેખના આંખ કા અમલ હે લેકિન કહેગા કયા ? મેરા દિલ નહીં ચાહતા, બચ્ચા ખાના નહીં ખા રહા, માં પૂછેગી બેટા ખાના કયૂં નહીં ખા રહે હો? વો કહેતા હે મેરા દિલ નહીં ચાહતા, તો ખાના તો મુંહ કા અમલ પેટ કી ઝરૂરત હે લેકિન કહેતા હે કે દિલ નહીં ચાહ રહા હે, ભાઈ આપ મેરી બાત કયૂં નહીં સુનતે? કે જી મેરા દિલ નહીં

કરતા, સુનના કાન કા અમલ હૈ મગર ફૈસ્લા દિલ કા માલૂમ હુવા, આંખ હો, કાન હો, ગરઝ જિસ્મ કા કોઇ ભી ઉઝવ હો વો દિલ કા તાબેઅ હૈ, જો દિલ કી કૈફિયત હોગી વહી ઈન્સાન કે આઝા કા અમલ હોગા, તો દિલ કે સંવરને સે ઈન્સાન સંવરતા હૈ ઔર દિલ કે બિગળને સે ઈન્સાન બિગળતા હૈ

દિલ કે બિગાળ હી સે બિગળતા હૈ આદમી
ઔર જિસને ઈસે સંવાર દિયા વો સંવર ગયા

યે હૈ તો છોટા લેકિન હૈ સોને કા "ટૂટા" જબ યે સંવરતા હૈ તો ઈન્સાન કો સંવાર કર રખ દેતા હૈ.

ઝાહિર મેં છોટા હકીકત મેં બળા

હમારે દિલ કી અલ્લાહ રબ્બુલ ઈઝઝત કે યહાં બળી કીમત હૈ, દેખિયે ! સંદૂક કી કીમત ઉસકી અંદર કી અશ્યા કે કીમતી હોને પર મૌકૂફ હોતી હૈ, આપ ગૌર કરેં ઘરોં કે અંદર બળે બળે સંદૂક હોતે હૈં, જિન કે અંદર લિહાફ તકિયે રઝાઈયાં ગરમી કે મૌસમ મેં ઔરતેં રખ દેતી હૈં, મગર ઉનકો તાલે નહીં લગાતીં વો ખુલે હી રહેતે હૈં, લેકિન એક છોટ સા જેવેલરી બૉકસ હોતા હૈ (ઝેવરાત રખને કા ડિબ્બા) ઈસમેં સોને ચાંદી કે ઝેવરાત હોતે હૈં ઈસકો છુપા છુપા કર રખતી હૈં, તાલે લગા કર રખતી હૈં, અગર ઘર બંદ કરકે કહીં જાના હોગા તો આખરી નઝર ઈસ પર ઝરૂર ડાલ કર જાએંગી, ઔર જબ વાપસ આ કર ઘર ખોલેંગી તો પહેલી નઝર ઈસી પર ડાલેંગી, મહેફૂઝ હૈ યા નહીં, અગર કોઇ યે કહે કે ઘર મેં આગ લગ ગઇ ઘર સે નિકલો તો જાતે જાતે ભી જેવેલરી બૉકસ કો હાથ મેં લે કર નિકલેંગી, લિહાઝા હૈ તો છોટા સા લેકિન હૈ બહોત કીમતી,

બિલ્કુલ ઈસી તરહ ઈન્સાન કા દિલ ભી હૈ, હૈ તો છોટા મગર બહોત કીમતી હૈ, ઈસ લિયે કે ઈસકે અંદર અલ્લાહ રબ્બુલ ઈઝઝત કી મારેફત હોતી હૈ, ઈસકે અંદર નૂર હોતા હૈ ઈસલિયે ઈસકા અલ્લાહ રબ્બુલ ઈઝઝત કે યહાં બળા મકામ હૈ, કયામત કે દિન અલ્લાહ રબ્બુલ ઈઝઝત બંદા સે દિલ માંગેંગે

يَوْمَ لَا يَنْفَعُ مَالٌ وَّلَا بَنُوْنَ إِلَّا مَنْ أَتَى اللهَ بِقَلْبٍ سَلِيْمٍ

કયામત કે દિન ના માલ કામ આએગા ના બેટે કામ આએંગે વહાં તો જો ઈન્સાન સંવરા હુવા દિલ લાએગા વો કામ આએગા

એક મિસાલ

ગૌર કીજિયે ! આપ અગર સેબ ખરીદને જાએં ઔર એક રૂપિયા કે બદલા એક સેબ ખરીદેં, અગર ઉસ પર દાગ લગા હો તો આપ ઉસકો નહીં ખરીદતે વાપસ કર દેતે હૈં કે મિયાં રૂપિયા કે બદલા સેબ ખરીદના હૈ ફિર દાગદાર ક્યૂં લેં બે દાગ દો, અબ સોચને કી બાત હૈ હમ એક રૂપિયા કે બદલા મેં દાગી સેબ લેના પસંદ નહીં કરતે તો અલ્લાહ રબ્બુલ ઈઝઝત અપની રઝા અપની બકા અપની જન્નતોં કે બદલે મેં દાગી દિલોં કો ક્યૂં કર પસંદ કરેંગે, વો ભી ચાહતે હૈં કે ઈસ દિલ પર કોઈ દાગ ના હો, ના ગુનાહ કા હો ના કિસી ગૈર કી મોહબ્બત કા હો વો બિલ્કુલ સાફ હો, ઈસકો કલ્બે સલીમ કહેતે હૈં જો ગૈર કી મોહબ્બત સે મહેફૂઝ હૈ, કલ્બે સલીમ હો ઐસે દિલ કો અલ્લાહ તઆલા કુબૂલ ફરમાતે હૈં, ઈરશાદ ફરમાતે હૈં

مَا جَعَلَ اللهُ لِرَجُلٍ مِّنْ قَلْبَيْنِ فِيْ جَوْفِهٖ (پ ۲۱، ع ۱۷، آیت ۴)

અલ્લાહ રબ્બુલ ઈઝઝત ને કિસી ઈન્સાન કે સીના મેં દો દિલ નહીં બનાએ કે એક દિલ વો ઈન્સાન કો દે દે ઔર દૂસરા દિલ

રહમાન કો દે દે, ફરમાયા ના ના દિલ એક હૈ ઔર એક હી કે લિયે હૈ.

દિલ વક્ફ કી જાગીર હૈ

અલ્લાહ રબ્બુલ ઈઝઝત દિલોં કે બેવપારી હૈં, વો તુમ સે દિલ માંગતે હૈં કે અપના દિલ મુજે દો, યહાં પર એક ઈલ્મી નુકતા અભી ઝહેન મેં આયા કે અલ્લાહ તઆલા ને ઈરશાદ ફરમાયા

إِنَّ اللّٰهَ اشْتَرىٰ مِنَ الْمُؤْمِنِيْنَ اَنْفُسَهُمْ وَاَمْوَالَهُمْ بِاَنَّ لَهُمُ الْجَنَّةَ

(پ ۱۱، ع ۳، آیت ۱۱۱)

કે અલ્લાહ રબ્બુલ ઈઝઝત ને મોમિનોં સે જન્નત કે બદલે મેં ઉનકે નુફૂસ કો ઔર માલોં કો ખરીદ લિયા, અબ તબીઅત મેં સવાલ પૈદા હોતા હૈ કે અલ્લાહ રબ્બુલ ઈઝઝત કા ઘર તો ઈન્સાન કા દિલ થા, ઔર બંદા ઘર પહેલે ખરીદતા હૈ, તો યૂં ફરમાતે હૈં કે હમને જન્નત કે બદલા ઈન્સાન કા દિલ ખરીદ લિયા, મગર દિલ કા તઝકેરા નહીં કિયા, તઝકેરા કિયા તો નફસ કા કિયા ઔર માલ કા કિયા, ઈસમેં દિલ કા કહીં તઝકેરા હી નહીં, તો મુફસ્સેરીન ને ઈસકા ભી જવાબ દિયા, વો ફરમાતે હૈં કે અલ્લાહ રબ્બુલ ઈઝઝત ને યહાં પર નફસ ઔર માલ કા તઝકેરા કિયા "કલ્બ" કા તઝકેરા નહીં કિયા, ઈસલિયે કે કલ્બ કો અલ્લાહ ને અપને લિયે વકફ ફરમા લિયા હૈ, ઔર વકફ કી જાયદાદ કી ખરીદ વ ફરોખ્ત નહીં હુવા કરતી, બાકી ઈન્સાન કે પાસ નફસ ઔર માલ થા અલ્લાહ ને ઉસકો ભી જન્નત કે બદલે ખરીદ લિયા, તો દિલ તો હૈ હી વકફ કી જાયદાદ,

અલ્લાહ કે લિયે વક્ફ હો ચુકા જૈસે કહેતે હૈં કે યે ઝમીન મસ્જિદ મેં દે દી તો વો વક્ફ હો ચુકી ઈસી તરહ ઈન્સાન કા દિલ અલ્લાહ રબ્બુલ ઈઝઝત કી યાદ કે લિયે બનાયા ગયા હૈ, ઈસમેં અલ્લાહ રબ્બુલ ઈઝઝત કી યાદ હો તો યે બળા કીમતી હૈ.

સબ મિલ કર ભી દિલ કી કીમત અદા નહીં કર સકતે

એક બાર શાહ વલિય્યુલ્લાહ મુહદ્દિસ દેહલવી રહેમતુલ્લાહ અલૈહ ને દેહલી કી જામેઅ મસ્જિદ મેં ખુત્બા દિયા, ફરમાયા મુગલ બાદશાહો ! તુમ્હારે ખઝાનોં કી બળી તારીફ સુની હૈ, લેકિન વલિય્યુલ્લાહ કે સીના મેં એક દિલ હૈ તુમ્હારે ખઝાને સબ મિલ કર ભી ઈસ કી કીમત અદા નહીં કર સકતે, સોચો ! યે દિલ કિતના કીમતી બન ગયા હોગા, લિહાઝા ઈસકો કીમતી બનાને કે લિયે ઈસ પર મેહનત કરની પળતી હૈ ઈસકો સંવારના પળતા હૈ, ઈસકો બનાના પળતા હૈ, ઈસસે દુન્યા કી મોહબ્બત કો નિકાલના પળતા હૈ, તબ યે દિલ સંવરતા હૈ, ઉલ્ટી સીધી ખ્વાહિશાત દિલ સે નિકાલની પળતી હૈં, તબ ઈન્સાન કા દિલ સંવરતા હૈ, ઈસમેં સે દુન્યા કી મોહબ્બત કૈસે નિકલે, ઈસકે લિયે અલ્લાહ વાલોં સે સીખ કર ઝિક્ર કરના પળતા હૈ, ઝિક્ર કરને સે ઈન્સાન કા દિલ સંવર જાતા હૈ.

એક અજીબ તમસીલ

કુર્આન મજીદ કી એક આયત હૈ ઈસકે તહેત હઝરત

અકદસ થાન્વી રહેમતુલ્લાહ અલૈહ ને એક અજીબ તમસીલ લિખી હે, ફરમાતે હૈં સુરએ નમ્લ કી આયત

إِنَّ الْمُلُوكَ إِذَا دَخَلُوا قَرْيَةً أَفْسَدُوهَا وَجَعَلُوا أَعِزَّةَ أَهْلِهَا أَذِلَّةً

(پ ۱۹، ع ۱۷، آیت ۳۴)

મલ્કએ બિલ્કીસ ને લોગોં સે પૂછા (મશ્વેરા કિયા) તો લોગોં ને કહા કે હમ આપકે સાથ હૈં અગર આપ મુકાબ્લા કરના ચાહેંગી તો ભી, ઔર કોઈ ઔર સૂરત હો તો ભી, ઈસ પર ઉસને જવાબ દિયા, બહોત સમજદાર થીં કહેને લગીં إِنَّ الْمُلُوكَ إِذَا دَخَلُوا قَرْيَةً કે જબ બાદશાહ કિસી બસતી મેં દાખિલ હોતે હૈં أَفْسَدُوهَا ફસાદ મચાતે હૈં, وَجَعَلُوا أَعِزَّةَ أَهْلِهَا أَذِلَّةً જો વહાં કે મુઅઝ-ઝઝ લોગ હોતે હૈં ઉનકો ઝલીલ કરકે નિકાલ દેતે હૈં, અબ યે તો હુવા ઈસ આયત કા ઝાહિર મઅના વાકેઆ કે એતેબાર સે, લેકિન હઝરત અકદસ થાન્વી રહેમતુલ્લાહ અલૈહ ને ફરમાયા યે એક બેહતરીન મતસીલ હે, વો ફરમાતે હૈં કે અગર إِنَّ الْمُلُوكَ સે મુરાદ માલિકુલ મુલ્ક કા નામ લિયા જાએ, યાની અલ્લાહ રબ્બુલ ઈઝઝત ઔર ઉનકા નામ ઔર قَرْيَةً સે મુરાદ દિલ કી બસતી લે લી જાએ, તો ફરમાતે હૈં કે ફિર ઈસકે મઅના બનેંગે إِنَّ الْمُلُوكَ إِذَا دَخَلُوا قَرْيَةً કે જબ અલ્લાહ રબ્બુલ ઈઝઝત કા નામ દિલ કી બસતી મેં સમા જાતા હૈ, أَفْسَدُوهَا ઈન્કેલાબ મચા દેતા હે, وَجَعَلُوا أَعِزَّةَ أَهْلِهَا أَذِلَّةً ઓર જો દિલ મેં મુઅઝ-ઝઝ બની હોતી હે ઉસકો ઝલીલ કરકે દિલ સે નિકાલ દિયા કરતા હે, લિહાઝા દોસ્તો ! અલ્લાહ રબ્બુલ ઈઝઝત કે ઝિક્ર મેં બળી બરકત હોતી હે, યે દુન્યા કી મોહબ્બત દિલ સે નિકાલતા હે, અલ્લાહ રબ્બુલ ઈઝઝત કી મોહબ્બત સે દિલ કો મુનવ્વર કરતા હે, ઔર જબ યે દિલ બના

હો ઔર સંવરા હો તો ફિર ઈન્સાન કી કૈફિયાત હી કુછ ઔર હોતી હૈં.

મહેબૂબ કે તઝકેરા ને દિલ તળપા દિયા

સય્યિદના ઈબ્રાહીમ અલૈહિસ્સલામ અપની બકરિયાં લે કર જા રહે હૈં, કરીબ સે એક આદમી ગુઝરા ઔર ગુઝરતે હુવે પઢ રહા થા

سُبْحَانَ ذِى الْمُلْكِ وَالْمَلَكُوْتِ سُبْحَانَ ذِى الْعِزَّةِ وَالْعَظَمَةِ

وَالْهَيْبَةِ وَالْقُدْرَةِ وَالْكِبْرِيَاءِ وَالْجَبَرُوْتِ

જબ ઉસને ઈતને અચ્છે અલ્ફાઝ સે અલ્લાહ રબ્બુલ ઈઝઝત કી હમ્દ બયાન કી (તારીફ કી) તો હઝરત ઈબ્રાહીમ અલૈહિસ્સલામ કા દિલ તળપ ઉઠા, મચલ ઉઠા ઔર જી ચાહા

હોતી રહે સના તેરે હુસ્નો જમાલ કી

કહેને લગે અય ભાઈ યે અલ્ફાઝ એક બાર ફિર કેહ લીજિયે, ઉસને કહા ઈસકે બદલા મેં ક્યા દેંગે ? ફરમાયા યે બકરિયોં કા આધા રેવળ આપકો દે દૂંગા. યે અલ્ફાઝ ફિર કહિયે, ઉસને યે અલ્ફાઝ ફિર કહે, ઐસા લગા જૈસે કાનોં મેં રસ ઘુલ ગયા હો, ફિર ફરમાયા કે ફિર એક મરતબા કેહ દો, ઉસને હા અબ કયા દેંગે ? ફરમાયા બાકિયા રેવળ ભી આપકો દે દૂંગા, ફિર કહે, અબ તસલ્લી ના હુવી બલ્કે ઔર તબીઅત મચલી કે ઔર એક મરતબા ઔર સુન લૂં , ફરમાયા કે અય ભાઈ એક મરતબા ઔર કેહ દો, ઉસને કહા અબ આપ કે પાસ કયા ચીઝ હૈ દેને કો? હઝરત ને ફરમાયા કે તુજે બકરિયાં ચરાને કે લિયે ચરવાહે કી ભી તો ઝરૂરત પળેગી, મૈં તુમ્હારા રેવળ ચરાયા કરૂંગા તુમ

અલ્ફાઝ એક મરતબા ઔર કેહ દો, જબ યે બાત કહી તો વો કહેને લગા, ઈબ્રાહીમ ખલીલુલ્લાહ મુબારક હો મૈં તો અલ્લાહ રબ્બુલ ઈઝઝત કા ફરિશ્તા હૂં, પરવરદિગાર ને મુજે ઈસ લિયે ભેજા કે જાઓ મેરે ખલીલ કે સામને જા કર મેરા નામ લો ઔર દેખો, મેરે નામ કા કયા દામ લગાતા હૈ, તો જબ દિલ સંવરા હોતા હૈ તો બંદા અપની જાન ભી અલ્લાહ કે નામ પર કુરબાન કર દેતા હૈ.

જાન દી, દી હુવી ઉસી કી થી
હક તો યે હૈ કે હક અદા ના હુવા

જાન ભી દેતા હૈ ઊપર સે એહસાન ભી અલ્લાહ કા માનતા હૈ, તો યે દિલ સંવારને સે સંવરતા હૈ ઔર બિગાળને સે બિગળ જાતા હૈ, ઈસલિયે હમારે લિયે યે દિલ ઈન્તેહાઈ અહેમ ચીઝ હૈ

દિલ બિગળને કી એક મિસાલ

ઈસ દિલ કા બિગાળના બળા આસાન હૈ, દેખિયે જૈસે ઘર કે અંદર રૌશનદાન હોતે હૈં અગર વો ખુલે રહેં તો ફિર સારે કમરા મેં મિટ્ટી આતી હૈ, ઈસી તરહ સે અગર આંખ કા રૌશનદાન ખુલા રહે તો દિલ કે કમરા મેં મિટ્ટી આ જાતી હૈ ઔર આજ કલ કે નૌજવાનોં કા તો યે રૌશનદાન બંદ હી નહીં હોતા, ગૈર મહેરમોં સે આંખ લળાતે હૈં, ઈસકા નતીજા યે નિકલતા હૈ કે ફિર દિલ બિગળતા હૈ ફિર પઢાઈ મેં દિલ નહીં લગતા, ઈસકી પહેચાન યે હૈ કે હાફઝા કમઝોર મહેસૂસ હોતા, જો પઢતે હૈં વો ભૂલ જાતે હૈં, સામને કિતાબ હોતી હૈ મગર દિલ કિસી ઔર પર હોતા હૈ,

કિતાબ ખોલ કે દેખૂં તો આંખ રોતી હૈ
વરક વરક પે........................

ઈનકો કિતાબ કા સફહા નઝર નહીં આતા, ઈનકો કિસી કા ચેહરા નઝર આ રહા હૈ, ઈસલિયે કે દિલ બિગળ ચુકા હૈ અબ દિલ કૈસે લગે?

સો જાને ઔર મો જાને કા ફર્ક

એક શખ્સ હસન બસરી રહેમતુલ્લાહ અલૈહ કે પાસ હાઝિર હુવા કહેને લગા, હઝરત પતા નહીં હમારે દિલ સો ગએ હૈં, ફરમાયા વો કૈસે? અર્ઝ કિયા કે હઝરત આપ દર્સ દેતે હૈં વાઝ વ નસીહત કરતે હૈં લેકિન દિલ પર અસર નહીં હોતા, હઝરત ને ફરમાયા અગર યે મુઆમલા હૈ તો યે ના કહો કે દિલ સો ગએ તુમ યૂં કહો કે દિલ મો ગએ (મર ગએ), વો બળા હૈરાન હુવા કહેને લગા હઝરત યે દિલ મર કૈસે ગએ? હઝરત ને ફરમાયા કે દેખો જો ઈન્સાન સોયા હુવા હો, ઉસે જિંજોળા જાએ તો વો જાગ ઉઠતા હૈ ઔર જો જિંજોળને સે ના જાગે વો સોયા હુવા નહીં, વો મોયા હુવા હોતા હૈ, જો ઈન્સાન અલ્લાહ કા કલામ સુને, નબી અલૈહિસ્સલાતુ વસ્સલામ કા ફરમાન સુને ઔર ફિર દિલ અસર કુબૂલ ના કરે યે દિલ કી મૌત કી અલામત હોતી હૈ. તો હમ ઈસ દિલ કો મરને સે પહેલે પહેલે રૂહાની એતેબાર સે ઝિંદા કર લેં.

રૂહાની બીમારિયાં

જૈસે જિસ્માની બીમારિયાં હૈં વહીં વૈસી હી રૂહાની બીમારિયાં હૈં, ફલાં કો મલેરિયા હૈ ફલાં કો શુગર હૈ, ફલાં કો બ્લડ પ્રેશર હાઈ હૈ, ઈસી તરહ રૂહાની બીમારિયાં હોતી હૈં જૈસે કીના હૈ, હસદ હૈ, તકબ્બુર હૈ, શહેવત હૈ, ગઝબ હૈ, યે સબ કી

સબ ઈન્સાન કે દિલ કી બીમારિયાં હૈં ઔર દિલ કી બીમારિયાં હમેશા પેચીદા હોતી હૈં ઔર જાન લેવા હુવા કરતી હૈં બલ્કે દિલ કા બીમાર કાબિલે રહેમ હુવા કરતા હૈ, જિસ્માની બીમાર હો યા રૂહાની બીમાર હો ઔર આજ સબ દિલ કે બીમાર હૈં ઇલ્લા માશા અલ્લાહ.

દિલ કા મુઆલિજ કૌન ?

અબ દિલ કે ઈલાજ કી કયા શકલ હો ? તો ઈસ કે ઈલાજ કે લિયે મશાઈખ કે પાસ બૈઠના પળતા હૈ, જો દિલોં કે તબીબ હોતે હૈં દિલ કી દવા દેતે હૈં, ઉનકે પાસ બૈઠને સે અલ્લાહ રબ્બુલ ઈઝઝત કી મોહબ્બત દિલ મેં આ જાતી હૈ, ઉનકી સોહબત કી બરકત સે દિલ સાફ હો જાતે હૈં, દિલ ઝિંદા હો જાતે હૈં, યે દિલોં કો ગદગુદા દેતે હૈં, ગાફિલ લોગ આતે હૈં ઈનકી સોહબત મેં ઝરા દેર બૈઠતે હૈં તો વો અપને દિલોં કો બદલા હુવા મહેસૂસ કરતે હૈં, ઉનકે દિલ અલ્લાહ રબ્બુલ ઈઝઝત કી મોહબ્બત મેં મચલને લગતે હૈં.

બસારત ઔર બસીરત કા ફર્ક

દેખિયે એક હોતી હૈ બસારત ઔર એક હોતી હૈ બસીરત, બસારત કહેતે હૈં ઈન આંખોં કી બીનાઈ કો, ઔર બસીરત દિલ કી બીનાઈ કો કહેતે હૈં, આજ હમારે પાસ બસારત તો મૌજૂદ હૈ લેકિન બસીરત સે હમ લોગ મહેરૂમ હૈં, તો જૈસે આંખેં અંધી હો જાતી હૈં ઐસે હી દિલ ભી અંધા હો જાતા હૈ, દેખિયે કુર્આને અઝીમુશ્શાન મેં ફરમાયા : અલ્લાહ રબ્બુલ ઈઝઝત ને નૂહ કી પૂરી કૌમ કો

اِنَّهُمْ كَانُوْا قَوْماً عَمِيْنَ (پ ٨، ع ١٥، آیت ٦٤)

ફરમાયા વો કૌમ અંધી થી, કયા વો આંખોં સે અંધી થી ? નહીં દિલ કી આંખોં સે અંધી થી, કે એક હઝાર સાલ તક ઉનકો અલ્લાહ રબ્બુલ ઈઝઝત કી તરફ બુલાયા ગયા ઔર ફિર ભી વો હકીકત કો ના પહેચાન સકી, લિહાઝા ફરમાયા વો અંધી કૌમ થી, માલૂમ હુવા કે અલ્લાહ રબ્બુલ ઈઝઝત કી નઝર મેં ભી અંધા પન દર હકીકત દિલ કા અંધા પન હે, ફરમાયા

وَمَنْ كَانَ فِيْ هٰذِهٖ اَعْمٰى فَهُوَ فِي الْاٰخِرَةِ اَعْمٰى وَاَضَلُّ سَبِيْلاً (پ ١٥، ع ٨، آیت ٧٢)

અય અલ્લાહ દુન્યા મેં તો બીનાઈ વાલા થા, તો માલૂમ હુવા કે જો ઈન્સાન અલ્લાહ કે અહેકામ પર અંધા બના રહે અલ્લાહ રબ્બુલ ઈઝઝત કી નઝર મેં વો અંધા હો કર આતા હે, તો દિલ કા અંધા પન અલ્લાહ રબ્બુલ ઈઝઝત કી નઝર મેં ઝિયાદા બુરા હે, કુર્આન મજીદ કી એક આયત મેં અલ્લાહ તઆલા ફરમાતે હૈં لَهُمْ قُلُوْب" يَعْقِلُوْنَ بِهَا અય કાશ ઉનકે દિલ હોતે જિન કે ઝરિયા વો સમજતે اَوْ اٰذَان" يَسْمَعُوْنَ بِهَا ઉનકે કાન હોતે જો હિદાયત કી બાત સુનતે فَاِنَّهَا لَا تَعْمَى الْاَبْصَارُ ઔર આંખેં અંધી નહીં હોતીં

وَلٰكِنْ تَعْمَى الْقُلُوْبُ الَّتِيْ فِي الصُّدُوْرِ (پ ١٧، ع ١٣، آیت ٤٦)

યે તો સીનોં કે દિલ અંધે હોતે હૈં ઈસ દિલ કો ઝિંદા કરને કી ઝરૂરત હે.

દિલ કબ સખ્ત બનતા હે

જબ યે દિલ સંવર જાએ ફિર ઈસ મેં અલ્લાહ રબ્બુલ

ઈઝજત કી મોહબ્બત ભર જાતી હૈ ફિર ઈસકી કૈફિયત હી કુછ ઔર હોતી હૈ

અલ્લાહ વો દિલ દે જો તેરે ઈશ્ક કા ઘર હો
દાઈમી રહેમત કી તેરી ઉસ પે નઝર હો
દિલ દે કે તેરે ઈશ્ક મેં યે હાલ હો ઉસ કા
મહેશર કા અગર શોર હો તો ભી ના ખબર હો

યે અલ્લાહ વાલોં કી કૈફિયત હોતી હૈ, ઉનકા દિલ અલ્લાહ કી મોહબ્બત સે ભરા હુવા હોતા હૈ, ફિર અલ્લાહ કે સિવા કિસી ઔર કી જાનિબ ધ્યાન હી નહીં જાતા, ફિર બંદા કા દિલ કીમતી બન જાતા હૈ, ઝમીન કે બારે મેં લિખા હૈ કે અગર ઈસકો છોળ દિયા જાએ કાશ્ત ના કી જાએ તો ફિર યે સખ્ત હો કર નાકાબિલે કાશ્ત બન જાતી હૈ, ઈસી તરહ અગર દિલ પે મેહનત ના કી જાએ તો કુછ અરસા બાદ દિલ કી ઝમીન ભી સખ્ત હો જાતી હૈ ઔર ઈસકી દલીલ કુઆર્ન મજીદ મેં હૈ

اَلَمْ یَاْنِ لِلَّذِیْنَ اٰمَنُوْا اَنْ تَخْشَعَ قُلُوْبُھُمْ لِذِکْرِ اللّٰهِ وَمَا نَزَلَ مِنَ الْحَقِّ

આગે કયા ફરમાયા وَلَا یَکُوْنُوْا کَالَّذِیْنَ اُوْتُوا الْکِتٰبَ مِنْ قَبْلُ યે ઈમાન વાલે અપને સે પહેલે અહેલે કિતાબ કી માનિંદ ના બનેં,

فَطَالَ عَلَیْھِمُ الْاَمَدُ فَقَسَتْ قُلُوْبُھُمْ (پ ۲۷، ع ۱۸، آیت ۱۶)

ઉન પર ગફલત કી તવીલ મુદત ગુઝર ગઇ ઈસ કે નતીજા મેં ઉનકે દિલોં કો સખ્ત કર દિયા ગયા હૈ, તો જબ ઈન્સાન એક લંબા અરસા અલ્લાહ રબ્બુલ ઈઝજત સે ગાફિલ હો કર ગુનાહોં મેં ગુઝારતા હૈ તો અલ્લાહ તઆલા દિલ કી ઝમીન કો સખ્ત કર દેતે હૈં, દિલ ફિર ઐસા સખ્ત હો જાતા હૈ ફરમાયા

ثُمَّ قَسَتْ قُلُوْبُکُمْ مِنْ بَعْدِ ذٰلِکَ કે હમ ને ઉસકે બાદ ઉનકે દિલોં કો સખ્ત કર દિયા થા فَهِیَ کَالْحِجَارَةِ વો પથ્થર કે માનિંદ

હો ગએ أَوْ أَشَدُّ قَسْوَةً બલ્કે પથ્થર સે ભી ઝિયાદા સખ્ત હો ગએ وَإِنَّ مِنَ الْحِجَارَةِ لَمَا يَتَفَجَّرُ مِنْهُ الْأَنْهٰرُ પથ્થરોં સે તો ચશ્મે જારી હોતે હૈં وَإِنَّ مِنْهَا لَمَا يَشَّقَّقُ فَيَخْرُجُ مِنْهُ الْمَاءُ પથ્થર ફટતે હૈં ઔર ઇનમેં સે પાની નિકલતા હૈ

وَإِنَّ مِنْهَا لَمَا يَهْبِطُ مِنْ خَشْيَةِ اللّٰهِ (پ ۱، ع ۹، آیت ۷۴)

ઔર બાઝ ઐસે પથ્થર હોતે હૈં કે અલ્લાહ કે ડર વ ખૌફ સે કાંપ ઉઠતે હૈં. અય ઇન્સાન ! જબ તેરા દિલ સખ્ત હોતા હૈ તો અલ્લાહ રબ્બુલ ઇઝઝત કી જલાલતે શાન સે નહીં કાંપતા, યે પથ્થરોં સે ભી પરે પાર હો જાતા હૈ.

દિલ કયૂં કર ઝાકિર બને ?

ઈસ લિયે મશાઈખ કહેતે હૈં કે અલ્લાહ કા ઝિક્ર કરતે રહો, યે દિલ મેં અપના રાસ્તા ખુદ બના લેતા હૈ, આપ ને દેખા હોગા કે કહીં પથ્થર કે ટુકળે પર અગર પાની કા કતરા કતરા ગિરતા રહે તો ઉસમેં ભી સૂરાખ હો જાતા હૈ, જબ પાની કે કતરા ને તવાતુર કે સાથ ગિર કર ઉસ પથ્થર કે અંદર રાસ્તા બના લિયા, ઈસી તરહ અગર હમ અલ્લાહ રબ્બુલ ઇઝઝત કે નામ કી ઝર્બ હર વક્ત દિલ પર લગાએંગે તો હમારે પથ્થર દિલ મેં ભી યે નામ રાસ્તા બના લેગા, ઈસ દિલ કો સંવારને કે લિયે મશાઈખ બાકાઈદા અઝકાર બતાતે હૈં, હમ ઉનકો બાકાઈદગી સે કરેં તાકે દિલ અલ્લાહ રબ્બુલ ઇઝઝત કી મોહબ્બત સે લબરેઝ હોં, ફિર હમેં રાતોં કો ઉઠને મેં મઝા આએગા, ફિર હમેં રાતોં કો ઉઠને કે લિયે ઘળિયોં કી ઝરૂરત નહીં પળેગી, બલ્કે બિસ્તર હી ઉછાલ દેગા, કુછ અલ્લાહ વાલે ઐસે હોતે હૈં કે ઉનકો રાત કે આખરી પહેર મેં બિસ્તર ઉછાલ

દેતા હૈ

تَتَجَافٰى جُنُوْبُهُمْ عَنِ الْمَضَاجِعِ يَدْعُوْنَ رَبَّهُمْ خَوْفًا وَّ طَمَعًا وَّمِمَّا

رَزَقْنٰهُمْ يُنْفِقُوْنَ (پ ۲۱، ع ۱۵، آیت ۱۶)

ફિર અલ્લાહ રબ્બુલ ઈઝઝત ઐસે બંદોં કી દુઆઓં કો કુબૂલ ફરમાતે હૈં દુન્યા મેં ભી ઉનકો કામયાબી મિલતી હૈ ઔર આખેરત મેં ભી ઉનકો કામયાબી મિલતી હૈ, અલ્લાહ રબ્બુલ ઈઝઝત કે યહાં ઐસે બંદોં કા ખાસ મકામ હોતા હૈ.

એક મુજાહિદે આઝમ કી શબ બેદારી

સલાહુદ્દીન અય્યૂબી રહેમતુલ્લાહ અલૈહ સલીબી જંગોં મેં મસરૂફ હૈં, દુશ્મન કી તેદાદ બહોત ઝિયાદા હૈ, મોસલમાનોં કી તેદાદ બહોત થોળી હૈ, ઈત્તેલા મિલી કે દુશ્મન કા બહેરી બેળા આ રહા હૈ, ઈસ પર સલાહુદ્દીન અય્યૂબી રહેમતુલ્લાહ અલૈહ કો બળી ફિક્ર દામન ગીર હુવી કે મુસલમાનોં કી તેદાદ પહેલે હી સે થોળી ઔર ઊપર સે દુશ્માન કા બહેરી બેળા આ રહા હૈ, તો યે તો મુસલમાનોં પર એક મુશ્કિલ વકત આ ગયા, ચુનાંચે વો બૈતુલ મુકદ્દસ પહોંચે, ઔર સારી રાત રુકૂઅ વ સુજૂદ મેં ગુઝાર દી, અલ્લાહ કે હુઝુર રોને ધોને ઔર દુઆએં માંગને મેં ગુઝાર દી, સુબ્હ કી નમાઝ પઢ કર જબ બાહર નિકલે દેખતે હૈં કે એક અલ્લાહ વાલે ખળે હૈં જિન કા પુર નૂર ચેહરા બતલા રહા થા કે અલ્લાહ પાક ને ઉન્હેં કોઈ રૂહાની તાકત અતા કી હૈ, સલાહુદ્દીન અય્યૂબી કરીબ હુવે કે મૈં ઈન સે દુઆ કરવાતા હૂં, ચુનાંચે સલામ કિયા, અર્ઝ કિયા કે હઝરત દુઆ ફરમાઈયે દુશ્મન કા બહેરી બેળા આ રહા હૈ,

ઉન્હોં ને સલાહુદ્દીન અય્યૂબી કે ચેહરા કો દેખા વો ભી માદે સે પાર કો દેખના જાનતે થે, ઉનકો ભી અલ્લાહ ને કોઇ બસીરત દી હુવી થી, પહેચાન ગએ ફરમાને લગે સલાહુદ્દીન તેરે રાત કે આંસુઓં ને દુશ્મન કે બહેરી બેળા કો ડુબો દિયા હે, ઔર વાકઇ તીન દિન કે બાદ યે ઈત્તેલા મિલી કે દુશ્મન કા બહેરી બેળા રાસ્તા મેં ગર્ક હો ચુકા હે, તો જો ઇન્સાન રાતોં કો ઉઠ કર માંગતા હે અલ્લાહ રબ્બુલ ઈઝઝત ઉસકે લિયે દુન્યા કા જુગ્રાફિયા બદલ કર રખ દેતે હેં, ઉસકે હાથ કયા ઉઠ જાતે હેં અલ્લાહ રબ્બુલ ઈઝઝત તકદીરોં કે ફેસ્લે કર દેતે હેં, યે મામૂલી બાત નહીં હોતી યે બહોત બળી નેઅમત હોતી હે, ઈસલિયે હમેં ઈસ દિલ કો બનાને કી ઝરૂરત હે, એક વકત થા જબ કે નૌજવાન એક દૂસરે સે આગે બઢ જાને કે લિયે મુકાબ્લા કિયા કરતે થે

وَفِیْ ذٰلِکَ فَلْیَتَنَافَسِ الْمُتَنَافِسُوْنَ (پ ۳۰، ع ۸، آیت ۲۶)

આજ તો વો કૈફિયત હી બદલ ગઇ હે, કહાં ગએ વો નૌજવાન જો રાત કો આખરી પહેર મેં ઉઠતે થે ઔર સિસકિયાં લે કર અપને રબ કો મનાયા કરતે થે, આજ વો ચેહરે નઝર નહીં આતે

તેરી મહેફિલ ભી ગઇ ચાહને વાલે ભી ગએ
શબ કી આહેં ભી ગઈ સુબ્હ કે નાલે ભી ગએ

અબ વો ચેહરે નઝર નહીં આતે

તેરી નિગાહ સે દિલ સીનોં મેં કાંપતે થે
ખોયા ગયા હે તેરા જઝબે કલંદરાના

વો નેઅમત આજ હમ સે છિન ચુકી હે, ઉસકો દોબારા હાસિલ કરને કી ઝરૂરત હે, ઈસ લિયે હઝરત મૌલાના અન્વર શાહ કશમીરી રહેમતુલ્લાહ અલેહ ને ફરમાયા

મુંહ દેખ લિયા આઈના મેં પર દાગ ના દેખા સીને મેં
જી ઐસા લગાયા જીને મેં મરને કો મુસલમાં ભૂલ ગએ
તકબીર તો અબ ભી હોતી હૈ મસ્જિદ કી ફિઝા મેં અય અન્વર
જિસ ઝર્બ સે દિલ હિલ જાતે થે વો ઝર્બ લગાના ભૂલ ગએ

આજ ઈસ બાત કી ઝરૂરત હૈ કે હમ વો ઝર્બ લગાએં ઔર દિલોં કો જગાએં તાકે દિલોં મેં અલ્લાહ કી મોહબ્બત ભર જાએ, જબ યે નૂર સે ભરેગા ફિર હમેં ઈબાદત મેં મઝા આએગા, ઈસલિયે હમ ઈસ દિલ કો સંવારેં તાકે અલ્લાહ રબ્બુલ ઈઝઝત કે હુઝૂર પહોંચે તો પરવરદિગાર ઈસ દિલ પર મોહબ્બત કી નઝર ડાલેં ઓર અગર યે દિલ નજાસત સે ભરા હુવા હોગા, જૈસે કિસી કમરા મેં નજાસત ભરી હુવી હો જિસે કોઈ આદમી દેખના ભી પસંદ નહીં કરતા, તો બજાએ મોહબ્બત કે અલ્લાહ રબ્બુલ ઈઝઝત ઈસ દિલ કો દેખના ભી પસંદ નહીં ફરમાએંગે, ઈસલિયે દુઆ હૈ કે અલ્લાહ રબ્બુલ ઈઝઝત હમેં ઈસ દિલ કો બનાને કી ઈસે સંવારને કી તૌફીક નસીબ ફરમાએ, તાકે હમેં આમાલ કી સહીહ લઝઝત નસીબ હો જાએ, ફિર રાતોં કા જાગના આસાન હો જાએગા, ફિર કિસી કો કહેના નહીં પળેગા, આજ તો હમ ને દેખા કે બાઝ ઉલમા ભી અપને દિલ કો તસલ્લી દે લેતે હૈં કે હમ તો સારા દિન પઢને પઢાને મેં મસરૂફ રહેતે હૈં, તહજ્જુદ વાલોં કા સવાબ તો મિલ હી જાએગા, મૈં સમજતા હૂં કે સહાબએ કિરામ તો શાયદ સબ્ઝી બેચને મેં લગે રહેતે થે, વો દીન કે કામ મેં સારા દિન મશગૂલ નહીં રહેતે થે, વો રાત કૈસે ગુઝારતે થે ? તો વો અગર સારા દિન દીન કે કામ મેં રહેને કે બાવજૂદ રાત કો મુસલ્લા કી પીઠ પર ખળે હો સકતે હૈં તો હમેં ભી ચાહિયે કે હમ ઉનકી ઈત્તેબા કરેં,

જિસ રાસ્તા પર વો ચલે અગર હમ ભી ઉસી રાસ્તા પર ચલેં તો હમેં પરવરદિગાર કા વસ્લ નસીબ હોગા, અગર રાસ્તા બદલ જાએગા તો મંઝિલ ભી બદલ જાએગી.

તહજ્જુદ કૈસે નસીબ હો ?

હસન બસરી રહેમતુલ્લાહ અલૈહ કી ખિદમત મેં એક શખ્સ આયા ઔર કહેને લગા હઝરત તહજ્જુદ નસીબ નહીં હોતી કોઈ તરીકા બતલા દીજિયે, હઝરત ને ફરમાયા અય દોસ્ત તૂ અપને દિન કે આમાલ કો સંવાર લે અલ્લાહ રબ્બુલ ઈઝઝત રાત કે આમાલ કી તૌફીક અતા ફરમાએંગે, ઈસ લિયે હમ દિન કે અમાલ કો દેખેં ઔર ગૌર કરેં ઉનકો સંવારેં, અલ્લાહ અલ્લાહ કા ઝિક્ર કરેં, તાકે ફિર દિલ પર અલ્લાહ કા નૂર આ જાએ ફિર યે દિલ હમેશા રાત કે આખરી પહેર મેં સોને નહીં દેગા, યે જગાએગા, બલ્કે અલ્લાહ વાલોં કો તો રાત મેં વો મઝા આતા હૈ જો ઉનકો દિન કી ઘળિયોં મેં નહીં આતા, હઝરત મૌલાના શઅરાની રહેમતુલ્લાહ અલૈહ ને લિખા હૈ કે પહેલે લોગ રાત કે આને કે ઐસે મુન્તઝિર હુવા કરતે થે, જૈસે દૂલ્હા રાત કે આને કા મુન્તઝિર રહેતા હૈ, હમારે મશાઈખ ને ફરમાયા "જો દમે ગાફિલ વો દમે કાફિર" જો સાંસ ભી ગફલત મેં ગુઝર ગયા યૂં સમજો કે વો સાંસ કુફ્ર મેં ગુઝર ગયા હૈ, હઝરત મજઝૂબ રહેમતુલ્લાહ અલૈહ એક મરતબા કહીં જા રહે થે, કોઈ વાકિફ મિલા, પૂછા કે હઝરત કયા હાલ હૈ, ફરમાયા

પેન્શન હો ગઈ હૈ કયા બાત હૈ અપની
અબ દિન ભી હૈ અપના ઔર રાત હૈ અપની
અબ ઔર હી કુછ હૈ મેરે દિન રાત કા આલમ
હર વક્ત હી રહેતા હૈ મુલાકાત કા આલમ

દુઆ કરેં કે અલ્લાહ તઆલા ઐસી કૈફિયત હમેં ભી અતા ફરમા દેં.

وَاٰخِرُ دَعْوَانَا اَنِ الْحَمْدُ لِلّٰهِ رَبِّ الْعَالَمِيْنَ

દિલ તુજકો દિયા હક ને તો હક ઇસકા અદા કર
સબ છોડ ખયાલાત તુ બસ યાદે ખુદા કર
અલ્લાહ ને બખ્શે તુજે આઝા પએ તાઅત
કર એક યહી કામ ના કુછ ઇસકે સિવા કર

بسم الله الرحمن الرحيم

اِنَّمَا يَخْشَى اللّٰهَ مِنْ عِبَادِهِ الْعُلَمٰٓؤُا (القرآن)

મુખ્લિસ ઔર બાઅમલ આલિમ બનિયે

હઝરત કા યે બયાન દારુલ ઉલૂમ કંથારિયા મેં બરોઝ શંબા બતારીખ ૧૩ જન્વરી ૨૦૦૧ કો હુવા, મુખાતેબીન મેં અસાતેઝા વ તલબા થે.

મુખ્લિસ ઔર બા અમલ આલિમ બનિયે

 ઈકતેબાસ

આજ અજીબ બે અમલી કા વક્ત હૈ દિલ ખૌફ કે આંસૂ રોતા હૈ કે વો અસ્લાફ જિન કે કસરતે મુતાલેઆ કી વજા સે તેલ કા ખર્ચા જો રાતોં કો ચરાગ જલો થે ઉનકે માહાના ખાને કે ખર્ચે સે ઝિયાદા હુવા કરતા થા ઈતના મુતાલેઆ કરતે થે, આજ ઉનકી ઔલાદેં શિકમ સૈરી કી આદી હો ગઈ હૈં, જિસકે અસ્લાફ ચટાઈયોં પર બૈઠ કર ઈશા કે વુઝૂ સે ફજર કી નમાઝેં પઢ લિયા કરતે થે આજ ઉનકી ઔલાદેં નર્મ બિસ્તરોં પર શબ બાશી કી આદી હો ગઈ હૈં, વો હઝરાત જો સુબ્હ કે વક્ત નૂર કે તળકે કુર્આન મજીદ કી તિલાવત કે સાથ અપને દિન કી ઈબ્તેદા કરતે થે આજ ઉનકી ઔલાદેં સુબ્હ કે અખબાર કે સાથ દિન કી ઈબ્તેદા કરતી હૈં, સોચિયે તો સહી આજ હમ કહાં પહોંચ ગએ હૈં.

(હઝરત મૌલાના પીર ફકીર ઝુલ્ફિકાર અહમદ સાહબ નકશબંદી મુદ ઝિલ્લુહૂ)

اَلْحَمْدُ لِلّٰهِ وَكَفٰى وَسَلَامٌ عَلٰى عِبَادِهِ الَّذِيْنَ اصْطَفٰى اَمَّا بَعْدُ!

اَعُوْذُ بِاللّٰهِ مِنَ الشَّيْطٰنِ الرَّجِيْمِ، بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ

يَرْفَعِ اللّٰهُ الَّذِيْنَ اٰمَنُوْا مِنْكُمْ وَالَّذِيْنَ اُوْتُوا الْعِلْمَ دَرَجٰتٍ (پ ۲۸، ع ۲، آیت ۱۱)

وَقَالَ اللّٰهُ تَعَالٰى فِيْ مَقَامٍ اٰخَرَ

اِنَّمَا يَخْشَى اللّٰهَ مِنْ عِبَادِهِ الْعُلَمٰٓؤُا (پ ۲۲، ع ۱۶، آیت ۲۸)

وَفَوْقَ كُلِّ ذِيْ عِلْمٍ عَلِيْمٌ (پ ۱۳، ع ۳، آیت ۷۶)

سُبْحَانَ رَبِّكَ رَبِّ الْعِزَّةِ عَمَّا يَصِفُوْنَ وَسَلَامٌ عَلَى الْمُرْسَلِيْنَ

وَالْحَمْدُ لِلّٰهِ رَبِّ الْعَالَمِيْنَ

اَللّٰهُمَّ صَلِّ عَلٰى سَيِّدِنَا مُحَمَّدٍ وَّعَلٰى اٰلِ سَيِّدِنَا مُحَمَّدٍ وَّبَارِكْ وَسَلِّمْ

اَللّٰهُمَّ صَلِّ عَلٰى سَيِّدِنَا مُحَمَّدٍ وَّعَلٰى اٰلِ سَيِّدِنَا مُحَمَّدٍ وَّبَارِكْ وَسَلِّمْ

اَللّٰهُمَّ صَلِّ عَلٰى سَيِّدِنَا مُحَمَّدٍ وَّعَلٰى اٰلِ سَيِّدِنَا مُحَمَّدٍ وَّبَارِكْ وَسَلِّمْ

પાયદાર ઈઝઝત કૈસે મિલે ?

દુન્યા મેં હર ઈન્સાન કામયાબ ઝિંદગી ગુઝારને કા મુતમન્ની હૈ, ઝિંદગી કી કામયાબી દો તરહ સે મિલતી હૈ, એક માલ સે, દૂસરે નેક આમાલ સે, મગર દોનોં મેં એક બુન્યાદી ફર્ક હૈ.

માલ જિસ તરહ આરઝી ઔર ફાની ચીઝ હૈ ઈસી તરહ ઈસસે મિલને વાલી ઈઝઝત ભી ફાની હોતી હૈ.

ઈસ શાખે નાઝુક પે આશિયાના બનેગા નાપાયદાર

જિન લોગોં ને માલ કી વજા સે ઈઝઝતેં ઉઠાઈ એક દિન ઉનકો

ઝિલ્લત ઉઠાની પળી, દૂસરી ઈઝઝત જો આમાલ સે મિલતી હૈ વો દાઈમી હોતી હૈ. ઈસલિયે આમાલે સાલેહા બાકિયાતુસ સાલિહાત મેં સે હોતે હૈં લેકિન નેક આમાલ કરને કે લિયે ઈલ્મ કી ઝરૂરત હૈ, તો યૂં માલૂમ હુવા કે અગર ઈન્સાન ઈઝઝતોં ભરી ઝિંદગી ગુઝારના ચાહે તો ઉસે ઈલ્મ હાસિલ કરને કી ઝરૂરત પળતી હૈ.

હઝરત અલી રદિયલ્લાહુ તઆલા અન્હુ કા માલ પર ઈલ્મ કો તરજીહ દેના

એક શખ્સ હઝરત અલી રદિયલ્લાહુ તઆલા અન્હુ કે પાસ હાઝિર હુવા ઔર કહેને લગા હઝરત મૈં ઈલ્મ હાસિલ કરૂં યા માલ કમાઉં ? આપ ને ફરમાયા કે ઈલ્મ હાસિલ કરો, ઈસલિયે કે ઈલ્મ કો માલ પર કઈ વજા સે ફઝીલત હાસિલ હૈ, ઉસને કહા હઝરત થોળી તફસીલ બતલા દીજિયે તો ફરમાયા:

ઈલ્મ અંબિયા કિરામ કી મીરાસ હૈ, જબ્કે માલ ફિરઔન ઔર કારૂન કી મીરાસ હૈ.

ઈલ્મ જિતના ઝિયાદા બઢતા હૈ મોહબ્બત કરને વાલે ઝિયાદા હો જાતે હૈં ઔર માલ જિતના ઝિયાદા બઢતા હૈ હસદ કરને વાલે ઝિયાદા હો જાતે હૈં.

વક્ત કે સાથ સાથ માલ કી કીમંત ઘટતી ચલી જાતી હૈ જબ્કે વક્ત કે સાથ સાથ ઈલ્મ કી કીમત બઢતી ચલી જાતી હૈ.

તુજે માલ કી હિફાઝત કરની પળેગી જબ્કે ઈલ્મ ખુદ તેરી હિફાઝત કરેગા.

તેરે માલ કો હર વક્ત ચોરી કા ખદશા રહેગા ઔર તેરે ઈલ્મ કો કોઈ ખદશા નહીં યે દૌલત તેરે સીને મેં મહેફૂઝ રહેગી.

ફરમાયા કે કયામત કે દિન અલ્લાહ રબ્બુલ ઈઝઝત માલ કે બારે મેં દો સવાલ પૂછેંગે કહાં સે કમાયા? ઔર કહાં ખર્ચ કિયા? તો કમાને કા સવાલ અલાહેદા ઔર લગાને કા સવાલ અલાહેદા, ઈલ્મ કે બારે મેં એક સવાલ પૂછેંગે કે તુને અપને ઈલ્મ પર કિતના અમલ કિયા? ઈસકા માખુઝ નહીં પૂછેંગે કે ઈસકા માખુઝ કયા થા? બલ્કે અમલ કિતના કિયા યે પૂછેંગે.

ફિર એક અજીબ બાત ફરમાઈ કે અગર તુ ચાહે તો અપને ઈલ્મ કે ઝરિયે સે માલ હાસિલ કર સકતા હે મગર માલ કે ઝરિયે સે ઈલ્મ હાસિલ નહીં કર સકતા.

ઔર ફિર ફરમાયા કે માલ કે ઝિયાદા હોને સે આદમી મેં તકબ્બુર બઢતા હે જૈસે ફિરઔન ને કહા થા أَنَا رَبُّكُمُ الْأَعْلَىٰ ઔર ઈલ્મ કે બઢને સે ઈન્સાન મેં તવાઝોઅ આતી હે, ઈસલિયે નબી અલૈહિસ્સલામ ને ફરમાયા થા

ما عبدناک حق عبادتک وما عرفناک حق معرفتک

તો ઈલ્મ કો માલ પર બહોત ઝિયાદા ફઝીલત હાસિલ હે. ખુશ નસીબ હૈં વો તલબા જિનકો અલ્લાહ રબ્બુલ ઈઝઝત ને હુસૂલે ઈલ્મ કે લિયે કુબૂલ ફરમાયા હે ચુન લિયા હે.

દુન્યા દારુલ અસ્બાબ હે

યે દુન્યા દારુલ અસ્બાબ હે જહાં પર હમેશા ઈઝઝત મિલને કા કોઈ ના કોઈ સબબ હોતા હે. અંબિયા કિરામ કો અલ્લાહ ને કુછ ઈમતિયાઝી શાન અતા ફરમાઈ ઔર ઈસ કા સબબ ઉનકા ઈલ્મ બના, "કુર્આને અઝીમુશ્શાન" ઈસ મેં સે ચંદ મિસાલેં જિન કે બગૈર તો દિલ કો સુકૂન હી નહીં આતા પેશ કી જાતી હૈં.

મસ્જૂદે મલાઈકા હઝરત આદમ અલૈહિસ્સલામ

હઝરત આદમ અલૈહિસ્સલામ મસ્જૂદે મલાઈકા બને યે ઉનકી એક ઈમતિયાઝી શાન થી ઈસકા સબબ કયા બના?

علم آدم الاسماء كلها

અલ્લાહ રબ્બુલ ઈઝઝત ને ઉન્હેં ઈલ્મુલ અસ્મા ઈલ્મુલ અશ્યા અતા ફરમા દિયા થા, જબ ફરિશ્તોં સે પૂછા કે તુમ હમેં ઈન ચીઝેં કે નામ બતાઓ કહેને લગે سُبْحَانَكَ لَا عِلْمَ لَنَا إِلَّا مَا عَلَّمْتَنَا ઔર જબ સય્યિદના આદમ અલૈહિસ્સલામ સે પૂછા તો ઉન્હોં ને વો નામ બતા દિયે ફરમાયા اُسْجُدُوْا لِاٰدَمَ ફરિશ્તોં અબ તુમ આદમ કો સજદા કરો, તો સય્યિદના આદમ અલૈહિસ્સલામ મસ્જૂદલ મલાઈકા બને ઔર ઈસકા સબબ ઝાહિરી તૌર પર ઈલ્મ બના જો અલ્લાહ રબ્બુલ ઈઝઝત ને ઉનકી તરફ વદીઅત કર દિયા થા. તો ઈલ્મ સબબ બન રહા હૈ ઈઝઝતેં મિલને કા, યહાં સે કિસી આરિફ ને નુકના નિકાલા કે હઝરત આદમ અલૈહિસ્સલામ કો અશ્યા કે નામોં કા ઈલ્મ અતા કિયા ગયા થા જિસ પર ઉનકો ઈતની ઈઝઝતેં મિલીં, અય મોમિન અગર તુજે અલ્લાહ રબ્બુલ ઈઝઝત કે અસ્મા કી મારેફત નસીબ હો જાએ તો તુજે કિતની ઈઝઝતેં નસીબ હો જાએંગી.

હઝરત દાઉદ અલૈહિસ્સલામ

સય્યિદના દાઉદ અલૈહિસ્સલામ અલ્લાહ રબ્બુલ ઈઝઝત કે પૈગમ્બર હૈં. અલ્લાહ રબ્બુલ ઈઝઝત ને ઈનકો જવાની મેં નુબુવ્વત સે સર્ફરાઝ ફરમાયા ઔર ઈનકો દુન્યા કી ભી શાહી અતા ફરમાઈ, તખ્તો તાજ ભી દિયા, યે તખ્તો તાજ ઈનકો કયું મિલા? અલ્લાહ તઆલા ને ઈનકો એક ખાસ ચીઝ

બનાને કા ઈલ્મ અતા કર દિયા થા, વો લોહે કી કળિયોં સે ઝિરહ બનાતે થે, અલ્લાહ તઆલા ઈરશાદ ફરમાતે હૈં

وَعَلَّمْنٰهُ صَنْعَةَ لَبُوْسٍ لَّكُمْ (پ ۱۷ ، ع ۶ ، آیت ۸۰)

عَلَّمْنٰهُ હમ ને ઉનકો ઈલ્મ દિયા થા, સુબ્હાનલ્લાહ નિસ્બત ઈલ્મ કી તરફ કી, તો યે ઈલ્મ થા જો ઈન કો અતા કિયા થા યે કે લોહે કી કળિયાં જોળતે ચલે જાતે થે ઔર ઉસકી ઝિરહ બનાતે થે ઔર યે સબબ બન ગયા ઉનકે લિયે ઝાહિરી તૌર પર દુન્યા પર હુકૂમત કરને કા, તો યે ઈમતિયાઝી શાન ક્યૂં મિલ રહી હૈ? ઈસલિયે કે ઉનકો એક ખાસ તરહ કા ઈલ્મ અતા કિયા ગયા થા, والنا لہ الحدید લોહે કો ઉનકે હાથ મેં નર્મ કર દિયા થા.

હઝરત સુલૈમાન અલૈહિસ્સલામ

ઈનકે બેટે હઝરત સુલૈમાન અલૈહિસ્સલામ કો મલ્કા બિલ્કીસ પર અલ્લાહ તઆલા ને ફતેહ અતા ફરમાઈ થી, ઈઝઝત મિલી ઔર ફાતેહ બને ઔર મલ્કા બિલ્કીસ ને ઈસ્લામ કુબૂલ કિયા, ઈસકા ઝાહિરી સબબ કયા બના? ઉનકા ઈલ્મ બના.

يَا أَيُّهَا النَّاسُ عُلِّمْنَا مَنْطِقَ الطَّيْرِ (پ ۱۹ ، ع ۱۷ ، آیت ۱۶)

અય લોગો! હમેં પરિન્દોં સે ગુફતગૂ કા ઈલ્મ અતા કિયા ગયા, હુદ હુદ કે સાથ ગુફતગૂ કી, ફરમાયા કે ભાઈ કિધર ગાયબ થે أَمْ كُنْتَ مِنَ الْغَائِبِينَ કહેને લગા જી મૈં આપ કે લિયે ખબર લાયા હૂં તબ ઉસને મલ્કા બિલ્કીસ કી બાત સુનાઈ, યહાં સે યે વકેઆ શુરૂ હુવા, ઔર બિલ આખિર મલ્કા બિલ્કીસ કો અલ્લાહ રબ્બુલ ઈઝઝત ને ઈસ્લામ અતા કિતા તો અબ બતાઈયે સય્યિદના સુલૈમાન અલૈહિસ્સલામ કો યે જો ઈઝઝત

મિલી ઈસકા સબબ કયા બના ઉનકા ઈલ્મ બના (સુબ્હાનલ્લાહ)

હઝરત યૂસુફ અલૈહિસ્સલામ

સય્યિદના યૂસુફ અલૈહિસ્સલામ કો અલ્લાહ ને ઈઝઝતેં અતા કીં, એક વો ભી વકત થા કે મિસર કે બાઝ઼ાર મેં ઉનકે દામ લગાએ જા રહે હૈં, બિક રહે હૈં, ખરીદાર આ રહે હૈં, ઔર એક વો ભી વકત હૈ કે મહેલ મેં ગુલામ બન કર જા રહે હૈં ફિર તબ્દીલી કયા આઈ ? અલ્લાહ તઆલા ફરમાતે હૈં

وَلَمَّا بَلَغَ اَشُدَّهٗ اٰتَيْنٰهُ حُكْمًا وَّ عِلْمًا وَ كَذٰلِكَ نَجْزِى الْمُحْسِنِيْنَ

(پ ۱۲، ع ۱۳، آیت ۲۲)

અલ્લાહ રબ્બુલ ઈઝઝત ને કામયાબ ફરમાયા, કઈ સાલ જેલ મેં રહેના પળા, બિલ આખિર એક એૈસા વાકેઆ પેશ આયા કે જિસ કી વજા સે જેલ સે નિકાલે ગએ, વો જેલ સે નિકાલે ગએ ઔર તખ્ત પર બિઠાએ ગએ ઈસકા સબબ કયા બના ? ઈસકા સબબ ઉનકા ઈલ્મ બના ઉનકો અલ્લાહ રબ્બુલ ઈઝઝત ને ખ્વાબ કી તાબીર કા ઈલ્મ અતા કિયા થા
وَكَذٰلِكَ عَلَّمْتَنِى مِنْ تَاْوِيْلِ الْاَحَادِيْثِ તો જેલ કે સાથિયોં ને બાદશાહ કો જાકર બતાયા કે એક આદમી હૈ જો ખ્વાબ કી તાબીર બતાતા હૈ ઔર ઠીક ઠીક બતાતા હૈ બાદશાહ ને ઉનકો બુલવાયા, "اِنَّكَ الْيَوْمَ لَدَيْنَا مَكِيْنٌ اَمِيْنٌ" આજ કે દિન આપને ઈઝઝત પાઈ, ફરમાયા اِجْعَلْنِىْ عَلٰى خَزَائِنِ الْاَرْضِ યે દુન્યા કે ખઝાનોં કી કુંજિયાં મેરે હવાલા કર દો, તખ્તા સે લે કર ઉનકો તખ્ત પર પહોંચા રહે હૈં, શાહી મિલ રહી હૈ, સબબ કયા બન રહા હૈ ? ઉન કા ઈલ્મ બન રહા હૈ. ઈસ સે માલૂમ હુવા કે ઈન

અંબિયા કિરામ કો અલ્લાહ રબ્બુલ ઈઝઝત ને જો ઈમતિયાઝી શાન અતા ફરમાઈ ઈસકા ઝાહિરી સબબ ઉનકા ઈલ્મ બના, બલ્કે એક વો હસ્તી જો ગૈર નબી હે હઝરત ખિઝર અલૈહિસ્સલામ જિન કી વિલાયત પર ઉલ્મા મુત્તફિક હૈં લેકિન ઈનકી નુબુવ્વત મેં જમહૂર ઉલ્મા ને કહા કે વો નબી નહીં હૈં. ચંદ હઝરાત ને કહા કે નબી હૈં, એક વલી આદમી કો એન નબી આદમી કે ઉસ્તાઝ બનને કે શર્ફ હાસિલ હો રહા હે, યે કિતની અજીબ બાત હે, યે કિસ લિયે કે અલ્લાહ ને ઉનકો એક અઝીમુશ્શાન ઈલ્મ અતા કિયા થા, કુર્આને અઝીમુશ્શાન મેં ફરમાયા

فَوَجَدَ عَبْداً مِّنْ عِبَادِنَا آتَيْنٰهُ رَحْمَةً مِّنْ عِنْدِنَا وَعَلَّمْنٰهُ مِنْ لَّدُنَّا عِلْماً

(پ ۱۵، ع ۱۲، آیت ۶۵)

અલ્લાહ તઆલા ને ઉનકો ઈલ્મે લદુન્ની અતા કિયા થા યે તકવીની ઈલ્મ થા, હઝરત મૂસા કે પાસ તશરીઈ ઈલ્મ થા, શરીઅત કા ઈલ્મ થા ઔર ઉનકે લિયે તકવીની ઉમૂર કા ઈલ્મ ના હોના કોઈ નુકસ નહીં થા, વો એક અલાહેદા ચીઝ હે, વો ઈન્તેઝામી કામ હે. તાહમ અલ્લાહ રબ્બુલ ઈઝઝત ને ઉનકો ફરમાયા કે જાઓ ઉન સે મિલો, અબ મૂસા અલૈહિસ્સલામ પૂછ રહે હૈં ઔર વો જવાબ દે રહે હૈં, તો એક ગૈર નબી કો નબી કે ઉસ્તાજ હોને કા શર્ફ હાસિલ હુવા કિસ વજા સે ઈલ્મ કી વજા સે.

સય્યિદના રસૂલુલ્લાહ સલ્લલ્લાહુ અલૈહિ વસલ્લમ

આપ કો ઈલ્મ અતા ફરમાયા, સય્યિદુલ અવ્વલીન

ઔર આખેરીન બનાયા, ઈલ્મ કિતના અતા કિયા? ફરમાયા કે મેરે મહેબૂબ

وَعَلَّمَکَ مَا لَمْ تَکُنْ تَعْلَمُ وَکَانَ فَضْلُ اللّٰہِ عَلَیْکَ عَظِیْماً (پ ۵، ع ۱۴، آیت ۱۱۳)

તો કુર્આન મજીદ સે કિતની મિસાલેં મિલતી હૈં કે યે શાન યે મકામ યે ઈઝઝતેં ઉનકો ઈલ્મ કે સબબ સે મિલીં, ઈલ્મ ઈન્સાન કો ઈઝઝતેં દેતા હૈ. ઝહેન મેં સવાલ પૈદા હોતા હૈ કે ઈલ્મ હૈ કયા?

ઈલ્મ કયા હૈ?

હઝરત મુફતી મુહમ્મદ શફીઅ સાહબ એક મરતબા તશરીફ ફરમા થે, ઈસ આજિઝ કો ભી ઉનકી સોહબત મેં બૈઠને કા મૌકા નસીબ હુવા. હઝરત તલબા સે સવાલ પૂછ રહે થે કે ભઈ ઈલ્મ કા મફહૂમ કયા હૈ, કિસી ને કહા જાનના, કિસી ને કહા પહેચાનના, કિસી ને કુછ કહા કિસી ને કુછ કહા, હઝરત ખામોશ રહે, થોળી દેર બાદ એક તાલિબે ઈલ્મ ને કહા હઝરત આપ હી બતા દીજિયે, બળોં કી બાતેં બળી હોતી હૈં, એક અજીબ બાત ફરમાઈ કે ઈલ્મ વો નૂર હૈ જિસ કે હાસિલ કરને કે બાદ અમલ કિયે બગૈર ચૈન નહીં આતા, અગર યે હૈ તો ઈલ્મ હૈ વરના ફિર બોજ હૈ.

અલ્લાહ રબ્બુલ ઈઝઝત ને કુર્આન મજીદ મેં બની ઈસરાઈલ કે બે અમલ પીરોં કો કુત્તે કી મિસાલ દી, “બલ્અમ બાઊરા” બળા સૂફી સાફી થા

وَلَوْ شِئْنَا لَرَفَعْنٰهُ بِهَا وَلٰکِنَّهٗ اَخْلَدَ اِلَی الْاَرْضِ وَاتَّبَعَ هَوٰىهُ (پ ۹، ع ۱۲، آیت ۱۷۶)

ખ્વાહિશાત કી પૈરવી કી فَمَثَلُهُ كَمَثَلِ الْكَلْبِ ઉસકી મિસાલ કુત્તે કી સી થી ઔર બની ઈસરાઈલ કે જો બે અમલ ઉલમા થે ઉનકી મિસાલ ગધે કી સી હૈ كَمَثَلِ الْحِمَارِ يَحْمِلُ أَسْفَارًا યે ગધે હૈં જિન પર બોજ લદા હુવા હૈ, લિહાઝા ઈલ્મ મેં ઔર માલૂમાત મેં ફર્ક હોતા હૈ.

ઈલ્મ ઔર માલૂમાત મેં ફર્ક

અઝીઝ તલબા ઈસ બાત કો ઝહેન મેં બિઠા લેના કે ઈલ્મ મેં ઔર માલૂમાત મેં ફર્ક હોતા હૈ, માલૂમાત તો કુફફાર કે પાસ ભી હોતી હૈં ઉસકો ઈલ્મ નહીં કહેંગે, ઈસ આજિઝ ને અપની ઝિંદગી મેં ઐસી જગહોં પર બૈઠને કી સઆદત પાઈ, કે જહાં મુખ્તલિફ મઝાહિબ કે લોગ બૈઠે અપની અપની દીન કી બાતેં કર રહે થે, યે યહૂદી હૈ ઈનકા રબાઈ બૈઠા હૈ, યે ઈસાઈયોં કા પાદરી, યે ફલાં કા ફલાં, યે ફલાં કા ફલાં, ઈસ આજિઝ કો ભી ઈસ્લામ કી નુમાઈન્દગી કરને કા મૌકા નસીબ હુવા, ઐસે ઐસે લોગોં કો દેખા, જો ગૈર મુસ્લિમ હૈં લેકિન અરબી ઝબાન ઈતની રવાની સે બોલતે હૈં જૈસે કે ઉનકી માદરી ઝબાન હો, અરબી મેં ગુફતગૂ કરતે હૈં, આયત પઢતે હૈં. આપ હદીસ પઢેં વો ઉસકા તરજુમા બિલ્કુલ સહીહ બતલાએંગે (લફઝી તરજુમા) લેકિન ઉનકે પાસ યે ઈલ્મ નહીં બલ્કે માલૂમાત હૈં.

ઈમાન લાને સે પહેલે કુર્આન પાક કા તરજુમા

"પિકથલ" જિસ ને કુર્આને પાક કા તરજુમા પહેલી બાર અરબી સે અંગ્રેઝી મેં કિયા જો સબ સે બેહતરીન તરજુમા અંગ્રેઝી મેં સમજા જાતા હૈ, તરજુમા મુકમ્મલ કરને તક વો

આદમી કાફિર થા, ઝબાન દાની કે ઝોર પર ઉસને તરજુમા મુકમ્મક કિયા, લેકિન યે કુર્આને કરીમ કી ઈન્જેઝાબી કુવ્વત થી, જિસને બિલ આખિર ઉસકો કલ્મા પઢને પર મજબૂર કિયા ઔર વો મુસલમાન બન ગયા, લેકિન પૂરા તરજુમા કરને તક વો આદમી ગૈર મુસ્લિમ થા. તો યે મુમકિન હૈ કે એક ગૈર મુસ્લિમ હો ઔર ઉસકે પાસ અરબી ઝબાન કી મહારત ભી હો ઔર વો કુર્આન વ અહાદીસ કા સહીહ તરજુમા ભી કરના જાનતા હો તો યે નહીં કહેંગે કે ઉસકે પાસ ઈલ્મ હૈ જો નૂર કી શકલ મેં હૈ ઔર બંદે કો અમલ પર બરાંગેખ્તા કરે, બંદે કે અંદર આજઝી ઔર તવાઝોઅ પૈદા કરે, ઉસકે અંદર અખ્લાક પૈદા કરે. ઔર જો ફકત માલૂમાત કી હદ તક હો બાતોં કી હદ તક હો વો માલૂમાત હૈં, ઈસ લિયે હદીસે પાક મેં ઈલ્મે નાફેઅ માંગા ગયા (નફા દેને વાલા ઈલ્મ). કઈ મરતબા ઐસા હોતા હૈ કે બંદા ઝાહિર મેં આલિમ ભી હોતા હૈ લેકિન ઉસકા દિમાગ તો આલિમ હોતા હૈ મગર દિલ ઉસકા જાહિલ હોતા હૈ, કુર્આને અઝીમુશ્શાન (સુબ્હાનલ્લાહ) અલ્લાહ તઆલા ઈરશાદ ફરમાતે હૈં اَفَرَءَيْتَ مَنِ اتَّخَذَ اِلٰهَهٗ هَوٰىهُ કયા દેખા આપને ઉસે જિસને અપની ખ્વાહિશાત કો અપના માબૂદ બના લિયા (અલ્લાહુ અકબર). ખ્વાહિશ પરસ્તી, શહેવત પરસ્તી, ઝન પરસ્તી, ઝર પરસ્તી, યે સબ કી સબ બુત પરસ્તી કી અકસામ હૈં, ખુદા પરસ્તી કોઈ ઔર ચીઝ હોતી હૈ, ફરમાયા, "દેખા આપને ઉસે જિસ ને અપની ખ્વાહિશાત કો અપના માબૂદ બના લિયા" وَاَضَلَّهُ اللّٰهُ عَلٰى عِلْمٍ ઈલ્મ કે બાવજૂદ અલ્લાહ ને ઉસકો ગુમરાહ કર દિયા" બસ ઈસ સે ડરને કી ઝરૂરત હૈ, અલ્લાહ ફરમાતે હૈં ઈલ્મ કે બાવજૂદ હમ ને ઉસકો ગુમરાહ કર દિયા.

ઈલ્મ કી ગુમરાહી

જો લોગ સિગરેટ પીતે હૈં વો લોગ જાનતે હૈં ઉસસે કેન્સર હોતા હે ઔર કઈ મરતબા વો બચ્ચોં કો બિઠા કર નસીહત ભી કરતે હૈં કે બચ્ચો તુમ સિગરેટ મત પીના હમ ને તો ઝિંદગી બરબાદ કર લી તુમ ના પીના, ઔરોં કો નસીહત ભી કરતે હૈં તો જાનતે ભી હૈં ઔર દૂસરોં કો નસીહત ભી કર રહે હૈં. ઔર જો સિગરેટ બનાને વાલી કંપની હે વો ભી લિખ દેતી હે સિગરેટ નોશી મુઝિરે સેહત હે. અબ પીને વાલે કો પતા હે કે નુકસાને સેહત હે, ઔરોં કો મના ભી કરતા હે લેકિન ઉસકે દિલ મેં કુછ વકત કે બાદ એક ઐસી તલબ પૈદા હોતી હે કે વો ઘુટને ટેક દેતા હે ઔર ફિર સિગરેટ પીની શુરૂ કર દેતા હે, ઈસકો કહેતે હૈં ઈલ્મ કે બાવજૂદ ગુમરાહ હોના.

તો કઈ મરતબા ઈન્સાન કો પતા હોતા હે કે યે કબીરા ગુનાહ હે મગર ઉસ પર શૈતાન સવાર હોતા હે, નફસ ગાલિબ હોતા હે, અકલ પર પરદે પળ જાતે હૈં, જાનને કે બાવજૂદ કે યે કબીરા ગુનાહ હે ફિર ભી વો ઈસકા મુરતકિબ હોતા હે ઈસે કહેતે હૈં ઈલ્મ કે બાવજૂદ ગુમરાહ હોના.

اَفَرَاَيْتَ مَنِ اتَّخَذَ اِلٰهَهٗ هَوٰيهُ وَاَضَلَّهُ اللّٰهُ عَلٰى عِلْمٍ وَّخَتَمَ عَلٰى سَمْعِهٖ

وَعَلٰى قَلْبِهٖ

(અલ્લાહુ અકબર) કાનોં પર ઔર દિલ પર મુહર (ઠપ્પા) લગ ગયા, وَجَعَلَ عَلٰى بَصَرِهٖ غِشٰوَةً આંખોં પર પઠી બાંધ દી فَمَنْ يَّهْدِيْهِ مِنْ بَعْدِ اللّٰهِ اَفَلَا تَذَكَّرُوْنَ તો ઈલ્મ કા હાસિલ કરના યે પહેલા કદમ હે લેકિન ઈલ્મ ઉસે કહેતે હૈં જિસ પર ઈન્સાન અમલ કરે વરના વો માલૂમાત કહેલાતા હે, ઈસલિયે ફરમાયા "اَلْعِلْمُ بِلَا عَمَلٍ وَبَالٌ ઈલ્મ બગૈર અમલ કે વબાલ

હે ઔર "وَالْعَمَلُ بِلَا عِلْمٍ ضَلَال" ઔર અમલ બગૈર ઈલ્મ કે ગુમરાહી હૈ. તો સબ સે પહેલે ઈલ્મ હાસિલ કરના ઔર દૂસરા કદમ યે હૈ કે ઉસ પર અમલ કરના.

હુસૂલે ઈલ્મ કે લિયે અસ્લાફ કી મેહનતેં

હમારે અસ્લાફ ને ઈલ્મ હાસિલ કરને કે લિયે બળી કુરબાનિયાં દીં, બળી મેહનતેં કીં, બળી લગન કે સાથ અપને કામ મેં મગન રહે, બસ લગે રહેતે થે. મદ્રસા કો અપના વતન સમજતે થે ઔર કિતાબોં કે કાગઝ કો અપના કફન સમજતે થે, ઝિંદગિયાં લગા દેતે થે પઢને પઢાને મેં. ઈસી લિયે સુફિયાન સૌરી રહેમતુલ્લાહ અલૈહ ફરમાયા કરતે થે અગર નેક નિય્યત હો તો તાલિબે ઈલ્મ સે અફઝલ ઔર કોઈ નહીં હોતા, ઈતની બરકત વાલી યે શખ્સિયત હોતી હૈ કે અલ્લાહ રબ્બુલ ઈઝઝત કે ફરિશ્તે ભી બરકત કે હુસૂલ કે લિયે ઉનકે પાઓં કે નીચે અપને પર બિછાતે હૈં, ઈસી લિયે ફરમાયા કે અલ્લાહ રબ્બુલ ઈઝઝત જબ કિસી આમ મોમિન સે ખુશ હોતે હૈં તો ઉસકે લિયે જન્નત મેં એક મહેલ બનવાતે હૈં લેકિન જબ કિસી તાલિબે ઈલ્મ યા આલિમ સે ખુશ હોતે હૈં તો ઉસકે લિયે જન્નત મેં શહેર આબાદ કરા દેતે હૈં, જૈસે દુન્યા મેં નવાબ હોતે હૈં ઉનકા અપના એક ઈલાકા હોતા હૈ, તો અલ્લાહ આલિમ સે ખુશ હોંગે તો જન્નત કે અંદર ઉસકે લિયે શહેર આબાદ ફરમાએંગે, ઉસકી અપની સ્ટેટ હોગી, ઈસલિયે ફરમાયા

من كان في طلب العلم كان الجنة في طلبه

જો ઈન્સાન ઈલ્મ કી તલબ મે રહેગા જન્નત ઉસકે તલબ મેં રહેગી. યે અલ્લાહ રબ્બુલ ઈઝઝત કા બળા એહસાન હૈ કે વો

અપને બંદોં કો દીન કે ઈલ્મ કે હુસૂલ કે લિયે કુબૂલ ફરમા લેં, આપ હઝરાત બળે ખુશ નસીબ હૈં, અલ્લાહ રબ્બુલ ઈઝઝત કે પસંદીદા બંદે હૈં, કુર્આન ઈસ પર દલીલ હૈ અલ્લાહ રબ્બુલ ઈઝઝત ફરમાતે હૈં ثُمَّ اَوۡرَثۡنَا الۡكِتٰبَ الَّذِيۡنَ اصۡطَفَيۡنَا مِنۡ عِبَادِنَا "ફિર હમ ને ઈસ કિતાબ કા વારિસ અપને ઉન બંદોં કો બના દિયા જિનકો હમ ને ચુન લિયા થા જો હમારે ચુને હુવે બંદે થે." હમારે લાડલે થે, હમારે પ્યારે થે, હમારે મહેબૂબ બંદે થે. તો જો કિતાબ કા વારિસ હોતા હૈ વો અલ્લાહ કા પ્યારા હોતા હૈ, કિતની રહેમત હૈ અલ્લાહ રબ્બુલ ઈઝઝત કી કે ઉસને ઈસ કિતાબ કે ઈલ્મ કે લિયે હમારી ઝિંદગિયોં કો કુબૂલ કર લિયા, હમ અલ્લાહ રબ્બુલ ઈઝઝત કા અુહસાન માનતે હુવે મેહનત કે સાથ ઈલ્મ હાસિલ કરેં નિહાયત લગન કે સાથ.

ઈમામ શાફેઈ રહેમતુલ્લાહ અલૈહ કી ઈમામ માલિક રહેમતુલ્લાહ અલૈહ સે મુલાકાત

ઈમામ શાફેઈ રહેમતુલ્લાહ અલૈહ ફરમાતે હૈં કે મૈં એક મરતબા મિના કે બાઝાર મેં થા હજ કે અય્યામ મેં, ફરમાતે હૈં કે જમરાત સે ફરાગત હો ગઈ, મુજે એક બૂઢા આદમી મિલા, થોળી દેર ઉસને મુજે દેખા ઔર કહેને લગા તુજે અલ્લાહ કા વાસ્તા તૂ મેરી દાવત કો કુબૂલ કર લે, ફરમાતે હૈં મૈંને ઉસકી દાવત કો કુબૂલ કર લિયા, ઔર વો ભી ઐસા બે તકલ્લુફ કે જો ઉસકે પાસ થા પેશ કર દિયા, ઉસને રોટી કા એક ટુકળા નિકાલા ઔર વહીં દસ્તરખ્વાન પર રખ દિયા ઔર કહેને લગા ખાઓ. મૈંને ખાના શુરૂ કર દિયા, વો મુજે દેખતા રહા ઔર કહેને લગા કે મુજે લગતા હૈ કે તુ કુરૈશી હૈ મૈં ને કહા

હાં લેકિન તુજે કૈસે પતા ચલા, ઉસને કહા કે યે કુરૈશી દાવત દેને મેં ભી બે તકલ્લુફ હોતે હૈં ઔર કુબૂલ કરને મેં ભી, ફિર બાતેં કરતે રહે, મુજે પતા ચલા કે યે મદીના સે આયા હૈ, ફરમાતે હૈં મૈં ને ઉસ સે ઈમામ માલિક રહેમતુલ્લાહ અલૈહ કે બારે મેં પૂછા, ઉસને મુજે ઉનકે કુછ હાલત સુનાએ. જબ ઉસને દેખા કે મૈં બળે શૌક સે ઉનકે હાલાત પૂછ રહા હૂં તો વો કહેને લગા કે અગર આપ મદીના જાના ચાહતે હૈં તો યે ખાકી રંગ કા ઊંટ હમારે પાસ ખાલી હૈ યે હમ આપ કો દે દેંગે આપ મદીના પહોંચ જાએંગે. કહેને લગે કે મૈં તો પહેલે હી સે તય્યાર થા, લિહાઝા મૈંને હામી ભર લી. ફરમાતે હૈં મૈં કાફલા કે સાથ સવાર હુવા, હમેં રાસ્તા મેં મક્કા મુકર્રમા સે મદીના મુનવ્વરા પહોંચને મેં સોલા દિન લગે, ઈસ દૌરાન મૈં ને સોલા કુર્આન મજીદ પઢ લિયે, આજ યે હાલ હૈ કે હજ કરકે આતે હૈં દસ દસ દિન મદીના ગુઝાર કર આતે હૈં, એક કુર્આન મજીદ ભી મુકમ્મલ કરને કી તૌફીક નહીં હોતી, હમારે અસ્લાફ જબ હજ કે લિયે આતે જાતે થે તો સૈંકળોં લોગ ઉનકે હાથોં પર કલ્મા પઢ કર મુસલમાન હુવા કરતે થે ઔર આજ હજ કરકે આતે હૈં ખુદ મુસલમાન બન કર સહીહ તરહ સે નહીં આતે, વાપસ આ કર ફિર ગુનાહોં કી તરફ ચલ પળતે હૈં. તો ઈમામ શાફેઈ રહેમતુલ્લાહ અલૈહ ને હાલતે સફર મેં સોલા દિન મેં સોલા કુર્આન મજીદ પૂરે કિયે. ફરમાતે હૈં, જબ હમ મસ્જિદે નબવી પહોંચે તો નમાઝ કે બાદ મૈં ને દેખા એક આદમી ઊંચે કદ કા હૈ ઔર ઉસને અકે તેહબંદ બાંધા હૈ ઔર એક ચાદર લપેટી હુવી હૈ. વો એક ઊંચી જગા બૈઠ ગયા ઔર કહેને લગા

قَالَ قَالَ رَسُوْلُ اللّٰهِ صَلَّى اللّٰهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ

ઔર લોગ ઉસકે ઈર્દ ગિર્દ બૈઠ ગએ તો મૈં સજમ ગયા કે યહી

ઈમામ માલિક રહેમતુલ્લાહ અલૈહ હોંગે. યે વો અય્યામ થે જબ ઈમામ માલિક રહેમતુલ્લાહ અલૈહ અહાદીસ કા ઈમલા કરા રહે થે "મુઅત્તા ઈમામ માલિક" કી જો હદીસ હૈં ઉનકો લિખવા રહે થે. મૈં ને ભી એક તિંકા ઉઠા લિયા ઔર દિલ મેં યે સોચા કે યે મેરા કલમ હૈ ઔર હાથ સામને કર લિયા ઔર સોચા કે યે મેરી કાપી હૈ, ઔર મૈં ને અપની ઝબાન સે ઉસ તિંકે કો લગાયા કે જૈસે મૈં ઉસકો સિયાહી લગા રહા હૂં ઔર હથેલી પર લિખના શુરૂ કર દિયા. અબ તલબા કાગઝોં પર લિખ રહે હૈં, ચુનાંચે મૈંને ભી ઉનસે ઈમલા કી નિસ્બત હાસિલ કરને કે લિયે હથેલી પર લિખના શુરૂ કર દિયા, કહેને લગે ઈસ દૌરાન ઈમામ માલિક રહેમતુલ્લાહ અલૈહ ને મેરી તરફ દેખા. ઉન્હોંને ઈસ મહેફિલ મેં ૧૨૭ અહાદીસ લિખવાઈ, જબ અગલી નમાઝ કા વકત હો ગયા તો મહેફિલ બરખાસ્ત હો ગઈ, તલબા ચલે ગએ, ફરમાને લગે (ઈમામ શાફેઇ રહેમતુલ્લાહ અલૈહ) કે ઈમામ માલિક રહેમતુલ્લાહ અલૈહ ને મુજે દેખા તો મુજે અપની તરફ બુલાયા ઔર જુમે કહા તુ અજનબી માલૂમ હોતા હૈ, મૈંને કહા કે જી હાં મૈં મક્કા મુકર્રમા સે આયા હૂં. કહેને લગે કે તુ હથેલી પર કયા કર રહા થા ? મૈં ને કહા કે મૈં અહાદીસ લિખ રહા થા. કહેને લગે કે દિખાઓ, મૈં ને જો દિખાયા તો હથેલી પર તો કુછ લિખા હુવા હી નહીં થા, ઉન્હોં ને કહા યહાં તો કુછ નહીં લિખા મૈં ને કહા કે હઝરત ના મેરે પાસ કલમ થા ના કાગઝ મૈં તો આપ જો ઈમલા લિખવા રહે થે ઈસકી નિસ્બત હાસિલ કરને કે લિયે એક તિંકે સે બૈઠા હુવા હથેલી પર લિખ રહા થા, ઈસ પર ઈમામ માલિક રહેમતુલ્લાહ અલૈહ નારાઝ હુવે કે યે તો હદીસે પાક કે અદબ કે ખિલાફ હૈ કે તુમને ઈસ તરહ સે લિખા, મૈંને કહા કે હઝરત મૈં તો ઝાહિરી મુનાસેબત કે

લિયે હાથ પર તિંકા ચલા રહા થા, હકીકત મેં તો હદીસે પાક દિલ મેં લિખ રહા થા, કહેને લગે કે ઈમામ માલિક રહેમતુલ્લાહ અલૈહ ને ફરમાયા કે અચ્છા અગર તુ દિલ મેં લિખ રહા થા તો તુ મુજે ચંદ એક રિવાયત ઉસમેં સે સુના દે તો મૈં તુજે જાનૂં, ફરમાને લગે મૈં ને ઉનકો એક સે લે કર ૧૨૭ હદીસેં મતન ઔર સનદ કે સાથ સુના દીં, યે ઈલ્મ, ૧૨૭ હદીસેં જિસ તરતીબ સે લિખવાઈ થીં, તમામ ઉસી તરતીબ પર ઉનકો સુના દીં, ફરમાતે હૈં ઈમામ માલિક રહેમતુલ્લાહ અલૈહ બળે ખુશ હુવે, કહેને લગે કે અચ્છા અય નૌજવાન તુ મેરા મહેમાન બન જા, અંધે કો કયા ચાહિયે ? દો આંખેં ! મૈં તો પહેલે હી સે તય્યાર થા, કહેને લગા કે હઝરત મૈં તય્યાર હૂં. ઈમામ માલિક રહેમતુલ્લાહ અલૈહ ઘર તશરીફ લે ગએ. ઈમામ માલિક રહેમતુલ્લાહ અલૈહ કે ઘર મેં ઉનકી બેટિયાં થીં, ઔર વો આલેમા થીં હદીસ કી હાફેઝા થીં, કુર્આન મજીદ કી હાફેઝા થીં, બહોત તકયા, પાક સાફ ઝિંદગી ગુઝારને વાલી ઔરતેં હત્તા કે કિતાબોં મેં લિખા હે કે ઈતના ઈલ્મ રખતી થીં કે ઈમામ માલિક રહેમતુલ્લાહ અલૈહ કઈ મરતબા હદીસ કા દર્સ મસ્જિદે નબવી મેં દેતે વો પરદે કે પીછે બૈઠ કર હદીસ કે દર્સ મેં શરીક હોતીં ઔર ઉનકા ઈલ્મી મેયાર ઈતના ઊંચા થા કે કઈ મરતબા ઉનકા શાગિર્દ જબ કિસી હદીસે પાક કી તિલાવત કરતા ઔર ઈબારત મેં કહીં ગલ્તી કરતા તો ઉનકી બેટિયાં લકળી કે ઊપર માર કર આવાઝ કરતીં, જિસ સે ઈમામ માલિક રહેમતુલ્લાહ અલૈહ સમજ જાતે કે પઢને વાલે ને ગલ્તી કી હે. આપ ને જા કર ઘર મેં બતાયા કે આજ એક આલિમ આ રહે હૈં ઔર વો બળે દાના હૈં ઔર બળા ઈલ્મ કા શૌક હે, વો તો બહેર હાલ ઈમામ શાફેઇ થે, ઉન્હોં ને ઘર મેં ખાને કા બળા

એહતેમામ કિયા, બિસ્તર લગાયા મુસલ્લા બિછાયા લોટા પાની કા ભર કર રખા اکرام لضیوف الرحمٰن ઈમામ શાફેઈ રહેમતુલ્લાહ અલૈહ ને ખાના ખા લિયા, લેટ ગએ. સુબ્હ કો ઈમામ માલિક રહેમતુલ્લાહ અલૈહ કે સાથ મસ્જિદ મેં આ ગએ. જબ ઈશરાક કી નમાઝ પઢ કર વાપસ ઘર ગએ તો ઈમામ માલિક રહેમતુલ્લાહ અલૈહ ને ફરમાયા ઈમામ શાફેઈ રહેમતુલ્લાહ અલૈહ સે કે મેરી બેટિયોં કો આપ પર એક એતેરાઝ વાકેઅ હુવા હૈ ઔર મૈં આપ કો પૂછતા હૂં, યે સચ્ચે લોગ થે, ખરે લોગ થે, સાફ બાત કરતે થે, ફરમાયા કે બચ્ચિયાં કેહ રહી હૈં કે અબ્બુ આપ ને તો યે કહા થા કે યે બળે નેક ઔર અચ્છે ઈન્સાન હૈં લેકિન હમેં ઈન પર ઈશ્કાલ વાકેઅ હુવા હૈ.

બેટિયોં કા એતેરાઝ

પહેલા યે કે હમ ને જિતના ખાના પકા કર ભેજા થા વો તો કઈ આદમિયોં કે લિયે કાફી થા, માશા અલ્લાહ યે અકેલે મહેમાન, સુબ્હાનલ્લાહ બિલ્કુલ સાફ હો કર બરતન વાપસ આએ કે હમેં ધોને કી ભી ઝરૂરત પેશ ના આઈ.

દુન્યા વાલોં કા શિકવા

આજ દુન્યા કહેતી હૈ કે બચ્ચોં કો આલિમ બનાઓગે તો યે રોટી કહાં સે ખાએંગે ? આપ બતાઈયે આજ તક આપ ને કભી સુના કે કોઈ આલિમ બા અમલ હો યા હાફિઝ બા અમલ હો ઔર વો ભૂક પ્યાસ સે એળિયાં રગળતે હુવે મર ગયા હો ? કોઈ એક મિસાલ નહીં દે સકતે. મૈં ને દુન્યા કે કઈ મુલ્કોં મેં યે સવાલ પૂછા કોઈ એક મિસાલ તો બતા દો, લેકિન હમેં માલૂમ

હે કે એમ. બી. બી. એસ. ડાકટર, પી. એચ. ડાકટર કઈ ઐસે થે કે બુઢાપે મેં ઈનકા વો વકત ભી આયા કે ભૂક પ્યાસ સે એળિયાં રગળ રગળ કર મર ગએ, તો રિઝક કિસ લાઈન પર ઝિયાદા મિલા ? દીની લાઈન સે ઝિયાદા મિલા. હમારે પાસ યે મિસાલેં તો હૈં કે ખાના ઝિયાદા ખા લિયા ઔર મૌત આ ગઈ. ઈમામ મુસ્લિમ રહેમતુલ્લાહ અલૈહ કી વફાત હદીસ તલાશ કર રહે થે ઔર ખજૂરેં પાસ મેં રખી હુવી થીં, ઔર હદીસે પાક કો ઢૂંડને કે અંદર ઈતના ઈસ્તેગ્રાક કા આલમ થા કે ખાતે રહે હત્તા કે ઝિયાદા ખાને કી વજા સે મૌત વાકેઅ હો ગઈ, તો ઝિયાદા ખા કર જાને કી મિસાલેં તો હૈં લેકિન ભૂક પ્યાસ સે મરને કી મિસાલેં ઈસ લાઈન પર નહીં હૈં, અલ્હમ્દુ લિલ્લાહ રિઝક કી અલ્લાહ તઆલા ઈતની ફરાવાની કર દેતે હૈં ઔર દુન્યા ઈસ રિઝક સે ડરતી હે, કહેતે હૈં કે યે આલિમ બનેંગે તો ખાએંગે કહાં સે, ઓ અલ્લાહ કે બંદે વહાં સે ખાએંગે જહાં સે અલ્લાહ રબ્બુલ ઈઝઝત અપને અંબિયા કો ખિલાયા કરતે થે. તો ખૈર ઈમામ શાફેઈ રહેમતુલ્લાહ અલૈહ સે એક બાત તો ઉન્હોં ને યે પૂછી "કે સારા ખાના તન્હા ખા ગએ".

દૂસરા યે કે હમ ને મુસલ્લા બિછા રક રખા ઔર પાની કા બરન ભર કર રખા, લેકિન જૈસે મુસલ્લા બિછા થા સુબ્હ કો વૈસા હી રખા મિલા ઔર પાની ભી જૂં કા તૂં થા તો લગતા હે કે તહજ્જુદ કી નમાઝ ભી નહીં પઢી, ઔર ફિર મસ્જિદ મેં તો વુઝુ કા ઈન્તેઝામ ભી નહીં, લોગ ઘરોં સે વુઝૂ કરકે જાતે હૈં ઔર યે ઈસી તરહ આપ કે સાથ ઉઠ કર મસ્જિદ ચલે ગએ, પતા નહીં નમાઝ ભી ઉન્હોં ને કૈસે પઢી ? તો હમારી સમજ સે તો બાલા તર હે.

ઈમામ શાફેઈ રહેમતુલ્લાહ અલૈહ કા જવાબ

ઈમામ શાફેઈ રહેમતુલ્લાહ અલૈહ ને જવાબ દિયા કે હઝરત બાત યે હૈ કે જબ મૈં ને આપ કે યહાં ખાના ખાયા તો ખાને મેં ઈતના નૂર થા ઈતના નૂર થા કે હર હર લુકમા ખાને પર મુજે સીના નૂર સે ભરતા નઝર આતા થા, મૈં ને સોચા કે મુમકિન હૈ ઈતના હલાલ માલ ઝિંદગી મેં ફિર મયસ્સર ના હો કયૂં ના મૈં ઈસે જુઝવે બદન બનાઊં, ઈસલિયે મૈં ને ઉસ સારે ખાને કો અપને બદન કા જુઝવ બના લિયા, (અલ્લાહુ અકબર) ફરમાતે હૈં કે ફિર મૈં લેટ ગયા લેકિન ઈસ ખાને કા નૂર ઈતના થા કે નીંદ ગાયબ, તો મૈં અહાદીસ મેં ગૌર કરતા રહા. ફરમાને લગે કે એક હદીસ મેરે પેશે નઝર રહી કે નબી અલૈહિસ્સલામ ને એક છોટે સે બચ્ચે કો જિસ કા પરિંદા મર ગયા થા પ્યાર મોહબ્બત સે કહા થા يا اباعمير ما فعل النغير તો યે જો ચંદ અલ્ફાઝ થે મૈં ઉનકે અંદર ગૌર કેરતા રહા ઔર આજ કી રાત મૈં ને ઈન ચંદ અલ્ફાઝ સે ફિકા કે ચાલીસ મસાઈલ અખઝ કર લિયે, ઈતની સી ઈબારત يا اباعمير કે કુન્નિયત કૈસી હોને ચાહિયે ? બચ્ચોં સે અંદાઝે તખાતુબ કૈસા હોના ચાહિયે ? કિસી કે દિલ કી મુલાતેફત કે લિયે કૈસે બાત કરની ચાહિયે ? يا اباعمير ما فعل النغير સિર્ફ ઈસમેં ગૌર કરકે મૈંને ફિકા કે ચાલીસ મસાઈલ અખઝ કર લિયે, ઔર ફિર ફરમાયા ચૂંકે મેરા વુઝુ બાકી થા ઈસલિયે મૈં ઉઠા ઔર ફજર કી નમાઝ ઉસી વુઝુ સે અદા કી, હમારે અસ્લાફ કા યે હાલ થા. તો સબ સે પહેલા કદમ ઈલ્મ હાસિલ કરના ઔર દૂસરા કદમ ઉસ ઈલ્મ કે ઊપર અમલ કરના, લેકિન અમલ કરને કે સાથ કામ ખત્મ નહીં હોતા એક કદમ ઔર ઉઠાના ઝરૂરી હૈ ઈસકો કહેતે

હું ઈખ્લાસ પૈદા કરના.

અહેમિયતે ઈખ્લાસ

યાદ રખના ઈલ્મ કી કમી અમલ સે પૂરી હો જાતી હે, અમલ મેં કોઈ કમી રેહ જાએ તો ઈખ્લાસ સે પૂરી હો જાતી હે, ઈખ્લાસ કી કમી કભી પૂરી નહીં હુવા કરતી, મહેઝ અલ્લાહ રબ્બુલ ઈઝઝત કી રઝા કે લિયે કરે તબ કામ બનતા હે, જો આદમી ઈખ્લાસ કે સાથ ઈલ્મ પર અમલ કરે અલ્લાહ રબ્બુલ ઈઝઝત કે યહાં ઉસકી કુબૂલિયત હોતી હે, હમારે અકાબેરીન ઉલમાએ દેવબંદ કો અલ્લાહ રબ્બુલ ઈઝઝત ને જો કુબૂલિયતે આમ્મા તામ્મા અતા ફરમાઈ થી ઈસકી બુનિયાદ ઉનકા ઈખ્લાસ થા.

આબિદ કે અમલ સે રૌશન હે સાદાત કા સચ્ચા સાફ અમલ
આંખોં ને કહાં દેખા હોગા ઈખ્લાસ કા ઐસા તાજ મહલ

"ઈખ્લાસ કા તાજ મહલ" ઐસે નેક લોગ થે, બલ્કે હઝરત અકદસ મૌલાના મુહમ્મદ કાસિમ નાનોત્વી રહેમતુલ્લાહ અલૈહ જબ દારુલ ઉલૂમ દેવબંદ કા સંગે બુનિયાદ રખને લગે બહોત સારે અકાબેરીન જમા થે. હઝરત ને એલાન ફરમાયા આજ ઈસ દારુલ ઉલૂમ કા સંગે બુનિયાદ એક ઐસી હસ્તી સે રખવાઊંગા જિસને સારી ઝિંદગી કબીરા ગુનાહ કે કરને કા દિલ મેં કભી ઈરાદા ભી નહીં કિયા, મુસમ્મમ ઈરાદા હી કભી નહીં કિયા, ચુનાંચે એક બુઝુર્ગ થે "મુન્ને શાહ" કે નામ સે મશહૂર થે. ઝાહિર મેં કદ ઈતના બળા નહીં થા અલ્લાહ કે યહાં બહોત બળા થા, ઘાસ કાટતે થે ઔર

ઉસકો બેચ કર ઝિંદગી ગુઝારતે થે લેકિન થોળા થોળા રોઝ બચાતે રહેતે પૈસા પૈસા, સારે સાલ મેં જા કર ઈતને પૈસે બચતે કે વો દારુલ ઉલૂમ કે તમામ અસાતેઝા કી સાલ મેં એક મરતબા દાવત કરતે, દારુલ ઉલૂમ કે અસાતેઝા ને કિતાબોં મેં લિખા કે હમ સારે સાલ ઉનકી દાવત કે મુન્તઝિર રહેતે થે, ઈસલિયે કે જિસ દિન ઉનકે ઘર કા ખાના હમ ખાતે ચાલીસ દિન તક હમારી નમાઝોં કી હુઝૂરી બઢ જાયા કરતી થી, તો પહેલા કદમ ઈલ્મ, દૂસરા કદમ ઈલ્મ પર અમલ ઔર તીસરા કદમ અમલ કે અંદર ઈખ્લાસ, જબ યે તીન ચીઝેં ઈકઠ્ઠી હો જાતી હૈં તો વો અમલ અલ્લાહ રબ્બુલ ઈઝઝત કે યહાં મકબૂલ હો જાતા હૈ. ફિર એક કુવ્વત બન જાતી હૈ. અલ્લાહ રબ્બુલ ઈઝઝત હમેં તીનોં નેઅમતેં અતા ફરમાતે, હમારે સીનોં કો ઈલ્મ કે નૂર સે ભી મુનવ્વર ફરમાતે ઔર હમેં અમલ કી તૌફીક ભી અતા ફરમાતે.

કૈસે થે વો ઔર કૈસે હૈં હમ ?

અઝીઝ તલબા ! આજ અજીબ બે અમલી કા વક્ત હૈ, દિલ ખૌફ કે આંસૂ રોતા હૈ કે વો અસ્લાફ જિન કે કસરતે મુતાલેઆ કી વજા સે તેલ કા ખર્ચા જો રાતોં કો ચરાગ જલાતે થે ઉનકે માહાના ખાને કે ખર્ચે સે ઝિયાદા હુવા કરતા થા ઈતના મુતાલેઆ કરતે થે, આજ ઉનકી ઔલાદેં શિકમ સૈરી કી આદી હો ગઈ હૈં, જિસકે અસ્લાફ ચટાઈયોં પર બૈઠ કર ઈશા કે વુઝૂ સે ફજર કી નમાઝેં પઢ લિયા કરતે થે આજ ઉનકી ઔલાદેં નર્મ બિસ્તરોં પર શબ બાશી કી આદી હો ગઈ હૈં, વો હઝરાત જો સુબ્હ કે વક્ત નૂર કે તળકે કુર્આન મજીદ કી તિલાવત કે સાથ

અપને દિન કી ઈબ્તેદા કરતે થે આજ ઉનકી ઔલાદેં સુબ્હ કે અખબાર કે સાથ દિન કી ઈબ્તેદા કરતી હૈં, જો જુમ્આ કા ખુત્બા દેને કે લિયે સિહાહ સિત્તા મેં સે કિસી કિતાબ કા મુતાલેઆ કરતે થે આજ જુમ્આ પઢાને કે લિયે અખબારોં મેં ખુત્બા તલાશ કરતે હૈં, સોચિયે તો સહી આજ હમ કહાં પહોંચે હૈં. તો આજ ઈસ બાત કી ઝરૂરત હૈ કે હમ અપને અંદર તલબ પૈદા કરકે જો ઈલ્મ હૈ ઉસ પર ઈખ્લાસ કે સાથ અમલ કરને કી આદત બનાએં.

નુકતા કી બાત

એક નુકતા કી બાત સુન લીજિયે કે કઈ મરતબા શૈતાન દિલ મેં યે બાત ડાલતા હૈ કે તુમ એક દફા પઢ લો ફિર ઈકઠા અમલ કર લેના, જબ ભી ઝહેન મેં યે બાત આએ તો સમજ લેના યે શૈતાન કી તરફસે હૈ, ઔર ઐસે આદમી કો ફિર અમલ કી તૌફીક નહીં મિલતી, જિસને યે સોચા કે મૈં પઢ લૂં ફિર ઈકઠા અમલ કરૂંગા વો મહેરૂમ હૈ, જિસને અભી પઢા ઔર ઈસી વકત અમલ કિયા ઉસકો અલ્લાહ રબ્બુલ ઈઝઝત ને ઈસ્તેકામત અતા ફરમાઈ, તો પઢિયે હી ઈસ નિય્યત સે કે ઈધર પઢેંગે ઉધર અમલ કરેંગે. ઈધર તાલીમ મુકમ્મલ હોગી ઉધર ઈસ ઈલ્મ પર અમલ મુકમ્મલ હોગા.

પતે કી બાત

ઈસલિયે હઝરત શૈખુલ હદીસ રહેમતુલ્લાહ અલૈહ ને બળી પતા કી બાત લિખી ફરમાયા કે જિસ ને બળા ઈન્સાન બનના હોતા હૈ ઉસકા પતા ઉસકે ઝમાનએ તાલિબે ઈલ્મી સે ચલ જાયા કરતા હૈ, ઝમાના તાલિબે ઈલ્મી હી મેં ઉસમેં ઈતના

તકવા ઓર ઈત્તેબાએ સુન્નત કા જઝબા હોતા હૈ ઈતની ઈસ્તેકામત હોતી હૈ કે ઝમાના તાલિબે ઈલ્મી હી સે પતા ચલ જાતા હૈ.

હૂનહાર બિરવા કે ચિકને ચિકને પાત

તો ઈસલિયે જો પઢિયે અમલ કી નિય્યત ઔર જઝબા કે સાથ પઢિયે. જબ ઈલ્મ પર અમલ કરતે ચલોગે તો અલ્લાહ રબ્બુલ ઈઝઝત સીને કો ઈલ્મ કે નૂર સે ભર દેંગે ઔર ફિર યહી ઈલ્મ કયામત કે દિન નબી પાક સલ્લલ્લાહુ અલૈહિ વસલ્લમ કે કુર્બ કા સબબ બનેગા, હદીસે પાક મેં આતા હૈ કે કયામત કે દિન ઉમ્મત કે પ્યાસે ઈન્સાન હૌઝે કૌસર પર પહોંચેંગે તો ફરિશ્તે મુતઐયન હોંગે વો પ્યાલે ભર ભર કે ઉમ્મત કે પ્યાસોં કો પિલાએંગે લેકિન જબ ઉમ્મત કે ઉલમા હૌઝે કૌસર પર પહોંચેંગે નબી અલૈહિસ્સલામ અપને હાથોં સે હૌઝે કૌસર કા જામ પિલાએંગે. (સુબ્હાનલ્લાહ)

અલ્લાહ રબ્બુલ ઈઝઝત હમેં કયામત મેં ભી ઉલમા સુલહા કે કદમોં મેં ખળા ફરમા દે ઔર સારી ઝિંદી ઈસ ઈલ્મ કી ખિદમત કે લિયે કુબૂલ ફરમા લેં.

રબ્બે કરીમ :

તેરી ઈક નિગાહ કી બાત હૈ મેરી ઝિંદગી કા સવાલ હૈ
મુજે અપની પસ્તી કી શર્મ હૈ તેરી રફઅતોં કા ખયાલ હૈ
મગર અપને દિલ કા કયા કરૂં ઈસે ફિર ભી શૌકે વિસાલ હૈ

وَاٰخِرُ دَعْوَانَا اَنِ الْحَمْدُ لِلّٰهِ رَبِّ الْعٰلَمِيْنَ

ચાર શર્તેં લાઝમી હૈં ઇસ્તેફાઝા કે લિયે
ઇત્તેલાઅ વ ઇત્તેબાઅ વ એતેકાદ વ ઇન્કિયાદ
યે મુકર્રર કોલ હૈ રંગીન ભી, સંગીન ભી
હઝરતે મુર્શિદ કા યે ઇરશાદ રખ તા ઉમ્ર યાદ

(કશકોલ મજઝૂબ રહેમતુલ્લાહ અલૈહ સફહા ૨૯૫)

بسم الله الرحمن الرحيم

اِنَّمَا يَخْشَى اللّٰهَ مِنْ عِبَادِهِ الْعُلَمٰٓؤُا (القرآن)

અલ્લાહ કા પૈગામ ઈન્સાનિયત કે નામ

હઝરત કા યે બયાન દારુલ ઉલૂમ ઈસ્લામિયા અરબિયા માટલીવાલા મેં નમાઝે જુમ્આ સે કબ્લ હુવા. બતારીખ ૧૨ જન્વરી ૨૦૦૧

અલ્લાહ કા પૈગામ ઈન્સાનિયત કે નામ

 ઈકતેબાસ

છોટા સા સહેન હૈ, કરીબ બચ્ચા લેટા હુવા હૈ ઔર ઘોળા બંધા હુવા હૈ ઔર તબીઅત ચાહતી હે કે બુલંદ આવાઝ સે પઢે, લેકિન ઘોળા બિદકતા હૈ, ડર હુવા કે કહીં બચ્ચા કો નુકસાન ના દે, લિહાઝા આહિસ્તા પઢતે હૈં, તબીઅત મચલતી હૈ તો ફિર બુલંદ આવાઝ સે પઢતે હૈં, ફિર ઘોળા મચલતા હૈ, સારી રાત ઈસી તરહ ગુઝર ગઈ. સુબ્હ દુઆ માંગને કે લિયે હાથ ઉઠાએ તો કયા દેખતે હૈં કે કુછ રૌશનિયાં સર સે દૂર આસમાન કી તરફ જા રહી હૈં, બળે હૈરાન હુવે, દિન મેં નબી અલૈહિસ્સલામ કે પાસ આ કર અર્ઝ કિયા અય અલ્લાહ કે મહેબૂબ મૈં ને રાત યે મુઆમલા દેખા, કુછ રૌશનિયાં મેરે સર સે દૂર જા રહી થીં, ફરમાયા યે અલ્લાહ રબ્બુલ ઈઝઝત કે ફરિશ્તે થે જો તુમ્હારા કુર્આન સુનને કે લિયે અર્શ સે ફર્શ પર ઉતર આએ થે, અગર તુમ ઊંચા કુર્આન ઊંચી આવાઝ સે પઢતે તો આજ મદીના કે લોગ અલ્લાહ કે ફરિશ્તોં કો અપની આંખોં સે દેખતે.

(હઝરત મૌલાના પીર ફકીર ઝુલ્ફિકાર અહમદ સાહબ નકશબંદી મુદ ઝિલ્લુહૂ)

اَلْحَمْدُ لِلّٰهِ وَكَفٰى وَسَلَامٌ عَلٰى عِبَادِهِ الَّذِيْنَ اصْطَفٰى اَمَّا بَعْدُ!

اَعُوْذُ بِاللّٰهِ مِنَ الشَّيْطٰنِ الرَّجِيْمِ، بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ

الٓرٰ كِتٰبٌ اَنْزَلْنٰهُ اِلَيْكَ لِتُخْرِجَ النَّاسَ مِنَ الظُّلُمٰتِ اِلَى النُّوْرِ بِاِذْنِ
رَبِّهِمْ اِلٰى صِرَاطِ الْعَزِيْزِ الْحَمِيْدِ

قَالَ رَسُوْلُ اللّٰهِ صَلَّى اللّٰهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ

خَيْرُكُمْ مَنْ تَعَلَّمَ الْقُرْاٰنَ وَعَلَّمَهٗ

سُبْحَانَ رَبِّكَ رَبِّ الْعِزَّةِ عَمَّا يَصِفُوْنَ وَسَلَامٌ عَلَى الْمُرْسَلِيْنَ
وَالْحَمْدُ لِلّٰهِ رَبِّ الْعَالَمِيْنَ

اَللّٰهُمَّ صَلِّ عَلٰى سَيِّدِنَا مُحَمَّدٍ وَّعَلٰى اٰلِ سَيِّدِنَا مُحَمَّدٍ وَّبَارِكْ وَسَلِّمْ

اَللّٰهُمَّ صَلِّ عَلٰى سَيِّدِنَا مُحَمَّدٍ وَّعَلٰى اٰلِ سَيِّدِنَا مُحَمَّدٍ وَّبَارِكْ وَسَلِّمْ

اَللّٰهُمَّ صَلِّ عَلٰى سَيِّدِنَا مُحَمَّدٍ وَّعَلٰى اٰلِ سَيِّدِنَا مُحَمَّدٍ وَّبَارِكْ وَسَلِّمْ

કુર્આન મજીદ રહેમત કા મકનાતીસ

કુર્આન મજીદ ફુરકાન હમીદ, અલ્લાહ રબ્બુલ ઈઝઝત કા કલામ હે, અલ્લાહ રબ્બુલ ઈઝઝત કા પૈગામ ઇન્સાનિયત કે નામ, યે કિતાબે હિદાયત હે, ઈસે કિતાબે ઈબાદત નહીં કહા ગયા, યે ફકત મુસલ્લે કી ઈબાદત હી નહીં સિખાતી, બલ્કે પૈદા હોને સે લે કર જન્નત મેં દાખિલ હોને તક કદમ કદમ પર ઇન્સાન કી રહેનુમાઇ ફરમાતી હે, તો યે કિતાબે હિદાયત હે. કિતાબ કા દેખના ભી ઈબાદત હે, ઈસકા પઢના ભી ઈબાદત, ઈસકા પઢાના ભી ઈબાદત, ઈસકા સુનના ભી

ઈબાદત, ઈસકા સુનાના ભી ઈબાદત, ઈસકા સમજના ભી ઈબાદત, ઈસકા સમજાના ભી ઈબાદત, ઔર ઈસ પર અમલ કરના સબસે બળી ઈબાદત, કે અલ્લાહ રબ્બુ ઈઝઝત કા કલામ હૈ, کَلَامُ الْمُلُوْکِ مُلُوْکُ الْکَلَامِ બાદશાહોં કા કલામ ભી કલામોં મેં બાદશાહ હોતા હૈ. યે શહેન્શાહે હકીકી કા કલામ હૈ, ઈસકે અંદર અજીબ અલ્લાહ રબ્બુલ ઈઝઝત ને તાસીર રખ દી હૈ, યે સીધા દિલોં પર અસર કરતા હૈ, યે ઈન્સાનિયત કે લિયે દસતૂરે હયાત હૈ, ઈન્સાનિયત કે લિયે મંશૂરે હયાત હૈ, યે ઈન્સાનિયહત કે લિયે ઝાબ્તએ હયાત હૈ, બલ્કે પૂરી ઈન્સાનિયત કે લિયે યે આબે હયાત હૈ. જિસ તરહ દુન્યા મેં લોહે કો અપની તરફ ખીંચે કે લિયે મકનાતીસ હોતા હૈ વો મકનાતીસ જહાં ભી હોગા લોહે કો અપની તરફ ખીંચેગા, ઈસી તરહ કુર્આન મજીદ ભી અગર પઢા જાએ તો યૂં મહેસૂસ હોગા કે યે અલ્લાહ રબ્બુલ ઈઝઝત કી રહેમતોં કો અપની તરફ ખીંચ રહા હૈ, ઈસી લિયે હુકમ હૈ

وَاِذَا قُرِئَ الْقُرْاٰنُ فَاسْتَمِعُوْا لَهٗ وَاَنْصِتُوْا لَعَلَّكُمْ تُرْحَمُوْنَ (پ ۹، ع ۱۴، آیت ۲۰۴)

જબ કુર્આન મજીદ પઢા જાએ તો ખામોશ રહો, સુનો તાકે તુમ પર અલ્લહ કી રહેમતેં બરસાઈ જાએં, તો જહાં કુર્આન મજીદ પઢા જાતા હૈ અલ્લાહકી રહેમતેં બરસતી હૈં, યે ઉન રહેમતોં કે ખીંચને કા મકનાતીસ હૈ, યે દિલોં કો અપની તરફ માઈલ કરતા હૈ. નબી કે હાથ મેં યહી કિતાબે મુબારક થી

ઉતર કર હિરા સે સૂએ કૌમ આયા
ઔર ઈક નુસ્ખએ કીમ્યા સાથ લાયા
વો બિજલી કા કળકા થા યા સૌતે હાદી
અરબ કી ઝમીન જિસને સારી હિલા દી

કુફફાર છુપ છુપ કર સુનતે થે

ઈસ કુર્આન ને અરબ કી ઝમીન કો હિલા કર રખ દિયા, ઈસ સે ઝિંદગિયાં બદલ ગઈ થીં વજા કયાથી ? યે તાસીર કુર્આને કરીમ કી, નબી અલૈહિસ્સલાતુ વસ્સલામ કે પાસ બળે બળે કુફફાર આતે, قَرَأَ عَلَيْهِمُ الْقُرْآنَ નબી અલૈહિસ્સલાતુ વસ્સલામ ઉનકે સામને કુર્આન પઢતે ઔર ઈસ કુર્આન મજીદ મેં ઈતની તસીર હોતી હત્તા કે ઉન્હેં કહેના પળતા

هٰذَا اِلَّا سِحْرٌ "يُؤْثَرُ (پ ۲۹، ع ۱۵، آیت ۲۴)

યે તો કોઈ જાદૂ હૈ જો ઊપર કો ચલા આ રહા હૈ, વો માનતે થે કે ઈસકે અંદર તાસીર હૈ ઈસલિયેકહેતે થે لَا تَسْمَعُوْا لِهٰذَا الْقُرْآنِ ઈસ કુર્આન કરીમ કોતુમ મત સુનના وَالْغَوْا فِيْهِ તુમ ગુલ મચાના, તુમ શોર કરના શાયદ કે તુમ ગાલિબ આ જાઓ. સુનને સે ઘબરાતે થે કહીં અસર ના કર જાએ.

રાતોં કો જબ નબી સલ્લલ્લાહુ અલૈહિ વસલ્લમ કુર્આન પઢતે તો બળે બળે કુરૈશે મક્કા જો દુશ્મને જાં થે વો ભી છુપ છુપ કર નબી અલૈહિસ્સલામ કા કુર્આન મજીદ સુના કરતે થે. ઈસ કુર્આન મજીદ મેં ઐસી તાસીર હૈ, ઔર અગર ઈસકો માનને વાલે પઢેં ઔર સુનેં તો ઈસકા અસર કઈ ચંદ હોતા હૈ કઈ ગુના ઝિયાદા હો જાતા હૈ. ઈસલિયે ઈસ કુર્આન મજીદ કો મોહબ્બત કે સાથ પઢને કી ઝરૂરત હૈ. આજ ગુનાહોં કી વજા સે ઈન્સાન ઈસકી બરકાત સે મહેરૂમ હૈ.

તિલાવત મેં લુત્ફ ના આને કી વજા

ઈસકી મિસાલ યૂં સમજિયે કે એક આદમી નઝલે ઝુકામ કા મરીઝ હૈ, ઉસકે સામને આપ મુશ્ક વ અંબર કી

ખુશ્બૂ લાએં ઔર પૂછેં કે ભાઈ બતાઓ યે ખુશ્બૂ કૈસી હૈ ? ઉસે પતા નહીં ચલેગા હાલાંકે ઈસ મુશ્ક વ અંબર કી ખુશ્બૂ કે કીમતી હોને મેં શક નહીં હૈ લેકિન નઝલા કી વજા સ વો ઈસ ખુશ્બૂ કે ઝરિયે મહેઝૂઝ હોને સે મહેરૂમ હો ગયા, ઈસી તરહ કુર્આન મજીદ કી મકનાતીસિયત સે ઈસકી તાસીર સે ઈન્કાર નહીં, લેકિન જબ ગુનાહોં કા નઝલા ઝુકામ હો જાતા હૈ ફિર વો ઈસકી તાસીર સે મહેરૂમ હો જાતા હૈ, ફિર કુર્આન મજીદ પઢતા ભી હૈ તો ઉસકો મઝા નહીં આતા, આપ ને દેખા હોગા કે એક આદમી કુર્આન પાક પઢ રહા હૈ, આયત કે દરમિયાન ઔર કોઈ આદમી ગુઝર રહા હૈ તો કુર્આને પાક છોળ કર ઉસકો દેખના શુરૂ કર દેગા, કોઈ ફર્ક નહીં હોતા, કે વો અલ્લાહ કા કલામ પઢ રહા હૈ યા અંગ્રેઝી કા નાવિલ પઢ રહા હૈ, યે કૈફિયત કયૂં હોતી હૈ ? અભી દિલ ઈસકી બરકાત કો કુબૂલ નહીં કર રહા હોતા હૈ, જબ યે દિલ બરકાત કો કુબૂલ કરને લગતા હૈ, તો ફિર (સુબ્હાનલ્લાહ) ઈન્સાન ડૂબ કર કુર્આન પઢતા હૈ, ફિર ઈસકી કૈફિયત કુછ ઔર હોતી હૈ. સહાબા એક એક આયત કો સારી સારી રાત પઢ કર કંદે મુકર્રર કે મઝે લિયા કરતે થે.

રાત છોટી હોને કા શિકવા

ચુનાંચે સય્યિદા ફાતિમતુઝ ઝુહરા રદિયલ્લાહુ તઆલા અન્હા ને એક રાત મેં ઈશા કે બાદ દો રકાત નફિલ કી નિય્યત બાંધી, સરદિયોં કી લમ્બી રાત થી, કુર્આન મજીદ પઢતી રહીં પઢતી રહીં હત્તા કે જબ સલામ ફેરા તો કયા દેખતી હૈં કે સુબ્હ સાદિક કા વકત કરીબ હૈ, અબ હાથ ઉઠાએ ઔર યે દુઆ માંગી "અલ્લાહ મૈં ને દો હી રકાત કી તો નિય્યત બાંધી

થી, તેરી રાત કિતની છોટી હૈ કે રાત હી ખત્મ હો ગઈ" ઉનકો રાતોં કે છોટા હોને કા શિકવા હોતા થા. અંદાઝા કીજિયે ઉનકો કિતના મઝા આતા થા.

તીરોં પર તીર ખાતે રહેને કી તમન્ના

મશહૂર રિવાયત હૈ કે દો આદમિયોં કી ડયૂટી લગી કે પહાળ કી ચોટી પર તુમ જાઓ ઔર પહેરા દો, દોનોં ને સોચા કે દોનોં જાગેંગે તો આખરી રાત મેં સો જાએંગે, લિહાઝા યે તય પાયા કે એક જાગે-ઔર દૂસરા સોએ, અબ જાગને વાલે ને યે સોચા કે મૈં જાગ તો રહા હૂં તો કયૂં ના કુર્આન હી પઢ લૂં, ઉન્હોં ને દો રકાત કી નિય્યત બાંધ લી ઈતને મેં દુશ્મન ને તીર મારા, ફિર દૂસરા મારા, ફિર તીસરા મારા, અબ ઉનકે જિસ્મ સે ખૂન નિકલ રહા હૈ, ઔર ઈતના નિકલા કે ઉનકો ડર મહેસૂર હુવા કે કહીં બેહોશ હોકર ગિર ગયા તો ફર્ઝે મન્સબી મેં કોતાહી હોગી, લિહાઝા જલ્દી સે સલામ ફેર કર સાથી કો જગાતે હૈં ઔર કહેતે હૈં કે અગર આજ ફર્ઝે મન્સબી મેં કોતાહી કા ડર ના હોતા તો મૈં તીરોં પર તીર ખાતા રહેતા, લેકિન મુકમ્મલ સૂરએ કહેફ પઢે બગૈર નમાઝ મુકમ્મલ ના કરતા, ઉનકો તીર લગતે થે ઔર હમારે કરીબ સે મચ્છર ગુઝર જાએ યા મખ્ખી આ કર બૈઠ જાએ તો નમાઝ કી કૈફિયત ચલી જાતી હૈ, ઈસલિયે કે કુર્આન મજીદ સે હમ લુત્ફ અંદોઝ નહીં હો રહે હોતે હૈં, જબ લુત્ફ અંદોઝ હોના શુરૂ કર દેંગે તબ ઉસ વક્ત હમેં કુર્આન પઢને કા મઝા આએગા. (અલ્લાહુ અકબર કબીરા)

શૈખૈન કા તહજ્જુદ મેં કુર્આન મજીદ પઢના

સહાબા રદિયલ્લાહુ તઆલા અન્હુમ મઝે લેકર

તહજ્જુદ કી નમાઝ મેં તિલાવત કિયા કરતે થે. એક મરતબા આપ સલ્લલ્લાહુ અલૈહિ વસલ્લમ મસ્જિદ મેં તશરીફ લાએ, કયા દેખતે હૈં કે સિદ્દીકે અકબર રદિયલ્લાહુ તઆલા અન્હુ કુર્આન મજીદ કી તિલાવત કર રહે હૈં મગર બહોત આહિસ્તા સે, ઔર ઉન્હીં કે કરીબ સય્યિદના ઉમર બિન ખત્તાબ રદિયલ્લાહુ તઆલા અન્હુ ભી કુર્આન મજીદ પઢ રહે હૈં મગર થોળા જહેર કે સાથ, જબ દોનોં ને નમાઝ મુકમ્મલ કર લી તો નબી અલૈસ્સિલાતુ વસ્સલામ ને ફરમાયા અબુ બકર તુમ ઈતના આહિસ્તા કયૂં પઢ રહે થે ? આપ ને જવાબ દિયા અય અલ્લાહ કે નબી મૈં ઉસ ઝાત કો સુના રહા થા જો સીનોં કે ભેદ જાનતી હૈ, લિહાઝા મુજે ઝોર સે પઢને કી કયા ઝરૂરત થી, ફિર આપ સલ્લલ્લાહુ અલૈહિ વસલ્લમ ને હઝરત ઉમર રદિયલ્લાહુ તઆલા અન્હુ સે પૂછા, ઉમર ! તુમ ઈતની ઝોર સે કયૂં પઢ રહે થે ? ફરમાયા અય અલ્લાહ કે નબી મૈં સોએ હુવોં કો જગા રહા થા ઔર શૈતાન કો ભગા રહા થા, યે વો લોગ થે જિનકો લુત્ફ આતા થા કુર્આન મજીદ પઢને મેં.

ફરિશ્તે ભી આસમાન સે ઉતર આએ

છોટા સા સહેન હૈ, કરીબ બચ્ચા લેટા હુવા હૈ ઔર ઘોળા બંધા હુવા હૈ ઔર તબીઅત ચાહતી હૈ કે બુલંદ આવાઝ સે પઢે, લેકિન ઘોળા બિદકતા હૈ ડર હુવા કે કહીં બચ્ચા કો નુકસાન ના દે, લિહાઝા આહિસ્તા પઢતે હૈં, તબીઅત મચલતી હૈ તો ફિર બુલંદ આવાઝ સે પઢતે હૈં, ફિર ઘોળા મચલતા હૈ, સારી રાત ઈસી તરહ ગુઝર ગઈ. સુબ્હ દુઆ માંગને કે લિયે હાથ ઉઠાએ તો કયા દેખતે હૈં કે કુછ રોશનિયાં સર સે દૂર

આસમાન કી તરફ જા રહી હૈં, બળે હેરાન હુવે, દિન મેં નબી અલૈહિસ્સલામ કે પાસ આ કર અર્ઝ કિયા અય અલ્લાહ કે મહેબૂબ મૈં ને રાત યે મુઆમલા દેખા, કુછ રૌશનિયાં મેરે સર સે દૂર જા રહી થીં, ફરમાયા યે અલ્લાહ રબ્બુલ ઈઝઝત કે ફરિશ્તે થે જો તુમ્હારા કુર્આન સુનને કે લિયે અર્શ સે ફર્શ પર ઉતર આએ થે, અગર તુમ ઊંચા કુર્આન ઊંચી આવાઝ સે પઢતે તો આજ મદીના કે લોગ અલ્લાહ કે ફરિશ્તોં કો અપની આંખોં સે દેખતે.

તુમ્હારે રોને પર ફરિશ્તે રો પળે

એક સહાબી કુર્આન પઢતે હુવે રોતે હૈં, ગિરયા જારી હો ગયા, જબ નબી સલ્લલ્લાહુ અલૈહિ વસલ્લમ કી ખિદમત મેં હાઝિર હુવે, નબી ને ફરમાયા કે રાત રુમ્હારે રોને ને અલ્લાહ કે ફરિશ્તે કો ભી રુલા ડાલા, વો કૈસે થે કુર્આન પાક પઢતે હુવે રોતે થે ઉનકો રોતા દેખ કર અલ્લાહ કે ફરિશ્તોં કો ભી રોના આ જાતા થા. (અલ્લાહુ અકબર)

હદીસે પાક મેં આતા હે કે જબ અચ્છી આવાઝ સે પઢને વાલા તવજ્જોહ ઔર મોહબ્બત કે સાથ પઢ રહા હોતા હૈ તો અલ્લાહ કા ફરિશ્તા કરીબ આતે આતે ઈતના કરીબ આ જાતા હે હત્તા કે ઉસ કારી કે હોંટોં પર અપના હોંટ રખ દેતા હૈ. અપના મુંહ ઉસકે મુંહ પર રખ દેતા હૈ. ઉસ ફરિશ્તે કી મોહબ્બત કા હાલ યે હો જાતા હૈ, ઔર અલ્લાહ રબ્બુલ ઈઝઝત ઉસ પઢને વાલે કા કુર્આન ઈતની તવજ્જોહ સે સુનતે હૈં કે દુન્યા વાલે લોગ કિસી ગાને વાલી કા ગાના ભી ઈતની તવજ્જોહ સે નહીં સુનતે જિતની તવજ્જોહ સે અલ્લાહ પાક

ઉસકે કુર્આને પાક કો સુનતે હૈં.

ઉનકે મુંહ સે ખુશ્બૂ આતી થી

ઈમામ નાફેઅ રહેમતુલ્લાહ અલૈહ બહોત મઅરૂફ કારી હૈં, ઉનકે બારે મેં આતા હૈ કે ઉનકે મુંહ સે ખુશ્બૂ આયા કરતી થી. મસ્જિદે નબવી મેં ૭૦ સાલ તક ઉન્હોં ને ઈમામત કી ઔર તિલાવત કરતે થે ઔર ઉનકે બહોત સે શાગિર્દ થે, ઉનકે મુંહ સે ખુશ્બૂ બહોત આતી થી, એક દિન ઉનકે એક શાગિર્દ ને પૂછા કે હઝરત કયા આપ મુંહ મેં કોઈ ખુશ્બૂ રખતે હૈં? યા કોઈ ખાસ ચીઝ રખી હૈ? ફરમાયા કે નહીં મૈં ને તો કોઈ ખાસ ચીઝ નહીં રખી. ઉસને કહા હઝરત આપ કે મુંહ સે ખુશ્બૂ બહોત આતી હૈ, ફરમાને લગે એક રાત મુજે હુઝૂરે પાક સલ્લલ્લાહુ અલૈહિ વસલ્લમ કી ઝિયારત નસીબ હુવી. આપને ઈરશાદ ફરમાયા કે નાફેઅ તૂ અલ્લાહ કા કુર્આન ઈતની મોહબ્બત સે પઢતા હૈ કે મેરા જી ચાહતા હૈ કે મૈં તેરે મુંહ કા બોસા લૂં, લિહાઝા જબ સે નબી અલૈહિસ્સલામ ને બોસા લિયા હૈ તબ સે મેરે મુંહ મેં સે ખુશ્બૂ આને લગી હૈ, ઔર જબ તક વો ઝિંદા રહે ઉનકે મુંહ સે ખુશ્બૂ હી આતી રહી. અલ્લાહ રબ્બુલ ઈઝઝત કલામ કે અજીબ અસરાત હૈં, સહાબા રદિયલ્લાહુ તઆલા અન્હુમ ઈસકો પઢતે થે, ઉનકી હાલત બદલ જાતી થી, રોંગટે ખળે હો જાતે થે (અલ્લાહુ અકબર)

وَاِذَا سَمِعُوْا مَآ اُنْزِلَ اِلَى الرَّسُوْلِ تَرٰٓى اَعْيُنَهُمْ تَفِيْضُ مِنَ الدَّمْعِ مِمَّا

عَرَفُوْا مِنَ الْحَقِّ (پ ۷، ع ۱، آیت ۸۳)

ઉનકી આંખોં સે આંસુઓં કી રિમ જિમ શુરૂ હો જાતી થી. કહેતે થે

يَقُوْلُوْنَ رَبَّنَآ اٰمَنَّا فَاكْتُبْنَا مَعَ الشّٰهِدِيْنَ وَمَا لَنَا لَا نُؤْمِنُ بِاللّٰهِ وَمَا جَآءَ نَا مِنَ

الْحَقِّ وَنَطْمَعُ اَنْ يُّدْخِلَنَا رَبُّنَا مَعَ الْقَوْمِ الصّٰلِحِيْنَ (پ ٧، ع ١، آيت ٨٤)

જબ ઈતની લજાજત સે દુઆ માંગ રહે હૈં ફૌરન કુબૂલિયત ભી હો રહી હૈ, લિહાઝા ફરમાયા

فَاَثَابَهُمُ اللّٰهُ بِمَا قَالُوْا (پ ٧، ع ١، آيت ٨٥)

કુર્આન મજીદ યે અજીબ નેઅમત હૈ હમારે પાસ. હમેં ઈસ નેઅમત કી સહીહ કુવ્વત કા અંદાઝા હી નહીં કે અલ્લાહ રબ્બુલ ઈઝઝત ને ઈસકે અંદર કયા નેઅમતેં રખી હૈં, ઈસકો તો પઢિયે મોહબ્બત કે સાથ, શૌક કે સાથ ફિર દેખિયે ઈસસે ઈન્સાન કો કયા લુત્ફ નસીબ હોતા હૈ, યે તો ઐસા મઝા હૈ કે ઈસસે દિલ નહીં ભરતા.

ચંદ ચીઝેં જિન સે દિલ નહીં ભરતા

ઉલમા ને લિખા હૈ કે ચંદ ચીઝેં હૈં જિન સે ઈન્સાન કા કભી દિલ નહીં ભરતા, મિસાલ કે તૌર પર આસમાન કી તરફ દેખના, સારી ઝિંદગી ઈન્સાન આસમાન કી તરફ દેખતા હૈ, લેકિન કભી નહીં કહેતા કે અજી મેરા દિલ ભર ગયા, રોઝ ચમકતે સિતારોં કો દેખિયે જિલ મિલ કરતે હુવે, રોઝ નયા મઝા, વહી નીલા આસમાન રાત કો સિતારે ચમકતે હૈં મગર નયા લુત્ફ ઔર નયા મઝા, તો આસમાન કો દેખને સે ભી દિલ નહીં ભરતા. પાની પીને સે કભી દિલ નહીં ભરતા ૧૦૦ સાલ કી ઉમ્ર હો જાએગી કોઈ બંદા આપકો ઐસા નહીં મિલેગા જો કહે કે અજી અબ તો પાની પીને કો દિલ નહીં કરતા, યૂં ખાનોં સે દિલ ઉકતા જાએગા, જૂસ પીને સે દિલ ઉકતા જાએગા,

લેકિન પાની સે કભી દિલ નહીં ઉકતાતા, અલ્લાહ રબ્બુલ ઈઝઝત ને ઐસી મહેરબાની અતા ફરમાઈ, ઈસી તરહ બૈતુલ્લાહ શરીફ કો દેખના યે ઐસી નેઅમત હૈ ઈસકો વહી સમજ સકતા હૈ જિસકો બૈતુલ્લાહ કી ઝિયારત નસીબ હો ચુકી હૈ કે ઈસ ઘર કો દેખને સે ઈન્સાન કે દિલ કો કયા ઠંડક મિલતી હૈ. જિતના ઈસ ઘર કી તરફ દેખા જાએ ઉતની ઈસ ઘર કી લઝઝત ઉસકા હુસ્નો જમાલ ઔર બઢતા હૈ, હર નઈ નઝર પર એક નયા જમાલ હોતા હૈ, આખિર અલ્લાહ કા ઘર હૈ. ઈસી તરહ કુર્આન મજીદ કા પઢના જિતના ઝિયાદા પઢે ઉતના ઝિયાદા શૌક ઉસકે દિલ મેં પૈદા હોગા ઔર પઢને વાલોં ને ઈસકી કસરત સે તિલાવત કી હૈ. જબ કુર્રા ઔર હુફફાઝ કે હાલાત પઢતે હૈં તો હૈરાન હો જાતે હૈં, તો યે કિતાબ ઈસલિયે દુન્યા મેં ભેજી ગઈ કે હમ ઈસકો પઢેં ઈસ પર અમલ કરેં ઔર દુન્યા મેં હમ કામયાબી કી ઝિંદગી ગુઝારેં. ઈસલિયે સહાબા કિરામ ફરમાતે થે إِنَّ اللّٰهَ يَرْفَعُ بِهٰذَا الْكِتَابِ أَقْوَامًا અલ્લાહ તઆલા ઈસ કિતાબ કે ઝરિયા કૌમોં કો બુલંદી અતા ફરમાતે હૈં, યે હમેં દુન્યા મેં ઉઠાને કે લયે આયા હૈ, જગાને કે લિયે આયા હૈ, ઈઝઝત દિલાને કે લિયે આયા હૈ.

ચરવાહે સે અમીરુલ મોમિનીન તક

સય્યિદના ઉમર બિન ખત્તાબ રદિયલ્લાહુ તઆલા અન્હુ અપને ઝમાનએ ખિલાફત મેં એક મરતબા ફૌજ કો લે કર મક્કા મુકર્રમા કી પહાળી પર ચઢ રહે થે, દોપહેર કા વકત હૈ ચિલચિલાતી ધૂપ હૈ, એક જગા ખળે હો ગએ ઔર નીચે વાદી મેં દેખના શુરૂ કર દિયા, ફૌજ સારી ખળી હૈ, પસીના મેં શરાબોર હૈ, કોઈ સાયા નહીં, બચાઓ કી સૂરત નહીં, સબ

પરેશાન હો ગએ, કિસી ને કહા અમીરુલ મોમિનીન ખૈરિયત તો હૈ ? આપ યહાં ખળે હૈં, ફરમાય મૈં નીચે વાદી મેં દેખ રહા હૂં જહાં ઈસ્લામ લાને સે પહેલે મૈં ઊંપને ઊંટોં કો ચરાને આતા થા, ઔર લળકપન મેં મુજે ઊંટ ચરાને કા તરીકા નહીં આતા થા, મેરે ઊંટ ખાલી પેટ ઘર જાતે તો મેરા વાલિદ ખત્તાબ મુજે ડાંટતા થા કોસતા થા, કહેતા થા ઉમર તૂ કયા કામયાબ ઝિંદગી ગુઝારેગા તુજે તો ઊંટ ભી ચરાને નહીં આતે હૈં, ઉસ વકત કો યાદ કર રહા હૂં કે જબ ઉમર કો જાનવર ચરાને નહીં આતે થે, ઔર આજ ઈસ વકત કો દેખ રહા હૂં કે જબ ઈસ્લામ ઔર કુર્આન કે સદકે અલ્લાહ ને ઉમર કો અમીરુલ મોમિનીન બના દિયા હૈ. યે કિતાબ યૂં ઉઠાતી હૈ. હમ ભી અગર ઈસકો પઢેંગે ઈસ પર અમલ કરેંગે, અલ્લાહ રબ્બુલ ઈઝઝત હમેં ભી ઈઝઝત અતા ફરમાએંગે.

ઈસ લિયે ફરમાયા

اِقْرَاْ وَرَبُّکَ الْاَکْرَمُ (پ ۳۰، ع ۱۲، آیت ۳)

પઢ કુર્આન તેરા રબ કરેગા તેરા ઈકરામ, તેરા રબ તુજે ઈઝઝત વ વકાર દેગા, ઔર તેરે ઝાહિર વ બાતિન કો નિખાર દેગા, યે અલ્લાહ કા કુર્આન હૈ. મેરે શૈખ (હઝરત મૌલાના ગુલામ હબીબ નકશબંદી રહેમતુલ્લાહ અલૈહ) ફરમાતે થે તેરે હાથ મેં હો કુર્આન તૂ દુન્યા મેં રહે પરેશાન, તેરે હાથ મેં રહે કુર્આન ઔર તૂ દુન્યા મેં રહે નાકામ, તેરે હાથ મેં હો કુર્આન ઔર તૂ દુન્યા મેં રહે ગુલામ (ગુલામી નફસ કી હો શૈતાન કી હો યા કિસી ઈન્સાન કી) ના ના હમેં કહેતા હૈ યે કુર્આન, ઓ મેરે માનને વાલે મુસલમાન, اِقْرَاْ وَرَبُّکَ الْاَکْرَمُ પઢ કુર્આન તેરા રબ કરે તેરા ઈકરામ. અલ્લાહ રબ્બુલ ઈઝઝત હમેં ઈઝઝતેં

દેંગે, હમ ઈસ કિતાબ કો પઢેં ઔર ઈસ પર અમલ કરેં, સહાબા રદિયલ્લાહુ તઆલા અન્હુમ ઈસી કો સીના સે લગા કર નિકલે થે, ઈતને સાદા થે કે ઈનકે સામને પતલી રોટી દસ્તરખ્વાન પર રખી જાતી થી વો ઉસકો હાથ પોંછને વાલા કપળા સમજતે થે ઈતને સાદા થે :

બાત કયા થી કે ના કૈસર વ કિસરા સે દબે
ચંદ વો લોગ કે ઊંટોં કો ચરાને વાલે
વો જિનકો કાફૂર પે હોતા થા નમક કા ધોકા
બન ગએ દુન્યા કી તકદીર બદલને વાલે

અલ્લાહ ને ઉનકો કામયાબિયાં દી થીં :

લગાતા થા તૂ જબ નઅરા તો ખૈબર તોળ દેતા થા
હુકમ દેતા થા તૂ દરિયા કો રસ્તા છોળ દેતા થા

હમેં ઈઝઝતેં મિલી થીં ઈસ કુર્આન મજીદ કે ઝરિયા સે, આઈયે અહેદ કીજિયે, કે હમ આઈંદા ઝિંદગી ઈસ કુર્આન મજીદ કો સમજેંગે, ઈસકો અપની ઝિંદગી મેં લાગૂ કરેંગે ઔર અલ્લાહ રબ્બુલ ઈઝઝત કા કુર્બ હાસિલ કરને કે લિયે તન મન ધન કી બાઝી લગાએંગે.

وَاٰخِرُ دَعْوَانَا اَنِ الْحَمْدُ لِلّٰهِ رَبِّ الْعَالَمِيْنَ

بسم الله الرحمن الرحيم

قَدۡ اَفۡلَحَ مَنۡ تَزَكّٰى وَذَكَرَ اسۡمَ رَبِّهٖ فَصَلّٰى (القرآن)

તઝકિયા કી અહેમિયત

હઝરત કા યે બયાન આલીપૂર કી મસ્જિદ મેં હુવા.
બતારીખ ૨૦ જન્વરી ૨૦૦૧ બરોઝ શંબા

તઝકિયા કી અહેમિયત

 ઈકતેબાસ

તસ્ફિયા હમેશા કલ્બ કા હોતા હૈ ઔર તઝકિયા હમેશા નફસ કા હોતા હૈ ઈસ બાત કો અચ્છી તરહ ઝહેન મેં બિઠા લીજિયે, કે તસ્ફિયા કલ્બ કી સફાઈ કા નામ હૈ ઔર તઝકિયા નફસ કી સફાઈ કા નામ હૈ, બુનિયાદી ફર્ક સમજિયે કે જૈસે એક આઈના હો ઉસ પર મિટ્ટી કી તેહ આ જાએ ઉસ મિટ્ટી કી તેહ કો સાફ કરને કા નામ તસ્ફિયા હૈ, હમ ને ઉસકી સફાઈ કર દી, ઈસલિયે કે મિટ્ટી દિલ કે અંદર દાખિલ નહીં હોતી બલ્કે દિલ કે ઊપર તેહ બના લેતી હૈ, ઈસ તેહ કો હટા લેને કા નામ સફાઈ હૈ (તસ્ફિયા) ઈસી તરહ ગુનાહોં કી ઝુલ્મત દિલ કે અંદર સરાયત નહીં કરતી, દિલ પર તેહ બનાતી હૈ ઔર ઈસ પર દલીલે કુર્આને અઝીમુશ્શાન كَلَّا بَلْ ۜ رَانَ عَلٰى قُلُوْبِهِمْ مَا كَانُوْا يَكْسِبُوْنَ નહીં ઉનકી બદ આમાલિયોં કી વજા સે ઉનકે દિલોં પર ઝંગ લગા દિયા ગયા હૈ, તો ઝંગ અંદર તો નહીં જાતા ? ઝંગ કી તેહ ઊપર ચઢતી હૈ, ઈસી તરહ દિલ કે ઊપર ગુનાહોં કી ઝુલ્મત કી તેહ ચઢ જાતી હૈ, ઈસકો ઝૈનુલ કુલૂબ કહેતે હૈં, દિલોં કા ઝંગ ઔર કહા કે لِكُلِّ شَيْءٍ صِقَالَةٌ وَصِقَالَةُ الْقَلْبِ ذِكْرُ اللّٰهِ હર ચીઝ કે લિયે સૈકલ હોતા હૈ પૉલિશ હોતી હૈ ઔર દિલોં કા સૈકલ અલ્લાહ કી યાદ હૈ, તો ઈસકો તસ્ફિયએ કલ્બ કહેતે હૈં.

લેકિન અગર કપળા મૈલા હો જાએ તો અબ યે કિસી કપળે સે સાફ હોને સે રહા ઈસકે લિયે તો પાની, સાબુન હોના ઝરૂરી હૈ તબ કામ બનેગા. અબ યે જો તરીકા હૈ કપળે મેં સાબુન લગાના ધોના નિચોળના ઈસકા નામ તઝકિયા હૈ, ઈસ કપળે કા તઝકિયા હો રહા હૈ ક્યૂંકે મૈલ ઉસકે અંદર દાખિલ હો ચુકા થા, ઉસકે અંદર સે મૈલ નિકાલા જા રહા હૈ.

(હઝરત મૌલાના પીર ફકીર ઝુલ્ફિકાર અહમદ સાહબ નકશબંદી મુદ ઝિલ્લુહુ)

اَلْحَمْدُ لِلّٰهِ وَكَفٰى وَسَلَامٌ عَلٰى عِبَادِهِ الَّذِيْنَ اصْطَفٰى اَمَّا بَعْدُ!

اَعُوْذُ بِاللّٰهِ مِنَ الشَّيْطٰنِ الرَّجِيْمِ، بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ

قَدْ اَفْلَحَ مَنْ تَزَكّٰى وَذَكَرَ اسْمَ رَبِّهٖ فَصَلّٰى (پ ۳۰، ع ۱۲، آیت ۱۴،۱۵)

وقال اللّٰهُ تعالیٰ فی مقامٍ آخر

وَنَفْسٍ وَّمَا سَوّٰهَا فَاَلْهَمَهَا فُجُوْرَهَا وَتَقْوٰهَا قَدْ اَفْلَحَ مَنْ زَكّٰهَا وَقَدْ خَابَ

مَنْ دَسّٰهَا (پ ۳۰، ع ۱۶، آیت ۷،۸،۹،۱۰)

وقال اللّٰهُ تعالیٰ فی مقامٍ آخر

وَمَنْ تَزَكّٰى فَاِنَّمَا يَتَزَكّٰى لِنَفْسِهٖ وَاِلَى اللّٰهِ الْمَصِيْرُ (پ ۲۲، ع ۱۵، آیت ۱۸)

وقال اللّٰهُ تعالیٰ فی مقامٍ آخر

فَلَا تُزَكُّوْا اَنْفُسَكُمْ هُوَ اَعْلَمُ بِمَنِ اتَّقٰى (پ ۲۷، ع ۶، آیت ۳۲)

وقال اللّٰهُ تعالیٰ فی مقامٍ آخر

وَلَوْلَا فَضْلُ اللّٰهِ عَلَيْكُمْ وَرَحْمَتُهٗ مَا زَكٰى مِنْكُمْ مِنْ اَحَدٍ اَبَدًا وَّلٰكِنَّ اللّٰهَ

يُزَكِّيْ مَنْ يَّشَآءُ (پ ۱۸، ع ۹، آیت ۲۱)

سُبْحَانَ رَبِّكَ رَبِّ الْعِزَّتِ عَمَّا يَصِفُوْنَ وَسَلَامٌ عَلَى الْمُرْسَلِيْنَ

وَالْحَمْدُ لِلّٰهِ رَبِّ الْعَالَمِيْنَ

اَللّٰهُمَّ صَلِّ عَلٰى سَيِّدِنَا مُحَمَّدٍ وَّعَلٰى اٰلِ سَيِّدِنَا مُحَمَّدٍ وَّبَارِكْ وَسَلِّمْ

اَللّٰهُمَّ صَلِّ عَلٰى سَيِّدِنَا مُحَمَّدٍ وَّعَلٰى اٰلِ سَيِّدِنَا مُحَمَّدٍ وَّبَارِكْ وَسَلِّمْ

اَللّٰهُمَّ صَلِّ عَلٰى سَيِّدِنَا مُحَمَّدٍ وَّعَلٰى اٰلِ سَيِّدِنَا مُحَمَّدٍ وَّبَارِكْ وَسَلِّمْ

સોહબત કી તાસીર

હર ઈન્સાન કે અંદર ખેર ઔર શર કા માદ્દા રખ દિયા ગયા હૈ, મગર હુકમ યે દિયા ગયા કે હમ અપને ઊપર ખેર કો ગાલિબ કરેં, દુન્યા કા નેક તરીન ઈન્સાન હો ઉસકો ભી બુરા માહોલ મિલે, બુરે સાથી મિલ જાએં તો ઉસકે ભટકને કા ભી ખતરા મૌજૂદ હૈ, ઔર દુન્યા કા બુરા તરીન ઈન્સાન હો ઉસકો અગર અચ્છા માહોલ મિલ જાએ, નેક સાથી મિલ જાએં, તો ઉસકે સંવરને કા મૌકા મૌજૂદ હૈ. ઈન્સાન સોહબત સે અસર લેતા હૈ, આપ ગૌર કીજિયે કે કઈ લોગ છોટે બચ્ચે કો ઉઠાતે હૈં તો ઉનસે પ્યાર મેં બાતેં ઉન્હીં કી ઝબાન મેં કરતે હૈં, હાલાંકે યે બળી ઉમ્ર કા આદમી સહીહ બોલ સકતા હૈ મગર ઉસ બચ્ચે કી મઈય્યત કી વજા સે ઉસકા અસર લિયે હુવે હૈ, યે ભી અલ્ફાઝ કો બચ્ચે કે લહેજે મેં બોલ રહા હૈ. તો અગર છોટા બચ્ચા સાથ હો તો ઉસકી સોહબત કી તાસીર હોતી હૈ લિહાઝા અગર કિસી બળે ઔર અલ્લાહ વાલે કા સાથ મિલ જાએ તો કયા ઉસકી સોહબત મેં તાસીર નહીં હોગી.

નઝર સે ઈલાજ

હદીસે પાક મેં આતા હૈ العین حق નઝર લગ જાના ઠીક બાત હૈ, બુરી નઝર લગ જાતી હૈ, નઝરે બદ જિસે કહેતે હૈં, એક સહાબી કો લગ ગઈ થી તો નબી અલૈહિસ્સલાતુ વસ્સલામ ને ઉસ નઝર કો ઉતારને કા તરીકા ભી બતાયા, અબ સોચને કી બાત હૈ કે જિસ નઝર કે અંદર હસદ હૈ, બુગ્ઝ હૈ, દુશ્મની હૈ, ઈનાદ હૈ, ઉસ નઝર કા અગર અસર હો જાતા હૈ તો જિસ નઝર કે અંદર શફકત હો, મોહબ્બત હો, ઈખ્લાસ હો,

રહેમત હો, તો ફિર વો નઝર અસર નહીં કરતી, તો બિલાશુબા અલ્લાહ વાલોં કી નઝર ભી લગ જાતી હૈ, બુરી નઝર કે લગને સે ઈન્સાન પર બુરે અસરાત ઔર અચ્છી નઝર કે લગને સે ઈન્સાન પર અચ્છે અસરાત મુરત્તબ હોતે હૈં, અલ્લાહ કરે કે હમેં ભી કિસી અલ્લાહ વાલે કી નઝર લગ જાએ.

તેરા ઈલાજ નઝર કે સિવા કુછ ઔર નહીં

આજ કલ શુઆઓં સે ઈલાજ હોતા હૈ, ટી. બી. કા ઈલાજ, કેન્સર કા ઈલાજ શુઆઓં કે ઝરિયા સે કિયા જા રહા હૈ. જિસ તરહ મશીન સે નિકલને વાલી શુઆએં હૈં, ઈસી તરહ અલ્લાહ વાલોં કી નિગાહોં સે ભી નૂર કી શુઆએં નિકલતી હૈં, મૈં ઔર આપ એકસ-રે કો તો નહીં દેખતે લેકિન હકીકત કો માનના પળતા હૈ, ઈસી તરહ અલ્લાહ વાલોં કી નિગાહોં સે ભી નૂર કી કુછ શુઆએં નિકલતી હૈં, જો ઈન્સાન કે દિલ કો ઝુલ્મતોં કો હટા કે રખ દેતી હૈં ઔર ઈસકા પતા ઈસ બાત સે ચલતા હૈ કે બંદે કે અંદર નેકી આની શુરૂ હો જાતી હૈ, જૈસે ખુશ્ક દરખ્ત કો પાની દે દેં તો કલિયાં ફૂટની શુરૂ હો જાતી હૈં, ઐસે હી જબ ગાફિલ કિસ્મ કે લોગ અલ્લાહ વાલોં કી મહેફિલ મેં બૈઠના શુરૂ કરતે હૈં તો ઉનમેં નેક આમાલ કી કલિયાં ફૂટના શુરૂ હો જાતી હૈં

તસ્ફિયા ઔર તઝકિયા કા ફર્ક

દો અલ્ફાઝ હૈં દોનોં તસવ્વુફ મેં ઈસ્તેમાલ હોતે હૈં મગર અકસર અવામ તો કયા ઉલમા ભી ઈનકા મફહૂમ સમજને મેં ગલતી કર જાતે હૈં :

• (૧) તઝકિયા (૨) તસ્ફિયા

તસ્ફિયા હમેશા કલ્બ કા હોતા હૈ ઔર તઝકિયા હમેશા નફસ કા હોતા હૈ. ઈસ બાત કો અચ્છી તરહ ઝહેન મેં બિઠા લીજિયે, કે તસ્ફિયા કલ્બ કી સફાઈ કા નામ હૈ ઔર તઝકિયા નફસ કી સફાઈ કા નામ હૈ, બુનિયાદી ફર્ક સમજિયે કે જૈસે એક આઈના હો ઉસ પર મિટ્ટી કી તેહ આ જાએ ઉસ મિટ્ટી કી તેહ કો સાફ કરને કા નામ તસ્ફિયા હૈ, હમ ને ઉસકી સફાઈ કર દી, ઈસલિયે કે મિટ્ટી દિલ કે અંદર દાખિલ નહીં હોતી બલ્કે દિલ કે ઊપર તેહ બના લેતી હૈ, ઈસ તેહ કો હટા લેને કા નામ સફાઈ હૈ (તસ્ફિયા) ઈસી તરહ ગુનાહોં કી ઝુલ્મત દિલ કે અંદર સરાયત નહીં કરતી, દિલ પર તેહ બનાતી હૈ ઔર ઈસ પર દલીલે કુર્આને અઝીમુશ્શાન كَلَّا بَلْ سكه رَانَ عَلٰى قُلُوْبِهِمْ مَا كَانُوْا يَكْسِبُوْنَ નહીં ઉનકી બદ આમાલિયોં કી વજા સે ઉનકે દિલોં પર ઝંગ લગા દિયા ગયા હૈ. તો ઝંગ અંદર તો નહીં જાતા ? ઝંગ કી તેહ ઊપર ચઢતી હૈ. ઈસી તરહ દિલ કે ઊપર ગુનાહોં કી ઝુલ્મત કી તેહ ચઢ જાતી હૈ, ઈસકો ઝૈનુલ કુલૂબ કહેતે હૈં, દિલોં કા ઝંગ ઔર કહા કે لِكُلِّ شَيْءٍ صِقَالَة" وَصِقَالَةُ الْقَلْبِ ذِكْرُ اللهِ "હર ચીઝ કે લિયે સૈકલ હોતા હૈ પૉલિશ હોતી હૈ ઔર દિલોં કા સૈકલ અલ્લાહ કી યાદ હૈ" તો ઈસકો તસ્ફિયએ કલ્બ કહેતે હૈં.

લેકિન અગર કપળા મૈલા હો જાએ તો અબ યે કિસી કપળે સે સાફ હોને સે રહા, ઈસકે લિયે તો પાની, સાબુન હોના ઝરૂરી હૈ તબ કામ બનેગા. અબ યે જો તરીકા હૈ કપળે મેં સાબુન લગાના ધોના નિચોળના ઈસકા નામ તઝકિયા હૈ, ઈસ કપળે કા તઝકિયા હો રહા હૈ ક્યૂંકે મૈલ ઈસકે અંદર દાખિલ હો ચુકા થા, ઈસકે અંદર સે મૈલ નિકાલા જા રહા હૈ.

ઈસી તરહ નફસ કે અંદર ખબાસત મૌજૂદ હોતી હૈ

فَاَلْهَمَهَا فُجُوْرَهَا وَتَقْوٰهَا (پ ۳۰، ع ۱۶، آیت ۸)

અચ્છાઈ ભી ઈસકે અંદર હૈ ઔર બુરાઈ ભી ઈસકે અંદર હૈ, અબ અંદર સે બુરાઈ નિકાલ દેના તાકે ખૈર રેહ જાએ ઈસકા નામ તઝકિયા હૈ, ઈસલિયે નબી દુન્યા મેં મુઅલ્લિમે આઝમ ભી બન કર આએ ઔર મુબલ્લિગે આઝમ બન કર ભી આએ, ઔર દુનિયા મેં મુર્શિદે આઝમ ભી બન કર તશરીફ લાએ, આપને તઝકિયા ફરમાયા યહાં તક કે સહાબા કે નુફૂસ કો ધો કર રખ દિયા, ઉનકે દિલ સાફ હો ગએ. તો તસ્ફિયા હમેશા કલ્બ કા હોતા હૈ ઔર તઝકિયા હમેશા નફસ કા હોતા હૈ.

તઝકિયા કી અહેમિયત

યે ઈતની અહેમ ચીઝ હૈ કે સય્યિદના ઈબ્રાહીમ અલૈહિસ્સલામ ને દુઆ માંગી رَبَّنَا وَابْعَثْ فِيهِمْ رَسُوْلًا અલ્લાહ કા ઘર બનાયા ઔર ઘર બનાને કે બાદ દુઆ માંગી, અલ્લાહ મકાન તો બના દિયા, મકીન ભેદ દીજિયે, મદ્રસા બના દિયા ચલાને વાલે મોહતમિમ કો ભેજ દીજિયે, ઈબાદત ખાના તો બના દિયા ઈબાદત સિખાને વાલે કો ભેજ દીજિયે, તો રબ્બે કરીમ ને ઉનકી દુઆ કો કુબૂલ કિયા, દુઆ માંગને વાલે ઈબ્રાહીમ "ખલીલુલ્લાહ" ઉનકી મદદ કરને વાલે ઈસ્માઈલ "ઝબીહુલ્લાહ" જિસ ઘર કો બનાયા ઈસકા નામ "બૈતુલ્લાહ" ઔર જિસ સે દુઆ માંગી ઉસ હસ્તી કા નામ "અલ્લાહ" ઔર જિસકે લિયે દુઆ માંગી ઉસકા નામ "મુહમ્મદુર રસૂલુલ્લાહ" ચુનાંચે નબી અલૈહિસ્સલામ ને ફરમાયા કે મૈં અપને દાદા ઈબ્રાહીમ કી દુઆ કી કુબૂલિયત બન કર દુનિયા મેં આયા, લિહાઝા નબી તશરીફ લાએ, લેકિન દુઆ માંગને વાલે ને જો દુઆ માંગી થી ઔર ઈસમેં જો મકસદ બતાયા થા વો થા

يَتْلُوْا عَلَيْهِمْ اٰيٰتِهٖ وَيُزَكِّيْهِمْ وَيُعَلِّمُهُمُ الْكِتٰبَ وَالْحِكْمَةَ (پ ۳، ع ۸، آیت ۱۲۴)

ઉન્હોંને તઝકિયા કો ચૌથે નંબર પર રખા થા, લિહાઝા જબ પરવરદિગાર ને બની અલૈહિસ્સલામ કો ભેજા તો વહી ચાર મકસદ બયાન ફરમાએ લેકિન તરતીબ બદલ દી, મેરે ઈબ્રાહીમ યે તઝકિયા ઈતના અહેમ હૈ ઈસકો ચૌથે નંબર પર બયાન કરને કે બજાએ ઈસકો દૂસરે નંબર પર રખને કી ઝરૂરત હૈ, ફરમાયા: هُوَ الَّذِیْ بَعَثَ فِی الْاُمِّیّٖنَ رَسُوْلًا (پ ۲۸، آیت ۲) વો ઝાત જિસ ને અન પઢોં મેં એક રસૂલ કો ભેજા, ઈસકા કયા મકસદ થા? یَتْلُوْا عَلَیْهِمْ اٰیٰتِهٖ وَیُزَکِّیْهِمْ ઉન પર આયાત કી તિલાવત કરે ઔર ઉનકા તઝકિયા કરે. તો દુઆ માંગને વાલે ને ચૌથે નંબર પર દુઆ માંગી ઔર કુબૂલ કરને વાલે ને ફિર દૂસરે નંબર પર ઝિક્ર ફરમાયા ઈસલિયે તઝકિયા કી અહેમિયત માલૂમ હો ગઈ, તઝકિયા કે બગૈર وَیُعَلِّمُهُمُ الْکِتٰبَ وَالْحِکْمَةَ કામ નહીં આતે ઈસ લિયે પહેલે ઈસ કા તઝકેરા કિયા, કે દર્સ વ તદરીસ કરને વાલો ! નિફાઝે શરીઅત કી મેહનત કરને વાલો ! ઈસ તઝકિયા કી ભટ્ટી મેં તુમ્હેં ભી તપના પળેગા તબ જા કર કામ બનેગા, વરના ઈખ્લાસ ના હોને કી વજા સે તુમ દીન કે નામ પર દુનિયા દારી કરોગે, અપને આપકો ભી ધોકે મેં રખોગે ઔર મખલૂકે ખુદા કો ભી ધોકા મેં ડાલોગે, ઈસ લિયે તઝકિયા કા તઝકેરા પહેલે ફરમાયા, ઈસકે અહેમ હોને કી વજા સે, અલ્લાહ રબ્બુલ ઈઝઝત કે યહાં ઈસકી બળી અહેમિયત હૈ.

તઝકિયા કે દો તરીકે

પહેલા તરીકા : એક તરીકા તો યે કે ઈન્સાન દુનિયા મેં અપની સહૂલત કે સાથ અપની મન મરઝી કે સાથ કિસી અલ્લાહ વાલે સે તઅલ્લુક રખે, ઔર ઉનકે બતાએ હુવે ઔરાદ વ વઝાઈફ પર અમલ કરે ઔર ઉનકે મુતાબિક ઝિંદગી

ગુઝારે, તાકે બાતિની નજાસતેં ધુલ જાએં, મન સાફ હો જાએ, અંદર કે રોગ દૂર હો જાએં, અબ ઈસકા તઝકિયા હો ગયા, તો યે ઈન્સાન હલાક હોને વાલા ઈન્સાન નહીં

قَدْ اَفْلَحَ مَنْ تَزَكّٰى (پ ۳۰، آیت ۱۴)

તહેકીક ફલાહ પા ગયા વો જિસને તઝકિયા હાસિલ કિયા. તો યે ફલાહ પાને વાલા ઈન્સાન હુવા, યે પહેલા ઔર આસાન તરીકા હૈ તઝકિયા કા.

દૂસરા તરીકા : ઔર અગર કોઈ આદમી યે કામ ના કરે ઈમાન લાને કે બાદ ગુનાહોં ભરી ઝિંદગી ગુઝારતા ફિરે, ઔર ઈસી હાલ મે દુનિયા સે રુખ્સત હો જાએ તો અલ્લાહ તઆલા ચૂંકે રહીમ વ કરીમ હૈં, ઈસલિયે અલ્લાહ તઆલા ને ઉસકે લિયે ઈન્તેઝામ કર દિયા, જો બંદા દુનિયા મેં અપના તઝકિયા નહીં કરતા, ફિર અલ્લાહ તઆલા ને તઝકિયા કે લિયે હસ્પતાલ બના દિયા, જૈસે બીમાર આદમી કે લિયે દુનિયા મેં હસ્પતાલ હોતા હૈ કે જો ઘર મેં અપની સેહત કા ખયાલ નહીં રખતા, ફિર ડિસ્પેન્સરી મેં યા હૉસ્પીટલ મેં જાના પળતા હૈ, ઈસી તરહ જિસને અપની મરઝી સે અલ્લાહ વાલોં કે સાથ રેહ કર અપના તઝકિયા નહીં કિયા, અબ ઉસે ડિસ્પેન્સરી, હસ્પતાલ મેં જાના પળેગા, ડિસ્પેન્સરી કા નામ કબ્ર હૈ, હસ્પતાલ કા નામ જહન્નમ હૈ, વહાં ભી તઝકિયા હોગા, પક્કી સચ્ચી બાત ઝિમ્મા દારી સે અર્ઝ કર રહા હૂં, ઔર કુર્આન અઝીમુશ્શાન મેં અલ્લાહ તઆલા ફરમાતે હૈં કે કયામત કે દિન કુછ લોગ ઐસે હોંગે કે જિનકી બીમારિયાં ઈતની બળી હોગી કે ઉસ હસ્પતાલ મેં ભી ઉનકા કોઈ ઈલાજ નહીં હોગા, જૈસે કેન્સર કી બીમારી, એડઝ કી બીમારી, દુનિયા કે હસ્પતાલોં મેં

ઈનકા કોઈ ઈલાજ હી નહીં, તો અલ્લાહ રબ્બુલ ઈઝઝત ને જો બીમારોં કે લિયે હસ્પતાલ બયાના હે, ઉસ હસ્પતાલ મેં કુફ્ર કા, શિર્ક કા, નિફાક કા ઈલાજ નહીં હે, યે એડઝ ઔર કેન્સર કી તરહ કી બીમારિયાં હૈં રૂહાની એતેબાર સે, ઈસકે અલાવા જો ભી બીમાર હોંગે ઉનકી બીમારિયોં કો જહન્નમ કે હસ્પતાલ મેં શિફા મિલ જાએગી, ઈસલિયે કુર્આન પાક મેં અલ્લાહ ફરમાતે હૈં યે વો લોગ હોંગે

لَا يُكَلِّمُهُمُ اللّٰهُ يَوْمَ الْقِيَامَةِ وَلَا يُزَكِّيهِمْ (پ ۲، آیت ۱۷۴)

અલ્લાહ તઆલા કયામત કે દિન ઉનસે કલામ ભી નહીં કરેંગે ઔર ઉનકા તઝકિયા ભી નહીં હોગા.

દુનિયા કા કાનૂન

દુનિયા કા દસ્તૂર હે કે જબ ઉનકે મુલ્ક મેં કોઈ આના ચાહે તો વો શર્ત લગાતે હૈં કે આપ અપના હેલ્થ સર્ટીફિકેટ (HEALTH CERTIFICATE) પેશ કરેં.

અબ અફ્રીકા કે મુલ્ક વાલે કિસી મુલ્ક મેં ભી જાએં તો વો કહેતે હૈં કે જી યલો ફીવર (Yellow Fever) સર્ટીફિકેટ પેશ કરેં યે ઉનકા હક હે ઉન કા ઈખ્તિયાર હે, વો ચાહતે હૈં કે યે બીમારી વાલા હમારે મુલ્ક મેં ના આએ, આપ હજ કો જાના ચાહેં તો વો કોલેરા ઔર મેગનેટાઈઝ કા સર્ટીફિકેટ માંગેંગે (ગર્દન તોળ બુખાર) લિહાઝા જો બંદે ભી હજ કો જાતે હૈં ઉનકો વો સર્ટીફિકેટ લેના પળતા હે, અગર યે બીમારી હે તો વો કહેતે હૈં કે હમારે મુલ્ક મેં નહીં આ સકતે, હમારે મુલ્ક મેં આના હે તો ઈન બમિારિયોં સે શિફા પા કર આઓ, ઈન બમિારિયોં કી વેકસિન (Vaccine) લે કર આઓ.

જન્નત મેં જાને કા ઉસૂલ

ઈસી તરહ અલ્લાહ રબ્બુલ ઈજજત ને ભી ઉસૂલ બના દિયા, જન્નત મખસૂસ લોગોં કી જગા હૈ, ઈસમેં દાખિલ હોને કે લિયે તુમ ભી બાઝ બીમારિયોં સે પાક હો કર આઓ, કુર્આને અઝીમુશ્શાન મેં ફરમાયા કે યે જન્નત વો જગા હૈ

وَذٰلِكَ جَزَآءُ مَنْ تَزَكّٰى ઔર યે બદલા હૈ ઉસ બંદા કે લિયે જો સુથરા હુવા હો, જો તઝકિયા હાસિલ કરેગા ઉસકો જન્નત મેં દાખ્લા મિલેગા, જિસ કા તઝકિયા નહીં હોગા વો જન્નત મેં દાખિલ નહીં હો સકેગા.

જન્નત મેં જાને કે દો રાસ્તે

અબ જન્નત મેં જાને કે દો રૂટ (Root) હૈં, એક રૂટ તો યે કે દુનિયા મેં રહેતે હુવે માસિયત સે ઈન્સાન તૌબા કરલે, ઔર નેકોકારી કી ઝિંદગી ગુઝાર કર (તઝકિયા વાલી ઝિંદગી ગુઝાર કર) સીધા જન્નત મેં ચલા જાએ, યે શાર્ટ રૂટ (Short Root) હૈ (મુખ્તસર રાસ્તા) ઔર અગર ગફલત મેં પળા રહા, ઔર દુનિયા કે અંદર ગુનાહ કરતા રહા તો અલ્લાહ રબ્બુલ ઈઝઝત ને રાસ્તા મેં એક હોસ્પીટલ બના દિયા. અચ્છા તુમને તો કલ્મા પઢ લિયા હૈ, બંદે તો મેરે હી હો, હમ તુમ્હારે લિયે એક ઔર મૌકા ફરાહમ કરતે હૈં, કબ્ર સે ગુઝાર કર જહન્નમ મેં ભેજતે હૈં, કુછ અરસા જહન્નમ મેં સઝા મિલને કે બાદ જબ અલ્લાહ ચાહેંગે બીમારી કે મુનાસિબ સઝા મિલને કે બાદ ઉસકો નિકાલ લર અલ્લાહ રબ્બુલ ઈઝઝત જન્નત અતા ફરમાએંગે. અબ ઈસકી થોળી તફસીલ કુર્આન ઔર હદીસ કી રૌશની મેં સુન લીજિયે : જબ બંદા બીમાર હોતા હૈ ઔર ઉસકો હાસ્પીટલ લે

કર જાતે હૈં તો ઉસ કા એક એમરજન્સી રૂમ હોતા હૈ ઉસકો સબ સે પહેલે એમરજન્સી રૂમ મેં દાખિલ કરતે હૈં, વહાં એક અમલા હોતા હૈ વો ઉસસે મુખ્તસર સી માલૂમાત હાસિલ કરતા હૈ ઔર કુછ ના કુછ ઉસકો ફર્સ્ટ એડ દે દેતા હૈ.

લો ભઈ બળે ડાકટર આને સે પહેલે પહેલે તુમ્હેં કુછ ઈલાજ હમ દેતે હૈં. બિલ્કુલ ઈસી તરહ કબ્ર ભી ઈન્સાન કે લિયે હોસ્પીટલ કે એમરજન્સી રૂમ કે માનિંદ હૈ. ઈન્સાન વહાં જાએગા, અલ્લાહ તઆલા દો ફરિશ્તોં કો ભેજેંગે વો આકે ઉસ સે હિસ્ટ્રી પૂછેંગે, مَنْ رَّبُّكَ؟ مَنْ نَبِيُّكَ؟ مَا دِيْنُكَ؟ જૈસે હસ્પતાલ મેં ડૉકટર પૂછતે હૈં આપકો કબ્ઝ તો નહીં હૈ ? આપ કો ફલાં ચીઝ તો નહીં હૈ ? ફલાં ચીઝ તો નહીં ? દો તીન સવાલોં મેં ઉનકો અંદાઝા હો જાતા હૈ કે ઉસકો હૈ કયા ? ઈસી તરહ કબ્ર મેં ભી ફકત તીન સવાલ પૂછેંગે જિન સે પતા ચલ જાએગા કે ઉસકી બીમારી કિસ નૌઈયત કી હૈ, અગર ગુનેહગાર હોગા તો ફિર ઉસકે લિયે ટ્રીટમેન્ટ શુરૂ કર દેંગે ઔર પહેલી ટ્રીટમેન્ટ કયા હોગી ? કે કબ્ર ઉસકો દબાએગી, જૈસે બીમાર આદમી કો દર્દ મેં દબાતે હૈં, તો જિસ કો ગુનાહોં કા દર્દ હોગા કબ્ર ભી ઉસકા ટ્રીટમેન્ટ કર લેગી, ઉસે દબાએગી મગર કબ્ર કા દબાના કૈસે હોગા ? ફરમાયા કે ઈધર કી પસ્લિયાં ઉધર ઔર ઉદર કી પસ્લિયાં ઈધર હો જાએંગી, યૂં કબ્ર દબાએગી, યૂં ભેંચેગી ઔર ફિર ઉસકી કબ્ર કો જહન્નમ કા ગઢા બના દિયા જાએગા. કુછ મરીઝ હોતે હૈં જિનકો ખાસ ટેમ્પ્રેચર પર રખા જાતા હૈ, ઔર કઈ મરીઝોં કો એઅર કંડીશન કમરે મેં, લિહાઝા અગર નઝલે, ઝુકામ કા મરીઝ હોતા હૈ તો કહેતે હૈં કે ઝરા ઠંડ સે બચાઓ ઔર ઈસકો ઝરા ગર્મ જગા પર રખતે હૈં, ઈસી તરહ જિસ કો ગુનાહોં કા નઝલા, ઝુકામ હોગા ઉસકી કબ્ર કો ભી ઝરા

ટેમ્પ્રેચર મેં રખેંગે, ઔર અગર સેહત મંદ આદમી હૈ તો ઉસકી કબ્ર કો જન્નત કા બાગ બના દેંગે કે યે તો સેહત મંદ હૈ ઈનકો વેટિંગ રૂમ મેં ઠહેરાયા જાતા હૈ કે ચલો ભઇ તુમ લાઉંજ મેં જાકર બૈઠો, જિસ તરહ જિસે ફલાઈટ લેની હોતી હૈ હવાઇ જહાઝ કા સફર કરના હોતા હૈ, ઉસકો ખૂબસૂરત જગા લાઉંજ મેં બિઠાતેહૈં, તુમ ઝરા લાઉંજ મેં બૈઠો, તુમ્હારી ફલાઈટ આને વાલી હૈ, ઈસી તરહ નેક આદમી કી કબ્ર કો ભી લાઉંજ બના દિયા જાએગા, જન્નત કા બાગ બના દિયા જાએગા. યે કુછ અરસા યહાં રહેગા ફિર ઉસકે બાદ અસ્લી મંઝિલ પર રવાના હોગા. ઔર અગર યે આદમી બે નમાઝી થા તો ઉસકી કબ્ર પર એક અઝદહે કો મુસલ્લત કર દિયા જાએગા, હદીસે પાક મેં આતા હૈ કે વો અઝદહા ઉસકો વકતન ફવકતન કાટેગા ઔર ઉસકા ઝહેર ઉસકે પૂરે જિસ્મ કે અંદર અસર કરેગા જિસ સે ઉસકી હડ્ડિયાં ટૂટેંગી, ઝહેર જબ સરાયત કર લેગા તો પૂરે જિસ્મ કે અંદર ઈરતેઆશ હોગા, ઔર ઉસકા શદીદ દર્દ હોગા જિસકો વો મહેસૂસ કરેગા. હોસ્પીટલ મેં જૈસે ડ્રૉપ લગા દેતે હૈં, ડી-હાજેશન હોતી હૈ તો બોતલ લગા દેતે હૈં, અબ ઉસમેં કતરા કતરા ઉસકો મિલ રહા હોતા હૈ ઈસી તરહ કબ્ર મેં ભી ઉસકો ટ્રીટમેન્ટ મિલ રહી હૈ, અઝદહા ઉસ પર મુસલ્લત હૈ વો ઉસકો થોળી થોળી દેર કે બાદ કાટ રહા હોતા હૈ ઔર ઉસકો દવાઇ પહોંચા રહા હૈ ઔર દવાઇ ભી ઐસી કે જિસ્મ મેં ઉસકો શદીદ તકલીફ મહેસૂસ હો રહી હૈ.

كَذٰلِكَ الْعَذَابُ وَلَعَذَابُ الْاٰخِرَةِ اَكْبَرُ (پ ۲۹، ع ۳، آیت ۳۳)

એક મરતબા ટ્રીટમેન્ટ હોતી હૈ ઔર આખેરત કી ટ્રીટમેન્ટ તો ઈસસે ભી બળી હોગી.

અબ તબીબે આઝમ (અલ્લાહ રબ્બુલ ઈઝઝત) કે સામને ખળા હોના પળેગા, અબ અલ્લાહ તઆલા ઉસ સે તફસીલ પૂછેંગે જૈસે બળા ડૉકટર હસ્પતાલ મેં સુબ્હ કે વકત વો મરીઝ સે ઝિયાદા સવાલ પૂછ કર બીમારી કો ડાઈગનોઝ કરતા હૈ. ફૈસ્લા કરતા હૈ કે ઈસકો કિસ વાર્ડ મેં દાખિલ હોના હૈ, યે નૉરમલ વૉર્ડ કા બંદા હૈ, **(I.C.U.)** મેં વો રિપોર્ટ માંગા હૈ, ઈસી તરહ અલ્લાહ તઆલા ભી કહેંગે નામએ આમાલ દિખાઓ, યે ઈસકી રિપોર્ટ હૈ, પિછલી રિપોર્ટો કી ફાઈલ બની હોતી હૈં, લિહાઝા વો ફાઈલ અલ્લાહ કે હુઝૂર પેશ કર દી જાએંગી

وَوُضِعَ الْكِتٰبُ فَتَرَى الْمُجْرِمِيْنَ مُشْفِقِيْنَ مِمَّا فِيْهِ، وَيَقُوْلُوْنَ يٰوَيْلَتَنَا مَا لِهٰذَا الْكِتَابُ لَا يُغَادِرُ صَغِيْرَةً وَّلَا كَبِيْرَةً اِلَّا اَحْصٰهَا (پ ۱۵، آیت ۴۹)

ફિર ફાઈલ કે અંદર કુછ ફોટો ભી લગે હુવે હૈં, એકસ-રે લગે હોતે હૈં, અલ્લાહ તઆલા ભી ઝમીન કો કહેંગે

يَوْمَئِذٍ تُحَدِّثُ اَخْبَارَهَا بِاَنَّ رَبَّكَ اَوْحٰى لَهَا (پ ۳۰، آیت ۵)

જૈસે કેમરા ફોટો લેતા હૈ અલ્લાહ કી ઝમીન ભી કેમરા કી તરહ ફોટોં લે રહી હૈ, કિસ કિસ જગા ગુનાહ કિયા ? કૌન કૌન સા ગુનાહ કિયા ? ઝમીન ભી કયામત કે દિન અલ્લાહ કે હુઝૂર ઈસકી રિપોર્ટ પેશ કર દેગી, જૈસે કમ્પ્યુટર કે અંદર હાર્ડ ડિસ્ક હોતી હૈ, જો કમ્પ્યુટર પર કામ હુવા આપ હાર્ડ ડિસ્ક કે અંદર ફાઈલ સેવ (મહેફૂઝ) કર લેં, સબ પતા ચલ જાએગા, અલ્લાહ તઆલા ભી ફરમાએંગે,

اَلْيَوْمَ نَخْتِمُ عَلٰى اَفْوَاهِهِمْ (پ ۲۳، ع ۴، آیت ۶۵)

આજ કે દિન તુમ્હારે મુંહ પર તો હમ ને મુહર લગા દી, બોલને

કી તો ઝરૂરત હી નહીં, ઔર દિલ કી હાર્ડ ડિસ્ક

وَحُصِّلَ مَا فِی الصُّدُوْرِ (پ ۳۰، ع ۱۱، آیت ۱۰)

જો સીનોં મેં હોગા હમ ઉસે ખોલ કર બાહર કર દેંગે

یَوْمَ تُبْلَی السَّرَائِر (پ ۳۰، ع ۱۱، آیت ۱۰)

યે વો દિન હોગા કે ભેદોં કો ખોલ દિયા જાએગા, અલ્લાહ તઆલા દિલ કી હાર્ડ ડિસ્ક ખોલ કર દિખા દેંગે, اقرا کتابک યે તેરા નામા આમાલ હૈ, મિયાં અપની ફાઈલ દેખ લો,

کَفٰی بِنَفْسِکَ الْیَوْمَ عَلَیْکَ حَسِیْباً (پ ۱۵، ع ۲، آیت ۱۴)

આજ તૂ અપના મુહાસિબ ખુદ કાફી હૈ. ઔર ફિર યે બંદા કેહ રહા હોગા કે હાં અલ્લાહ મૈં ને યે સબ કામ કિયે, મૈં રૂહાની એતેબાર સે બળા બીમાર હૂં. ફિર ઈસકે બાદ આખેરત કે હસ્પતાલ મેં ઉસકા દાખ્લા હો જાએગા, ફરિશ્તોં કો કહા જાએગા લે જાઓ ઈસકો જહન્નમ મેં, ચુનાંચે ઉસકો ઘસીટ કર ડાલ દિયા જાએગા.

જહન્નમિયોં કા લિબાસ

અબ જબ હોસ્પીટલ મેં કિસી મરીઝ કો લે જાતે હૈં તો ચાહે કિતના હી બળા કયૂં ના હો ઉસકો હોસ્પીટલ કી વરદી પહેનની પળતી હૈ, ઉસકે કપળે ઉતરવા દેતે હૈં ઔર હોસ્પીટલ કા યૂનીફાર્મ પહેના દેતે હૈં, યે દસ્તૂર હોતા હૈ અચ્છે હોસ્પીટલ કા. અલ્લાહ તઆલા ને ભી જહન્નમ કા યૂનીફાર્મ બયાના હૈ.

سَرَابِیْلُهُمْ مِّنْ قَطِرَانٍ (پ ۱۳، ع ۱۹، آیت ۵۰)

કુર્આને અઝીમુશ્શાન મેં ઈરશાદ ફરમાયા, ગંધક કે બને લિબાસ પહેનાએ જાએંગે, બળે બદબૂદાર હોંગે, ફુકહા ને

લિખા હૈ અગર સારી દુનિયા કે ઇન્સાન, હૈવાન, ચરિંદ ઔર પરિંદ એક જગા ઈકક્ઠે હો જાએં, સબ કો મૌત આ જાએ ઔર સબ કી લાશેં ગલ સળ જાએં તો ઈતની બદબૂ વહાં ભી ના હોગી, જિતની બદબૂ જહન્નમી કે કપળોં મેં હોગી. તો યે યૂનીફાર્મ પહેનાએંગે. દુનિયા મેં પોઈઝન કી ખુશ્બૂ યે અતર કી ખુશબૂ, ખુશ્બૂએં ઢૂંડતે ફિરતે હૈં, રૂમ ફ્રેશનર છિળકતે હૈં, વહાં ઐસી યૂનીફાર્મ પહેનની પળેગી કે સાંસ ઘુટતા મહેસૂસ હોગા ઈતની બદબૂ હોગી. અગર એક કુત્તા મરા પળા હોતા હૈ ના તો ઉસ રાસ્તે સે ગુઝરા નહીં જાતા, તો જહાં ઈતને મરે ઔર ગલે સળે હોં વહાં બદબૂ કા કયા આલમ હોગા, ઔર જહન્નમી કે કપળોં કી બદબૂ તો ઈસ સે ભી ઝિયાદા હોગી. યે યૂનીફાર્મ પહેના દેંગે. ઉસકે બાદ મુખ્તલિફ દર્જો મેં ભેજ દેંગે, કુછ ઊપર કે દર્જો મેં હોંગે, કુછ સબ સે નીચે કે દર્જે મેં હોંગે,

اِنَّ الْمُنَافِقِيْنَ فِى الدَّرْكِ الْاَسْفَلِ مِنَ النَّارِ (پ ۵، ع ۱۸، آیت ۱۴۵)

મુનાફિક લોગ જો હોંગે (દોગલે બંદે) દો રંગી ઝિંદગી ગુઝારને વાલે, ઊપર સે કુછ ઔર અંદર સે કુછ ઔર, ઊપર સે લા ઈલા-હ અંદર સે કાલી બલા

એક ચહેરે પર કઈ ચહેરે સજા લેતે હૈં લોગ

ઈસ તરહ કી જિસકી ઝિંદગી હોગી ઉન લોગોં કો જહન્નમ કે સબ સે નીચે કે દર્જે મેં રખા જાએગા કે ભાઈ તૂ તો સ્પેશલ યૂનિટ મેં જાના તેરી તો મરમ્મત વહાં કરેંગે, લિહાઝા ગુનેહગારોં કો અલગ અલગ રૂટ દિયા જાએગા.

જહન્નમિયોં કા ખાના

અબ બીમારોં કો ડૉક્ટર આમ ખાને તજવીઝ નહીં

કરતા, અગર દિલ કા બીમાર હૈ તો મલાઈ વગૈરા નહીં ખા સકતા, ચિકની ચીઝેં નહીં ખા સકતા, શુગર કા મરીઝ હૈ તો વો શકર વાલી ચીઝ નહીં ખા સકતા, અલ્સર કા મરીઝ હૈ તો વો મિર્ચ વાલી ચીઝેં નહીં ખા સકતા, જબ બીમારી ઐસી હૈં ઈસલિયે તુમ્હેં યે ચીઝેં નહીં દી જા સકતીં. જહન્નમ કે અંદર જો જાએંગે ઉનકો વહાં પર લઝીઝ ખાને નહીં દિયે જાએંગે ઔર આપકો પતા હૈ જો બીમાર હોતે હૈં ઉનકો ઉબ્લે હુવે ખાને ખાને પળતે હૈં, મજબૂરી હૈ વહાં ભી ખાને કે લિયે કુછ સ્પેશલ ચીઝેં હોંગે, જળી બૂટી સે ઈલાજ હોગા હર્બલ મેડીસિન. જૈસે દુનિયા મેં જળી બૂટી કા ઈલાજ દેતે હૈં, અલ્લાહ તઅલા ને ભી વહાં જળી બૂટી રખી હૈ, જિસકા નામ ઝક્કૂમ હૈ. ફરમાયા

إِنَّ شَجَرَةَ الزَّقُّوْمِ طَعَامُ الْأَثِيْمِ (پ ۲۵، ع ۱۲، آیت ۴۳، ۴۴)

યે ઝક્કૂમ કા પૌદા ગુનેહગારોં કે લિયે ખાના હૈ,

كَالْمُهْلِ يَغْلِيْ فِي الْبُطُوْنِ (پ ۲۵، ع ۱۲، آیت ۴۵)

જબ ઝક્કૂમ કો ખાએગા તો એક તો ઈસમેં કાંટે હોતે હૈં દૂસરા ઝહેર હોતા હૈ, ઈતના કળવા કે મુંહ સે લગાયા નહીં જાતા, જહન્નમી જબ ખાએગા તો ના નિગલતે બનેગી ના ઉગલતે બનેગી, ઔર વો કાંટે જિસ્મ કે અંદર ફૈલેંગે, શિદ્દત હોગી પ્યાસ કી, العطش العطش કહેગા કુછ પીને કો દો.

જહન્નમિયોં કા પાની

અબ પીને કે લિયે મશરૂબાત મિલેંગે, અચ્છે તો દુનિયા મેં દે ચુકે, અબ તુમ બીમાર હો, બીમાર આદમી જબ નઝલા, ઝુકામ કા મરીઝ હોતા હૈ તો સીરપ પિલાતે હૈં ઔર કઈ સીરપ કળવે ભી હોતે હૈં, બચ્ચોં કો પિલાઓ તો મુંહ બનાતે હૈં, ઔરતેં

બીમાર ફિરતી રહેતી હૈં લેકિન દવાઈ નહીં લેતીં, કહેતી હૈં યે દવા કળવી હૈ. જબ ખૂન ખરાબ હોતા હૈ તો ઉસકો સાફ કરને કે લિયે કળવા શરબત પિલાતે હૈં. અબ ઈસ જહન્નમી કો ભી કળવા શરબત પિલાયા જાએગા વો ઉબ્લી હુવી કયા ચીઝ હોગી? ઉસકા નામ ગિસ્લીન હૈ, હદીસે પાક મેં આતા હૈ જહન્નમિયોં કે જિસ્મ સે જો ખૂન ઔર પીપ નિકલેગી ફરિશ્તે ઉનકો પ્યાલોં મેં જમા કર કર કે પ્યાસે જહન્નમિયોં કો દેંગે

وَلَا طَعَام" اِلَّا مِنْ غِسْلِيْنٍ لَّا يَاْكُلُهٗ اِلَّا الْخَاطِئُوْنَ (پ ۲۹، ع ۵، آیت ۳۶، ۳۷)

પિયો કળવા શરબત તુમ્હારી બીમારી કા ઈલાજ ઈસી સે હોતા હૈ, ઈસી કો પીના પળેગા. જિસ તરહ લોગ દુનિયા મેં કળવે શરબત પીતે હૈં, વહાં ભી પીના પળેગા. અબ બતાઈયે કે પીપ મેં બૂ ઈતની હોતી હૈ કે દેખા નહીં જાતા, સૂંઘા નહીં જાતા, વહાં પીના પળેગા, ફરિશ્તે પિલાએંગે કે પિયો ઈસે.

ઝકાત ના દેને વાલે કા અંજામ

ફિર કુછ લોગ હોંગે જો ઝકાત નહીં દેતે હોંગે, તો જૈસે જિસ્મ કે અંદર દર્દ હોતા હૈ તો ગર્મ પાની કી વૉટર બેગ ઊપર રખતે હૈં, ટિકૌર હોતી હૈ તો ઐસે હી બંદા જો ઝકાત નહીં દેતા હોગા ઉસકી ભી જહન્નમ મેં ટિકૌર કરેંગે, ઉસકે સારે માલ કો જહન્નમ કે અંદર પિઘલાએંગે,

يَوْمَ يُحْمٰى عَلَيْهَا فِيْ نَارِ جَهَنَّمَ فَتُكْوٰى بِهَا جِبَاهُهُمْ (پ ۱۰، ع ۱۱، آیت ۳۵)

ફિર ઉનકી પેશાનિયોં કો દાગા જાએગા. وَجُنُوْبُهُمْ પહેલુઓં કો, وَظُهُوْرُهُمْ ઉનકી પીઠ કો هٰذَا مَا كَنَزْتُمْ لِاَنْفُسِكُمْ યે હૈ જિસે તુમ જમા કર કે રખતે થે, ઝરા મઝા ચખો ઈસકા, અબ ઉસકી બીમારી કા ઈલાજ ઈસ તરહ સે કિયા જાએગા. કુછ ઔર ભી

લોગ હોંગે.

નંગે સર ફિરને વાલી ઔરત કી સઝા

હદીસે પાક મેં આતા હૈ કે જહન્નમ કે અંદર નબી અલૈહિસ્સલામ ને એક ઔરત કો દેખા કદ ઉસકા ઈતના બળા કે ઉસકા એક એક બાલ ઉખાળા જા રહા હૈ, જૈસે દરખ્ત ઉખાળ દેતે હૈં તો કિતની જળેં હોતી હૈં, ઐસે એક બાલ ઉખાળા જાતા હૈ. ઈતની જળેં ઉસ મેં હૈં ઉસકો તકલીફ હોતી હૈ, એક એક બાલ કર કર કે ઉસકે જિસ્મ કે સારે બાલ ઉખાળે જાતે હૈં. યે કૌન હૈ ? જો નંગે સર ફિરને વાલી થી, જો બાઝારોં મેં નંગે સર ફિરતી થી, ગૈર મહેરમોં કે સામને નંગે સર આતી થી, ઉસકો ભી સઝા દી જાએગી, ઉસકા ભી ટ્રીટમેન્ટ હોગા.

ઝબાન પર કાબૂ રખિયે

કુછ લોગ હોંગે જો દૂસરોં કે દિલોં કો જલાતે હોંગે. કઈ લોગ હોતે હૈં જો કહેતે હૈં મૈં ને ઉસ કો સળાયા હૈ, મૈં ને ઉસકા દિલ જલાયા હૈ, મૈંને ઉસકો જલાને કે લિયે યે કામ કિયા. ઉસકે લિયે ભી વહાં એક શોબા હૈ,

وَيْلٌ " لِّكُلِّ هُمَزَةٍ لُّمَزَةٍ (پ ۳۰، ع ۲۹، آيت ۱)

વૈલ હૈ હર ઉસ બંદે કે લિયે જો ઐબ ગૂ હો ઔર ઐબ જૂ હો, યે દો બીમારિયાં હૈં (૧) એક ઐબ તલાશ કરના (૨) દૂસરા કિસી કી ગલ્તી કા પતા ચલ જાએ તો લોગોં મેં ફેલાતે ફિરના. ઐસે લોગોં કે લિયે અલ્લાહ તઆલા ને સ્પેશલ ટ્રીટમેન્ટ રખા હૈ. વહાં જા કર ઉનકો સુતૂનોં સે બાંધ દેંગે, ફિર અલ્લાહ રબ્બુલ ઈઝઝત કી આગ હોગી,

نَارُ اللّٰهِ الْمُوْقَدَةُ الَّتِىْ تَطَّلِعُ عَلَى الْاَفْئِدَةِ (پ ۳۰، ع ۲۹، آیت ۶-۷)

વો આગ હોગી મગર ઉસકી ચિંગારિયાં ઐસી હોંગી જૈસે કાઈડેડ રૉકેટ, ઉસકી ચિંગારિયાં સીધી દિલ પર જા કર લગેંગી, યે અલ્ફાઝ જો બોલ બોલ કર લોગોં કે દિલોં કો ઈઝા પહોંચાતા થા, આજ આગ કે ઝરિયા ઉસકે દિલ કો ઈઝા પહોંચાઈ જા રહી હૈ, ઉસકે દિલ કો જલાયા જા રહા હૈ. ચીખેગા, ચિલ્લાએગા, હદીસે પાક મેં આતા હૈ કે જહન્નમી ઈતના રોએંગે કે રો રો કર ઉનકી આવાઝેં ઐસી હોંગી જૈસે દૂર સે કુત્તોં કે ભૂંકને કી આવાઝેં આતી હૈં. અબ તઝકિયા હો રહા હૈ, ગર્મ પાની મેં ગુસ્લ દેતે હૈં ના, યહાં તો આગ મેં ગુસ્લ મિલેગા. હદીસે પાક મેં આતા હૈ કે જહન્નમી જહન્નમ કે અંદર ઈસ તરહ હોંગે કે જિસ તરહ પાની કે અંદર સબ્ઝી ઉબલ રહી હોતી હૈ.

બદ ફેઅલી કરને વાલોં કી સઝા

ફિર એક શોબા હોગા, ઉસ બંદે કો એક ગાર કે અંદર લે કર જાએંગે ઔર ગાર કા દરવાઝા ખોલ કર ઉસ બંદે કો ઉસ ગાર કે અંદર ધક્કા દે દેંગે, ફિર ગાર કા દરવાઝા બંદ કરેંગે. કિતાબોં મેં લિખા હૈ ઉસ ગાર મેં બિચ્છૂ હોંગે, ઉસ બંદે કા કદ બળા કિયા જાએગા, ઔર બિચ્છૂ ઐસે કે ઉન કે પીછે જો ડંક હૈં ઉસ કી એક ગાંઠ દુનિયા કે સાઝ વ સામાન સે લદે હુવે ઊંટ કે બરાબર હોગી, ઔર વો બિચ્છૂ ઉસ બંદે કે ઉપર ઈસ તરહ ચઢ કર બૈઠેંગે જિસ તરહ શહેદ કે છત્તે પર શહેદ કી મખ્ખિયાં. ઈતને બિચ્છૂ એક વકત મેં ઉસ પર ચઢેંગે ઔર વો સબ ઉસ કો કાટેંગે, ઉસ કી એક એક નસ કે અંદર

ઈન્જેકશન લગ રહા હોગા, જિસ તરહ દુનિયા મેં ભી જબ બીમારી હોતી હૈ ફિર ઈન્ટરા એવેન્સ ઈન્જેકશન લગાયા જાતા હૈ, જો સીધા રગો મેં જાતા હૈ, ઈસ લિએ અલ્લાહ ને ભી યહાં કે એન્ટરા એવેન્સ ઈન્જેકશન બના દિએ. તુ દુનિયા મેં ફહેશ કામ કરતા થા, તુ ઝિના કરતા થા, ઔર તેરે જિસ્મ કા હર એક હિસ્સા ઈસ સે લુત્ફ લેતા થા, અબ હિસ્સા હિસ્સા કો દવાઈ મિલતી હૈ. તુ યા તો તૌબા કરકે અપને ગુનાહ કો દુનિયા હી મેં બખ્શવાએ, અગર દુનિયા મેં માફી ના માંગી તો ફિર વહાં એક એક નસ કે અંદર ઈન્જેકશન લગેગા, ઈસ લિએ કે જિસ્મ કે હર હર હિસ્સા ને લઝઝત લી થી, ઈસ લિએ હર હિસ્સે કે અંદર એક ઈન્જેકશન લગેગા. આપ બતાઈયે દુનિયા મેં એક બિચ્છૂ કાટે તો દર્દ બરદાશ્ત નહીં હોતા, તો જબ હઝારોં બિચ્છૂ એક વકત મેં કાટેંગે તો ઈન્સાન કા કયા હાલ હોગા.

ગૌર કા મકામ

લેહાઝા અબ ફૈસ્લા કીજિયે કે દોનોં રાસ્તોં મેં આસાન રાસ્તા કૌન સા હૈ? દિલ જવાબ દેગા કે દુનિયા મેં આસાની ઔર સહૂલત કે સાથ અલ્લાહ વાલોં કી સોહબત મેં રેહ કર અપને ગુનાહોં કી માફી માંગના, ઔર અલ્લાહ રબ્બુલ ઈઝઝત સે ગુનાહોં કો બખ્શવા લેના, નેકી પર મૌત આના, યે આસાન રાસ્તા હૈ તાકે આખેરત મેં સીધા જન્નત મેં ભેજા જાએ.

ઔર દૂસરા રાસ્તા "આખેરત કા તઝકિયા" જો બળા મુશકિલ કામ હૈ. ઈસ લિએ તઝકિયા યે અહેમ ચીઝ હૈ, ઈસ કે બગૈર કોઈ બંદા જન્નત મેં નહીં જા સકતા,

وَذٰلِكَ جَزَاءُ مَنْ تَزَكّٰى

યે બદલા હૈ ઉસ કે લિએ જો સુથરા હુવા હો, ઈસ લિએ ફરમાયા وَمَنْ تَزَكّٰى فَاِنَّمَا يَتَزَكّٰى لِنَفْسِهٖ તુમ મેં સે જો સુથરા હુવા હૈ વો અપને લિએ સુથરા હુવા હૈ, કોઈ રબ પર ઈસ કા એહસાન નહીં અપની જાન છૂટી, ખુદ જહન્નમ કે અઝાબોં સે બચા. તો ઈસ લિએ હમેં ચાહિયે કે હમ અપને તઝકિયા કી ફિક્ર કરેં, ઐસા ના હો કે ઈસ સે પહેલે મૌત આ જાએ ઔર હમ ફિર આખેરત કી હસ્પતાલ મેં એડમિટ હોતે ફિરેં. દુનિયા મેં સેહત કી કોશિશ કર લીજિયે અપને આપ કો સવાંર લીજિયે, રૂહાની બીમારિયોં સે શિફા પા લીજિયે, યે ઈન્સાન કી રૂહાની બીમારિયાં જિસ્માની બીમારિયોં કી તરહ હૈં.

ઉમ્મહાતુલ મોમિનીન કો પરદે કા હુકમ

અલ્લાહ તઆલા ફરમાતે હૈં અય નબી અલૈહિસ્સલાતુ વસ્સલામ કી બીવિયો! પરદે મેં રહો ઐસા ના હો, "فَيَطْمَعَ الَّذِىْ فِىْ قَلْبِهٖ مَرَضٌ તુમ્હેં દેખ કર તમઅ કરે વો બંદા જિસ કે દિલ મેં મઝ હૈ. તો યહાં સે માલૂમ હુવા કે જો આદમી ગૈર ઔરત કો દેખ કર તમઅ કરતા હૈ યે ઉસ કે દિલ કે અંદર મઝ કી દલીલ હોતી હૈ.

અબ હમ સોચેં જબ હમ મસ્જિદ સે નિકલ કર બાહર જાતે હૈં તો હમારી નિગાહેં ગૈર ઔરતોં પર કૈસી પળતી હૈં, અભી પતા ચલ જાએગા કે હમારે અંદર રોગ હૈ યા નહીં? દિલ જવાબ દેગા કે હમારી નિગાહેં તો શિકારી કુત્તે કી તરહ પીછે પળ રહી હોતી હૈં. શિકારી કુત્તે કી આદત હૈ કે જબ વો ચલતા હૈ તો જાળી મેં સૂંઘતા હૈ, હર જગા મુંહ મારતા હૈ, હમ ભી ઈસી તરહ રાસ્તે મેં જા રહે હોતે હૈં, હર તરફ નઝર ઉઠા કર રાસ્તે મેં દેખ રહે હોતે હૈં. ઈધર ભી તમઅ ઉધર ભી તમઅ, ક્યા મતલબ

ઈસકા? યે રોગ હૈ, અભી એહસાસ નહીં હુવા ઈસ કો ટ્રીટમેન કી ઝરૂરત હૈ. તો ઈન્સાન કો ચાહિયે કે વો ઝિક્ર સીખે, ઈત્તેબાએ સુન્નત કે સાથ ઝિંદગી ગુઝારે તાકે દુનિયા કે અંદર ઈસ કે બાતિલ કી બીમારિયાં ઈસ સે દૂર હો જાએં, ઈસ કો શિફા મિલ જાએ. નમાઝ સે શિફા મિલતી હૈ, ઝિક્ર સે શિફા મિલતી હૈ, ફરમાયા

ذِکْرُ اللّٰہِ شِفَاءُ الْقُلُوْبِ

"કુર્આન સે શિફા મિલતી હૈ"

وَیَشْفِ صُدُوْرَ قَوْمٍ مُّؤْمِنِیْنَ (پ ۱۰، ع ۸، آیت ۱۵،۱۷)

فَاِذَا مَرِضْتُ فَھُوَ یَشْفِیْنِ (پ ۱۹، ع ۹، آیت ۸۰)

شِفَآءٌ لِّمَا فِی الصُّدُوْرِ، ھُدًی وَّرَحْمَۃٌ لِّلْمُؤْمِنِیْنَ (پ ۱۱، ع ۱۱، آیت ۵۷)

وَنُنَزِّلُ مِنَ الْقُرْاٰنِ مَا ھُوَ شِفَآءٌ وَّرَحْمَۃٌ لِّلْمُؤْمِنِیْنَ وَلَا یَزِیْدُ

الظّٰلِمِیْنَ اِلَّا خَسَارًا (پ ۱۵، ع ۹، آیت ۸۲)

قُلْ ھُوَ لِلَّذِیْنَ اٰمَنُوْا ھُدًی وَّشِفَاء

સુબ્હાનલ્લાહ કુર્આન પાક નુસ્ખએ શિફા હૈ જો હમારે પાસ મૌજૂદ હૈ મગર હમ ઈસ કો પઢ કર ઈસ સે ફાયદા નહીં ઉઠાતે.

તૌબા મેં દેર કયૂં?

તો હમેં ચાહિયે કે અપની મૌત સે પહેલે પહેલે તૌબા કરે, ઔર યે અજીબ અલ્લાહ તઆલા કી રહેમત હૈ કે તૌબા ઐસા ટૉનિક હૈ, ઐસી દવા હૈ કે જો બંદા ઈસ દવાઈ કો ઈસ્તેમાલ કર લે, સારી બીમારિયાં ઈસ દવાઈ કે ઝરિયે એક વકત મેં ખત્મ હો જાતી હૈં, ઈસ લિએ બળે સે બળા બીમાર આદમી કાફિર, વ મુશરિક ભી અગર અપની

મૌત સે પહેલે તૌબા કરકે તાઈબ હો જાએ ઔર કલ્મા પઢ કર અલ્લાહ કે ફરમાંબરદાર બંદોં મેં શામિલ હો જાએ તો ફરમાયા الإسلام يهدم ما كان قبله પીછે કી સબ બીમારિયાં ખત્મ, નઈ ઝિંદગી મિલ જાએગી. સોચને કી બાત હૈ, હમ કૈસે મરીઝ હૈં કે જિન કો અંજામ કા ભી પતા હૈ કે હમ મરીઝ હૈં ઔર ઉન કે પાસ તિરયાક ભી મૌજૂદ હૈ, આબે હયાત ભી મૌજૂદ હૈ, જિસ કા દૂસરા નામ તૌબા હૈ ઔર હમ ઈસ તૌબા કે ઝરિયે અપને ગુનાહોં કો નહીં બખ્શવાતે, હમેં ચાહિયે કે હમ વકત કી કદ્ર કરેં, કબ વકત આયા કે હમ બદલેંગે, અલ્લાહ તઆલા કિતને અજીબ અંદાઝ મેં ફરમાતે હૈં.

أَلَمْ يَأْنِ لِلَّذِينَ آمَنُوا أَنْ تَخْشَعَ قُلُوبُهُمْ لِذِكْرِ اللّٰهِ وَمَا نَزَلَ مِنَ الْحَقِّ

(پ ۲۷، ع ۱۸، آیت ۱۶)

ક્યા ઈમાન વાલોં કે લિએ અભી વકત નહીં આયા કે ઈન કે દિલ ડર જાએં, કબ વકત આએગા? હમ કબ અપને પર નઝર ડાલેંગે? હમ કબ એહસાસ કરેંગે? કબ તક અંધે બન કર ઝિંદગી ગુઝારેંગે? તો ફિર આખેરત મેં ભી અંધા ખળા કર દેંગે? આજ વકત હૈ એહસાસ કરને કા, આજ વકત હૈ તૌબા કરને કા. હઝરત મુફતી શફીઅ સાહબ રહેમતુલ્લાહ અલૈહ ને એક અજીબ બાત લિખી હૈ ફરમાતે હૈં અલ્લાહ તઆલા કા ફરમાન હૈ مَنْ يَعْمَلْ سُوْءًا يُجْزَ بِهٖ જિસને ભી ગુનાહ કિયા (બુરા કામ કિયા) ઉસ કો ઈસ કા બદલા મિલેગા, તો ફરમાતે હૈં કે જિસ બંદે ને ભી ગુનાહ કિયા ઔર ગુનાહ કે બદલે ઉસ કો સઝા મિલેગી કોઈ ઈસ્તેસ્ના નહીં હૈ, તો ઈસ પર ફરમાતે હૈં કે સઝા લાઝમી મિલની હૈ મગર સઝા કે દો તરીકે હૈં (૧) એક તરીકા યે કે દુનિયા મેં આગ મેં જલે. (૨) દૂસરા તરીકા યે કે આખેરત કી

આગ મેં જલે. અબ આખેરત કી આગ મેં જલને કા મંઝર તો બતા દિયા, દુનિયા કી આગ કયા હૈ, ફરમાતે હૈં શર્મસારી કી આગ, નદામત કી આગ, યે ભી દિલ કી એક આગ હૈ. જબ ઈન્સાન શર્મિંદા હોતા હૈ, નાદિમ હોતા હૈ, પશેમાન હોતા હૈ યે અંદર કી આગ હોતી હૈ, વો ફરમાતે હૈં કે જો બંદા અપને ગુનાહોં પર દિલ મેં શર્મિંદા હોગા, દિલ મેં નાદિમ હોગા, દિલ મેં અલ્લાહ રબ્બુલ ઈઝઝત કે સામને પશેમાન હોગા, "اَلنَّدَمُ تَوْبَۃٌ" લેહાઝા યે નદામત ઉસ કી તૌબા બન જાએગી. અલ્લાહ તઆલા ઉસ નદામત કી વજા સે પિછલે સબ ગુનાહોં કો માફ ફરમા દેંગે. તો અલ્લાહ રબ્બુલ ઈઝઝત ને રાસ્તા ખુલા રખા હૈ, હમ તિરયાક ઈસ્તેમાલ કર લેં, ઔર અપને ગુનાહોં કી માફી માંગેં તાકે અલ્લાહ રબ્બુલ ઈઝઝત કે હુઝૂર હમ બખ્શે હુવે બંદોં મેં શામિલ હો જાએં. અલ્લાહ રબ્બુલ ઈઝઝત બળે કરીમ હૈં. જબ કોઈ બંદા તૌબા કરતા હૈ અલ્લાહ રબ્બુલ ઈઝઝત ઉસ કે ગુનાહ કો માફ ફરમા દેતે હૈં.

મગફેરત કા અજીબ વાકેઆ

અબ એક વાકેઆ સુનિયે ઔર દિલ કે કાનોં સે સુનિયે, કુછ લોગ સુન રહે હોતે હૈં મગર સુન નહીં રહે હોતે

وَتَرَاهُمْ يَنظُرُونَ اِلَيْكَ وَهُمْ لَا يُبْصِرُونَ (پ ۹، ع ۱۴، آیت ۱۹۸)

અય મેહબૂબ આપ દેખતે હૈં કે યે કાફિર આપ કી તરફ દેખ રહે હૈં ઈન મેં તો બસીરત હી નહીં, દેખતે હી નહીં હૈં. લેહાઝા કુછ લોગ સુન રહે હોતે હૈં લેકિન ઈધર સે સુન કર ઉધર સે નિકાલ દેતે હૈં, દિલ મેં અસર નહીં હોતા. ઈસ લિએ તવજ્જોહ સે સુનિયે. હસન બસરી

રહેમતુલ્લાહ અલૈહ કા દૌર હૈ, આપ કી એક શાગિરદા જો બાકાયદા આપ કા દર્સ સુનને કે લિએ આયા કરતી થી, ઉસ કા એક બેટા થા, ખાવિંદ કા અચ્છા કારોબાર થા, યે નેક ઔરત થી, ઈબાદત ગુઝાર ખાતૂન થી, બાકાયદા દર્સ સુનતી, ઔર નેકી પર ઝિંદગી ગુઝારતી થી. ઉસ બેચારી કા જવાની મેં ખાવિંદ ચલ બસા. ઉસ ને દિલ મેં સોચા કે એક બેટા હૈ, અગર મૈં દૂસરા નિકાહ કર લૂંગી મુજે તો ખાવિંદ મિલ જાએગા, મગર બચ્ચે કી ઝિંદગી બરબાદ હો જાએગી, પતા નહીં વો ઈસ કે સાથ કૈસા સુલૂક કરેગા. અબ વો જવાન હોને કે કરીબ હૈ યહી મેરા સહારા સહી. લેહાઝા યે સોચ કર માં ને જઝબાત કી કુર્બાની દી, ઐસી ઔરત કે લિએ હદીસ પાક મેં આયા કે જો ઈસ તરહ અગલી શાદી ના કરે, ઔર બચ્ચોં કી તરબિયત વ હિફાઝત કે લિએ ઈસી તરહ ઝિંદગી ગુઝારે તો બાકી પૂરી ઝિંદગી ઈસ કો ગાઝી બન કર ઝિંદગી ગુઝારને કા સવાબ દિયા જાએગા, કયૂંકે જિહાદ કર રહી હૈ અપને નફસ કે ખિલાફ. લેહાઝા વો માં ઘર મેં બચ્ચે કા પૂરા પૂરા ખયાલ રખતી થી લેકિન યે બચ્ચા જબ ઘર સે બાહર નિકલ જાતા તો માં સે નિગરાની ના હો પાતી. અબ ઉસ કે પાસ માલ કી ભી કમી નહીં થી, ઉઠતી જવાની ભી થી, ઔર યે ઉઠતી જવાની કલોરોફોર્મ કે નશે કી તરહ હોતી હૈ જૈસે ઈસ કા નશા મરીઝ કો સુંઘાઓ તો કુછ પતા નહીં ચલતા, દિન કબ ચઢા ઔર કબ ડૂબા? યે જવાની ભી ઈસી તરહ હોતી હૈ, દીવાની, મસ્તાની, શહેવાની, કુછ પતા નહીં હોતા ઈસ જવાની મેં નૌજવાનોં કો કયા હો રહા હૈ, અપને જઝબાત મેં લગે હોતે હૈં. ચુનાંચે વો બચ્ચા બુરી સોહબત મેં ગિરફતાર હો ગયા. શબાબ ઔર શરાબ કે કામોં મેં મસરૂફ હો ગયા. માં બરાબર સમજાતી લેકિન

બચ્ચે પર કુછ અસર ના હોતા. ચિકના ઘડા બન ગયા. વો ઉસકો હઝરત હસન બસરી કે પાસ લે કર આતી, હઝરત ભી ઉસ કો કઈ કઈ ઘંટે સમજાતે, લેકિન ઉસકા નેકી કી તરફ ધ્યાન હી નહીં થા. કભી કભી માં કો મિલને આતા માં ફિર સમજાતી ઔર ફિર ઉસકો હઝરત કે પાસ લે જાતી. હઝરત ભી સમજાતે દુઆએં ભી કરતે મગર ઉસકે કાનોં પર જૂં ના રેંગતી હત્તા કે હઝરત કે દિલ મેં યે બાત આઈ કે શાયદ ઉસ કે દિલ પર મુહર લગ ગઈ હૈ,

كَذٰلِكَ يَطْبَعُ اللّٰهُ عَلٰى كُلِّ قَلْبِ مُتَكَبِّرٍ جَبَّارٍ

કભી કભી અલ્લાહ તઆલા મુહરે જબ્બારિયત લગા દેતા હૈ, દિલોં કો પથ્થરોં સે ભી ઝિયાદા સખ્ત કર દેતા હૈ. લેહાઝા હઝરત કે દિલ મેં ભી યે બાત આઈ કે શાયદ ઈસ કા દિલ ભી પથ્થર બન ગયા હૈ, મુહર લગ ગઈ હૈ. માં તો બહેર હાલ માં હોતી હૈ, દુનિયા મેં માં હી તો જો અચ્છોં સે ભી પ્યાર કરતી હૈ બુરોં સે ભી પ્યાર કરતી હૈ. ઉસ કી નઝર મેં તો બચ્ચે બચ્ચે હી હોતે હૈં. સારી દુનિયા અચ્છોં સે પ્યાર કરતી હૈ, માં વો શખ્સિયત હૈ ઔલાદ બુરી ભી હો જાએ, વો કહેગી કિસ્મત ઉન કી મગર મેરે તો બચ્ચે હૈં, માં તો ઉન કો નહીં છોડ સકતી. બાપ ભી કેહ દેતા હૈ કે ઘર સે નિકલ જાઓ, ઉસ કો ધક્કા દો, મગર માં કભી નહીં કહેતી, ઉસકે દિલ મેં અલ્લાહ ને મોહબ્બત રખી હૈ. ચુનાંચે માં ઉસ કે લિએ ફિર ખાના બના કર દેતી હૈ, ઉસ કે લિએ દરવાઝા ખોલતી, ઔર ફિર પ્યાર સે સમજાતી, મેરે બેટે નેક બન જા, ઝિંદગી અચ્છી કર લે. અબ દેખિયે અલ્લાહ કી શાન કે કઈ સાલ બુરે કામોં મેં લગ કર ઉસ ને સોહબત ભી તબાહ કર લી ઔર દૌલત ભી તબાહ કર દી, ઉસ કે જિસ્મ મેં

બીમારિયાં પૈદા હો ગઈ, ડૉકટરોં ને બીમારી ભી લા ઈલાજ બતાઈ. શબાબ કે કામોં મેં ફિર ટીબી તો હોતી હી હે, તો લા ઈલાજ બીમારી લગ ગઈ લેહાઝા અબ ઉઠને કી ભી સકત નહીં રહી, ઔર બિસ્તર પર પળ ગયા. ઈતના કમઝોર હો ગયા કે અબ ઉસ કો આખેરત કા સફર સામને નઝર આને લગા. માં ફિર પાસ બૈઠી હુવી મોહબ્બત સે સમજા રહી હૈ:

મેરે બેટે! અબ તૂને જો ઝિંદગી કા હશર કર લિયા વો તો કર લિયા અબ ભી વકત હૈ તુ માફી માંગ લે તૌબા કર લે, અલ્લાહ તઆલા ગુનાહોં કો માફ કરને વાલે હૈં, જબ માં ને ફિર પ્યાર વ મોહબ્બત સેં સમજાયા, ફિર ઉસ કે દિલ પર કુછ અસર હુવા, કહેને લગા કે માં મૈં કૈસે તૌબા કરૂં મૈંને તો બહોત બળે બળે ગુનાહ કિએ હૈં. માં ને કહા બેટા હઝરત સે પૂછ લેતે હૈં, કહા અમ્મી મૈં ચલ કર જા નહીં સકતા આપ ઉઠા કર લે જા નહીં સકતીં, તો મૈં કૈસે ઉન તક પહોંચૂં. અમ્મી આપ એસા કરેં કે આપ ખુદ હી હસન બસરી રહેમતુલ્લાહ અલૈહ કે પાસ જાએં, ઔર હઝરત કો બુલા કર લે આએં, માં ને કહા કે ઠીક હૈ બેટા! મૈં હઝરત કે પાસ જાતી હું, બચ્ચે ને કહા કે અમ્મી અગર અગર આપ કે આને સે પહેલે મૈં દુનિયા સે રુખ્સત હો જાઉં તો હસન બસરી રહેમતુલ્લાહ અલૈહ સે કેહ દેના કે મેરે જનાઝે કી નમાઝ ભી વહી પઢાએં. ચુનાંચે માં હસન રહેમતુલ્લાહ અલૈહ કે પાસ ગઈ, હઝરત ખાને સે ફારિગ હુવે થે ઔર થકે હુવે થે, ઔર દર્સ ભી દેના થા, ઈસ લિએ કૈલૂલા કે લિએ લેટના ચાહતે થે. માં ને દરવાઝા ખટખટાયા પૂછા કૌન? અર્ઝ કિયા હઝરત મૈં આપ કી શાગિર્દા હું , મેરા બચ્ચા અબ આખરી હાલત મેં હૈ વો તૌબા કરના ચાહતા હૈ, લેહાઝા આપ ઘર તશરીફ લે ચલેં

ઔર મેરે બચ્ચે કો તૌબા કરા દેં, હઝરત ને સોચા કે અબ ફિર વો ઈસ કો ધોકા દે રહા હે, ફિર વો ઈસ કા વકત ઝાએઅ કરેગા, ઔર અપના ભી કરેગા, સાલોં ગુઝર ગએ અબ તક તો કોઈ બાત અસર ના કર સકી અબ કયા કરેગી. કહેને લગે મૈં અપના વકત કયૂં ઝાએઅ કરૂં? મૈં નહીં આતા, માં ને કહા હઝરત ઉસ ને તો યે ભી કહા હે કે અગર મેરા ઈન્તેકાલ હો જાએ તો મેરે જનાઝે કી નમાઝ હસન બસરી પઢાએં. હઝરત ને કહા મૈં ઉસ કે જનાઝે કી નમાઝ ભી નહીં પઢાઉંગા, ઉસ ને તો કભી નમાઝ હી નહીં પઢી. ઔર કુછ હઝરાત થે ઈસ ઉમ્મત મેં કે જો બેનમાઝી કે જનાઝે કી નમાઝ નહીં પઢાતે થે, વો કહેતે થે કે مَنْ تَرَكَ الصَّلٰوةَ مُتَعَمِّدًا فَقَدْ كَفَرَ યે તો ઈમામે આઝમ પર અલ્લાહ રહેમતેં બરસાએ કે ઉન્હોંને ગુંજાઈશ રખી કે આપ ફરમાતે હૈં ઉસ ને કાફિરોં વાલા કામ તો કિયા મગર કુફ્ર કા ઈતલાક ઉસ પર નહીં હોતા. તો હસન બસરી ને ફરમાયા કે ઉસ ને તો કભી નમાઝ નહીં પઢી લેહાઝા મૈં જનાઝા નહીં પઢૂંગા. અબ વો શાગિર્દ થી ચુપ કરકે ઉઠી મગમૂમ દિલ હે, એક તરફ બેટા બીમાર દૂસરી તરફ સે હઝરત કા ઈન્કાર, ઉસ કા ગમ તો દૂગના હો ગયા થા, વો બેચારી આંખોં મેં આસૂં લિએ અપને ઘર વાપસ આઈ, બચ્ચે ને માં કો ઝાર વ કતાર રોતા હુવા દેખા, અબ ઉસ કા દિલ ઔર મોમ હો ગયા, કહેને લગા અમ્મી આપ કયૂં ઈતના ઝાર વ કતાર રો રહી હૈં? માં ને કહા બેટા એક તેરી યે હાલત હે ઔર દૂસરી તરફ હઝરત ને તેરે પાસ આને સે ઈન્કાર કર દિયા, તુ ઈતના બુરા કયૂં હે કે વો તેરે જનાઝે કી નમાઝ ભી પઢાના નહીં ચાહતે, અબ યે બાત બચ્ચે ને સુની તો ઉસ કે દિલ પર ચોટ લગી, ઉસકે દિલ પર સદમા હુવા, કહેને લગા અમ્મી મુજે

મુશકિલ સે સાંસ આ રહી હૈ, ઐસા ના હો મેરી સાંસ ઉખળને વાલી હો લેહાઝા મેરી એક વસિય્યત સુન લીજિયે, માં ને પૂછા બેટા વો કયા?

અજીબ વસિય્યત

કહા અમ્મી વસિય્યત યે હૈ કે જબ મેરી જાન નિકલ જાએ તો સબ સે પહેલે અપના દુપટ્ટા મેરે ગલે મેં ડાલના, મેરી લાશ કો કુત્તે કી તરહ સહેન મેં ઘસીટના જિસ તરહ મરે હુવે કુત્તે કી લાશ ઘસીટી જાતી હૈ, માં ને પૂછા વો કયૂં? કહા અમ્મી ઈસ લિએ કે દુનિયા વાલોં કો પતા ચલ જાએ કે જો અપને રબ કા ના ફરમાન ઔર માં બાપ કા ના ફરમાન હોતા હૈ ઉસ કા અંજામ યે હુવા કરતા હૈ, ઔર અમ્મી મુજે કબ્રસ્તાન મે દફન ના કરના, માં ને કહા બેટા તુજે કબ્રસ્તાન મેં દફન કયૂં ના કરૂં? કહા અમ્મી મુજે ઈસી સહેન મેં દફ્ન કર દેના, ઐસા ના હો કે મેરે ગુનાહોં કી વજા સે કબ્રસ્તાન કે મુર્દો કો તકલીફ પહોંચે. જિસ વકત નૌજવાન ને ટૂટે દિલ સે આજઝી કી, યે બાત કહી તો પરવરદિગાર કો ઉસ કી યે બાત અચ્છી લગી, રૂહ કબ્ઝ હો ગઈ, અભી રૂહ નિકલી હી થી ઔર માં ઉસ કી આંખેં બંદ કર રહી થી કે બાહર સે દરવાઝા ખટખટાયા જાતા હૈ, ઔરત ને અંદર સે પૂછા مَنْ دَقَّ الْبَابَ ؟ કૌન હૈ જિસ ને દરવાઝા ખટખટાયા? જવાબ આયા મૈં હસન બસરી હૂં , કહા હઝરત આપ કૈસે? ફરમાયા જબ મૈંને તુમ્હે જવાબ દે દિયા મૈં સો ગયા, ખ્વાબ મેં અલ્લાહ રબ્બુલ ઈઝઝત કા દીદાર હુવા પરવરદિગાર ને ફરમાયા, હસન બસરી તુ મેરા કૈસા વલી હૈ? મેરે એક વલી કા જનાઝા પઢને સે ઈન્કાર કરતા હૈ, મૈં સમજ ગયા અલ્લાહ ને તેરે બેટે કી તૌબા કુબૂલ કર લિયા હૈ, તેરે બચ્ચે કી

નમાઝે જનાઝા પઢને કે લિએ હસન બસરી આયા ખળા હૈ. પ્યારે અલ્લાહ જબ આપ ઈતને કરીમ હૈં, કે મરને સે ચંદ લમ્હે પહેલે અગર કોઈ બંદા શરમિંદા હોતા હૈ આપ ઉસ કી ઝિંદગી કે ગુનાહોં કો ભી માફ કર દેતે હૈં, તો મેરે માલિક આજ હમ આપ કે ઘર મેં બૈઠે હુવે હૈં, મેરે માલિક હમ મુજરિમ હૈં, હમ અપને ગુનાહોં કા એતેરાફ કરતે હૈં, અલ્લાહ હમ જૂટ નહીં બોલ સકતે, હમારી હકીકત આપ કે સામને ખુલી હૈ, મગર રહેમત ફરમા દીજિયે મેરે મૌલા હમારે ગુનાહોં કો માફ ફરમા દીજિયે, હમેં તો ધૂપ કી ગરમી બરદાશ્ત નહીં હોતી, અલ્લાહ તેરી જહન્નમ કી ગરમી કહાં બરદાશ્ત હોગી, અય પરવરદિગારે આલમ! હમારી તૌબા કો કબૂલ ફરમા લીજિયે, ઔર બાકી ઝિંદગી ઈમાની, ઈસ્લામી, કુર્આની બસર કરને કી તૌફીક અતા ફરમા દીજિયે.

وَاٰخِرُ دَعْوَانَا اَنِ الْحَمْدُ لِلّٰهِ رَبِّ الْعَالَمِيْنَ

 મુનાજાત

દિલે મગમૂમ કો મસરૂર કર દે
દિલે બેનૂર કો પુરનૂર કર દે
ફિરોઝાં દિલ મેં શમા તૂર કર દે
યે ગોશા નૂર સે મામૂર કર દે
મેરા ઝાહિર સંવર જાએ ઈલાહી
મેરે બાતિન કી ઝુલ્મત દૂર કર દે
મએ વહેદત પિલા મહમૂર કર દે
મોહબ્બત કે નશે મેં ચૂર કર દે
ન દિલ માઈલ હો મેરા ઉનકી જાનિબ
જિન્હેં તેરી અદા મગરૂર કર દે
હૈ મેરી ઘાત મેં ખુદ નફસ મેરા
ખુદાયા ઉસ કો બે મકદૂર કર દે

ગમે હયાત કે સાએ મુહીત ના કરના
કિસી ગરીબ કો દિલ કા ગરીબ ના કરના
મૈં ઈમ્તેહાન કે કાબિલ નહીં મેરે મૌલા
મુજે ગુનાહ કા મૌકા નસીબ ના કરના

રાહબર તો બસ બતા દેતા હૈ રાહ
રાહ ચલના રાહરવ કા કામ હૈ
તુજ કો મુરશિદ સે ચલેગા દોશ પર
ચ તેરા રાહરવ ખયાલે ખામ હૈ

بسم الله الرحمن الرحيم

اَحَسِبَ النَّاسُ اَنْ يُّتْرَكُوْا اَنْ يَّقُوْلُوْا اٰمَنَّا وَهُمْ لَا يُفْتَنُوْنَ

(پ ۲۰، آیت ۲)

દુનિયા તમાશા ગાહ નહીં

હઝરત કા યે બયાન ફલાહ દારૈન તરકેસર કી
મસ્જિદ મેં નમાઝે જુમ્આ સે કબ્લ
બતારીખ ૧૯–જન્વરી ૨૦૦૧ કો હુવા.
સામેઈન મેં અસાતેઝા, તલબા ઔર અવામુન્નાસ થે.

દુનિયા તમાશા ગાહ નહીં

ઈકતેબાસ

જો ઈન્સાન કઝા (અલ્લાહ કે ફૈસ્લે) પર રાઝી હો અલ્લાહ રબ્બુલ ઈઝઝત ઉસ બંદે સે બળે ખુશ હોતે હૈં, હદીસ પાક મેં આતા હૈ કે જબ કિતાબ (લૌહે મહફૂઝ) બની તો અલ્લાહ રબ્બુલ ઈઝઝત ને કલમ કો હુકમ દિયા કે લિખ, તો કલમ ને અલ્લાહ રબ્બુલ ઈઝઝત કી તરફ સે લિખના શુરૂ કિયા لَا اِلٰهَ اِلَّا اَنَا مُحَمَّدٌ رَسُوْلِىْ સબસે પહેલે યે લિખા ફિર લિખા

مَنْ لَّمْ يَسْتَسْلِمْ بِقَضَائِىْ ، وَلَمْ يَصْبِرْ عَلٰى بَلَائِىْ، وَلَمْ يَشْكُرْ عَلٰى نَعْمَائِىْ فَلْيَتَّخِذْ رَبًّا سِوَائِىْ

" જો મેરી કઝા કો તસલીમ નહીં કરતા, મેરી ભેજી હુવી બલાઓં પર સબ્ર નહીં કરતા, ઔર મેરી નેઅમતોં પર શુક્ર નહીં કરતા, ઉસ કો ચાહિયે કે મેરે સિવા કિસી ઔર કો અપના રબ બના લે.

મોમિન કી એક બુનિયાદી ખુસૂસિયત યે હૈ કે વો અલ્લાહ કે ફૈસ્લે પર રાઝી રહેતા હૈ.

(હઝરત મૌલાના પીર ફકીર ઝુલ્ફિકાર અહમદ સાહબ નકશબંદી મદ઼ ઝિલ્લુહૂ)

الحمد لله وكفى وسلام على عباده الذين اصطفى اما بعد!

اعوذ بالله من الشيطن الرجيم، بسم الله الرحمن الرحيم

احسب الناس ان يتركوا ان يقولوا امنا وهم لا يفتنون (پ۲۰، ع۱۳، آیت ۲)

ولقد فتنا الذين من قبلهم فليعلمن الله الذين صدقوا وليعلمن الكذبين (پ ۲۰، ع۱۳، آیت ۳)

سُبْحَانَ رَبِّكَ رَبِّ الْعِزَّتِ عَمَّا يَصِفُوْنَ وَسَلَامٌ عَلَى الْمُرْسَلِيْنَ وَالْحَمْدُ لِلّٰهِ رَبِّ الْعَالَمِيْنَ

اَللّٰهُمَّ صَلِّ عَلٰى سَيِّدِنَا مُحَمَّدٍ وَّعَلٰى اٰلِ سَيِّدِنَا مُحَمَّدٍ وَّبَارِكْ وَسَلِّمْ

اَللّٰهُمَّ صَلِّ عَلٰى سَيِّدِنَا مُحَمَّدٍ وَّعَلٰى اٰلِ سَيِّدِنَا مُحَمَّدٍ وَّبَارِكْ وَسَلِّمْ

اَللّٰهُمَّ صَلِّ عَلٰى سَيِّدِنَا مُحَمَّدٍ وَّعَلٰى اٰلِ سَيِّدِنَا مُحَمَّدٍ وَّبَارِكْ وَسَلِّمْ

દુનિયા સૈર ગાહ નહીં ઈમ્તેહાન ગાહ હૈ

અલ્લાહ રબ્બુલ ઈઝઝત ને ઈન્સાન કો અપની કુદરતે કામેલા સે પૈદા ફરમાયા ઔર કુછ મોહલત દે કર ઈસ દુનિયા મેં ભેજા હૈ. યે દુનિયા ઈમ્તેહાન ગાહ હૈ, યે સૈર ગાહ નહીં, તમાશા ગાહ નહીં, આરામ ગાહ નહીં, કયામ ગાહ નહીં, યે ઈમ્તેહાન ગાહ હૈ. અફસોસ કે હમ ને ઈસે ચરાહગાહ બના લિયા હૈ!

હમેં આઝમાઈશ કે લિએ પૈદા કિયા ગયા હૈ, اَلدُّنْيَا دَارُ الْمِحَنِ "દુનિયા ઈમ્તેહાન ગાહ હૈ" હર બંદા આઝમાયા જા રહા હૈ, હાલાત મુખ્તલિફ હૈં, કિસી કો અલ્લાહ દે કર આઝમાતે હૈં કિસી સે લે કર આઝમાતે હૈં, કોઈ આદમી અપને બેટે કા કફન ખરીદને જા રહા હૈ ઔર

દૂસરા આદમી બેટે કી શાદી પર ઉસ કા દુશાલા ખરીદને જા રહા હૈ, એક નૌજવાન અપની બીવી કો દુલ્હન બના કે લા રહા હૈ, ઔર દૂસરા નૌજવાન બીવી કા જનાઝા કંધે પર ઉઠા કર જા રહા હૈ, કિસી કો કારોબાર મેં બહોત નફા હુવા, કિસી કો બહોત બળા નુકસાન હુવા, કોઈ સેહત કે આલમ મેં હૈ, કોઈ બીમારી કે આલમ મેં હૈ, હર ઈન્સાન આઝમાયા જા રહા હૈ, યે દુનિયા આઝમાઈશ ગાહ હૈ, હાલાત અદલતે બદલતે રહેતે હૈં,

تِلْكَ الْاَيَّامُ نُدَاوِلُهَا بَيْنَ النَّاسِ

યે દિન હમ ઈન્સાનોં કે અંદર અદલતે બદલતે રહેતે હૈં, જબ દેતે હૈં તો દેખતે યે હૈં કે શુક્ર અદા કરતા હે યા નહીં, જબ લેતે હૈં તો દેખતે હૈં સબ્ર કરતા હે યા નહીં, સબ્ર કરને વાલા ભી જન્નત મેં જાએગા, ઈસ લિએ મોમિન કે તો હર હાલ મેં મઝે હૈં, યે એક બુનિયાદી સબક હે જો હમેં અચ્છી તરહ યાદ કરને કી ઝરૂરત હૈ.

બેચૈની ઔર પરેશાની કા ફર્ક

આજ મગરિબ વ મશરિક કા સફર કરકે દેખિયે આપ કો હર ઈન્સાન અપને હાલાત કે શિકવે કરતા નઝર આએગા, પરેશાનિયાં બતાતા નઝર આએગા, નૌઈયત મુખ્તલિફ હૈં, મગરિબ મેં ઈમાન ના હોને કી વજા સે ઉન કે દિલ પરેશાન હૈં, હમારે ઈન ઈલાકોં મેં વસાઈલ કી કમી કી વજા સે લોગ પરેશાન હૈં, પરેશાન સબ હૈં, દો લફઝ ઝહેન મેં બિઠા લીજિયે, એક લફઝ "પરેશાની" હોતી હે ઔર એક લફઝ "બેચૈની" હોતા હૈ. દોનોં મેં ફર્ક હે, મોમિન પરેશાન તો હોતા હૈ લેહાઝા જબ ઈસ પર ગમ, દુખ ઔર તકલીફ કે હાલાત આતે હૈં તો વો મગમૂમ હો

જાતા હૈ, મહઝૂન હો જાતા હૈ, મગર બેચેન નહીં હોતા, જિસ કા અલ્લાહ રબ્બુલ ઈઝઝત સે તઅલ્લુક, ઉસ કા બેચૈની સે ક્યા તઅલ્લુક? ઈસ લિએ મોમિન બેચેન નહીં હોતા, ઉસ કે દિલ મેં યે બાત બેઠી હોતી હૈ કે યે હાલાત અલ્લાહ રબ્બુલ ઈઝઝત કી તરફ સે હૈં વો મસરફુલ અહવાલ હૈં, હાલાત બદલતે બદલતે રહેતે હૈં.

હાલાત આને કી વજા

ઈન્સાન પર હાલાત આને કી કઈ વજૂહાત હોતી હૈં, કભી કભી તો અલ્લાહ રબ્બુલ ઈઝઝત આઝમાઈશ કે તૌર પર હાલાત બદલતે હૈં, નેકોં કે ભી બુરોં કે ભી, નેકોં પર ગમ કે હાલાત ભેજ દિએ, બુરોં પર ખુશી કે હાલાત ભેજ દિએ, યે ઉનકે લિએ આઝમાઈશ, વો ઉન કે લિએ આઝમાઈશ, ઔર કઈ મરતબા ઈન્સાનોં કે ગુનાહોં કે સબબ ઉસ કે ઉપર બતૌર સઝા બુરે હાલાત ભેજે જાતે હૈં, નવઈયત મુખ્તલિફ હૈં.

જબ કહા મૈંને કે યા અલ્લાહ તુ મેરા હાલ દેખ
હુકમ આયા મેરે બંદે નામએ આમાલ દેખ

તો કભી ઈસ કિસ્મ કે હાલાત ગુનાહોં કે સબબ આતે હૈં લેકિન દોનોં મેં ફિર ફર્ક હૈ, પતા ચલ જાતા હૈ કે યે હાલાત આઝમાઈશ કે તૌર પર હૈં યા સઝા કે તૌર પર.

હાલાત બતૌર આઝમાઈશ હોને કી અલામતેં

દર અસલ દો બાતેં હૈં અગર વો હાલાત આઝમાઈશ બન કર આતે હૈં તો ઉન સે ઈન્સાન કે રૂજૂ ઈલલ્લાહ ઔર ઈનાબત ઈલલ્લાહ ને ઈઝાફા હો જાતા હૈ, અગર પહેલે નમાઝોં મેં કમી કર દેતા થા તો અબ તકબીરે

ઉલા સે નમાઝ પઢતા હે, તહજ્જુદ ભી શુરૂ કર દી, અબ તિલાવત ભી શુરૂ કર દી, અબ વઝીફે ભી શુરૂ કર દિએ, અબ મુસલ્લે પર બેઠને કા વકત ભી બઢ ગયા, અબ રૂજૂ ઈલલ્લાહ કી કેફિયત ઔર ઝિયાદા હો ગઈ અબ ખૂબ માફી ભી માંગ રહા હે, લેહાઝા જબ દિલ કી યે કેફિયત હો કે મુસીબત ઔર પરેશાની આને પર અલ્લાહ કી તરફ રૂજૂ ઝિયાદા હો જાએ તો યે ઈસ બાત કી દલીલ હે કે યે હાલાત આઝમાઈશ કે તૌર પર હેં, ઔર દૂસરી દલીલ યે હે કે ઈન્સાન હાલાત સે પરેશાન તો હોતા હે લેકિન ઉસ કો અલ્લાહ તઆલા સે ઉમ્મીદ ભી બંધી રહેતી હે. (Light of the end of tunnel) સુરંગ કે આખિર પર ઉસકો રૌશની નઝર આ રહી હોતી હે, વો સમજતા હે કે મેં પરેશાન તો હું મગર અલ્લાહ તઆલા મુજે ઈન હાલાત મેં સે નિકાલ દેંગે, તો જબ દિલ મેં ઉમ્મીદ બંધી હુવી હો ઔર રૂજૂ ઈલલ્લાહ મેં ઈઝાફા હો જાએ તો સમજ લીજિયે કે યે મુસીબત મેરે લિએ ઈમ્તેહાન બન કર આઈ હે.

બાઝ લોગ અપની મેહનત ઔર મુજાહેદે સે અલ્લાહ તઆલા કે કુર્બ કે આલા તરીન દરજાત નહીં હાસિલ કર પાતે તો અલ્લાહ પાક છોટી મોટી પરેશાનિયાં ભેજ દેતા હે જબ વો ઈન પર સબ્ર કરતે હેં તો અલ્લાહ તઆલા ઉન કો સબબ બના કર ઉન કો આલા દરજાત અતા ફરમાતે હેં, તો મોમિન જબ યે દેખે કે હાલાત તો ઈસ વકત ઐસે હેં કે મુજે હર તરફ દબાયા જા રહા હે

حَتّٰى إِذَا ضَاقَتْ عَلَيْهِمُ الْأَرْضُ بِمَا رَحُبَتْ

જૈસા હાલ હો ઝમીન અપની ફરાખી કે બાવજૂદ બંદે પર તંગ હો જાએ લેકિન ઉસ કા દિલ મુતમઈન હો, ઉમ્મીદ

લગી હુવી હો, તો સમજ લે કે વો પરવરદિગાર કી તરફ સે મેરે લિએ હદિયા હૈં ઔર તોહફા હૈં, ફિર અલ્લાહ વાલે બુરે હાલાત સે પરેશાન નહીં હોતે બલ્કે ઉન કા દિલ યે કહેતા હૈ

તેરા ગમ ભી મુજ કો અઝીઝ હૈ
કે વો તેરી દી હુવી ચીઝ હૈ

એક બુઝુર્ગ કા ઈલ્હામ

માલિક બિન દીનાર રહેમતુલ્લાહ અલૈહ, યા દાઉદ તાઈ રહેમતુલ્લાહ અલૈહ ફરમાતે હૈં કે એક મરતબા અલ્લાહ રબ્બુલ ઈઝઝત ને ઈલ્હામ ફરમાયા કે અય દાઉદ અગર તુજે ખાને મેં કિસી વક્ત સળી હુવી સબ્ઝી મિલ જાએ તો તુ ઉસ કો ના દેખના બલ્કે ઈસ બાત કો દેખના કે જબ મૈંને રિઝક કો તકસીમ કિયા તો તુ મુજે યાદ થા.

અલ્લાહ તઆલા યે ચાહતે હૈં કે મૈંને અપને બંદોં કો જો રિઝક દિયા સબ ઉસ પર રાઝી રહેં એક બાપ ઘર મેં કોઈ ચીઝ લાતા હૈ ઔર બચ્ચોં મેં તકસીમ કરતા હૈ ઔર કુછ ઉંચ નીચ રેહ જાતી હૈ; અબ જો બચ્ચા કમ ચીઝ લે કર ભી વાલિદ સે ખુશ હોતા હૈ તો બાપ ઉન સબ સે બઢ કર ઈસ બચ્ચે સે ખુશ હોતા હૈ કે અગરચે અચ્છી ચીઝ ફલાં ને લે લી, ઔર ઉસ કો અદના મિલી મગર મેરા બચ્ચા ફિર ભી મુજસે રાઝી હૈ, અલ્લાહ રબ્બુલ ઈઝઝત ભી ઈસી તરહ ઈસ બંદે સે રાઝી હોતે હૈં જો હાલાત કે ખરાબ હોને કે બાવજૂદ અપને પરવરદિગાર સે રાઝી હો જાતા હૈ, ઔર જિસ તરહ એક બાપ કી બેટી શકલ કી અચ્છી ના હો, દિમાગ કી અચ્છી ના હો, અકલ કી અચ્છી ના હો, ઔર ફિર ભી કોઈ બહોત હસીન વ જમીલ, માલદાર હસબ વ નસબ રખને વાલા શરીફ

નૌજવાન ઉસ કી બેટી કો નિકાહ મેં કુબૂલ કર લે તો યે બાપ અપને દિલ મેં ઉસ બચ્ચે કા એહસાન મંદ હોતા હૈ, ઈઝહાર કરે ના કરે ઉસ કા દિલ કેહ રહા હોતા હૈ કે ઉસ બચ્ચે ને કિતની અઝમત દિખાઈ કે મેરી બેટી કો અપને નિકાહ મેં કુબૂલ કર લિયા. ઈસી તરહ બુરે ઔર મુખાલિફ હાલાત કે બાવજૂદ જો બંદા અપને રબ સે રાઝી હોતા હૈ તો અલ્લાહ રબ્બુલ ઈઝઝત ભી ઉસ બંદે સે બહોત રાઝી હોતે હૈં, કે યે મેરા કિતના અચ્છા બંદા હૈ કે ઈસ હાલ મેં ભી મુજ સે રાઝી હૈ, ઈસ લિએ હદીસ પાક મેં આતા હૈ કે જો ઈન્સાન દુનિયા મેં અલ્લાહ રબ્બુલ ઈઝઝત કે થોળે રિઝક પર રાઝી હો જાએગા અલ્લાહ તઆલા કયામત કે દિન ઉસ કે થોળે આમાલ પર રાઝી હો જાએંગે, તો મોમિન હર હાલ મેં અલ્લાહ રબ્બુલ ઈઝઝત સે રાઝી હોતા હૈ, હાલાત મેં થોળી ઉંચ નીચ તો હોતી રહેતી હૈ હાલાત તો આતે જાતે રહેતે હૈં.

હાલાત બતૌર સઝા હોને કી અલામતેં

હાં અગર ઈન્સાન ઐસી હાલાત દેખે કે કારોબાર મેં પરેશાની આઈ, સેહત મેં પરેશાની આઈ, ઘર મેં પરેશાની આઈ, ઔર ઈસ પરેશાની કી વજા સે અમાલ કી તૌફીક છિન ગઈ, પહેલે નમાઝ મસ્જિદ મેં પઢતે થે અબ ઘર મેં પઢતે હૈં, પહેલે નફિલેં ભી પઢતે થે, અબ ફકત ફર્ઝ ઔર સુન્નતે મુઅક્કદા પઢતે હૈં, વઝાઈફ ભી છૂટને શુરૂ હો ગએ ઔર તહજ્જુદ કી નમાઝ ભી ખત્મ હો ગઈ, દિલ મગમૂમ ઔર પરેશાન રહેતા હૈ, ઔર આમાલ મેં કમી હો ગઈ તો યે ઈસ બાત કી પહેલી નિશાની હૈ કે યે બૂરે હાલાત સઝા કે તૌર પર મેરી તરફ ભેજે ગએ હૈં, દૂસરી નિશાની યે હૈ કે ઐસે બંદે કે દિલ મેં માયૂસી આની શુરૂ

હો જાતી હૈ, આજ કલ કે દૌર મેં જિસે ડિપ્રેશન કહેતે હૈં, ઉસે ડર લગા રહેતા હૈ, પતા નહીં યે હો જાએગા, પતા નહીં વો હો જાએગા, તો યે દો અલામતેં હૈં, જબ આમાલ મેં કમી હો જાએ ઔર જબ ઈન્સાન કો અપને દિલ મેં માયૂસી કે સાએ ઉમડતે નઝર આએં, તો યે પહેચાન હૈ કે મેરે કિસી ગુનાહ ઔર કિસી બુરે કામ કે સબબ સઝા કે તૌર પર યે હાલાત મેરે ઉપર ભેજે ગએ હૈં.

હમારે મશાઈખ ને ફરમાયા હાલાત ચાહે દરજાત બઢાને કે લિએ આએં યા સઝા કે તૌર પર આએં, દોનોં સૂરતો મેં ઈસ્તેગફાર કી કસરત ઉસ બંદે કો ફાયદા પહોંચાએગી, અલ્લાહ તઆલા સે માંગે રોએ ધોએ, કુછ લોગોં કા રોના ભી તો પસંદ આ જાતા હૈ, તો ફિર અલ્લાહ તઆલા ચાહતા હૈ કે યે મેરે ઉપર આજઝી કરેં, મુજે ઈસ કી આજઝી પસંદ હૈ ઈસ લિએ ઐસે હાલાત ભેજ દેતે હૈં, તો હાલાત બદલતે બદલતે રહેતે હૈં, કભી ફિર મોમિન બેચૈન નહીં હોતા.

મોમિન કો ઈમાન કા સબસે બળા ફાયદા યે હૈ કે યે હાલાત ઉસ કો બેચૈન નહીં કરતે, જૈસે એક આદમી કે ગિર્દ શીશે કા કમરા બના હો, ઔર બાહર આંધી ચલ રહી હો ઔર વો યે દેખ રહા હો કે દરખ્ત હિલ રહે હૈં, પત્તે હિલ રહે હૈં, દરખ્ત ગિર રહે હૈં, ઈતની તેઝ આંધી ચલ રહી હૈ, મગર ઈસ કો અસર મહેસૂસ નહીં હો રહા હૈ, અલ્લાહ વાલોં કી કૈફિયત યહી હોતી હૈ ઉન કે ગિર્દ બુરે હાલાત ઔર મુખાલિફ હાલાત કી આંધી ચલ રહી હોતી હૈ મગર ઉસ કે દિલ સૌ ફીસદ મુત્મઈન હોતે હૈં, લોગ સમજતે હૈં બળે પરેશાન હૈં, મગર ઉન કે દિલ પરેશાન નહીં હોતે ઉન કે દિલ મુત્મઈન હોતે હૈં

તૂફાન કર રહા થા મેરે અઝમ કા તવાફ
દુનિયા સમજ રહી થી કે કશતી ભંવર મેં હૈ

તો દુનિયા વાલે સમજતે હૈં કે કશતી ભંવર મેં આ ગઈ લેકિન વો કહેતે હૈં કે વો તો તૂફાન મેરે અઝમ કા તવાફ કર રહા થા, તો ઝાહિરી હાલાત બુરે મહેસૂસ હોતે હૈં, લેકિન અલ્લાહ રબ્બુલ ઈઝઝત કી તરફ સે રહેમત ઉન કે બદલે મેં મિલતી હૈ, ઈસ લિએ મોમિન વકતી તૌર પર પરેશાન તો હો જાતા હૈ મગર બેચૈન નહીં હોતા, દિલ મેં ઈતમેનાન હોતા હૈ, કે જો હો રહા હૈ મેરે પરવરદિગાર કી તરફ સે હો રહા હૈ ઔર ઉસ કે દિલ મેં યે ખુશી હોતી હૈ કે અલ્લાહ રબ્બુલ ઈઝઝત ને ઈસે ભેજા હૈ.

દિલ હિલા દેને વાલી હદીસે કુદસી

ઈસ લિએ "રઝા બિલ કઝા" જો ઈન્સાન કઝા પર રાઝી હો, અલ્લાહ રબ્બુલ ઈઝઝત ઉસ બંદે સે બળે ખુશ હોતે હૈં, હદીસ પાક મેં આતા હૈ કે જબ કિતાબ (લૌહે મહફૂઝ) બની તો અલ્લાહ રબ્બુલ ઈઝઝત ને કલમ કો હુકમ દિયા કે લિખ તો કલમ ને અલ્લાહ રબ્બુલ ઈઝઝત કી તરફ સે લિખના શુરૂ કિયા, لَا اِلٰهَ اِلَّا اَنَا مُحَمَّدٌ" رَّسُوْلِیْ
સબસે પહેલે યે લિખ દિયા ફિર આગે લિખા

مَنْ لَّمْ يَسْتَسْلِمْ بِقَضَائِیْ ، وَلَمْ يَصْبِرْ عَلٰی بَلَائِیْ، وَلَمْ يَشْكُرْ عَلٰی نَعْمَائِیْ

فَلْيَتَّخِذْ رَبًّا سِوَائِیْ

"જો મેરી કઝા કો તસલીમ નહીં કરતા, મેરી ભેજી હુવી બલાઓં પર સબ્ર નહીં કરતા, મેરી નેઅમતોં પર શુક્ર અદા નહીં કરતા, ઉસ કો ચાહિયે કે મેરે સિવા કિસી ઔર કો અપના રબ બના લે" લેહાઝા મોમિન કી એક બુનિયાદી ખુસૂસિયત યે હૈ કે વો અલ્લાહ કી રઝા પર

રાઝી હોતા હૈ, વો ઉસ કા બંદા ઔર ઉસ કા ગુલામ બન કર હર વકત ઉસ કે દરબાર પર હાઝિર રહેતા હૈ ઉસ કે મામૂલાત મેં કમી નહીં આતી, બલ્કે વો ઔર ઝિયાદા કર દેતા હૈ, ઔર અલ્લાહ કી કઝા પર રાઝી રહેતા હૈ.

અલ્લાહ તઆલા કી ખુશી માલૂમ કરને કા તરીકા

ઈસ લિએ બની ઈસરાઈલ કે એક શખ્સ ને હઝરત મૂસા અલૈહિસ્સલામ સે પૂછા કે હમેં કૈસે પતા ચલે કે અલ્લાહ રબ્બુલ ઈઝઝત ખુશ હૈં યા નહીં? તો હઝરત મૂસા કોહે તૂર પર તશરીફ લે ગએ, ઉન્હોં ને જા કર પૂછા, પરવરદિગારે આલમ! યે લોગ પૂછતે હૈં કે હમેં કૈસે માલૂમ હો કે અલ્લાહ રબ્બુલ ઈઝઝત હમ સે રાઝી હૈ યા નહીં? તો અલ્લાહ તઆલા ને ફરમાયા કે મૂસા ઉન લોગોં સે કેહ દો! અગર યે લોગ અપને દિલ મેં મુજ સે ખુશ હૈં તો મૈં (પરવરદિગાર) ઉન સે ખુશ હું ઔર અગર અપને દિલ મેં મુજસે શિકાયતેં રખતે હૈં તો મૈં ભી ઉન સે નાખુશ હું, કિતની આસાન તરતીબ બતા દી, અબ હમ અપને દિલ મેં દેખે અગર દિલ અલ્લાહ સે રાઝી હોં તો સમજ લે અલ્લાહ તઆલા હમ સે રાઝી હૈં ઔર અગર દિલ મેં શિકવેં હૈં, ફલાં બચ્ચા છોટી ઉમર મેં મર ગયા, કારોબારી હાલાત ખરાબ હૈં જિધર હાથ ડાલતા હું સોના મિટ્ટી હો જાતા હૈ, અગર ઈસ કિસ્મ કે શિકવે ઔર શિકાયતેં હૈં તો ફિર સમજ લે કે ઉધર સે ભી બાઝ પુર્સ હોગી, કે બતલા કે તુને ભી નેઅમતોં કા હક અદા કિયા થા કે નહીં?

હક તઆલા કા હિલ્મ

એક બુઝુર્ગ તો બળી અજીબ બાત ફરમાતે થે અલ્લાહ રબ્બુલ ઈઝઝત ને ઉન્હેં ઈલ્હામ ફરમાયા કે અય

મેરે બંદે લોગોં સે કેહ દીજિયે કે ઉન પર ઝરા સે મુખાલિફ હાલાત આ જાતે હૈં, મુશકિલ હાલાત આ જાતે હૈં તો યે ફૌરન અપને દોસ્તોં કી મહેફિલ મેં બૈઠ કર શિકવે કરને લગ જાતે હૈં, કે જબ ઉન કે નામએ આમાલ ગુનાહોં સે ભરે હુવે હોતે હૈં, મૈં ફરિશતોં કી મહેફિલ મેં ઉન કે શિકવે તો નહીં કરતા, વાકઈ બાત ૧૦૦ ફીસદ સચ્ચી હે, અલ્લાહ રબ્બુલ ઈઝઝત કી નેઅમત ખાતે ખાતે હમારે દાંત ઘિસ જાતે હૈં લેકિન ઈસ કા શુક્ર અદા કરતે હમારી ઝબાન તો નહીં ઘિસ જાતી ઈસલિએ મોમિન કો ચાહિયે વો હર હાલ મેં અલ્લાહ સે રાઝી રહે બસ દિલ મેં ફૈસ્લા કર લે કે મૈં અલ્લાહ તઆલા સે રાઝી રહૂંગા ફિર ઈસ કે લિએ મુશકિલ સે મુશકિલ હાલાત ભી આસાન હો જાએંગે, ઈસ લિએ ફરમાયા

وَلَنَبْلُوَنَّكُمْ بِشَيْءٍ مِّنَ الْخَوْفِ وَالْجُوْعِ وَنَقْصٍ مِّنَ الْاَمْوَالِ وَالْاَنْفُسِ

وَالثَّمَرَاتِ وَبَشِّرِ الصّٰبِرِيْنَ (پ ۲، ع ۳، آیت ۵۵)

જબ ઈન્સાન ઈન મુશકિલ હાલાત પર સબ્ર કરેગા તો અલ્લાહ રબ્બુલ ઈઝઝત કે અજર કા મુસ્તહિક હોગા, હાલાત તો અદલતે બદલતે રહેતે હૈં.

હાલત મેં મોમિન કા રવય્યા

દરીં જહાં કસે બે ગમ ના બાશદ
ગર બાશદ બની આદમ ના બાશદ

ઈસ દુનિયા મેં કોઈ બે ગમ નહીં અગર કોઈ હે તો ફિર વો બની આદમ નહીં, તો ગમ હર એક પર આતા હે ઈસ કી નૌઈયતેં મુખ્તલિફ હોતી હૈં, લેકિન અલ્લાહ વાલે ઈન

કો દિલોં મેં રખ લેતે હૈં, અપને મહેબૂબ કો શિકવે નહીં કરતે, જૈસે હમ લોગોં કો બતાતે ફિરતે હૈં કે યે હો ગયા વો હો ગયા, યહી તો પરવરદિગાર કા શિકવા હૈ, તુ મોમિન લોગોં કે સામને નહીં કહેતા, દો રકાત નફિલ પઢ કે દુઆ માંગ કે અપને અલ્લાહ સે કહેતા હૈ, યે જો દો રકાત સલાતુલ હાજત હૈ યે હકીકત મેં અલ્લાહ તઆલા સે ગુફ્તગૂ કરને કા એક ઝરિયા ઔર તરીકા હૈ તો મોમિન સલાતુલ હાજત પઢતા હૈ, ઔર યહી સહાબએ કિરામ કા અમલ થા ઔર મશાઈખ કા ભી કે જબ ભી મુશકિલ હાલાત આ જાતે થે ફૌરન મુસલ્લે પર આ જાતે થે ઔર અલ્લાહ રબ્બુલ ઈઝઝત સે દુઆએં માંગતે, તો યે અલ્લાહ સે લેને કા એક તરીકા હૈ જો હમેં સિખા દિયા ગયા અબ ઈસ કો સોચિયે કે ઈમાન કે સબબ હમારી ઝિંદગી કિતની આસાન હો ગઈ, આજ મગરિબ મેં દુનિયા જહાન કી માદ્દી સહૂલિયાત મયસ્સર હૈં મગર ફિર ભી વો લોગ અપને આપ કો દુખી કહેતે હૈં (લાઈફ ઈઝ વેરી ડિફિકલટ) સુકૂન નહીં હૈ, ઈસ લિએ કે ઈમાન સે ખાલી હૈં ઔર મોમિન (સુબ્હાનલ્લાહ) મુશકિલ હાલાત ભી હોતે હૈં ફિર ભી અલ્લાહ કા શુક્ર અદા કર રહા હોતા હૈ, અપને માલિક સે ખુશ ઔર રાઝી હોતા હૈ.

જિધર મૌલા ઉધર શાહ દૌલા

એક બુઝુર્ગ ગુઝરે હૈં શાહ દૌલા, ઉન કી બસતી કે કરીબ એક બંધ બાંધા હુવા થા, સૈલાબ આતા તો બસતી ડૂબને કા ખતરા હોતા ઈસ લિએ લોગોં ને બંધ બાંધ દિયા, એક દફા પાની બહોત ઝિયાદા આ ગયા, ઔર એક જગા ડર હુવા કે કહીં બંધ ટૂટ ના જાએ, લેહાઝા લોગ ઉન કે પાસ ગએ કે જી દુઆ કરે કે કહીં બંધ ટૂટ ના જાએ. વો

અપના કુદાલ લે કર આએ ઔર ઉસ જગા કો દેખા જહાં ટૂટને કા ખતરા થા, ઔર ઉસ કો ખોદના શુરૂ કર દિયા લોગ હૈરાન કે હઝરત હમ તો આપ કો ઈસ લિએ લાએ હૈં કે બંધ ટૂટે ના આપ ઉલ્ટા ખોદ રહે હૈં, કહેને લગે:

જિધર મૌલા ઉધર શાહ દૌલા

અગર મેરે રબ કો તોળના મંઝૂર હૈ તો મૈં ખુદ હી કયૂં ના તોળૂં ? તો ઉન કી યે આજઝી પસંદ આ ગઈ ઔર પાની ઘટના શુરૂ હો ગયા, સૈલાબ જહાં સે આયા થા વહીં વાપસ હો ગયા. અલ્લાહ વાલે સરાપા તસલીમ વ રઝા હોતે હૈં, યે સબક હમેં દિયા ગયા વો હર વકત યહી કહેતે હૈં وَاُفَوِّضُ اَمْرِیْ اِلَی اللّٰہِ (پ ۲۴، ع ۱۰، آیت ۴۴، سورہ مومن)
મૈં અપને તમામ કામ અલ્લાહ કે સુપુર્દ કરતા હું. હમેં ભી ચાહિયે કે હમ અલ્લાહ સે રાઝી હો જાએં, કુર્આન મજીદ મેં અજીબ અંદાઝ સે હક તઆલા ફરમાતે હૈં

اَلَیْسَ اللّٰہُ بِکَافٍ عَبْدَہٗ (پ ۲۴، ع ۱، آیت ۳۶)

કયા અલ્લાહ અપને બંદે કે લિએ કાફી નહીં હૈં? કે યે મેરે દર કો છોળ કર ઈધર ઉધર ભાગતા ફિરતા હૈ, તો ઈસ લિએ હમેં ઐસે મોકે પર યહી કહેના ચાહિયે,

حَسْبُنَا اللّٰہُ وَنِعْمَ الْوَکِیْلُ نِعْمَ الْمَوْلٰی وَنِعْمَ النَّصِیْرُ

ઈસ સે બળે બળે ગમ હલ્કે હો જાતે હૈં.

ગમ હલ્કા કરને કા મુજર્રબ અમલ

ઈસી લિએ નબી અલૈહિસ્સલામ એક મરતબા કુફ્ફાર કી ઈઝા રસાનિયોં કી વજા સે બળે મગમૂમ થે અલ્લાહ રબ્બુલ ઈઝઝત ને કિતને પ્યારે અંદાઝ મેં ફરમાયા

وَاصْبِرْ وَمَا صَبْرُکَ اِلَّا بِاللّٰہِ وَلَا تَحْزَنْ عَلَیْہِمْ وَلَا تَکُ فِیْ ضَیْقٍ

مِـمَّا يَمْكُرُوْنَ، اِنَّ اللّٰهَ مَعَ الَّذِيْنَ اتَّقَوْا وَالَّذِيْنَ هُمْ مُحْسِنُوْنَ (پ ۱۴،

ع ۲۲، آيت ۱۲۸)

કભી આપ બહોત પરેશાન હો તો ઈસ આયત કો ઝરા ચંદ બાર પઢ કર દેખા કીજિયે આઝમૂદા ચીઝ હે, બળે બળે ગમ ઔર મુસીબતેં અલ્લાહ રબ્બુલ ઈઝઝત ઈસ આયત કે પઢને સે બંદે કે સર સે દૂર ફરમાએંગે, દિલ મેં ઠંડક આ જાએગી, અલ્લાહ કે ઈસ કલામ મેં અજીબ તાસીર હૈં, તો પરેશાન બંદે કો ખુશ કરને કે લિએ યે આયત અકસીર હૈં ઈસ પર આપ ખુદ હી અમલ કર લીજિયેગા કભી ભી કોઈ પરેશાની આએ આપ ઈસ આયત કો પઢિયે, દેખિયે ફિર અલ્લાહ તઆલા દિલ કી હાલત કો કૈસે બદલતે હૈં.

હાલાત આને કી વજા

યે હાલાત જો આતે હૈં ઉનકી વજા યે હે કે અલ્લાહ રબ્બુલ ઈઝઝત કે મુખ્તલિફ અસ્મા હૈં, કભી એક ઈસ્મ કી તજલ્લી પળતી હે, ઔર કભી દૂસરે ઈસ્મ કી તજલ્લી પળતી હે, જૈસે અલ્લાહ તઆલા ફરમાતે હૈં

وَاللّٰهُ يَقْبِضُ وَيَبْسُطُ وَاِلَيْهِ تُرْجَعُوْنَ (پ ۲، ع ۱۶، آيت ۲۴۵)

અલ્લાહ હી કબ્ઝ કરને વાલે હૈં (હાલાત કો બાંધને વાલા તંગ કરને વાલા) وَيَبْسُطُ ઔર વહી ખોલને વાલે ભી હૈં તો કભી અલ્લાહ કે ઈસ્મ "કાબિઝ" કી તજલ્લી પળતી તો હર તરફ સે બુરી ખબરેં આને લગીં હર તરફ સે ઉમ્મીદેં ટૂટને લગીં, મુશકિલ હાલાત સામને આને લગે ઔર કભી "બાસિત" કી તજલ્લી પળ જાતી હે તો ફિર હર તરફ સે ખુશી કી ખબરેં આને લગતી હૈં, ઉલ્ટા કદમ

ભી રખ દો તો અલ્લાહ સીધા કર દેતે હૈં, તો યે અલ્લાહ રબ્બુલ ઈઝઝત કે અસ્મા કી તજલ્લિયાત બંદે પર પળતી હૈં તો જબ મોમિન ને ઈસ બાત કો સમજ લિયા તો અબ ગમ કૈસા? સારી પરેશાનિયાં ખત્મ હો ગઈ, કભી "જમાલ" કી તજલ્લી પળ ગઈ તો સેહત અચ્છી હૈ, કારોબાર અચ્છા, બીવી બચ્ચે અચ્છે, દોસ્ત અહેબાબ તારીફેં કર રહે હૈં, ઈસ લિએ કે જમાલ કી તજલ્લી પળ ગઈ ઔર અગર "જલાલ" કી તજલ્લિયાત પળ ગઈ તો ફિર દિલ મેં પરેશાનિયાં આને લગ ગઈ, તો યે અલ્લાહ રબ્બુલ ઈઝઝત કે મુખ્તલિફ અસ્મા કી તજલ્લિયાત બંદે કે કલ્બ પર વારિદ હોતી હૈં ઔર વૈસે હી ઉસ કે હાલાત હોતે હૈં, તો જબ હમ ને યે બાત સમજ લી કે યે હાલાત અલ્લાહ તઆલા કી તરફ સે હૈં તો મેહબૂબ જો ભી ભેજે વો ચીઝ મહેબૂબ હુવા કરતી હૈ, ઈસ લિએ હમ ઈન મુખ્તલિફ હાલાત મેં પરેશાન હોને કે બજાય અલ્લાહ સેં રાઝી રહેં.

નબી કરીમ સલ્લલ્લાહુ અલૈહિ વસલ્લમ કી દૂર રસ નિગાહેં

ઈસી લિએ નિગાહે નુબુવ્વત ને કિતની દૂર દેખા હમ જૈસોં કે આજ કલ કે હાલાત પર નઝર પળી ઔર ઈસ વકત સબક દે દિયા કે સુબ્હ વ શામ પઢા કરો

رَضِيْتُ بِاللّٰهِ رَبًّا મૈં અલ્લાહ સે રાઝી હું વો મેરા પરવરદિગાર હૈ, એક બુઝુર્ગ બળી અજીબ બાત ફરમાતે થે કે અય અલ્લાહ મેરે લિએ યહી ઈઝઝત કાફી હૈ કે તુ મેરા પરવરદિગાર હૈ ઔર મેરે લિએ યહી ફખ્ર કાફી હૈ કે મૈં તેરા બંદા હું અલ્લાહ વાલે યૂં અપને રબ સે રાઝી હોતે હૈં, હર હાલ મેં રાઝી રહેતે હૈં ઈસ લિએ તો ગમ ઉન કે

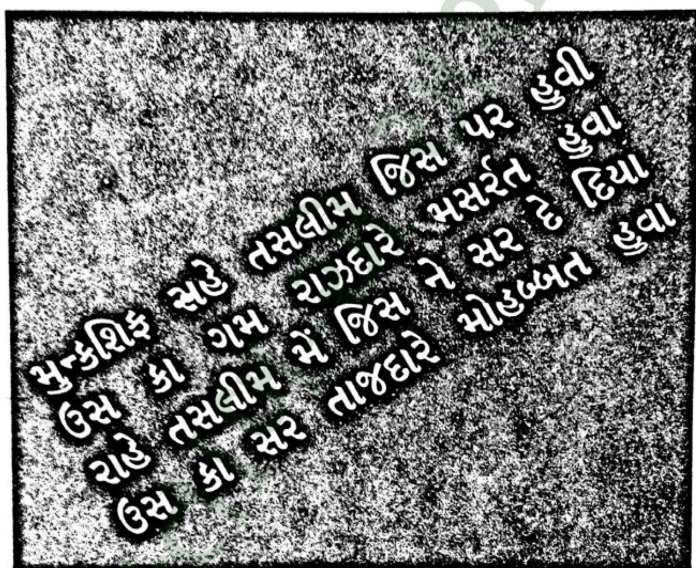
પાસ નહીં આતે બલ્કે દૂર રહેતે હૈં, ઉન કી ઝિંદગી ઈતમેનાન ઔર સુકૂન સે ગુઝરતી હૈ, અલ્લાહ રબ્બુલ ઈઝઝત હમેં હર હાલ મેં ઈસ્તેકામત કે સાથ શરીઅત પર અમલ કરને કી તૌફીક અતા ફરમાએ, ગાલિબ ને એક શેર લિખા હૈ, કિસી અલ્લાહ વાલે કી સોહબત મિલ જાતી તો બંદા કામ કા થા મગર શેર બહોત અચ્છા કેહ ગયા અજીબ શેર કહા, કયા કહા? કુછ લોગોં કો મહેબૂબ કા વિસાલ નસીબ હોતા હૈ ઔર કુછ લોગ હિજર ઔર જુદાઈ કી હાલત મેં હોતે હૈં, તો ઈસ પર ઉસ ને એક અજીબ શેર લિખા

ના તો હિજર હૈ અચ્છા, ના વિસાલ અચ્છા હૈ
યાર જિસ હાલ મેં રખે વહી હાલ અચ્છા હૈ

અલ્લાહ રબ્બુલ ઈઝઝત હમેં સરાપા તસલીમ વ રઝા બનને કી તૌફીક અતા ફરમાએ, મગ઼ર હમ યે દુઆ કરતે હૈં કે અલ્લાહ હમ કમઝોર હૈં, હમ આઝમાઈશ કે કાબિલ નહીં, દુઆએં યહી કરેં, મુશકિલ હાલાત માંગેં નહીં માફિયાં માંગેં, અલ્લાહ મૈં કમઝોર હું, નાપ તૌલ કે કાબિલ નહીં, મેરે માલિક મેરે સાથ આફિયત કા મામલા ફરમાઈયે, રહેમત કા મામલા ફરમાઈયે, લેકિન ઈસ કે બાવજૂદ અગર હાલાત બુરે આ જાએં તો સરાપા તસલીમ વ રઝા બન જાઈયે, અલ્લાહ રબ્બુલ ઈઝઝત હમેં અપને કુર્બ કે આલા તરીન દરજાત અતા ફરમાએં.

وَاٰخِرُ دَعْوَانَا اَنِ الْحَمْدُ لِلّٰهِ رَبِّ الْعَالَمِيْنَ

ઈન્આમે તસલીમ વ રઝા

بسم الله الرحمن الرحيم

اَلَا بِذِكْرِ اللّٰهِ تَطْمَئِنُّ الْقُلُوْبُ (القرآن)

ઝિક્ર કી તાસીર

હઝરત કા યે બયાન ૧૨ જન્વરી બરોઝ જુમ્આ
કાપોદરા કી મસ્જિદ મેં હુવા.
મુખાતેબીન મેં કિબાર ઉલમા ઔર અવામ થે.

ઝિક્ર કી તાસીર

ઈકતેબાસ

قَالَ اللّٰهُ تَعَالٰى "وَلَا تُطِعْ مَنْ اَغْفَلْنَا قَلْبَهٗ عَنْ ذِكْرِنَا (پ ۱۵، سورہ کہف، آیت ۲۸)

"તુ ઉસ કી ઈતાઅત ના કર જિસ કે કલ્બ કો હમને અપને ઝિક્ર સે ગાફિલ કર દિયા"

અબ દેખિયે ઈસ આયત મેં "ઝિક્ર" કા લફ્ઝ ઈસ્તેમાલ કિયા, માલૂમ હુવા કે કલ્બ ઝાકિર ભી હોતા હૈ ઔર કલ્બ ગાફિલ ભી હોતા હૈ, કુર્આન પાક કી ઈસ આયત સે પતા ચલતા હૈ કે અગર દિલ સે ઝિક્ર ના હોતા તો ફિર દિલ કે ગાફિલ હોને કી બાત ક્યૂં કરતે, એક આમ સી બાત હૈ કે અગર કિસી માં કા બેટા પરદેસ મેં હો ઔર માં ઉસ કો ખત લિખવાના ચાહતી હો તો માં ક્યા યે લિખવાતી હૈ કે બેટા મેરી ઝબાન આપ કો બહોત યાદ કર રહી હૈ, બેટા મેરી આંખ તુજે બહોત યાદ કર રહી હૈ, મેરા દિમાગ તુજે બહોત યાદ કર રહા હૈ નહીં, બલ્કે હમેશા વો લિખવાતી હૈ કે બેટા "મેરા દિલ આપ કો બહોત યાદ કર રહા હૈ" તો માલૂમ હુવા કે યાદ દિલ કા અમલ હૈ, ઈસ લિએ ઝિક્ર કે દો હી તરીકે હૈં યા તો બિલકુલ દિલ હી મેં ઝિક્ર કરો, ઔર અગર ઝબાન સે ઈઝહાર ભી કરના હૈ તો ફિર ઝિક્ર લિસાની કરો, ઔર દોનોં તરીકે સાબિત હૈં, તો અસલ મેં યાદ હૈ હી કલ્બ કા અમલ, લેહાઝા અગર દિલ મેં યાદ નહીં તો ફિર કહીં ભી યાદ નહીં.

(હઝરત મૌલાના પીર ફકીર ઝુલફિકાર અહેમદ સાહબ નકશબંદી મદઝિલ્લહુ)

اَلْحَمْدُ لِلّٰہِ وَکَفٰی وَسَلَامٌ عَلٰی عِبَادِہِ الَّذِیْنَ اصْطَفٰی اَمَّا بَعْدُ!

اَعُوْذُ بِاللّٰہِ مِنَ الشَّیْطٰنِ الرَّجِیْمِ، بِسْمِ اللّٰہِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ

یٰاَیُّھَا الَّذِیْنَ اٰمَنُوا اذْکُرُوا اللّٰہَ ذِکْراً کَثِیْراً وَّسَبِّحُوْہُ بُکْرَۃً وَّاَصِیْلاً

(پ۲۲، سورہ احزاب، آیت ۴۱،۴۲)

"અય ઈમાન વાલો તુમ અલ્લાહ કો ખૂબ કસરત સે યાદ કરો, ઔર સુબ્હ શામ ઉસ કી તસ્બીહ કરતે રહો"

قَالَ اللّٰہُ تَعَالٰی فِیْ مَقَامٍ آخَرَ

وَالذّٰکِرِیْنَ اللّٰہَ کَثِیْراً وَّالذّٰکِرٰتِ اَعَدَّ اللّٰہُ لَھُمْ مَغْفِرَۃً وَّاَجْراً عَظِیْماً

(پ ۲۲، سورہ احزاب، آیت ۳۵)

"ઔર બકસરત ખુદા કી યાદ કરને વાલે મર્દ ઔર યાદ કરને વાલી ઔરતેં, ઉન સબ કે લિએ અલ્લાહ તઆલા મગફેરત ઔર અજરે અઝીમ તેયાર કર રખા હૈ"

سُبْحَانَ رَبِّکَ رَبِّ الْعِزَّتِ عَمَّا یَصِفُوْنَ وَسَلَامٌ عَلَی الْمُرْسَلِیْنَ

وَالْحَمْدُ لِلّٰہِ رَبِّ الْعَالَمِیْنَ

اَللّٰھُمَّ صَلِّ عَلٰی سَیِّدِنَا مُحَمَّدٍ وَّعَلٰی اٰلِ سَیِّدِنَا مُحَمَّدٍ وَّبَارِکْ وَسَلِّمْ

اَللّٰھُمَّ صَلِّ عَلٰی سَیِّدِنَا مُحَمَّدٍ وَّعَلٰی اٰلِ سَیِّدِنَا مُحَمَّدٍ وَّبَارِکْ وَسَلِّمْ

اَللّٰھُمَّ صَلِّ عَلٰی سَیِّدِنَا مُحَمَّدٍ وَّعَلٰی اٰلِ سَیِّدِنَا مُحَمَّدٍ وَّبَارِکْ وَسَلِّمْ

લફ્ઝ ઝિક્ર

ઝિક્ર કા લફ્ઝ અરબી ઝબાન મેં ભી ઈસ્તેમાલ હોતા હૈ ઔર ઉર્દૂ ઝબાન મેં ભી ઈસ્તેમાલ હોતા હૈ, કુર્આન કરીમ મેં ઈસ કે મુખ્તલિફ માની હૈં, એક તો યે કે

યે ખુદ કુર્આન મજીદ કે લિએ ઈસ્તેમાલ હુવા ફરમાયા

إِنَّا نَحْنُ نَزَّلْنَا الذِّكْرَ وَإِنَّا لَهُ لَحَافِظُونَ (پ ۱۴، سورہ حجر، آیت ۸)

ઈસ કા માની બનેગા "નસીહત નામા" બેશક હમને હી ઈસ નસીહત નામે કો નાઝિલ કિયા ઔર હમ હી ઈસ કી હિફાઝત કે ઝિમ્માદાર હૈં, દૂસરા ઈસ કા માની કયામત કે દિન કે હૈં, ઈસ કે લિએ કુર્આન મજીદ મેં ઈસ્તેમાલ હુવા હે, તીસરા ઈસ કા માની અલ્લાહ તઆલા કી યાદ કે હૈં, જો આયાત પઢી ગઈ, ઉન મેં ઝિક્ર સે મુરાદ અલ્લાહ તઆલા કી યાદ હે, ઈરશાદે બારી તઆલા હે, અય ઈમાન વાલો! તુમ અલ્લાહ કો કસરત કે સાથ યાદ કરો ઔર દૂસરી જગા ફરમાયા અલ્લાહ તઆલા કો કસરત સે યાદ કરને વાલે મર્દ ઔર ઔરતેં અલ્લાહ ને ઉન કે લિએ બહોત બળા ઈન્આમ તૈયાર કર રખા હે.

અલ્લાહ તઆલા કી યાદ એક અજીબ નેઅમત

જૈસે કિસી પૌદે કે લિએ પાની હોતા હે ઈસી તરહ ઈન્સાન કી રૂહાની ઝિંદગી કે લિએ ઝિક્ર કી હેસિયત હે, જબ તક પાની મિલતા રહેગા, પૌદા સર સબ્ઝ વ શાદાબ રહેગા ઈસી તરહ ઈન્સાન જબ તક ઝિક્ર કરતા રહેગા, રૂહાની એતેબાર સે સર સબ્ઝ વ શાદાબ રહેગા, જૈસે પાની ના મિલને સે પૌદા મુરઝા જાતા હે ઈસી તરહ ઝિક્ર ના કરને સે ઈન્સાન રૂહાની તૌર પર મુરઝા જાતા હે, આપ ને દેખા હોગા કઈ દફા ચલતા ફિરતા ઈન્સાન અંદર સે મરા હુવા હોતા હે, ઉસ કા દિલ સોયા હુવા હોતા હે, તો અલ્લાહ તઆલા કી યાદ એક એસા અમલ હે જો ઈન્સાન કે લિએ બહોત- અહેમિયત રખતા હે, કુર્આન મજીદ મેં ઈસ કે બહોત સારે ફવાઈદ બતલાએ ગએ હૈં.

ઝિક્ર કા ફાયદા

اَلَا بِذِكْرِ اللّٰهِ تَطْمَئِنُّ الْقُلُوْبُ

"જાન લો અલ્લાહ રબ્બુલ ઈઝઝત કી યાદ કે સાથ હી દિલોં કા ઈતમેનાન વાબસ્તા હૈં" જો આદમી ઝિક્ર કરતા હૈ ઉસ કે દિલ કો સુકૂન મિલતા હૈ.

ન દુનિયા સે ન દૌલત સે ન ઘર આબાદ કરને સે
તસલ્લી દિલ કો હોતી હૈ ખુદા કો યાદ કરને સે

અલ્લાહ રબ્બુલ ઈઝઝત કી યાદ મેં દિલોં કા ઈતમેનાન હૈ, દિલ કી બેચૈનિયાં ખત્મ હો જાતી હૈં, ઔર જો લોગ ઝિક્ર નહીં કરતે ઉન કા હાલ યે હોતા હૈ બેચારોં કો રાતોં નીંદ નહીં આતી, ગોલિયાં ખા ખા કર સોને કી કોશિશ કરતે હૈં, ફિર ભી નીંદ નહીં આતી ઔર જો અલ્લાહ કી યાદ કરને વાલે હૈં (સુબ્હાનલ્લાહ) પરેશાનિયાં અપની જગા પર સુખ સુકૂન કી ઝિંદગી ગુઝારતે હૈં.

કિતની તસ્કીન હૈ વાબસ્તા તેરે નામ કે સાથ
નીંદ કાંટોં પે ભી આ જાતી હૈ આરામ કે સાથ

અલ્લાહ રબ્બુલ ઈઝઝત કે ઝિક્ર મેં એક અજીબ સુકૂન હૈ, તમાનિયતે કલ્બ નસીબ હોતી હૈ, કામ કારોબાર, ઘરબાર ચૌતરફ કી પરેશાનિયાં હોતી હૈં મગર ઝિક્રે ઈલાહી સે સુકૂન મિલ જાતા હૈ, દિલ મેં ઠંડક આ જાતી હૈ.

દૂસરા ફાયદા યે હૈ કે જો ઈન્સાન ઝિક્ર કરતા હૈ વો અલ્લાહ તઆલા કી હિફાઝત મેં આ જાતા હૈ "કુર્આન અઝીમુશ્શાન" મેં ફરમાયા ગયા

اِنَّ الَّذِيْنَ اتَّقَوْا اِذَا مَسَّهُمْ طٰٓئِفٌ" مِّنَ الشَّيْطٰنِ تَذَكَّرُوْا

(پ ۹، سورہ اعراف، آیت ۲۰۱)

"કે જબ શૈતાન કી એક જમાઅત ઈન પર હમલા આવર

હોતી હૈ તો વો અલ્લાહ કા ઝિક્ર કરતે હૈં'' فَإِذَا هُم مُّبْصِرُونَ (સુબ્હાનલ્લા) અલ્લાહ પાક ઈન કો મહેફૂઝ ફરમા લેતે હૈં, તો શૈતાન વસ્વસે ડાલતા હૈ બંદે પર અટૈક કરતા હૈ ઔર જો ઈન્સાન ઝિક્ર કર રહા હોતા હૈ વો અલ્લાહ કી હિફાઝત મેં આ જાતા હૈ, તો વસાવિસે શૈતાનિયા સે બચને કા સબસે બળા આલા અલ્લાહ તઆલા કા ઝિક્ર હૈ, ઉસ કે બગૈર કોઈ ઈન્સાન શૈતાન કે વસાવિસ સે નહીં બચ સકતા, ઈસ લિએ જો નૌજવાન કહેતે હૈં કે શૈતાની શહેવાની વસાવિસ મેં દિમાગ પર કબ્ઝા કિયા હુવા હૈ, વો અસલ મેં ઝિક્ર કી તરફ ધ્યાન હી નહીં દેતે યે બાત અપને દિલોં મેં લિખ લીજિયે કે ફિક્ર કી ગંદગી ઝિક્ર સે દૂર હોતી હૈ, જિતને ઈસ કિસ્મ કે બુરે ખયાલાત હૈં ઝિક્ર ઉન કે લિએ જાળૂ હૈ, ઈસ સે વો સબ સાફ હો જાતે હૈં, પાકીઝા સોચ હો જાતી હૈ, ઔર યે ભી ઉસૂલ કે જબ કોઈ દુશ્મન હરીફ પર કાબૂ પાતા હૈ, તો સબ સે પહેલે ઈસ હથિયાર કો છીનતા હૈ જો સબસે ઝિયાદા મોહલિક ઔર ખતરનાક હોતા હૈ, ઈસ કો યે ફિક્ર હોતી હૈ કે યે મુજ પર હમલા ના કર બૈઠે ઈસી તરહ શૈતાન જબ ઈન્સાન પર હમલા કરતા હૈ તો સબસે પહેલે વો યે કામ કરતા હૈ કે અલ્લાહ કી યાદ સે ઉસે ગાફિલ કર દેતા હૈ.

اِسْتَحْوَذَ عَلَيْهِمُ الشَّيْطٰنُ فَاَنْسٰهُمْ ذِكْرَ اللّٰهِ (پ ۲۸ ، سورہ مجادلہ ، آیت ۱۹)

"ઉન પર શૈતાન ને પૂરા તસલ્લુત કર લિયા હૈ સો ઈસ ને ઉન કો ખુદા કી યાદ ભુલા દી''

ઈસ લિએ શૈતાન કા સબસે પહેલા કામ હોતા હૈ કે ઈસ કો ગાફિલ કરો ક્યૂંકે ગફલત યે તમામ ગુનાહોં કી ઈબ્તેદા હૈ, લેહાઝા ઈસ સે બચના ઔર ગાફેલીન કી સોહબત સે દૂર રહેના બેહદ ઝરૂરી હૈ, ઔર ઈસ કા તરીકા ઝિક્ર હૈ.

એહમિયતે ઝિક્ર

ઝિક્ર ઈતના અઝીમુશ્શાન અમલ હૈ કે ઈસ કે લિએ અલ્લાહ રબ્બુલ ઈઝઝત ને અપને અંબિયા કિરામ કો ભેજા, ઝરા ગૌર કીજિયે કે જબ બળે નસીહત કરેં તો વો નસીહત બહોત બળી હોતી હૈ, અબ નસીહત કરને વાલે અલ્લાહ રબ્બુલ ઈઝઝત ઔર જિન કો નસીહત કી જા રહી હૈ વો અંબિયા કિરામ હૈં વો ભી અઝીમુલ મર્તબત હસ્તિયાં હૈં તો માલૂમ હુવા કે યે નસીહત બળી અહેમ હૈ, અલ્લાહ રબ્બુલ ઈઝઝત ને કુર્આન મજીદ મેં તઝકેરા ફરમાયા, દો હઝરાત કો નુબુવ્વત સે સર્ફરાઝ કિયા ઔર ઉન કો અપને કામ કે લિએ ભેજા તો ભેજતે વકત ઉન કો હિદાયાત ઔર નસીહતેં કીં ઔર નસીહત કરતે હુવે ફરમાયા (સય્યિદના મૂસા અલૈહિસ્સલામ ઔર સય્યિદના હારૂન અલૈહિસ્સલામ કો)

اِذْهَبْ اَنْتَ وَاَخُوْكَ بِاٰيٰتِيْ وَلَا تَنِيَا فِيْ ذِكْرِيْ (پ ١٦، سورہ طٰہٰ، آیت ٤٢)

"જાઈયે આપ ઔર આપ કા ભાઈ મેરી નિશાનિયોં કો લે કર મોજઝાત કો લે કર મગર તુમ દોનોં મેરી યાદ સે ગાફિલ ના હોના, અલ્લાહ રબ્બુલ ઈઝઝત જબ અંબિયા સે ફરમાતે હૈં કે તુમ દોનોં મેરી યાદ સે ગાફિલ ના હોના ઈસ કી અહેમિયત કા પતા ચલતા હૈ.

ઔર દાવત ઈલલ્લાહ કી ઈન્તેહા યે હોતી હૈ કે ઈન્સાન કો ફિર અપની જાન ભી પેશ કરની પળ જાતી હૈ, ઐન ઈસ લમ્હે મેં જબ કે કોઈ મોમિન અપની જાન અલ્લાહ કે રાસ્તે મેં કુર્બાન કર રહા હૈ અબ બતલાઈયે કે જબ પુશ્તોં કે પુશ્તે લગ રહે હોં જિસ્મ સે ખૂન કે ફવ્વારે ફૂટ રહે હોં ઉસ વકત તો ઔર કિસી ચીઝ કી તરફ ધ્યાન હી નહીં હોતા, ઈસ વકત ભી હુકમ દિયા કે તુમ મેરી

યાદ સે ગાફિલ નહીં હો સકતે, ફરમાયાઃ

يَاَيُّهَا الَّذِيْنَ اٰمَنُوْا "અય ઈમાન વાલો" અય માનને વાલો

اِذَا لَقِيْتُمْ فِئَةً فَاثْبُتُوْا "જબ તુમ્હારા આમના સામના કિસી કુફ્ફાર કી જમાઅત કે સાથ હો જાએ તો તુમ ડટ જાઓ"

وَاذْكُرُوا اللّٰهَ كَثِيْرًا "અલ્લાહ કા ઝિક્ર કસરત સે કરના,

لَعَلَّكُمْ تُفْلِحُوْنَ (پ ۱۰، سورہ انفال، آیت ۴۵)

કામયાબી તુમ્હારે કદમ ચૂમેગી". અબ યે وَاذْكُرُوا اللّٰهَ كَثِيْرًا કા લફઝ અગર દરમિયાન સે નિકાલ દેતે ઔર યૂં કહેતે

يَاَيُّهَا الَّذِيْنَ اٰمَنُوْا اِذَا لَقِيْتُمْ فِئَةً فَاثْبُتُوْا لَعَلَّكُمْ تُفْلِحُوْنَ

તો બાત ફિર ભી પૂરી હો જાતી લેકિન નહીં ઈસ નુકતે કો દરમિયાન મેં રખા કે ઐન ઉસ વકત જબ તુમ્હેં અપની જાન કી ફિક્ર દામન ગીર હો ઐન ઉસ વકત ભી તુમ મેરી યાદ સે ગાફિલ ના હોના, જબ યાદ સે ગાફિલ નહીં હોંગે તબ મેરી મદદ તુમ્હારે શામિલે હાલ હોગી ઔર કામયાબી તુમ્હારે કદમ ચૂમેગી, અબ સોચને કી બાત હૈ કે દાવત ઈલલ્લાહ કી ઈબ્તેદા મેં ભી ઝિક્ર કા હુકમ ઔર ઈન્તેહા મેં ભી ઝિક્ર કા હુકમ, માલૂમ હુવા કે યે ઈન્સાન ઝિક્ર સે હી આગે બઢા હૈ ઈસ કા સફર ઝિક્ર કે બગૈર તય નહીં હોતા, તો ઝિક્ર યે એક બહોત અહેમ રુકન હૈ.

ઈસ્તેદાદ રફતા રફતા બનતી હૈ

જબ બચ્ચા પૈદા હોતા હૈ અગર ઉસ કો પહેલે હી દિન ભૈંસ કા દૂધ પિલા દે તો ઉસ કા હાઝમા ખરાબ હો જાતા હૈ, પેટ ખરાબ હો જાતા હૈ, કયૂં? ઈસ લિએ કે ઉસ કે મેઅદે મેં ઈતની ઈસ્તેદાદ નહીં કે વો ઈસ દૂધ કો બરદાશ્ત કર સકે, ઉસ કો યા તો માં કા દૂધ દીજિયે યા બકરી કા દૂધ દીજિયે, જો લતીફ હોતા હૈ, હલ્કા હોતા હૈ,

વો ભી પાની મિલા કર બચ્ચા જબ ઉસ કો પીતા હૈ તો ફિર આહિસ્તા આહિસ્તા ઉસ કે અંદર ઈસ્તેદાદ બનતી હૈ, ફિર બગૈર પાની કે દેના શુરૂ કીજિયે ફિર ઈસ્તેદાદ બઢેગી, યહાં તક કે ફિર એક વકત આતા હૈ કે વો બચ્ચા ગાય કા દૂધ ભી હઝમ કર લેતા હૈ, તદરીજન ઉસ કા નિઝામે ઈન્હેઝામ બેહતર હોતા જાતા હૈ, હત્તા કે ભૈંસ કે દૂધ કો ભી હઝમ કર જાતા હૈ, અબ યે મિસાલ સામને રખ કર સોચિયે!

હર અમલ કા એક નૂર હોતા હૈ ઝિક્ર કા ભી એક નૂર હૈ, કુર્આન મજીદ કા ભી એક નૂર હૈ, અબ ઈન અન્વારાત કો હમારા દિલ કૈસે જઝબ કરે? ઈસ કે લિએ દિલ મેં ઈસ્તેદાદ હોની ચાહિયે, અગર દિલ મેં ઈસ્તેદાદ બની હુવી નહીં હૈ તો કલ્બ ઈન અન્વારાત કો જઝબ નહીં કર સકેગા, મિસાલ કે તૌર પર ઔર મિસાલ ભી કુર્આન કરીમ સે (સુબ્હાનલ્લાહ) અલ્લાહ તઆલા ઈરશાદ ફરમાતે હૈં وَاِذَا قُرِئَ الْقُرْاٰنُ "ઔર જબ કુર્આન પઢા જાએ" فَاسْتَمِعُوْا لَهٗ وَاَنْصِتُوْا તુમ ઈસે ગૌર સે સુનો ઔર ખામોશ હો જાઓ

لَعَلَّكُمْ تُرْحَمُوْنَ (پ ۹، سورہ اعراف، آیت ۲۰۴)

"તાકે તુમ પર રહેમતેં બરસાઈ જાએં". અબ યે કુર્આન મજીદ સે સાબિત હુવા કે કુર્આન મજીદ કી તિલાવત હોતી હૈ વહાં અલ્લાહ તઆલા કી રેહમતેં બરસતી હૈં ઔર ઈસ મેં કોઈ શક કી ગુંજાઈશ હી નહીં યે ઠોસ ઔર પક્કી બાત હૈ, જહાં કુર્આન મજીદ પઢા જાએગા અલ્લાહ તઆલા કી રહેમતોં કી બારિશ હોગી, સોચિયે કે જો હાફિઝ સાહબ ઔર કારી સાહબ સુબ્હ સે લે કર શામ તક બચ્ચોં સે હિફઝ કરવાતે હૈં ઉનકે દાએં બાએં આગે પીછે દર્જનોં બચ્ચે અપની માસૂમ ઝબાનોં સે કુર્આન કરીમ પઢ રહે

હોતે હૈં, વહાં પર રહેમત કી બારિશ કિતની હોતી હોગી, અબ રહેમત કી ઈસ બારિશ મેં ઝિંદગી કે કઈ કઈ સાલ ગુઝારને વાલે બંદે કા દિલ તો ધુલ જાના ચાહિયે થા? લેકિન હમ ને સુના ઔર કઈ મરતબા દોસ્ત વ અહેબાબ ભી કહેતે હૈં કે કલ્બ કી વો હાલત નહીં હૈ જો હોની ચાહિયે, ઐન ઈસ વકત ભી કઈ મરતબા મૈલી નિગાહ હોતી હૈ, ગલત નિગાહ પળ રહી હોતી હૈ, ઈસ કી કયા વજા હૈ? નુઝૂલે રહેમત મેં તો કોઈ શક નહીં ઔર વકત કી કિલ્લત ભી નહીં ઔર હર વકત કુર્આન પાક ભી પઢા જા રહા હૈ, અબ ઐસે વકત મેં ઉસ બંદે કા દિલ બિલ્કુલ ધુલ જાના ચાહિયે થા, ઔર અગર નહીં ધુલા ફિર કબાઈર કા મુરતકિબ હોતા હૈ, ફિર ભી નિગાહ મૈલી હૈ, હાફિઝ હોને કે બાવજૂદ જબ ભી કભી બાહર નિકલતા હૈ તો નામહેરમ કો ઈસ તરહ દેખતા હૈ જિસ તરહ શિકારી કુત્તા અપને શિકાર કો દેખતા હૈ, તો ફિર કયા માની? ઈસ કા મતલબ યહી હૈ કે અભી દિલ ધુલા નહીં હૈ, અભી દિલ સાફ નહીં હુવા, અભી ઝુલ્મત છટી નહીં હૈ, કયૂં નહીં છટી? ઉલમા ને ઈસ કા જવાબ લિખા કે હૈ નુઝૂલે રહેમત મેં શક નહીં હૈ લેકિન ઉસ કે દિલ મેં ઈસ નૂર કો જઝબ કરને કી ઈસ્તેદાદ નહીં હૈ, યે ચિકના ઘળા બના હુવા હૈ, બારિશ હો રહી હૈ ફિર ભી ઈસ કો કુબૂલ નહીં કરતા.

અબ ઈસ્તેદાદ બનને કા તરીકા યે હૈ કે યે અલ્લાહ કા ઝિક્ર શુરૂ કરે, ઝિક્ર કે અન્વારાત બળે લતીફ હોતે હૈં, બકરી કે દૂધ કે માનિંદ જિસે છોટા બચ્ચા ભી પી લેતા હૈ ઈસી તરહ આમ બંદા ભી ઝિક્ર કે અન્વારત કો કુબૂલ કર લેતા હૈ, ગાફિલ સે ગાફિલ દિલ ભી અલ્લાહ કે ઝિક્ર કે અન્વારાત કો જઝબ કર લેતા હૈ, ઝિક્ર કે અન્વારાત ચૂંકે લતીફ હોતે હૈં લેહાઝા જબ ઝિક્ર કરતે કરતે રૂહાની

એતેબાર સે વો કવી હો જાતા હૈ ઉસ કે બાદ અલ્લાહ રબ્બુલ ઈઝઝત કુર્આન કે નૂર કો જો ઉસ કે દિલ મેં ઉતારતા હૈ, સકીલ હૈ જૈસા કે ફરમાયા

سَنُلْقِیْ عَلَیْکَ قَوْلاً ثَقِیْلاً (پ ۲۹، سورہ مزمل، آیت ۵)

ઈસ કે અનવારાત એસે નહીં કે હર બંદા જઝબ કરતા ફિરે ઈસ કે લિએ ઈસ્તેઅદાદ બનાની પળતી હૈ, ફિર જબ વો કૈફિયત હાસિલ હોતી હૈ, કલ્બ કુર્આન કે અન્વારાત કો જઝબ કરને લગતા હૈ, ફિર તો યે હાલત હોતી હૈ કે તીરોં પર તરી લગ રહે હૈં ઔર જિસ્મ સે ખૂન નિકલ રહા હૈ બિલ આખિર સલામ ફેર કર કહેતે હૈં અગર મુજે ફર્ઝ મન્સબી મેં કોતાહી કા ડર ના હોતા તો મૈં આજ સુરેહ કહફ પઢે બગૈર નમાઝ મુકમ્મલ ના કરતા, યે કૈફિયત હો જાતી હૈ, ફિર પૂરી રાત ગુઝર જાતી હૈ, અલ્લાહ કે કલામ કી તિલાવત મેં, ફિર એક આયત કો પઢ કર વો કંદે મુકર્રર કે મઝે લેતે હૈં, ફિર ઉનકા દિલ નૂર કો જઝબ કર રહા હોતા હૈ, તો યે ઈસ્તેદાદ બનતી હૈ ઝિક્ર સે, ઈસ લિએ હમારે મશાઈખ હર બંદે કો કહેતે હૈં કે ભાઈ તુમ ઝિક્ર કરો, ઝિક્ર સે ઈસ્તેદાદ પૈદા હો જાએગી, દિલ સાફ હોગા, ફિર નમાઝ કે અન્વારાત, કુર્આન કરીમ કે અન્વારાત, ઈન અન્વારાત કો ભી કલ્બ જઝબ કરના શુરૂ કર દેતા હૈ, અલ્લાહ તઆલા ફરમાતે હૈં

فَاذْكُرُوْنِیْ اَذْكُرْكُمْ (پ ۲، سورہ بقرہ، آیت ۱۵۲)

"તુમ મુજે યાદ કરો મૈં તુમ્હેં યાદ કરૂંગા, કયા મતલબ? મકસદ યે કે તુમ મુજે દુઆ સે યાદ કરો મૈં તુમ્હેં અતા સે યાદ કરૂંગા, તુમ દુઆએં કરોગે મૈં અતાએં કરૂંગા જૈસે કિસી બચ્ચે કે કામ કે મુતાલ્લિક કિસી અફસર સે સિફારિશ કરતે હૈં કે જનાબ ઈસ બચ્ચે કો યાદ રખના,

કયા મતલબ બચ્ચે કે નામ કી તસ્બીહ પઢના, નહીં જબ આપ ફૈસ્લા કરો તો મેરે બચ્ચે કે હક મેં અચ્છા ફૈસ્લા કરના, તો અલ્લાહ તઆલા કી યાદ કા યે મતલબ હૈ કે જબ તુમ મુજે યાદ કરોગે મેરે બતાએ હુવે અહેકામ પર અમલ કરોગે, તો જબ મૈં ફૈસ્લા કરૂંગા તો તુમ્હારે હક મેં રહેમત ઔર બરકત કે ફૈસ્લે ફરમાઉંગા, ઈસ લિએ ફરમાયા કે જિબ ઈન્સાન દિલ મેં અલ્લાહ કો યાદ કરતા હૈ અલ્લાહ ફરમાતે હૈં મૈં ભી ઉસે અપને દિલ મેં યાદ કરતા હૂં. فَإِنْ ذَكَرَنِي فِي نَفْسِهِ ذَكَرْتُهُ فِي نَفْسِي 'અગર વો મુજે અપને દિલ મેં યાદ કરતા હૈ તો મૈં ઉસે અપને દિલ મેં યાદ કરતા હૂં"

وَإِنْ ذَكَرَنِي فِي مَلَاءٍ ذَكَرْتُهُ فِي مَلَاءٍ خَيْرٍ مِنْهُ (حدیث قدسی)

"ઔર અગર વો મુજે મહેફિલ મેં બૈઠ કર યાદ કરતા હૈ તો મૈં ઉસ સે બેહતર ફરિશ્તોં કી મહેફિલ મેં યાદ કરતા હું" તો હમેં ચાહિયે કે હમ અલ્લાહ રબ્બુલ ઈઝઝત કા ઝિક્ર કસરત સે કિયા કરેં ઈસ સે હમારા ફાયદા હોગા.

ઝિક્ર ના કરને પર વઈદ

ઔર યે ના સમજો કે યે ઝિક્ર ફકત મુસ્તહબ અમલ હૈ, કર લેંગે તો ઠીક વરના કોઈ બાત નહીં. અગર ઝિક્ર નહીં કરેંગે તો સઝા ભી મિલેગી, જી હાં કુર્આન અઝીમુશ્શાન મેં ફરમાયા

وَمَنْ يُعْرِضْ عَنْ ذِكْرِ رَبِّهِ يَسْلُكْهُ عَذَابًا صَعَدًا (پ ۲۹، سورہ جن، آیت ۱۷)

જિતને મુફસ્સેરીન હૈં સબ ને યહાં "ઝિક્રે રબ્બી" સે મુરાદ કુર્આન નહીં લિયા, યહાં ઉન્હોં ને ઈસ કા મતલબ અલ્લાહ કી યાદ લિખા હૈ "જો અપને રબ કી યાદ સે આંખ ચુરાએગા, ઉસ કો અઝાબ મિલેગા, ચઢતા હુવા" તો યે

નહીં યે તો એક નફિલી ચીઝ હૈ કર લો તો ઠીક નહીં તો કોઈ બાત નહીં, ઈસ કી અહેમિયત હૈ, અગર ગાફિલ બનેંગે તો ફિર અઝાબ કી ભી લિમીટ (LIMIT) બતલાઈ ગઈ હૈ, ઈસ લિએ યે ઝરૂરી હૈ અહેમ હૈ કે હમ ઈસ કો ઝિંદગી કા મામૂલ બના લેં, ઈસ કી બળી બરકાત હૈં, દિલોં કો સુકૂન મિલતા હૈ, ઈન્સાન ગુનાહોં સે બચ જાતા હૈ, શૈતાન સે અમન મેં આ જાતા હૈ, ઈસ લિએ અલ્લાહ તઆલા કે યહાં અસલ મતલૂબ અલ્લાહ કી યાદ હૈ.

હાઝરી કે સાથ હુઝૂરી

જિતને ભી આમાલ હૈ ઉન મેં સબસે અફઝલ અમલ નમાઝ હૈ ઔર નમાઝ કા ભી જો મકસૂદ હૈ વો અલ્લાહ તઆલા કી યાદ હૈ

اَقِمِ الصَّلٰوةَ لِذِكْرِىْ (پ ١٦، سوره طٰهٰ، آيت ١۴)

"તુમ નમાઝ કાયમ કરો મેરી યાદ કી ખાતિર" ઈસ લિએ જિસ નમાઝ મેં અલ્લાહ તઆલા કી યાદ નહીં હોતી વો નમાઝ નમાઝ કે રુતબે પર નહીં હોતી, ફરમાયા

لَا صَلٰوةَ اِلَّا بِحُضُوْرِ الْقَلْبِ

"હુઝૂરે કલ્બ કે બગૈર નમાઝ હી નહીં હોતી" વો હાઝરી હોતી હૈં કે મસ્જિદ મેં હાઝિર તો હૈં હુઝૂરી નહીં, તો વો ચાહતે હૈં કે હુઝૂરી હો, ઈસ લિએ કુર્બે કયામત કી નિશાની બતલાઈ ગઈ કે તુ દેખેગા કે મસ્જિદ નમાઝિયોં સે ભરી હોગી મગર ઉનકે દિલ અલ્લાહ રબ્બુલ ઈઝઝત કી યાદ સે ગાફિલ હોંગે, યે નેઅમત આજ હમારી ઝિંદગિયોં સે નિકલતી જા રહી હૈ, ઈસ લિએ હમેં ચાહિયે કે હમ કસરત સે અલ્લાહ રબ્બુલ ઈઝઝત કા ઝિક્ર કરેં.

اُذْكُرُوا اللّٰهَ ذِكْرًا كَثِيْرًا "તુમ બકસરત અલ્લાહ કી યાદ

કરો'' હુકમ દિયા ગયા યે અમ્ર કા સેગા હૈ.

દો ચીઝેં ઐસી હૈં કે કુર્આન મજીદ મેં ઉન કી હદ મુતઐયન નહીં કી, બાકી જિતને ભી આમાલ બતાલાએ ઉન મેં હર એક કી હદ કા તઅય્યુન કર દિયા હૈ, તાકે હિમ્મત કરને વાલે ઝરા હિમ્મત કરકે દેખેં દૌળને વાલે ઝરા દૌળ લગાએં, ઉન મેં સે એક ઝિક્ર હૈ.

ઝિક્રે કસીર કિસે કહેતે હૈં

ઝિક્રે કસીર, ઈસ કી યે હૈ તફસીર કે

اَلَّذِيْنَ يَذْكُرُوْنَ اللّٰهَ قِيٰمًا وَّقُعُوْدًا وَّعَلٰى جُنُوْبِهِمْ (پ ۴، سورہ آل عمران، آیت ۱۹۱)

“વો લોગ જો અલ્લાહ કા ઝિક્ર ખળે લેટે ઔર બૈઠે હુવે કરતે હૈં'' ઈન્સાન કી યહી તીન હાલતેં હૈં યા તો વો ખળા હોગા યા બૈઠા હોગા યા વો લેટા હોગા, તો કુર્આન મજીદ મેં બતાયા ગયા કે તીનોં હાલતોં મેં અલ્લાહ કા ઝિક્ર કરના, યાની અલ્લાહ ચાહતે યે હૈં કે તુમ હર હાલ મેં મેરા ઝિક્ર કરો, ઈસ લિએ ફરમાયા કે મેરે જો પસંદીદા ઔર મહેબૂબ બંદે હૈં, જવાં મર્દ બંદે હૈં વો મેરી યાદ મેં હમેશા લગે રહેતે હૈં, ફરમાયા “રિજાલુન'', “રજુલ'' કા લફ્ઝ અરબી ઝબાન મેં જવાં મર્દ કે લિએ ઈસ્તેમાલ હોતા હૈ, ફરમાયા

رِجَالٌ "لَا تُلْهِيْهِمْ تِجَارَةٌ" وَّلَا بَيْعٌ" عَنْ ذِكْرِ اللّٰهِ (پ ۱۸، سورہ النور، آیت ۳۷)

તિજારત ઔર ખરીદ વ ફરોખ્ત જિન્હેં અલ્લાહ કી યાદ સે ગાફિલ નહીં કરતી

ગો મૈં રહા રહીને સિતમ્હાએ રોઝગાર
લેકિન તેરે ખયાલ સે ગાફિલ નહીં રહા

હર વકત દિલ અલ્લાહ રબ્બુલ ઈઝઝત કી તરફ મુતવજ્જે હો દિલ મેં અલ્લાહ તઆલા કી યાદ હો ઈસ લિએ હમારે અકાબેરીન ને ઝિક્ર કી ખૂબ કસરત રખી હૈ.

બરકાતે ઝિક્ર

હઝરત મૌલાના અશરફ અલી થાન્વી રહેમતુલ્લાહ અલૈહ અપને ઝમાને કા એક વાકેઆ લિખતે હૈં ફરમાતે હૈં, મૈં શૈખુલ હિંદ કે પાસ જલાલૈન પઢા કરતા થા, એક રાત તકરાર કરને બૈઠા, (તકરાર તલબા કે લિએ ઝરૂરી હૈ لِكُلِّ شَيْءٍ بَابٌ وَ بَابُ الْعِلْمِ التَّكْرَارُ) ફરમાતે હૈં એક ઈશ્કાલ ઐસા વારિદ હુવા વો રફા હી નહીં હોતા થા, બળી કોશિશ કી હત્તા કે હાશિયા ભી દેખા ફિર ભી સમજ મેં ના આયા, ઔરોં સે ભી પૂછા ફિર ભી સમજ મેં ના આયા, અબ ચૂંકે તકરાર કરાયા કરતા થા ઈસ લિએ તલબા ને કહા કે મિયાં કલ કા દર્સ શુરૂ હોને સે પહેલે ઈસે તુમ (હઝરત શૈખુલ હિંદ રહેમતુલ્લાહ અલૈહ) સે પૂછ લેં, તાકે પિછલા સબક કલીયર હો જાએ (બાત સાફ હો જાએ) ફિર અગલે સબક મેં દુશ્વારી ના હો, મૈંને ઝિમ્માદારી કુબૂલ કર લી, કહેને લગે સુબ્હ ફઝર કા વકત હુવા મૈં અપની કિતાબ લે કર મસ્જિદ મેં આ ગયા, ફજર કી નમાઝ પઢી ઔર સલામ ફેર કર મૈં જલ્દી ઉઠા મગર હઝરત શૈખુલ હિંદ રહેમતુલ્લાહ અલૈહ જલ્દી ઉઠ કર અપને કમરે મેં ચલે ગએ, જહાં વો ફજર કે બાદ સે લે કર ઈશરાક તક તખ્લિયા મેં વકત ગુઝારતે થે, જબ મૈં દરવાઝે પર પહોંચા તો કુંડી બંદ પાઈ, મુજે બળી કોફત હુવી મૈંને અપને નફસ કો બહોત હી બુરા ભલા કહા કે તુને સુસ્તી કી કે હઝરત અંદર ચલે ગએ અબ વો ઈશરાક પઢ કર બાહર નિકલેંગે ઔર બાદ મેં સબક પૂછને કા વકત હી

નહીં રહેગા. મૈંને સોચા કે અબ નફસ કો સઝા દેની ચાહિયે વો સખ્ત ઠંડી કા મૌસમ થા, મૈંને કહા કે યહીં બાહર ખળે હો કર ઈન્તેઝાર કરો તાકે જબ હઝરત બાહર નિકલેંગે તો ફૌરન પૂછ લિયા જાએ ઔર સબક સે પહેલે પૂછને કા કામ મુકમ્મલ હો જાએ, ફરમાતે હૈં મૈં બાહર ખળા હો ગયા ઔર હાલત મેરી યે થી કે મૈં ઠંડી સે ઠિઠર રહા થા, મૈંને સુના કે અંદર સે اِلَّا اللّٰه કે ઝર્બ લગાને કી આવાઝ આ રહી થી, હઝરત ઝિક્ર કર રહે થે, ઔર ફરમાતે હૈં કે અજીબ બાત યે થી કે ઝિક્ર હઝરત કર રહે થે ઔર મઝા મુજે આ રહા થા એસા ઝિક્ર થા, યહાં તક કે ઝિક્ર કી લઝઝત મેં મુજે ફિર સર્દી કા એહસાસ ભી ના રહા લેકિન જબ હઝરત ને દરવાઝા ખોલા તો મેરી હૈરત કી ઈન્તેહા ના રહી કે સર્દી કે ઈસ મૌસમ મેં હઝરત ને ઈસ શદ વ મદ કે સાથ ઝિક્ર કિયા થા કે જબ દરવાઝા ખોલા તો પેશાની પર પસીને કે કતરે નઝર આ રહે થે કહેને લગે કે હઝરત ને મુજે દેખા તો ફરમાયા કે અશરફ અલી તુમ યહાં કૈસે? અર્ઝ કિયા કે હઝરત એક ઈશ્કાલ વારિદ હુવા હૈ ઈસ કા જવાબ આપ સે પૂછના હૈ, હઝરત ને ફરમાયા કે કૌન સી જગા તો મૈંને કિતાબ ખોલી હઝરત ને વહીં ખળે ખળે તકરીર ફરમાની શુરૂ કર દી, જબ હઝરત ને તકરીર શુરૂ કી તો મૈં હૈરાન રેહ ગયા કે ના અલ્ફાઝ માનૂસ થે ઔર ના માની સમજ મેં આ રહે થે, એસા કલામ ફરમા રહે થે કે કુછ સમજ મેં ના આયા, બાત ખત્મ કરને પર ફિર ફરમાયા અશરફ અલી કુછ સમજ મેં આયા? (અબ મૈંને અપને દિલ મેં કહા કે હઝરત થોળા નુઝૂલ ફરમાઈયે તાકે હમેં ભી બાત સમજ મેં આએ) મૈંને કહા હઝરત બાત સમજ મેં નહીં આઈ, જબ હઝરત ને યે સુના તો વહીં ખળે ખળે દોબારા તકરીર

શુરૂ કર દી કહેને લગે કે અબ કી બાર જો તકરીર કી ઉસ કે અલ્ફાઝ તો કુછ માનૂસ સે લગે લેકિન માની અબ ભી પલ્લે નહીં પળ રહે થે, દૂસરી મરતબા હઝરત ને પૂછા કે સમજે મૈંને ફિર અર્ઝ કિયા કે મૈં તો નહીં સમજ સકા તો કહેને લગે કે અચ્છા અશરફ અલી! મેરે ઈસ વકત કી બાતેં તુમ્હારી સમજ સે બાલાતર હૈં કિસી ઔર વકત મેં મુજસે પૂછ લેના, યે કેહ કર હઝરત ચલે ગએ, ફરમાતે હૈં કે હમારે મશાઈખ ઈતના ઝિક્ર કા એહતેમામ કરતે થે ઔર ઈસ કી વજા સે ઉસ વકત મઆરિફ કા ઈતના નુઝૂલ હોતા થા કે એક મઝમૂન કો કઈ રંગ સે બાંધતે થે જો તલબા કી ઈસ્તેદાદ સે ભી બાલાતર હુવા કરતા થા, તો યે ઝિક્ર કી બરકાત થીં ઔર આજ ઈસ ઝિક્ર કો તો બિલ્કુલ નફિલી સા સમજા જાતા હૈ, તવજ્જોહ હી નહીં દી જાતી, સમજતે હૈં યે તો એક નફિલી કામ હૈ હાલાંકે ઐસા નહીં ઈસ કે પીછે એક હિકમત હૈ.

અબ બાત છિળ હી ગઈ તો ઈસે મુકમ્મલ કર દૂં લેહાઝા સુનિયે યે બાત સમજને કી હૈ!

ઈલ્મ ઔર ઈસ્તેહઝાર કા ફર્ક

એક હોતા હૈ "ઈલ્મ" ઔર એક હોતા હૈ "ઈસ્તેહઝાર" યે દોનોં મુખ્તલિફ ચીઝેં હૈં, ઈલ્મ હોના એક ચીઝ હૈ ઔર ચીઝ કા હર વકત મુસ્તહેઝર રહેના ઔર ચીઝ હૈ, મસ્અલન મોમિન કો યે પતા હૈ કે જહાં તીન હોતે હૈં, અલ્લાહ તઆલા વહાં ચૌથે હોતે હૈં, જહાં ચાર હોતે હૈં અલ્લાહ તઆલા વહાં પાંચવેં હોતે હૈં,

هُوَ مَعَكُمْ اَيْنَمَا كُنْتُمْ "વો તુમ્હારે સાથ હોતા હૈ જહાં કહીં ભી હો તુમ" તો ઈલ્મી તૌર પર હર મોમિન કો યે પતા હૈ કે અલ્લાહ રબ્બુલ ઈઝઝત સાથ હૈં, લેકિન ઈસ કા

ઈસ્તેહઝાર હર એક કો હાસિલ નહીં, અગર ઈસ્તેહઝાર હોતા તો ગુનાહ કયૂં કરતે, ગુનાહ તો ઈસ લિએ કર રહે હોતે હૈં કે ઈસ બાત કો ભૂલ ચુકે હૈં કે દેખને વાલા દેખ રહા હૈ, તો ઈલ્મી તૌર પર તો હર છોટે બળે કો પતા હે લેકિન ઈસ્તેહઝાર હર એક કો હાસિલ નહીં. અબ યે ઈસ્તેહઝાર ઝિક્ર સે નસીબ હો જાતા હે, ઈસ કી વજા યે હે કે જબ હમ આપસ મેં મિલ જુલ કર ઝિંદગી ગુઝારતે હૈં તો હમારી તવજ્જોહ અસ્બાબ મેં લગ જાતી હે, જબ તવજ્જોહ અસ્બાબ મેં લગ જાતી હે તો સોચ "મા તહેતુલ અસ્બાબ" હો જાતી હે "અસ્બાબ" કે તહેત સોચના શુરૂ કર દેતા હે, ઔર જબ ઈન્સાન તખ્લિયા મેં કુછ વકત ગુઝારતા હૈ અલ્લાહ કી યાદ મેં ગુઝારતા હે તો અબ ઈન્સાન કી નઝર "અસ્બાબ" સે હટ કર "મુસબ્બેબુલ અસ્બાબ" કી તરફ હો જાતી હે, ઈસ લિએ તખ્લિયા હર એક કે લિએ ઝરૂરી હે બલ્કે ઉલમા કે લિએ નિસ્બતન ઝિયાદા ઝરૂરી હે.

ઈન્સાન પર માહોલ કા અસર

અબ ઈસ કી દલીલ કુર્આન મજીદ સે "કુર્આન અઝીમુશ્શાન" દેખિયે એક મિસાલ સે બાત વાઝેહ હો જાએગી, અગર આપ કિસી ડિસ્પેન્સરી મેં યા હોસ્પિટલ મેં બૈઠે હોં ઔર કહેં કે મેરે સર મેં દર્દ હે તો ડૉકટર કી ઝબાન સે પહેલા લફઝ સુનેંગે કે મિયાં આપ પીનાડોલ કી ગોલી ખા લો લેહાઝા વહાં બૈઠ કર વો ગોલી ઈસ્તેમાલ કરેગા કયૂંકે વહાં માહોલ ઈસી કા હે, ઔર અગર કોઈ આદમી ઉલમા કી મહેફિલ મેં યા મસ્જિદ મેં બૈઠા હો ઔર કહે કે ભાઈ સર મેં બળા સખ્ત દર્દ હે, તો કોઈ મુસલ્લી યે કહેગા કે યાર હઝરત (ઈમામ સાહબ) સે દમ

કરા લો ઈસ માહોલ મેં દમ કી તરફ ધ્યાન ગયા, કયૂં? ઈસ લિએ કે માહોલ ને અસર ડાલા, તો ઈન્સાન જૈસે માહોલ મેં વકત ગુઝારતા હૈ વૈસે અસરાત ઉસ પર મુરત્તબ હોતે હૈં. હમ અગર અસ્બાબ કે તહેત સારા દિન ગુઝારેંગે તો વહી હમારે ઉપર ગાલિબ આ જાએંગે, સોચ વૈસી હી હોગી, ઔર કુછ વકત અગર હમ તખ્લિયા કા ઔર સબ સે હટ કટ કે અલ્લાહ તઆલા કી યાદ મેં ગુઝારેંગે ઈસ સૂરત મેં અલ્લાહ રબ્બુલ ઈઝઝત કી યાદ ઉસ કા ધ્યાન હમારી તબીઅતોં પર ગાલિબ આ જાએગા.

અંબિયા કિરામ કી મુખ્તલિફ હાલતેં

બીબી મરિયમ અલ્લાહ રબ્બુલ ઈઝઝત કી નેક પસંદીદા બંદી હૈં ઔર તખ્લિયા મે ઝિંદગી ગુઝાર રહી હૈં તવજ્જોહ ઈલલ્લાહ, રૂજૂ ઈલલ્લાહ, ઈનાબત ઈલલ્લાહ કી વો કૈફિયત હૈ કે બે મૌસમ કે ફલ ખા રહી હૈં, હઝરત ઝકરિયા અલૈહિસ્સલામ અલ્લાહ કે મહેબૂબ હૈં ઔર નબી હૈં, દાવત ઈલલ્લાહ કે કામ પર નિકલે હુવે હૈં લોગોં સે બાત ચીત, ગુફતગૂ કર રહે હૈં, અસ્બાબ મેં વકત ગુઝર રહા હૈ, ઔર જબ અસ્બાબ મેં વકત ગુઝર રહા હોતા હૈ તો સોચ ભી વૈસી હી હોતી હૈ, યે તબઈ ચીઝ હૈ, અબ જબ વો વાપસ તશરીફ લાએ

كُلَّمَا دَخَلَ عَلَيْهَا زَكَرِيَّا الْمِحْرَابَ وَجَدَ عِنْدَهَا رِزْقًا (پ ۳، سوره آل عمران، آیت ۳۷)

“જબ વો દાખિલ હુવે મેહરાબ મેં તો કયા દેખતે હૈં કે બીબી મરિયમ કે પાસ ફલ મૌજૂદ હૈં” અબ અસ્બાબ કે તહેત યે બાત સમજ મેં નહીં આતી થી કે યે ફલ કહાં સે આએ તો ઈસ લિએ ઉન્હોં ને પૂછા કે

يٰمَرْيَمُ اَنّٰى لَكِ هٰذَا (پ ۳، سورہ آل عمران، آیت ۳۷)

"યે તુમ્હેં કહા સે મિલે?" મરિયમ ચૂંકે તખ્લિયા મેં ઝિંદગી ગુઝાર રહી થીં, તવજ્જોહ ઈલલ્લાહ કી કૈફિયત થી કહેને લગીં هُوَ مِنْ عِنْدِ اللّٰهِ "અલ્લાહ કી તરફ સે હૈં"

اِنَّ اللّٰهَ يَرْزُقُ مَنْ يَّشَآءُ بِغَيْرِ حِسَابٍ (پ ۳، سورہ آل عمران، آیت ۳۷)

"અલ્લાહ જિન કો ચાહતે હૈં બગૈર હિસાબ દેતે હૈં, અબ જબ ઉન્હોં ને યે બાત કહી તો હઝરત ઝકરિયા અલૈહિસ્સલામ કી તવજ્જોહ ઈધર ગઈ ઔર દિલ મેં ખયાલ આયા કે હાં વો તો મુસબ્બેબુલ અસ્બાબ હૈં ઐસા કર સકતે હૈં, ઔર કહેને લગે અય અલ્લાહ આપ મરિયમ કો બે મૌસમ ફલ દે સકતે હૈં તો મુજે બુઢાપે મેં ઔલાદ ભી તો દે સકતે હૈં

هُنَالِكَ دَعَا زَكَرِيَّا رَبَّهٗ (پ ۳، سورہ آل عمران، آیت ۳۸)

"યે વો વકત થા જબ ઝકરિયા અલૈહિસ્સલામ ને અપને રબ સે દુઆ કી" અલ્લાહ રબ્બુલ ઈઝઝત ને દુઆ કુબૂલ ભી ફરમાઈ "કયૂંકે મૌકે કે મુનાસિબ જો બાત હોતી હૈ વો સોને કી ડલી કે માનિંદ હોતી હૈ" બર મૌકા દુઆ માંગી થી ઈસ લિએ ફૌરન કુબૂલ હો ગઈ, ફિર ઉસ કે બાદ એક ફરિશ્તે ને ઉન કો ખબર દી કે આપ કો એક બેટા દિયા જાએગા.

ઔર વો મરિયમ જો અલ્લાહ રબ્બુલ ઈઝઝત કી બરગુઝીદા હસતી હૈં, વલિયાં હૈં, તકયા નકયા ઔર પાક સાફ ઝિંદગી ગુઝારને વાલી હૈં ઈતના અલ્લાહ કી તરફ રૂજૂ હે, ધ્યાન હે કે બે મૌસમ કે ફલ ખાતી હૈં, ઈસ બીબી મરિયમ કો વહાં કી બજાય ફિર જબ ઘર કી ઝિંદગી ગુઝારને કા મૌકા મિલા અબ તખ્લિયા કી વો ઝિંદગી ના

રહી જો પહેલે થી અબ અસ્બાબ ઈન પર ગાલિબ આ ગએ ચુનાંચે અલ્લાહ તઆલા ફરમાતે હૈં وَاذْكُرْ فِى الْكِتٰبِ مَرْيَمَ "ઝિક્ર કરો ઈસ કિતાબ મેં મરયમ કા"

اِذِ انْتَبَذَتْ مِنْ اَهْلِهَا مَكَانًا شَرْقِيًّا

"અપને મકાન કી મશરિકી જાનિબ મેં વો ગુસ્લ કે લિએ ગઈ" એક જગા તલાશ કી પર્દા કિયા, ચાહતી થીં કે ગુસ્લ કરે فَاَرْسَلْنَا اِلَيْهَا رُوْحَنَا "અલ્લાહ રબ્બુલ ઈઝ્ઝત ને જિબ્રઈલ કો ભેજા" فَتَمَثَّلَ لَهَا بَشَرًا سَوِيًّا "ભરપૂર મર્દ નૌજવાન કી શકલ મેં" અબ મરિયમ આજ કે ઝમાને કી બિગળી હુવી બૈગમ તો નહીં થી નહીં કે જો તખ્લિયા મેં ના મહેરમ મર્દ કો દેખ કર મુસ્કુરાતીં સ્માઈલ (Smile) દેતીં તો વો પાકીઝા હસતી થીં, જબ તખ્લિયા મેં મર્દ કો દેખા તો ડર ગઈ ઔર કહેને લગીં

اِنِّىْ اَعُوْذُ بِالرَّحْمٰنِ مِنْكَ اِنْ كُنْتَ تَقِيًّا

"મૈં રબ કી પનાહ ચાહતી હું તુજસે" જબ જિબ્રઈલ ને દેખા કે મરિયમ તો ડર ગઈ તો સોચા કે ઈઝહારે મુદઆ તો કરના ચાહિયે તો કહેને લગે

اِنَّمَا اَنَا رَسُوْلُ رَبِّكِ لِاَهَبَ لَكِ غُلٰمًا زَكِيًّا

"મૈં આપ કે રબ કા નુમાઈન્દા હૂં તાકે આપ કો એક સુથરા હુવા બેટા દિયા જાએ" અબ મરિયમ પહેલે સે ભી ઝિયાદા ઘભરા ગઈ કે યે તો પહેલે સે બળી મુસીબત હૈ મૈં કુવાંરી મેરી ઈબાદત કે તઝકેરે લોગોં મેં, મેરી નેકી કે ચરચે દુનિયા મેં, અબ ઈસ કુવાંરી હાલત મેં મુજે બેટા મિલેગા, કહેને લગીં "اَنّٰى يَكُوْنُ لِىْ غُلٰمٌ" وَّلَمْ يَمْسَسْنِىْ بَشَرٌ"
"મુજ કો તો કિસી બશર ને છુવા નહીં" وَّلَمْ اَكُ بَغِيًّا
"મૈં બદકાર ભી નહીં" મરિયમ જાનતી થીં કે માતહેતુલ અસ્બાબ, ઔલાદ હોને કી દો સૂરતે હૈં, એક સબબ

"નિકાહ" ઔર દૂસરા સબબ "ઝિના" ઔર મરિયમ જાનતી થીં કે યે દોનોં અસ્બાબ યહાં પાએ નહીં જાતે, ગૌર કીજિયે કે સોચ માતહેતુલ અસ્બાબ હો ગઈ, જો બે મૌસમ કે ફલ ખાયા કરતી થીં અબ જબ ઘર કા માહોલ મિલા તો સોચ ભી માતહેતુલ અસ્બાબ હો ગઈ, કહેને લગીં કૈસે મેરા બેટા હો સકતા હૈ

اَنّٰی یَکُوْنُ لِیْ غُلٰم" وَّلَمْ یَمْسَسْنِیْ بَشَرٌ وَّ لَمْ اَکُ بَغِیًّا

ના યે સબબ મૌજૂદ ઔર ના વો સબબ મૌજૂદ હૈ, તો બેટા કૈસે હો સકતા હૈ યે સવાલ જબ હૈરાન હો કર ઉન્હોં ને પૂછા તો જિબ્રઈલ ને ભી આગે સે બતાયા કે બેટા તો પરવરદિગાર કો દેના હૈ, કિસી ઝુલ્ફોં વાલી સરકાર ને તો નહીં દેના, ફરમાતે હૈં قَالَ كَذٰلِكِ قَالَ رَبُّكِ (યે જો કઝાલિક કી મુહર હૈ યે ઉન કી પાક દામની પર કયામત તક કે લિએ કુર્આન કી ગવાહી હૈ) અલ્લાહ તઆલા ઐસી બેટી હર એક કો અતા કરે, જિન કી પાક દામની પર અલ્લાહ કા ફરિશ્તા કેહ રહા હૈ قَالَ كَذٰلِكِ મરિયમ! તુમ જો કેહ રહી હો વો ૧૦૦ ફીસદ સચ્ચી બાત હૈ, ના કિસી ગૈર મહેરમ ને તુમ્હેં છૂવા હૈ નિકાહ કે ઝરિયે ઔર ના કિસી ગલત તરીકે સે, તુમ્હારી ઝિંદગી પાકીઝા ઔર અફીફ હૈ, લેકિન બાત યે હૈ કે બેટા તો અલ્લાહ કો દેના હૈ

قَالَ رَبُّكِ هُوَ عَلَیَّ هَیِّنٌ" (پ ۱۶، سورہ مریم، آیت ۲۱)

"કહા આપ કે પરવરદિગાર ને મેરે લિએ યે આસાન હૈ" ચુનાંચે અલ્લાહ રબ્બુલ ઈઝઝત ને ઉન કો બેટા અતા કર દિયા, તો કહેને કા મતલબ યે હૈ કે જબ તખ્લિયા મેં ઝિંદગી ગુઝારતી થીં તો અપની તવજ્જોહ બની હુવી થી કે બે મૌસમ ફલ ખા રહી થીં ઔર જબ ઘર કી ઝિંદગી ગુઝારની પળી તો સોચ ભી માતહેતુલ અસ્બાબ આ ગઈ,

અબ ઉન કો ભી તરદ્દુદ હુવા, મેરે યહાં બેટા કૈસે હો સકતા હૈ?

ઈસ લિએ ઉલમા સુલહા કો બિલખુસૂસ તખ્લિયા મેં કુછ વકત રોઝાના ગુઝારના ઝરૂરી હૈ તાકે ઈન કી ઈનાબત ઈલલ્લાહ, રૂજૂ ઈલલ્લાહ કી કૈફિયત તાઝા રહે, ઔર અગર ઈન કી ભી કૈફિયત ના રહેગી તો ફિર સુનને વાલોં કા કયા તઝકેરા, ઈસ લિએ યે ચીઝ ઈન્તેહાઈ ઝરૂરી હૈં, હર દિન મેં હમ એક વકત મુતઐયન કર લેં ઔર હમારે અકાબેરીન ઐસે હી કરતે થે, ચાહે વો ફજર સે ઈશરાક કા વકત હો, અસર યા મગરિબ કે દરમિયાન કા વકત હો, યા ભલે હી ઈશા કે બાદ તહજ્જુદ કે બાદ કા, અપની સહૂલત સે આપ એક વકત મુતઐયન કરકે ઈસ કો અલ્લાહ કી યાદ મેં ગુઝારેં, અલ્લાહ કી યાદ મેં, અલ્લાહ કે ઝિક્ર ગુઝારેં, ફિર ઈસ કે અસરાત આપ અપને દિલ પર દેખિયે કૈસે હોતે હૈં, ઈસ લિએ યે બહોત અહેમ બાત હૈ. અલ્લાહ રબ્બુલ ઈઝઝત હમેં અપની યાદ કસરત સે કરને કી તૌફીક અતા ફરમાએ.

ઝિક્ર કી કિસ્મેં

ઝિક્ર દો તરહ કા હૈ હઝરત મુફતી મુહમ્મદ શફીઅ સાહબ રહેમતુલ્લાહ અલૈહ ને મઆરેફુલ કુર્આન મેં ઈસકો વાઝેહ ફરમાયા હૈ, કુર્આન મજીદ કી એક આયત હૈ

وَاذْكُرْ رَبَّكَ فِيْ نَفْسِكَ تَضَرُّعًا وَّخُفْيَةً وَّدُوْنَ الْجَهْرِ مِنَ الْقَوْلِ

(پ ۹، آیت ۲۰۵)

યહાં તક લિખ કર હઝરત મુફતી સાહબ લિખતે હૈં કે ઈસ આયત સે સાબિત હુવા કે અલ્લાહ તઆલા હુકમ દે રહે

હૈ, وَاذۡکُرۡ "ઝિક્ર કર" فِیۡ نَفۡسِکَ "અપને નફસ મેં" اَیۡ فِیۡ قَلۡبِکَ "અપને દિલ મેં યાદ કર" "યાદ કર અપની સોચ મેં, અપને ધ્યાન મેં, અપને મન મેં અલ્લાહ કો યાદ કર, કૈસે? تَضَرُّعًا وَّ خِیۡفَةً ગિળગિળાતે હુવે બહોત ખફી અંદાઝ મેં, મન મેં તાર જુળી હો, દિલ મેં સોચ હો અલ્લાહ કી, ફરમાતે હૈં કે યે જો તરીકા હૈ ઈસ કો ઝિક્રે કલ્બી કહેતે હૈં ઔર આગે ફરમા રહે હૈં કે

وَدُوۡنَ الۡجَهۡرِ مِنَ الۡقَوۡلِ "ઔર કૌલ સે ભી" યાની મુનાસિબ બુલંદ આવાઝ સે, યાની ચીખ કર નહીં જૈસે કઈ જગહોં પર નમાઝ કે બાદ ચીખના શુરૂ કર દેતે હૈં, ઈસ કી ઝરૂરત નહીં હૈ બલ્કે મુનાસિબ આવાઝ સે જૈસે હમારે મસાઈખ لَا اِلٰهَ اِلَّا الله કી ઝરબેં લગાતેં હૈં, ફરમાતે હૈં કે ઈસ સે ઝિક્રે લિસાની મુરાદ હૈ, તો ઈસ આયત કે તહેત ફરમાતે હૈં કે એક હૈ ઝિક્રે કલ્બી ઔર એક હૈ ઝિક્રે લિસાની ઔર દોનોં હી મશરૂઅ હૈં, કુર્આન મજીદ સે ઈસ કા સુબૂત મિલતા હૈ ઔર હદીસ પાક મેં ઈસ કા સુબૂત બહોત સી જગા પર હૈ.

ઝિક્રે કલ્બી કિસે કહેતે હૈં

બાઝ લોગ કહેતે હૈં કે ઝિક્રે કલ્બી કયા હોતા હૈ? તો દેખિયે કુર્આન મજીદ મેં અલ્લાહ તઆલા ફરમાતે હૈં

وَلَا تُطِعۡ مَنۡ اَغۡفَلۡنَا قَلۡبَهٗ عَنۡ ذِكۡرِنَا (پ ١٥، سورہ کہف، آیت ٢٨)

"તુ ઉસ કી ઈતાઅત ના કર જિસ કે કલ્બ કો હમ ને અપને ઝિક્ર સે ગાફિલ કર દિયા" અબ દેખિયે કે ઈસ આયત મેં ઝિક્ર કા લફઝ ઈસ્તેમાલ કિયા, માલૂમ હુવા કે કલ્બ ઝાકિર ભી હોતા હૈ ઔર કલ્બ ગાફિલ ભી હોતા હૈ, કુર્આન પાક કી યે આયત બતલા રહી હૈ કે અગર દિલ સે

ઝિક્ર ના હોતા તો ફિર દિલ કે ગાફિલ હોને કી બાત કયૂં કરતે, એક આમ સી બાત હૈ કે અગર કિસી માં કા બેટા પરદેસ મેં હો ઔર માં ઉસ કો ખત મેં લિખવાના ચાહતી હો તો માં ઉસ કો ખત મેં કયા લિખવાતી હૈ કે મેરી ઝબાન આપ કો બહોત યાદ કર રહી હૈ, બેટા મેરી આંખ તુજે બહોત યાદ કર રહી હૈ, મેરા દિમાગ બહોત યાદ કર રહા હૈ, નહીં બલ્કે હમેશા વો લિખવાતી હૈ કે બેટા "મેરા દિલ તુજે બહોત યાદ કર રહા હૈ" તો માલૂમ હુવા કે યાદ ઈન્સાન કે દિલ કા અમલ હૈ, તો અમલ દિલ કા હૈ ઝબાન સે ફિર ઈસ કા ઈઝહાર હુવા કરતા હૈ, ઈસ લિએ ઝિક્ર કે દો તરીકે હૈં યા તો બિલ્કુલ દિલ મેં હી ઝિક્ર કરો ઔર અગર દિલ સે ઈઝહાર ભી કરના હૈ તો ફિર ઝિક્રે લિસાની કરો, દોનોં તરીકે હૈં, તો અસલ મેં યાદ હૈ હી કલ્બ કા અમલ, ઈસ લિએ કે અગર દિલ મેં યાદ નહીં તો ફિર કહીં ભી યાદ નહીં તો યે ઝિક્રે કલ્બી નામ હૈ અલ્લાહ કો અપને દિલ મેં યાદ કરને કા. યે હમારે મશાઈખ કા તરીક રહા કે દોનોં તરીકોં સે ઝિક્ર કિયા.

હાજી ઈમ્દાદુલ્લાહ સાહબ મુહાજિર મક્કી રહેમતુલ્લાહ અલૈહ

હઝરત હાજી ઈમ્દાદુલ્લાહ મુહાજિર મક્કી રહેમતુલ્લાહ અલૈહ ઈન્હોં ને અપને લળકપન મેં બૈઅત કી સિલસિલએ આલિયા નકશબંદિયા કે એક બુઝુર્ગ કે હાથ પર જો દેહલી મેં રહેતે થે હત્તા કે ૧૭ સાલ કી ઉમ્ર મે ઉન સે ઈજાઝત વ ખિલાફત ભી મિલ ગઈ ઔર નિસ્બત નકશબંદિયા કે હુસૂલ કી બશારત ભી મિલ ગઈ, મગર વો જલ્દ હી વફાત પા ગએ, તો હઝરત ફરમાતે હૈં કે મૈંને સોચા કે ઉમ્ર છોટી હૈ કિસી બળે કે સાએ કે બગૈર

નહીં રેહ સકતા હું ઈસ લિએ કિસી બળે કા સહારા લેના ચાહિયે ઔર ફિર મિયાંજી નૂર મુહમ્મદ જન્જાન્વી રહેમતુલ્લાહ અલૈહ કી તરફ રુજૂ કિયા ફિર ઉન સે જા કર સિલસિલા આલિયા ચિશતિયા મેં બૈઅત કી યે ઉન કી બૈઅતે સાનિયા થી, તો નિસ્બતે નકશબંદિયા કા યે ફૈઝ ઈધર સે મિલા થા ઔર નિસ્બતે ચિશતિયા કા ફૈઝ મિયાંજી નૂર મુહમ્મદ રહેમતુલ્લાહ અલૈહ સે મિલા અલ્લાહ ને ફિર ઉન કો મરજુલ બહરૈન બના દિયા, દોનોં નિસ્બતેં અલ્લાહ ને ઉન કો અતા ફરમા દીં બલ્કે હમારે અકાબેરીન ઉલમા દેવબંદ મેં યે ફૈઝ દો તરીકે સે આયા હઝરત હાજી સાહબ કે ઝરિયે સે (ઔલિયા નકશબંદિયાં કી ઈત્તેબાએ સુન્નત દેખિયે ઔર મશાઈખે ચિશ્ત કા ઈશ્ક દેખિયે, યે દોનોં નિસ્બતેં ઉન કે અંદર થીં ઔર યે બળી મુશ્કિલ બાત હોતી હૈ કે ઈશ્ક ભી હો ઔર ઈત્તેબાએ સુન્નત ભી હો)

વસ્લ કા લુત્ફ યહી હૈ કે રહે હોશ બજા
દિલ ભી કાબુ મેં રહે પહેલુ મેં દિલદાર ભી હો

તો ઈન હઝરાત મેં એક તરફ ઈશ્ક ઔર દૂસરી તરફ ઈત્તેબાએ સુન્નત

દર કફ જામે શરીઅત દર કફ સંદાને ઈશ્ક
હર હવસનાક નદાનદ જામો સંદાં બાખ્તન

તો એક તો હઝરત હાજી સાહબ રહેમતુલ્લાહ અલૈહ કે ઝરિયે સે યે દોનોં નેઅમતેં મિલીં ઔર એક હદીસ કે રાસ્તે સે, દેખિયે અકાબેરીને ઉલમાએ દેવબંદ કો જો હદીસ કા ફૈઝ મિલા વો હઝરત શાહ વલિય્યુલ્લાહ મુહદ્દિસે દેહલવી રહેમતુલ્લાહ અલૈહ કે ઝરિયે સે મિલા. ઈસી તરહ શાહ અબ્દુલ ગની મુજદેદી રહેમતુલ્લાહ અલૈહ કે વાસ્તે સે, તો ઈધર ઈલ્મી રાસ્તે સે ભી દો તરહ

સે ફૈઝ મિલા કે જો પઢાને વાલે ઉસ્તાદ હૈં વો નકશબંદી ભી હૈં ઔર હદીસ કે ઉસ્તાદ ભી હૈં, ઈસ લિએ ઈત્તેબાએ સુન્નત મેં હમારે અકાબેરીન ઉલમાએ દેવબંદ ઈમતિયાઝી શાન રખતે હૈં, લેહાઝા હમેં ભી ચાહિયે કે હમ ઝિક્ર કી કસરત કરેં.

તરીકા ઝિક્રે કલ્બી

યે ઝિક્ર જિસ કો ઝિક્રે કલ્બી કહેતે હૈં ઈસ કે કરને કા તરીકા બહોત આસાન હે ઈસ લિએ કે જવાન ઔર બૂઢે કા ભી ફર્ક નહીં, ઈસ તરીકા પર ઝિક્ર કરતે કરતે ઈતના મલ્કા હો જાતા હે કે ફિર ઈન્સાન અલ્લાહ કા ઝિક્ર કસરત સે કરતા રહેતા હૈ.

એક બાત યાદ રખિયે કે ઈન્સાન કો અલ્લાહ રબ્બુલ ઈઝઝત ને ઐસા મલ્કા દિયા હે કે યે એક વકત મેં દો બાતેં સોચ રહા હોતા હૈ, પી ભી રહા હોતા હે દોસ્તોં કી બાતેં ભી કર રહા હૈ મગર ઉસ કે દિમાગ મેં તસલસુલ કિસી ઔર ચીઝ કા ચલ રહા હૈ, યા દૂસરી મિસાલ કે દફતર જાને કે લિએ ઘર સે નિકલા ઔર ચલતે વકત કિસી બાત પર ઉસ ને અપની બીવી કો ડાંટ પિલા દી, કિસી ભી ગલતી યા કોતાહી પર ઐસા કર દિયા, અબ યે બીવી સારે દિન ઘર કે કામ તો કરેગી મગર ઉસ કે દિલ મેં વહી અલ્ફાઝ ઘૂમતે રહેંગે કે "યે કેહ ગયા હૈ" તો માલૂમ હુવા કે દુનિયા કા કામ કાજ કરતે વકત ભી ઈન્સાન કા દિમાગ કિસી ઔર તરફ લગા રહેતા હૈ ઈસી ચીઝ કા નામ ઝિક્ર હે, અગર યે તસવ્વુલ દુનિયા કી ચીઝોં કે બજાય અલ્લાહ કી તરફ લગ જાએ તો યે અલ્લાહ તઆલા કી યાદ કહેલાએગી, ઔર યે સબ બહોત આસાન હૈ, અલ્લાહ વાલે એક લમ્હા ભી અલ્લાહ કો નહીં ભૂલતે

હત્તા કે યૂં ફરમાયા હૈ

દસ્ત બકાર દિલ બયાર

હાથ કામ કાજ મેં મશગૂલ ઔર દિલ અલ્લાહ કી યાદ મેં મસરૂફ હોના ચાહિયે, હમારે હઝરાત નકશબંદિયા યહી ફરમાતે હૈં કે તુમ યે કૈફિયત હાસિલ કર લો કે હાથ કામ કાજ મેં લગે હોં ઔર દિલ અલ્લાહ કી યાદ મેં લગા હો ઔર જબ યે ચીઝ હાસિલ હો જાએ તો ફિર પૂરી ઝિંદગી ઝિક્ર મેં ગુઝર જાતી હૈ. ઈસ લિએ ઈસ ઝિક્ર કા કરના બહોત આસાન હૈ, અભી હમ થોળી દેર કે લિએ વહી ઝિક્ર (મુરાકેબા) કરેંગે.

ઈસ કા તરીકા યે હૈ કે હમને સારી દુનિયા સે તવજ્જોહ હટા કર અલ્લાહ કી તરફ ધ્યાન કરના હૈ અબ તવજ્જોહ હટાને કે લિએ ઈન્સાન કો આંખેં બંદ કરકે મુતવજ્જે હો કર બૈઠના પળતા હૈ, હાલાંકે આંખેં બંદ કરના શર્ત નહીં હૈ કયૂંકે મશાઈખ કી આંખે ઝિક્ર કે વકત ખુલી હોતી હૈં ઔર ફિર ભી ઝિક્ર હો રહા હોતા હૈ, લેકિન મુબ્તદી કે લિએ ઉસ કો સિખાને કે લિએ ઉસ કો બતાના પળતા હૈ કે ભઈ યકસૂઈ હાસિલ કરને કે લિએ તુમ ઝરા આંખેં બંદ કરકે બૈઠો, વરના આંખેં બંદ કરના ઝરૂરી નહીં હૈ, બલ્કે કહેતે હૈં સર કો જુકા લો, યે ભી ઝરૂરી નહીં, યહાં તક કે બૈઠના ભી ઝરૂરી નહીં યે ખળે હુવે ભી હો સકતા હૈ, લેટે હુવે ભી હો સકતા હૈ મગર ઈબ્તેદા મેં મશ્ક કરાને કી ખાતિર જૈસે પહાળે યાદ કરાને હોતે હૈં, ઈસ કા યે ખાસ તરીકા હોતા હૈ, ઈસ તરીકે પર યાદ કરાતે હૈં તો યૂં સમજ લીજિયે યે ભી એક દવા કી માનિંદ હૈ મશ્ક કી માનિંદ હૈ, કે ભઈ બૈઠ જાઈયે, યકસૂઈ કે લિએ આંખોં કો બંદ કર લો, સર કો જુકા લો, દિલ કી તરફ ધ્યાન હો બલ્કે હમારે મુશાઈખ ને ફરમાયા કપળા હો તો

અપને સર પર કપળા ભી ડાલ લેં, કયૂં? હદીસે પાક સે ઈસ કા સુબૂત મિલતા હૈ, નબી પર બાઝ ઔકાત વહી ઉતરતી થી આપ સલ્લલ્લાહુ અલૈહિ વસલ્લમ સર પર કપળા ડાલ લેતે ઔર ઈસ કપળે કો અપના કફન સમજેં કે જિસ તરહ આજ મૈં અપના કપળા લે રહા હું એક વકત આએગા કે મુજે કફન પહેના દિઆ જાએગા, આંખેં બંદ કરતે હુવે સોચેં કે આજ ઈખ્તિયાર સે બંદ કર રહા હું એક વકત આએગા કે બગૈર ઈખ્તિયાર કે બંદ હો જાએંગી, તાકે તવજ્જોહ ઈલલ્લાહ, રુજૂ ઈલલ્લાહ હો તો ઈસ હાલ મેં ઈન્સાન બૈઠે, યે અપના મુહાસેબા હૈ حَاسِبُوْا قَبْلَ اَنْ تُحَاسَبُوْا "અપના મુહાસેબા કરો ઈસ સે પહેલે કે તુમ્હારા મુહાસેબા કિયા જાએ" સારી દુનિયા કે ખયાલાત કો અપને ઝહેન સે નિકાલ દે, બસ એક ચીઝ કો સિર્ફ ઝહેન મેં રખે કે અલ્લાહ રબ્બુલ ઈઝઝત કી રહેમત આ રહી હૈ મેરે દિલ મેં સમા રહી હૈ, ઔર મેરે દિલ કી સિયાહી દૂર હો રહી હૈ ઔર મેરા દિલ કેહ રહા હૈ અલ્લાહ! અલ્લાહ! અલ્લાહ! ઔર જબ મેરા દિલ પુકાર રહા હૈ તો મૈં ઉસ કો સુન રહા હું, યાની આપ કો અલ્લાહ અલ્લાહ પઢના નહીં હૈ કે મુરાકેબા મેં બૈઠ કર આપ અલ્લાહ અલ્લાહ પઢેં, ઔર મુસલસલ તેઝ સાંસ ભી નહીં લેના હૈ, જિસ્મ કો હરકત ભી નહીં દેની, ખામોશ ચુપચાપ રહેના હૈ, જૈસે કોઈ કિસી કી યાદ મેં મગન હોતા હૈ, ગુમ હોતા હૈ, યૂં સમજિયે કે આપ અલ્લાહ કી યાદ મેં ગુમ હો ગએ હૈં ઔર તરીકા યહી કે સારી દુનિયા કે ખયાલાત નિકાલ કર ઈસ તરહ બૈઠ કર ધ્યાન અલ્લાહ કી તરફ જમાએં કે અલ્લાહ રબ્બુલ ઈઝઝત કી રહેમત આ રહી હૈ, મેરે દિલ મેં સમા રહી હૈ, મેરે દિલ કી સિયાહી દૂર હો રહી હૈ, ઔર મેરા દિલ અલ્લાહ અલ્લાહ પુકાર રહા હૈ, મૈં ઈસે

સુન રહા હું.

શુરૂ શુરૂ મેં ઈસ દિલ સે કોઈ આવાઝ સુનાઈ નહી દેગી, મહેસૂસ હોગા કે યે દિલ પથ્થર કે માનિંદ હૈં લેકિન

اَنَا عِنْدَ ظَنِّ عَبْدِیْ بِیْ (હદીસ) "મૈં બંદે કે સાથ વહી મામલા કરતા હું જૈસા વો મેરે સાથ ગુમાન કરતા હૈ, જબ આપ રોઝાના ઈસ ગુમાન મેં બૈઠેંગે કે દિલ અલ્લાહ કેહ રહા હૈ તો વાકઈ દિલ અલ્લાહ અલ્લાહ કરને લગેગા.

ઝિક્રે કલ્બી કી એક મિસાલ

અબ ઈસ કી એક મિસાલ બતાતે હૈં યે જો ઈસ્પીકર લગે હુવે હૈં જિન સે આપ આવાઝ સુનતે હૈં કયા ઈન કે અંદર કોઈ ઝિંદા ચીઝ હોતી હૈ? નહીં ઈન કે અંદર એક પરદા હોતા હૈ, મકનાતીસી લહેરોં કે સાથ ફળફળાને સે વો પરદા હરકત કરતા હૈ, જિસમેં સે આવાઝ નિકલતી હૈ, લેહાઝા અગર એક બેજાન ચીઝ ફળફળા સકતી હૈ ઔર ઈસ મેં સે હમ આવાઝ સુન સકતે હૈં, અગર જાનદાર ચીઝ ફળફળાએગી તો કયા ઈસ મેં સે આવાઝ નહીં નિકલ સકતી, બસ ફર્ક ઈતના હૈ કે અલ્લાહ ને બંદે કે સાથ મુકય્યદ કર દિયા હૈ કે જિસ કા ઝિક્ર હોતા હૈ વહી સુન સકતા હૈ, દૂસરા નહીં સુન સકતા, અગર સબ સુન સકતે હોતે તો આજ હમ સબ ઝાકિર હોતે હમ અલ્લાહ વાલોં કે દિલ સે ઝિક્ર સુન લેતે, અલ્લાહ રબ્બુલ ઈઝઝત ને ઈસ કો ઝિક્ર ખફી બના દિયા

મિયાને આશિક વ માશૂક રમઝીસ્ત
કિરામન કાતેબીન રા હમ ખબર નીસ્ત

આશિક વ માશૂક મેં કુછ એૈસે ઈશારે હોતે હૈં કિરામન કાતેબીન કો ભી ઉનકી ખબર નહીં લગતી, તો ઉસ કો પરવરદિગાર ને છુપા લિયા હૈ અપની રહેમત સે, હદીસ

પાક મેં ઈસ કે લિએ ઝિક્રે ખફી કા લફઝ ઈસ્તેમાલ હુવા, ઝિક્રે સિર્રી કા લફઝ ઈસ્તેમાલ હુવા, ઝિક્રે ખામિલ ઔર ઝિક્રે કલ્બી કા લફઝ ઈસ્તેમાલ હુવા, યે ચાર અલ્ફાઝ ઈસ ઝિક્ર કે લિએ ઈસ્તેમાલ હુવે, ઈસ લિએ હઝરત શૈખુલ હદીસ રહેમતુલ્લાહ અલૈહ ને ભી ઈસ કો ઝિક્રે ખફી યાની ઝિક્રે કલ્બી કહા હૈ, ફઝાઈલે ઝિક્ર પઢિયે ઉસ મેં એક જગા ફરમાયા કે વો ઝિક્ર જિસ કો હફઝા (ફરિશ્તે) નહીં સુનતે ઉસ કો ઝિક્રે સિર્રી ઝિક્રે કલ્બી કહેતે હૈં, ઔર વો યહી હૈ કે યા તો ઉસ કા પતા ઉસ કો હોતા હૈ જો કર રહા હૈ યા ઉસ કો પતા હોતા હૈ જિસ કે લિએ કિયા જા રહા હૈ, દરમિયાન મેં ફરિશ્તે ભી હાઈલ નહીં હોતે "لِي مَعَ اللّٰهِ وَقْتٌ" જૈસે નબી કે લિએ એક વકત થા, ફરમાતે હૈં ઉસ વકત કોઈ મલાઈકા મુકર્રબ ભી દરમિયાન મેં દખલ નહીં દે સકતે થે, તો થોળી દેર કા યે ઝિક્ર ઈન્સાન કો અસ્બાબ સે હટા કર મુસબ્બેબુલ અસ્બાબ કી તરફ લગા દેતા હૈ, ઈસ લિએ તખ્લિયા ઈન્તેહાઈ ઝરૂરી હૈ, અલ્લાહ રબ્બુલ ઈઝઝત હમેં ભી અપની યાદ કી તૌફીક અતા ફરમાએ, ઔર હમારે દિલોં કો ભી અપની યાદ સે વાબસ્તા ફરમાએ, દિલ કી દુનિયા ભી અજીબ હૈ ઈસ કા ઝિક્ર ભી અજીબ હૈ.

وَاٰخِرُ دَعْوَانَا اَنِ الْحَمْدُ لِلّٰهِ رَبِّ الْعَالَمِيْنَ

بسم الله الرحمن الرحيم

خَيْرُكُمْ مَنْ تَعَلَّمَ الْقُرْآنَ وَعَلَّمَهُ

(رواه البخاری، ج ۲)

લઝઝતે કુર્આન

હઝરત કા યે બયાન જન્વરી ૨૦૦૧ કો ખાન્કાહ ઈમદાદિયા અશરફિયા, થાના ભવન મેં હુવા.

લઝઝતે કુર્આન

 ## ઈક્તેબાસ

عَنْ عُثْمَانَ عَنِ النَّبِيِّ صَلَّى اللّٰهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ " خَيْرُكُمْ مَنْ تَعَلَّمَ الْقُرْاٰنَ وَعَلَّمَهٗ " (رواه البخاری ج ۲، ص ۷۵۲، کتاب النکاح)

યે કુર્આન .... !
ઈન્સાનિયત કે લિએ દસ્તુરે હયાત હૈ
ઈન્સાનિયત કે લિએ મન્શૂરે હયાત હૈ
ઈન્સાનિયત કે લિએ ઝાબ્તએ હયાત હૈ
બલ્કે પૂરી ઈન્સાનિયત કે લિએ આબે હયાત હૈ

હર લહેઝા હૈ મોમિન કી નઈ શાન નઈ આન
કિરદાર મેં ગુફતાર મેં અલ્લાહ કી બુરહાન
યે બાત કિસી કો નહીં માલૂમ કે મોમિન
કારી નઝર આતા હૈ હકીકત મેં હૈ કુર્આન

(હઝરત મૌલાના પીર ફકીર ઝુલ્ફિકાર અહમદ સાહબ
નકશબંદી મુદ ઝિલ્લુહૂ)

اَلْحَمْدُ لِلّٰہِ وَ کَفٰی وَسَلَامٌ عَلٰی عِبَادِہِ الَّذِیْنَ اصْطَفٰی اَمَّا بَعْدُ!

اَعُوْذُ بِاللّٰہِ مِنَ الشَّیْطٰنِ الرَّجِیْمِ، بِسْمِ اللّٰہِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ

اِنَّا عَرَضْنَا الْاَمَانَۃَ عَلَی السَّمٰوٰتِ وَالْاَرْضِ وَالْجِبَالِ فَاَبَیْنَ اَنْ

یَّحْمِلْنَھَا وَاَشْفَقْنَ مِنْھَا وَحَمَلَھَا الْاِنْسَانُ اِنَّہٗ کَانَ ظَلُوْمًا جَھُوْلًا

(پ ۲۲، سورہ احزاب، آیت ۷۲)

હમ ને યે અમાનત આસમાનોં ઔર ઝમીન ઔર પહાળોં કે સામને પેશ કી, સો ઉન્હોં ને ઈસ ઝિમ્માદારી સે ઈન્કાર કર દિયા ઔર ઈસ સે ડર ગએ ઔર ઈન્સાન ને ઈસ કો અપને ઝિમ્મે લે લિઆ વો ઝાલિમ હૈ જાહિલ હૈ.

فَقَالَ اللّٰہُ تَعَالٰی فِیْ مَقَامٍ آخَرَ

الٓرٰ کِتَابٌ اَنْزَلْنٰہُ اِلَیْکَ لِتُخْرِجَ النَّاسَ مِنَ الظُّلُمَاتِ اِلَی النُّوْرِ بِاِذْنِ

رَبِّھِمْ اِلٰی صِرَاطِ الْعَزِیْزِ الْحَمِیْدِ (پ ۱۳، سورہ ابراھیم، آیت ۱)

" الٓرٰ યે કુર્આન એક કિતાબ હૈ જિસકો હમને આપ પર નાઝિલ ફરમાયા હૈ તાકે આપ તમામ લોગોં કો ઉનકે પરવરદિગાર કે હુકમ સે તારીકિયોં સે નિકાલ કર રૌશની કી તરફ યાની ખુદાએ ગાલિબ સતૂદા સિફાત કી રાહ કી તરફ લાએં"

وَقَالَ اللّٰہُ تَعَالٰی فِیْ مَقَامٍ آخَرَ

اَللّٰہُ نَزَّلَ اَحْسَنَ الْحَدِیْثِ کِتٰبًا مُّتَشَابِھًا مَّثَانِیَ تَقْشَعِرُّ مِنْہُ جُلُوْدُ

الَّذِیْنَ یَخْشَوْنَ رَبَّھُمْ ثُمَّ تَلِیْنُ جُلُوْدُھُمْ وَقُلُوْبُھُمْ اِلٰی ذِکْرِ اللّٰہِ ذٰلِکَ

ھُدَی اللّٰہِ یَھْدِیْ بِہٖ مَنْ یَّشَآءُ وَمَنْ یُّضْلِلِ اللّٰہُ فَمَا لَہٗ مِنْ ھَادٍ (پ ۲۳،

سورہ زمر، آیت ۲۳)

“અલ્લાહ તઆલા ને બળા ઉમ્દા કામ નાઝિલ ફરમાયા હૈ જો એૈસી કિતાબેં કે બાહમ મિલતી જુલતી હૈ બાર બાર દુહરાઈ ગઈ હૈં, જિન સે ઉન લોગોં કી જો કે અપને રબ સે ડરતે હૈં બદન કાંપ ઉઠતે હૈં, ફિર ઉન કે બદન ઔર દિલ નર્મ હો કર અલ્લાહ કે ઝિક્ર કી તરફ મુતવજ્જે હો જાતે હૈં, યે કુર્આન અલ્લાહ કી હિદાયત હૈ, જિસ કો વો ચાહતા હૈ ઈસ કે ઝરિયે સે હિદાયત કરતા હૈ ઔર ખુદા જિસ કો ગુમરાહ કરતા હૈ ઉસ કા કોઈ હાદી નહીં”

فَقَالَ رَسُوْلُ اللّٰهِ صَلَّى اللّٰهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ

خَيْرُكُمْ مَنْ تَعَلَّمَ الْقُرْاٰنَ وَعَلَّمَهٗ (رواه البخاری، ج ۲، ص ۷۵۲)

سُبْحَانَ رَبِّکَ رَبِّ الْعِزَّتِ عَمَّا يَصِفُوْنَ وَسَلَامٌ عَلَى الْمُرْسَلِيْنَ

وَالْحَمْدُ لِلّٰهِ رَبِّ الْعَالَمِيْنَ

اَللّٰهُمَّ صَلِّ عَلٰى سَيِّدِنَا مُحَمَّدٍ وَّعَلٰى اٰلِ سَيِّدِنَا مُحَمَّدٍ وَّبَارِکْ وَسَلِّمْ

اَللّٰهُمَّ صَلِّ عَلٰى سَيِّدِنَا مُحَمَّدٍ وَّعَلٰى اٰلِ سَيِّدِنَا مُحَمَّدٍ وَّبَارِکْ وَسَلِّمْ

اَللّٰهُمَّ صَلِّ عَلٰى سَيِّدِنَا مُحَمَّدٍ وَّعَلٰى اٰلِ سَيِّدِنَا مُحَمَّدٍ وَّبَارِکْ وَسَلِّمْ

કુર્આન મજીદ ફુરકાન હમીદ અલ્લાહ રબ્બુલ ઈઝઝત કા કલામ હૈ, અલ્લાહ કા પૈગામ ઈન્સાનિયત કે નામ, યે કિતાબે હિદાયત હૈ, ઈસકો કિતાબે ઈબાદત નહી કહા. هٰذَا هُدًى યે ફકત મુસલ્લે પર બૈઠના નહીં સિખાતી પૈદા હોને સે લે કર જન્નત મેં પહોંચને તક ઈન્સાન કો હર હર કદમ કી રહેબરી ઔર રહનુમાઈ કરતી હૈ, યે અલ્લાહ રબ્બુલ ઈઝઝત કા કલામ હૈ, ઈસ કા દેખના ભી ઈબાદત હૈ, ઈસ કા પઢના ભી ઈબાદત, ઈસ કા પઢાના ભી ઈબાદત, ઈસ કા યાદ કરના ભી ઈબાદત, ઈસ કા

સમજના ભી ઈબાદત, ઈસ કા સમજાના ભી ઈબાદત, ઈસ કા સુનના ભી ઈબાદત, ઔર ઈસ પર અમલ કરના દુનિયા કી સબસે બળી ઈબાદત, યે કિતાબ ઈન્સાનિયત કે લિએ દસ્તૂરે હયાત હૈ, ઈન્સાનિયત કે લિએ મન્શૂરે હયાત હૈ, ઈન્સાનિયત કે લિએ ઝાબ્તએ હયાત હૈ, બલ્કે પૂરી ઈન્સાનિયત કે લિએ આબે હયાત હૈ, યે અલ્લાહ રબ્બુલ ઈઝઝત કા કલામ હૈ. كَلَامُ الْمُلُوْكِ مُلُوْكُ الْكَلَامِ અરબી કા મકોલા હૈ કે જો બાદશાહોં કા કલામ હોતા હૈ, વો કલામોં કા બાદશાહ હુવા કરતા હૈ. યે અલ્લાહ રબ્બુલ ઈઝઝત કા કલામ હૈ.

કુર્આન પાક કી તિલાવત સબબે નુઝૂલે રહેમત

જિસ તરહ લોહે કો ખીંચને કા મકનાતીસ હોતા હૈ જહાં ભી મકનાતીસ હો લોહે કી ચીઝોં કો અપની તરફ ખીંચેગા કુર્આન મજીદ ફુરકાન હમીદ અલ્લાહ રબ્બુલ ઈઝઝત કી રહેમતોં ઔર બરકતોં કો ખીંચને કા મકનાતીસ હૈ اِذَا قُرِئَ الْقُرْاٰنُ ઔર જબ કુર્આન પઢા જાએ فَاسْتَمِعُوْا لَهٗ وَاَنْصِتُوْا તુમ ગૌર સે સુનો ઔર ખામોશ રહો

لَعَلَّكُمْ تُرْحَمُوْنَ (پ ۹، سورہ اعراف، آیت ۲۰۴)

"તાકે તુમ પર રહેમતે બરસાઈ જાએ" દલીલ કુર્આન સે કે જહાં સે ભી કુર્આન મજીદ પઢા જાતા હૈ અલ્લાહ રબ્બુલ ઈઝઝત કી રહેમતોં કી બારિશ હોતી હૈ કે યે મકનાતીસ હૈ જો અલ્લાહ રબ્બુલ ઈઝઝત કી રહેમતોં કો ખીંચતા હૈ, ઈસ સે દિલ મેં નૂરાનિયત આતી હૈ ઈન્સાન કે દિલ કી ઝુલ્મતેં છટ જાતી હૈં, અંદર કી બીમારિયાં, અંદર કે રોગ ખત્મ હો જાતે હૈં.

وَيَشْفِ صُدُوْرَ قَوْمٍ مُّؤْمِنِيْنَ وَاِذَا مَرِضْتُ فَهُوَ يَشْفِيْنِ، وَشِفَاءٌ" لِّمَا

فِی الصُّدُوْرِ، وَهُدًی وَّ رَحْمَةٌ" لِّلْمُؤْمِنِیْنَ، وَنُنَزِّلُ مِنَ الْقُرْاٰنِ مَا هُوَ
شِفَاءٌ" وَّ رَحْمَةٌ" لِّلْمُؤْمِنِیْنَ وَلَا یَزِیْدُ الظّٰلِمِیْنَ اِلَّا خَسَارًا، قُلْ هُوَ
لِلَّذِیْنَ اٰمَنُوْا هُدًی وَّشِفَاءٌ"

"ઔર બહોત સે મુસલમાનોં કે કુલૂબ કો શિફા દેગા" (پ ۱۰، سورہ توبہ، آیت ۱۴) "ઔર જબ મૈં બીમાર હોતા હું તો વહી મુજ કો શિફા દેતા હૈ" (پ ۱۹، سورہ شعراء، آیت ۸۰) "ઔર દિલોં મેં ઉન કે લિએ શિફા હૈ ઔર રહેનુમાઈ કરને વાલી હૈ ઔર રહેમત હૈ ઔર યે સબ બરકાત ઈમાન વાલોં કે લિએ હૈં" (پ ۱۹، سورہ یونس، آیت ۵۷) "ઔર હમ કુર્આન મેં ઐસી ચીઝેં નાઝિલ કરતે હૈં કે વો ઈમાન વાલોં કે હક મેં શિફા ઔર રહેમત હૈં ઔર ના ઈન્સાફિયોં કો ઈસસે ઔર ઉલ્ટા નુકસાન પળતા હૈ" (پ ۱۵، سورہ بنی اسرائیل، آیت ۸۲) "આપ કેહ દીજિયે કે યે કુર્આન ઈમાન વાલોં કે લિએ રહેનુમા ઔર શિફા હૈ" (پ ۲۴، سورہ حم سجدہ، آیت ۴۴)

સુબ્હાનલ્લાહ! યે નુસ્ખએ શિફા હૈ ઈસે પઢિયે ઔર ઈસ પર અમલ કીજિયે, بِسْمِ اللّٰهِ કી ب સે પઢતે જાઈયે ઔર وَالنَّاسِ કી س તક પઢ લીજિયે સર કે બાલોં સે લે કર અમલ શુરૂ કીજિયે ઔર પાઓં કે નાખુનોં તક અમલ કર લીજિયે, જિસ તરહ કુર્આન ઈઝઝત વાલી કિતાબ હૈ, ઈસી તરહ અલ્લાહ તઆલા ઉસ બંદે કો ભી બા ઈઝઝત બના દેતે હૈં જો કુર્આન પાક સે વાબસ્તા રહેતા હૈ.

કુર્આન જિસને ઈઝઝત બખ્શી

હઝરત હાજી ઈમ્દાદુલ્લાહ સાહબ રહેમતુલ્લાહ અલૈહ, હઝરત હકીમુલ ઉમ્મત મૌલાના અશરફ અલી થાન્વી રહેમતુલ્લાહ અલૈહ, ઈન કો પૂરી દુનિયા મેં કુબૂલિયત કયૂં મિલી? ઈસ કુર્આન કે સદકે મેં, ઉન કી

ઝિંદગી બિલકુલ ઈસ કે મુતાબિક થી, ઉન્હોં ને ઈસ કે સાએ મેં ઝિંદગી ગુઝારી, ઈસકે સાએ કી વજા સે અલ્લાહ રબ્બુલ ઈઝઝત કે યહાં કુબૂલિયત પા ગએ, કુર્આન કો ભી ઈઝઝત મિલી ઔર અલ્લાહ ને અપને ઈન બંદોં કો ભી ઈઝઝત દી, આજ દેખો કહાં કહાં સે દુનિયા ઉનકી ઈસ જગા કો દેખને કે લિએ હાઝિર હોતી હૈ, હમ લોગ અમેરિકા મેં રહેતે હૈં, વહાં પર લોગોં કે દિલોં મેં શૌક રહેતા હૈ, કે ઈસ જગા કો આ કર દેખેં, યે કિસ લિએ? ઈસ કુર્આન ને ઉન કો ઈઝઝતેં દીં ઔર યે દસ્તૂર હૈ, ઈસી તરહ હર દૌર ઔર હર ઝમાને મેં જો ઈન્સાન ભી કુર્આની તાલીમાત કે મુતાબિક ઝિંદગી બનાએગા અલ્લાહ રબ્બુલ ઈઝઝત ઉસ કો ચાર ચાંદ લગાએંગે હમારે પાસ યે નુસ્ખા મૌજૂદ હૈ.

કુલૂબે લઝઝત સે ના આશના

ઈસ કો પઢને કા અપના એક મઝા હૈ લેકિન હર બંદા ઈસ કે મઝે સે વાકિફ નહીં હૈ, યાદ રખના જિસ તરહ કિસી કો નઝલા ઝુકામ હો ગયા હૈ, ઈસી તરહ જિસ કો ગુનાહોં કા નઝલા ઝુકામ હોતા હૈ ઉસ કો ભી કુર્આન પાક કી લઝઝત કા પતા નહીં ચલતા, વો પઢતા તો હૈ અલ્ફાઝ ઉસ કી ઝબાન પર આતે હૈં મગર દિલ મેં મઝા નહીં આતા, અગર કોઈ ચાહે કે ઈસ કા મઝા નસીબ હો તો વો ઝરા ગુનાહોં કો છોળ કર દેખે, અલ્લાહ તઆલા ફરમાતે હૈં لَا يَمَسُّهُ إِلَّا الْمُطَهَّرُوْنَ (پ ٢٧، سورہ واقعہ، آیت ٧٩)

"ઉનકો બજુઝ ફરિશ્તોં કે કોઈ હાથ લગાને નહીં પાતા" ઈસ કુર્આન કો નહીં હાથ લગા સકતે મગર વહી જો પાક હોતે હૈં, ઈસ કે એક ઝાહિરી માની તો યે કે જો ઝાહિર મેં પાક હોં વો ઈસ કો હાથ લગાએં, ઔર દૂસરા માની યે

કે જો ગુનાહોં સે નાપાક હોતે હૈં વો કુર્આન કે લુત્ફ ઔર મઝે કો નહીં હાસિલ કર પાતે હૈં, જો ગુનાહગાર હોતા હૈ ઔર ગફલત કી ઝિંદગી ગુઝારને વાલા હોતા હૈ વો કુર્આન કે લુત્ફ સે ના આશના હોતા હૈ, ઉસ કો પતા નહીં ચલતા, ઈસ કે મઝે સહાબા કિરામ સે પૂછિયે, સારી સારી રાત તહજ્જુદ કી નમાઝ મેં કુર્આન પઢા કરતે થે, સય્યિદા ફાતિમતુઝ ઝોહરા રદિયલ્લાહુ તઆલા અન્હા ને દો રકાત કી નિય્યત બાંધી, કુર્આન પઢતી રહીં પઢતી રહીં, દેખા કે અઝાન હોને કા વકત હૈ લેહાઝા દુઆ માંગને કે લિએ હાથ ઉઠાએ ઔર રોને બૈઠ ગઈ કે અય અલ્લાહ! મૈંને તો દો હી રકાત કી નિય્યત બાંધી થી તેરી રાત કિતની છોટી હૈ દો રકાત હી મેં ખત્મ હો ગઈ, ઉનકો રાતોં કે છોટા હોને કા શિકવા હોતા થા કે રાત છોટી હોતી હૈ, કુર્આન પઢતે હુવે ગુઝાર દેતે થે ઐસા લુત્ફ ઔર મઝા મિલતા થા "સુબ્હાનલ્લાહ" અલ્લાહ કી અજીબ ઉન પર રહેમતેં થીં, તહજ્જુદ કે વકત અગર કોઈ મદીના તય્યિબા કી ગલિયોં મેં ચલતા તો હર ઘર મેં કુર્આન પઢને કી આવાઝ યૂં મહેસૂસ હુવા કરતી થી જૈસે શહેદ કી મખ્ખિયોં કે ભિન ભિનાને કી આવાઝ હુવા કરતી હૈ.

એક સહાબી જિનકા કુર્આન સુનને કી ખ્વાહિશ રબ ને કી

ઉબઈ ઈબ્ને કઅબ રદિયલ્લાહુ તઆલા અન્હુ એક સહાબી હૈં "સુબ્હાનલ્લાહ" અલ્લાહ કા કલામ પઢ રહે થે કે નબી સલ્લલ્લાહુ અલૈહિ વસલ્લમ તશરીફ લાએ, જબ આપ કરીબ આએ તો વો ખામોશ હો ગએ, મહેબૂબ ને ફરમાયા ઈબ્ને કઅબ કુર્આન પઢો! અર્ઝ કિયા અય અલ્લાહ કે નબી યે આપ પર ઉતરા, મૈં આપ કે સામને

પઢૂં? ફરમાયા હાં મુજે એસા હી હુકમ દિયા ગયા હૈ, વો ભી બળે સમજદાર થે, પહેચાન ગએ કે ઉપર સે હુકમ આયા હૈ ફરમાને લગે, اللّٰهُ سَمَّانِي "અય અલ્લાહ કે મહેબૂબ કયા અલ્લાહ તઆલા ને મેરા નામ લે કર કહા હૈ? નબી સલ્લલ્લાહુ અલૈહિ વસલ્લમ ને ફરમાયા

نَعَمْ اللّٰهُ سَمَّاكَ અલ્લાહ ને તેરા નામ લે કર કહા કે ઈબ્ને કઅબ સે કહો કુર્આન પઢે, મહેબૂબ આપ ભી સુનેંગે ઔર મૈં (પરવરદિગાર) ભી સુનૂંગા, કૈસી મોહબ્બત સે કુર્આન પઢતે હોંગે કે જિન કે કુર્આન કે સુનને કી ખ્વાહિશ રહેમાન કી તરફ સે હુવી થી.

તેરે રોને ને ફરિશ્તોં કો ભી રુલા દિયા

એક સહાબી તહજ્જુદ મેં કુર્આન પઢતે હુવે રો પળે, નબી સલ્લલ્લાહુ અલૈહિ વસલ્લમ કી ખિદમત મેં જબ હાઝિર હુવે આપ સલ્લલ્લાહુ અલૈહિ વસલ્લમ ને ફરમાયા "તેરે કુર્આન કે પઢને ઔર રોને ને અલ્લાહ કે ફરિશ્તોં કો ભી રુલા દિયા" સુબ્હાનલ્લાહ, ઉન કો રોતા દેખ કર અલ્લાહ કે ફરિશ્તોં કો ભી રોના આ ગયા, ઉન કો કુર્આન પાક કા એસા મઝા ઔર લુત્ફ આયા કરતા થા કે તીર લગ રહે હૈં, ઔર નમાઝ પઢ રહે હૈં, ઔર ફિર અપને સાથી કો જગા કર એક સહાબી કહેતે હૈં કે અગર મુજે અપને ફર્ઝે મન્સબી મેં કોતાહી કા ડર ના હોતા તો મૈં તીરોં પર તીર ખાતા રહેતા, લેકિન સુરેહ કહફ મુકમ્મલ પઢે બગૈર નમાઝ ખત્મ ના કરતા, તો ઉન કો તીર લગતે થે ફિર ભી ઉનકા દિલ ચાહતા થા કે સુરેહ કહફ મુકમ્મલ પઢ લેં, ઔર હમારા હાલ યે હૈ કે કરીબ સે મચ્છર ભી ગુઝર જાએ તો નમાઝ કી સારી કૈફિયત ખત્મ હો જાતી હૈ, તો કુર્આન કરીમ કી એક લઝઝત હૈ, અપના એક

લુત્ફ હે.

કુર્આન સુન કર દહેરિએ રો પળે

આપ ને નામ સુના હોગા મિસર કે મશહૂર કારી અબ્દુલ બાસિત અબ્દુસ્સમદ કા, લોગ ઉન કી કેસિટેં ભી સુનતે હૈં, એક મરતબા ઈસ આજિઝ ને અમેરિકા કા દૌરા કિયા ઉસ મેં કારી અબ્દુલ બાસિત અબ્દુસ્સમદ ભી થે, વો કુર્આન પાક કી તિલાવત કરતે થે ઔર આજિઝ કભી ઈંગ્લિશ મેં કભી ઉર્દુ મેં જૈસા મજમા હોતા વૈસા બયાન કર દેતા થા ઔર આપ કો પતા હી હૈ વો કૈસા કુર્આન પઢતે થે, કિસી ને ઉનસે પૂછા કે કારી સાહબ આપ ઈતના કુર્આન પાક પઢતે હૈં, આપને કુર્આન પાક કા કોઈ મોજઝા દેખા, વો કહેને લગે મૈંને કઈ મોજઝે દેખે, અર્ઝ કિયા હમેં ભી સુના દીજિયે! તો ઉન્હોં ને નામ લિયા કે એક મરતબા હમારે મુલ્ક કે બળે સદર કો રૂસ જાના પળા કોઈ અપના કામ હોગા. વહાં કે હુક્કામ ને ઉન સે મીટિંગ કે બાદ કહા કયા મુસલમાન બને ફિરતે હો, છોળો ઈસ મુસલમાની કો હમારી તરહ બન જાઓ, હમ તુમ્હારી મદદ કરેંગે તુમ તરક્કી યાફતા કૌમોં મેં શામિલ હો જાઓગે, ઉસ કે આગે સદર સે બાત કરને કી કોશિશ તો કી લેકિન બાત ના બન પળી, દો તીન સાલ કે બાદ ફિર ઉન કા જાના હુવા (કારી સાહબ કહેતે હૈં) મુજે ઈત્તેલા મિલી કે સદર સાહબ ચાહતે હૈં કે તુમ ભી "માસ્કો" ચલો, ફરમાયા યે સુન કર મૈં બળા હૈરાન કે અબ્દુલ બાસિત કી ઝરૂરત પળે અરબ મેં, ઈમારાત મેં , પાકિસ્તાન મેં, હિંદુસ્તાન મેં જહાં જહાં મુસલમાન હોતે હૈં વહાં, રૂસ મેં તો કાફિર દીન વ મઝહબ કો માનતે હી નહીં, દહેરિયે હૈં વહાં મેરી કયા ઝરૂરત પળી, લેકિન મૈંને તૈયારી કી ઔર સાથ ચલ પળા,

કહેને લગે વહાં ઉન કી મીટિંગ હુવી, મીટિંગ કે બાદ કારી સાહબ કે બારે મેં સદર સાહબ ને કહા યે મેરે દોસ્ત હૈં યે આપકે સામને કુછ પઢેંગે, કારી સાહબ ને કહા કે મુજે ઈશારા મિલા મૈંને તો પઢના શુરૂ કર દિયા, ઔર પઢા ભી કયા

طٰهٰ مَا اَنْزَلْنَا عَلَيْكَ الْقُرْاٰنَ لِتَشْقٰى اِلَّا تَذْكِرَةً لِّمَنْ يَّخْشٰى (پ ١٦، سوره طٰه)

"તાહા હમને આપ પર કુર્આન મજીદ ઈસ લિએ નહીં ઉતારા કે આપ તકલીફ ઉઠાએં બલ્કે ઐસે શખ્સ કી નસીહત કે લિએ ઉતારા હૈ જો અલ્લાહ સે ડરતા હો"

કહેતે હૈં દો રુકૂઅ મૈંને પઢી ઔર ઈન દો રુકૂઅ મેં વો આયતેં ભી પઢીં

اِنَّنِىْٓ اَنَا اللّٰهُ لَآ اِلٰهَ اِلَّآ اَنَا فَاعْبُدْنِىْ وَاَقِمِ الصَّلٰوةَ لِذِكْرِىْ

(پ ١٦، سوره طٰه، آيت ١٤)

"મૈં હી અલ્લાહ હું મેરે સિવા કોઈ માબૂદ નહીં તુમ મેરી હી ઈબાદત કિયા કરો ઔર મેરી હી યાદ કી નમાઝ પઢા કરો". ઈન આયતોં કો સુન કર કિસી દૌર મેં હઝરત ઉમર રદિયલ્લાહુ તઆલા અન્હુ ભી ઈમાન લે આએ થે, કહેતે હૈં જબ મૈંને દો રુકૂઅ પઢે ઔર સર ઉઠાયા, તો મૈંને કુર્આન મજીદ કા મોજઝા અપની આંખોં સે દેખા કે સામને બૈઠે હુવે દહેરિયોં મેં સે ચાર બંદે ઐસે થે જો આંસુઓં સે રો રહે થે, કહેને લગે સબ હૈરાન હો ગએ, હમારે સદર સાહબ ને પૂછા કે આપ કયૂં રો રહે હો? કહેને લગે હમેં તો પતા નહીં ઈસ ને કયા પઢા હૈ લેકિન ઈસ કે પઢને મેં તાસીર ઐસી થી કે દિલ હમારે મોમ હો ગએ, ઔર આંખોં મેં આંસૂ આ ગએ, ફરમાતે હૈં કે મૈંને કુર્આન પાક કા યે મોજઝા દેખા કે જો ઉસે માનતે નહીં, જાનતે નહીં,

કુર્આન અગર ઉનકે સામને પઢા જાએ તો ઉન કે સીનોં મેં ભી ઉતરતા ચલા જાતા હૈ, ઉન કે દિલોં મેં ભી અસર પૈદા કરતા હૈ.

કુર્આન ને ઈન્સાન કી શાન બઢા દી

મેરે દોસ્તો ! દરિયાઓં કે રાસ્તે કભી કિસી ને બનાએ! દરિયાઓં કા રાસ્તા કોઈ નહીં બનાતા, દરિયા અપના રાસ્તા ખુદ બનાતા હૈ, યે કુર્આન મજીદ ભી અલ્લાહ કી રહેમત કા વો દરિયા હૈ જો સીનોં મેં અપને રાસ્તે ખુદ બના લિયા કરતા હૈ, ઈસ લિએ ભેજા ગયા કે હમેં ઈઝઝતેં મિલેં, દેખિયે કુર્આન મજીદ કી જિલ્દ કા ગત્તા ઉસ કે ઉપર કુછ નહીં લિખા હોતા ઔરાક કે ઉપર લિખા હુવા હોતા હૈ, લેકિન ફિકા કા મસ્અલા હૈ કે નાપાક આદમી જિસ તરહ લિખે હવે કાગઝ કો હાથ નહીં લગા સકતા ઈસી તરહ ઈસ ગત્તે કો ભી હાથ લગા નહીં સકતા હૈ, અબ અગર કોઈ પૂછે કે જી ગત્તે પર તો કુછ નહીં લિખા ઈસ કો ક્યૂં હાથ નહીં લગા સકતે? તો મુફતી હઝરાત ને ઈસકા જવાબ દિયા કે અગરચે ઈસ પર કુછ નહીં લિખા મગર ઈસકો સી કર કુર્આન કરીમ કે સાથ યકજા કર દિયા હૈ, નથી કર દિયા હૈ, ઈસ કા હિસ્સા બના દિયા હૈ, ઈસ લિએ અબ ઈસ કા હિસ્સા બનને કી વજા સે ઈસ ગત્તે કી શાન બઢ ગઈ, નાપાક આદમી ઈસ કો ભી હાથ નહીં લગા સકતા, મેરે દોસ્ત અગર બે કીમત ગત્તા કુર્આન કે સાથ નથી હોતા હૈ, ઉસ કી શાન બઢ જાતી હૈ તો ઈન્સાન હો કર કુર્આન કે સાથ નથી હોગા અલ્લાહ તઆલા તેરી શાન ક્યૂં નહીં બઢાએંગે, ઈસ લિએ યે કુર્આન હમેં ઈઝઝતેં દેને કે લિએ આયા હૈ.

અમીરુલ મોમિનીન કૈસે બને?

બાત ખત્મ કરના ચાહતા હું હઝરત ઉમર રદિયલ્લાહુ તઆલા અન્હુ મક્કા મુકર્રમા કે અંદર પહાળી પર ચઢ રહે હૈં, દોપહેર કા વકત હૈ ચિલચિલાતી ધૂપ હૈ, પીછે પૂરી ફૌજ હૈ, એક જગા ખળે હો ગએ ઔર વાદી મેં દેખના શુરૂ કર દિયા, સહાબા ભી ખળે હો ગએ, સબ કો પસીના આ રહા હૈ, કોઈ સાયા ભી નહીં ઔર મક્કા મુકર્રમા કી ધૂપ તો આપ કો પતા હી હૈ કૈસી હોતી હૈ? એક સહાબી ને પૂછા કે હઝરત કયૂં ખળે હૈં ? આપ કી વજા સે પૂરી ફૌજ પરેશાન હૈ, વો કહેને લગે કે મૈં ઈસ વાદી કો દેખ રહા હું જહાં અપને લળકપન મેં ઉંટ ચરાને કે લિએ આયા કરતા થા ઔર મુજે ઉંટ ચરાને કા સલીકા ઔર તરીકા નહીં આતા થા, ઔર મેરે ઉંટ ખાલી પેટ ઘર જાતે તો મેરા વાલિદ મુજે કોસતા થા, ડાંટતા થા, કહેતા થા કે ઉમર તુ કયા ઝિંદગી ગુઝારેગા? તુજે તો ઉંટ ભી ચરાને નહીં આતે હૈં, ઉસ વકત કો યાદ કર રહા હું, જબ મુજે ઉંટ ચરાને નહીં આતે થે, ઔર આજ ઈસ વકત કો યાદ કર રહા હું જબ ઈસ્લામ ઔર કુર્આન કે સદકે અલ્લાહ ને ઉમર કો અમીરુલ મોમિનીન બના દિયા હૈ, ઈસ લિએ ફરમાયા إِنَّ اللّٰهَ يَرْفَعُ بِهٰذَا الْكِتَابِ أَقْوَامًا અલ્લાહ પાક ઈસ કુર્આન કે ઝરિયે કૌમોં કો બુલંદી અતા ફરમાતે હૈં, જો ભી ઈસ પર અમલ કરેગા અલ્લાહ તઆલા ઉસ કો બુલંદી અતા ફરમાએંગે.

ઈસ લિએ મેરે દોસ્ત.........

તેરે હાથ મેં હો કુર્આન
ઔર ફિર દુનિયા મેં રહે પરેશાન
ઔર તેરે હાથ મેં હો કુર્આન
ઔર તુ દુનિયા મેં ફિરે નાકામ

તેરે હાથ મેં હો કુર્આન
ઔર તુ દુનિયા મેં રહે ગુલામ

ગુલામી નફસ કી હો, શૈતાન કી હો, યા કિસી ઈન્સાન કી હો, ના ના હમેં કહેતા હૈ કે કુર્આન, ઔર મેરે માનને વાલે મુસલમાન

اِقْرَأْ وَرَبُّکَ الْاَکْرَمُ (پ ۳۰، سورہ علق، آیت ۳)

તુ પઢ કુર્આન, તેરા રબ કરેગા ઈકરામ

તેરા રબ તુજે ઈઝઝત ઔર વકાર દેગા, તેરે ઝાહિર વ બાતિન કો નિખાર દેગા

اَلرَّحْمٰنُ عَلَّمَ الْقُرْاٰنَ خَلَقَ الْاِنْسَانَ عَلَّمَهُ الْبَیَانِ

وَفِیْ مَقَامٍ اٰخَرَ " هَلْ جَزَاءُ الْاِحْسَانِ اِلَّا الْاِحْسَانُ فَبِاَیِّ اٰلَاءِ رَبِّکُمَا تُکَذِّبٰنِ

(پ ۲۷، سورہ رحمٰن)

"રહેમાન ને કુર્આન કી તાલીમ દી ઉસ ને ઈન્સાન કો પૈદા કિયા ઈસકો ગોયાઈ સિખાઈ, ભલા ગાયત ઈતાઅત કા બદલા બજુઝ ઈનાયત કે ઔર ભી કુછ હો સકતા હૈ, સો અય જિન વ ઈન્સ તુમ અપને રબ કી કૌન કૌન સી નેઅમતોં કે મુન્કિર હો જાઓગે.

તો કુર્આન યે ઈઝઝતેં દેને કે લિએ આયા હૈ હમ ઈસ કો અપને સીનોં સે લગાએં, સહાબા કિરામ ઈસી કુર્આન કો સીને સે લગા કર નિકલે ઔર ઈસી કુર્આન ને ઉન કી ઝિંદગિયોં કો બદલ દિયા થા.

ઉતર કર હિરા સે સુએ કૌમ આયા
ઔર એક નુસ્ખએ કીમિયા સાથ લાયા
વો બિજલી કા કળકા થા યા સૌતે હાદી
અરબ કી ઝમીં જિસ ને સારી હિલા દી

અરબોં કો હિલા કર રખ દિયા થા ઉન કી ઝિંદગિયાં બદલ કર રખ દી થીં વો ઈસ કુર્આન પાક કો સીનોં સે લગા કર

નિકલે, જિધર નિકલે કામયાબી ઉન કે કદમ ચૂમતી થી.

બાત કયા થી કે ના કૈસર વ કિસરા સે દબે
ચંદ વો લોગ થે ઉંટોં કે ચરાને વાલે
જિન કો કાફૂર પે હોતા થા નમક કા ધોકા
બન ગએ દુનિયા કી તકદીર બદલને વાલે

દુનિયા કી તકદીર કો બદલ કર રખ દિયા ઈસી કુર્આન કી વજા સે, તો કુર્આન મજીદ કે સાથ નથી હો જાઈયે, કારિએ કુર્આન બન જાઈયે, હાફિઝે કુર્આન બન જાઈયે, આલિમે કુર્આન બન જાઈયે, આમિલે કુર્આન બન જાઈયે, નાશિરે કુર્આન બન જાઈયે, દાઈએ કુર્આન બન જાઈયે, બલ્કે આશિકે કુર્આન બન જાઈયે.

નબી સલ્લલ્લાહુ અલૈહિ વસલ્લમ દુઆ માંગતે થે

اَللّٰهُمَّ اجْعَلِ الْقُرْاٰنَ رَبِيْعَ قَلْبِيْ

"અય અલ્લાહ કુર્આન કો મેરે દિલ કી બહાર બના દે" યે નબી કી મસનૂન દુઆ હૈ.

હર લહેઝા હૈ મોમિન કી નઈ શાન નઈ આન
કિરદાર મેં ગુફતાર મેં અલ્લાહ કી બુરહાન
યે બાત કિસી કો નહીં માલૂમ કે મોમિન
કારી નઝર આતા હૈ હકીકત મેં હૈ કુર્આન

જો ઈસ કો પઢ કર અમલ કરતા હૈ જિસ તરહ કુર્આન ઈઝઝત વાલી કિતાબ હૈ, વો બંદા ભી ઈઝઝત વાલા બન જાએગા, ઔર યહી વજા હૈ કે ઈસ કુર્આન પાક કી બદૌલત ઈસ જગા (થાના ભવન) કા નામ દુનિયા કે કોને કોને મેં ફૈલા હુવા હૈ.

દુનિયા કા આખરી મુલ્ક

ઈસ આજિઝ કો અલ્લાહ રબ્બુલ ઈઝઝત ને

અલ્હમ્દુ લિલ્લાહ દુનિયા કે ૪૨ મુલ્કોં મેં જાને કી તૌફીક અતા ફરમાઈ ઈસી દીન કી નિસ્બત સે, અમેરીકા ભી દેખા, અફ્રીકા ભી દેખા, જિસ કો દુનિયા કા આખરી કિનારા કહેતે હૈં ઉસ કો ભી દેખા વહાં પર એક દિન સાલ મેં ઐસા આતા હૈ કે સૂરજ એક તરફ સે આતા હૈ ગુરૂબ હોને કે લિએ ઔર ગુરૂબ હોને કે બજાય ફિર તુલૂ હોના શુરૂ હો જાતા હૈ, ઈસ મંઝર કો દેખને કે લિએ કઈ લાખ ટૂરિસ્ટ જમા હોતે હૈં, સાઈન્સદાનોં ને લિખ કર લગાયા કે યે દુનિયા કા આખરી કિનારા હૈ, અલ્હમ્દુ લિલ્લાહ ઈસ આજિઝ કો વહાં ભી અલ્લાહ ને પહોંચને કી તૌફીક અતા ફરમાઈ, દોસ્ત સાથ થે સમુન્દર થા, ઈસ આજિઝ ને સમુન્દર કે પાની મેં પાઓં ડાલ કર કહા અય અલ્લાહ! અગર પતા હોતા કે તેરી ઝમીન ઈસ સે ભી આગે હૈ તો તેરે નામ કો લે કર યે આજિઝ વહાં ભી પહોંચ જાતા જૈસે સહાબા કિરામ ને ફરમાયા થા.

મલેશિયા કે જંગલ દેખે અજીબો ગરીબ સુબ્હાનલ્લાહ યહાં આદમ ખોર દરખ્ત હૈં, ઈન કે ઈતને બળે બળે પત્તે હૈં કે કોઈ બંદા ઉન કે કરીબ જાએ તો વો લિપટ જાતે હૈં ઈન્સાન કા સાંસ બંદ હો કર ખત્મ હો જાતા હૈ, એક ફૂલ દેખા કાફી બળા કાફી મોટા શહેદ કી તરહ એક ચીઝ ઉસ કે અંદર હોતી હૈ, જબ પરિંદા ઉસ પર આ કર બૈઠતા હૈ ફૂલ બંદ હો જાતા હૈ ઔર વો પરિંદા ઉસ કી ગિઝા બન જાતા હૈ, કયા અલ્લાહ કી શાન હૈ, આપકો કયા બતાઉં દુનિયા કે સમુન્દરોં કી ભી સૈર કી, અલ્હમ્દુ લિલ્લાહ કાલે, ગોરે, અરબી, અજમી, સબ કો દેખા મગર એક બાત આપ કો બતાઉં વો યે કે યે "આજિઝ જહાં ભી ગયા વહાં પર કોઈ ના કોઈ ઉલમાએ દેવબંદ કા રૂહાની ફરઝંદ બૈઠા હુવા દીન કા કામ કરતા હુવા નઝર આયા"

યે હૈ કુર્આન જિસને ઈઝઝત દી, ઉન જગહોં કો જો અલ્લાહ રબ્બુલ ઈઝઝત ને ઈઝઝત બખ્શી ઈસ કુર્આન કી વજા સે, આપ કો પતા હૈ કહાં કહાં બયાનુલ કુર્આન પઢા જાતા હૈ? લેહાઝા અગર આપ ચાહતે હૈં કે ઈસ મરકઝ મેં રેહ કર તાલીમ પાએં, ઈઝઝતેં હાસિલ કરેં, તો જો પઢિયે ઉસ પર અમલ કીજિયે, જિસ તાલિબે ઈલ્મ ને યે સોચા કે મૈં અભી તો પઢ લૂં ઈકઠ્ઠા બાદ મેં અમલ કરૂંગા ઉસ કા કુછ પતા નહીં, વો શાયદ મરને કે બાદ હી અમલ કરેગા, યે શૈતાન કા ધોકા હૈ અભી ઈસી વકત ઈધર પઢિયે ઉધર અમલ કીજિયે, ઈધર કુર્આન મુકમ્મલ હુવા ઉધર અમલ મુકમ્મલ હોના ચાહિયે, ફિર દેખિયે અલ્લાહ રબ્બુલ ઈઝઝત કી કૈસી રહેમતેં આતી હૈં અલ્લાહ રબ્બુલ ઈઝઝત હમેં કુર્આન પાક પઢને કા શૌક અતા ફરમાએ, આમીન

યે કુર્આન મજીદ ઐસા હૈ કે જબ આદમી ઈસ કી લઝઝત સે વાકિફ હોતા હૈ તો ખાને પીને કી લઝઝત સે એક તરફ હો જાતા હૈ, દુઆ હૈ અલ્લાહ રબ્બુલ ઈઝઝત આપ કો દીન કી ખિદમત કે લિએ કુબૂલ ફરમા લે, આપ કે દિલ કે અંદર જો ભી નેક મકાસિદ હૈં ઉન કો પૂરા ફરમા દે આમીન યા રબ્બલ આલમીન.

وَاٰخِرُ دَعْوَانَا اَنِ الْحَمْدُ لِلّٰهِ رَبِّ الْعَالَمِيْنَ

જબ પે ઝિક્રુલ્લાહ કી તકરાર હો
દિલ મેં હર દમ હક કા ઈન્તેઝાર હો
ઈસ પે તુ કર લે અગર હાસિલ દવામ
ફિર તો બસ કુછ દિન મેં બેડા પાર હો

મજઝૂબ રહેમતુલ્લાહ અલૈહ

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ

وَذَرُوْا ظَاهِرَ الْاِثْمِ وَبَاطِنَهٗ

(پ ۸، سورہ انعام)

રબ્બે ગફ્ફાર કા ગુનેહગારોં સે પ્યાર

હઝરત કા યે બયાન ૧૨ જનવરી બરોઝ જુમ્આ બાદ નમાઝે ઈશા કાપોદ્રા કી મસ્જિદ મેં હુવા જિસ મેં કિબાર ઉલમા ઔર અવામ શરીક થે.

રબ્બે ગફ્ફાર કા ગુનેહગારોં સે પ્યાર

ઈકતેબાસ

ગુનાહ કા એક હી હલ કે ઈસે છોળ દિયા જાએ, અગર નહીં છોળેંગે તો યે ગુનાહ કી આદત ઔર પક્કી હોગી ઔર રાશિખ હોતી જાએગી, ફિર ઈતની ગાલિબ આ જાએગી કે ઈન્સાન કે લિએ રૂહાની મૌત કા સબબ બન જાએગી.

ગુનાહ કી ઈબ્તેદા કચ્ચે ધાગે કી તરહ કમઝોર હોતી હૈ, કચ્ચે ધાગે કો બચ્ચા ભી તોળ દેતા હૈ, ઈબ્તેદા મેં ગુનાહ કો છોળના બહોત આસાન હૈ લેકિન વકત ગુઝરને કે સાથ સાથ ઈસ ગુનાહ કી મિસાલ જહાઝ કે લંગર કી માનિંદ હો જાતી હૈ જૈસે વો જહાઝ કો હિલને નહીં દેતા ઈસી તરહ ગુનાહ કરતે કરતે ઐસા મઝબૂત હો જાતા હૈ કે અગર છોળના ભી ચાહે તો છોળ નહીં સકતા.

(હઝરત મૌલાના પીર ફકીર ઝુલ્ફિકાર અહેમદ સાહબ નકશબંદી મુદ ઝિલ્લુહૂ)

اَلْحَمْدُ لِلّٰهِ وَكَفٰى وَسَلَام" عَلٰى عِبَادِهِ الَّذِيْنَ اصْطَفٰى اَمَّا بَعْد!

اَعُوْذُ بِاللّٰهِ مِنَ الشَّيْطٰنِ الرَّجِيْم، بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْم

وَذَرُوْا ظَاهِرَ الْاِثْمِ وَبَاطِنَهٗ (پ ۸، سورہ انعام، آیت ۱۲۰)

ઔર તુમ ઝાહિરી ગુનાહ કો ભી છોળો ઔર બાતની ગુનાહ કો ભી છોળ દો.

قَالَ اللّٰهُ تَعَالٰى فِیْ مَقَامٍ آخَرَ

وَلَا يَحِيْقُ الْمَكْرُ السَّيِّئُ اِلَّا بِاَهْلِهٖ (پ ۲۲، سورہ فاطر، آیت ۴۳)

ઔર બુરી તદબીરોં કા વબાલ (હકીકી) ઉન તદબીર વાલોં હી પર પળતા હૈ.

وَقَالَ اللّٰهُ تَعَالٰى فِیْ مَقَامٍ آخَرَ

مَنْ يَّعْمَلْ سُوْٓءًا يُّجْزَ بِهٖ (پ ۵، سورہ نساء، آیت ۱۲۳)

જો શખ્સ કોઈ બુરા કામ કરેગા વો ઉસ કે ઈવઝ સઝા દિયા જાએગા.

سُبْحَانَ رَبِّكَ رَبِّ الْعِزَّتِ عَمَّا يَصِفُوْنَ وَسَلَام" عَلَى الْمُرْسَلِيْنَ وَالْحَمْدُ لِلّٰهِ رَبِّ الْعَالَمِيْنَ

اَللّٰهُمَّ صَلِّ عَلٰى سَيِّدِنَا مُحَمَّدٍ وَّعَلٰى اٰلِ سَيِّدِنَا مُحَمَّدٍ وَّبَارِكْ وَسَلِّمْ

اَللّٰهُمَّ صَلِّ عَلٰى سَيِّدِنَا مُحَمَّدٍ وَّعَلٰى اٰلِ سَيِّدِنَا مُحَمَّدٍ وَّبَارِكْ وَسَلِّمْ

اَللّٰهُمَّ صَلِّ عَلٰى سَيِّدِنَا مُحَمَّدٍ وَّعَلٰى اٰلِ سَيِّدِنَا مُحَمَّدٍ وَّبَارِكْ وَسَلِّمْ

ગુનાહ કી તારીફ

وَذَرُوْا ظَاهِرَ الْاِثْمِ وَبَاطِنَهٗ (છોળ દો વો ગુનાહ જો તુમ ઝાહિર મેં કરતે હો યા છૂપે હુવે કરતે હો) ગુનાહ

કહેતે હૈં કોઈ ભી કામ કિતાબ વ સુન્નત કે ખિલાફ કરના, અલ્લાહ રબ્બુલ ઈઝઝત કે હુકમે મુબારક કો તોળના ઔર નબી અલૈહિસ્સલામ કી મુબારક સુન્નત કો છોળના ઈસ કો ગુનાહ કહેતે હૈ.

હમેં ઈસ બાત કા હુકમ દિયા જા રહા હૈ કે ગુનાહ જો હમ ઝાહિર મેં કરતે હૈં યા છુપે હુવે કરતે હૈં હમ ઉન તમામ ગુનાહોં કો છોળ દેં, ગુનાહ કી મિસાલ નાસૂર કી માનિંદ હૈ, જિસ્મ કે કિસી હિસ્સે કે અંદર કેન્સર હો તો ઉસ કા ઈલાજ યે હૈ કે ઉસ હિસ્સે કો કાટ દિયા જાએ, અગર નહીં કાટેંગે તો યે કેન્સર બઢેગા ઔર ઈન્સાન કે લિએ જિસ્માની મૌત કા સબબ બન જાએગા.

ગુનાહ કા એક હી હલ હૈ કે ઈસે છોળ દિયા જાએ, અગર નહીં છોળેંગે તો યે ગુનાહ કી આદત ઔર પક્કી હોગી ઔર રાસિખ હોતી જાએગી ફિર યે ઈતની ગાલિબ આ જાએગી કે ઈન્સાન કે લિએ રૂહાની મૌત કા સબબ બન જાએગી, ગુનાહ કી ઈબ્તેદા કચ્ચે ધાગે કી તરહ કમઝોર હોતી હૈ, કચ્ચે ધાગે કો બચ્ચા ભી તોળ દેતા હૈ, ઈબ્તેદા મેં ગુનાહ કો છોળના બહોત આસાન હૈ, લેકિન વક્ત કે ગુઝરને કે સાથ સાથ ફિર ઈસ ગુનાહ કી મિસાલ જહાઝ કે લંગર કી સી હો જાતી હૈ, જૈસે વો જહાઝ કો હિલને નહીં દેતા ઈસી તરહ ગુનાહ કરતે કરતે ઐસા મઝબૂત હો જાતા હૈ કે અગર છોળના ભી ચાહે તો છોળ નહીં સકતા.

આપ ને દેખા હોગા દરખ્તોં કે ઉપર એક પીલી બેલ હોતી હૈ, ઉસ કો "આકાશ બેલ" કહેતે હૈં વો ફૈલ્તી હૈ તો દરખ્ત કી નશો નુમા રુક જાતી હૈ ઔર ફિર દરખ્ત મુરજા જાતા હૈ, ગુનાહ કી મિસાલ આકાશ બેલ કી સી હૈ યે ઈન્સાન કો અપને અંદર ઐસે ઉલજા લેતા હૈ કે બંદે કી

રૂહાની નશોનુમા રુક જાતી હૈ, બિલ આખિર વો રૂહાની તૌર પર બિલકુલ મુરજા જાતા હૈ.

હાફિઝ ઈબ્ને કય્યિમ રહેમતુલ્લાહ અલૈહ ને એક અજીબ બાત લિખી હૈ ફરમાતે હૈં "અય દોસ્ત! યે ના દેખના કે ગુનાહ છોટા હૈ યા બળા બલ્કે ઉસ ઝાત કી અઝમત કો દેખના જિસ કી તુ ના ફરમાની કર રહા હૈ".

આજ કા ઈન્સાન ગુનાહ કરતે હુવે ચંદ સાલ કે બચ્ચે કા ભી લેહાઝ કર લેતા હૈ લેકિન અફસોસ વો ઉસ વકત અલ્લાહ રબ્બુલ ઈઝઝત કો ભૂલ જાતા હૈ.

એક બુઝુર્ગ કા ઈલ્હામ

એક બુઝુર્ગ થે વો ફરમાતે થે અલ્લાહ રબ્બુલ ઈઝઝત ને મુજે ઈલ્હામ ફરમાયા કે લોગોં કો બતા દીજિયે જબ યે ગુનાહ કરના ચાહતે હૈં તો ઉન તમામ દરવાઝોં કો બંદ કર લેતે હૈં જહાં સે દુનિયા દેખતી હૈ લેકિન ઉસ દરવાઝે કો નહીં બંદ કરતે જિસ મેં સે મૈં (પરવરદિગાર) દેખતા હું, કયા અપની તરફ દેખને વાલોં મેં યે સબ સે કમ દર્જે કા મુજે સમજતે હૈં.

તો ગુનાહ કો છોળિયે જો તુમ ઝાહિર મેં કરતે હો યા છુપે હુવે કરતે હો, યે અલ્લાહ રબ્બુલ ઈઝઝત કી રહેમત હૈ કે વો હમારે ગુનાહોં પર રહેમત કા પરદા ડાલ દેતા હૈ, ઈસ કી સત્તારી કરતા હૈ, ઈકમાલુશ શિયમ મેં એક અજીબ બાત લિખી, ફરમાતે હૈં "અય દોસ્ત! જિસ ને તેરી તારીફ કી ઉસ ને દર હકીકત તેરે પરવરદિગાર કી સત્તારી કી તારીફ કી ઔર વાકઈ અગર ગુનાહોં મેં બુ હોતી તો કઈ પરહેઝગાર જો પારસાઈ મેં મશહૂર હૈં ઉન કે જિસ્મોં સે ઐસી બુ આતી કે કોઈ દેખના ભી ગવારા ના કરતા, તો ગુનાહોં કો છોળને કા હુકમ દિયા ગયા.

અતા બિન રબાહ રહેમતુલ્લાહ અલૈહ બળા ઈલ્હામી કલામ ફરમાયા કરતે થે, ઈમામે આઝમ કે મશાઈખ અસાતેઝા મેં ઉન કા નામ આતા હૈ, અજીબ બાત કહી ફરમાતે હૈં, એક દફા અલ્લાહ રબ્બુલ ઈઝઝત ને ઈલ્હામ ફરમાયા, અતા ઈન લોગોં સે કેહ દો અગર ઈન કો રિઝક કી છોટી મોટી તંગી ઔર પરેશાની આતી હૈ યે ફૌરન લોગોં કી મહેફિલ મેં બૈઠ કર મેરે શિકવે શુરૂ કર દેતે હૈં, જબ કે ઈન કા નામએ આમાલ ગુનાહોં સે ભરા હુવા મેરે પાસ આતા હૈ મૈં ફરિશ્તોં કી મહેફિલ મેં ઈન કી શિકાયતેં નહીં કરતા.

વુજૂહાતે ગુનાહ

આમ તૌર પર ગુનાહ કરને કી ચાર વુજૂહાત હૈં, અલ્લાહ રબ્બુલ ઈઝઝત ને ઈન ચારોં કા જવાબ કુર્આન કરીમ મેં સમજા દિયા હૈ.

પહેલી વજાઃ ગુનાહ કરતે વકત બંદા સોચતા હૈ કે મુજે કોઈ નહીં દેખ રહા, જબ દિલ મેં યે એહસાસ હોતા હૈ કે મુજે કોઈ નહીં દેખ રહા તો ઈન્સાન ગુનાહ પર જુરઅત કરતા હૈ, અલ્લાહ રબ્બુલ ઈઝઝત ને કુર્આન કરીમ મેં ઉસ કા જવાબ ભી સમજા દિયા ફરમાયા

اِنَّ رَبَّكَ لَبِا الْمِرْصَادِ (پ ۳۰، سورہ فجر، آیت ۱۴)

"બેશક આપ કા રબ (નાફરમાનોં કે) ઘાત મેં હૈં"

الْمِرْصَادِ કહેતે હૈં કે જબ શિકારી કો શિકાર કે ઉપર નિશાના લગાના હોતા હૈ તો નિશાને લગાને સે કુછ લમ્હે પહેલે ઈતના ગૌર સે વો શિકાર કો દેખતા હૈ કે પલક ભી નહીં જપકતા, સાંસ કો ભી રોક લેતા હૈ, હમા તન મુતવજ્જે હો જાતા હૈ ઈસ કૈફિયત કો الْمِرْصَادِ કહેતે હૈં,

إِنَّ رَبَّكَ لَبِالْمِرْصَادِ "તેરા રબ ઘાત મેં લગા હુવા હૈ" વો તુજે ઈતની ગૌર સે દેખ રહા હૈ જૈસે શિકાર કરને વાલા અપને શિકાર કો દેખતા હૈ, તુમ ઈતની બારીક બીની સે વોચ (Watch) કિએ જા રહે હો, You Are Under Of The Vision તો યે સમજા દિયા તાકે દિમાગ મેં ના રહે કે કોઈ નહીં થા દેખને વાલા.

દૂસરી વજા: આદમી ગુનાહ કરતે વકત યે સમજતા હૈ કે કિસી કો પતા હી નહીં મૈં ફોન પે બાત કરતા હું કિસી કો ઈલ્મ નહીં મૈંને ખત લિખા કિસી કો પતા નહીં મૈંને ઉંચ નીચ કર દી કિસી કો પતા નહીં, તો જબ દિલ મેં યે એહસાસ હોતા હૈ કે કિસી કો પતા હી નહીં મૈં કયા કર રહા હું તો યે ગુનાહ કા સબબ બનતા હૈ, અલ્લાહ રબ્બુલ ઈઝઝત ને કુર્આન પાક મેં ઈસ કા ભી જવાબ સમજા દિયા તાકે હમ યે ઝહેન મેં ના રખે કે હમારે અમલ કા કિસી કો પતા નહીં ચલતા, ફરમાયા કે વો એસા પરવરદિગાર હૈ

يَعْلَمُ خَائِنَةَ الْأَعْيُنِ وَمَا تُخْفِي الصُّدُورُ (پ ۲۴، سورہ مومن، آیت ۱۹)

"વો એસા હૈ કે આંખોં કી ચોરી કો જાનતા હૈ ઔર ઉન (બાતોં) કો ભી જો સીના મેં પોશીદા હૈં"

અબ બંદા કૈસે યે સોચ સકતા હૈ કે કિસી કો પતા હી નહીં, માલૂમ હુવા કે અલ્લાહ રબ્બુલ ઈઝઝત કો સબ કુછ માલૂમ હૈ જો હમ કરતે હૈં યા કરને કા ઈરાદા કરતે હૈં

તીસરી વજા: આદમી સમજતા હૈ કે મેરે પાસ કોઈ ભી નહીં થા ઘર કે અંદર મૈં અકેલા થા જિસ કા ડર થા વો નહીં હૈ ઘર, મેં અબ જો ચાહે કર.

તો યે એહસાસ દિલ મેં હોતા હૈ કે કોઈ મેરે પાસ નહીં હૈ યે ભી ગુનાહ કા સબબ બનતા હૈ, તો અલ્લાહ રબ્બુલ ઈઝઝત ને ઈસ કા ભી જવાબ સમજા દિયા

ફરમાયા કે તુમ જહાં તીન હોતે હો વો ચૌથા હોતા હૈ અગર ચાર હોતે હોં વો પાંચવાં હોતા હૈ,

وَهُوَ مَعَكُمْ اَيْنَ مَا كُنْتُمْ (پ ۲۷، سورہ حدید، آیت ۴)

"ઔર વો તુમ્હારે સાથ રહેતા હૈ ખ્વાહ તુમ લોગ કહીં ભી હો"

ચૌથી વજા: બંદા જબ યે સમજતા હૈ કે કોઈ મેરા કુછ નહીં બિગાળ સકતા, બાપ ફૌત હો ગયા, બચ્ચા જવાન હો કર માં સે ડરતા નહીં અબ વો બુરે કામ કરતા હૈ, ઔર નિડર રહેતા હૈ, દૂસરોં કો કહેતા હૈ તુમ મેરા ક્યા બિગાળ લોગે? કોઈ મેરા ક્યા બિગાળ સકતા હૈ? તો યે જો અલ્ફાઝ હૈં કે કોઈ મુજે કુછ નહીં કેહ સકતા, કોઈ મેરા કુછ નહીં બિગાળ સકતા, યે એહસાસ ગુનાહ કરને કા સબબ બનતા હૈ, બંદા ઢીટા બન જાતા હૈ.

અલ્લાહ રબ્બુલ ઈઝ્ઝત ને ઈસ કા ભી જવાબ સમજા દિયા કે કોઈ યે ના સમજે કે કોઈ મેરા કુછ નહીં બિગાળ સકતા, તુમ્હારા મામલા એક ઐસે પરવરદિગાર કે સાથ હૈ

اِنَّ اَخْذَهٗۤ اَلِيْمٌ شَدِيْدٌ (پ ۱۲، سورہ ھود، آیت ۱۰۲)

"બિલા શુબા ઉસકી દારોગીર બળી અલમ રસાં (ઔર) સખ્ત હૈ"

فَصَبَّ عَلَيْهِمْ رَبُّكَ سَوْطَ عَذَابٍ (پ ۳۰، سورہ فجر، آیت ۱۳)

"સો આપકે રબ ને ઉન પર અઝાબ કા કોળા બરસાયા"

وَلَا يُوْثِقُ وَثَاقَهٗۤ اَحَدٌ (پ ۳۰، سورہ فجر، آیت ۲۶)

"ઔર ના ઉસ કે જકળને કે બરાબર કોઈ જકળને વાલા નિકલેગા". બની ઈસરાઈલ કો એક જગા ફરમાયા

فَاِنِّیْۤ اُعَذِّبُهٗ عَذَابًا لَّاۤ اُعَذِّبُهٗۤ اَحَدًا مِّنَ الْعٰلَمِيْنَ (پ ۷، سورہ مائدہ، آیت ۱۱۵)

"ઐસા અઝાબ દૂંગા જહાનોં મેં ઐસા અઝાબ કોઈ નહીં દે સકતા"

લેહાઝા ઈસ કા ભી જવાબ સમજા દિયા કે કોઈ યે ના સમજે કે મેરા કોઈ કુછ નહીં કર સકતા.

માસિયત પર ચાર ગવાહ

કયામત કે દિન હર ઈન્સાન કે સાથ ચાર ગવાહ પેશ કિએ જાએંગે.

પહેલા ગવાહ: ઈન્સાન કા નામાએ આમાલ وَوُضِعَ الْكِتٰبُ જબ નામાએ આમાલ સામને હોગા

فَتَرَى الْمُجْرِمِيْنَ مُشْفِقِيْنَ مِمَّا فِيْهِ

"મુજરિમ ગુનેહગાર આદમી જબ દેખેંગે તો ડરેંગે, કાંપેંગે, ઘબરાએંગે ફિર કયા કહેંગે?

فَيَقُوْلُوْنَ يٰوَيْلَتَنَا مَالِ هٰذَا الْكِتٰبِ لَا يُغَادِرُ صَغِيْرَةً وَّلَا كَبِيْرَةً اِلَّا اَحْصٰهَا

"હાએ હમારી બદ બખ્તી યે કૈસી કિતાબ હૈ કોઈ છોટા બળા અમલ ઐસા નહીં જો ઈસ મેં દર્જ ના હો"

وَوَجَدُوْا مَا عَمِلُوْا حَاضِرًا وَلَا يَظْلِمُ رَبُّكَ اَحَدًا (پ ۱۵، سورہ کہف، آیت ۴۹)

"જો અપના કિયા ધરા હોગા વહી અપને સામને પાએંગે, તેરા રબ તો કિસી પર ઝુલ્મ નહીં કરેગા"

દૂસરા ગવાહ: "ફરિશ્તે" હોંગે

وَاِنَّ عَلَيْكُمْ لَحٰفِظِيْنَ كِرَامًا كَاتِبِيْنَ يَعْلَمُوْنَ مَا تَفْعَلُوْنَ (پ ۳۰، سورہ انفطار، آیت ۱۰، ۱۱، ۱۲)

"ઔર તુમ પર (તુમ્હારે સબ આમાલ) યાદ રખને વાલે મુઅઝ–ઝઝ લિખને વાલે મુકર્રર હૈં જો તુમ્હારે સબ

અફઆલ કો જાનતે હૈં''

તીસરા ગવાહ: ઈન્સાન કે જિસ્મ કે આઝા

اَلْيَوْمَ نَخْتِمُ عَلٰى اَفْوَاهِهِمْ وَتُكَلِّمُنَا اَيْدِيْهِمْ وَتَشْهَدُ اَرْجُلُهُمْ بِمَا كَانُوْا يَكْسِبُوْنَ (پ ۲۳، سورہ یٰسین، آیت ۶۵)

''આજ હમ ઉન કે મુંહ પર મુહર લગા દેંગે, ઔર ઉન કે હાથ હમ સે કલામ કરેંગે ઔર ઉન કે પાઓં શહાદત દેંગે, જો કુછ યે લોગ કિયા કરતે થે''. મુંહ કો તો સીલ કર દેંગે કે દુનિયા મેં યે સ્ટેટમેન્ટ બદલ દેતા થા અબ સ્ટેટમેન્ટ વાલા સિલસિલા હી નહીં.

يَوْمَ تُبْلَى السَّرَائِرُ (پ ۳۰، سورہ طارق، آیت ۹)

''યે વો દિન હોગા જબ હમ ભેદ ખોલેંગે''. અલ્લાહુ અકબર ઈસ આયત કો પઢ કર ઈસ ઉમ્મત કે ઔલિયા બહોત રોયા કરતે થે કે અય અલ્લાહ આપ ફરમા રહે હૈં يَوْمَ تُبْلَى السَّرَائِرُ કે જિસ દિન ભેદ ખોલ દિએ જાએંગે તો પરવરદિગાર હમારા ઉસ દિન કયા હાલ હોગા ઈસ પર વો રોતે થે, લેહાઝા જબ ઈન્સાન કે આઝા ઉસ કે ખિલાફ ગવાહી દેંગે તો યે ઉન સે ઝગળેગા કહેગા,

لِمَ شَهِدْتُّمْ عَلَيْنَا (پ ۲۴، سورہ حٰم سجدہ، آیت ۲۱)

''કયૂં તુમ ને મેરે ખિલાફ ગવાહી દી'' قَالُوْا اَنْطَقَنَا اللّٰهُ
''વો આઝા કહેંગે અલ્લાહ ને હમ કો ગોયાઈ દી''
الَّذِىْ اَنْطَقَ كُلَّ شَىْءٍ ''જિસ ને હર ચીઝ કો ગોયાઈ દી''
ઔર અલ્લાહ તઆલા ફરમાતે હૈં

وَمَا كُنْتُمْ تَسْتَتِرُوْنَ اَنْ يَّشْهَدَ عَلَيْكُمْ سَمْعُكُمْ

''તુમ તો કભી પરદા હી નહીં કરતે થે અપની આંખોં સે કાનોં સે'' ઝરા સોચિયે જિસ્મ કે દૂસરે આઝા સે હમ કૈસે

પરદા કર સકતે હૈં ઈન્હી આઝા કે ઝરિયે ગુનાહ કરતે હૈં ઔર કયામત કે દિન યહી સુલ્તાની ગવાહ બનેંગે.

ચૌથા ગવાહ: ચૌથી ગવાહી કયામત કે દિન અલ્લાહ રબ્બુલ ઈઝઝત કી "ઝમીન" દેગી, જૈસે કેમરે હોતે હૈં ફોટો લેતે હૈં રિઝર્વ કર લેતે હૈં, મંઝર કેચ કર લેતે હૈં ઈસી તરહ અલ્લાહ રબ્બુલ ઈઝઝત કી ઝમીન ભી મંઝર કેચ કર લેતી હૈ, નેકી કરને વાલોં કા ભી ઔર ગુનાહ કરને વાલોં કા ભી, ઔર કયામત કે દિન અલ્લાહ રબ્બુલ ઈઝઝત ઝમીન કો હુકમ દેંગે કે તુ ભી સુના તેરી પીઠ પર કયા ગુઝરી

يَوْمَئِذٍ تُحَدِّثُ أَخْبَارَهَا بِأَنَّ رَبَّكَ أَوْحَىٰ لَهَا (پ ۳۰ سورہ زلزال ، آیت ۴،۵)

"ઝમીન ભી ઉસ દિન ખબરેં નશર કરેગી ઔર ઠીક ઠીક બતલાએગી કે હમને કયા કયા કિયા". ઈસ લિએ ગુનાહોં કા એક હી હલ હૈ કે ઈન્સાન હમ સે સચ્ચી તોબા કર કે આઈંદા કે લિએ નેકી કી ઝિંદગી ગુઝારે.

ગુનાહ કા શૌક ઔર અઝાબ કા ડર

એક શખ્સ ઈબ્રાહીમ બિન અદહમ રહેમતુલ્લાહ અલૈહ કે પાસ આયા, નૌજવાન થા, કહેતા હૈ હઝરત ગુનાહ કા મુરતકિબ હોતા હું છોળા ભી નહીં જા સકતા, ડર ભી લગતા હૈ, કે અઝાબ હોગા તો કોઈ તરીકા બતા દે કે મૈં અઝાબ સે બચ જાઉં ઔર ગુનાહ ભી કરતા રહૂં.

અલ્લાહ વાલે બળે દાના બીના હોતે હૈં, ધક્કે નહીં દેતે વો મોહબ્બત વ પ્યાર સે બાત સમજાતે હૈં, દિલ મેં ઉતારતે હૈં, હઝરત ને ફરમાયા હાં મૈં તુજે તરીકા બતાતા હું , વો બળા ખુશ હો ગયા બાત સુનને કે મૂડ મેં આ ગયા, કહેને લગા કે હઝરત વો કૌન સા તરીકા હૈ કે મૈં

ગુનાહ ભી કરતા રહું ઔર મૈં અઝાબ વ સઝા સે ભી બચ જાઉં, આપ ને ફરમાયા કે ભઈ.

પહેલી તજવીઝઃ તો યે હૈ કે અગર ગુનાહ કરના હી હૈ તો અલ્લાહ રબ્બુલ ઈઝઝત કી નિગાહોં સે ઓજલ હો કર કર લિયા કરો, અબ વો સોચતા રેહ ગયા, કહેને લગા હઝરત યે કૈસે મુમકિન હૈ કે મૈં અલ્લાહ રબ્બુલ ઈઝઝત કી નિગાહોં સે ઓજલ હો કર ગુનાહ કરૂં યે તો મુમકિન નહીં.

દૂસરી તજવીઝઃ હઝરત ને ફરમાયા ફિર દૂસરી તજવીઝ યે હૈ કે તુમ રિઝક ખાના છોળ દો, અલ્લાહ સે કેહ દેના કે તુમ્હારા ના ખાના ખાતા થા ઔર ના તુમ્હારી બાત માનતા થા, ઉસ ને કહા હઝરત યે કૈસે મુમકિન હૈ કે મૈં ખાના છોળ દું ફિર ઝિંદા કૈસે રહૂંગા?

તીસરી તજવીઝઃ હઝરત ને ફરમાયા ફિર તીસરી તજવીઝ પેશ કરતા હું ઔર વો યે કે ઝમીન વ આસમાન અલ્લાહ રબ્બુલ ઈઝઝત કા મુલ્ક હૈ, ઉસી કા મિલ્ક હૈ ઔર બાદશાહ કી ના ફરમાની ઉસ કે મુલ્ક મેં રેહ કર કરના યે ઠીક નહીં હૈ લેહાઝા ઈસ સે બાહર નિકલ કર નાફરમાની કરના, અલ્લાહ પાક ભી કુર્આન પાક મેં અજીબ અંદાઝ સે ફરમાતે હૈં

يٰمَعْشَرَ الْجِنِّ وَالْاِنْسِ اِنِ اسْتَطَعْتُمْ اَنْ تَنْفُذُوْا مِنْ اَقْطَارِ السَّمٰوٰتِ وَالْاَرْضِ

فَانْفُذُوْا لَا تَنْفُذُوْنَ اِلَّا بِسُلْطٰنٍ (پ ۲۷، سورہ رحمٰن، آیت ۳۳)

"અગર તુમ્હારે અંદર ઈસ્તેતાઅત હૈ કે ઝમીનો આસમાન કે કુર્રોં સે બાહર નિકલ સકતે હો તો નિકલ કર દિખલાઓ નિકલોગે કિસી દલીલ સે નિકલોગે" (જૈસે ઘળે કી મછલી કિધર જાઓગે) કહા કે હઝરત યે ભી નહીં હો સકતા.

ચૌથી તજવીઝ: ફરમાને લગે અચ્છા ફિર એક તરીકા ઔર બતાતા હું વો યે કે જબ મલેકુલ મૌત આએં રૂહ કબ્ઝ કરને કે લિએ તો ઉન્હેં કેહ દેના કે થોળા ઈન્તેઝાર કર લો, ઉસ ને કહા હઝરત વહાં તો ઈન્તેઝાર કા તસવ્વુર હી નહીં إِذَا جَاءَ أَجَلُهُمْ فَلَا يَسْتَأْخِرُونَ سَاعَةً وَّلَا يَسْتَقْدِمُونَ

(پ ۱۱، سورہ یونس، آیت ۴۹)

"જબ મૌત આતી હૈ તો ના એક લમ્હા આગે હોતી હૈ ઔર ના પીછે"

પાંચવીં તજવીઝ: ફરમાયા કે એક તરીકા ઔર બતાતા હું કે જબ કબ્ર મેં તુમકો દફન કર દિયા જાએ ઔર ઉસ વકત મુન્કર નકીર આએં તુમસે સવાલ પૂછને કે લિએ તો તુમ કેહ દેના (No Admission Without Permission) આજ કલ લોગ લિખ કર લગા દેતે હૈં તો તુમ ભી કેહ દેના કે બગૈર ઈજાઝત ક્યૂં આએ? ઉસ ને કહા કે હઝરત મૈં ઉન કો કૈસે મના કર સકતા હું.

છટી તજવીઝ: અચ્છા ભઈ એક ઔર તદબીર બતાતા હું વો યે કે જબ કયામત કે દિન તુમ્હારે બુરે અમલોં કો ખોલા જાએગા ઔર પરવરદિગારે આલમ ફરિશ્તોં કો હુકમ દેંગે કે ઈસ કો ઘસીટ કર તુમ જહન્નમ મેં ડાલ દો તો ઉસ વકત તુમ ઝિદ કરકે ખળે હો જાના કે મૈં તો નહીં જાતા, ઉસને કહા કે મેરી કયા હૈસિયત હૈ કે ફરિશ્તોં કે સામને ઝિદ કરકે ખળે હો જાઉં મેરી તો કોઈ હૈસિયત હી નહીં, અબ લોહા ગર્મ થા ઔર ચોટ લગાને કા વકત થા, હઝરત ને ફરમાયા કે અય ભાઈ જબ તેરી હૈસિયત હી કોઈ નહીં તો તુ ઈતને બળે પરવરદિગાર કી નાફરમાની ક્યૂં કરતા હૈ.

કહેને લગા હઝરત આજ સે મૈં ગુનાહોં સે તૌબા

કરતા હું ઔર આજ કે બાદ વાદા કરતા હું કે અપને અલ્લાહ કી ના ફરમાની નહીં કરૂંગા, તો હમ કો ચાહિયે કે ગુનાહોં સે બચે ઔર પરવરદિગારે આલમ કે હુકમોં કે મુતાબિક ઝિંદગી ગુઝારેં.

ગુનાહ મેં બેચૈની હૈ

હર ગુનાહ કે સાથ પરેશાની બંધી હુવી હૈ, બેચૈની બંધી હુવી હૈ, યે મુમકિન હી નહીં કે ગુનાહ કરે ઔર બેચૈની ના હો, જો ઈન્સાન ભી ગુનાહ કરેગા ચાહે કિતની હી કામયાબી સે ગુનાહ ક્યૂં ના કરને વાલા હો દિલ બેચૈન રહેગા, ઉસકા દિલ મુઝતરિબ રહેગા, રાતોં કો નીંદ નહીં આએગી કોઈ ના કોઈ પરેશાની કી સૂરત નિકલ આએગી,

આપને દેખા હોગ બળે બળે હોટલો મેં જબ ખાના દેતે હૈ વહાં "બુફે સિસ્ટમ હોતા હૈ" એક ટ્રે મેં બહોત સારા ખાના રખ દેતે હૈં ઔર હર ટ્રે કે નીચે એક બત્તી જલા દેતે હૈં ઈસ બત્તી કા કામ હોતા હૈ ખાના ગર્મ રખના જિતની દેર ખાના રખા રહેતા હૈ વો ગર્મ રહેતા હૈ, ઈસી તરહ જો બંદા ભી ગુનાહ કરતા હૈ અલ્લાહ તઆલા પરેશાની કી બત્તી સુલગા દેતે હૈં, ઉસકે દિલ કો પરેશાન રખતે હૈં, જબ તક તૌબા નહીં કરેગા ઉસકા દિલ પરેશાન રહેગા, કભી બીવી કી તરફ સે પરેશાની કભી ઔલાદ કી તરફ સે પરેશાની કભી કારોબાર કી તરફ સે પરેશાની, કભી સેહત કી તરફ સે પરેશાની, કહીં ના કહીં પરેશાની કી બત્તી જલ રહી હોગી , પરેશાન હો રહા હોગા, ડિપ્રેશન (Depration) મેં વકત ગુઝર રહા હોગા, તો ગુનાહ ઈન્સાન કો પરેશાન રખતા હૈ બેચૈન રખતા હૈ.

ગુનાહ સે દુનિયા જહન્નમ બન જાતી હૈ

"મુસ્લેહુલ ઉમ્મત" હઝરત મૌલાના શાહ વસિયુલ્લાહ સાહબ રહેમતુલ્લાહ અલૈહ કા કૌલ હૈ ફરમાતે થે કે તુમ જિતના ચાહો ગુનાહ કરકે દેખો અગર અલ્લાહ ને તુમ્હારી દુનિયા કી ઝિંદગી કો જહન્નમ ના બના દિયા તો કહેના યાની દુનિયા હી મેં તુમ્હારે લિએ એસી બેચૈની પૈદા કર દેગેં જૈસે જહન્નમ મેં હોતી હૈ, ઈસ લિએ યે ના સમજે કે જો લોગ આઝાદી કી ઝિંદગી ગુઝારતે હૈં ઔર ગુનાહ કરતે હૈં ઉન્હેં ઈતમેનાન કી ઝિંદગી મિલી હુવી હૈ. કભી ઉનકે દિલ કી હસરતોં કો દેખો, ઉનકી મુઝતરિબ રાતોં કો કભી દેખિયે, ઈન્સાન ઉસી વકત તૌબા કર લે વો ઈતના પરેશાન હોતે હૈં કે મૌત માંગતે હૈં.

અદલો ઈન્સાફ ફકત હશર પે મોકૂફ નહીં
ઝિંદગી ખુદ ભી ગુનાહોં કી સઝા દેતી હૈ

દુનિયા મેં ભી ગુનાહોં કી સઝા મિલતી હૈ આખેરત મેં તો હૈ હી.

كَذَٰلِكَ الْعَذَابُ وَلَعَذَابُ الْآخِرَةِ أَكْبَرُ (پ ۲۹، سورہ قلم، آیت ۳۳)

"યે તો દુનિયા કા અઝાબ હૈ ઔર આઁખેરત કા અઝાબ તો બહોત બળા હૈ"

ઈસ લિએ પરવરદિગારે આલમ ને હુકમ ફરમાયા

وَذَرُوا ظَاهِرَ الْإِثْمِ وَبَاطِنَهُ "છોળ દો વો ગુનાહ જો તુમ છુપે હુવે કરતે હો યા ઝાહિર મેં".

વબાલે ગુનાહ

ઔર યે ભી પક્કી બાત હૈ અલ્લાહ તઆલા કુર્આન પાક મેં ફરમાતે હૈં

إِنَّمَا بَغْيُكُمْ عَلَىٰ أَنفُسِكُم (پ ۱۱، سورہ یونس، آیت ۲۳)

"તુમ્હારી બગાવત તુમ્હારી અપની જાનોં પર". ગુનાહોં કા વબાલ ઝરૂર આતા હૈ, ઈસ લિએ તાબેઈ ફરમાયા કરતે થે કે જબ ભી અલ્લાહ કે કિસી હુકમ કે માનને મેં મુજસે સુસતી હુવી, મૈંને ઉસ કા અસર અપની બીવી મેં, અપની સવારી મેં, અપની ઓલાદ મેં, કહીં ના કહીં દેખ લિયા, ઉન્હોંને મેરી નાફરમાની કી, બલ્કે ફરમાયા وَلَا يَحِيقُ الْمَكْرُ السَّيِّئُ إِلَّا بِأَهْلِهِ જબ ઈન્સાન ગુનાહોં કી તદબીર દિલ મેં રખતા હૈ ઉસ કી સોચ રખતા હૈ તો યે ચીઝ ઉસ કે અહેલ પર લૌટતી હૈ, કોઈ નોજવાન યે ના સમજે કે હમ હી ગૈર મહેરમ કો મેલી નઝર સે દેખતે હૈં, જી હાં યે નઝરેં હમારે અહેલ કી તરફ ભી લૌટ સકતી હૈં.

સુનાર કી બીવી કા કિસ્સા

એક સુનાર થા ઉસકી બીવી બહોત નેક સીરત ઔર ખુબસૂરત થી, એક દિન વો અપને કારોબાર સે ઘર વાપસ આયા તો દેખતા હૈ કે ઉસ કી બીવી ઝાર વ કતાર રો રહી હૈ, કહેને લગા કયા હુવા? જવાબ દિયા યે હમારા નૌકર જો ૧૦ સાલ સે પાલા હુવા હૈ અભી ઝરા બળા હુવા, યે આજ જબ સબ્ઝી લે કર આયા તો ઉસને મેરે હાથ કો પકળ કર દબાયા, ઔર મુજે ઉસ કે અંદર બુરા ઈરાદા નઝર આયા, તો મૈં ઈસ લિએ રો રહી હું કે ૧૦ સાલ સે ઉસકો પાલા ઔર યે નતીજા મિલા, ઈતના નમક હરામ, ઉસને યે બાત જબ કહી તો ઉસકે ખાવિંદ કી આંખોં સે ભી આંસૂ જારી હો ગએ, વો હૈરાન હો કર પૂછને લગી કે આપ કયૂં રો રહે હૈં, વો કહેને લગા કે યે ઉસકા કુસૂર નહીં યે મેરા કુસૂર હૈ, ઈસ લિએ કે આજ

એક ઔરત દુકાન પર ઝેવર ખરીદને આઈ ઉસ ને ચૂળિયાં ખરીદીં ઔર પહેનના ચાહતી થીં, ઉસ ને મુજે કહા કે પહેના દો, મૈં જબ ઉસ કો ચૂળી પહેનાને લગા તો મુજે ઉસકે હાથ ખુબસૂરત નઝર આએ લેહાઝા મૈંને ઉસ કે હાથ કો શહેવત કે સાથ દબા દિયા થા, ઈસ લિએ યહી મામલા આજ મેરે અહેલ કે સાથ પેશ આયા, તો દેખિયે અલ્લાહ રબ્બુલ ઈઝઝત કી ના ફરમાની બિલ આખિર નાફરમાની હૈ, ઈસ કા ઔર કોઈ ભી હલ નહીં સિવાય ઈસ કે કે ઈસ સે તૌબા કર લી જાએ.

જિસકો રબ ઝલીલ કરે

અગર કિસી ને ગુનાહોં કી વજા સે અલ્લાહ રબ્બુલ ઈઝઝત સે જંગ શુરૂ કી ફિર અલ્લાહ રબ્બુલ ઈઝઝત ઉસ કો ઐસા કર દેતે હૈં કે દુનિયા મેં કિસી આદમી કો ચહેરા દિખાને કે ભી કાબિલ નહીં રખતે,

وَمَنْ يُهِنِ اللّٰهُ فَمَالَهُ مِنْ مُكْرِمٍ (پ ١٧، سورہ حج، آیت ١٨)

"જિસે અલ્લાહ રબ્બુલ ઈઝઝત ઝલીલ કરને પર આતે હૈં ઉસે દુનિયા મેં ફિર કોઈ ઈઝઝત દેને વાલા નહીં રહેતા". પગળીયાં ઉછલ જાતી હૈં, શર્મ સે દુપટ્ટે ઉતર જાતે હૈં, ઈન્સાન ઘર મેં બૈઠે બિઠાએ ઝલીલ હો જાતા હૈ.

તૌબા કિસ ચીઝ કા નામ હૈ

ગુનાહોં કો છોળ દેના ઔર અઝમ બિલ જઝમ કર લેના ઈસકા નામ તૌબા હૈ, અલ્લાહ રબ્બુલ ઈઝઝત ને ભી તૌબા કા દરવાઝા હર વકત ખુલા રખા, બાકી ખુલતે ઔર બંદ હોતે રહેતે હૈં, લેકિન તૌબા કા દરવાઝા ઐસા હૈ કે હમેશા ખુલા રહેતા હૈ, ઈસ લિએ ઉસ પરવરદિગાર કો

ઉંઘ ભી નહીં આતી, નીંદ ભી નહીં આતી, એસા ના હો કે કોઈ તૌબા કરને વાલા તૌબા કરે ઔર કહે કે અજી સાહબ આરામ ફરમા રહે હૈં, વહાં ઈસ કા તસવ્વુર ભી નહીં, હર ગુનેહગાર કી તૌબા કુબૂલ કરને કે લિએ વો પરવરદિગાર હર વકત જાગતા હે.

તૌબા વ ઈસ્તેગફાર કા ફર્ક

"ઈસ્તેગફાર કહેતે હૈં કે કિએ હુવે ગુનાહોં પર દિલ મેં નદામત હોના, અફસોસ હોના, શર્મિંદા હોના, કે મૈંને કયૂં કિયા? યે ઈસ્તેગફાર હે, ઔર ઈન ગુનાહોં કો આઈંદા ના કરને કા ઈરાદા કરના ઈસ કો "તૌબા" કહેતે હૈં, તો હમ તૌબા કે ઝરિયે ઈન ગુનાહોં કી અલ્લાહ રબ્બુલ ઈઝઝત સે માફી માંગેં ઔર આઈંદા નેકોકારી ઔર પરહેઝગારી કી ઝિંદગી ગુઝારને કા દિલ મેં અહદ કરેં, ઈસી લિએ તૌબા કરના અલ્લાહ રબ્બુલ ઈઝઝત કો બળા મહેબૂબ હોતા હે, જબ ભી કોઈ સચ્ચી તૌબા કરતા હે વો અલ્લાહ રબ્બુલ ઈઝઝત કો ઈતના પ્યારા હોતા હે ઔર અલ્લાહ ઉસ સે ઈતને ખુશ હોતે હૈં કે

فَاُولٰٓئِکَ یُبَدِّلُ اللّٰهُ سَیِّاٰتِهِمْ حَسَنٰتٍ

"અલ્લાહ તઆલા અગર ચાહતે હૈં ઉસ બંદે કે ગુનાહોં કો નેકિયોં સે તબ્દીલ કર દેતે હૈં".

અલ્લાહ તઆલા કી નઝરે રહેમત કિસ પર?

એક બળે મિયાં જા રહે થે ઉન્હોં ને કુછ નૌજવાનોં કો દેખા કે વો આપસ મેં કિસી બાત પર બહેસ વ મુબાહેસા કર રહે થે, દલાઈલ કર રહે થે, કરીબ સે જબ ગુઝરે તો એક નૌજવાન ને કહા કે બળે મિયાં હમ એક

બાત મેં આપસ મેં મુબાહેસા કર રહે થે, આપ ઝરા બતા દીજિયે કે હમ મેં સે કૌન ઠીક ઔર હક પર હૈ. મસ્અલા યે હૈ કે હમ મેં સે કુછ તો યે કહેતે હૈં કે અલ્લાહ રબ્બુલ ઈઝઝત કી રહેમત કી નઝર ઉસ બંદે પર ઝિયાદા હોતી હૈ જિસ ને કભી કોઈ ગુનાહ કિયા હી નહીં ઔર બાઝ કા કહેના યે હૈ કે નહીં જો બંદા બળા હી ગુનેહગાર ઔર ખતાકાર હોતા હૈ ફિર વો અલ્લાહ રબ્બુલ ઈઝઝત સે સચ્ચે દિલ સે તૌબા કર લે ઉસકે દિલ પર અલ્લાહ રબ્બુલ ઈઝઝત કી ખાસ નઝર હોતી હૈ, અબ આપ બતાઈયે કે મામલા ક્યા હૈ? વો કહેને લગે બચ્ચો! મૈં કોઈ આલિમ તો નહીં કે આલિમાના તહેકીકી કોઈ જવાબ દું, એક ચીઝ મેરે તજરુબે મેં આતી હૈ, વો મૈં આપ કો બતાતા હું, વો યે કે મૈં કપળે બુનતા હું, કપળે મેં તાના બાના હોતા હૈ, જબ ભી કોઈ ધાગા ટૂટતા હૈ તો મૈં ઉસ કો ગિરહ લગા કર જોળ દેતા હું ઔર બાદ મેં ઉસ પર નઝર રખતા હું કે યે ધાગા ફિર ના ટૂટ જાએ, મુમકિન હૈ કે જો બંદા ગુનેહગાર થા ઉસ કા રિશતા અલ્લાહ સે ટૂટા હુવા થા, અબ ઉસ ને સચ્ચી તૌબા કે ઝરિયે અલ્લાહ સે ગિરહ બાંધ લી અબ અલ્લાહ તઆલા કી ખાસ નઝર ઉસકે દિલ પર રહેતી હો કે મેરા બંદા ફિર ના ટૂટ જાએ. (અલ્લાહુ અકબર કબીરા)

રહેમતે ઈલાહી કી વુસ્અત

અલ્લાહ રબ્બુલ ઈઝઝત ઈતને કરીમ હૈં ઈતને મહેરબાન હૈં કે બંદે કી તૌબા સે બે ઈન્તેહા ખુશ હો જાતે હૈં, ઈસ લિએ હમેં ચાહિયે કે અપને ગુનાહોં સે પક્કી સચ્ચી તૌબા કરેં, વો ઈતને મહેરબાન હૈં કે જબ શૈતાન કો હુકમ દિયા ગયા

فَاخْرُجْ مِنْهَا فَاِنَّکَ رَجِيْمٌ (پ ۱۴، سورہ حجر، آیت ۳۴)

"નિકલ જા મરદૂદ યહાં સે" કે ઉસ ને આદમ કો સજદા નહીં કિયા થા, અલ્લાહ રબ્બુલ ઈઝઝત જલાલ કે આલમ મેં થે, ઉસ જલાલ કે આલમ મેં શૈતાન ને કહા

قَالَ رَبِّ فَأَنْظِرْنِي إِلَىٰ يَوْمِ يُبْعَثُونَ (پ ۱۴، ۲۳، سورہ حجر، ص، آیت ۳۶، ۲۲)

" અય અલ્લાહ મુજે કયામત તક કે લિએ મોહલત દે દેં"

ઈસ જલાલ કે આલમ મેં ઉસ ને માંગા પરવરદિગારે આલમ ને ફરમાયા قَالَ فَإِنَّكَ مِنَ الْمُنْظَرِينَ જા તુજે મોહલત દે દી. ઉલમા ને નુકતા લિખા કે જબ જલાલ કે આલમ મેં શૈતાન જૈસે મરદૂદ ને મોહલત માંગી અલ્લાહ ને અતા ફરમા દી, અય ઉમ્મતે મુહમ્મદિયા કે ગુલામ અગર તુ જમાલ કે આલમ મેં અલ્લાહ સે મોહલત માંગેગા તુજે કયૂં મોહલત અતા નહીં ફરમાએંગે, લેહાઝા જબ શૈતાન કો મોહલત મિલ ગઈ બદ બખ્ત થા, કસમ ખા કર કહેને લગા કે આદમ કી વજા સે ધુતકારા ગયા, અય અલ્લાહ મેં ઉનકી ઔલાદ કો બહેકાઉંગા ઔર વર્ગલાઉંગા وَلَا تَجِدُ أَكْثَرَهُمْ شَاكِرِينَ (پ ۸، سورہ اعراف، آیت ۱۷)

"અય અલ્લાહ આપ દેખેંગે ઉન મેં સે અકસર આપકે નાશુકે બનેંગે". જબ ઉસને કસમ ખા કર કહા فَبِعِزَّتِكَ (پ ۲۳، سورہ ص، آیت ۸۲) "તેરી ઈઝઝત કી કસમ મેં ઉન કો બહેકાઉંગા વર્ગલાઉંગા" તો પરવરદિગારે આલમ કી રહેમત ભી જોશ મેં આઈ, ફરમાયા ઓ મરદૂદ તુ કસમે ખાતા હૈ, મેરે બંદોં કો બહેકાએગા વર્ગલાએગા મેરા ના ફરમાન બનાએગા, ઝરા મેરી બાત ભી સુન લે મેરે બંદે બ–તકાઝાએ બશરીય્યત ગુનાહ કરતે ફિરેંગે ઔર જબ મુજ સે તૌબા કરેંગે તો મેં ઉન કો માફ કર દૂંગા.

સર ઉઠને સે પહેલે માફી

મેરે દોસ્તો! જબ અલ્લાહ રબ્બુલ ઈઝઝત તૌબા કુબૂલ કરતે હુવે નહીં થકતે તો હમ તૌબા કરતે હુવે કયૂં થક જાતે હૈં, જબ ઉસ પરવરદિગાર કા મામલા યે હૈ કે વો ચાહતે હૈં કે અય મેરે બંદે તુજે શૈતાન ને બહેકા દિયા આઓ મેરે દર કી તરફ

اَلَمْ اَعْهَدْ اِلَيْكُمْ يٰبَنِىْٓ اٰدَمَ اَنْ لَّا تَعْبُدُ الشَّيْطٰنَ (پ ۲۳، سورہ یٰسین، آیت ۶۰)

"અય ઔલાદે આદમ કયા મૈંને તાકીદ નહીં કર દી થી કે તુમ શૈતાન કી ઈબાદત ના કરના"

اِنَّهٗ لَكُمْ عَدُوٌّ مُّبِيْنٌ وَّاَنِ اعْبُدُوْنِىْ هٰذَا صِرَاطٌ مُّسْتَقِيْمٌ (پ ۲۳، سورہ یٰسین، آیت ۶۰، ۶۱)

"વો તુમ્હારા સરીહ દુશમન હૈ, ઔર મેરી હી ઈબાદત કરના યહી સીધા રાસ્તા હૈ".

અલ્લાહ રબ્બુલ ઈઝઝત ફરમાતે હૈં

يٰٓاَيُّهَا الْاِنْسَانُ مَا غَرَّكَ بِرَبِّكَ الْكَرِيْمِ (پ ۳۰، سورہ انفطار، آیت ۶)

હાય કિતને અજીબ કિતને પ્યારે અંદાઝ સે ફરમા રહે હૈં "અય ઈન્સાન તુજે તેરે પરવરદિગાર સે કિસ ચીઝ ને ધોકે મેં ડાલા" અલ્લાહ રબ્બુલ ઈઝઝત ચાહતે હૈં કે બંદે તૌબા કરેં, ઈસ લિએ જબ શૈતાન ને કહા કે મૈં ઉન કો દાએં બાએં આગે પીછે સે બહેકાઉંગા તો ફરિશ્તે મુતાઅજ્જિબ હુવે કે યે ઉસ ને કયા બાત કર દી? અલ્લાહ રબ્બુલ ઈઝઝત ને ઈરશાદ ફરમાયા મેરે ફરિશ્તો! હૈરાન હોને કી ઝરૂરત નહીં, અર્ઝ કિયા અલ્લાહ જબ યે ચારોં તરફસે બહેકાએગા તો લોગ તો ઉસકે ફંદે મેં આ જાએંગે, અલ્લાહ તઆલા ને ફરમાયા કે ઉસ ને ચાર સિમતોં કા તઝકેરા કિયા, લેકિન દો સિમતેં ભૂલ ગયા, એક ઉપર કી

ઓર એક નીચે કી, લેહાઝા મેરા ગુનેહગાર બંદા જબ અપને ગુનાહોં પર નાદિમ ઓર શર્મિંદા હો કર દિલ મેં પક્કા અહદ કરકે મેરે પાસ આએગા ઔર અપને હાથ ઉઠાએગા ઓર હાથ ચૂંકે ઉપર કી સિમ્ત ઉઠતે હૈં તો શૈતાન અસર અંદાઝ નહીં હો સકતા, મેરે બંદે કે હાથ નીચે નહીં જા પાએંગે કે મૈં ઈસ સે પહેલે ઉસ કે ગુનાહોં કો માફ કર દૂંગા, ઓર અગર મેરા બંદા સજદે મેં સર ડાલેગા ઓર ચૂંકે સર નીચે કી સિમ્ત જાએગા, ઓર નીચે કી સિમ્ત મેં શૈતાન અસર અંદાઝ નહી હો સકતા, મેરા બંદા સર નહીં ઉઠા પાએગા કે મૈં ઈસ સે પહેલે ઉસ કે ગુનાહ માફ કર દૂંગા, યે સિમ્તેં ખુલી હુવી હૈં. હમ હાથ ઉઠા કર દુઆ માંગેં પરવરદિગાર માફ ફરમાએંગે, સજદે મેં સર રખ કર માફી માંગેં પરવરદિગાર મહેરબાની ફરમાએંગે.

દો કીમતી કતરે

દુનિયા કા દસ્તૂર હૈ દર આમદાત (Imported) ચીઝોં કો ઝિયાદા દામ દે કર ખરીદા જાતા હૈ, કહેતે હૈં કે અજી કમયાબ હૈ થોળી મિલતી હૈ ઈસ લિએ હમ ને ઝિયાદા દામ દે કર ખરીદ લિયા તો જબ દુનિયા કા યે દસ્તૂર હૈ કે (Imported) ચીઝ કો ઝિયાદા દામ દે કર ખરીદ લેતે હૈં તો ગુનેહગાર બંદે કે આંસુઓં કો જબ ફરિશ્તે અર્શ પર લે જાતે હૈં ઉસ જહાં કે લિયે યે ભી (Imported) દર આમદાત કી માનિંદ હૈ ફિર પરવરદિગાર ભી ઉસ ગુનેહગાર બંદે કે આંસુઓં કો હીરે ઔર મોતિયોં કા ભાવ લગા કર લેતે હૈં.

મોતી સમજ કે શાને કરીમી ને ચુન લિયે
કતરે જો થે મેરે અર્કે ઈન્ફેઆલ કે (ઈકબાલ)

ઈસ લિએ તો ફરમાયા કે દો કતરે મેરે લિએ બળે મહેબૂબ હૈં એક શહીદ કે જિસ્મ સે નિકલને વાલા કતરા ઔર એક ગુનેહગાર બંદે કી આંખ સે આંસૂ કા કતરા, યહાં હદીસ પાક કે શારેહીન ને એક અજીબ નુકતા લિખા, વો ફરમાતે હૈં કે અંદાઝા કરો, ગુનેહગાર બંદે કે આંસૂ કી કિતની કીમત બઢાઈ કે શહીદ કે ખૂન કે કતરે કે સાથ ઉસ કો ઈકઠ્ઠા કર દિયા (અલ્લાહુ અકબર) તો પરવરદિગાર બળે ખુશ હોતે હૈં જબ કોઈ બંદા ગુનેહગારી સે તૌબા કર કે નેકોકારી પરહેઝગારી કી ઝિંદગી ગુઝારને કા અહદ ઔર ઈરાદા કરતા હૈ, વો બળે મહેરબાન આકા હૈં ઈસ લિએ ફરમાતે હૈં કે અય મેરે બંદે અગર તેરે ગુનાહ આસમાન કે સિતારોં કે બરાબર ભી હૈં ઔર અગર તેરે ગુનાહ દુનિયા કી રેત કે ઝર્રાત કે બરાબર હૈં ઔર અગર તેરે ગુનાહ સારી દુનિયા કે દરખ્ત કે પત્તોં કે બરાબર હૈં અગર તેરે ગુનાહ સારી દુનિયા કે સમુન્દર કે પાની કે બકદ્ર હૈં, મેરે બંદે ગુનાહ ફિર ભી થોળે હૈં, મેરી રહેમત ઝિયાદા હૈ, તુ આ કર તૌબા કરેગા મૈં તેરી તૌબા કો કુબૂલ કરૂંગા બલ્કે ઈસ સે એક કદમ આગે બઢ કર ફરમાયા મેરે બંદે! અગર તુને તૌબા કી ફિર તોળ બૈઠા ફિર તૌબા કી ફિર તોળ બૈઠા ફિર તૌબા કી ફિર તોળ બૈઠા

ગર તુ સદ બાર તૌબા શિકસ્તી બાઝ આ

તુને અગર ૧૦૦ દફા તૌબા કી ઔર ૧૦૦ મરતબા તોળ બૈઠા મેરા દર અબ ભી ખુલા હૈ, તુ અબ ભી અગર તૌબા કર લે મૈં તેરી તૌબા કો કુબૂલ કર લૂંગા.

રબ કા કરીમાના અંદાઝ

قُلْ يٰعِبَادِيَ الَّذِيْنَ اَسْرَفُوْا عَلٰٓى اَنْفُسِهِمْ لَا تَقْنَطُوْا مِنْ رَّحْمَةِ اللّٰهِ

(پ ۲۴ ۔ سورہ زمر ۰ آیت ۵۳)

"આપ કેહ દીજિયે કે અય મેરે બંદો ! જિન્હોં ને કુફ્ર વ શિર્ક કરકે વો અપને ઉપર ઝિયાદતિયાં કી હૈં તુમ ખુદા કી રહેમત સે ના ઉમ્મીદ મત હો"

સુબહાનલ્લાહ કિતની અજીબ બાત હે બાપ બેટે સે નારાઝ હો જાતા હે, બીવી સે કહેતા હે ઉસ સે કેહ દો ઘર સે ચલા જાએ, ઉસકા નામ તક નહીં લેતા, કહેતા હે ઉસ સે કેહ દો મેરી બાત સુના કરે, ઉસ સે કહો ઝરા સંભલ કર ઝિંદગી ગુઝારે, અજનબી જૈસા અંદાઝે તખાતુબ કર લેતા હે, કુર્બાન જાએં ઉસ પરવરદિગાર પર કે જો બંદે ગુનેહગાર થે સઝાવાર થે, સઝા કે મુસ્તહિક થે, ઉન કે બારે મેં અલ્લાહ ફરમાતે હૈં قُلْ يٰعِبَادِیَ કેહ દીજિયે અય મેરે બંદો! ઈન ગુનાહોં કે બાવજૂદ અબ્દ કી નિસ્બત સે ખારિજ તો નહીં કિયા, કેહ સકતે થે ઉન્હેં કેહ દો સંભલ જાએં, ઉન્હોં કેહ દો ગુનાહોં કો છોળ દેં, શાહાના અંદાઝ યહી થા મગર કરીમાના અંદાઝ અપનાયા قُلْ يٰعِبَادِیَ (અલ્લાહુ અકબર) અય મેરે ગુનાહગાર બંદો !

الَّذِيْنَ اَسْرَفُوْا عَلٰى اَنْفُسِهِمْ لَا تَقْنَطُوْا مِنْ رَّحْمَةِ اللّٰهِ

"તુમ અલ્લાહ કી રહેમત સે માયૂસ ના હોના"

اِنَّ اللّٰهَ يَغْفِرُ الذُّنُوْبَ جَمِيْعًا اِنَّهٗ هُوَ الْغَفُوْرُ الرَّحِيْمُ (پ ۲۴، سورہ زمر، آیت ۵۳)

"બિલ યકીન ખુદા તઆલા તમામ (ગુઝિશતા) ગુનાહોં કો માફ ફરમા દેગા વાકઈ વો બળા બખ્શને વાલા બળી રહેમત વાલા હે.

એક વાકેઆ

હાફિઝ ઈબ્ને કય્યિમ રહેમતુલ્લાહ અલૈહ ને એક અજીબ બાત લિખી હે સુબ્હાનલ્લાહ ફરમાતે હૈં કે મૈં એક દફા એક ગલી સે ગુઝર રહા થા એક દરવાઝા ખુલા મૈંને

દેખા કે કોઈ ૮-૯ સાલ કા બચ્ચા હૈ ઔર ઉસ કી માં ઉસ સે ખફા હો કર ઉસ કો થપ્પળ લગા રહી હે, ઉસ કો ધક્કે દે રહી હે કેહ રહી હૈ તુ ના ફરમાન બન ગયા હૈ મેરી કોઈ બાત નહીં સુનતા, કોઈ કામ નહીં કરતા દફા હો જા (ચલા જા) યહાં સે, યે કહે કર માં ને જો ધક્કા દિયા તો વો બચ્ચા ઘર સે બાહર આ ગયા, ફરમાતે હૈં કે માં ને તો કુંડી લગા લી, અબ મૈં વહીં ખળા રેહ ગયા કે દેખૂં હોતા કયા હૈ, ફરમાતે હૈં બચ્ચા રો રહા થા કયૂંકે માર પળી થી, ખૈર વો ઉઠા ઔર કુછ સોચતા સોચતા એક તરફ કો ચલને લગા, ચલતે ચલતે વો એક ગલી કે મોળ પર પહોંચા, વહાં ખળે હો કર વો કુછ સોચતા રહા ઔર સોચને કે બાદ ઉસને ફિર વાપસ આના શુરૂ કર દિયા ઔર ચલતે ચલતે અપને ઘર કે દરવાઝા પર આ ગિરા ઔર આ કર બૈઠ ગયા, થકા હુવા થા, રો ભી કાફી દેર સે રહા થા, દહેલીઝ પર સર રખા નીંદ આ ગઈ વહીં સો ગયા, ચુનાંચે કાફી દેર કે બાદ ઉસકી વાલેદા ને કિસી કામ કે લિએ દરવાઝા ખોલા તો કયા દેખતી હે કે બેટા ઈસી દહેલીઝ પર સર રખે પળા હુવા હૈ, વાલેદા કા ગુસ્સા અભી ઠંડા નહીં હુવા થા વો ફિર નારાઝ હોને લગી ઔર કહેને લગી ચલા જા યહાં સે, દૂર હો જા મેરી નિગાહોં સે, જબ ઉસ ને ફિર ઉસે ડાંટા અબ વો બચ્ચા ખળા હો ગયા આંખ મેં આંસૂ આ ગએ, કહેને લગા અમ્મી જબ આપ ને ઘર સે ધુતકાર દિયા થા મૈંને સોચા થા કે મૈં ચલા જાઉં, મૈં બાઝાર મેં જા કર ભીક માંગ લૂંગા, મુજે કુછ ના કુછ ખાને કો મિલ જાએગા, અમ્મી મૈંને સોચા થા મૈં કિસી કે જૂતે સાફ કર દિયા કરૂંગા કુછ ખાને કો મિલ જાએગા, અમ્મી મૈં કિસી કે ઘર કા નૌકર બન કર રેહ જાઉંગા, મુજે જગા ભી મિલ જાએગી, મુજે ખાના ભી મિલ જાએગા, અમ્મી

મૈં યે સોચ કર ગલી કે ઈસ મોળ તક ચલા ગયા થા, મુજે દિલ મેં યે ખયાલ આયા કે મુજે દુનિયા કી સબ નેઅમતેં મિલ જાએંગી લેકિન અમ્મી જો મોહબ્બત મુજે આપ દે સકતી હૈં યે મોહબ્બત મુજે કહીં નહીં મિલ સકતી, અમ્મી યે સોચ કર મૈં વાપસ આ ગયા હું, અમ્મી મૈં ઈસી દર પર પળા હું તુ મુજે ધક્કે દે યા માર મૈં કહીં નહીં જા સકતા, જબ ઉસ બચ્ચે ને યે બાત કહી માં કી મમતા જોશ મેં આઈ, ઉસ ને બચ્ચે કો સીને સે લગા લિયા ઔર કહા, મેરે લિએ અગર તેરે દિલ મેં યે કૈફિયત હૈ કે જો મોહબ્બત તુજે મૈં દે સકતી હું વો કોઈ નહીં દે સકતા તો મેરે દરવાઝે ખુલે હુવે હૈં.

ફરમાતે હૈં જબ ગુનેહગાર બંદા ઈસ એહસાસ કે સાથ રબ કે દરવાઝે પર આતા હૈ ઔર કહેતા હૈ

اِلٰهِیْ عَبْدُکَ الْعَاصِیْ اَتَاکَ

અલ્લાહ તેરા ગુનાહગાર બંદા તેરે દર પર હાઝિર હૈ

مُقِرًّا بِالذُّنُوْبِ وَقَدْ دَعَاکَ

અય અલ્લાહ! ગુનાહોં કા ઈકરાર કરતા હું ઔર આપ સે ફરયાદ કરતા હું

فَاِنْ تَغْفِرْ فَاَنْتَ لِذَاکَ اَهْلٌ

અલ્લાહ અગર આપ માફ કરદેં યે બાત આપકો સજતી હૈ

فَاِنْ تَطْرُدْ فَمَنْ یَّرْحَمْ سِوَاکَ

અલ્લાહ! અગર આપ હી ધક્કા દે દેં તો કૌન હૈ હમ પર રહેમ કરને વાલા,

ઔર કૌન હૈ સીને સે લગાને વાલા.

તો જબ ઈન્સાન ઈસ તરહ અપને ગુનાહોં સે સચ્ચી તૌબા કરતા હૈ ફિર પરવરદિગાર અપની રહેમતોં કે

દરવાઝે ખોલ દેતે હૈં, રબ્બે કરીમ હમ પર એહસાન ફરમાઈયે, સચ્ચી તૌબા કી તૌફીક અતા ફરમાઈયે ઔર આઈંદા ઝિંદગી કો ગુઝરી હુવી ઝિંદગી કા કફ્ફારા બના દીજિયે ઔર આને વાલે વકત કો ગુઝરે હુવે વકત સે બેહતર ફરમા દીજિયે.

وَاٰخِرُ دَعْوَانَا اَنِ الْحَمْدُ لِلّٰهِ رَبِّ الْعَالَمِيْنَ

 મુનાજાત

આહ જાતી હૈ ફલક પર રહેમ લાને કે લિએ
બાદલો! હટ જાઓ દીદ વ રાહ જાને કે લિએ
અય દુઆ! હાં અર્ઝ કર અર્શે ઈલાહી થામ કર
અય ખુદા! અબ ફેર દે રુખ ગર્દિશે અય્યામ કે
સુલેહ થી કલ જિનસે અબ વો બર સરે પૈકાર હૈં
વકત ઔર તકદીર દોનોં દર પએ આઝાર હૈં
ઢૂંડતે હૈં અબ મદાવા સોઝિશે ગમ કે લિએ
કર રહે હૈં ઝખ્મે દિલ ફરયાદ મરહમ કે લિએ
રહેમ કર અપને ના આઈને કરમ કો ભૂલ જા
હમ તુજે ભૂલે હૈં લેકિન તુ હમેં ના ભૂલ જા
ખલ્ક કે રાંદે હુવે દુનિયા કે ઠુકરાએ હુવે
આએ હૈં અબ તેરે દર પર હાથ ફૈલાએ હુવે
ખ્વાર હૈં બદકાર હૈં ડૂબે હુવે ઝિલ્લત મેં હૈં
કુછ ભી હૈં લેકિન તેરે મેહબૂબ કી ઉમ્મત મેં હૈં
હક પરસ્તોં કી અગર કી તુને દિલ જોઈ નહીં
તાના દેંગે બુત કે મુસ્લિમ કા ખુદા કોઈ નહીં

(આગા શરર)

بسم الله الرحمن الرحيم

اَيۡنَمَا تَكُوۡنُوۡا يُدۡرِكْكُّمُ الۡمَوۡتُ

وَلَوۡ كُنۡتُمۡ فِىۡ بُرُوۡجٍ مُّشَيَّدَةٍ (القرآن)

ફિક્રે સફરે આખેરત

હઝરતે વાલા કા યે બયાન જામિયા બનાતુસ સાલેહાત મનોબર ઝિલા ભરૂચ મેં હુવા, મુખાતેબીન મેં પરદા નશીન બચ્ચિયાં ઔર મુઅલ્લેમાત થીં.

બતારીખ ૧૩ જાન્વરી બરોઝ હફ્તા ૨૦૦૧

ફિક્ર સફરે આખેરત

ઈકતેબાસ

મૌત એક અટલ હકીકત હૈ ....!

મૌત કો અગર હુકૂમત કે ઝરિયે ટાલા જા સકતા તો ફિરઔન કો કભી મૌત નહીં આતી.

અગર મૌત કો વઝારત કે ઝરિયે ટાલા જા સકતા તો હામાન કો કભી મૌત નહીં આતી.

અગર મૌત કો કુવ્વતે બાઝુ કે ઝરિયે ટાલા જા સકતા તો રુસ્તમ વ સહેરાબ કો કભી મૌત ના આતી.

અગર મૌત કો દવાઓં કે ઝરિયે ટાલા જા સકતા તો અફલાતૂન ઔર જાલીનૂસ કો કભી મૌત ના આતી.

ઔર અગર મૌત કો હિકમત વ દાનાઈ સે ટાલા જા સકતા તો લુકમાન અલૈહિસ્સલામ કો કભી મૌત ના આતી.

ઔર અગર મૌત કો વફાઓં કે ઝરિયે ટાલા જા સકતા તો કભી ભી નેક બીવી અપની આંખોં કે સામને અપને જવાન ખાવિંદ કો ના મરને દેતી.

ઔર અગર મૌત કો મોહબ્બત કે ઝરિયે ટાલા જા સકતા તો કભી ભી માં અપની ગોદ મેં પળે અપને માસૂમ બેટે કો ના મરને દેતી.

મૌત એક અટલ હકીકત હૈ.

(હઝરત મોલાના પીર ફકીર ઝુલ્ફિકાર અહેમદ સાહબ નકશબંદી મુદ્દ ઝિલ્લુહૂ)

اَلحَمدُ لِلّٰہِ وَکَفٰی وَسَلام" عَلٰی عِبَادِہِ الَّذِیْنَ اصْطَفٰی اَمَّا بَعْدُ!

اَعُوْذُ بِاللّٰہِ مِنَ الشَّیْطٰنِ الرَّجِیْمِ، بِسْمِ اللّٰہِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ

کُلُّ نَفْسٍ ذَائِقَۃُ الْمَوْتِ ثُمَّ اِلَیْنَا تُرْجَعُوْنَ (پ ۲۱، سورہ عنکبوت ، آیت ۵۷)

"હર શખ્સ કો મૌત કા મઝા ચખના હૈ ફિર તુમ સબ કો હમારે પાસ આના હૈ."

قَالَ اللّٰہُ تَعَالٰی فِیْ مَقَامٍ آخَرَ

کُلُّ نَفْسٍ ذَائِقَۃُ الْمَوْتِ وَاِنَّمَا تُوَفَّوْنَ اُجُوْرَکُمْ یَوْمَ الْقِیٰمَۃِ فَمَنْ زُحْزِحَ عَنِ النَّارِ وَاُدْخِلَ الْجَنَّۃَ فَقَدْ فَازَ وَمَا الْحَیٰوۃُ الدُّنْیَا اِلَّا مَتَاعُ الْغُرُوْرِ (پ ۴، سورہ آل عمران ، آیت ۱۸۵)

"હર જાન કો મૌત કા મઝા ચખના હૈ ઔર તુમ કો પૂરી પાદાશ તુમ્હારી કયામત હી કે રોઝ મિલેગી, તો જો શખ્સ કો દોઝખ સે બચા લિયા ગયા ઔર જન્નત મેં દાખિલ કિયા ગયા સો પૂરા કામયાબ વો હુવા, ઔર દુન્યવી ઝિંદગી તો કુછ ભી નહીં સિર્ફ ધોકે કા સૌદા હૈ."

وَقَالَ اللّٰہُ تَعَالٰی فِیْ مَقَامٍ آخَرَ

اَیْنَمَا تَکُوْنُوْا یُدْرِکْکُّمُ الْمَوْتُ وَلَوْ کُنْتُمْ فِیْ بُرُوْجٍ مُّشَیَّدَۃٍ (پ ۵، سورہ نساء ، آیت ۷۸)

"તુમ ચાહે કહીં ભી હો વહાં હી મૌત તુમ કો આ દબાએગી, અગરચે તુમ કલઈચુના કે કીલોં હી મેં હો".

وَقَالَ اللّٰہُ تَعَالٰی فِیْ مَقَامٍ آخَرَ

قُلْ اِنَّ الْمَوْتَ الَّذِیْ تَفِرُّوْنَ مِنْہُ فَاِنَّہٗ مُلٰقِیْکُمْ ثُمَّ تُرَدُّوْنَ اِلٰی عٰلِمِ الْغَیْبِ وَالشَّھَادَۃِ فَیُنَبِّئُکُمْ بِمَا کُنْتُمْ تَعْمَلُوْنَ (پ ۲۸، سورہ جمعہ، آیت ۸)

"આપ ઉન સે યે કેહ દીજિયે કે જિસ મૌત સે તુમ ભાગતે હો વો મૌત એક રોઝ તુમકો આ પકળેગી ફિર તુમ પોશીદા ઔર ઝાહિર જાનને વાલે ખુદા કે પાસ લે જાએ જાઓગે, ફિર વો તુમ કો તુમ્હારે સબ કિએ હુવે કામ બતલા દેગા (ઔર સઝા દેગા).

وَقَالَ اللّٰهُ تَعَالٰی فِیْ مَقَامٍ آخَرَ

كُلُّ مَنْ عَلَيْهَا فَانٍ وَّيَبْقٰى وَجْهُ رَبِّكَ ذُو الْجَلَالِ وَالْإِكْرَامِ (پ ۲۷، سورہ رحمٰن، آیت ۲۶)

"જિતને ઝી રૂહ રૂએ ઝમીન પર મૌજૂદ હૈં સબ ફના હો જાએંગે ઔર સિર્ફ આપકે પરવરદિગાર કી ઝાત જો કે અઝમત વાલી ઔર એહસાન વાલી હૈ, વો બાકી રેહ જાએગી."

وَقَالَ رَسُوْلُ اللّٰهِ صَلَّى اللّٰهُ عَلَيْهِ وَسَلَّم

كُنْ فِي الدُّنْيَا كَاَنَّكَ غَرِيْبٌ اَوْ عَابِرُ سَبِيْلٍ

"આપ દુનિયા મેં ઈસ તરહ રહિયે ગોયા આપ અજનબી હૈં યા રાહ ચલતે મુસાફિર."

سُبْحَانَ رَبِّكَ رَبِّ الْعِزَّتِ عَمَّا يَصِفُوْنَ وَسَلَامٌ عَلَى الْمُرْسَلِيْنَ وَالْحَمْدُ لِلّٰهِ رَبِّ الْعَالَمِيْنَ

اَللّٰهُمَّ صَلِّ عَلٰى سَيِّدِنَا مُحَمَّدٍ وَّعَلٰى اٰلِ سَيِّدِنَا مُحَمَّدٍ وَّبَارِكْ وَسَلِّمْ

اَللّٰهُمَّ صَلِّ عَلٰى سَيِّدِنَا مُحَمَّدٍ وَّعَلٰى اٰلِ سَيِّدِنَا مُحَمَّدٍ وَّبَارِكْ وَسَلِّمْ

اَللّٰهُمَّ صَلِّ عَلٰى سَيِّدِنَا مُحَمَّدٍ وَّعَلٰى اٰلِ سَيِّدِنَا مُحَمَّدٍ وَّبَارِكْ وَسَلِّمْ

હયાતે ઈન્સાન મિસ્લે ચરાગ

ઈન્સાન કી ઝિંદગી હવા મેં રખે હુવે ચરાગ કી માનિંદ હૈ, બૂઢા આદમી અગર ચરાગે સહર હૈ તો જવાન આદમી ચરાગે શામ હૈ, જિસ તરહ હવા કે અંદર રખા હુવા ચરાગ એક જોંકે કા મોહતાજ હોતા હૈ, ઐસે હી ઈન્સાની ઝિંદગી ભી એક પલ કી મોહતાજ હોતી હૈ.

ઝિંદગી કયા હૈ એક થરકતા હુવા નન્હા સા દિયા
એક હી જોંકા જિસે આ કે બુજા દેતા હૈ
યા સરે મઝગાને ગમ કા થરકતા હુવા આંસૂ
પલક જપકના જિસે મિટ્ટી મેં મિલા દેતા હૈ

જિસ તરહ પલક કા આંસૂ પલક જપકતે હી મિટ્ટી મેં મિલ જાતા હૈ ઐસે હી ઈન્સાન એક લમ્હે મેં ઈસ જહાન સે અગલે જહાન કી તરફ રુખ્સત હો જાતા હૈ, મકસદે ઝિંદગી અલ્લાહ રબ્બુલ ઈઝઝત કી બંદગી, સહીહ માનોં મેં બંદા વહી હોતા હૈ જિસ મેં બંદગી હો વરના સરાસર ગંદા હોતા હૈ, જૂટ ઔર ફરેબ કા પલંદા હોતા હૈ, જો ભી ઈસ દુનિયા મેં આયા ઉસ કો બિલઆખિર દુનિયા સે જાના હૈ

وَمَا جَعَلْنَا لِبَشَرٍ مِّنْ قَبْلِكَ الْخُلْدَ (پ ۱۷، سورہ انبیاء، آیت ۳۴)

અય મેહબૂબ! "હમને આપ સે પહેલે ભી કિસી કે લિએ યહાં હમેશા રહેના નહીં લિખા" હર ઈન્સાન કો બિલ આખિર યહાં સે જાના હૈ, ચંદ દિનોં કી યે મોહલત હૈ જો હમેં અતા કી ગઈ, ઈસ મેં હમેં આખેરત કી તૈયારી કરની હૈ, તો દુનિયા કી મુખ્તસર સી ઝિંદગી આખેરત કી તૈયારી કે લિએ અતા કી ગઈ, ઈસ લિએ નબી સલ્લલ્લાહુ અલૈહિ વસલ્લમ નેં ઈરશાદ ફરમાયા

كُنْ فِي الدُّنْيَا كَأَنَّكَ غَرِيبٌ" أَوْ عَابِرُ سَبِيلٍ (ترمذی)

"તુમ દુનિયા મેં ઐસી ઝિંદગી ગુઝારો જૈસે કોઈ પરદેસી હોતા હૈ" પરદેસ મેં ઈન્સાન કો કિતની હી સહૂલત કયૂં ના મયસ્સર હો ઉસ કા દિલ અપને બચ્ચોં કે લિએ અપને વાલેદૈન કે લિએ અઝીઝ વ અકારિબ કે લિએ હર વકત ઉદાસ રહેતા હૈ, સોચતા હૈ કે કબ મુજે મોહલત મિલે મૈં વતન વાપસ ચલા જાઉં.

મોમિન કે લિએ દુનિયા વતને અકામત

ઈસી તરહ મોમિન કા અસ્લી વતન જન્નત હૈ, દુનિયા ઉસ કે લિએ વતન અકામત કે માનિંદ હૈ, હમ થોળે દિન કે લિએ યહાં ભેજે ગએ, બિલઆખીર ઝિંદગી ગુઝાર કર હમને અપને વતન ઔર મુસ્તકર કી તરફ લૌટ કર વાપસ જાના હૈ, દુનિયા મેં રહેતે હુવે હમ આખેરત કી તૌયારી મેં લગે રહેં, જિસ તરહ મુસાફિર અપને સફર કે દૌરાન થોળી દેર અપને આરામ કે લિએ ઠહેરતા હૈ, ઉસ કે પેશે નઝર યે બાત હોતી હૈ કે મુજે મંઝિલ પર પહોંચના હૈ, ઈસી તરહ હમારા સફર كُنْ કે મકામ સે શુરૂ હુવા, આલમે અરવાહ મેં અલ્લાહ રબ્બુલ ઈઝઝત ને હમ સે વાદા લિયા أَلَسْتُ بِرَبِّكُمْ "કયા મૈં તુમ્હારા રબ નહીં હું?" સબને જવાબ દિયા قَالُوا بَلٰى "કયૂં નહીં" ઔર ઉસ કે બાદ પરવરદિગાર ને આઝમાઈશ કે લિએ ભેજા.

દુનિયા ઈમ્તેહાનગાહ હૈ

ઈસ લિએ યે દુનિયા કી ઝિંદગી આઝમાઈશ કી જગા હૈ, યે દુનિયા આરામગાહ નહીં યે સૈરગાહ નહીં, યે તમાશાગાહ નહીં, યે કયામગાહ નહીં, યે ઈમ્તેહાન ગાહ

હે, અફસોસ કે હમને ઈસે ચરાગાહ બના રખા હૈ, હમ સમજતે હૈં કે ખા પી કર ઝિંદગી ગુઝર જાએગી, હરગિઝ નહીં પરવરદિગારે આલમ ફરમાતે હૈં أَحَسِبَ النَّاسُ "ક્યા ઈન્સાન યે ગુમાન કરતે હૈં" أَنْ يُتْرَكُوا أَنْ يَقُولُوا آمَنَّا وَهُمْ لَا يُفْتَنُونَ "કે અગર વો કેહ દેં કે વો ઈમાન લે આએ તો હમ ઉન્હેં છોળ દેંગે, હમ ઉનકો આઝમાએંગે" وَلَقَدْ فَتَنَّا الَّذِينَ مِنْ قَبْلِهِمْ "હમ ને ઉન સે પહેલે વાલોં કો ભી આઝમાયા

فَلَيَعْلَمَنَّ اللَّهُ الَّذِينَ صَدَقُوا وَلَيَعْلَمَنَّ الْكَاذِبِينَ (پ ۲۰، سورہ عنکبوت، آیت ۲)

"ઔર તહેકીક હમ સચ્ચે ઔર જૂટે કે દરમિયાન ઈમ્તિયાઝ કરકે રહેંગે, ખરે ખોટે કી પહેચાન કરકે રહેંગે" દેખિયે હમેં નેક આમાલ કે સાથ દુનિયા મેં ઝિંદગી ગુઝારની હે તાકે અપને પરવરદિગાર કો રાઝી કર લેં. રબ્બે કરીમ ઈરશાદ ફરમાતે હૈં.

الَّذِي خَلَقَ الْمَوْتَ وَالْحَيٰوةَ لِيَبْلُوَكُمْ أَيُّكُمْ أَحْسَنُ عَمَلًا (پ ۲۹، سورہ ملک، آیت ۲)

"વો ઝાત જિસને મૌત ઔર હયાત કો પૈદા કિયા યે આઝમાને કે લિએ કે તુમ મેં સે કૌન અચ્છે અમલ કરતા હૈ" લેહાઝા હમેં દુનિયા મેં અપની શખ્સિયત કો સંવારના હૈ, અપને કિરદાર કો બેહતર બનાના હૈ અપને અંદર અખ્લાકે હમીદા કો પૈદા કરના હૈ, સહીહ માનોં મેં ઈન્સાન બન કર ઝિંદગી ગુઝારની હે ઔર જબ ઈન્સાન બન કર અલ્લાહ રબ્બુલ ઈઝઝત કે હુઝૂર પેશ હોંગે, તો ફિર પરવરદિગારે આલમ ઈસ કી કદ્રદાની ફરમાએંગે, યે દુનિયા તો હમારે લિએ ઈમ્તેહાન ગાહ કી માનિંદ હે, ઈસ લિએ હદીસ પાક મેં ફરમાયા: الدُّنْيَا سِجْنُ الْمُؤْمِنِ وَجَنَّةُ الْكَافِرِ (مسلم) "દુનિયા તો મોમિન કે લિએ કેદ ખાના હે ઔર કાફિર કે લિએ જન્નત હૈ" ઈસ કા એક ઝાહિરી મતલબ તો યે હે કે દુનિયા મેં મોમિન કે લિએ કુછ શરીઅત વ સુન્નત કી

પાબંદિયા હૈં હુદૂદ વ કુયૂદ હૈં, ઔર કાફિર કે લિએ તો કોઈ હદ યા કૈદ નહીં, મનમાની ઝિંદગી ગુઝારતા હૈ, મગર શારેહીને હદીસ ને ઈસ કે માની કુછ ઔર લિખે હૈં, વો ફરમાતે હૈં કે મોમિન કો દુનિયા મેં કિતની હી લુત્ફ ઔર મઝે કી ઝિંદગી કયૂં ના મિલ જાએ જન્નત કે મુકાબ્લે મેં ફિર ભી દુનિયા કી ઝિંદગી ઉસ કો કૈદ ખાના કી તરહ નઝર આએગી, ઔર એક કાફિર પર દુનિયા મેં કિતની હી મશક્કતેં ઔર મુસીબતેં કયૂં ના આએં કિતની હી તકલીફ કયૂં ના આ જાએ લેકિન જહન્નમ કે મુકાબ્લે મેં ફિર ભી દુનિયા ઉસ કે લિએ જન્નત કે માનિંદ હૈ. (સુબ્હાનલ્લાહ)

મોમિન કા ઘર જન્નત

અલ્લાહ રબ્બુલ ઈઝઝત ને મોમિનોં કે લિએ જન્નત મેં કયા કુછ તૈયાર કિયા હોગા ઈસ કા અંદાઝા લગાના મુશકિલ હૈ, યે બાત ઝહેન મેં બિઠા લીજિયે કે દુનિયા મિટ્ટી કી બની હુવી હૈ, ઔર ફાની હૈ, જબ્કે જન્નત સોના ચાંદી કી બની હુવી હૈ, ઔર બાકી રહેને વાલી હૈ, યે તય શુદા બાત હૈ જો ઈન્સાન મખલૂક સે દિલ લગાએગા વો ઈન્સાન એક ના એક દિન મખલૂક સે જુદા કર દિયા જાએગા, ઔર જો ઈન્સાન પરવરદિગાર સે દિલ લગાએગા એક ના એક દિન અલ્લાહ સે મિલા દિયા જાએગા, હમેં ચાહિયે કે હમ આખેરત કી તૈયારી મેં લગે રહેં, હર દિન કો કીમતી બનાને કી કોશિશ કરેં, દિન નેક આમાલ મેં ગુઝારને કી કોશિશ કરેં ઔર અપની રાતોં કો અપને દિન કે માનિંદ બનાને કી કોશિશ કરેં, કોઈ વકત ભી એૈસા ના હો કે હમ સે કોઈ ગુનાહ સર્ઝદ હો, માસિયત સે ખાલી ઝિંદગી ગુઝારના હમારી ઝિંદગી કા મકસદ હો.

એક અલ્લાહ વાલે કી પ્યારી બાત

હમારે સિલસિલા આલિયા નકશબંદિયા કે એક બુઝુર્ગ થે "ખ્વાજા અબુલ હસન ખરકાની રહેમતુલ્લાહ અલૈહ" અજીબ બાત ફરમાયા કરતે થે, ફરમાતે થે જિસ ઈન્સાન ને કોઈ દિન માસિયત સે ખાલી ગુઝારા ઐસા હી હૈ જૈસે ઉસને વો દિન નબી કે સાથ ગુઝારા (સુબ્હાનલ્લાહ) તો હમારે દિલ મેં યે તમન્ના હો કે કોઈ ગુનાહ હમ સે સરઝદ ના હો તાકે હમેં સુન્નત કે મુતાબિક ઝિંદગી ગુઝારને કી તૌફીક નસીબ હો, કરને વાલોં કો યે નેઅમતેં નસીબ હો જાતી હૈં.

ઈમામે રબ્બાની હઝરત મુજદ્દિદે અલ્ફ સાની રહેમતુલ્લાહ અલૈહ ને અપને મકાતીબ મેં લિખા હૈ કે ઈસ ઉમ્મત મેં કિતને હી ઐસે સુલહા ઔર કામેલીન ગુઝરે હૈં કે ૨૦-૨૦ સાલ તક ઉન કે ગુનાહ લિખને વાલે ફરિશ્તે કો ઉન કે ગુનાહ લિખને કા મૌકા ના મિલા, ઐસી પાક ઝિંદગિયાં ગુઝાર કર અગર યે હઝરાત અલ્લાહ કે હુઝૂર પેશ હોંગે વહાં હમ જૈસે ગાફિલ ભી ખળે હોંગે, જિન્હોં ને ના ઝબાન સે એહતિયાત કી ગુફતગૂ કી હોગી ઔર ના આંખ સે એહતિયાત બરતી હોગી, આજ કિસી કો બેઈમાન કેહ દેના, કમીના કેહ દેના, ઝલીલ કેહ દેના, યે બહોત આસાન હૈ, કલ કયામત કે દિન જબ પૂછા જાએગા કે તુમને યે અલ્ફાઝ કયૂં કહે થે તો વહાં પર જવાબ દેના મુશકિલ હો જાએગા, યે તો વો દિન હોગા જબ કે અલ્લાહ રબ્બુલ ઈઝઝત કે અંબિયા ભી થર્રાતે હોંગે, અલ્લાહ રબ્બુલ ઈઝઝત જલાલ કે આલમ મેં હોંગે ફરમાએંગે

لِمَنِ الْمُلْكُ الْيَوْمَ "આજ કે રોઝ કિસકી હુકૂમત હોગી"

ફિર ખુદ ફરમાએંગે બહોત અરસે કે બાદ

لِلّٰهِ الْوَاحِدِ الْقَهَّارِ (پ ۲۴، سورہ غافر، مومن، آیت ۱۶)

"પસ અલ્લાહ હી કી હોગી જો યકતા ઔર ગાલિબ હૈ" ફિર ઉસ દિન હમ કૈસે જવાબ દેંગે, ઉસ દિન કી તૈયારી કરને કા વકત આજ હૈ, ઈસ લિએ હમેં ચાહિયે કે આખેરત કી તૈયારી કર લેં.

મૌત બરહક હૈ કફન મેં શક હૈ

મૌત કે બારે મેં યે નહીં કહા કે તુમ્હેં એક દિન મૌત આએગી બલ્કે ફરમાયા

كُلُّ نَفْسٍ ذَائِقَةُ الْمَوْتِ (سوره آل عمران ، آیت ۱۸۵)

"તુમ મેં સે હર એક કો મૌત કા મઝા ચખના હૈ" ઝાઈકા યે કે યા તો મીઠા હોતા હૈ યા ફિર કળવા હોતા હૈ, નેક લોગોં કે લિએ મૌત મીઠી હોગી ઔર બુરે લોગોં કે લિએ સખ્ત કળવી હોગી (સુબ્હાનલ્લાહ) ઈસ લિએ આજ યે મૌત કી તૈયારી કરને કા વકત હૈ, કિસી બુઝુર્ગ ને કયા અચ્છી બાત કહી ફરમાયા કરતે થે, અય દોસ્ત મૌત બરહક હૈ લેકિન કફન કે મિલને મેં શક હૈ, કયા માલૂમ કિસ હાલ મેં મૌત આએ કોઈ કફન દેને વાલા ભી પાસ હો કે ના હો, ચુનાંચે હમ ને એક આદમી કી બાત સુની કે ઉસે દુશ્મનોં ને કત્લ કરકે નહેર મેં ફેંક દિયા, બહોત દિનોં તક ઉસ કી લાશ પાની મેં રેહ કર ફૂલ ગઈ હત્તા કે ઉસ કી લાશ કો જબ નિકાલા ગયા તો શનાખ્ત કરના મુશકિલ થા, પોલિસ વાલોં ને કરીબી બસ્તી વાલોં કે હવાલે કર દિયા કે મુસલમાન નઝર આતા હૈ તુમ ઈસકા જનાઝા પઢા દો. ચુનાંચે બસતી વાલોં ને ઉસે નહેલા તો દિયા લેકિન સાથ હી યે એલાન ભી કર દિયા કે એક લાવારિસ લાશ હૈ ઉસકા કફન ખરીદના હૈ ઉસકે કફન મેં જો આદમી હિસ્સા ડાલના ચાહે વો લાએ. ચુનાંચે કોઈ

આદમી ૧૦ રૂપિયે લાયા કોઈ ૨૦ લાયા ચુનાંચે ઉસ કે લિએ કફન ખરીદા ગયા ફિર ઉસ કો દફન કરને કા ઈન્તેઝામ કિયા ગયા, જબ દફન કરને લગે તો કોઈ એક બંદા ભી નહીં રો રહા થા, ઈસ લિએ કે કોઈ ઉસે પહેચાનતા જો નહીં થા, જબ કુછ દિનોં કે બાદ ઉસ કી હકીકત ખુલી તો પતા ચલા કે વો એક ઈલાકે કા બળા ઝમીનદાર થા બારા મુરબ્બા ઝમીન કા વો માલિક થા, કરોળોં રૂપિયે ઉસ કે બેંક એકાઉન્ટ મેં થે, દો મુખ્તલિફ બળે બળે શહેરોં મેં ઉસ કી કોઠિયાં થીં, ચાર ઉસ કે જવાન ઉમ્ર બેટે થે, કઈ કઈ ઉન કે ઘર હૈં ઔર ઝમીનેં હૈં, ઉસ કો કયા પતા થા કે જબ ઉસ કી મૌત આએગી તો ઉસ કો ચંદે કા કફન દિયા જાએગા ઈસ લિએ કિસી ને કહા!

"મૌત બરહક હૈ લેકિન કફન કે મિલને મેં શક હૈ"

હમેં ચાહિયે કે આજ હી સે મૌત કી તૈયારી કરેં, યે ઉસૂલી બાત યાદ રખિયે કે ઝિંદગી મહેમૂદ ઉસ કી મૌત ભી મેહમૂદ ઔર જિસ કી ઝિંદગી મઝમૂમ ઉસ કી મૌત ભી મઝમૂમ, અગર હમ નેકી વાલી ઝિંદગી ગુઝારેંગે તો અલ્લાહ તઆલા નેકિયોં વાલી ઝિંદગી અતા ફરમાએંગે, યે કૈસે મુમકિન હૈ કે એક આદમી ફાસિક વ ફાજિર વાલી ઝિંદગી ગુઝારે ઔર બાયઝીદ બસ્તાની ઔર જુનૈદ બગદાદી જૈસી મૌત આ જાએ હરગિઝ નહીં હો સકતા

ઈ ખયાલ અસ્ત વ મહાલ અસ્ત વ જુનૂં

હમેં આજ ભી અપની ઝિંદગી કા જાઈઝા લેને કી ઝરૂરત હૈ, હમ જો ગુનાહ કરતે હૈં ઉન કો છોળને કી ઝરૂરત હૈ, મૌત કી તૈયારી કરને કી ઝરૂરત હૈ.

એક મિસાલ

ઈમામ ગઝાલી રહેમતુલ્લાહ અલૈહ ને એક અજીબ અંદાઝ સે યે બાત સમજાઈ હે, ફરમાતે હૈં કે એક બાદશાહ કા બળા બાગ થા, જિસ કે કઈ હિસ્સે થે, ઉસ ને એક આદમી કો બુલાયા ઔર ઉસ કે હાથ મેં એક ટોકરી થમા દી ઔર કહા કે મેરે બાગ મેં દાખિલ હો જાઓ ઔર બેહતરીન ફલ સે ટોકરી ભર કર લાઓ બળા ઈન્આમ મિલેગા, મગર શર્ત યે હૈ કે જબ અંદર સે ગુઝર કર આ જાઓ તો તુમ્હેં દોબારા વાપસ જાને કી ઈજાઝત નહીં હોગી, ઉસ ને કહા કે ચલો યે તો કોઈ બળી બાત નહીં, વો લે કર ઉસ ટોકરી કો ચલ પળા એક તરફ સે દરવાઝે મેં દાખિલ હુવા દેખા કે ઉસ કે અંદર ફલ હૈં મગર પસંદ ના આએ, અગલે દરજે મેં દાખિલ હુવા યહાં ફલ પહેલે સે બેહતર થે, સોચને લગા કુછ તોળ લું, કહેને લગા અગલે દરજે સે તોળ લૂંગા, ફલ યહાં ભી કુછ બેહતર થે, ફિર અગલે દરજે મેં બહોત બેહતર થે ઔર ઉસ સે અગલે વાલે દરજે મેં બહોત હી બેહતરીન થે, યહાં દિલ મેં ખયાલ આયા કે અબ તો મૈં કુછ ફલ તોળ લું, ફિર સોચને લગા આગે સબ સે બેહતર ફલ તોળૂંગા. જબ અગલે ઔર આખિર દરજે મેં દાખિલ હુવા તો કયા દેખતા હૈ કે વહાં તો કિસી ભી દરખ્ત પર ફલ નહીં હૈં, અફસોસ કરને લગા કે અય કાશ મૈંને પહેલે દરજે સે ફલ તોળે હોતે તો આજ મેરી ટોકરી ખાલી ના હોતી અબ મૈં બાદશાહ કો કયા મુંહ દિખાઉંગા, ઈમામ ગઝાલી ફરમાતે હૈં અય દોસ્ત!

બાદશાહ અલ્લાહ રબ્બુલ ઈઝઝત કી મિસાલ કી માનિંદ હૈ.

ઔર ઈન્સાન જો બાગ મેં જા રહા હૈ વો તેરી મિસાલ હૈ.

ઔર ટોકરી સે મુરાદ તેરા નામએ આમાલ હે.

ઝિંદગી કી મિસાલ બાગ કી માનિંદ હૈ.

ઔર ઈસ કે મુખ્તલિફ હિસ્સે તેરી ઝિંદગી કે હર દિન કે માનિંદ હૈં.

અબ તુજે હર દિન મેં નેકિયોં કે ફલ તોળને કા હુકમ દિયા ગયા લેકિન તુ રોઝ સોચતા હે કે મૈં કલ સે નેક બન જાઉંગા યાની અગલે દર્જે સે ફલ તોળૂંગા, અગલે દર્જે સે ફલ તોળૂંગા, તેરા અગલા દિન ના આ સકેગા ઔર તુજે કિસી દિન અલ્લાહ કે હુઝૂર જાના પળેગા.

સબ ઠાટ પળા રેહ જાએગા જબ લાદ ચલેગા બનજારા

ખળે પૈર ચલ દેના પળેગા.

فَإِذَا جَاءَ أَجَلُهُمْ لَا يَسْتَأْخِرُونَ سَاعَةً وَلَا يَسْتَقْدِمُونَ (پ ۸، سورہ اعراف، آیت ۳۴)

સો જિસ વકત ઉનકી મીઆદે મુએયન આ જાએગી ઉસ વકત એક સાઅત ના પીછે હટ સકેંગે ઔર ના આગે બઢ સકેંગે.

શાને સુલૈમાન અલૈહિસ્સલામ

હઝરત સુલૈમાન અલ્લાહ રબ્બુલ ઈઝઝત કે જલીલુલ કદ્ર નબી હૈં, ઈતની શાન વાલે નબી ઉન કો અલ્લાહ રબ્બુલ ઈઝઝત ને નુબુવ્વત કી શાન ભી અતા ફરમાઈ ઔર ઈન્સાનોં પર ભી જિનોં પર ભી હૈવાનોં પર ભી, પરિંદો પર ભી ઈતની બળી શાહી અતા કી કે સુબ્હાનલ્લાહ, નબી સલ્લલ્લાહુ અલૈહિ વસલ્લમ ને ફરમાયા ના ઉન સે પહેલે દુનિયા કી વો શાહી કિસી કો મિલી થી ઔર ના બાદ મેં મિલેગી (સુબ્હાનલ્લાહ) અલ્લાહ તઆલા ને ઉન કો ઐસી શાન અતા ફરમાઈ

બૈતુલ મકદસ બનવા રહે હૈં, ઉસ કી તામીર કે લિએ ઉન્હોં ને જિનોં કો લગા દિયા ખુદ અપને લિએ શીશે કા કમરા બનવાયા કે મૈં ઈસ કી નિગરાની કરૂંગા, અબ અલ્લાહ કે એક નબી હૈં ઈતને શર્ફ વાલે, ઈતને મકામ વાલે ઈતની શાન વાલે હૈં, ઔર મસ્જિદ બનાને કે કામ મેં લગે હુવે હૈં, અલ્લાહ કા ઘર બના રહે હૈં બલ્કે પરવરદિગાર ને ઉન કો ભી ઈસી હાલત મેં બુલા લિયા ઔર અપને ઘર કો મુકમ્મલ કરાને કી શકલ નિકાલી કે વો જહાં ખળે થે ઈસી તરહ ઉન કી લાશ ખળી રેહ ગઈ, જિન્નાત કામ કરતે રહે, જબ કામ મુકમ્મલ હો ગયા ઉનકે અસા કો ઉસ વકત દીમક ને ખા લિયા તબ ઉનકી નાશ ઝમીન પર આઈ તબ જિનોં કો પતા ચલા કે ઉનકી મૌત વાકેઅ હો ગઈ હૈ, તો વકત કે નબી અલ્લાહ કા ઘર બનાને જૈસે અમલ મેં મશગૂલ હૈં, ઉનકી મૌત કા વકત આ જાતા હૈ તો ઉન કો ભી મોહલત નહીં દી જાતી બલ્કે અપને પાસ બુલા લિયા જાતા હૈ.

હમેં કિસ ચીઝ ને મૌત સે ગાફિલ કિયા

મેરી બહેનો! બેટીયો! અગર હમ આજ ગૌર કરેં હમ કિન કામોં મેં લગે હુવે હૈં હમારી કયા ઔકાત હૈ હમ કિસ ખેત કે ગાજર મુલી હૈં, જબ હમારી મૌત કા વકત આએગા ફિર ઈસે કહાં પીછે હટાયા જાએગા, હમેં તો ઉસી વકત પહોંચના હોગા કિસી ભી તૈયારી કા વકત નહીં મિલેગા, યે જો ઝિંદગી હૈ યહી તો તૈયારી કા વકત હૈ કોઈ અલાહેદા વકત નહીં દિયા જાએગા, ઈસ વકત કો ગનીમત સમજ લીજિયે કિતને જનાઝે બચ્ચોં કે હાથ મેં લે કર કબ્રસ્તાન જાતે હુવે હમને લોગોં કો દેખા, કિતને જનાઝે જવાનોં કે કંધે પર લે કર જનાઝા ગાહ મેં છોળ

આએ, કિતને જનાઝે બળી ઉમ્ર વાલોં કે થે, ઈસ બાત સે પતા ચલતા હૈ કે ઉમ્ર કે કિસી ભી મરહલે મેં હમારી મૌત આ સકતી હૈ, ઈસ લિએ હર એક કો તૈયારી કરને કી ઝરૂરત હૈ, કોઈ નહીં જાનતા કે મૌત કબ આએગી હાં એક દિન બુલાવા આ જાએગા.

યે તો ઐસી બાત હુવી જિસને મૌત કી તૈયારી નહીં કી કે બારાત વાલે ઘર આ ચુકે ઔર ઘર વાલે લળકી કે કાન છિદવાને કહીં લળકી કો લે ગએ, ઉન કો કિતની શર્મિંદગી હોગી કે ઉન્હોં ને કોઈ તૈયારી કી હી નહીં થી, બિલ્કુલ ઈસી તરહ હમ અગર મૌત કી તૈયારી ના કર સકે તો જબ મલેકુલ મૌત આએંગે ઉસ વકત પશેમાન હો કર કહેંગે

قَالَ رَبِّ ارْجِعُوْنِ لَعَلِّىْٓ اَعْمَلُ صَالِحًا فِيْمَا تَرَكْتُ (پ ۱۸، سورہ مؤمنون، آیت ۱۰۰)

"અલ્લાહ હમેં એક મરતબા ઔર મોહલત દે દે હમ નેક કામ કરેંગે, મગર કહા જાએગા كَلَّا "હરગિઝ નહીં" ચુનાંચે મૌત કી તૈયારી આજ કરને કી ઝરૂરત હૈ, યે ઐસા અમલ હૈ જો હમ મેં સે હર એક કે પેશે નઝર હૈ.

ઉન કે યહાં મૌત કી યાદ કે લિએ આદમી મુકર્રર થા

સય્યિદના ઉમર ફારૂકે આઝમ રદિયલ્લાહુ તઆલા અન્હુ કિતની બળી શાન વાલે સહાબી હૈં ઉન્હોં ને એક આદમી કો અપને સાથ લગા રખા થા ઔર ઉસ કો યે કેહ રખા થા કે તુમ મુજે વકતન ફવકતન મૌત કી યાદ દિલાતે રહેના, ચુનાંચે મુખ્તલિફ મહેફિલોં મેં વો મૌત કા તઝકેરા કરતે રહેતે થે, એક દિન આપ ને ઉન્હેં ફરમાયા અબ આપ કોઈ દૂસરા કામ કર લીજિયે, કહેને લગે હઝરત કયા

અબ મૌત યાદ દિલાને કી ઝરૂરત નહીં હે? આપ ને અપની રેશે મુબારક કી તરફ ઈશારા કિયા જિસ મેં કુછ સફેદ બાલ આ ગએ થે, ફરમાયા યે સફેદ બાલ મુજે મૌત કી યાદ દિલાને કે લિએ કાફી હૈં મુજે યે દેખ કર મૌત કી યાદ આતી રહેગી.

મૌત કા પૈગામ

નબી સલ્લલ્લાહુ અલૈહિ વસલ્લમ ને ફરમાયા મલેકુલ મૌત તુ અપને આને સે પહેલે કોઈ પૈગમ્બર યા કોઈ કાસિદ ભેજ દિયા કર, અર્ઝ કિયા કે અય અલ્લાહ કે મહેબૂબ કઈ પૈગામ આતે હૈં મગર લોગ સમજતે નહીં, કિસી આદમી કા બુઢાપે કી હાલત મેં પહોંચ જાના યે ભી મૌત કા પૈગામ હે, કિસી કી બીનાઈ કા કમઝોર હો જાના યે ભી મૌત કા પૈગામ હે, કિસી કે દાંત મેં સૂરાખ કા હો જાના ઔર દાંત કા ટૂટ જાના યે ભી મૌત કા પૈગામ હે, જિસ્મ મેં જવાની કી કુવ્વત ના રહેના યે ભી પૈગામ હે, બીમારિયોં કા આના યે ભી પૈગામ હે લેકિન વાકઈ હમ અંધે બને હુવે હૈં, હમે આખેરત કી બજાય દુનિયા કી રંગીની અપની તરફ ખીંચ લેતી હે, ઔર હમ આખેરત સે ગાફિલ હો કર ઝિંદગી ગુઝાર બૈઠતે હૈં, ઈસ લિએ હમે ચાહિયે કે મૌત કે લિએ હમા વકત તૈયાર રહેં માલૂમ નહીં કિસ હાલ મેં હમારી મૌત આ જાએ, હમ ને કઈ બાર દેખા આદમી જવાની કે આલમ મેં ભી ફૌત હો જાતા હે, મુખ્તલિફ સૂરતેં ઉસ કી બન જાતી હૈં.

મૌત અટલ હકીકત હે

મૌત કો અગર હુકૂમત કે ઝરિયે ટાલા જા સકતા તો ફિરઔન કો કભી મૌત ના આતી.

અગર મૌત કો વઝારત કે ઝરિયે ટાલા જા સકતા તો હામાન કો કભી મૌત ના આતી.

અગર મૌત કો માલ વ દૌલત કે ઝરિયે સે ટાલા જા સકતા તો કારૂન કો કભી મૌત ના આતી.

અગર મૌત કો કુવ્વતે બાઝુ કે ઝરિયે ટાલા જા સકતા, રુસ્તમ વ સહેરાબ કો કભી મૌત ના આતી.

અગર મૌત કો દવાઓં કે ઝરિયે ટાલા જા સકતા તો અફલાતૂન વ જાલીનૂસ કો કભી મૌત ના આતી.

અગર મૌત કો હિકમત વ દાનાઈ સે ટાલા જા સકતા તો લુકમાન અલૈહિસ્સલામ કો કભી મૌત ના આતી

અગર મૌત કો વફાઓં કે ઝરિયે ટાલા જા સકતા તો કભી ભી નેક બીવી અપની આંખોં કે સામને અપને જવાન ખાવિંદ કો મરને ના દેતી.

અગર મૌત કો મોહબ્બત કે ઝરિયે ટાલા જા સકતા તો કભી ભી માં અપની ગોદ મેં પળે અપને માસૂમ બેટે કો ના મરને દેતી.

મગર હમને કિતની મરતબા દેખા કે એક જવાન આદમી એક જવાન લળકા ચારપાઈ પર લેટા હુવા હોતા હૈ, સારે ઘર વાલે પૂછતે હૈં આપ કો કયા હુવા, વો ખામોશ હોતા હૈ, કોઈ જવાબ નહીં દેતા, ઉસ કી બેટી બઢતી હૈ કહેતી હૈ મેરે અબ્બુ મુજે બતાઈયે તો સહી આપ કો કયા હુવા, મૈં આપ કી નૌકરી ચાકરી કે લિએ હાઝિર હું, જિસ ચીઝ કી ઝરૂરત હોગી ફૌરન તૈયાર કરકે પેશ કર દૂંગી મુજે તો બતા દીજિયે, બાપ ખામોશ હોતા હૈ, બેટી રો રહી હોતી હૈ કે અબ્બુ મેરે સર પર શફકત કા હાથ અબ કૌન રખેગા! મુજે કયૂં નહીં બતા દેતે મગર બાપ ખામોશ હોતા હૈ.

બહેન આગે બઢતી હૈ કહેતી હૈ ભાઈ મુજે બતા

તો સહી આપ કો કયા હુવા મગર ભાઈ ખામોશ હોતા હૈ કહેતી હૈ મૈં તુમ્હારી બહેન બોલ રહી હું મુજે બતાઓ તો સહી કિસ ચીઝ કી ઝરૂરત હૈ કોઈ ઝરૂરત હો અભી પૂરી કર દૂંગી, મૈં રાતોં કો આપ કી ખિદમત કે લિએ જાગૂંગી, મૈં આપ કી બહેન હું મૈં આપ કે ખાતિર આરામ કુર્બાન કર દૂંગી લેકિન વો જવાબ નહીં દેતા, બિલઆખિર ઉસ કી બીવી આગે બઢતી હૈ કહેતી હૈ મેરે હમદમ હમરાઝ મેરે સરતાજ મુજે બતાઈયે તો સહી આપ કો કયા હુવા? ખાવિંદ કોઈ જવાબ નહીં દેતા, બીવી કી આંખોં સે સાવન ભાદોં કી બરસાત બરસ રહી હોતી હૈ બાર બાર કહેતી હૈ આપ કયૂં ખામોશ હૈં આપ ને તો મેરે સાથ ખુશી ઔર ગમ મેં સાથ રહેને કા અહદ કિયા થા હમારી ઝિંદગી એક થી હમ તો એક દૂસરે કે જીવન સાથી થે આપ તો મેરે સામને અપને સીને કા ગમ ખોલ દિયા કરતે થે, આપ તો દિલ કી બાત બતા દિયા કરતે થે આજ કયા હુવા મુજે કુછ નહીં બતા રહે! બોલિયે તો સહી બાત તો કરેં! મગર ખાવિંદ કોઈ જવાબ નહીં દેતા, બીવી કહેતી હૈ આપ તો મેરી આવાઝ પહેચાનતે થે મેરી આંખોં કા ઈશારા પહેચાનતે થે આજ મુજસે કયૂં ખફા હૈં, અગર કોઈ ગલતી હુવી હો તો મૈં પાઓં પકળ કર મના લેતી હું, મગર ખાવિંદ કોઈ બાત નહીં કરતા, બીવી રોતી રેહ જાતી હૈ. બિલઆખીર માં આગે બઢતી હૈ કહેતી હૈ મેરે બેટે મેરે નૂરે નઝર મેરે લખ્તે જિગર મુજે બતાઓ તો સહી તુમ્હેં કયા હુવા બેટે મૈં તુમ્હારી અમ્મી બોલ રહી હું, મગર બેટા કોઈ જવાબ નહીં દેતા, માં પૂછતી રહેતી હૈ બેટા મૈં અપના માલ ખર્ચ કર દૂંગી મૈં તુમ્હારે ભાઈ કો ડૉકટર બુલાને કે લિએ ભેજા હૈ મૈં તુમ્હારા અચ્છા ઈલાજ કરાઉંગી, બેટા કહીં દર્દ હૈ તો બતા દો, અબ કોઈ તકલીફ

હો તો બતા દો માં પૂછતી રેહ જાતી હૈ બેટા ખામોશ હોતા હૈ માં પૂછતી હૈ, બેટા તુમ ને તો મેરી આવાઝ પર હમેશા લબ્બૈક કહા મેરા હર કામ સુનતે થે મેરા હર હુકમ માનતે થે આજ કયા બાત હૈ કે અપની માં કી બાત ભી નહીં સુનતે! કોઈ જવાબ ભી નહીં દેતે! માં અપની દુનિયા મેં ગુમ હો જાતી હૈ, મેરે બેટે જબ મેરી શાદી હુવી થી મુજે ઉમ્મીદ ભી નહીં થી કે મુજે અલ્લાહ તઆલા ઔલાદ કી નેઅમત સે નવાઝેંગે, મેરે બેટે મૈં કભી નમાઝ પઢતી ઔર ઔલાદ કી દુઆએં માંગતી, તહજ્જુદ પઢતી ઔલાદ કી દુઆ માંગતી બેટે મૈં હજ પર ગઈ તવાફ કરકે, ઔલાદ કી દુઆએં માંગી મકાને ઈબ્રાહીમ પર ઔલાદ કી દુઆએં માંગી બેટા કોઈ મૌકા આતા મુબારક રાતોં મેં ઔલાદ કી દુઆએં માંગતી બેટા કોઈ નેક મહેફિલ હોતી અલ્લાહ વાલોં કી વહાં જા કર ભી ઔલાદ કી દુઆએં માંગતી મેરી સાથી દૂસરી લળકિયાં ભી કહેતીં અલ્લાહ તઆલા ને તુજે મોહબ્બત કરને વાલા ખાવિંદ દિયા અલ્લાહ તઆલા ને તુમ્હેં ખુલા રિઝક દિયા, અચ્છા ઘર દિયા, ઝિંદગી કી હર આસાઈશ તુમ્હેં મોહય્યા હો કયૂં પરેશાન રહેતી હો? તુમ્હેં અલ્લાહ ને અચ્છી શકલ દી અચ્છી અકલ દી હર નેઅમત સે નવાઝા તુમ તો હઝારોં મેં એક હો, મગર મેરા દિલ ઉદાસ રહેતા, મૈં કહેતી મેરા બેટા હોતા મેરે ઘર મેં ખેલતા મુજે ઈસ સે ખુશી હોતી બેટે મૈં તુમ્હારે લિએ ઉદાસ રહેતી થી ના ઈલાજ મેં કમી કી, ના દવાઓં મેં કમી કી, ઔર બેટે જિસ દિન સે તુમ પૈદા હુવે મેરી ખુશી કી ઈન્તેહા ના રહી તુમ્હારે ચહેરે કો દેખતી મોહબ્બત મેરે દિલ મેં ઠાઠેં મારતી મેરી ઝિંદગી કે ગમ દૂર હો જાતે, બેટે મૈંને તુમ્હેં કિતની મોહબ્બતોં સે પાલા મેરે બેટે મૈં પહેલે તુમ્હેં પિલાતી બાદ મેં ખુદ પીતી થી, પહેલે તુમ્હેં ખિલાતી

થી, બાદ મેં ખુદ ખાયા કરતી થી, પહેલે તુમ્હેં સુલાતી થી બાદ મેં ખુદ સોયા કરતી થી, મૈંને ઈતની મોહબ્બતોં સે પાલા, તુમ્હારી પૈદાઈશ સે પહલે મેરા ખાવિંદ મુજે બાઝાર લે કર જાતા મૈં અપને કપળે ચોટી ખરીદ કર લાતી થી લેકિન જબ સે તુમ્હારી પૈદાઈશ હુવી મૈં જબ કભી બાઝાર જાતી હું, છોટી છોટી ચીઝેં તલાશ કરતી હું, મેરે બેટે કા ફીડર ઐસા હો મેરે બેટે કે કપળે ઐસે હોં ઈસ કે લિએ જૂલા ઐસા હો બેટે મૈં તુમ્હારી ચીઝેં લે કર આતી, બેટે મૈં અપને આપ કો ભૂલ હી ગઈ મૈં હર વકત તુમ્હારી ખિદમત મેં મસરૂફ હોતી બેટે તુમ રોતે તુમ્હેં સીને સે લગા કર લોરિયાં દેતી થી મૈં દિન રાત તુમ્હારે લિએ જાગતી થી ઔર કોઈ કામ હી નહીં થા, બેટે અગર મેરી બહેનેં ભી તુમસે પ્યાર ના કરતીં તો મૈં ઉન્હેં અપના ગૈર સમજતી ઔર જો તુમસે પ્યાર કરતા મેં ઉન્હેં અપના સમજતી મેરે રિશતોં કે પૈમાને બદલ ગએ જો તુમ્હેં અપના સમજતા મૈં ઉસે અપના સમજતી જો તુમસે મોહબ્બત ના રખતા મૈં ઉસે અપના ગૈર સમજતી, બેટે મૈં કભી થકી હુવી હોતી ઔર તુમ મેરે સામને આતે તો તુમ્હારે ચહેરે કો દેખ કર મેરી થકન દૂર હો જાતી કઈ મરતબા ઐસા હુવા તુમ કમરે મેં સોતે હોતે મૈં કિચન મેં કામ કર રહી હોતી, મેરે હાથ કામ મેં હોતે, મેરે કાન તુમ્હારી તરફ મુતવ્વજે હોતે ઝરા ખટકા હોતા તો મૈં ભાગી ભાગી ચલી આતી, તુમ્હેં આ કર દેખતી અગર જાગે હોતે તો ફીડર (દૂધ દાની) વગૈરા દે દેતી ઔર અગર સોએ હુવે હોતે તો ફિર વાપસ ચલી જાતી થી, બેટે મૈંને તુમ્હેં ઈતની મોહબ્બતોં સે પાલા તુમને તાલીમ હાસિલ કી, તુમને અચ્છા કારોબાર શુરૂ કર દિયા હમારે નામ કો ચાર ચાંદ લગા દિએ બેટે મુજે તુમ સે ઈતની મોહબ્બત

થી મૈં રોઝાના મુસલ્લે પર બૈઠે ઘંટે તુમ્હારે લિએ દુઆએં માંગતી થી, જબ કભી રાત કે વકત તુમ દેર સે આતે કિસી સફર કી વજા સે સારે ઘર વાલેં સો જાતે તુમ્હારી માં જાગતી હોતી, મૈં કરવટેં બદલતી નીંદ ના આતી, મૈં દિલ દિલ મે દુઆએં માંગતી અલ્લાહ મેરે બેટે કી ખૈર હો! અય અલ્લાહ તુ હિફાઝત ફરમા, મેરે બેટે કો બહિફાઝત ઘર પહોંચા દેના ઔર અગર મેરે બેટે તુમ આધી રાત કો ભી વાપસ આતે ઔર દરવાઝે કો ખોલ કર તુમ્હેં ગર્મ ખાના દેતી, મૈંને ઈતની મોહબ્બતોં સે તુમ્હેં પાલા બેટે તુમ વહી બેટે હો ઔર મૈં વહી માં હું આજ કયા હુવા મેરી બાત કા જવાબ નહીં દેતે મુજે બતાઓ તો સહી તુમ્હેં કયા હુવા? માં રો રહી હે બેટા કોઈ જવાબ નહીં દેતા, બલ્કે બેટે કા આખરી વકત આતા હૈ, ઉસ કી આંખેં ઉપર કો લગ જાતી હૈં, રૂહ નિકલ રહી હોતી હે, માં બાપ સબ ખળે રો રહે હોતે હૈં, કોઈ કુછ નહીં કર સકતા કુર્આન ને પહેલે મંઝર બતા દિયા.

فَلَوْلَا إِذَا بَلَغَتِ الْحُلْقُوْمَ وَأَنْتُمْ حِيْنَئِذٍ تَنْظُرُوْنَ وَنَحْنُ أَقْرَبُ إِلَيْهِ مِنْكُمْ وَلٰكِنْ لَّا تُبْصِرُوْنَ (پ ۲۷، سورہ واقعہ، آیت ۸۳)

સો જિસ વકત રૂહ હલક તક આ પહોંચતી હૈ ઔર તુમ ઉસ વકત તકા કરતે હો ઔર હમ ઉસ વકત ઉસ મરને વાલે શખ્સ કે તુમ સે ભી ઝિયાદા નઝદીક હોતે હૈં લેકિન તુમ સમજતે નહીં હો.

મકીન ચલા જાતા હૈ મકાન બાકી રેહ જાતા હૈ

ચુનાંચે બાત ઐસી હૈ રૂહ નિકલ જાતી હૈ માં દેખતી હૈ બેટે કી રૂહ નિકલ ગઈ આંખેં ખુલી રેહ ગઈ, અપને કાંપતે હાથોં કે સાથ અપને અંગૂઠે બેટે કી આંખોં

પર રખ કર બંદ કર દેતી હૈ, વો જાનતી હૈ યે આંખેં આજ કે બાદ કભી નહીં ખુલેંગી, ફિર ઉસ કા મુંહ ભી બંદ કર દેતી હૈ, સમજતી હૈ યે તોતી હમેશા કે લિએ ખામોશ હો ચુકા, અબ કભી નહીં બોલેગા, થોળી દેર કે બાદ ચાદર ઉપર ડાલ દેતે હૈં સબ કહેતે હૈં મય્યત કો જલ્દી નહેલાઓ થોળી દેર પહેલે વો કિસી કા બાપ થા કિસી કા ભાઈ ઔર બેટા થા, કિસી કા ખાવિંદ થા અબ કયા બના? સબ ને મય્યત મય્યત કી રટ લગાના શુરૂ કર દી, સબ કહેંગે અસલ ઈન્સાન તો ચલા ગયા યે તો ઈન્સાન કા જિસ્મ બાકી હૈ, મકીન ચલા ગયા યે મકાન બાકી હૈ, ઉસ કો ભી અસલી ઘર કી તરફ પહોંચાએંગે, ચુનાંચે જિસ્મ સે કપળે હટા દિએ જાએંગે, નહેલા કર કફન મેં લપેટ દિયા જાએગા ઔર ઈસ ઘર સે લે જાને કી તૈયારી કી જાતી હૈ, કોઈ પૂછે તો સહી કહાં લે કર જાતે હો કહેતે હૈં ઈસ કો અસલી ઘર કી તરફ લે કર જાતે હૈં, અરે જિસ ઘર મેં યે બળા હુવા હૈ ઉસને ઈસકા નકશા ખુદ બનવાયા અપની પસંદ કી ચીઝ ખુદ લગવાઈ, અભી દીવારેં ભી મૈલી નહીં હુવીં, તુમ ઈસ ઘર સે કયૂં લે કર જાતે હો સબ કહેંગે યે તો ઈસ કા આરઝી મકાન થા, એક ખામોશ નગર મેં ભી ઉસ કા મકાન બના હુવા હૈ વહાં ઉસ કો લે કર જાએંગે.

દો ગઝ ઝમીન કા ટુકળા છોટા સા તેરા ઘર હૈ

વહાં ઉસ કો લે કર જાએંગે, દરવાઝા પર રિશતાદાર જમા હોતે હૈં ઉનસે કોઈ પૂછે કે આપ કૌન હૈં ? કયા ઉસ કે દુશમન હો જો ઈસે ઘર સે નિકાલને આ ગએ વો જવાબ દેંગે કે હમ તો રિશતેદાર હૈં યહી ખ્વાહ ઔર યહી ખૈર ખ્વાહ હૈં, હમ ઉસ કો અસલી ઘર પહોંચાને આએ હૈં, ચુનાંચે ઉસ કો કંધોં પર ઉઠા લિયા જાતા હૈ, જનાઝા પઢ કર ઉસ કો કબ્રસ્તાન મેં પહોંચા દિયા જાતા હૈ, ઉસ કે કદ

કે એતેબાર સે કબ્ર ખોદી જાતી હૈ, શરીઅત કા યે હુકમ હૈ કે જો મય્યત કા કરીબી રિશતાદાર હો ઉસ કો વો કબ્ર કે અંદર ઉતારે, હમ ને કઈ બાર દેખા કે જવાન બેટે કો બાપ કબ્ર મેં ઉતારતા હૈ ઔર બાપ કે બેટા ઉતાર રહા હોતા હૈ, જબ બાપ નીચે ઉતરતા હૈ ઔર નૌજવાન બેટે કો અપને હાથોં સે ઝમીન પર લિટા દેતા હૈ યે વો બાપ થા જો બેટે કે જિસ્મ પર મૈલા કપળા બરદાશ્ત નહીં કરતા થા, આજ અપને બેટે કો ઝમીન પર લિટા રહા હૈ, નીચે કોઈ ગદ્દા ભી નહીં બિછાયા, કોઈ કાલીન ભી ના બિછાયા વૈસે હી કફ્ન કે સાથ ઝમીન પર રખ દિયા, ફિર વહાં એર કન્ડીશન કી ફિટિંગ ભી નહીં કોઈ લાઈટ કા ઈન્તેઝામ ભી નહીં, બલ્કે ઉપર સે મીટ્ટી ડાલ દેતે હૈં, જો બાપ અપને બેટે કે જિસ્મ પર ધૂલ બરદાશત નહીં કરતા થા આજ વહી મિટ્ટી ડાલ રહા હૈ ઔર યે હૌસલે ભી અલ્લાહ ને મર્દો કો દિએ કે ઉનકે ઝિમ્મે દફ્નાને કા હુકમ હૈ, અગર બિલ ફર્ઝ ઔરતોં કો હુકમ દિયા જાતા કે વો દફ્ન કરેં ઔર માં કો બેટા દફ્ન કરના પળતા તો શાયદ માં ખુદ ભી સાથ હી દફ્ન હો જાતી, અલ્લાહ ને મર્દો કો યે હૌસલે દિએ હૈં, કયા ગુઝરતી હોગી ઉસ બાપ પર જો અપને બેટે કો ઝમીન પર લિટા કર ઉસ પર મિટ્ટી ડાલ રહા હોતા હૈ, મનોં મિટ્ટી મેં ઉસ કો દફ્ન કર દેતે હૈં ઔર ફિર ખળે હો કર કહેતે હૈં.

લેઓ યાર હવાલે રખ દે !!

અય બહેન! તુ જીતે જાગતે અપને આપ કો રબ કે હવાલે કર દે તો અલ્લાહ તુજે અપને પસંદીદા બંદોં મેં શામિલ ફરમાએંગે, ઔર અગર તુ અપને આપ કો જીતે જાગતે અલ્લાહ કે હવાલે નહીં કરેગી તો ફિર મર કર તો હવાલે હોના હી હૈ, ફિર મુજરિમ બના કર પેશ કરેંગે, કે બતાઓ

તુમ દુનિયા મેં મેરી તરફ મુતવજ્જે ના હુવે બિલ આખિર મેરે પાસ તો આના પળા, ઈસ લિએ હમેં ચાહિયે કે માસિયત સે બચ કર ઝિંદગી ગુઝારેં, અલ્લાહ રબ્બુલ ઈઝઝત હમેં દુનિયા મેં મૌત કી તૈયારી કરને કી તૌફીક અતા ફરમાએ.

લરઝા દેને વાલી બાત

ઈનામ ગઝાલી રહેમતુલ્લાહ અલૈહ ને એક અજીબ બાત લિખી ફરમાતે હૈં કે અય દોસ્તો! તુજે કયા માલૂમ કે બાઝાર મેં વો કપળા પહોંચ ચુકા હો જિસ સે તેરા કફન બનના હૈ "હમ તો મૌત કો ભૂલ હી જાતે હૈં લેકિન મૌત હમેં નહીં ભૂલતી, માલૂમ નહીં કે કિસ વકત મૌત આ જાતી માલૂમ નહીં કિસ વકત મૌત આ જાએગી, ઈન્સાન આજ શાદી મેં મશગૂલ હો ચુકા હૈ, ઔર મૌત ઉસ કે કરીબ પહોંચ ચુકી હૈ, ઈસ લિએ હમ હર દિન કો ઝિંદગી કા આખરી દિન સમજતે હુવે ગુઝારેં.

ઈસ્તેહઝારે મૌત

નબી સલ્લલ્લાહુ અલૈહિ વસલ્લમ એક મરતબા એક જગા કઝાએ હાજત સે ફારિગ હુવે ઔર તયમ્મુમ ફરમાયા હાલાંકે આપ દરિયા કે કિનારે પર થે, એક સહાબી ને અર્ઝ કિયા અય અલ્લાહ કે નબી સામને તો દરિયા હૈ આપ ને ફિર તયમ્મુમ કયૂં ફરમાયા, અલ્લાહ કે રસૂલ સલ્લલ્લાહુ અલૈહિ વસલ્લમ ને જવાબ દિઆઃ મૈંને ઈસ લિએ તયમ્મુમ કિયા કે અબ મૈં દરિયા પર વુઝૂ કે લિએ જા રહા હું પતા નહીં દરિયા પર પહોંચ સકૂંગા યા નહીં ઔર મૌત આ જાએ? અલ્લાહ કે મહેબૂબ કા યે હાલ થા.

એક મરતબા નબી સલ્લલ્લાહુ અલૈહિ વસલ્લમ ને અપને સાથિયોં સે પૂછા કે તુમ મૌત કે બારે મૈં કયા જાનતે હો? એક ને અર્ઝ કિયા અય અલ્લાહ કે નબી! સુબ્હ ઉઠતા હું તો યકીન નહીં આતા કે શામ ભી આએગી યા નહીં આએગી, દૂસરે ને કહા કે અય અલ્લાહ કે મહેબૂબ મૈં ચાર રકાત કી નિય્યત બાંધતા હું મુજે યકીન નહીં હોતા કે ચારોં પઢ ભી સકૂંગા યા નહીં, નબી સલ્લલ્લાહુ અલૈહિ વસલ્લમ ને ફરમાયા કે મેરા તો યે હાલ હૈ કે નમાઝી નમાઝ પઢતે હુવે જબ એક તરફ સલામ ફેરતા હૈ તો ઉસ કો યે ભી પતા નહીં હોતા કે મૈં દૂસરી તરફ ભી સલામ ફેર સકૂંગા યા નહીં, જબ મૌત કા યે મામલા હૈ તો ફિર કયૂં ના હમ ઈસ કે લિએ હર વકત તૈયાર રહેં, બિલઆખિર મૌત આની હૈ.

મોમિન કી મૌત પર ઝમીન વ આસમાન ભી રોતે હૈં

હદીસ પાક કા મફહૂમ હૈ કે જબ નેક ઈન્સાન ફૌત હોતા હૈ તો અલ્લાહ રબ્બુલ ઈઝઝત કે ફરિશ્તે જન્નત કી ખુશબૂએં લે કર આતે હૈં ઔર વો ઉસ કે સીને પર રૂમાલ રખતે હૈં, રૂહ કો ઈતના આસાની સે કબ્ઝ કરતે હૈં, જિસ તરહ મખ્ખન મેં સે બાલ નિકાલ લેતે હૈં, ઉસ કે બાદ મુરદે કી કફન દફન કી તૈયારી કી જાતી હૈ, રિવાયત મેં આતા હૈ આસમાન કે વો દરવાઝે ઉસ કી મૌત પર રોતે હૈં જહાં સે રિઝક કો ઉતારા જાતા થા, ઝમીન કે વો ટુકડે રોતે હૈં જહાં બૈઠ કર વો અલ્લાહ કી ઈબાદત કિયા કરતા થા (સુબ્હાનલ્લાહ) નેક લોગોં કી જુદાઈ પર આસમાન વ ઝમીન ભી રોતે હૈં,.

ઔર કુફફાર જબ મરતે હૈં તો આસમાન ઔર

ઝમીન કો ઉન કે ઉપર રોના નહીં આતા ઈસ લિએ કુર્આન પાક ને ફરમાયા

فَمَا بَكَتْ عَلَيْهِمُ السَّمَآءُ وَالْاَرْضُ (پ ۲۵، سورہ دخان، آیت ۲۹)

"સો ના તો ઈન આસમાન ઔર ઝમીન કો રોના આયા" ઈસ કે તહેત મુફસ્સેરીન ને લિખા કે મોમિનોં કે મૌત પર ઉન કી જુદાઈ પર અલ્લાહ કા અર્શ ભી રોતા હૈ.

સહાબી કે જનાઝે મેં ફરિશ્તોં કી ભીળ

એક હદીસ પાક મેં વારિદ હુવા હઝરત સઅદ રદિયલ્લાહુ તઆલા અન્હુ એક સહાબી થે વફાત પા ગએ, નબી સલ્લલ્લાહુ અલૈહિ વસલ્લમ ઉન કે જનાઝે કે લિએ ચલ રહે હૈં, ઔર પંજોં કે બલ ચલ રહે હૈં, એક સહાબી ને અર્ઝ કિયા અય અલ્લાહ કે નબી પહેલે તો કભી ઐસે ચલતે નહીં દેખા ફરમાયા સઅદ કે જનાઝે મેં શિરકત કે લિએ આસમાન સે ઈતને ફરિશ્તે ઉતર આએ કે મુજે ઝમીન પર પાઓં રખને કી પૂરી જગા નહીં મિલ રહી થી, જબ આપ ને દફન ફરમા દિયા કુછ અરસે કે બાદ આપ ને ફરમાયા કે સઅદ કી જુદાઈ મેં અલ્લાહ કા અર્શ ભી તીન દિન તક રોતા રહા, સુબ્હાનલ્લાહ અલ્લાહ કે નબી બતાતે હૈં કે અર્શ ભી સઅદ રદિયલ્લાહુ તઆલા અન્હુ કી જુદાઈ મેં તીન દિન તક રોતા રહા, તો નેક લોગોં કી જુદાઈ મેં આસમાન ઔર ઝમીન ભી રોતે હૈં.

ફરિશ્તોં કા ઈસ્તેકબાલ કરના

કિતાબોં મેં લિખા કે જબ નેક આદમી કા જનાઝા કબ્રસ્તાન કી તરફ ચલતા હૈ તો અલ્લાહ તઆલા ફરિશ્તોં કો હુકમ ફરમાતે હૈં તુમ રાસ્તે કે દોનોં તરફ ઈસ્તેકબાલ

કરને કે લિએ ખળે હો જાઓ

આશિક કા જનાઝા હે ઝરા ધૂમ સે નિકલે

મોમિન કા જનાઝા નિકલ રહા હે અલ્લાહ કે ફરિશ્તે રાસ્તે કે દોનોં તરફ ખળે હોતે હૈં હત્તા કે જબ ઉસ કો કબર મેં લિટા દેતે હૈં, રિવાયત મેં આતા હૈ અલ્લાહ તઆલા ફરિશ્તોં સે ફરમાતે હૈં યે મેરા બંદા દુનિયા સે થકા માંદા આયા હે, ઈસે કેહ દીજિયે نَمْ كَنَوْمِ الْعَرُوْسِ (સુબ્હાનલ્લાહ) અલ્લાહ કી તરફ સે હુકમ દિયા જાતા હે, મેરે બંદે તુ નેકી કર કર કે થક ગયા "તુ અબ દુલ્હન કી નીંદ સો જા".

યહાં મુહદેસીન ને એક નુકતા લિખા ફરમાતે હૈં યે ક્યૂં ના કહા તુ મીઠી નીંદ સો જા, રાહત કી નીંદ સો જા, બલ્કે યે કહા કે તુ દુલ્હન કી નીંદ સો જા, ઈસ મેં નુકતા યે હે કે જબ દુલ્હન સોતી હે ઉસ કો વહી જગાતા હે જો ઉસ કા ખાવિંદ ઉસ કા મહેબૂબ હોતા હે, યે મોમિન આજ કબર મેં સો રહા હે કયામત કે દિન ઉસ કો વહી જગાએગા જો ઉસ કા મહેબૂબે હકીકી હોગા, દુલ્હન કી આંખ ખુલતી હે તો ઉસ કે ખાવિંદ કે ચહેરે પર ઉસ કી નઝર પળતી હે, કયામત કે દિન જબ મોમિન કી આંખ ખુલેગી તો ઉસ કી નઝર કે સામને પરવરદિગાર (અલ્લાહ રબ્બુલ ઈઝઝત) જલવા ગર હોંગે.

ચુનાંચે હદીસ પાક મેં આતા હે કઈ મોમિન ઐસે ભી હોંગે વો ઈસ હાલ મેં ઉઠેંગે કે વો અલ્લાહ રબ્બુલ ઈઝઝત કો દેખ કર મુસ્કુરાએંગે, અલ્લાહ રબ્બુલ ઈઝઝત ઉનકો દેખ કર મુસ્કુરાએંગે, આવાઝ આતી હોગી.

يٰاَيَّتُهَا النَّفْسُ الْمُطْمَئِنَّةُ ارْجِعِىْٓ اِلٰى رَبِّكِ رَاضِيَةً مَّرْضِيَّةً فَادْخُلِىْ فِىْ عِبٰدِىْ وَادْخُلِىْ جَنَّتِىْ (پ ۳۰، سوره فجر ، آیت ۲۷)

"અય ઈતમેનાન વાલી રૂહ તુ અપને પરવરદિગાર કી જવારે રહેમત કી તરફ ચલ ઈસ તરહ સે કે તુ ઉસ સે ખુશ ઔર વો તુજ સે ખુશ, ફિર ઉધર ચલ કર તુ મેરે ખાસ બંદોં મેં શામિલ હો જા કે યે ભી નેઅમતે રૂહાની હૈ ઔર મેરી જન્નત મેં દાખિલ હો જા.

અલ્લાહ રબ્બુલ ઈઝઝત હમેં ભી મૌત કી તૈયારી કરને કી તૌફીક અતા ફરમાએ ઔર આઈંદા ગુઝરી હુવી ઝિંદગી સે બેહતર ગુઝારને કી તૌફીક અતા ફરમાએ આઈંદા આને વાલે વકત કો ગુઝરે હુવે વકત સે બેહતર બના દે ઔર હમેં તકવા વ તહારત પર ઝિંદગી ગુઝારને કી તૌફીક અતા ફરમા દે, હમને જિતને ભી ગુનાહ કિએ સચ્ચે દિલ સે અલ્લાહ રબ્બુલ ઈઝઝત સે માફી માંગેં ઔર આઈંદા નેકોકારી કી ઝિંદગી ગુઝારને કા દિલ મેં અઝમ બિલ જઝમ કરેં, અલ્લાહ રબ્બુલ ઈઝઝત હમેં આઈંદા નેકોકારી કી ઝિંદગી નસીબ ફરમા કર આજ કી ઈસ મહેફિલ સે ઉઠને સે પહેલે પિછલે ગુનાહોં સે હમેં સુબુકદોશ ફરમા દેં ઔર આઈંદા નેકી કરને મેં હમારી મદદ ફરમાએં, ઔર હમેં નેક બન કર રહેના આસાન ફરમા દેં.

وَاٰخِرُ دَعْوَانَا اَنِ الْحَمْدُ لِلّٰهِ رَبِّ الْعَالَمِيْنَ

بسم الله الرحمن الرحيم

مَنْ عَمِلَ صَالِحًا مِنْ ذَكَرٍ اَوْ اُنْثٰى
وَهُوَ مُؤْمِنٌ فَلَنُحْيِيَنَّهٗ حَيٰوةً طَيِّبَةً وَلَنَجْزِيَنَّهُمْ
اَجْرَهُمْ بِاَحْسَنِ مَا كَانُوْا يَعْمَلُوْنَ (القرآن)

ઈન્સાન કી તરબિયત ઔર તરક્કી મેં ઔરત કા કિરદાર

હઝરતે વાલા કા યે બયાન જામેઆ ઈસ્લાહુલ બનાત સિમ્લક, નવસારી મેં બરોઝ હફતા ૨૦–૦૧–૨૦૦૦ બવકત સુબ્હ ૯ બજે હુવા, મુખાતેબીન મેં ઈદારા કી પરદા નશીન બચ્ચિયાં ઔર મોઅલ્લેમાત થીં

ઈન્સાન કી તરબિયત ઔર તરક્કી મેં ઔરત કા કિરદાર

❁ ઈકતેબાસ ❁

"طَلَبُ الْعِلْمِ فَرِيْضَةٌ" عَلٰى كُلِّ مُسْلِمٍ وَّمُسْلِمَةٍ"

મર્દ પઢા ફર્દ પઢા, ઔરત પઢી ખાનદાન પઢા. "ઈલ્મ કા હાસિલ કરના હર મુસલમાન મર્દ ઔરત પર ફર્ઝ હૈ" તો ઈલ્મ કી તલબ જિસ તરહ મર્દ કે લિએ લાઝમી હૈ ઉસી તરહ ઔરત કે લિએ લાઝમી હૈ, બલ્કે યે આજિઝ તો યૂં કહેતા હૈ કે અગર કિસી આદમી કે દો બચ્ચે હોં, એક બેટા ઔર એક બેટી ઔર ઉસ કે વસાઈલ ઈતને હોં કે દોનોં મેં સે એક કો તાલીમ દિલવા સકતા હૈ તો ઉસ કો ચાહિયે કે વો બેટી કો પહેલે તાલીમ દિલવાએ ઈસ લિએ કે "મર્દ પઢા ફર્દ પઢા, ઔરત પઢી ખાનદાન પઢા".

જબ ઔરતોં મેં દીની તાલીમ આમ હોગી તો ફિર આઈંદા નસ્લોં કી તરબિયત અચ્છી હોગી બલ્કે આપ ગૌર કરેં તો ઈસ ઉમ્મત કે હર કામયાબ મર્દ કે પીછે આપ કો ઔરત કા કિરદાર નઝર આએગા, કભી બીવી કી શકલ મેં, કભી માં કી શકલ મેં, કભી બહેન કી શકલ મેં ઔર કભી બેટી કી શકલ મેં.

(હઝરત મૌલાના પીર ફકીર ઝુલ્ફિકાર અહેમદ સાહબ નકશબંદી મુદ ઝિલ્લુહૂ)

بِاسْمِهٖ تَعَالٰی

اَلْحَمْدُ لِلّٰهِ وَكَفٰى وَسَلَامٌ عَلٰى عِبَادِهِ الَّذِيْنَ اصْطَفٰى اَمَّا بَعْدُ!

اَعُوْذُ بِاللّٰهِ مِنَ الشَّيْطٰنِ الرَّجِيْمِ، بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ

مَنْ عَمِلَ صَالِحًا مِنْ ذَكَرٍ اَوْ اُنْثٰى وَهُوَ مُؤْمِنٌ فَلَنُحْيِيَنَّهٗ حَيٰوةً طَيِّبَةً
وَلَنَجْزِيَنَّهُمْ اَجْرَهُمْ بِاَحْسَنِ مَا كَانُوْا يَعْمَلُوْنَ (پ ۱۴، سوره النحل، آیت ۹۷)

"જો શખ્સ કોઈ નેક કામ કરેગા ખ્વાહ વો મર્દ હો યા ઔરત બશર્ત યે કે સાહેબે ઈમાન હો તો હમ ઉસ શખ્સ કો બા લુત્ફ ઝિંદગી દેંગે ઔર ઉન કે અચ્છે કામોં કે ઈવઝ મેં ઉન કા અજર દેંગે"

سُبْحَانَ رَبِّكَ رَبِّ الْعِزَّةِ عَمَّا يَصِفُوْنَ وَسَلَامٌ عَلَى الْمُرْسَلِيْنَ وَالْحَمْدُ
لِلّٰهِ رَبِّ الْعَالَمِيْنَ

اَللّٰهُمَّ صَلِّ عَلٰى سَيِّدِنَا مُحَمَّدٍ وَّعَلٰى اٰلِ سَيِّدِنَا مُحَمَّدٍ وَّبَارِكْ وَسَلِّمْ

اَللّٰهُمَّ صَلِّ عَلٰى سَيِّدِنَا مُحَمَّدٍ وَّعَلٰى اٰلِ سَيِّدِنَا مُحَمَّدٍ وَّبَارِكْ وَسَلِّمْ

اَللّٰهُمَّ صَلِّ عَلٰى سَيِّدِنَا مُحَمَّدٍ وَّعَلٰى اٰلِ سَيِّدِنَا مُحَمَّدٍ وَّبَارِكْ وَسَلِّمْ

હકીકી બંદા કૌન?

ઈન્સાન ઈસ દુનિયા મેં ચંદ રોઝ કા મહેમાન હૈ ના યે અપની મરઝી સે દુનિયા મેં આયા હૈ ઔર ના યે અપની મરઝી સે દુનિયા સે વાપસ જાતા હૈ, ઈસે કોઈ હક નહીં પહોંચતા કે યે દરમિયાની વકફે મેં અપની મનમાની ઝિંદગી ગુઝારે, જિસ માલિક વ ખાલિક ને ઈસે પૈદા કિયા જિસ કે હુકમ સે યે દુનિયા મેં આયા, ઔર જિસ કે હુકમ સે યે દુનિયા સે વાપસ જાએગા અગર ઉસે કે હુકમ કે

મુતાબિક ઝિંદગી ગુઝારેગા તો ફલાહ પાએગા, મકસદે ઝિંદગી અલ્લાહ રબ્બુલ ઈઝઝત કી બંદગી ઔર મકસદે હયાત અલ્લાહ રબ્બુલ ઈઝઝત કી યાદ હૈ, હકીકી માનોં મેં બંદા વહી હોતા હૈ, જિસ મેં બંદગી હો વરના તો સરાસર ગંદા હોતા હૈ, જૂટ ઔર ફરેબ કા પલંદા હોતા હૈ.

અલ્લાહ કા કુર્બ મર્દો ઝન કે લિએ

અલ્લાહ રબ્બુલ ઈઝઝત ને મર્દ વ ઔરત દોનોં કે લિએ અપને કુર્બ કે દરવાઝે કો ખોલ દિયા હૈ, ઈરશાદ ફરમાયા,

مَنْ عَمِلَ صَالِحًا مِنْ ذَكَرٍ اَوْ اُنْثٰى وَهُوَ مُؤْمِنٌ " فَلَنُحْيِيَنَّهٗ حَيٰوةً طَيِّبَةً

"જો કોઈ ભી ઈમાન લાએ ઔર નેક આમાલ કરે હમ ઉસ કો ઝરૂર બિલ ઝરૂર પાકીઝા ઝિંદગી અતા કરેંગે"

આમ તૌર પર ઔરતોં મેં યે તઅસ્સુર દેખા ગયા વો સમજતી હૈં કે વિલાયત કે દરજાત કો પાના તો મર્દો કા કામ હૈ, ઔરતેં તો ફકત અપને નમાઝ રોઝા કરેં, ઘરદારી કે કામ મેં મસરૂફ રહેં યહી ઉન કી ઝિંદગી હૈ, અગર હમ તારીખે ઈસ્લામ કા મુતાલેઆ કરેં તો યે બાત રોઝે રૌશન કી તરહ અયાં હોતી હૈ કે ઈસ ઉમ્મત કી ખ્વાતીન ને દીની મૈદાન મેં ભી બહોત તરક્કી કી ઔર ઈલ્મ કે મૈદાન મેં ભી ઉન્હોંને નુમાયાં કામયાબી હાસિલ કી, ઔરતોં કે અંદર દીન કા કામ કરને મેં ઉન્હોંને શબ વ રોઝ મહેનત કી ઔર વિલાયત કે દરજાત પાને મેં ભી વો મર્દો સે પીછે ના રહીં, અલ્લાહ રબ્બુલ ઈઝઝત કા કુર્બ હાસિલ કરના, ઉસ કી મારેફત હાસિલ કરના, ઉસ કી રઝા હાસિલ કરના, યે જિસ તરહ મર્દો કે લિએ ઝરૂરી ઈસી તરહ ઔરતોં કે લિએ ભી ઝરૂરી હૈ, ઔર યે તભી મુમકિન હૈ

જબ ઈન્સાન દીન કા ઈલ્મ હાસિલ કરે ઔર ઈખ્લાસ કે સાથ ઉસ પર અમલ કરે.

તહેસીલે ઈલ્મ કા હુકમ દોનોં કે લિયે

ચુનાંચે નબી સલ્લલ્લાહુ અલૈહિ વસલ્લમ ને ફરમાયા

"طلب العلم فريضة على كل مسلم ومسلمة" (ابن ماجه)

"ઈલ્મ કા હાસિલ કરના હર મુસલમાન ઔરત મર્દ કે ઉપર ફર્ઝ હૈ" તો ઈલ્મ કી તલબ જિસ તરહ મર્દ કે લિયે લાઝમી હૈ ઈસી તરહ ઔરત કે લિયે ભી ઝરૂરી હૈ, બલ્કે યે આજિઝ તો યૂં કહેતા હૈ કે અગર કિસી આદમી કે દો બચ્ચે હોં, એક બેટા ઔર એક બેટી ઔર ઉસ કે વસાઈલ ઈતને હોં કે દોનોં મેં સે એક કો તાલીમ દિલવા સકતા હૈ, તો ઉસ કો ચાહિયે કે વો બેટી કો તાલીમ પહેલે દિલવાએ ઈસ લિયે કે "મર્દ પઢા ફર્દ પઢા ઔરત પઢી ખાનદાન પઢા" તો જબ ઔરતોં મેં દીની તાલીમ આમ હોગી તો ફિર આઈન્દા નસ્લોં કી તર્બિયત ભી અચ્છી હોગી, બલ્કે આપ ગૌર કરેં તો ઈસ ઈન્સાન કે હર કામયાબ મર્દ કે પીછે આપ કો ઔરત કા કિરદાર નઝર આએગા, કભી બીવી કી શકલ મેં, કભી બહેન કી શકલ મેં, કભી માં કી શકલ મેં ઔર કભી બેટી કી શકલ મેં, ઈસ ઈન્સાન કે કામેલીન મેં સે આપ કિસી કી ભી ઝિંદગી કો ભી દેખ લીજિયે, આપ કો હમેશા ઉસ કી કામયાબી કે પીછે કિસી ના કિસી ઔરત કા તઆવુન નઝર આએગા, ઉસ કી તર્બિયત નઝર આએગી.

કામયાબ મર્દ કે પીછે ઔરત કા કિરદાર

એક કામયાબ મર્દ કે પીછે આપ કો ઔરત કા કિરદાર નઝર આએગા કભી બીવી કી શકલ મેં, કભી માં

કી શકલ મેં, કભી બહેન કી શકલ મેં ઔર કભી બેટી કી શકલ મેં ઈસ કી ચંદ મિસાલેં આપ કે સામને પેશ કી જાતી હૈં.

મિસાલ ૧: નબી સલ્લલ્લાહુ અલૈહિ વસલ્લમ અલ્લાહ રબ્બુલ ઈઝઝત કે મહેબૂબ સય્યિદુલ અવ્વલીન હૈં, સય્યદુલ આખેરીન હૈં, ઈમામુલ મલાઈકા હૈં આપ કો અલ્લાહ રબ્બુલ ઈઝઝત ને વો શાન બખ્શી.

બાદ અઝ ખુદા બુઝુર્ગ તુઈ કિસ્સા મુખ્તસર

લેકિન જબ આપ પર વહી નાઝિલ હુવી ઔર આપ ઘબરાએ હુવે અપને ઘર તશરીફ લાએ તો આપ ને અપની અહેલિયા સે ફરમાયા زَمِّلُوْنِیْ زَمِّلُوْنِیْ મુજે કમ્બલ ઉઢા દો મુજે કમ્બલ ઉઢા દો, ચુનાંચે જિબ્રાઈલ કો આપ ને પહેલી મરતબા ઈસ શકલ મેં દેખા થા વહી ઉતરને કા પહેલી મરતબા તજરુબા હુવા થા, નબી કે દિલ પર એક ખૌફ સા તારી થા, એક હૈબત સી તારી થી, તો આપ ને ફરમાયા خشیت علی نفسی કે મુજે તો અપની જાન કા ખતરા હૈ, ઐસે વકત મેં આપકી અહેલિયા મોહતરમા ને આપ કો તસલ્લી કી બાતેં કહીં ઔર ફરમાયા كَلَّا હરગિઝ નહીં اِنَّکَ لَتَصِلُ الرَّحِم "અય મહેબૂબ! આપ તો સિલા રહેમી કરને વાલે હૈં"

وَتَكْسِبُ الْمَعْدُوْمَ وَتَقْرِىْ الضَّيْفَ وَتَحْمِلُ الْكَلَّ وَتُعِيْنُ عَلٰى نَوَائِبِ الْحَقِّ

આપકે ચંદ અચ્છે અખ્લાક ગિનવા કર કહા કે જબ આપ કે અંદર ઈતને અચ્છે અખ્લાક મૌજૂદ હૈં તો આપકો અલ્લાહ રબ્બુલ ઈઝઝત કભી ઝાએઅ નહીં ફરમાએંગે, ચુનાંચે ઉનકી બાતોં કો સુન કર આપકે દિલ કો તસલ્લી મિલ જાતી હૈ, ચુનાંચે મહેબૂબ કી ઝિંદગી મેં આપ કો ઔરત કા કિરદાર બીવી કી શકલ મેં નઝર આએગા, જો

આપ કો મુશકિલ વકત કે અંદર તસલ્લિયાં દિયા કરતી થીં બલ્કે જબ આપકા નિકાહ હુવા તો ઉન્હોંને અપના સારા માલ નબી સલ્લલ્લાહુ અલૈહિ વસલ્લમ કે કદમોં પર ડાલ દિયા ઔર આપ સલ્લલ્લાહુ અલૈહિ વસલ્લમ કો ઉનકે ઈસી માલ ને ઈબ્તેદા મેં બહોત ફાયદા દિયા.

મિસાલ ૨: હઝરત અબુ બકર સિદ્દીક રદિયલ્લાહુ તઆલા અન્હુ અલ્લાહ કે મહેબૂબ સલ્લલ્લાહુ અલૈહિ વસલ્લમ કે યારે ગાર કહેલાતે હૈં, રફીકે સફર કહેલાતે હૈં, આપ ઉન કે સફરે હિજરત કો દેખેં તો ઉનકે પીછે ભી આપકો એક ઔરત કા એક લળકી કા કિરદાર નઝર આએગા.

હદીસ પાક મેં આતા હે જબ નબી સલ્લલ્લાહુ અલૈહિ વસલ્લમ હઝરત અબુ બકર સિદ્દીક રદિયલ્લાહુ તઆલા અન્હુ કે યહાં તશરીફ લે ગએ તો આપને ફરમાયા કે અબુ બકર મૈં તન્હાઈ ચાહતા હું, હઝરત અબુ બકર સિદ્દીક રદિયલ્લાહુ તઆલા અન્હુ ને અર્ઝ કિયા, અય અલ્લાહ કે મહેબૂબ મૈં હું, મેરી બીવી હે, ઔર મેરી દો બેટિયાં હૈં ઔર તો કોઈ ગૈર નહીં, નબી સલ્લલ્લાહુ અલૈહિ વસલ્લમ ને ઈતમેનાન કા ઈઝહાર ફરમાયા ચુનાંચે આપને ફરમાયા કે હિજરત કે સફર કા હુકમ હુવા હે, આપકી બળી બેટી હઝરત અસ્મા રદિયલ્લાહુ તઆલા અન્હા ને ઉસી વકત દુપટ્ટે કો ફાળ કર દો ટુકળે કિએ એક કો અપને સર પર પરદે કે લિએ રખ લિયા ઔર દૂસરે કે અંદર ઉન્હોંને નબી સલ્લલ્લાહુ અલૈહિ વસલ્લમ કે સામાન કો બાંધ દિયા, ઔર સામાન બાંધ કર ઉન્હોંને નબી સલ્લલ્લાહુ અલૈહિ વસલ્લમ કો રુખસત ફરમાયા, હઝરત અબુ બકર સિદ્દીક રદિયલ્લાહુ તઆલા અન્હુ ને અપની અહેલિયા સે ફરમાયા કે આપ ખાના બના દેં ઔર અપની

બેટી (હઝરત અસ્મા) સે કહા કે તુ ચૂંકે છોટી હે લોગ તુજ પર શક નહીં કરેંગે, તુ યે ખાના હમેં ગારે સૌર મેં પહોંચા દેના, ચુનાંચે ઉન્હોં ને હામી ભર લી, અભી નબી સલ્લલ્લાહુ અલૈહિ વસલ્લમ ઔર હઝરત અબુ બકર રદિયલ્લાહુ તઆલા અન્હુ રુખ્સત હી હુવે થે કે અસ્મા રદિયલ્લાહુ તઆલા અન્હા કે દાદા અબુ કહાફા તશરીફ લાએ, ઉન્હોંને આ કર અબુ બકર સિદ્દીક રદિયલ્લાહુ તઆલા અન્હુ કે બારે મેં પૂછા, બચ્ચોં ને કહા કે વો તો ચલે ગએ તો ઉન કે દિલ પર ઝરા ઘબરાહટ હુવી કહેને લગે કે અપના માલ તો સારા નહીં લે ગએ, હઝરત અસ્મા રદિયલ્લાહુ તઆલા અન્હા કહેને લગીં મૈં બચ્ચી થી મગર મૈં ને યે કિયા કે એક જગા પથ્થર પળે હુવે થે ઉન કે ઉપર કપળા ડાલ દિયા ઔર અપને દાદા કા હાથ ઉન પર રખવા દિયા ઔર કહા કે દાદા અબ્બુ કે પીછે ભી બહોત કુછ હૈ, તો દાદા સમજે કે શાયદ માલ પીછે પળા હોગા, વો મુતમઈન હો ગએ ફરમાને લગી મેરે વાલિદ તો અલ્લાહ કે મહેબૂબ કે સાથ ચલે ગએ ઔર ૫૦૦૦ દિર્હમ સાથ લે કર ગએ થે પીછે તો અલ્લાહ ઔર ઉસ કે રસૂલ કા નામ હી છોળ કર ગએ થે, તો ફરમાતી હૈં કે મૈં ઉન કો ખાના પહોંચાતી થી, ચુનાંચે જબ દૂસરે દિન ખાના લે કર ગઈ તો નબી સલ્લલ્લાહુ અલૈહિ વસલ્લમ ને દેખા કે આજ છોટી અસ્મા કે ચહેરે પર ઝખ્મ કા નિશાન હૈ, મગમૂમ તબીઅત હૈ, આપ ને પૂછા અસ્મા આજ ક્યા બાત હૈ તુ ઉદાસ નઝર આતી હૈ, તો અસ્મા રદિયલ્લાહુ તઆલા અન્હા કી આંખોં મેં આંસૂ આ ગએ, નબી સલ્લલ્લાહુ અલૈહિ વસલ્લમ મુતવજ્જે હુવે પૂછા અસ્મા તુ ક્યૂં રો રહી હૈ? અર્ઝ કિયા અય અલ્લાહ કે મહેબૂબ! કલ જબ મૈં ખાના દે કર વાપસ જા રહી થી તો રાસ્તે મેં અબુ

જહેલ મિલ ગયા થા, ઉસને મુજે બાલોં સે મઝબૂતી કે સાથ પકળ લિયા ઔર બાલોં કો ખીંચ ખીંચ કર કહેને લગા, અસ્મા બતાઓ તુમ્હેં પતા હૈ કે તુમ્હારે વાલિદ કહાં હૈ? તુમ્હારે પૈગમ્બર કહાં હૈં? અય અલ્લાહ કે મહેબૂબ! મૈંને ઉસે સચ સચ કેહ દિયા હાં મુજે પતા હૈ, વો કહેને લગા ફિર બતાઓ વો કહાં હૈં? મૈંને જવાબ દિયા હરગિઝ નહીં બતાઉંગી, ઉસ ને કહા મૈં તુમ્હેં મારૂંગા મૈં સખ્ત સઝા દૂંગા, અલ્લાહ કે મહેબૂબ! મૈંને ઉસસે કહા

اِقْضِ مَا اَنتَ قَاضٍ "જો તુમ કર સકતે હો વો કર લો મગર મૈં નહીં બતાઉંગી" અય અલ્લાહ કે મહેબૂબ! ઉસને અચાનક મુજે ઝોરદાર થપ્પળ લગાયા, મૈં નીચે ગિરી, ચટાન પર મેરા માથા લગા મેરે માથે સે ખૂન નિકલ આયા, મેરી આંખોં સે આંસૂ આ ગએ, મુજે સખ્ત તકલીફ હો રહી થી, અબુ જહેલ ને મુજે ફિર બાલોં સે પકળ કર ખળા કર દિયા કહેને લગા અસ્મા! તુજે બહોત મારૂંગા જલ્દી બતા દે, અલ્લાહ કે મહેબૂબ! મૈંને ઉસે જવાબ દિયા "અય અબુ જહેલ મેરી જાન તો તેરે હવાલે મગર મૈં મુહમ્મદ અરબી કો તેરે હવાલે નહીં કરૂંગી" આપ અંદાઝા કીજિયે એક છોટી સી બચ્ચી હૈ લેકિન ઉસકો નબી કે સાથ કિતની મોહબ્બત હૈ કહેતી હૈ કે મેરી જાન તો તેરે હવાલે મગર મુહમ્મદે અરબી કો તેરે હવાલે નહીં કરૂંગી, તો સય્યિદના અબુ બકર સિદ્દીક રદિયલ્લાહુ તઆલા અન્હુ કે ઈસ કામયાબ સફર કે પીછે આપ કો એક ઔરત કા કિરદાર નઝર આએગા બેટી કી શકલ મેં.

મિસાલ ૩: સય્યિદના ઉમર ફારૂકે આઝમ રદિયલ્લાહુ તઆલા અન્હુ મુરાદે મુસ્તફા કહેલાતે હૈં વો એક મરતબા તલવાર લે કર નિકલે કે નબી સલ્લલ્લાહુ અલૈહિ વસલ્લમ કો શહીદ કર દેં, રાસ્તે મેં એક સહાબી

મિલે પૂછા કહાં કા ઈરાદા હે? કહેને લગે કે મૈં ઉન કો (મુહમ્મદ મુસ્તફા સલ્લલ્લાહુ અલૈહિ વસલ્લમ) કો શહીદ કરના ચાહતા હું, કે ના રહે બાંસ ના બજે બાંસરી, કહેને લગે સુબ્હાનલ્લાહ તુમ અપની બહેન કે ઘર જા કર દેખો તુમ્હારી બહેન ઔર બહેનોઈ દોનોં મુસલમાન હો ચુકે હૈં, ઉમર રદિયલ્લાહુ તઆલા અન્હુ કો બળા ગુસ્સા આયા મેરે ઘર કે લોગ મેરી ઈજાઝત ઔર ઈલ્મ કે બગૈર ઈસ્લામ કુબૂલ કર લેં યે કૈસે હો સકતા હૈ, વહીં સે બહેન કે ઘર પહોંચે ઔર બહેન કે ઘર પર દસ્તક દી, હઝરત ઉમર રદિયલ્લાહુ તઆલા અન્હુ ને સુના કે વો બૈઠે હુવે કુછ પઢ રહે હૈં, જબ ઉન્હોં ને દસ્તક દી તો ઉન કી બહેન ફાતેમા પંહેચાન ગઈ કે ઉમર દરવાઝે પર આએ ખળે હૈં, ચુનાંચે જો સહાબી પઢા રહે થે વો તો છુપ ગએ, ઉન્હોં ને વો ચીઝેં ભી છુપા દીં જિન પર કુર્આન કી આયતેં લિખી હુવી થીં, દરવાઝા ખોલા ઉમર રદિયલ્લાહુ તઆલા અન્હુ અંદર તશરીફ લાએ આ કર બહેનોઈ સે પૂછા મૈંને સુના હે કે આપ લોગ મુસલમાન હો ગએ! બહેનોઈ ને જવાબ દિયા કે ઈસ્લામ સચ્ચા દીન હે તો ફિર ઉસકો કુબૂલ કરને મેં કયા રુકાવટ હે, જબ ઉન્હોં ને યે અલ્ફાઝ કહે તો ઉમર રદિયલ્લાહુ તઆલા અન્હુ ને ગુસ્સે મેં આ કર ઉનકો મારના શુરૂ કર દિયા, બહેન ફાતેમા બચાને કે લિએ દરમિયાન મેં આઈ, ઉમર રદિયલ્લાહુ તઆલા અન્હુ જલાલ મેં થે આપ ને બહેન કે ચહેરે પર ભી એક ઝોરદાર થપ્પળ રસીદ કિયા ફાતેમા રદિયલ્લાહુ તઆલા અન્હા નીચે ગિર ગઈ, મગર ફિર સંભલ કર ઉઠીં ઉન કી આંખોં મેં આંસુ થે, ઉમર રદિયલ્લાહુ તઆલા અન્હુ કે સામને આ કર ખળી હો ગઈ ઔર ઉસ વકત યે અલફાઝ કહે "ઉમર જિસ માં કા દૂધ તુમ ને પિયા હે ઉસી માં કા દૂધ

મૈંને ભી પિયા હૈ તુમ મેરે જિસ્મ સે જાન તો નિકાલ સકતે હો લેકિન હમારે દિલ સે ઈમાન નહીં નિકાલ સકતે" યે અલ્ફાઝ થે જો ઉમર રદિયલ્લાહુ તઆલા અન્હુ કે દિલ પર બિજલી બન કર ગિરે, દિલ મોમ હો ગયા કહેને લગે ફાતેમા બતાઓ તુમ કયા પઢ રહી થીં, કહેને લગીં ભાઈ આપકા જિસ્મ નાપાક હૈ શિર્ક કી નજાસત ને આપકો નાપાક કર દિયા, ગુસ્લ કર લીજિયે તાકે આપ ઈસ પાક કલામ કો સુન સકેં, ચુનાંચે ગુસ્લ કર કે અલ્લાહ કા કલામ સુના આયતેં સુનીં.

إِنَّنِيْ أَنَا اللّٰهُ لَا إِلٰهَ إِلَّا أَنَا فَاعْبُدْنِيْ وَأَقِمِ الصَّلٰوةَ لِذِكْرِيْ (پ ۱۶، سورہ طٰہٰ، آیت ۱۴)

"મૈં હી અલ્લાહ હું મેરે સિવા કોઈ માબૂદ નહીં તુમ મેરી હી ઈબાદત કિયા કરો ઔર મેરી હી યાદ કી નમાઝ પઢા કરો."

કહેને લગે અચ્છા તુમ મુજે ભી મુસલમાન બના દો ઉસ વકત વો છુપે હુવે સહાબી બાહર નિકલે ઔર કહેને લગે મુબારક હો ઉમર, નબી અલૈહિસ્સલામ કઈ દિન સે દુઆ માંગ રહે થે "અય અલ્લાહ ઉમર બિન ખત્તાબ કે ઝરિયે યા ઉમર બિન હશ્શામ કે ઝરિયે દીન કો ઈઝઝત અતા ફરમા" અલ્લાહ કે મહેબૂબ કી દુઆ તેરે હક મેં કુબૂલ હો ગઈ આઓ મૈં આપ કો લે કર ચલતા હું, ચુનાંચે દોનોં હઝરાત દારે અરકમ મેં આતે હૈં, નબી અલૈહિસ્સલામ કુંડી લગાએ હુવે બૈઠે હૈં ઔર મુસલમાનોં કો દીની તાલીમ દે રહે હૈં, જબ દસ્તક દી તો એક સહાબી ને દરવાઝે કે સૂરાખ મેં સે દેખા કહા અય અલ્લાહ કે મહેબૂબ ઉમર ખળે હુવે હૈં, હાથ મેં નંગી તલવાર હૈ અબ પતા નહીં કયા ઈરાદા હૈ, હઝરત હમઝા રદિયલ્લાહુ તઆલા અન્હુ આગે બઢે ઔર ફરમાને લગે ખોલ દો દરવાઝા, અગર નેક ઈરાદે સે આએ હૈં ઉન કા આના

મુબારક ઔર અગર કોઈ દૂસરા ઈરાદા લાએ હૈ તો ઉન કી તલવાર હોગી ઔર ઉમર કી ગરદન હોગી, ઈસ જગા લોગ દેખેંગે કે મૈં ઉન કે સાથ કયા સુલૂક કરતા હું, ચુનાંચે દરવાઝા ખોલા, મગર ઉમર કે તો અંદાઝ બદલે હુવે થે, વો જો કત્લ કરને કી નિય્યત સે ચલે થે ખુદ કત્લ હો ચુકે થે, ઉનકા દિલ તો ઈસ વકત અલ્લાહ કે મહેબૂબ કી ગુલામી મેં આ ચુકા થા, અદબ કે સાથ આ કર બૈઠતે હૈં કહેતે હૈં મૈં તો આપકા ખાદિમ બનને કે લિએ હાઝિર હુવા હું તો નબી સલ્લલ્લાહુ અલૈહિ વસલ્લમ ને અલ્લાહુ અકબર કે અલ્ફાઝ કહે ઉસકો સુન કર મુસલમાનોં ને ભી તકબીર કા નારા બુલંદ કિયા, યે દીને ઈસ્લામ મેં સબસે પહેલા તકબીર કા નારા થા જો લગાયા ગયા, ઈન સે પહેલે હઝરતે હમઝા રદિયલ્લાહુ તઆલા અન્હુ મુસલમાન હુવે ઉન કા નંબર ૩૯ થા, હઝરત ઉમર રદિયલ્લાહુ તઆલા અન્હુ મુસલમાન હુવે ઉનકા નંબર ૪૦ વાં થા, થોડી દેર કે બાદ નમાઝ કા વકત હુવા વહીં નમાઝ પઢને લગે, અર્ઝ કિયા અય અલ્લાહ કે મહેબૂબ યહાં કયૂં નમાઝ પઢતે હો અબ તો ઉમર મુસલમાન હો ચુકા, આઈયે મસ્જિદ મેં જા કર નમાઝ પઢેંગે, ચુનાંચે મસ્જિદ મેં તશરીફ લે ગએ, એલાન કિયા "અય કુરૈશે મક્કા! અગર તુમ મેં સે કોઈ ચાહે કે અપની બીવી કો બેવા બનવાએ ઔર બચ્ચોં કો યતીમ કરવાએ તો ઉસ કો ચાહિયે કે ઉમર કે મુકાબલે મેં આ જાએ, હમ અબ યહાં અલ્લાહ કી ઈબાદત કિયા કરેંગે" (સુબ્હાનલ્લાહ) અલ્લાહ રબ્બુલ ઈઝઝત ને ઈસ્લામ કો ઈસ સપૂત કે ઝરિયે સે ઈઝઝત અતા ફરમાઈ મગર ઈસ સપૂત કો જો ઈમાન કી નેઅમત મિલી ઉસકે પીછે ઉન કી બહેન ફાતેમા કા કિરદાર નઝર આતા હૈ, લેહાઝા એક ઔર કામયાબ

હસ્તી કે પીછે એક ઔરત કા કિરદાર એક બહેન કી શકલ મેં નઝર આતા હૈ, ઔર ઈસ તરહ કિતની હી મિસાલેં હૈં.

મિસાલ ૪: હઝરત અકરમા રદિયલ્લાહુ તઆલા અન્હુ બળે નામવર જરનીલ ગુઝરે હૈં જિન કે બારે મેં આતા હૈ કે જબ ફતેહ મક્કા હુવા તો ઉનકો પક્કા યકીન હો ગયા થા કે ઈસ્લામ કે ખિલાફ ઈતની સાઝિશેં કી હૈં અલ્લાહ કે મહેબૂબ કો ઈતની તકલીફેં પહોંચાઈ હૈં, આજ તો મુજે ઝરૂર કત્લ કરને કા હુકમ દે દિયા જાએગા, ચુનાંચે યે વહાં સે ભાગ કર કહીં દૂર ચલ પળે, ઉન કી અહેલિયા અગલે દિન મુસલમાન હુઈ ઉન્હોં ને નબી સલ્લલ્લાહુ અલૈહિ વસલ્લમ સે અર્ઝ કિયા અય અલ્લાહ કે મહેબૂબ! મેરે ખાવિંદ કો અમન અતા કર દીજિયે તાકે વો ઈસ્લામ કુબૂલ કર સકે, મહેબૂબ ને અમન દે દિયા, ઉન કી બીવી ઉન કે પીછે ચલી હત્તા કે રાસ્તે મેં એક જગા દરિયા થા, કિતાબોં મેં લિખા હૈ અકરમા રદિયલ્લાહુ તઆલા અન્હુ કશતી કે અંદર બૈઠે દરિયા ઉબૂર કરકે આગે જાના ચાહતે થે ઉન કી અહેલિયા ને ભી એક કશતી લી ઔર તેઝી કે સાથ ચલ કર દરિયા કે દરમિયાન મેં કશતી ઉન કે સામને લાઈ ઔર અપને ખાવિંદ સે કહા કહાં જાતે હો? વાપસ ચલિયે મક્કા મેં ઝિંદગી ગુઝારેંગે, ખાવિંદ ને કહા મુજે કત્લ કર દિયા જાએગા, ફરમાને લગીં, નહીં મૈં તુમ્હારે લિએ અમન લે ચુકી હું ચુનાંચે અપને ખાવિંદ કો લે કર વાપસ આતી હૈં ઔર ફિર ખાવિંદ ભી ઈસ્લામ કુબૂલ કર લેતે હૈં, ઔર અલ્લાહ રબ્બુલ ઈઝઝત ઈનકો ફિર ઈસ્લામ કા એક બળા જરનીલ બનાતે હૈં, યહાં ભી એક ઔર કામયાબ મર્દ કે પીછે આપ કો એક ઔરત કા કિરદાર નઝર આએગા એક બીવી કી હેસિયત સે, ઈસ કિસ્મ કી ઔર કિતની હી મિસાલેં હૈં

સહાબા કિરામ કી ઝિંદગિયેં મેં ભી ઔર ઉન કે બાદ ભી.

મિસાલ ૫: ઈમામ માલિક રહેમતુલ્લાહ અલૈહ કે બારે મેં કિતાબોં મેં લિખા હૈ કે અલ્લાહ રબ્બુલ ઈઝઝત ને ઈન કો ઈમામ દારુલ હિજરત બનાયા થા મદીના તય્યિબા કે અંદર મુકીમ થે, ઉનકે બારે મેં આતા હૈ જબ મસ્જિદે નબવી મૈં બૈઠ કર તલબા સે હદીસ પાક સુનતે થે ઉન કી બેટિયાં જો હદીસ કી આલેમા થીં, હાફેઝા થીં, પરદે કે પીછે બૈઠ કર વો ભી ઈસ દર્સ મેં શિરકત કરતી થીં, કભી ઈબારત કો પઢતે હુવે અગર કોઈ મર્દ ગલતી કર જાતા તો યે બચ્ચિયાં એક લકળી કે ઉપર લકળી માર કર આવાઝ કરતીં ઈસ આવાઝ સે ઈમામ માલિક રહેમતુલ્લાહ અલૈહ કો પતા ચલ જાતા કે ઈબારત પઢને વાલે ને ગલતી કી હૈ, તો કઈ મરતબા આપ મુતવજ્જે હો જાતે. તો ઈસસે માલૂમ હુવા કે એક ઔર કામયાબ મર્દ કે પીછે આપ કો ઔરત કા કિરદાર નઝર આએગા, ઉન કી બેટિયોં કી હૈસિયત સે, જો ઉનકી તાલીમ મેં ઉનકી મુઆવેના બન રહી હૈં, સુબ્હાનલ્લાહ ઈસ કિસ્મ કી સૈંકળોં મિસાલેં આપ કો તારીખે ઈસ્લામ મેં મિલ જાએંગી. તો ઈસ લિએ ઈસ આજિઝ ને યે બાત કહી કે હર કામયાબ શખ્સિયત કે પીછે આપ કો ઔરત કા કિરદાર નઝર આએગા, કભી માં કી હૈસિયત સે કભી બીવી કી હૈસિયત સે કભી બહેન કી હૈસિયત સે ઔર કભી બેટી કી હૈસિયત સે, ઈસ સે આગે અગર ચલેં તો ઈસ ઉમ્મત કે ઔલિયા કી મિસાલેં તો બહોત ઝિયાદા હૈં.

મિસાલ ૬: ઈમામ ગઝાલી કો અલ્લાહ રબ્બુલ ઈઝઝત ને દીન કી ઈતની બળી શખ્સિયત બનાયા ઉન કી ઝિંદગી કો આપ દેખિયે ઉનકે પીછે ઉન કી માં કા કિરદાર

નઝર આએગા.

મુહમ્મદ ગઝાલી ઔર અહેમદ ગઝાલી દો ભાઈ થે યે અપને લળકપન કે ઝમાને મેં યતીમ હો ગએ થે, ઈન દોનોં કી તરબિયત ઉન કી વાલેદા ને કી, ઉન કે બારે મેં એક અજીબ બાત લિખી હે કે માં ઉન કી ઈતની અચ્છી તરબિયત કરને વાલી થીં કે વો ઉન કો નેકી પર લાઈ હત્તા કે આલિમ બન ગએ, મગર દોનોં ભાઈયોં કી તબિઅતોં મેં ફર્ક થા, ઈમામ ગઝાલી અપને વકત કે બળે વાઈઝ ઔર ખતીબ થે ઔર મસ્જિદ મેં નમાઝ પઢાતે થે, ઉન કે ભાઈ આલિમ ભી થે, ઔર નેક ભી થે લેકિન વો મસ્જિદ મેં નમાઝ પઢને કે બજાય અપની અલગ નમાઝ પઢ લિયા કરતે થે, એક મરતબા ઈમામ ગઝાલી રહેમતુલ્લાહ અલૈહ ને અપની વાલેદા સે કહા અમ્મી લોગ મુજ પર એતેરાઝ કરતે હૈં કે તુ ઈતના બળા ખતીબ ઔર વાઈઝ ભી હે ઔર મસ્જિદ કા ઈમામ હે, મગર તેરા ભાઈ તેરે પીછે નમાઝ નહીં પઢતા, અમ્મી! આપ ભાઈ સે કહિયે કે વો મેરે પીછે નમાઝ પઢા કરે, માં ને બુલા કર નસીહત કી ચુનાંચે અગલી નમાઝ કા વકત આયા ઈમામ ગઝાલી રહેમતુલ્લાહ અલૈહ નમાઝ પઢાને લગે ઔર ઉન કે ભાઈ ને પીછે નિય્યત બાંધ લી લેકિન અજીબ બાત હે કે જબ એક રકાત પઢને કે બાદ દૂસરી રકાત શુરૂ હુવી તો ઉન કે ભાઈ ને નમાઝ તોળ દી ઔર જમાઅત સે બાહર નિકલ આએ. અબ જબ ઈમામ ગઝાલી રહેમતુલ્લાહ અલૈહ ને નમાઝ મુકમ્મલ કી ઉનકો બળી સુબ્કી મહેસૂસ હુવી વો બહોત ઝિયાદા પરેશાન હુવે લેહાઝા મગમૂમ દિલ કે સાથ ઘર વાપસ લૌટે, માં ને પૂછા બેટા બળે પરેશાન નઝર આતે હો, કહેને લગે અમ્મી ભાઈ ના જાતા તો ઝિયાદા બેહતર રહેતા, યે ગયા ઔર એક રકાત પઢને કે

બાદ દૂસરી રકાત મેં વાપસ આ ગયા, ઔર ઉસ ને આ કર અલગ નમાઝ પઢી તો માં ને ઉસ કો બુલાયા ઔર કહા બેટા તુમ ને ઐસા કયૂં કિયા? છોટા ભાઈ કહેને લગા અમ્મી મૈં ઈન કે પીછે નમાઝ પઢને લગા, પહેલી રકાત મેં તો ઈન્હોં ને ઠીક પઢાઈ મગર દૂસરી રકાત મેં અલ્લાહ કી તરફ ધ્યાન કી બજાય ઉન કા ધ્યાન કિસી ઔર જગા થા, ઈસ લિએ મૈંને ઉન કે પીછે નમાઝ છોળ દી ઔર આ કર અલગ પઢ લી.

માં ને ઈમામ ગઝાલી સે પૂછા કે કયા બાત હે? કહેને લગે કે અમ્મી બિલકુલ ઠીક બાત હે, મૈં નમાઝ સે પહેલે ફિકા કી એક કિતાબ પઢ રહા થા, ઔર નિફાસ કે કુછ મસાઈલ થે જિન પર ગૈર વ ખૌઝ કર રહા થા, જબ નમાઝ શુરૂ હુવી પહેલી રકાત મેરી તવજ્જોહ ઈલલ્લાહ મેં ગુઝરી લેકિન દૂસરી રકાત મેં વહી નિફાસ કે મસાઈલ મેરે ઝહેન મેં આ ગએ, ઈન મેં થોળી દેર કે લિએ ઝહેન મુલ્તફિત હો ગયા, ઈસ લિએ મુજ સે યે ગલતી હુવી તો માં ને ઈસ વકત એક ઠંડી સાંસ લી ઔર કહા કે તુમ દોનોં મેં સે કોઈ ભી મેરે કામ કા ના બના, ઈસ જવાબ કો સુન કર દોનોં ભાઈ પરેશાન હુવે, ઈમામ ગઝાલી રહેમતુલ્લાહ અલૈહ ને તો માફી માંગ લી, અમ્મી મુજ સે ગલતી હુવી મુજે ઐસા નહીં કરના ચાહિયે થા મગર દૂસરા ભાઈ પૂછને લગા કે મુજે તો કશ્ફ હુવા થા ઈસ કશ્ફ કી વજા સે મૈંને નમાઝ તોળ દી તો મૈં આપકે કામ કા કયૂં ના બના? તો માં ને જવાબ દિયા કે "તુમ મેં સે એક તો નિફાસ કે મસાઈલ ખળા સોચ રહા થા ઔર દૂસરા પીછે ખળા ઉસ કે દિલ કો દેખ રહા થા, તુમ દોનોં મેં સે અલ્લાહ કી તરફ તો એક ભી મુતવજ્જે ના થા, લેહાઝા તુમ દોનોં મેરે કામ કે ના બને"

સોચને કી બાત હૈ જબ માં ઐસી હો ઔર તસવ્વુફ કે ઈતને બારીક મસાઈલ બચ્ચોં કો બતાને વાલી હો તો ફિર બચ્ચે બળે હો કર ઈમામ ગઝાલી ક્યૂં ના બનેંગે, તો ફિર એક ઔર કામયાબ મર્દ કે આપ કો ઔરત કા કિરદાર બહેસિયત માં કે નઝર આએગા.

મિસાલ ૭: ઈસી તરહ શૈખ અબ્દુલ કાદિર જીલાની રહેમતુલ્લાહ અલૈહ લળકપન મેં તાલીમ હાસિલ કરને ચલતે હૈં, વાલેદા ઉન કે કપળે મેં કુછ પૈસે સી દેતી હૈં, ઔર નસીહત કર દેતી હૈં બેટે હમેશા સચ બોલના, ચુનાંચે રાસ્તે મેં ડાકુઓં ને લૂટ લિયા કિસી ને પૂછા તુમ્હારે પાસ માલ હૈ? ઉન્હોં ને સચ સચ બતા દિયા, ઉસ ને સરદાર કો બતાયા તો સરદાર ને પાસ બુલા કર કહા તુ ને જૂટ ક્યૂં નહીં બોલા? ના તુજે જાન કી ફિકર ના માલ કી ફિકર, કહેને લગે મેરી અમ્મી ને કહા થા બેટા સચ બોલના ઔર મૈં ઉન સે વાદા કર લિયા થા, મુજે જાન કી પરવાહ ના થી મુજે અપને કૌલ કા પાસ રખના થા, ડાકુઓં કે દિલ મેં યે બાત ઘર કર ગઈ કે એક બચ્ચા માં સે કિએ હુવે અહદ કા ઈતના પાસ રખતા હૈ તો હમ ને ભી તો કલ્મા પઢ કર અપને રબ સે અહદ કિયા હૈ, હમ ઈસ કા પાસ ક્યૂં ના કરેં, ચુનાંચે વો અલ્લાહ સે તૌબા કરતે હૈં ઔર ઉસ કે બાદ ઉન કી ઝિંદગી મેં નેકોકારી યાદ આતી હૈ, યે બચ્ચા આગે ચલ કર શૈખ અબ્દુલ કાદિર જીલાની બના, તો સોચિયે કે એક ઔર કામયાબ મર્દ કે પીછે ઔરત કા કિરદાર માં કી શકલ મેં નઝર આએગા.

મિસાલ ૮: ઈમામ બાયઝીદ બસ્તામી રહેમતુલ્લાહ અલૈહ કે બારે મેં આતા હૈ કે જુનૈદ બગદાદી રહેમતુલ્લાહ અલૈહ કા કૌલ હૈ કે જિસ તરહ જિબ્રઈલ

અલૈહિસ્સલામ કો અલ્લાહ તઆલા ને ફરિશતોં કે અંદર ઈમ્તિયાઝી શાન અતા ફરમાઈ હૈ ઈસ તરહ બાયઝીદ બસ્તામી રહેમતુલ્લાહ અલૈહ કો અલ્લાહ રબ્બુલ ઈઝઝત ને ઔલિયા મેં ઈમ્તિયાઝી શાન અતા ફરમાઈ હૈ ઔર યે બાત કરને વાલે ભી જુનૈદ બગદાદી હૈં, યહી બાયઝીદ બસ્તામી રહેમતુલ્લાહ અલૈહ જબ બચપન મેં યતીમ હો ગએ માં ને ઉન કો મદ્રસે મેં દાખિલ કર દિયા કારી સાહબ સે કહા કે બચ્ચે કો અપને પાસ રખના, ઝિયાદા ઘર આને કી આદત ના પળે, ઐસા ના હો કે યે ઈલ્મ સે મહેરૂમ હો જાએ, ચુનાંચે યે કઈ દિન તક કારી સાહબ કે પાસ રહે, એક દિન ઉદાસ હુવે દિલ ચાહા કે અમ્મી સે મિલ આઉં કારી સાહબ સે ઈજાઝત માંગી, ઉન્હોં ને શર્ત લગા દી, તુમ ઈતના સબક યાદ કરકે સુનાઓ તબ ઈજાઝત મિલેગી, સબક ભી બહોત ઝિયાદા બતા દિયા મગર બચ્ચા ઝહીન થા ઉસ ને જલ્દી સે વો સબક યાદ કરકે સુના દિયા, ઈજાઝત મિલ ગઈ, યે અપને ઘર વાપસ આએ, દરવાઝે પર આ કર દસ્તક દી, માં વુઝૂ કર રહી થી વો પહેચાન ગઈ મેરે બેટે કી તરહ દસ્તક માલૂમ હોતી હૈ, ચુનાંચે દરવાઝે કે કરીબ આ કર પૂછા

“કિસને દરવાઝા ખટખટાયા?” જવાબ દિયા બાયઝીદ હું, તો માં કહેતી હૈં એક મેરા ભી બાયઝીદ થા, મૈંને તો ઉસે અલ્લાહ કે લિએ વકફ કર દિયા, મદ્રસે મેં ડાલ દિયા, તુ કૌન બાયઝીદ હૈ જો અબ ખળા મેરા દરવાઝા ખટખટા રહા હૈ? તો જબ ઉન્હોં ને યે અલ્ફાઝ સુને સમજ ગએ, અમ્મી ચાહતી હૈ મેરા દરવાઝા ના ખટખટાએ, અબ બાયઝીદ મદ્રસે મેં અલ્લાહ કા દરવાઝા ખટખટાએ ઔર ઉસી સે તઅલ્લુક ઉસ્તવાર કરે, ચુનાંચે વાપસ આએ મદ્રસે મેં રહે ઔર ઉસ વકત નિકલે જબ આલિમ

બાઅમલ બન ચુકે થે, ઔર અલ્લાહ ને ઉનકો બાયઝીદ બના દિયા થા, તો એક ઔર કામયાબ શખ્સિયત કે પીછે આપ કો એક ઔરત કા કિરદાર એક માં કી શકલ મેં નઝર આએગા.

મિસાલ ૯: હઝરત ખન્સા રદિયલ્લાહુ તઆલા અન્હા કે બારે મેં આતા હૈ કે ઉન કે ચાર બેટે થે, વો જબ ખાને પર બૈઠતી તો બચ્ચોં કો કહેતી મેરે બેટો! તુમ ઉસ માં કે બેટે હો જિસ ને ના મામુ કો રુસ્વા કિયા ના તુમ્હારે બાપ કે સાથ ખયાનત કી, જબ બાર બાર યે કહેતી તો એક બાર બચ્ચોં ને કહા કે અમ્મી આખિર ઈસ કા ક્યા મતલબ હૈ? તો ફરમાતીં મેરે બેટો! જબ મૈં કુંવારી થી મુજ સે કોઈ ઐસી ગલતી ના હુવી જિસ સે તુમહારે મામું કી રુસ્વાઈ હોતી ઔર જબ શાદી હુવી તો મૈંને તુમ્હારે બાપ કે સાથ ખયાનત નહીં કી, મૈં ઈતની ગૈરત ઔર બાહયા ઝિંદગી ગુઝરને વાલી ઔરત હું, બચ્ચે પૂછતે! અમ્મી આપ ક્યા ચાહતી હૈં? તો માં કહેતી! બેટોં જબ તુમ જવાન હો જાઓગે સબ અલ્લાહ કે રાસ્તે મેં જિહાદ કરના ઔર મેરે બેટો તુમ શહીદ હો જાના ઔર મૈં આ કર તુમ્હેં દેખૂંગી અગર તુમ્હારે સીનોં પર તલવાર કે ઝખ્મ હોંગે મૈં તુમ સે રાઝી હો જાઉંગી ઔર તુમ્હારી પુશ્ત પર ઝખ્મ હોંગે તો મૈં તુમ્હેં કભી માફ નહીં કરૂંગી, બેટે પૂછતે અમ્મી આપ ક્યૂં કહેતે હૈં શહીદ હો જાના, શહીદ હો જાના, તબ માં સમજાતી કે મેરે બેટો! ઈસ લિએ કે જબ ક્યામત કે દિન અદલ કાયમ હોગા ઔર અલ્લાહ તઆલા પૂછેંગે શહીદોં કી માંએં કહાં હૈં? મેરે બેટો! ઉસ વકત મેરે પરવરદિગાર કે સામને મુજે સુર્ખરૂઈ નસીબ હોગી કે મૈં ભી ચાર શહીદોં કી માં હું, સોચને કી બાત હૈ એસે શુહદા કે પીછે એક ઔરત કા કિરદાર માં કી શકલ મેં નઝર

આએગા.

મિસાલ ૧૦: ઈબ્ને સીરીન રહેમતુલ્લાહ અલૈહ જિન્હોં ને "તાબીરુર રૂયા" કિતાબ લિખી ઉન કા મરતબા અલ્લાહ ને બહોત બળા બનાયા, આજ ભી હર આલિમ કે પાસ વહી કિતાબ હોતી હૈ ઔર ખ્વાબોં કી તાબીર ઈસી મેં સે બતાઈ જાતી હૈ ઉન કી દો બહેને થીં "હફસા" યે સારી કિરતોં મેં બહોત માહેરા થીં બહોત અચ્છી કારિયા થીં (સુબ્હાનલ્લાહ) ઉન કે હાલાત મેં લિખા હુવા હૈ કે ૩૨ સાલ અપને ઘર કી મસ્જિદ મેં ગુઝાર દિએ ફકત તહારત વગૈરા કે લિએ મસ્જિદ સે બાહર નિકલતીં બાકી સારા વકત ઉસી મસ્જિદ મેં બૈઠ કર ઔરતોં કો ઔર છોટે બચ્ચોં કો દીન કી તાલીમ દેતીં, ઈતની બળી કારિયાં થીં કે મુહમ્મદ ઈબ્ને સીરીન કો ખુદ અગર કુર્આન કો અલ્ફાઝ મેં કિસી લફઝ કે તલફફુઝ કે અંદર મુશકિલી પેશ આતી તો કિસી બચ્ચે કો ભેજ કર કહેતે કે જાઓ હફસા ઈસ લફઝ કો કિસ તરહ અદા કરતી હૈ, ફિર ઉસ લફઝ કો તુમ ભી ઐસે હી અદા કર લેના, ચુનાંચે ઉન કે બારે મેં બાઝ તાબેઈન ને લિખા હૈ કે હમ ને ઈતની ઈબાદત ગુઝાર ઔર ઈતની ઈલ્મ વાલી ઔરત કહીં નહીં દેખી હત્તા કે બાઝ ને કિતાબોં મેં લિખા કે હમ ને ઐસી ઔરત ઈલ્મ વાલી દેખી કે જિન કો અગર હમ હસન બસરી પર ભી ચાહેં તો ફઝીલત દે સકતે હૈં, કિસી ને કહા સઈદ બિન મુસય્યબ સે ભી ઝિયાદા તો જવાબ દિયા હાં, કિસી ને ઉન કી બાંદી સે પૂછા અપની માલેકા કી બારે મેં કયા કહેતી હો?

ઉસ ને બળી તારીફેં કીં ઔર કહેને લગીં બળા અચ્છા કુર્આન શરીફ પઢતી હૈં હર વકત ઈબાદત કરતી રહેતી હૈં, હર કામ શરીઅત કે મુતાબિક કરતી હૈં લેકિન

પતા નહીં ઉન સે કૌન સા ગુનાહ સરઝદ હો ગયા હૈ જો ઈતના બળા હૈ કે ઈશા સે નમાઝ કી નિય્યત બાંધ કર રોના શુરૂ કરતી હૈં ઔર ફજર તક ખળી રોતી રહેતી હૈં (વો બેચારી બાંદી યે સમજી કે શાયદ યે કિસી બળે ગુનાહ કી વજા સે સારી રાત રો રો કર માફિયાં માંગતી હૈં) તો ઈસ સે અંદાઝા લગાઈયે ઉન કી રાતેં કૈસે ગુઝરા કરતી થીં ઔર ઈસ સે આપ અંદાઝા લગાઈયે કે હફસા બિન્તે સીરીન ને દીન કી ખિદમત કિતની ઝિયાદા કીં, ચુનાંચે ઈસ કિસ્મ કી ઔર ભી કઈ મિસાલેં હૈં, તો બાત યે ચલ રહી થી કે હર કામયાબ શખ્સિયત (મર્દ) કે પીછે આપ કો કિસી ના કિસી શકલ મેં ઔરત કા કિરદાર નઝર આએગા માં કી શકલ મેં, બીવી કી શકલ મેં, બેટી કી શકલ મેં.

મિસાલ ૧૧: ચુનાંચે ખ્વાજા મુઈનુદ્દીન અજમેરી રહેમતુલ્લાહ અલૈહ ને બંગાલ કા સફર કિયા, આપ કે સફર મેં કઈ લોગ આપ કે હાથ પર મુસલમાન હુવે, કઈ લોગોં ને તૌબા પર બૈઅત કી, જબ આપ ઘર પર તશરીફ લાએ તો ચહેરે પર ખુશી કે આસાર થે, માં ને પૂછા મુઈનુદ્દીન બળે ખુશ નઝર આતે હો? કહેને લગે અમ્માં! ઈસ લિએ કે ૭ લાખ હિંદુઓં ને મેરે હાથ પર ઈસ્લામ કુબૂલ કિયા ઔર ૭૦ લાખ મુસલમાનોં ને મેરે હાથ પર બૈઅતે તૌબા કી, ઈસ લિએ આજ મેરા દિલ બહોત ખુશ હૈ, માં ને કહા બેટા યે તેરા કમાલ નહીં હૈ યે તો મેરા કમાલ હૈ, ફરમાયા મગર માં બતાએં તો સહી કૈસે? માં ને જવાબ દિયા જબ તુમ પૈદા હુવે તો મૈં ને કભી ભી ઝિંદગી મેં તુમ્હેં બિલા વુઝૂ દૂધ નહીં પિલાયા, આજ ઉસ કી યે બરકત હૈ કે તુમ્હારે હાથોં પર અલ્લાહ તઆલા ને લાખોં લોગોં કો કલ્મા પઢને કી તૌફીક અતા ફરમા દી, તો એક ઔર કામયાબ શખ્યિત કે પીછે આપ કો એક ઔરત કા

કિરદાર નઝર આએગા બહેસિયત માં કે.

મિસાલ ૧૨: હઝરત ખ્વાજા કુતબુદ્દન બખ્તિયાર કાકી રહેમતુલ્લાહ અલૈહ આજ ભી કુતુબ મીનાર કે કરીબ લેટે હુવે હૈં, ઉન કે બારે મૈં ભી મશહૂર વાકેઆ હે, ઉન કે નામ કે સાથ કુતબુદ્દીન બખ્તિયાર "કાકી" કા લફઝ લગાયા જાતા હે, યે હિંદી કા લફઝ હે ઈસ કા માની હે રોટી, વાકેઆ યે હુવા કે જબ યે પૈદા હુવે તો ઉન કે વાલેદૈન બૈઠે હુવે આપસ મેં મશ્વેરા કર રહે થે હમારા બેટા નેક કૈસે બને? અચ્છા કૈસે બને? ચુનાંચે માં ને કહા મેરે ઝહેન મેં એક તજવીઝ હે કલ સે મૈં ઈસ તજવીઝ પર અમલ કરૂંગી, અગલે દિન જબ બચ્ચા મદ્રસા મેં ચલા ગયા, માં ને ખાના બનાયા ઔર અલ્મારી મેં કહીં છુપા કર રખ દિયા, બચ્ચા આયા કહેને લગા અમ્મી ભૂક લગી હે, મુજે ખાના દીજિયે, માં ને કહા બેટા હમેં ભી તો ખાના અલ્લાહ તઆલા દેતે હૈં વહી રઝઝાક હૈં વહી રિઝક પહોંચાતે હૈં, વહી માલિક વ ખાલિક હૈં, માં ને અલ્લાહ રબ્બુલ ઈઝઝત કા તઆરુફ કરવાયા ઔર કહા કે બેટા તુમ્હારા રિઝક ભી વહી ભેજતે હૈં તુમ અલ્લાહ સે માંગો બેટે ને કહા અમ્મી મૈં કૈસે માંગૂં? માં ને કહા બેટા મુસલ્લા બિછાઓ ચુનાંચે મુસલ્લા બિછા દિયા, બેટા અત્તહિય્યાત કી શકલ મેં બૈઠ ગયા છોટે છોટે માસૂમ હાથ ઉઠાએ માં ને કહા બેટા દુઆ કરો, બેટા દુઆ કર રહા હે કે અલ્લાહ મૈં મદ્રસે સે આયા હું ભૂક લગી હે અલ્લાહ મુજે ખાના દે દીજિયે બેટે ને થોળી દેર ઈસ તરહ આજઝી કી પૂછને લગા અમ્મી અબ કયા કરૂં? માં ને કહા તુમ ઢૂંડો અલ્લાહ ને ખાના ભેજ દિયા હોગા, થોળી દેર કમરે મેં ઢૂંડા બિલ આખિર અલ્મારી મેં ખાના મિલ ગયા, બેટે ને ખાના ખા લિયા, અબ બેટે કે દિલ મેં એક તજસ્સુસ પૈદા હુવા વો

રોઝ અલ્લાહ તઆલા કી બાતેં પૂછતા, અમ્મી વો સબ કો ખાના દેતે હૈં પરિંદોં કો ભી, હૈવાનોં કો ભી પતા નહીં ઉન કે પાસ કિતને ખઝાને હૈં? વો ખત્મ નહીં હોતે, વો અલ્લાહ તઆલા કે બારે મેં ઝિયાદા સે ઝિયાદા માલૂમાત હાસિલ કરને કી કોશિશ કરતા, માં કા દિલ ખુશ હોતા કે બેટે કે દિલ મેં અલ્લાહ રબ્બુલ ઈઝઝત કા તઅલ્લુક બઢ રહા હૈ, ચુનાંચે જબ બચ્ચા મહેસૂસ કરતા સબ કો અલ્લાહ તઆલા રિઝક દે રહે હૈં, તો મોહસિન કે સાંથ મુહબ્બત તો ફિતરી ચીઝ હૈ, બચ્ચે કે દિલ મેં અલ્લાહ તઆલા કી મુહબ્બત પૈદા હો ગઈ, વો મુહબ્બત સે અલ્લાહ તઆલા કા નામ લેતા વો સોને સે પહેલે વાલેદા સે અલ્લાહ કી બાતેં પૂછતા માં ખુશ હોતી, કે મેરે બેટે કે દિલ મેં અલ્લાહ તઆલા કી મુહબ્બત બસ રહી હૈ, કુછ દિન તક સિલસિલા ઈસી તરહ ચલતા રહા, મગર એક દિન યે હુવા કે માં અપને રિશતાદારોં મેં કિસી તકરીબ મેં ચલી ગઈ ઔર વહાં જા કર વો વકત કા ખયાલ ના રખ સકીં ભૂલ ગઈ, જબ યે ખયાલ આયા તો પતા ચલા કે બચ્ચે કે આને કા વકત કાફી દેર હુવી ગુઝર ચુકા હૈ, માં ને બુરકા લિયા ઔર અપને ઘર કી તરફ તેઝ કદમોં સે ચલ દીં રાસ્તે મેં રો ભી રહી હૈં, દુઆએં ભી માંગ રહી હૈં મેરે માલિક મૈંને તો અપને બચ્ચે કા યકીન બનાને કે લિએ યે સારા મામલા કિયા થા અય અલ્લાહ અગર આજ મેરે બચ્ચે કા યકીન ટૂટ ગયા તો મેરી મેહનત ઝએઅ હો જાએગી, અય અલ્લાહ પરદા રખ લેના અલ્લાહ મેરી મેહનત કો ઝાએઅ હોને સે બચા લેના, માં દુઆએં કરતી ઘર આ રહી હૈં, જબ ઘર પહોંચતી હૈં તો દેખતી હૈં કે બેટા આરામ કી નીંદ સો રહા હૈ, માં ને જલ્દી સે ખાના પકાયા ઔર છુપા કર રખ દિયા ફિર આ કર બચ્ચે કે

રુખ્સાર કા બોસા લિયા ઉસ કો જગા કર સીને સે લગાયા, કહેને લગી બેટે આજ તો તુજે બહોત ભૂક લગી હોગી, બચ્ચા હશ્શાશ બશ્શાશ બૈઠ ગયા કહેને લગા અમ્મી મુજે તો ભૂક નહીં લગી, માં ને પૂછા વો કૈસે? તો બચ્ચે ને કહા અમ્મી જબ મૈં મદ્રસે સે આયા તો મૈંને મુસલ્લા બિછાયા ઔર મૈંને દુઆ માંગી અય અલ્લાહ ભૂક લગી હુવી હૈ, થકા હુવા ભી હું, આજ તો અમ્મી ભી ઘર પર નહીં હૈ, અલ્લાહ મુજે ખાના દે દો, ઉસ કે બાદ મૈંને કમરે મે તલાશ કિયા મુજે એક જગા રોટી પળી મિલી અમ્મી મૈંને ઉસે ખા લિયા મગર જો મઝા મુજે આજ આયા અમ્મી ઐસા મઝા મુજે ઝિંદગી મેં કભી નહીં આયા થા, સુબ્હાનલ્લાહ માંએ બચ્ચોં કી તરબિયત ઐસે કિયા કરતી થીં, ઔર અલ્લાહ રબ્બુલ ઈઝઝત ઉન કો ફિર કુતબુદ્દીન બખ્તિયાર કાકી બના દેતે થે ચુનાંચે યે મુગલ બાદશાહોં કે શૈખ બને ઔર અપને વકત મે લાખોં ઈન્સાન ઉન કે મુરીદ બને તો એક ઔર કામયાબ શખ્સિયત કે પીછે આપ કો ઔરત કા કિરદાર નઝર આએગા, યે મિસાલ ઈતની ઝિયાદા હૈં કે ઈન્સાન હૈરાન હી હો જાતા હૈ.

ઔરતેં મર્દોં સે આગે

નબી અલૈહિસ્સલામ કી એક ઝોજએ મોહતરમા ઉમ્મુલ મોમિનીન મખ્દૂમતુલ મુસ્લિમીન મહેબૂબએ મહેબૂબે ખુદા સે ઝિયાદા આઈશા સિદીકા રદિયલ્લાહુ તઆલા અન્હા ઈસ ઉમ્મત કી આલેમા ઔરતોં મેં સે એક નુમાયાં હૈસિયત રખને વાલી ખાતૂન હૈં, ઈસ ઉમ્મત મેં કુર્આન પાક કી સબસે પહેલી હાફેઝા ઔર યે ભી અજીબ બાત હૈ કે ચંદ બાતેં ઐસી હૈં જિન મેં ઔરતેં મર્દોં સે ભી બાઝી લે ગઈ.

મિસાલ કે તૌર પર ઈસ ઉમ્મત મેં નબી અલૈહિસ્સલામ કો નુબુવ્વત કી નઝર સે દેખને કા એજાઝ સબ સે પહેલે ઔરત કો મિલા ચુનાંચે ખદીજતુલ કુબરા વો ખાતૂન હૈં જિન્હોં ને ઈસ ઉમ્મત કે મર્દો ઔર ઔરતોં મેં બાઝી લે લી ઔર પહેલી નિગાહ જો નબી સલ્લલ્લાહુ અલૈહિ વસલ્લમ કે ચહેરે પર પળી ઔર જિસ ઈન્સાન ને ઉન કો નબી કી નઝર સે દેખા વો ખદીજતુલ કુબરા થીં.

ઔરતોં મેં કુર્આન મજીદ હિફઝ કરને મેં સય્યિદા આઈશા સિદ્દીકા રદિયલ્લાહુ તઆલા અન્હા વો બાઝી લે ગઈ બળી ફકીહા થીં આલેમા થીં, ઈબ્ને કય્યિમ રહેમતુલ્લાહ અલૈહ ને લિખા કે હઝરાત સહાબા કિરામ તો બળે ઈલ્મ વાલે થે, મગર ઉન મેં સે ૧૪૯ હઝરાત એસે થે જો આલિમ: સમજે જાતે થે ઉન કે કૌલ કે સામને ફકીર લોગ અપની રાય કો છોળ દેતે થે, ઔર ઉન કે કૌલ પર અમલ કર લિયા કરતે થે, યે સાહેબે ફુનૂન સમજે જાતે થે, યે સુહાબએ કિરામ થે ઔર ઉન ૧૪૯ મૈં સે ભી ૧૪ હઝરાત ઐસે થે કે જો ઉન મેં ભી ઝિયાદા ઈમ્તિયાઝી શાન રખતે થે હત્તા કે ઉન ૧૪ મૈં સે કિસી એક કા કૌલ સામને આતા તો બકિયા ફુકહા ભી અપને કૌલ સે રુજૂઅ કર લેતે થે ઔર ઉન ૧૪ હઝરાત કે નામોં મેં સે એક નામ સય્યિદા આઈશા સિદ્દીકા કા હે, ચુનાંચે કિબાર સહાબા કઈ મસાઈલ મેં પરદે કે પીછે બૈઠ કર નબી અલૈહિસ્સલામ કી ઈન ઝૌજએ મોહતરમા સે મસાઈલ પૂછતે ઔર આપ ઉન કો તસલ્લી બખ્શ જવાબ દેતી થીં, અલ્લાહ રબ્બુલ ઈઝઝત ને આપ કો ઈતની ઈલ્મી શાન અતા ફરમાઈ થી, ઈતની સમજદાર થીં સુબ્હાનલ્લાહ કે એક મરતબા નબી અલૈહિસ્સલામ ને ઈરશાદ ફરમાયા કે આઈશા! તુ મુજે ખજૂર ઔર મખ્ખન કો મિલા કર ખાને

સે ભી ઝિયાદા મહેબૂબ હૈ, જૈસે હી આપને ફરમાયા તો આઈશા સિદ્દીકા રદિયલ્લાહુ તઆલા અન્હા ને જવાબ દિયા અય અલ્લાહ કે મહેબૂબ આપ તો મુજે શહેદ ઔર મખ્ખન કો મિલા કર ખાને સે ભી ઝિયાદા મહેબૂબ હૈ, નબી અલૈહિસ્સલામ મુસ્કુરાએ ઔર ફરમાયા તેરા જવાબ મેરે જવાબ સે ઝિયાદા બેહતર હૈ અલ્લાહ રબ્બુલ ઈઝઝત ને ઉનકો ઈમ્તિયાઝી શાન અતા કી થી ઈતની સમજદાર થી.

પ્યારી માં બેટી કા મુકાલમા

એક મરતબા આઈશા સિદ્દીકા રદિયલ્લાહુ તઆલા અન્હા સય્યિદા ફાતિમતુઝ ઝુહરા રદિયલ્લાહુ તઆલા અન્હા કે સાથ બૈઠી થીં, અગરચે માં બેટી કા રુતબા થા, લેકિન ઉમરોં મેં ઝિયાદા ફર્ક ના હોને કી વજા સે આપસ મેં મુહબ્બત પ્યાર ઔર દિલ્લગી ભી કરતી થીં, હંસી ખેલ ભી કર લેતી થીં તો સય્યિદા ફાતિમતુઝ ઝુહરા રદિયલ્લાહુ તઆલા અન્હા ઉન કો દેખ કર મુસ્કુરાઈ આઈશા સિદ્દીકા રદિયલ્લાહુ તઆલા અન્હા ને પૂછા કયા બાત હૈ કહેને લગીં કે મેરે દિલ મેં યે બાત આ રહી હૈ કે આપ કે વાલિદ તો અબુબકર સિદ્દીક હૈં જબકે મેરે વાલિદ મુહમ્મદ મુસ્તફા સલ્લલ્લાહુ અલૈહિ વસલ્લમ હૈં, બેટી કી ઈસ બાત કો સુન કર સય્યિદા આઈશા રદિયલ્લાહુ તઆલા અન્હા તળપ ઉઠીં ઔર નબી અલૈહિસ્સલામ કી તારીફેં શુરૂ કર દીં, કહેને લગીં ફાતેમા આપ ને સચ કહા હમેં ઈમાન મિલા આપ સલ્લલ્લાહુ અલૈહિ વસલ્લમ કે સદકે મેં, કુર્આન મિલા ઉન કે સદકે મેં, પરવરદિગાર કી મારેફત મિલી ઉન કે સદકે મેં, ઈસ્લામ મિલા ઉન કે સદકે, ચુનાંચે નબી અલૈહિસ્સલામ કી ઈતની તારીફેં કીં કે બહોત ઝિયાદા,

જબ બહોત ઝિયાદા તારીફે કર ચુકી તો કહેને લગીં અય ફાતેમા! મેરે ઝહેન મેં એક બાત આ રહી હૈ, પૂછા કે વો કૌન સી? ફરમાને લગીં કે મેરે દિલ મેં યે બાત આ રહી હે કે ફાતેમા અગર આપ કે ખાવિંદ અલિય્યુલ મુર્તઝા હૈં તો ફિર મેરે ખાવિંદ ભી તો મુહમ્મદ મુસ્તફા હૈં, અબ યે સુન કર ફાતેમા રદિયલ્લાહુ તઆલા અન્હા ચુપ હો ગઈ, હઝરત આઈશા રદિયલ્લાહુ તઆલા અન્હા ને ફિર દૂસરી બાત કહી કે ફાતેમા! મેરે દિલ મેં એક ઔર બાત આ રહી હે, પૂછા કૌનસી? ફરમાને લગીં કયામત કે દિન જબ આપ ઉઠેંગી તો આપ કા હાથ અલિય્યુલ મુરતઝા કે હાથ મેં હોગા ઔર ફાતેમા જબ મૈં ઉઠૂંગી તો મેરા હાથ મુહમ્મદ મુસ્તફા કે હાથોં મેં હોગા, ફિર થોળી દેર ચુપ રેહ કર ફરમાને લગીં કે ફાતેમા! મેરે દિલ મેં એક ઔર બાત આ રહી હે, પૂછા કૌન સી? તો ફરમાને લગીં કે તુ ખાતૂને જન્નત હે જન્નતી ઔરતોં કી સરદાર હે તુ જન્નત મેં તખ્ત પર બૈઠેગી તો તેરે તખ્ત પર અલિય્યુલ મુરતઝા હોંગે મગર ફાતેમા જબ જન્નત મેં મૈં તખ્ત પર બૈઠૂંગી તો મેરે તખ્ત પર મુહમ્મદ મુસ્તફા સાથ બૈઠેંગે, અલ્લાહ રબ્બુલ ઈઝઝત ને ઉન કો ઈતની સમજ અતા ફરમાઈ થી, ઈસ લિએ ફરમાયા કરતી થીં કે અલ્લાહ રબ્બુલ ઈઝઝત ને મુજ કો ચંદ ઐસી બાતેં અતા કી હૈં જો કિસી ઔર બીવી કો નહીં મિલીં, સબ સે પહેલી બાત યે કે મૈં સબસે પહેલી બીવી હું જો કુવાંરી નબી અલૈહિસ્સલામ કે નિકાહ મેં આઈ ઔર જિતની ભી આપ સલ્લલ્લાહુ અલૈહિ વસલ્લમ કી અઝવાજ થીં વો યા તો બેવા થીં યા મુતલેકા થીં, મૈં હી એક થી જો કુવાંરી આપ સલ્લલ્લાહુ અલૈહિ વસલ્લમ કે નિકાહ મેં આઈ, ચુનાંચે સય્યિદા આઈશા સિદ્દીકા રદિયલ્લાહુ તઆલા અન્હા નબી સલ્લલ્લાહુ

અલૈહિ વસલ્લમ કી ખિદમત મેં આઈ તો ઉસ વકત અભી પૂરે તૌર પર બાલેગા નહીં થીં, ઉમ્ર છોટી થી, તો મુહદેસીન ને લિખા કે અલ્લાહ ને ઉન કો એઝાઝ બખ્શા કે ઉન કે બુલૂગ કી સબસે પહેલી નઝર નબી અલૈહિસ્સલામ કે ચહેરએ અકદસ પર પળી, વો ઐસી હાલત મેં નબી અલૈહિસ્સલામ કી ખિદમત મેં પહોંચી, ફરમાયા કરતી થીં કે બદર કી રાત મેં નબી સલ્લલ્લાહુ અલૈહિ વસલ્લમ કુછ ઢૂંડ રહે થે, મૈંને પૂછા અય અલ્લાહ કે મહેબૂબ! કયા ઢૂંડ રહે હૈં, ફરમાને લગે કે મૈં કોઈ કપળા તલાશ કર રહા હું તાકે ઈસ્લામ કા જંડા બના કર લહેરા સકૂં, ફરમાતી હૈં મેરા એક દુપટ્ટા થા જિસ કી ઝમીન સફેદ થી ઔર ઉસ કે ઉપર કાલી ધારિયાં થીં, ફરમાતી હૈં મૈંને વો દુપટ્ટા આપ સલ્લલ્લાહુ અલૈહિ વસલ્લમ કો પેશ કર દિયા, નબી સલ્લલ્લાહુ અલૈહિ વસલ્લમ ને મેરે દુપટ્ટે કો અપને હાથોં સે ઈસ્લામ કી જંડા બના કર લહેરાયા, યે ભી એઝાઝ અલ્લાહ ને મુજે નસીબ ફરમાયા, ફરમાતી હૈં એક દૂસરા એઝાઝ મુજે યે મિલા કે જિબ્રઈલ ઐલિહસ્સલામ ને અલ્લાહ રબ્બુલ ઈઝઝત કે સલામ મુજે દુનિયા મેં પહોંચાએ, ઔર ફરમાતી થીં કે એક એઝાઝ મુજ કો યે મિલા કે જબ મુનાફેકીન ને મુજ પર બોહતાન બાંધા તો અલ્લાહ રબ્બુલ ઈઝઝત ને અપને કલામે પાક મેં મેરી પાક દામની કી ગવાહી દી હાલાંકે ઈસ સે પહેલે યૂસુફ અલૈહિસ્સલામ પર ભી ઈસ તરહ તોહમત લગી, બીબી મરિયમ પર ભી તોહમત લગી મગર અલ્લાહ રબ્બુલ ઈઝઝત ને ઈન માસૂમ લોગોં કી ઈન તોહમતોં કી માસૂમ ઝબાનોં સે રદ કરવાયા, છોટે બચ્ચોં ને ઈસ બાત કી ગવાહી દી કે યે પાક લોગ હૈં, ઈસ તોહમત સે બરી હૈં, ફરમાતી હૈં લેકિન મુજ પર જબ તોહમત લગાઈ ગઈ તો

અલ્લાહ તઆલા ને છોટે બચ્ચોં સે ગવાહી દિલવાને કે બજાય "عَلِيْمٌ بِذَاتِ الصُّدُوْرِ" ઝાત ને ખુદ અપને કલામે મુબારક મેં મેરી પાક દામની કી ગવાહી દી

هٰذَا بُهْتَانٌ "عَظِيْمٌ" (پ ۱۸، سورہ نور، آیت ۱۶)

"યે તો બળા બોહતાન હૈ" ફરમાતી થીં કે યે એઝાઝ ભી મુજે મિલા, ફિર ફરમાતી થીં કે એક એઝાઝ મુજે ઓર મિલા વો યે કે નબી સલ્લલ્લાહુ અલૈહિ વસલ્લમ આખરી મરતબા જબ બિસ્તરે અલાલત પર થે આપ કા ચહેરએ અન્વર ઓર સરે મુબારક મેરી ગોદ મેં થા ઓર મેરી નિગાહેં આપ કે ચહેરે પર લગી હુવી થીં ઓર આપ ઈસ વકત અલ્લાહ કે હુઝૂર પેશ હો રહે થે તો ફરમાતી હૈં કે યે એઝાઝ ભી મુજે મિલા કે આપ સલ્લલ્લાહુ અલૈહિ વસલ્લમ ને મેરી ગોદ કે અંદર સર રખ કર દુનિયા સે હમેશા કે લિએ રુખ્સત હાસિલ ફરમાઈ, સુબ્હાનલ્લાહ, યે કિસી ઈન્સાન કી કૈસી ખુશ નસીબી હે.

દો હી તો ગોદેં થીં જિન્હેં અલ્લાહ કે નબી સલ્લલ્લાહુ અલૈહિ વસલ્લમ ને ઈઝઝત બખ્શી, એક સિદ્દીકે અકબર કી ગોદ જિન કી ગોદ મેં અલ્લાહ કે રસૂલ સલ્લલ્લાહુ અલૈહિ વસલ્લમ ને સર રખા ઓર ઉન કો સિદ્દીક કા મકામ દે દિયા, ઓર એક હઝરત આઈશા રદિયલ્લાહુ તઆલા અન્હા કી ગોદ, કે મહેબૂબ ને અપની વફાત સે પહેલે ઈસ ગોદ મેં સર રખા અલ્લાહ ને ઉન કો સિદ્દીકા કા મકામ અતા ફરમાયા.

હૈરાન હોતા હું ઓર કભી કભી પૂછતા હું હઝરત આઈશા સિદ્દીકા રદિયલ્લાહુ તઆલા અન્હા કે બારે મેં કે અય ઉમ્મુલ મોમિનીન આપ કો અલ્લાહ ને યે એઝાઝ દિયા કે નબી કા ચહેરએ અન્વર આપ કી આંખોં કે સામને

થા, મેરે મહેબૂબ કા ચહેરા તો કુર્આન કે માનિંદ થા ઔર આપ મુજે એક કારિયા નઝર આતી હૈ, જો બેઠી હુવી ઈસ કુર્આન કો પઢ રહી હૈ ઈસ હાલ મેં નબી અલૈહિસ્સલામ ને વફાત પાઈ, ફરમાયા કરતી થીં કે એક એઝાઝ મુજે યે ભી મિલા કે મેરા હી હુજરા થા જહાં નબી અલૈહિસ્સલામ ને આરામ ફરમાયા (જો ગુંબદે ખિઝરા બના) ઔર કયામત કે દિન ઈસી હુજરે સે નબી અલૈહિસ્સલામ ઉઠેંગે, ઔર ઉમ્મતિયોં કી શિફાઅત ફરમાએંગે, તો અલ્લાહ રબ્બુલ ઈઝઝત ને સય્યિદા આઈશા સિદ્દીકા રદિયલ્લાહુ તઆલા અન્હા કો બહોત એઝાઝ દિએ ચુનાંચે બહોત સારી અહાદીસ કી રિવાયત સય્યિદા આઈશા સિદ્દીકા રદિયલ્લાહુ તઆલા અન્હા ને ફરમાઈ, તો ઈન કા ઈલ્મી મરતબા ઔર ઈલ્મી મકામ ભી બહોત બળા થા.

નબી અલૈહિસ્સલામ ને ફરમાયા બહોત અચ્છા સવાલ પૂછા

ઔરતોં ને દીન કા ઈલ્મ હાસિલ કરને મેં ભી કમી નહીં કી બલ્કે નબી અલૈહિસ્સલામ કી ખિદમત મેં એક સહાબિયા હાઝિર હોતી હૈં અર્ઝ કરતી હૈં અય અલ્લાહ કે મહેબૂબ મર્દ લોગ તો આમાલ મેં હમ સે આગે નિકલ ગએ, યે આપ કે સાથ જિહાદ મેં હાજિર હોતે હૈં, જનાઝે કી નમાઝ પઢતે હૈં મસ્જિદ મેં પાંચ વકત નમાઝેં પઢતે હૈં, ઔર હમ ઘરોં મેં મહેબૂસ રહેતી હૈં બચ્ચોં કી તરબિયત કરતી હૈં ઘર કે કામ કાજ કા ખયાલ રખતી હૈં તો હમ વો નેકિયાં નહીં કર સકતીં જો મર્દ કર સકતે હૈં?

આપ સલ્લલ્લાહુ અલૈહિ વસલ્લમ ને ફરમાયા સવાલ પૂછને વાલી ને બહોત અચ્છા સવાલ પૂછા ફિર ઉસ કે બાદ આપ ને ફરમાયા કે બાત યે હૈ કે જો ઔરત અપને

બચ્ચે કી વજા સે રાત કો અપને બિસ્તર પર જાગતી હૈ અલ્લાહ તઆલા ઉસ મર્દ કે બરાબર અજર અતા ફરમાતે હૈં જો સારી રાત જાગ કર દુશમન કી સરહદ પર પહેરા દિયા કરતા હૈ, ઔર જો ઔરત અપને ઘર મેં નમાઝ પઢ લેતી હૈ, અલ્લાહ રબ્બુલ ઈઝઝત ઉસ મર્દ કે બરાબર સવાબ અતા ફરમાતે હૈં જો મસ્જિદ મેં જા કર તકબીરે ઉલા કે સાથ નમાઝ અદા કરતા હૈ. (સુબ્હાનલ્લા) ઔરતેં ભી ઐસે પ્યારે મસાઈલ આપ સલ્લલ્લાહુ અલૈહિ વસલ્લમ સે પૂછા કરતી થીં કે નબી અલૈહિસ્સલામ ફરમાયા કરતે થે સવાલ પૂછને વાલી ને અચ્છા સવાલ પૂછા.

તલબે ઈલ્મ મેં ઔરતોં કા શૌક

ચુનાંચે એક સહાબિયા આઈ ઔર કહેને લગી અય અલ્લાહ કે નબી! મર્દ લોગ આપ કી મજાલિસ મેં બૈઠ કર ઈલ્મ હાસિલ કરતે હૈં ઔર હમ ઔરતેં યે મૌકા નહીં પા સકતીં આપ હમારે લિએ ભી કોઈ વકત મુતઐયન કર દીજિયે હમ આપ કી ખિદમત મેં હાઝિર હો જાયા કરેંગી, ચુનાંચે કિતાબોં મેં લિખા હૈ નબી અલૈહિસ્સલામ ને બુધ કા દિન મુતઐયન કર દિયા થા, ઔરતેં જમા હો જાતી થીં, નબી અલૈહિસ્સલામ પરદે મેં ઉન કો દીન કી તાલીમ દિયા કરતે થે, ચુનાંચે ઔરતોં કા ઈલ્મી મરતબા ઈતના બઢ ગયા થા કે વો મર્દો સે પીછે નહીં થીં બલ્કે મર્દો કે બરાબર કા અલ્લાહ ને ઉન કો ઈલ્મ અતા કર દિયા થા.

અહેદે સહાબા મેં ઔરતોં કા ઈલ્મી મેયાર

ઈસ કે સુબૂત કે લિએ આપ કો સિર્ફ દો બાતેં બતા દેતા હું હઝરત ઉમર રદિયલ્લાહુ તઆલા અન્હુ કા

ઝમાના હૈ ચુંનાચે આપ ને એક મરતબા યે મહેસૂસ કિયા આજ કલ લોગ હકે મહેર બહોત ઝિયાદા બાંધ દેતે હૈં ગરીબ લોગોં કી હિમ્મત નહીં હોતી ઈસ લિએ ઉન કો પરેશાની હોતી હૈ, આપ ને ચાહા મૈં એક રકમ મુતઐયન કર દૂં તાકે પરેશાની ના ઉઠાની પળે, લેહાઝા ગુરબા કો મદ્દે નઝર રખતે હુવે આપ મિમ્બર પર ખળે હુવે એલાન ફરમાયા કે મૈં ચાહતા હું ઈન્તેઝામી ઉમૂર કો મદ્દે નઝર રખતે હુવે હકે મહેર કી એક મુનાસિબ મિકદાર મુતઐયન કર દી જાએ, તાકે ગરીબોં કે દિલ આઝુરદા ના હોં, ઉન કો પરેશાની ના ઉઠાની પળે આપ બયાન કરકે નીચે ઉતરે ઈતને મેં ઔરતોં કી તરફ સે એક સહાબિયા પરદે મેં આઈ ઔર આ કર કહેને લગીં અમીરુલ મોમિનીન યે આપ ને કુર્આન વ હદીસ સે ફૈસ્લા દિયા હૈ યા અપની ઈન્તેઝામી ચીઝ કો સામને રખ કર ફૈસ્લા દિયા હૈ? આપ ને ફરમાયા મૈંને ઈન્તેઝામી ઉમૂર કો સામને રખ કર ફૈસ્લા કિયા વો કહેને લગીં આપ કૈસે યે બાત કર સકતે હૈં જબ્કે અલ્લાહ ને કુર્આન મજીદ મેં યે વાઝેહ કર દિયા, ઉમર રદિયલ્લાહુ તઆલા અન્હુ હૈરાન હો કર પૂછતે હૈં કે કૈસે વાઝેહ કર દિયા? ઉન્હોં ને આગે કહા અલ્લાહ તઆલા ફરમાતે હૈં અગર તુમ મેં સે કોઈ અપની બીવી કો

إِحْدَاهُنَّ قِنطَارًا (پ ۴، سورہ نساء، آیت ۲۰)

“ઔર તુમ ઉસકો એક અંબાર કા અંબાર માલ દે ચુકે હો” તો જબ અલ્લાહ તઆલા ને હકે મહેર કી મિકદાર કે બારે મેં સોના ચાંદી કે ઢેર કા લફઝ ઈસ્તેમાલ કિયા તો અબ ઉમર કો યે કૈસે ઈખ્તિયાર હૈ કે વો થોળી મિકદાર મુતઐયન કરે, અમીરુલ મોમિની ઉલ્ટે કદમ વાપસ આતે હૈં, મિમ્બર પર ખળેં હો કર ફિર લોગોં સે કહેતે હૈં કે ઉમર સે ગલ્તી હો ગઈ ઔર એક બહેન ને એહસાન કિયા

કે ભાઈ કી ગલ્તી કી નિશાન્દહી કર દી, લેહાઝા ઉસ વકત ઔરતોં કા ઈલ્મી મેયાર ઈતના બુલંદ થા ઉસ વકત બાત ચીત ભી ઈલ્મી હુવા કરતી થી.

એક બુઢીયા કી ઈલ્મી ધમકી

ચુનાંચે હજ્જાજ બિન યૂસુફ કે બારે મેં આતા હે ઉસને એક બુઢિયા કે બચ્ચે પર બહોત ઝુલ્મ કિયા બુઢિયા આઈ ઉસ ને હજ્જાજ બિન યૂસુફ કો ડાંટા ઔર ઉસ સે કહા હજ્જાજ તુ ઝુલ્મ સે બાઝ આ જા વરના અલ્લાહ પાક તુજકો ઈસ તરહ મિટા દેંગે જિસ તરહ ઉસ ને કુર્આન પાક કે પહેલે ૧૫ પારોં મેં સે خَرَّ કા લફઝ ઉળા કર રખ દિયા હૈ, હજ્જાજ તો ખુદ ભી હાફિઝ થા, કારી થા, બલ્કે મુકરી થા, ઔર અજીબ બાત કે તબીઅત મેં સખ્તી બહોત ઝિયાદા થી, ઉસ ને ફૌરન કુર્આન પર નઝર ડાલી પહેલે ૧૫ પારોં મેં કહીં خَرَّ નઝર ના આયા, કહેને લગા અગર કહીં خَرَّ કા લફઝ મૈં પા લેતા તો તુજે ભી સઝા દિલવાતા, તો સોચને કી બાત હે કે આમ રોઝ મર્રા કી ગુફતગે મેં ભી ઔરતેં એૈસી ઈલ્મી બાત કરતી થીં જો ઈલ્મી લતાઈફ ઔર ઈલ્મી મઆરિફ હુવા કરતે થે, તો ઉન ઔરતોં કા ઈલ્મી પાયા ઈતના ઝિયાદા બુલંદ હુવા કરતા થા (સુબ્હાનલ્લાહ)

ઔરત જો કુર્આની આયતોં સે બાત કરતી થી

અબ્બદુલ્લાહ બિન મુબારક રહેમતુલ્લાહ અલૈહ ને એક ઔરત કા વાકેઆ બયાન કિયા જો કુર્આન કરીમ કી આયતોં સે બાત કા જવાબ દિયા કરતી થીં, ઈસ વાકેઆ કી તફસીલ બયાન કરને સે બાત ઝિયાદા લંબી હો જાએગી તાહમ ફરમાતે હૈં કે, કે મૈં એક જગા સોયા હુવા

થા મૈંને દેખા કોઈ સવારી પર સવાર મેરે પાસ આયા મૈંને પૂછા તુમ કૌન હો? ઉધર સે જવાબ મિલા

سَلٰمٌ" قَوْلًا مِّنْ رَّبٍّ رَّحِيْمٍ   ઔરત કી આવાઝ થી જબ ઈન અલ્ફાઝ મેં સલામ કિયા મૈં ને પૂછા અમ્માં કિધર સે આ રહી હો, ઉધર સે જવાબ મિલા وَاَتِمُّوا الْحَجَّ وَالْعُمْرَةَ لِلّٰهِ

મૈં પહેચાન ગયા કે ઉમરા કરકે આ રહી હૈં, મૈંને પૂછા યહાં કૈસે હો? કહેને લગી مَنْ يُّضْلِلِ اللّٰهُ فَلَا هَادِيَ لَهٗ

મૈં સમજ ગયા યે રાસ્તા ગુમ કર ગઈ હૈં, મૈંને પૂછા અમ્માં જાન કહાં જાના ચાહતી હો?

કહેને લગી اُدْخُلُوا الْمِصْرَ اِنْشَاءَ اللّٰهُ اٰمِنِيْنَ

મૈં સમજ ગયા યે શહેર જાના ચાહતી હૈં, ચુનાંચે મૈંને ઉનકી સવારી કી મુહાર પકડ લી ચલના શુરૂ કર દિયા.

દરમિયાન મેં મૈંને પૂછના ચાહા તુમ્હારી ઝિંદગી કૈસી હે શૌહર હૈ યા નહીં?

મૈંને યે બાત પૂછી તો ઉન્હોંને આગે યે આયત પઢી

لَا تَقْفُ مَا لَيْسَ لَكَ بِهٖ عِلْمٌ" اِنَّ السَّمْعَ وَالْبَصَرَ وَالْفُؤَادَ كُلُّ اُولٰٓئِكَ كَانَ عَنْهُ مَسْئُوْلًا

જબ ઉન્હોં ને યે આયત પઢી મૈં સમજ ગયા કે યે ઈસ બારે મેં મુજ સે કોઈ બાત કરના નહીં ચાહતી, મૈંને કુછ અરબી કે અશ્આર શુરૂ કર દિએ ફરમાતે હૈં ઉસ ને આગે સે કુર્આન પઢાઃ فَاقْرَءُوْا مَا تَيَسَّرَ مِنَ الْقُرْاٰنِ (અગર તુમને કુછ પઢના હી હે તો કુર્આન પઢો)

કહેને લગે મૈં કુર્આન પઢતા રહા, જબ શહેર આ ગયા મૈંને પૂછા યહાં કૌન હૈ?

કહેને લગી اَلْمَالُ وَالْبَنُوْنَ زِيْنَةُ الْحَيٰوةِ الدُّنْيَا

મૈં સમજ ગયા ઉન કે બચ્ચે હૈં પૂછા ઉન કા નામ

કયા હૈ?

ફરમાને લગી إِبْرَاهِيمَ وَإِسْمَاعِيلَ وَإِسْحَاقَ

મૈં સમજ ગયા ઉન કે તીન બચ્ચે હૈં ઔર યે ઉન કે નામ હૈં, જબ દરવાઝે પર જા કર આવાઝ લગાઈ તો તીન ખુબસૂરત નૌજવાન જિન કે ચહેરે પર ઈતના નૂર થા ઈતની જાઝબિયત થી કે બંદે કી નિગાહ હટતી નહીં થી, હીરે ઔર મોતી કી તરહ ચમકતે ચહેરોં વાલે વો નૌજવાન આએ ઉન કે ચહેરોં પર તકવા કે આસાર થે, નેકી કે આસાર થે, ફરમાતે હૈં મૈં તો ઉન કે હુસ્ન વ જમાલ કો દેખતા હી રેહ ગયા, વો આએ અપની વાલેદા સે મિલે, વો ખુશ હુવે અમ્મી હમ તો પરેશાન થે, આપ કહાં રેહ ગઈ, અબ ઉન કી માં ને કહા وَيُطْعِمُونَ الطَّعَامَ

જબ ઉન્હોં ને યે અલ્ફાઝ કહે તો બચ્ચોં ને ફૌરન દસ્તરખ્વાન બિછા દિયા, ખાને કે લિએ જો કુછ ઉનકે પાસ થા નિકાલ કર રખ દિયા ઔર કહા આપ ખા લીજિયે, મૈંને ઈન્કાર કિયા તો કહેને લગી: إِنَّمَا نُطْعِمُكُمْ لِوَجْهِ اللَّهِ

મૈં સમજ ગયા અલ્લાહ કી રઝા કે લિએ કુછ ખિલાના ચાહતી હૈં, મૈંને ખા લિયા, ખાને કે બાદ મૈં એક તરફ કો જાને લગા, તો ઉન્હોંને મુજે અલ્વિદાઈ બાત કહી.

إِنَّ هَٰذَا كَانَ لَكُمْ جَزَاءً وَكَانَ سَعْيُكُمْ مَشْكُورًا

મૈં બળા હૈરાન મૈંને ઉન કે બચ્ચે સે પૂછા યે આપ કી માં કા અજીબ મામલા હૈ જબ સે યે મુજે મિલી તબ સે હર બાત કે જવાબ મેં કુર્આન પાક કી આયત પઢતી હૈં, ઉન્હોંને કહા હમારી વાલેદા કુર્આન પાક કી હાફેઝા હૈં, હદીસ કી આલેમા હૈં ઉન કે દિલ મેં ખશિય્યતે ઈલાહી ઈતની આ ચુકી હૈ યે સોચતી હૈં કયામત કે દિન જબ મેરે નામએ આમાલ કો ખોલા જાએગા કહીં ઐસા ના હો ઉસ મેં ઉલ્ટી સીધી ગુફતગૂ દર્જ હો, પિછલે ૨૦ સાલ સે ઉન

કી ઝબાન સે કુર્આન પાક કી આયત કે સિવા કુછ નહીં નિકલા (સુબ્હાનલ્લાહ).

ઐસી ઐસી ઔરતેં કયામત કે દિન અલ્લાહ કે હુઝૂર પેશ હોંગી, ઔર આજ હમારી ઔરતેં હૈં જિનકા વકત ગીબત વ બોહતાન ઔર ઈલ્ઝામ તરાશી મેં ગુઝર જાતા હૈ.

ફિર યે અલ્લાહ કે હુઝૂર કયા જવાબ દેંગી, હમ અગર હાલાત કો દેખેં તારીખ કો દેખેં ઈસ ઉમ્મત મેં ઐસી આલેમા ઔરતેં ગુઝરી હૈં જિન્હોં ને અપને બચ્ચોં કો બનાયા, દીન કી તાલીમ દી, દીન કી ખિદમત કરતે હુવે ઝિંદગી ગુઝારી ઔર અલ્લાહ કે હુઝૂર દરજાત પા ગઈં, તો ઔરતેં દીન કી તાલીમ કે હુસૂલ મેં મર્દો સે પીછે નહીં રહીં.

હિફાઝતે કુર્આન મેં ઔરત કા કિરદાર

ચુનાંચે હકીમ તિરમિઝી રહેમતુલ્લાહ અલૈહ ને લિખા હૈ કે મૈંને બચપન મેં ૭૦ ઐસી ઔરતોં સે ઈલ્મ હાસિલ કિયા જો હદીસ કી રાવિયા થીં ઔર ઉન સે બાકાયદા હદીસ આગે રિવાયત કી જાતી થી (સુબ્હાનલ્લાહ) હર ઘર ગુલશન બના થા, બચ્ચિયાં ઉસ દૌર મેં દીન કી ખિદમત કિયા કરતી થીં બલ્કે એક અજીબ બાત! હિફાઝતે કુર્આન મેં ભી ઈસ ઉમ્મત કી બેટિયોં ને નુમાયાં કામ કર દિખાયા. ઉસ ઝમાને મેં પ્રેસ તો હોતે નહીં થે કે કુર્આન મજીદ પ્રેસ કે ઉપર છાપ લિએ જાતે, હાથ સે લિખને પળતે થે, કિતાબોં મેં લિખા હૈ, જબ જવાનુલ ઉમ્ર બચ્ચિયાં અપની તાલીમ સે ફારિગ હો જાતીં ઔર ઉન કે આગે નિકાહ મેં અભી કુછ વકત હોતા ઔર મુસ્તકબિલ કી ઝિંદગી શુરૂ હોને મેં કુછ ઈન્તેઝાર હોતા

તો વો અપને વાલેદૈન કે ઘર મેં રોઝાના કે કામ કાજ સમેટ કર ફિર બાવુઝૂ હો કર મુસલ્લે પર બૈઠ જાતીં ઔર અલ્લાહ કા કલામ (કુર્આન મજીદ) બળી ખુશ નવેસી કે સાથ લિખના શુરૂ કરતીં, રોઝ થોળા થોળા લિખતે લિખતે હર લળકી અપને લિએ કુર્આન મજીદ લિખ લેતી, ફિર ઉસ કે વાલદૈન ઉસ કુર્આન કી સુનેહરી જિલ્દ બનવા દેતે ઔર જબ બચ્ચી કી શાદી હોતી તો જહેઝ મેં કુર્આન મજીદ કા વો નુસ્ખા દિયા જાતા જિસ કો બચ્ચી ને અપને હાથ સે લિખા હોતા, ઈસ ઉમ્મત કી બેટિયાં ઉસ વકત અપને જહેઝ મેં અલ્લાહ કા કલામ લે કર જાતી થીં, એક તરફ તો અલ્લાહ કા કલામ મિલ જાતા થા, ઔર દૂસરી તરફ કુર્આન પાક કે નુસ્એ ઝિયાદા સે ઝિયાદા લિખે જાતે ઔર કુર્આન પાક કી હિફાઝત મેં જહાં મર્દો ને કામ કિયા વહાં ઈસ ઉમ્મત કી બેટિયોં ને ભી કામ કર દિખાયા તો દીન કે મામલે મેં ઔરતેં મર્દો સે પીછે નહીં રહીં.

હુસૂલે વિલાયત ઔર ઔરત

ઉન્હોં ને વિલાયત કે બળે બળે મરાતિબ હાસિલ કિએ, બળી બળી મારેફત કી બાતેં કિયા કરતી થીં, ચુનાંચે રાબિઆ બસરી કે બારે મેં આતા હૈ રાત કો જબ દેર હો જાતી તહજ્જુદ પઢતીં તહજ્જુદ કે બાદ દામન ફૈલા કર દુઆ માંગતીં, ઉન કી દુઆ ભી અજીબ થીં દુઆ મેં યે અલ્ફાઝ કહેતીં અય અલ્લાહ! ઈસ વકત દિન જા ચુકા હૈ ઔર રાત આ ગઈ હૈ હર શખ્સ અપને માલિક કે પાસ પહોંચ ચુકા હૈ માલિક મુજે તુજ સે મોહબ્બત હૈ મૈં તેરે સામને દામન ફૈલા કર બૈઠી હું, ઔર ફિર અજીબ બાત કરતીં કહેતીં "યા અલ્લાહ દુનિયા કે બાદશાહોં ને દરવાઝે બંદ કર લિએ હૈં તેરા દરવાઝા અબ ભી ખુલા હૈ, અય અલ્લાહ !

મૈં તુજ સે ફરિયાદ કરતી હું (ઔર ફિર દુઆ માંગતે હુવે કહેતી) અય અલ્લાહ! આપ વો ઝાત હૈં જિસને આસમાન કો ઝમીન પર ગિરને સે રોક રખા હૈ, અય અલ્લાહ શૈતાન કો મુજ પર મુસલ્લત હોને સે રોક દે''

જબ ઈસ તરહ દુઆ માંગતી થીં ફિર અલ્લાહ રબ્બુલ ઈઝઝત ઉલૂમ વ મઆરિફ અતા કર દિયા કરતે થે (સુબ્હાનલ્લાહ) તો હમારે લિએ યે કિતના બળા સબક હૈ ઈસ સે પતા ચલા કે ઈસ ઉમ્મત કી ઔરતેં દીન કે મામલે મૈં ઔર હુસૂલે વિલાયત મેં મર્દો સે પીછે ના રહીં બલ્કે મર્દો કે સાથ કદમ આગે બઢાયા.

દીન કે હર શોબા મેં ઔરતોં કી મુસાબેકત

ચુનાંચે ઈસ ઉમ્મત મેં અગર આપકો હઝરત અબ્દુલ્લાહ ઈબ્ને મસઉદ રદિયલ્લાહુ તઆલા અન્હુ જૈસે ફકીહ નઝર આએંગે, તો સય્યિદા આઈશા સિદ્દીકા રદિયલ્લાહુ તઆલા અન્હા જૈસી ફકીહા ભી નઝર આયેંગી, અગર આપકો હઝરત ઝૈદ બિન સાબિત રદિયલ્લાહુ તઆલા અન્હુ જૈસે હાફિઝ નઝર આએંગે તો ફિર હફસા બિન્તે ઉમર રદિયલ્લાહુ તઆલા અન્હા જૈસી હાફિઝા ભી નઝર આએંગી, અગર ઈસ ઉમ્મત મેં હઝરત હમઝા રદિયલ્લાહુ તઆલા અન્હુ જૈસે સય્યિદુશ શુહદા નઝર આએંગે તો ઈસ ઉમ્મત મેં હઝરત સુમૈયા રદિયલ્લાહુ તઆલા અન્હા જૈસી શહીદા ભી નઝર અએંગી, બલ્કે ઈસ્લામ કી સબસે પહેલી શહાદત ભી એક ઔરત ને પાઈ ઔર ઈસ મૈદાન મેં ઔરતેં મર્દો સે ભી આગે નિકલ ગઈ (સુબ્હાનલ્લાહ). ઈસ ઉમ્મત મેં અગર આપ કો ખાલિદ બિન વલીદ રદિયલ્લાહુ તઆલા અન્હુ જૈસે જરનીલ નઝર આએંગે તો ફિર આપ કો ઈસ ઉમ્મત

મેં ખૌલા ભી તો નઝર આએગી, જો ઝિરાર રદિયલ્લાહુ તઆલા અન્હુ કી બહેન થીં, ચુનાંચે કિતાબોં મેં લિખા હૈ ઝિરાર રદિયલ્લાહુ તઆલા અન્હુ કો કુફ્ફાર ને ગિરફતાર કર લિયા. ખાલિદ બિન વલીદ રદિયલ્લાહુ તઆલા અન્હુ હૈરાન હૈં મુસલમાનોં કી તેદાદ બહોત થોળી હૈ, દુશમન બહોત ઝિયાદા હૈં, ઉન્હોંને હઝરત ઝિરાર રદિયલ્લાહુ તઆલા અન્હુ કો નરગે મેં લે લિયા થા, ઔર આગે ચલ પળે થે, ફરમાતે થે કે મૈંને એક સવાર કો દેખા નકાબપોશ થા, ઉસ કે હાથ મેં તલવાર થી તેઝી કે સાથ આયા ઔર કાફિરોં કો ગાજર ઔર મૂલી કી તરહ કત્તરના શુરૂ કર દિયા, ફરમાતે હૈં કે જિધર ઝિયાદા રશ થા ઉધર જા કર લાશોં કે પુશ્તે લગા દિએ, કાફિરોં પર ઈતના રોબ બૈઠા કે વો ઝિરાર રદિયલ્લાહુ તઆલા અન્હુ કો છોળ કર ભાગ ગએ, ઉન્હોંને ઝિરાર રદિયલ્લાહુ તઆલા અન્હુ કી હથકળિયાં તોળીં ઔર વ મશ્કેં કાટ દીં જો બાંધી હુવી થીં ઔર ઉનકો આઝાદ કર દિયા જબ વાપસ આએ મૈં હૈરાન હુવા મૈં ઉસ મુજાહિદ કે કરીબ હુવા મૈંને પૂછા તુમ કૌન હો? તેરે અંદર ઈતની શુજાઅત ઔર બહાદુરી હૈ, જવાબ મેં એક ઔરત કી આવાઝ સુનાઈ દી કહેને લગીં મૈં ઝિરાર કી બહેન ખૌલા હું મેરે ભાઈ કો કાફિરોં ને ગિરફતાર કર લિયા થા મૈં સમજી આજ ભાઈ કો બહેન કી ઝરૂરત હૈ મૈંને નકાબ બાંધા ઔર મૈં તલવાર લે કર મૈદાન મેં આ ગઈ.

તો અગર મુસલમાનોં મે હઝરત ખાલિદ ઈબ્ને વલીદ જૈસે જવાં મર્દ ઔર બહાદુર મુજાહિદ નઝર આતે હૈં તો ફિર ખૌલા જૈસી બળા દિલ રખને વાલી મુજાહેદા ભી તો નઝર આતી હૈં, અગર ઈસ ઉમ્મત મેં હસન બસરી રહેમતુલ્લાહ અલૈહ જૈસે બળે બળે મશાઈખ નઝર

આતે હૈં તો ફિર રાબિઆ બસરી જૈસી ઔરતેં ભી તો નઝર આતી હૈં, તો ઈન બાતોં સે માલૂમ હુવા કે ઔરતેં દીન કે મામલે મેં ઈસ ઉમ્મત મેં કભી પીછે નહીં રહીં, વો મોહદેસા ભી બનીં, વો કુર્આન પાક કી કારિયા ભી બનીં, ઔર ઉન્હોં ને ઔરતોં મેં દીન ફૈલાને મેં અપની ઝિંદગિયાં વકફ કર દીં.

તલબા અલ્લાહ કે લાડલે હોતે હૈં

આજ ઈસ આજિઝ કી યે ખુશ નસીબી હૈ ઐસે ઈદારા મેં આને કી સઆદત હાસિલ હુવી જહાં બચ્ચિયોં કો તાલીમ દી જાતી હૈ, બચ્ચિયાં કુર્આન પઢતી હૈં, અપને સીનોં કો નબી અલૈહિસ્સલામ કી અહાદીસ સે મુનવ્વર કરતી હૈં, યે ખુશ નસીબ બચ્ચિયાં હૈં જિનકો પરવરદિગાર ને અપને દીન કે લિએ કુબૂલ કર લિયા

ثُمَّ اَوْرَثْنَا الْكِتٰبَ الَّذِيْنَ اصْطَفَيْنَا مِنْ عِبَادِنَا (پ ۲۲، سورہ فاطر، آیت ۳۲)

કુર્આન ગવાહી દે રહા હૈ "ફિર હમ કિતાબ કા વારિસ બનાએંગે અપને બંદોં મેં સે ઉન કો જો હમારે ચુને હુવે બંદે હોં, હમારે લાડલે બંદે હોંગે હમારે પ્યારે બંદે હોંગે" (સુબ્હાનલ્લાહ) તો દીન કા ઈલ્મ હાસિલ કરને વાલે તલબા વ તાલેબાત હૈં અલ્લાહ કે બંદે ઔર બંદિયાં હૈં યે અલ્લાહ કે પ્યારે હૈં, હદીસ પાક મેં આતા હૈ અલ્લાહ તઆલા કયામત કે દિન ઉલમા કો ખળા કરેંગે ઔર ફરમાએંગે يٰمَعْشَرَ الْعُلَمَاءِ "અય ઉલ્મા કી જમાઅત" મૈંને તુમ્હારે સીનોં કો ઈલ્મ કે લિએ મુન્તખબ કિયા થા ઈસ લિએ આજ મૈં તુમ્હેં લોગોં કે સામને રુસવા નહીં કરના ચાહતા જાઓ બગૈર હિસાબ કિતાબ જન્નત કે દરવાઝોં કો તુમ્હારે લિએ ખોલ દિયા, અલ્લાહ રબ્બુલ

ઈઝઝત કી કિતની રહેમત હોગી કિતના કરમ હોગા.

હદીસ પાક મેં આતા હૈ ઈસ ઉમ્મત કે અવામ જબ કયામત કે દિન હૌઝે કૌસર પર હાઝિર હોંગે અલ્લાહ કે ફરિશ્તે ઉન કો જામ ભર ભર કર પિલાએંગે, લેકિન જબ ઈસ ઉમ્મત કી આલેમા ઔરતેં ઔર આલિમ મર્દ હૌઝે કૌસર પર જાએંગે, નબી સલ્લલ્લાહુ અલૈહિ વસલ્લમ અપને હાથોં સે હૌઝે કૌસર કા જામ અતા ફરમાએંગે, યે કિતની બળી ખુશ નસીબી હૈ કે અલ્લાહ રબ્બુલ ઈઝઝત કે મહેબૂબ ઈઝઝત અફઝાઈ ફરમાએંગે, ઐસા ના હો હમારી ઝબાન તો આલિમ હો ઔર હમારા દિલ જાહિલ હો, હમારે દિમાગ તો આલિમ હોં ઔર હમારે જિસ્મ પર નબી કી સુન્નતેં મૌજૂદ ના હોં, ઈસ દો રંગ કી ઝિંદગી સે અલ્લાહ મહેફૂઝ ફરમા લેં (આમીન) શૈતાન પીછે પળા હુવા હૈ, મદ્રસે મેં દાખ્લા લેને કે બાવજૂદ ભી જામેઆત મેં આને કે બાવજૂદ ભી શૈતાન પીછે લગા રહેતા હૈ, ચાહતા હૈ ઔરતેં વકત ઝાએઅ કરેં તાલિબે ઈલ્મ અપને ઈલ્મ સે ફાયદા ના ઉઠાએં ઈસ લિએ શૈતાન સે બચે રહિયે, અપને નફસ કી શરારતોં પર નઝર રખિયે, જો કુછ પઢિયે ઉસ કો અપને જિસ્મ કે ઉપર લાગૂ કર લીજિયે તાકે ઝેવરે ઈલ્મ સે અલ્લાહ રબ્બુલ ઈઝઝત આપ કો આરાસ્તા ફરમા દે, આપ ઈન બાતોં કો ગૌર સે સુનિયેગા અલ્લાહ રબ્બુલ ઈઝઝત કે દીન મેં હી હમારે લિએ ઈઝઝત હૈ, યાદ રખના..... !

"ઈન્સાન કા કદ બગૈર ઉંચે જૂતે કે ભી ઉંચા નઝર આ સકતા હૈ અગર ઉસ કી શખ્સિયત કે અંદર બુલંદી હો, ઈન્સાન કી આંખેં બગૈર સુરમે કે ભી ખુબસૂરત નઝર આ સકતી હૈં અગર ઉન મેં હયા હો, ઈન્સાન કા ચહેરા બગૈર કિસી મેક અપ કે ભી અચ્છા લગતા હૈ અગર ઉન

કી પેશાની પર સજદોં કે નિશાન હોં''

લેહાઝા અગર આપ તકવા ઔર પરહેઝગારી કી ઝિંદગી ગુઝારેંગી તો અલ્લાહ રબ્બુલ ઈઝઝત દુનિયા મેં ભી ઈઝઝત દેંગે ઔર આખેરત મેં ભી ઈઝઝત દેંગે.

પરવરદિગારે આલમ હમેં ઈઝઝતેં અતા ફરમાએ, હમેં બુરે દિન સે બચાએ, બુરી રાત સે બચાએ, બુરે કામોં સે બચાએ, અલ્લાહ બુરે અંજામ સે બચા, ઈઝઝતેં મિલને કે બાદ ઝિલ્લત સે બચાઈયે, ડગમગાને સે બચાઈયે, અલ્લાહ હમેં ફિસલને સે બચા લે, અલ્લાહ હમેં અપને સીધે રાસ્તે સે હટને સે બચા લે, અલ્લાહ હમેં ફિસલને સે બચા લે, અલ્લાહ હમારી હિફાઝત ફરમા, હમ તો કમઝોર હૈં, અલ્લાહ હમ તો ઈતને કમઝોર હૈં હમ સે તો ઘર કી ચીઝોં કી ભી હિફાઝત નહીં હો પાતી, અલ્લાહ ઈમાન કી હિફાઝત હમ કૈસે કર પાએંગે, અલ્લાહ તુ હી મદદ ફરમા મૌત તક હમારે ઈમાન કી હિફાઝત ફરમા.

જબ હમ ઈસ તરહ માંગેંગે તો પરવરદિગારે આલમ હમ પર રહેમત ફરમાએંગે, ઔર હમારે ઈમાન કી હિફાઝત ફરમાએંગે, પરવરદિગારે આલમ હમારી ઝિંદગિયોં કો દીન કી ખિદમત કે લિએ કુબૂલ ફરમા લે ઔર હમેં અપને મકબૂલ બંદોં મેં શામિલ ફરમા લે.

وَآخِرُ دَعْوَانَا اَنِ الْحَمْدُ لِلّٰهِ رَبِّ الْعَالَمِيْنَ

નોટ: બયાન કે બાદ હઝરત ને થોળી દેર મુરાકેબા કરાયા ઔર ઈસી દૌરાન મુનાજાત કે અશ્આર પઢે, ફિર ખૂબ રો રો કર દુઆ કરાઈ.

 મુનાજાત

હવા વ હિર્સ વાલા દિલ બદલ દે
મેરા ગફલત મેં ડૂબા દિલ બદલ દે
બદલ દે દિલ કી દુનિયા દિલ બદલ દે
ખુદાયા ફઝલ ફરમા દિલ બદલ દે
ગુનેહગારી મેં કબ તક ઉમ્ર કાટૂં
બદલ દે મેરા રસ્તા દિલ બદલ દે
સુનૂં મૈં નામ તેરા ધળકનોં મેં
મઝા આ જાએ મૌલા દિલ બદલ દે
કરૂં કુરબાન અપની સારી ખુશિયાં
તુ અપના ગમ અતા કર દિલ બદલ દે
હટા લું આંખ અપની માસેવા સે
જિયૂં મૈં તેરી ખાતિર દિલ બદલ દે
સહેલ ફરમા મુસલસલ યાદ અપની
ખુદાયા રહેમ ફરમા દિલ બદલ દે
પળા હું તેરે દર પર દિલ શિકસ્તા
રહૂં કયૂં દિલ શિકસ્તા દિલ બદલ દે
તેરા હો જાઉં ઈતની આરઝૂ હૈ
બસ ઈતની હૈ તમન્ના દિલ બદલ દે
મેરી ફરિયાદ સુન લે મેરે મૌલા
બના લે અપના બંદા દિલ બદલ દે
હવા વ હિર્સ વાલા દિલ બદલ દે
મેરા ગફલત મેં ડૂબા દિલ બદલ દે

કૌલે ફકીર

મર્દ પઢા ફર્દ પઢા
ઔરત પઢી ખાનદાન પઢા

ઈરશાદ ફરમૂદા હઝરત મૌલાના પીર ફકીર ઝુલ્ફિકાર
અહેમદ નકશબંદી મુદ ઝિલ્લુહૂ

بسم الله الرحمن الرحيم

يَآيُّهَا الَّذِيْنَ اٰمَنُوْا اتَّقُوا اللّٰهَ
وَكُوْنُوْا مَعَ الصّٰدِقِيْنَ (القرآن الكريم)

સાલેહ બંદા કૈસે બને?

હઝરતે વાલા 'કા યે બયાન જામેઆ તાલીમુદ્દીન ડાભેલ સિમ્લક કી મસ્જિદ મેં બાદ નમાઝે ફજર બરોઝ હફતા બતારીખ ૨૦ જન્વરી ૨૦૦૧ હુવા, મુખાતેબીન મેં ઈદારે કે તલબા વ અસાતેઝા થે.

સાલેહ બંદા કૈસે બને?

 ઈકતેબાસ

સારી ઝિંદગી મસ્જિદ મેં પળ કર ઝિંદગી ગુઝારને વાલે ભી વો દર્જા નહીં પા સકે જો ચંદ મિનટ મેં નબી સલ્લલ્લાહુ અલૈહિ વસલ્લમ કી સોહબત કી બરકત સે સહાબા ને પા લિયા, ઈસ કે ઝરિયે ઈન્સાન કો અજીબ મકામાત મિલે હૈં, તો સહાબી સોહબત સે બના, જિસ તરહ નમાઝ સે નમાઝી બનતા હૈ, ઝિક્ર સે ઝાકિર બનતા હૈ, ઈસી તરહ સહાબી સોહબત સે બના કરતા હૈ, ઉસ કી મિસાલ યૂં સમજિયે કે જૈસે મકનાતીસ હો, ઉસ કે પાસ થોળી દેર કે લિએ કિસી લોહે કો રખેં તો વો મકનાતીસિયત ઉસ લોહે કે ટુકળે મેં ભી આ જાતી હૈ, ફિર વો લોહે કો ખીંચના શુરૂ કર દેતા હૈ, ઈસી તરહ સહાબએ કિરામ ભી જબ નબી કી સોહબત મેં બૈઠતે થે તો ઉન કે સીને સાફ હો જાયા કરતે થે.

(હઝરત મૌલાના પીર ફકીર ઝુલ્ફિકાર અહેમદ સાહબ નકશબંદી મુદ ઝિલ્લુહૂ)

بِاسْمِهٖ تَعَالٰی

اَلْحَمْدُ لِلّٰہِ وَکَفٰی وَسَلَامٌ عَلٰی عِبَادِهِ الَّذِیْنَ اصْطَفٰی اَمَّا بَعْدُ!

اَعُوْذُ بِاللّٰہِ مِنَ الشَّیْطٰنِ الرَّجِیْمِ، بِسْمِ اللّٰہِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ

کُوْنُوْا رَبّٰنِیّٖنَ بِمَا کُنْتُمْ تُعَلِّمُوْنَ الْکِتٰبَ وَبِمَا کُنْتُمْ تَدْرُسُوْنَ (پ ۳،
سورہ آل عمران، آیت ۷۹)

"તુમ લોગ અલ્લાહ વાલે બન જાઓ બવજા ઈસ કે કે તુમ કિતાબ સિખાતે હો ઔર બવજા ઈસ કે કે પઢતે હો".

سُبْحَانَ رَبِّکَ رَبِّ الْعِزَّتِ عَمَّا یَصِفُوْنَ وَسَلَامٌ عَلَی الْمُرْسَلِیْنَ

وَالْحَمْدُ لِلّٰہِ رَبِّ الْعَالَمِیْنَ

اَللّٰھُمَّ صَلِّ عَلٰی سَیِّدِنَا مُحَمَّدٍ وَّعَلٰی اٰلِ سَیِّدِنَا مُحَمَّدٍ وَّبَارِکْ وَسَلِّمْ

اَللّٰھُمَّ صَلِّ عَلٰی سَیِّدِنَا مُحَمَّدٍ وَّعَلٰی اٰلِ سَیِّدِنَا مُحَمَّدٍ وَّبَارِکْ وَسَلِّمْ

اَللّٰھُمَّ صَلِّ عَلٰی سَیِّدِنَا مُحَمَّدٍ وَّعَلٰی اٰلِ سَیِّدِنَا مُحَمَّدٍ وَّبَارِکْ وَسَلِّمْ

ઈન્સાન કા દુનિયા મેં આના આસાન હૈ લેકિન સહીહ માનોં મેં ઈન્સાન બનના બળા મુશકિલ કામ હૈ, જો બનતા હૈ યા બનાતા હૈ વો પતા પાતા હૈ, હઝરત અકદસ થાન્વી રહેમતુલ્લાહ અલૈહ ફરમાયા કરતે થે કે જિસ કો બુઝુર્ગ બનના હો વો ઔરોં કે પાસ જાએ ઔર જિસે ઈન્સાન બનના હો વો હમારે પાસ આએ, ફરમાયા કરતે થે કે હમ ઈન્સાન બના દેંગે.

ઈસ્લાહ કિસે કહેતે હૈં?

તબઅન ઈન્સાન મેં હૈવાનિયત ગાલિબ હોતી હૈ, ખ્વાહિશાતે નફસાની ગાલિબ હોતી હૈ, મહેનત સે

મુજાહેદા સે ઈલ્મ સે ઝિક્ર સે યે ખૈર કો અપને ઉપર ગાલિબ કરતા હૈ, જૈસે કમરે મેં અંધેરા હોતા હૈ, રૌશની કે લિએ ચરાગ જલાના પળતા હૈ, બલ્બ લગાના પળતા હૈ, રૌશની કા ઈન્તેઝામ કિએ બગૈર ખુદ બખુદ રૌશની નહીં આતી, ઈસી તરહ ઈન્સાન કી તબીઅત તબઅન બુરાઈ કી તરફ ઝિયાદા ખીંચતી હૈ, નેકી કે લિએ અપને નફસ કો બાંધના પળતા હૈ, ઈસ પર કાબુ રખના પળતા હૈ, ઈસ કો લગામ દેની પળતી હૈ, ઈસી કા નામ નફસ કી ઈસ્લાહ હૈ.

દો લફઝ હમેશા ઈકઠે બોલે જાતે હૈં "એક તાલીમ વ તરબિયત" ઔર દૂસરા ઈલ્મ વ ઝિક્ર.

તરબિયત કહાં હોતી હૈ?

તાલીમ તો પાઈ હમને મદારિસ સે સ્કૂલોં સે કોલેજોં સે તો તરબિયત કહાં સે પાએંગે? ઈન્સાન તરબિયત પાતા હૈ અલ્લાહ વાલોં કી મહેફિલોં સે, યે અલ્લાહ વાલે બંદે કો બંદા બનાતે હૈં, બંદે પર રંગ ચઢાતે હૈં.

એક હોતા હૈ રંગ
કુછ લોગ હોતે હૈં રંગ ફરોશ
ઔર કુછ લોગ હોતે હૈં રંગરેઝ

રંગ ફરોશ વો લોગ હૈં જો રંગ બેચતે હૈં, રંગરેઝ વો લોગ હૈં જો કપળે રંગને કે કામ કરતે હૈં.

કિતાબ વ સુન્નત રંગ હૈ
ઉલમાએ કિરામ રંગ ફરોશ હૈં

ઔર મસાઈખે ઈઝામ રંગરેઝ હૈં, જો બંદે પર અલ્લાહ કા રંગ ચઢાતે હૈં.

صِبْغَةَ اللّٰهِ وَمَنْ اَحْسَنُ مِنَ اللّٰهِ صِبْغَةً (پ ۱، سورہ بقرہ، آیت ۱۳۸)

"કે હમ દીન કી ઈસ હાલત પર હૈં જિસ મેં હમ કો

અલ્લાહ તઆલા ને રંગ દિયા હૈ, ઔર દૂસરા કૌન હૈ જિસ કે રંગ દેને કી હાલત અલ્લાહ તઆલા સે ખૂબ તર હો''

ઔર કુછ ઐસે ખુશ નસીબ હોતે હૈં જો રંગ ફરોશ ભી હોતે હૈં ઔર રંગરેઝ ભી, વો જામેએ શરીઅત વ તરીકત હુવા કરતે હૈં, અલ્લાહ વાલે બંદે કે ઉપર પાલિશ કર દેતે હૈં.

બુઝુર્ગાને દીન ઈન્સાન કો હીરા બના દેતે હૈં

યે ઈન્સાન રફ ડાયમંડ કે માનિંદ હૈ, જબ હીરા કાન સે નિકલતા હૈ તો બિલ્કુલ પથ્થર કી તરહ નઝર આતા હૈ, આદમી પહેચાન ભી નહીં સકતા લેકિન જિસ કો તજરુબા હોતા હૈ વો જાનતા હૈ કે મિટ્ટી કી તહોં કે અંદર હીરા મૌજૂદ હૈ, ઉસ કે ઉપર કી મિટ્ટી સાફ કરતે હૈં ઔર ફિર ઉસ કો કાટતે હૈં, જિસે કહેતે હૈં ડાઈમન્ડ કટ લગાના, વો ડાઈમન્ડ કટ લગાતે હૈં, ઔર ઉસ કે બાદ ફિર ઉસ કે અંદર ચમક આ જાતી હૈ, ફિર હીરે કી કીમત લગ જાતી હૈ, તો શુરૂ મેં તો યે પથ્થર કી તરહ હી થા. ઈસી તરહ ઈન્સાન કા હાલ યે હૈ કે શુરૂ મેં યે પથ્થર કી તરહ હી હોતા હૈ લેકિન જબ કિસી સાહેબે દિલ કી ખિદમત મેં આ જાતા હૈ વો ફિર ઉસ કો ડાયમન્ડ કટ લગા દેતે હૈં.

કાલ રા બગુઝારે મર્દે હાલ શો
પેશ મર્દે કામિલે પામાલ શો
સદ કિતાબ વ સદ વરક દર નાર કુન
જાન વ દિલ રા જાનિબે દિલદાર કુન

યે અસલ ચીઝ હૈઃ

ગર તુ સંગ ખારએ મરમર શવી
ચૂં બસાહિબ દિલ રસી ગૌહર શવી

ફરમાતે હૈં કે અગર તુ સંગે મરમર ભી હૈ તબ ભી કિસી સાહેબે દિલ કે હાથ મેં હાથ દે દે વો તુજે હીરા બના દેગા, તો અલ્લાહ વાલોં કી સોહબત મેં ફિર રંગ ચઢતા હૈ, ઔર યે સિલસિલા શુરૂ સે આ રહા હૈ.

રોક ટોક કા નામ તરબિયત હૈ

નબી સલ્લલ્લાહુ અલૈહિ વસલ્લમ કી તરબિયત અલ્લાહ રબ્બુલ ઈઝઝત ને ફરમાઈ ઔર સહાબા કિરામ કી તરબિયત નબી સલ્લલ્લાહુ અલૈહિ વસલ્લમ ને ફરમાઈ, કુર્આન મજીદ મેં આપ ગૌર કીજિયે કઈ જગહોં પર અલ્લાહ રબ્બુલ ઈઝઝત ને અપને મહેબૂબ કો لِمَ લફ્ઝ સે મુખાતિબ ફરમાયા, યે لِمَ કા લફ્ઝ રોક ટોક કે લિએ બોલા જાતા હૈ ઔર ઈસી કા નામ તરબિયત હૈ, કઈ લોગ હોતે હૈં ના પીર સાહેબાન, જો ચુપ શાહ બને હોતે હૈં, હમારે યહાં ચુપ શાહ વાલા મસ્અલા નહીં હૈ, રોક ટોક હૈ, તો નબી સલ્લલ્લાહુ અલૈહિ વસલ્લમ કી તરબિયત અલ્લાહ રબ્બુલ ઈઝઝત ને ફરમાઈ, "ક્યૂં" તો તભી પૂછતે હૈં જબ બતાના ઔર સમજાના મકસૂદ હોતા હૈ.

لِمَ કા લફ્ઝ આમ મોમિનીન કે લિએ ભી કુર્આન પાક મેં ઈસ્તેમાલ હુવા ઔર નબી સલ્લલ્લાહુ અલૈહિ વસલ્લમ કે લિએ ભી ઈસ્તેમાલ હુવા મગર દોનોં મેં એક ફર્ક હૈ ઔર વો યે કે જહાં નબી સલ્લલ્લાહુ અલૈહિ વસલ્લમ કે લિએ ઈસ્તેમાલ હુવા વહાં શુરૂ મેં યા બાદ મેં અલ્લાહ તઆલા ને અપની મગફેરત કે વાદે ફરમાએ હૈં, لِمَ કા લફ્ઝ ઈસ્તેમાલ તો કિયા લેકિન સાથ હી ખુશ ખબરી ભી દે દી, લેકિન જહાં કહીં ઈમાન વાલોં કે લિએ યે લફ્ઝ ઈસ્તેમાલ હુવા વહાં ફરમાયા સીધે હો

જાઓ તો મગફેરત કર દેંગે ઔર બિગળોગે તો હમ તુમ્હારી મરમ્મત કરેંગે, ચુનાંચે નબી સલ્લલ્લાહુ અલૈહિ વસલ્લમ કે લિએ અલ્લાહ તઆલા કૈસે મહેબૂબાના અલ્ફાઝ ઈસ્તેમાલ ફરમાતે હૈં عَفَا اللّٰهُ عَنْكَ હૈ ના માફી કા તઝકેરા "અલ્લાહ તઆલા આપ કો માફ કર દે"

لِمَ اَذِنْتَ لَهُمْ "આપ ને કયૂં ઉન કો ઈજાઝત દી" અબ કહેના તો યે થા لِمَ اَذِنْتَ لَهُمْ મગર અલ્લાહ રબ્બુલ ઈઝઝત જાનતે થે કે નબી સલ્લલ્લાહુ અલૈહિ વસલ્લમ કે કલ્બ મેં ખશિય્યતે ઈલાહી કા વો હાલ હોતા હૈ કે અગર બગૈર વાદાએ મગફેરત કે لِمَ સે ખિતાબ કરેંગે તો કહીં ઐસા ના હો કે દિલ મેં ઉસ કે તહમ્મુલ કી ગુંજાઈશ હી ના રહે, ઈસ લિએ પહેલે મગફેરત કી બાત હુવી

عَفَا اللّٰهُ عَنْكَ "અલ્લાહ આપ કો માફ કર દે"

لِمَ اَذِنْتَ لَهُمْ (پ ۱۰، سورہ توبہ، آیت ۴۳)

"આપ ને ઉન કો કયૂં ઈઝાઝત દી" ઔર કહીં બાદ મેં મગફેરત કા વાદા ફરમા દિયા જૈસે ઈરશાદ ફરમાયાઃ

يٰاَيُّهَا النَّبِيُّ لِمَ تُحَرِّمُ مَا اَحَلَّ اللّٰهُ لَكَ تَبْتَغِيْ مَرْضَاةَ اَزْوَاجِكَ وَاللّٰهُ

غَفُوْرٌ رَّحِيْمٌ (پ ۲۸، سورہ تحریم، آیت ۱)

"અય નબી જિસ ચીઝ કો અલ્લાહ ને આપકે લિએ હલાલ કિયા હૈ આપ (કસમ ખા કર) ઉસકો અપને ઉપર કયૂં હરામ ફરમાતે હૈં, અપની બીવિયોં કી ખુશનૂદી હાસિલ કરને કે લિએ ઔર અલ્લાહ તઆલા બખ્શને વાલા ઔર મહેરબાન હૈ."

તો પહેલે لِمَ કા લફઝ ફરમાયા બાદ મેં મગફેરત કા વાદા કર દિયા લેકિન ઈમાન વાલોં કે લિએ જબ لِمَ કા લફઝ ઈસ્તેમાલ હુવા તો (અલ્લાહુ અકબર) ઐસા શાહાના ખિતાબ ફરમાયા يٰاَيُّهَا الَّذِيْنَ اٰمَنُوْا "અય ઈમાન

વાલો" لِمَ تَقُوْلُوْنَ مَا لَا تَفْعَلُوْنَ
"તુમ ક્યૂં વો બાત કહેતે હો જો કરતે નહીં"

كَبُرَ مَقْتًا عِنْدَ اللّٰهِ اَنْ تَقُوْلُوْا مَا لَا تَفْعَلُوْنَ (پ ۲۸، سورہ صف، آیت ۳)

"ખુદા કે નઝદીક યે બાત બહોત નારાઝગી કી હૈ કે ઐસી બાત કહો જો કરો નહીં". દેખિયે યહાં મગફેરત કા વાદા નહીં હૈ.

તરબિયત કા હુકમ

અપને મહેબૂબ કો ફરમાતે હૈં તુમ સીધે હો જાઓ فَاسْتَقِمْ كَمَا اُمِرْتَ (અલ્લાહુ અકબર) સીધે હો જાઈયે, જમે રહિયે હક પર, પંજાબી ઝબાન મેં કહેતે હૈં તકલે કી તરહ સીધે રહિયે

فَاسْتَقِمْ كَمَا اُمِرْتَ وَمَنْ تَابَ مَعَكَ (پ ۱۲، سورہ ھود، آیت ۱۱۲)

"તો આપ જિસ તરહ કે આપ કો હુકમ હુવા હૈ મુસ્તકીમ રહિયે ઔર વો લોગ ભી જો કુફ્ર સે તૌબા કરકે આપ કી હમરાહી મેં હૈં" તો યે તરબિયત હૈ, જો અલ્લાહ ફરમા રહે હૈં.

નબી કા મહેબૂબાના અંદાઝે તરબિયત

નબી સલ્લલ્લાહુ અલૈહિ વસલ્લમ ને સહાબા કિરામ કી તરબિયત કી આપ સલ્લલ્લાહુ અલૈહિ વસલ્લમ ઉન કો સમજાયા કરતે થે, ફરમાતે થે ફલાં તો બળા હી અચ્છા બંદા હૈ અગર તહજ્જુદ કી પાબંદી શુરૂ કર દે, તો યે "મહેબૂબ" કા અપના અંદાઝ થા, પહેલે તારીફ ફરમાયા કરતે થે ઔર ફિર હુકમ દેતે થે ઔર હમ તો ઈસ નુકતે કો ભૂલ હી જાતે હૈં આજ હમ કિસી કી ઈસ્લાહ કરતે હૈં તો બસ હમારે સામને ઉસ કી બુરાઈયાં

હી હોતી હૈં અચ્છે પહેલૂ તો ઝહેન સે નિકલ હી જાતે હૈં, ખાવિંદ બીવી કો નમાઝ કે લિએ જગાએગા તો કહેગા ઉઠ, ફિર કહેગા નમાઝ નહીં પઢી, સુસ્ત હો ગઈ હૈ, મુરદાર બન કર પળી રહેતી હૈ, શર્મ નહીં આતી, હમ ઈન અલ્ફાઝ મેં ઉસ કો દીન કી દાવત દે રહે હૈં જો શરીકે હયાત હૈ, ભાઈ આપ કો તો અસાતેઝા કી મહેફિલ મિલી, મશાઈખ કી મહેફિલ મિલી, મસ્જિદ કા માહોલ મિલા, આપ તો ચલો બદલ ગએ, લેકિન વો તો અભી ઈન મહેફિલોં સે મહેરૂમ હૈં વો તો આનન ફાનન નહીં બદલેંગી, કુછ મેહનત કરો કુછ તહમ્મુલ મિઝાજી સે કામ લો, ઈન્સાન ઐસે નહીં બનતે, યે બળી મુશકિલ સે બનતે હૈં, તરબિયત ઔર તાલીમ યે દોનોં લફ્ઝ સાથ સાથ બોલે જાતે હૈં.

ખાલિસ ઈલ્મ તકબ્બુર પૈદા કરતા હૈ

અગર ઈન્સાન કે પાસ ઈલ્મ હો તો ઈન્સાન કે અંદર તકબ્બુર હો જાતા હૈ "મૈં" આ જાતી હૈ "જૈસે નિમટ ઈલ્મ" કહા જાતા હૈ ઉસ કે અંદર તકબ્બુર પૈદા કર દેતા હૈ, યહૂદ કા હાલ દેખિયે યે પિછલી ઉમ્મતોં મેં ઈલ્મ વાલી ઉમ્મત ગુઝરી હૈ, ઈલ્મ કી નિસ્બત ઉન પર ગાલિબ થી લેકિન ઉન મેં "મૈં" આ ગઈ થી કુર્આન અઝીમુશ્શાન મેં અલ્લાહ તઆલા ફરમાતે હૈં

سَاَصۡرِفُ عَنۡ اٰيٰتِیَ الَّذِيۡنَ يَتَكَبَّرُوۡنَ فِی الۡاَرۡضِ بِغَيۡرِ الۡحَقِّ (پ ۹،

سورہ اعراف ، آیت ۱۴۶)

મૈં ઐસે લોગોં કો અપને અહેકામ સે બર્ગશ્તા હી રખૂંગા જો દુનિયા મેં તકબ્બુર કરતે હૈં જિસ કા ઉન કો કોઈ હક હાસિલ નહીં હૈ.

દેખા! કુર્આન ઈસ પર ગવાહી દે રહા હૈ કે ઉન કે અંદર તકબ્બુર આ ગયા થા, વો નાઝ મેં પળ ગએ થે, કહેને લગે

نَحْنُ اَبْنٰٓؤُ اللّٰهِ وَاَحِبَّاؤُهٗ (پ ٦، سورہ مائدہ، آیت ١٨)

"હમ તો સાહબઝાદે હૈં"

لَنْ تَمَسَّنَا النَّارُ اِلَّآ اَيَّامًا مَّعْدُوْدَةً (پ ١، سورہ بقرہ، آیت ٨٠)

"હમેં નહીં હો સકતા આગ કા અઝાબ મગર થોળે દિન કે લિએ". અલ્લાહ તઆલા ફરમાતે હૈં

اَتَّخَذْتُمْ عِنْدَ اللّٰهِ عَهْدًا (پ ١، سورہ بقرہ، آیت ٨٠)

"કયાં ઈન્હોં ને અલ્લાહ તઆલા કે પાસ કોઈ તહેરીર લિખવા લી હૈ" ઉનકે અંદર તકબ્બુર આ ગયા થા, ચુનાંચે

وَيَقْتُلُوْنَ الْاَنْبِيَاۗءَ بِغَيْرِ حَقٍّ (پ ٤، سورہ آل عمران، آیت ١١٢)

"ઔર કત્લ કર દિયા કરતે થે પૈગમ્બરોં કો નાહક" અંબિયા કિરામ કી શાન મેં ગુસ્તાખી કરના તો ઔર બાત હૈ યે ઉન કો નાજાઈઝ તૌર પર કત્લ ઔર શહીદ કર દિયા કરતે થે, હાલાંકે ઈલ્મ ગાલિબ થા, મગર હાલત યે થી.

ખાલિસ ઝિક્ર કા અંજામ

ઈસાઈયોં કે અંદર ઝિક્ર કી નિસ્બત ગાલિબ થી ઈસી લિએ ઈબાદત ખાને બના કર તન્હાઈ કે માહોલ મેં ઔર ખાનકાહ મેં રહેતે થે, મગર વો ભી રાસ્તે સે ભટક ગએ, ઉન મેં બિદઅતેં આ ગઈ, માલૂમ યે હુવા કે નિમટ ઈશ્ક હો તો વો બિદઅત સિખાતા હૈ ઔર નિમટ ઈલ્મ તકબ્બુર સિખાતા હૈ, "ઈલ્મ ઝિક્ર વાલોં કો મુતવાઝુન રખતા હૈ બિદઆત સે બચાતા હૈ" ઔર ઝિક્ર ઈલ્મ વાલોં કે અંદર હિલ્મ પૈદા કર દેતા હૈ, તો "ઈલ્મ વો ઝિક્ર" કા

એક કુદરતી જોળ હૈ.

"ઈલ્મો ઝિક્ર" એક સાથ

ઈસ લિએ હઝરત મૌલાના ઈલ્યાસ સાહબ રહેમતુલ્લાહ અલૈહ ને જબ ૬ નંબર મુરત્તબ કિએ તો હર નંબર એક એક રખા લેકિન "ઈલ્મ વ ઝિક્ર" દોનોં લફ્ઝોં કો જુદા નહીં કિયા ઈસ લિએ કે યે લાઝિમ વ મલઝૂમ થે એક દૂસરે કા ચોલી દામન કા સાથ થા.

યે "ઈલ્મ વ ઝિક્ર" બહોત હી અહેમ હૈં, અગર દોનોં ઈકટ્ઠે રહેંગે તો ફિર બંદે કે અંદર ઈલ્મ કા નૂર ભી હોગા ઔર ઝિક્ર કી વજા સે અમલ કા શૌક ઔર જઝબા ભી હોગા, એક ગાળી કો અગર ચલના હો તો ઉસ કે લિએ દો ચીઝેં ઝરૂરી હૈં, એક તો યે કે રાસ્તા બના હુવા હો રાસ્તા હી બના હુવા ના હો તો નઈ ગાળી કયૂં ના હો ખળી રહેગી, આગે ખાઈયાં હૈં, પથ્થર હૈં, ચલ હી નહીં સકતી તો રાસ્તે કા બના હુવા હોના યે પહેલી ઝરૂરત હૈ, ઔર ગાળી કે અંદર પેટ્રોલ કા હોના યે દૂસરી ઝરૂરત હૈ, નઈ ગાળી સળક પર ખળી હૈ કયૂં? કે જી પેટ્રોલ નહીં હૈ.

બે અમલ આલિમ કી મિસાલ

હમ લોગ એક દફા કહીં જા રહે થે રાસ્તા ટ્રાફિક સે બ્લૉક થા જબ ગુઝરને લગે તો એક બળા સા ટેન્કર ખળા થા, ડ્રાઈવર સે પૂછા કે ખુદા કે બંદે સળક કયૂં બ્લૉક કર રખી હૈ કહેને લગે ઈસ કા પેટ્રોલ ખત્મ હો ગયા હૈ, જબ કે ટનોં કે હિસાબ સે પેટ્રોલ ઉસ કે ઉપર લદા થા, મગર અપના પેટ્રોલ ખત્મ હો જાને સે સળક પર ખળા થા. મૈંને દોસ્તોં સે કહા આલિમ બે અમલ કી મિસાલ ઐસી હી હૈ, પુશ્ત પર ટનોં કે હિસાબ સે પેટ્રોલ લાદે હુવે

હૈ, લેકિન અપની ટંકી ખાલી હોને કી વજા સે સળક પર ખળા હુવા હૈ તો ઈલ્મ એક રાસ્તે કે માનિંદ હૈ.

اِهْدِنَا الصِّرَاطَ الْمُسْتَقِيْمَ (پ ۱، سورہ فاتحہ، آیت ۴)

وَاَنَّ هٰذَا صِرَاطِیْ مُسْتَقِيْماً فَاتَّبِعُوْهُ (پ ۸، سورہ انعام، آیت ۵۳)

اَلَمْ اَعْهَدْ اِلَيْكُمْ يٰبَنِیْ اٰدَمَ اَنْ لَّا تَعْبُدُوا الشَّيْطٰنَ اِنَّهٗ لَكُمْ عَدُوٌّ مُّبِيْنٌ

وَاَنِ اعْبُدُوْنِیْ هٰذَا صِرَاطٌ مُّسْتَقِيْمٌ (پ ۲۳، سورہ یٰسین، آیت ۶۰)

સુબ્હાનલ્લાહ યે હૈ રાસ્તા, તો ઈલ્મ એક રાસ્તે કે માનિંદ હૈ ઔર ઈન્સાન કી હૈસિયત એક ગાળી કી માનિંદ હૈ, ઔર ઝિક્ર ઉસ ગાળી કે પેટ્રોલ કે માનિંદ હૈ, ઝિક્ર કરતા રહેગા, ટાંકી ભરી રહેગી તો ફિર તેઝ ચલતા રહેગા, યે દોનોં ચીઝેં લાઝમી ઔર ઝરૂરી હૈં, ઈલ્મ વ ઝિક્ર કે માહોલ મેં આદમી ફિર અમલ પર આ જાતા હૈ.

સોહબત સે સહાબી બને

સારી ઝિંદગી સજદે મેં પળ કર ઝિંદગી ગુઝારને વાલે ભી વો દર્જે નહીં પા સકે જો ચંદ મિનટ કી નબી સલ્લલ્લાહુ અલૈહિ વસલ્લમ કી સોહબત સે પા ગએ, જિસ તરહ નમાઝ સે નમાઝી બનતા હૈ, ઝિક્ર સે ઝાકિર બનતા હૈ, ઈસી તરહ સહાબી સોહબત સે બના કરતા હૈ, ઉસ કી મિસાલ યૂં સમઝિયે કે જૈસે મકનાતીસ હો, ઉસ કે પાસ થોળી દેર કે લિએ કિસી લોહે કો રખેં તો વો મકનાતીસિયત ઉસ લોહે કે ટુકળે મેં ભી આ જાતી હૈ, ફિર વો લોહે કો ખીંચના શુરૂ કર દેતા હૈ, ઈસી તરહ સહાબએ કિરામ ભી જબ નબી સલ્લલ્લાહુ અલૈહિ વસલ્લમ કી સોહબત મેં બૈઠતે થે તો ઉનકે સીને સાફ હો જાયા કરતે થે.

એક મિસાલ

આસાન સી મિસાલ શાહ વલિય્યુલ્લાહ મુહદ્દિસ દેહલવી રહેમતુલ્લાહ અલૈહ ને ફરમાઈ, વો ફરમાતે હૈં કે ઝમીન કે ઉપર નજાસત પળી હો તો ઉસ કે પાક હોને કે દો તરીકે હૈં, એક તરીકા યે કે બારિશ બરસે ઈતની બરસે કે નજાસત કા નામ વ નિશાન મિટ જાએ, અબ જબ ઝમીન ખુશ્ક હો ગઈ તો વો પાક કહેલાએગી, ઔર દૂસરા તરીકા યે કે સૂરજ કી રૌશની કી હિરારત ઉસ પર ઈતની પળે ઈતની પળે કે ઉસ નજાસત કો જલા કર મિટા દે, ઉસ કા નામ વ નિશાન ખત્મ હો જાએ. જબ નામ વ નિશાન ખત્મ હો ગયા અબ વો ઝમીન પાક કહેલાએગી. તો ફરમાતે હૈં કે ઈન્સાન કે દિલ કી મિસાલ ઝમીન કી સી હૈ ગુનાહોં કી મિસાલ નજાસત કે માનિંદ હૈ, અબ ઉસ કે પાક કરને કે ભી દો તરીકે હૈં યા તો યે ઈન્સાન ઝિક્રે ઈલાહી ઈતના ઝિયાદા કરે ઈતના ઝિયાદા કરે કે અન્વારાત કી બારિશ બરસે ઔર દિલોં કી નજાસત ધો કર રખ દે, ઔર દૂસરા તરીકા યે હૈ કે યે કિસી સાહેબે દિલ કી સોહબત મેં રહે સાહેબે દિલ હઝરાત કા દિલ સૂરજ કે માનિંદ હૈ, જૈસે સૂરજ કી શુઆએં પળતી હૈં ઔર ઉન સે હરારત મિલતી હૈ, ઈસી તરહ અલ્લાહ વાલોં કે દિલ સે નૂર કી શુઆએં નિકલતી હૈં ઔર બંદોં કે દિલોં પર ઉન કા અસર પળતા હૈ તો ફરમાતે હૈં કે સોહબત કે રહેને સે ભી દિલ કી નજાસત ખત્મ હો જાતી હૈ.

સોહબત કી તાસીર

યહી તો વજા હૈ કે સહાબા કિરામ રદિયલ્લાહુ તઆલા અન્હુમ કો સોહબત મેં જો કૈફિયાત મિલતી થીં વો ઘર જા કર નહીં મિલતી થીં, એક સહાબી તભી તો ઘર સે

નિકલે نَافَقَ حَنْظَلَةُ نَافَقَ حَنْظَلَةُ કહેતે હુવે "હન્ઝલા મુનાફિક હો ગયા" અબુ બકર સિદ્દીક રદિયલ્લાહુ તઆલા અન્હુ મિલે કે ભાઈ (સુબ્હાનલ્લાહ) કયા કેહ રહો હો, કે જી જો હાલત વહાં હોતી હૈ વો ઘર પર નહીં હોતી, કહેને લગે યે તો હમારા ભી હાલ હૈ આઓ નબી સલ્લલ્લાહુ અલૈહિ વસલ્લમ સે પૂછતે હૈં, યે અબ કિતની પક્કી દલીલ હૈ કે સોહબત મેં જો કૈફિયત થી વો કુછ ઔર હુવા કરતી હૈ, ઈસ લિએ હઝરત અનસ રદિયલ્લાહુ તઆલા અન્હુ ફરમાતે હૈં

لَمَّا كَانَ الْيَوْمُ الَّذِىْ دَخَلَ فِيْهِ رَسُوْلُ اللّٰهِ صَلَّى اللّٰهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ
الْمَدِيْنَةَ اَضَاءَ مِنْهَا كُلُّ شَىْءٍ

"જિસ દિન નબી સલ્લલ્લાહુ અલૈહિ વસલ્લમ મદીના મેં દાખિલ હુવે મદીના કી હર ચીઝ પુરનૂર હો ગઈ હર ચીઝ મેં ઝવ આ ગઈ હર ચીઝ નૂર બન ગઈ, હર ચીઝ મેં રૌશની આ ગઈ, જગમગા ઉઠી"

وَلَمَّا كَانَ الْيَوْمُ الَّذِىْ مَاتَ فِيْهِ اَظْلَمَ مِنْهَا كُلُّ شَىْءٍ

"ઔર જિસ દિન મહેબૂબ ને પરદા ફરમાયા હર ચીઝ પર તારીકી આ ગઈ" ઔર કહેતે હૈં હમ ને અભી નબી સલ્લલ્લાહુ અલૈહિ વસલ્લમ કે દફન કી મિટ્ટી સે હાથ નહીં જાળે થે حَتّٰى انكر قُلُوْبَنَا હમેં અપને દિલ કૈફિયત મેં વાઝેહ ફર્ક નઝર આને લગા, કે સોહબત કા જો અસર થા વો કુછ ઔર થા અબ હાલત કુછ ઔર હૈ, તો યે સહાબા ભી ફર્ક મહેસૂસ કરતે થે, અલ્લાહ વાલોં કી સોહબત મેં બૈઠને સે બંદે કો અમલ કા શૌક મિલતા હૈ.

સોહબત ઈખ્તિયાર કરને કા હુકમ

ઈસ લિએ તો હુકમ દિયા يٰاَيُّهَا الَّذِيْنَ اٰمَنُوا اتَّقُوا اللّٰهَ "અય ઈમાનવાલો ! અલ્લાહ સે ડરો"

وَكُوْنُوْا مَعَ الصّٰدِقِيْنَ (پ ۱۱، سورہ توبہ، آیت ۱۱۹)

"ઔર સચ્ચોં કે સાથ રહો". યે અમ્ર કા સેગા જો ઈસ્તેમાલ કિયા ઈસ સે ઈસ કી એહમિયત કા પતા ચલતા હૈ, ઔર ફરમાયા وَاصْبِرْ نَفْسَكَ "ઔર તુ અપને નફસ કો સબ્ર દે તુ અપને આપકો ઉનકે સાથ મિલા કે રખ, وَاصْبِرْ نَفْسَكَ "તુ અપને આપકો નથી રખ" مَعَ الَّذِيْنَ "ઉન લોગોં કે સાથ" يَدْعُوْنَ رَبَّهُمْ بِالْغَدٰوةِ وَالْعَشِيِّ يُرِيْدُوْنَ وَجْهَهٗ (અલ્લાહુ અકબર) "જો સુબ્હો શામ અલ્લાહ કો યાદ કરતે હૈં મહેઝ ઉસકી રઝા જોઈ કે લિએ" وَلَا تَعْدُ عَيْنٰكَ عَنْهُمْ (સુબ્હાનલ્લાહ) કુર્આન અઝીમુશ્શાન હૈ કયા અજીબ અલ્ફાઝ હૈં, ફરમાયા કે "તુમ અપની નિગાહેં ઉનકે ચહેરોં સે હટાઓ હી નહીં" તુમ્હારી નિગાહ હી જમી રહે ઉન કે ચહેરોં પર, અગર હટા લોગે

تُرِيْدُ زِيْنَةَ الْحَيٰوةِ الدُّنْيَا (پ ۱۵، سورہ کہف، آیت ۲۸)

"તો તુમ દુનિયા કે તલબગાર બન જાઓગે" ઈસ લિએ ઈન્સાન અલ્લાહ વાલોં કી સોહબત ઈખ્તિયાર કરે, યે એક અમલ ઔર ઝિક્રે કસીર દૂસરા અમલ હૈ, ઈન દોનોં અમલોં સે અલ્લાહ તઆલા બંદે કી દિલ કી ઝુલ્મત કો દૂર ફરમા દેતે હૈં, ઔર ઈન્સાન સહી માનોં મેં ઈન્સાન બન જાતા હૈ, આપ દેખિયે ઈસ ઉમ્મત કે શુરૂ સે હી જો અકાબેરીન ગુઝરે વો ઈલ્મ ઔર ઝિક્ર દોનોં હી કો લે કર ચલને વાલે રહે.

હમારે સિલસિલા આલિયા નકશબંદિયા કે એક બુઝુર્ગ હૈં કાસિમ બિન મુહમ્મદ બિન અબુબકર સિદ્દીક

રદિયલ્લાહુ તઆલા અન્હુ , હઝરત અબુબકર સિદીક રદિયલ્લાહુ તઆલા અન્હુ કે પોતે યે ફુકહાએ સબઆ મદીના મેં સે થે, ઔર અલ્લાહ ને ઈનકો ઈતના મકામ દિયા થા કે ઉમર બિન અબ્દુલ અઝીઝ રહેમતુલ્લાહ અલૈહ સે કિસી ને એક મરતબા પૂછા કે આપકી નઝર મેં ઈસ પૂરી દુનિયા મેં અમીરુલ મોમિનીન બનને કા અહેલ કૌન હૈ? તો ઉમર બિન અબ્દુલ અઝીઝ જૈસી મોહતાત શખ્સિયત ને કહા અગર મેરે ઈખ્તિયાર મેં હોતા તો મૈં કાસિમ બન મુહમ્મદ કો ઈસ વકત કા અમીરુલ મોમિનીન બના દેતા, તો યે એક તરફ ફુકહાએ સબઆ મદીના મેં હૈં, દૂસરી તરફ અલ્લાહ ને ઉનકો ઐસી શખ્સિયત બના દિયા યે હમારે સિલસિલા નકશબંદિયા કે બુઝુર્ગો મેં સે હૈં, ઉન સે આગે ચલિયે.

ઈમામ જાફર સાદિક યે સય્યિદના ઈમામે આઝમ અબુ હનીફા રહેમતુલ્લાહ અલૈહ કે ઉસ્તાદ કહેલાતે હૈં, ઈન સે દો સાલ મુલાકાતેં રહીં, ઈસ કી લંબી તફસીલાત હૈં, હત્તા કે ઈમામ સાહબ રહેમતુલ્લાહ અલૈહ ને ખુદ ફરમાયા لَوْلَا السَّنَتَانِ لَهَلَكَ النُّعْمَانُ "અગર યે દો સાલ ઝિંદગી મેં ના હોતે તો નોમાન તો હલાક હી હો જાતા" અબ ઈમામ સાહબ કા યે કેહ દેના કે અગર યે દો સાલ ના હોતે તો નોમાન તો હલાક હી હો જાતા ઈસ કા મતલબ યહી હૈ કે આપકી સોહબત સે આપ કો બહોત કુછ મિલા, આપ ને બહોત કુછ પાયા.

ઈમામ શાફેઈ રહેમતુલ્લાહ અલૈહ ફરમાયા કરતે થે કે મુજે સૂફિયા કી દો બાતોં સે બળા ફાયદા હુવા, દેખિયે ઈમામ શાફઈ રહેમતુલ્લાહ અલૈહ જૈસી શખ્સિયત કેહ રહી હૈ કે મુજે સૂફિયા કી દો બાતોં સે બળા નફા હુવા, એક બાત યે કે વકત એક તલવાર હૈ અગર તુમ

ઈસે નહીં કાટોગે યે તુમ કો કાટ કર રખ દેગી, ઔર દૂસરી યે કે નફસ કો અગર તુમ હક મેં મશગૂલ નહીં કરોગે તો વો તુમ કો બાતિલ મેં ઝરૂર મશગૂલ કર દેગા, ઔર વાકઈ બાત સચ્ચી હૈ હમ નફસ કો પાલને મેં મશગૂલ હૈં ઔર નફસ હમેં જહાન્નમ મેં ધક્કા દેને મેં મશગૂલ હૈ.

ઈમામ અહેમદ બિન હમ્બલ રહેમતુલ્લાહ અલૈહ (સુબ્હાનલ્લાહ) ઉન કે પાસ એક બુઝુર્ગ આતે થે, ઉન કા નામ થા અબુ હાશિમ ઈમામ અહેમદ બિન હમ્બલ રહેમતુલ્લાહ અલૈહ ઉન કો અબુ હાશિમ સૂફી કહા કરતે થે, યે સૂફી કા લફઝ ઈમામ અહેમદ બિન હમ્બલ રહેમતુલ્લાહ અલૈહ ફકીહ કી ઝબાન સે નિકલા હૈ, જબ વો આતે તો ઈમામ અહેમદ બિન હમ્બલ રહેમતુલ્લાહ અલૈહ કઈ દફા અપના દર્સ ભી મૌકૂફ કરકે ખળે હો જાતે ઔર ઉન કો પાસ બિઠાતે, અબ તલબા કે દિલ મેં ઈશ્કાલ હોતા કે ઈમામ સાહબ ઈતને બળે આલિમ جَبَلُ الْعِلْمِ ઔર યે તો એક ઝાકિર શાગિલ બુઝુર્ગ હૈં, ઉન કે લિએ ખળે હોતે હૈં, ઔર દર્સ ભી કઈ દફા છોળ દેતે હૈં, ઉન કી બાતેં સુનતે હૈં, તો એક શાગિર્દ ને પૂછ લિયા, કે હઝરત હમેં સમજ મેં નહીં આતા કે આપ ઉન કા ઈતના ઈકરામ કયૂં કરતે હૈં? ઈમામ અહેમદ બિન હમ્બલ રહેમતુલ્લાહ અલૈહ ને બળા અજીબ આલેમાના જવાબ દિયા, ફરમાયા દેખો! મૈં આલિમ બકિતાબુલ્લાહ હું ઔર અબુ હાશિમ આલિમ બિલ્લાહ હૈં, ઔર આલિમ બિલ્લાહ કો આલિમ બકિતાબુલ્લાહ પર ફઝીલત હાસિલ હૈ, ઈમામ સાહબ ઉન કી સોહબત ઈખ્તિયાર ફરમાયા કરતે થે, ઔર ફરમાતે થે કે અગર અબુ હાશિમ સૂફી ના હોતે તો રિયા કી બારીક બાતોં સે મૈં કભી વાકિફ ના હો સકતા.

મોહબ્બત કી હકીકત ઉન સે પૂછો

ઈમામ માલિક રહેમતુલ્લાહ અલૈહ ફરમાયા કરતે થે મોહબ્બત કા લફઝ આયા તો ફરમાયા કે અગર ઈસ કા લફઝ માની પૂછના હોતા તો હમ ભી બતા દેંગે, શશ અકશામ મેં સે કૌનસા લફઝ હૈ, હફત અકસામ મેં સે કૌનસા લફઝ હૈ, બાબ ઈસકા કૌન સા હૈ, યે તો હમ ભી બતા દેંગે, લેકિન ઈસકી હકીકત પૂછની હૈ તો તુમ્હેં ફલાં શૈખ કે પાસ જાના હોગા, વો તુમ્હેં ઈસકી હકીકત સમજાએંગે, ઈસી તરહ ઉમ્મત કે ઉલમા વકત કે મશાઈખ કે પાસ રાબ્તા રખતે.

યાદ રખને કી બાત

એક ઉસૂલી બાત યાદ રખિયે ઈસ કો ઝહેન મેં બિઠા લીજિયે જો સચ્ચા આલિમ હોગા વો હમેશા મશાઈખ કા કદ્રદાન હોગા ઔર જો સચ્ચા સૂફી હોગા હમેશા ઉલમા કા કદ્રદાન હોગા, જબ ઈલ્મ કામિલ હોગા તો વો મશાઈખ કા કદ્રદાન હોગા, ઔર જબ ઈશ્ક કામિલ હોગા તો વો ઉલમા કા કદ્રદાન હોગા, ઔર જબ ઈલ્મ ભી ના તમામ હો ઔર ઈશ્ક ભી ના તમામ હો તો ફિર દોનોં એક દૂસરે કે સાથ ઉલજેંગે, જહાં આપ કિસી કો ઉલજતા હુવા દેખે તો સમજ લો કે કુછ ના કુછ ના તમામ હૈ.

ઉલમાએ દેવબંદ કા મકામ

હમારે અકાબેરીન ઉલમાએ દેવબંદ કે અંદર યે ખુસૂસિયત થી અલ્લાહ તઆલા ને ઉન્હેં મરજૂલ બહરૈન બનાયા થા, એક હી વકત કે અંદર ઉનમેં ઈલ્મ કી નિસ્બત ભી થી ઝિક્ર કી નિસ્બત ભી થી, ચુનાંચે યે અકાબેરીન

મસ્નદે ઈરશાદ પર બૈઠતે તો જુનૈદ બગદાદી ઔર બાયઝીદ બસ્તામી નઝર આયા કરતે થે, ઔર જબ કભી મસ્નદે હદીસ પર બૈઠતે થે તો અસ્કલાની ઔર કુસ્તલાની કી યાદેં તાઝા કર દિયા કરતે થે, દોનોં નિસ્બતેં અલ્લાહ ને દી થીં, ઈસ વજા સે ફિર અલ્લાહ કે મકબૂલ બંદે બને અલ્લાહ ને ફિર ઉનકા ફૈઝ પૂરી દુનિયા કે અંદર ફૈલા દિયા.

અલ્લામા શામી રહેમતુલ્લાહ અલૈહ આજ કલ તો કોઈ ઐસે મુફતી નહીં હો સકતે જિન કે પાસ "રદુલ મોહતાર" ઉન કા મજમુએ ફતાવા ના હો, મસ્અલા દેખને કે લિએ સબસે પહેલી કિતાબ હાથ મેં આતી હૈ તો વો અલ્લામા શામી રહેમતુલ્લાહ અલૈહ કી કિતાબ હોતી હૈ, દેખો અલ્લાહ ને કૈસી કુબૂલિયત અતા ફરમાઈ યે અલ્લામા શામી રહેમતુલ્લાહ અલૈહ સિલસિલા આલિયા નકશબંદિયા કે બુઝુર્ગ થે ઔર ઉન કે શૈખ મૌલાના ખાલિદ રૂમી રહેમતુલ્લાહ અલૈહ કુર્દ થે જો ઈરાક કે રહેને વાલે થે, દેહલી આએ, ઔર અબ્દુલ્લાહ દહેલવી રહેમતુલ્લાહ અલૈહ જો હઝરત મૂસાજી રહેમતુલ્લાહ અલૈહ કે શૈખ થે, ઉન કે પાસ રહે ઔર ઉન સે ઈજાઝત વ નિસ્બત લે કર વાાપસ ગએ, ઉન કે ઝરિયે અલ્લાહ ને તુર્કી, શામ, ઔર ઈરાક મેં નિસ્બત કા બહોત નૂર ફૈલાયા હત્તા કે અલ્લામા શામી રહેમતુલ્લાહ અલૈહ ને ઉન કે ફઝાઈલ મેં મુસ્તકિલ એક રિસાલા લિખા અબ ઐસી ફકીહ શખ્સિયત અપને શૈખ કે બારે મેં મુસ્તકિલ રિસાલા લિખ રહી હૈ.

હઝરત ગંગોહી રહેમતુલ્લાહ અલૈહ કા વાકેઆ

હમારે અકાબિર ઉલમા દેવબંદ મેં હઝરત ગંગોહી રહેમતુલ્લાહ અલૈહ કો ફિકા મેં મુમતાઝ હૈસિયત હાસિલ હૈ, ફકીહે ઉમ્મત થે, જબ તાલીમ સે ફારિગ હુવે તો દિલ મેં ખયાલ આયા કે થાના ભવન જાએ ઔર હઝરતજી સાહબ (હાજી ઈમ્દાદુલ્લાહ) કે પાસ એક દિન રેહ કર આએં, જૈસે તલબા જાતે હૈં દુઆએં કરવાને કે લિએ મિલને કે લિએ ઝિયારત કે લિએ, અબ જબ યે ગએ હઝરત જી સાહબ સે મુલાકાત હુવી તો મુલાકાત કે બાદ ઈજાઝત માંગી વાપસી કી, હઝરતજી સાહબ ને ફરમાયા કે મિયાં રશીદ અહેમદ આપ કુછ દિન હમારે પાસ ભી રેહ જાઈયે અર્ઝ કિયા હઝરત પઢાના હૈ, સબક કે લિએ વાપસ જાના હૈ, ઔર પૈદલ ભી ચલના હૈ, અગર રાત કો નીંદ પૂરી ના હુવી તો દિન કો સફર નહીં કર સકૂંગા સફર ના કિયા તો સબક નહીં પઢા સકૂંગા, ઈસ લિએ અભી ઈજાઝત માંગતા હું, હઝરત ને કહા કે ભાઈ રાત કો યહીં સો જાઈયે, અર્ઝ કિયા કે હઝરત ખાન્કાહ મેં તો રાત કો લોગ જાગતે હૈં, મૈં ઐસે મેં કહાં સો સકૂંગા, હાજી સાહબ ને ફરમાયા મિયાં રશીદ અહેમદ આપ કો કોઈ નહીં જગાએગા આપ સોતે રહિયેગા આપ કો સફર કરના હૈ, અબ ઈન્કાર ના કર સકે કહેને લગે અચ્છા હઝરત રાત કો યહીં સો જાતા હું, સુબ્હ ઉઠ કર ચલા જાઉંગા, હાજી સાહબ ને ખાદિમ સે ફરમાયા કે ભાઈ મિયાં રશીદ અહેમદ કી ચારપાઈ હમારી ચારપાઈ કે કરીબ ડાલ દેના, બસ ઈસી મેં કામ હો જાના થા, સો ગએ ફરમાતે હૈં કે જબ તહજ્જુદ કા વકત હુવા તો મેરી આંખ ખુલી, મૈંને દેખા કે કોઈ નફિલેં પઢ રહા હૈ કોઈ ઝિક્ર વ અઝકાર કર રહા હૈ, કોઈ દુઆએં માંગતે હુવે રો રહા હૈ, કોઈ સજદે

મેં રો રહા હૈ, અજીબ કૈફિયત થી ખાન્કાહ કી, ફરમાતે હૈં કે મેરા નફસ તો ચાહતા થા કે લેટા રહું, સોયા રહું મગર દિલ ને કહા કે રશીદ અહેમદ વર્સતુલ અંબિયા મેં શુમૂલિયત કી તમન્ના તો તુમ્હેં ભી હૈ, ઔર અંબિયા કિરામ કા ખુલ્ક તો યે થા કે

كَانُوْا قَلِيْلًا مِّنَ الَّيْلِ مَا يَهْجَعُوْنَ، وَبِالْاَسْحَارِ هُمْ يَسْتَغْفِرُوْنَ

(پ ۲۶، سورہ ذاریات، آیت ۱۷، ۱۸)

“વો લોગ રાત કો બહોત કમ સોતે થે, ઔર આખરી શબ મેં ઈસ્તેગફાર કિયા કરતે થે” કહેને લગે મુજે આયતેં યાદ આની શુરૂ હો ગઈ, અહાદીસ યાદ આની શુરૂ હો ગઈ, હત્તા કે બિસ્તર ને મુજે ઉછાલ દિયા, મૈં ઉઠ બૈઠા, મૈંને ભી વુઝૂ કિયા ઔર કુછ નફિલેં પઢીં ઔર ઉસકે બાદ જૈસે લોગ ઝિક્ર કર રહે થે મૈંને ભી ઝિક્ર શુરૂ કર દિયા, ફરમાતે હૈં કે ફજર કી નમાઝ પઢ કર હાજી સાહબ કે પાસ આયા તાકે રુખ્સત હોને કી ઈજાઝત માંગ લું, હઝરત હાજી સાહબ ને પૂછા મિયાં રશીદ અહેમદ વો જો હમારે કરીબ બૈઠા ઝિક્ર કર રહા થા, વો કૌન થા? મૈંને કહા હઝરત વો મૈં હી તો થા જો આપકે પાસ ઝિક્ર કર રહા થા, હાજી સાહબ ને ફરમાયા મિયાં રશીદ અહેમદ અગર ઝિક્ર કરના હી હૈ તો ફિર ઝિક્ર સીખ કર કયૂં નહીં કરતે, મૈં ને કહા હઝરત સિખા દીજિયે! ઉસી વકત બૈઅત ભી હો ગએ, ફરમાતે હૈં બૈઅત હોને કે બાદ મેરી હાલત બદલ ગઈ, મૈંને ફૈસ્લા કિયા કે હઝરત મૈં એક મહીના, ૪૦ દિન યહીં ગુઝારૂંગા, હઝરત ને ભી રખ લિયા, અબ ઝિક્ર શુરૂ હો ગયા, અઝકાર બતાને લગ ગએ, એક મહીના મેહનત રહી, અપની ચરાગ બત્તી તો પહેલે હી ઠીક કરકે આએ થે, હાજી સાહબ ને તો ફકત ઉસ કો સુલગાયા થા આગ

લગાની થી, ભળકાના થા, એક મહીને કે અંદર અલ્હમ્દુ લિલ્લાહ ઉનકા કામ બન ગયા, હાજી સાહબ ને જબ દેખા કે અબ ઈન પર ઝિક્ર કે અસરાત કાફી ગહેરે સબ્ત નઝર આતે હૈં તો હાજી સાહબ ને ઈમ્તેહાન લિયા, યે અલ્લાહ વાલે ભી ઈમ્તેહાન લેતે હૈં, યે ભી જાંચ પળતાલ કરતે હૈં, આઝમાતે હૈં કે બંદે પર ઝિક્ર કા અસર હુવા ભી કે નહીં, તો એક મરતબા હઝરત મૌલાના ફઝલુર્રહમાન ગંજ મુરાદાબાદી રહેમતુલ્લાહ અલૈહ તશરીફ લાએ ઔર હાજી સાહબ કે સાથ ઉન્હોં ને કિસી દાવત મેં શરીક હોના થા, હાજી સાહબ ને હઝરત મૌલાના રશીદ અહેમદ ગંગોહી રહેમતુલ્લાહ અલૈહ કો ભી સાથ લે લિયા, અબ ઉસ ઘર મેં પહોંચે તો દસ્તરખ્વાન પુર તકલ્લુફ ખાનોં સે સજા હુવા થા, હાજી સાહબ ને બૈઠતે હી એક પ્લેટ મેં થોળી સી દાલ ઔર દો રોટી હઝરત ગંગોહી રહેમતુલ્લાહ અલૈહ કે હાથ મેં દે દી ઔર કહા મિયાં રશીદ અહેમદ વહાં બૈઠ કર ખા લો, અબ ખુદ તો ખા રહે હૈં મુરગે ચુરગે ઔર ઉન કો દી દાલ રોટી, આજ કા મુરીદ હોતા તો બૈઅત ભી તોળ દેતા, કહેતા પીર સાહબ મેં અદાલત નહીં હે, લેકિન વો તો સમજતે થે અલ્લાહ વાલે બળે દાના હોતે હૈં હકીમ હોતે હૈં, ઉન કે હર ફેલ મેં કોઈ ના કોઈ હિકમત હોતી હૈ, હઝરત ગંગોહી રહેમતુલ્લાહ અલૈહ દસ્તરખ્વાન કે કોને પર બૈઠ કર ખાને લગ ગએ, અબ હાજી સાહબ કુછ દેર તો બૈઠે ખાતે રહે, કુછ દેર કે બાદ ઐસે ફરમાને લગે જૈસે કોઈ ગુસ્સે મેં બાત કરતા હે, ફરમાયા મિયાં રશીદ અહેમદ અર્ઝ કિયા જી હઝરત! ફરમાયા દિલ તો ચાહતા થા તુજે ઔર ભી દૂર બિઠાઉં યે તુમ પર એહસાસ કિયા કે દસ્તરખ્વાન કે કૌને પર બિઠા લિયા "એક તો દીદાર ઔર ઉપર સે એહસાન કે દસ્તરખ્વાન કે કોને પર બિઠા લિયા"

લેહાઝા યે અલ્ફાઝ જબ કઈ લોગોં કે સામને કહે જાને ઔર વો ભી કિસી બળે આલિમ સે તો નફસ ઝિયાદા ભળકતા હે, ઉસ કે બાદ હાજી સાહબ ને આપ કે ચહેરે કો દેખા કે નફસ ભળકતા હૈ યા નહીં મગર વહાં તો નફસ મિટ ચુકા થા પામાલ હો ચુકા થા, ઉન્હોં ને જબ યે સુના તો ચહેરે પર બશાશત આ ગઈ ઔર કહેને લગે કે હઝરત આપ ને સચ ફરમાયા મૈં તો આપ કે જૂતોં મેં બૈઠને કે કાબિલ ભી નહીં થા, યે તો આપ કા એહસાન હૈ કે આપ ને દરસ્તરખ્વાન કે કોને પર બિઠા લિયા, હાજી સાહબ ને જબ દેખા કે નફસ ભળકને કે બજાય ચહેરે પર બશાશત હે, તો ફરમાયા અલ્હમ્દુ લિલ્લાહ અબ ઝિક્ર કે અસરાત નુમાયાં નઝર આતે હૈં, ચુનાંચે દાવત કે બાદ વાપસ આ કર હાજી સાહબ ને ઈજાઝત વ ખિલાફત અતા ફરમાઈ, અબ જો ઈજાઝત દી તો હઝરત ગંગોહી રહેમતુલ્લાહ અલૈહ બળે હૈરાન લગને લગે કે હઝરત મુજે તો અપને અંદર કુછ નઝર નહીં આતા, હાજી સાહબ ને ફરમાયા રશીદ અહેમદ તુમ્હેં યે ઈજાઝત (નિસ્બત) ઈસી લિએ દી ગઈ કે તુમ્હેં અપને અંદર કુછ નઝર નહીં આતા અગર નઝર આતા તો યે કભી ના દી જાતી, ખૈર ઈસ કે બાદ ફારિગ હુવે ઔર અપને ઘર આ ગએ.

એક દો સાલ જબ ગંગોહ મેં રેહ કર કામ કિયા તો એક મરતબા હઝરત હાજી સાહબ રહેમતુલ્લાહ અલૈહ કુદરતન ગંગોહ તશરીફ લે આએ, જબ મુલાકાત હુવી તો હઝરત હાજી સાહબ ને એક અજીબ બાત પૂછી જો યાદ રખને કે કાબિલ હે ઔર સુનેહરે અલ્ફાઝ સે લિખી જાને કે કાબિલ હે, હઝરત હાજી સાહબ ને ફરમાયા કે મિયાં રશીદ અહેમદ યે બતાઓ કે બૈઅત હોને સે પહેલે ઔર બૈઅત હોને કે બાદ તુમ્હેં અપને અંદર કયા તબ્દીલી

મહેસૂસ હુવી? ઉસૂલી સવાલ થા, જબ યે સવાલ પૂછા તો હઝરત ગંગોહી થોળી દેર સોચતે રહે ફિર ફરમાને લગે કે હઝરત મુજે અપને અંદર તીન તબ્દીલિયાં નઝર આઈ.

પહેલી તબ્દીલી: તો યે કે બૈઅત હોને સે પહેલે મુજે કઈ દફા મુતાલેઆ કે દૌરાન ઈશ્કાલ પેશ આતે થે ઉન કે લિએ હાશિયા દેખના પળતા થા, શુરૂહાત દેખની પળતી થીં ઔર કાફી સારી મેહનત કરની પળતી તબ વો ઈશ્કાલ દૂર હોતે થે, અબ જબ સે બૈઅત હુવા હું ઈશ્કાલ પેશ હી નહીં આતે, ખુદ બ ખુદ રફા હો જાતે હૈં, ઝહેન મેં અલ્લાહ તઆલા ઉન કે જવાબાત ડાલ દેતે હૈં, તો એક તબ્દીલી તો યે પેશ આઈ.

દૂસરી તબ્દીલી: યે આઈ કે અબ જો ભી શરીઅત કે અહેકામ હૈં ઉન પર અમલ કરને કે લિએ મુજે નફસ કો તૈયાર કરના નહીં પળતા, બેસાખ્તગી કે સાથ મૈં અહેકામે શરીઅત પર અમલ કરતા રહેતા હું.

તીસરી તબ્દીલી: ઔર ફરમાયા તીસરી તબ્દીલી યે પેશ આઈ કે દીન કે મામલે મેં હક બાત કેહ દેતા હું અબ મૈં કિસી મલામત કરને વાલે કી મલામત કી પરવાહ નહીં કરતા, જબ હઝરત હાજી સાહબ ને સુના તો ફરમાયા અલ્હમ્દુ લ્લિાહ મિયાં રશીદ અહેમદ! દીન કે તીન દરજે હૈં.

પહેલા: દીન કા પહેલા દરજા ઈલ્મ હૈ, ઔર ઈલ્મ કા કમાલ યે હૈ કે આદમી નુસૂસે શરઈયા મેં કહીં તઆરુઝ નઝર ના આએ, અગર યે કૈફિયત હૈ તો ફિર ઈલ્મ કામિલ હૈ.

દૂસરા: ઔર દૂસરા દરજા અમલ હૈ ઔર ઈસ કા કમાલ યે હૈ કે મકરૂહાતે શરઈયા મકરૂહાતે તબીઆ બન

જાએં, જિન ચીઝોં સે શરીઅત ને કરાહત કી તબીઅત ભી ઉન સે કરાહત કરે યે અમલ કા કમાલ હૈ.

તીસરા: ઔર તીસરા દરજા હૈ ઈખ્લાસ ઔર ઈખ્લાસ કા કમાલ યે હૈ કે ઈન્સાન ખાલિસતન લિવજહિલ્લાહ અમલ કરે હત્તા કે મલામત કરને વાલે કી મલામત કી પરવાહ ના રહે લોગોં કી મદહ વ ઝમ ઈન્સાન કી નઝર મેં બરાબર હો જાએ યે ઈખ્લાસ કા કમાલ હૈ, મુબારક હો અલ્લાહ તઆલા ને આપ કો ઈલ્મ મેં ભી કમાલ અતા ફરમા દિયા, અમલ મેં ભી અતા કર દિયા ઔર ઈખ્લાસ મેં ભી અતા કર દિયા.

اُولٰئِکَ اٰبَائِیْ فَجِئْنِیْ بِمِثْلِهِمْ ۔

اِذَا جَمَعَتْنَا یَا جَرِیْرُ الْمَجَامِعُ

અલ્લાહ રબ્બુલ ઈઝઝત હમેં ભી અકાબેરીન કે નકશે કદમ પર ચલને કી ઔર ઝિંદગી ગુઝારને કી તૌફીક અતા ફરમાએ.

وَاٰخِرُ دَعْوَانَا اَنِ الْحَمْدُ لِلّٰهِ رَبِّ الْعَالَمِیْنَ

بسم الله الرحمن الرحيم

રેહે કે દુનિયા મેં બશર કો નહીં ઝેબા ગફલત
મૌત કા ધ્યાન ભી લાઝિમ હૈ કે હર આન રહે
જો બશર આતા હૈ દુનિયા મેં યે કેહેતી હૈ કઝા
મૈં ભી પીછે ચલી આતી હું ઝરા ધ્યાન રહે

بسم الله الرحمن الرحيم

وَلِمَنْ خَافَ مَقَامَ رَبِّهِ جَنَّتَانِ

(القرآن الكريم)

મકામે ખૌફ કી સૈર

હઝરતે વાલા કા યે બયાન જામેઆ તાલીમુદ્દીન ડાભેલ મેં ઈમ્તેહાન હૉલ કે અંદર બરોઝ જુમ્આ બતારીખ ૧૯ જન્વરી ૨૦૦૧ બાદ નમાઝે ઈશા હુવા, સામેઈન મેં તલબા વ અસાતેઝએ જામેઆ નીઝ અતરાફ વ જવાનિબ સે આને વાલે અવામુન્નાસ થે.

મકામે ખૌફ કી સૈર

 ઈકતેબાસ

દો બાતેં ઝહેન મેં રખિયે એક હોતા હૈ હિઝન ઔર એક હોતા હૈ ખૌફ, ખૌફ બાહર કે ડર કો કહેતે હૈં ઔર હિઝન અંદર કા ગમ હોતા હૈ, જબ કભી આદમી કે દિલ મેં હિઝન બઢતા હૈ તો ઉસ આદમી કા ખાના પીના કમ હો જાતા હૈ, મસ્લન એક માં કા બેટા ફૌત હો ગયા તો માં કઈ દિન તક ખાના નહીં ખાએગી, ઈસી તરહ એક આદમી કે કારોબાર મેં નુકસાન હો ગયા ઉસ કા અબ ખાને કો દિલ નહીં કરેગા, તાલિબે ઈલ્મ અગર ઈમ્તેહાન મેં ફેલ હો ગયા તો અચ્છે ખાને ઘર મેં હોને કે બાવજૂદ ઉસ કા દિલ નહીં ચાહેગા.

તો જબ હિઝન બઢતા હૈ તો ખાના પીના કમ હો જાતા હૈ ઔર ખૌફ બઢતા હૈ તો ઈન્સાન ગુનાહ કરના કમ કર દેતા હૈ.

(હઝરત મૌલાના પીર ફકીર ઝુલફેકાર અહેમદ સાહબ નકશબંદી મુદ્દ ઝિલ્લુહૂ)

بسم الله الرحمن الرحيم

اَلْحَمْدُ لِلّٰهِ وَكَفٰى وَسَلَامٌ عَلٰى عِبَادِهِ الَّذِيْنَ اصْطَفٰى اَمَّا بَعْدُ!

اَعُوْذُ بِاللّٰهِ مِنَ الشَّيْطٰنِ الرَّجِيْمِ، بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ

اِنَّمَا يَخْشَى اللّٰهَ مِنْ عِبَادِهِ الْعُلَمٰٓؤُا (پ ۲۲، سورہ فاطر، آیت ۲۸)

"ખુદા સે ઉસ કે વહી બંદા ડરતે હૈં જો (ઉસ કી અઝમત કા) ઈલ્મ રખતે હૈં"

قَالَ اللّٰهُ تَعَالٰى فِىْ مَقَامٍ اٰخَرَ

وَاَمَّا مَنْ خَافَ مَقَامَ رَبِّهٖ وَنَهَى النَّفْسَ عَنِ الْهَوٰى فَاِنَّ الْجَنَّةَ هِىَ الْمَاْوٰى (پ ۳۰، سورہ نازعات، آیت ۴۰، ۴۱)

"ઔર જો શખ્સ (દુનિયા મેં) અપને રબ કે સામને ખળા હોને સે ડરા હોગા ઔર નફસ કો (હરામ) ખ્વાહિશ સે રોકા હોગા પસ ઉસ કા ઠિકાના જન્નત હૈ"

قَالَ اللّٰهُ تَعَالٰى فِىْ مَقَامٍ اٰخَرَ

وَلِمَنْ خَافَ مَقَامَ رَبِّهٖ جَنَّتَانِ (پ ۲۷، سورہ رحمٰن، آیت ۴۶)

" જો શખ્સ અપને રબ કે સામને ખળા હોને સે (હર વકત) ડરતા હૈ ઉસ કે લિએ દો બાગ હૈં"

سُبْحَانَ رَبِّكَ رَبِّ الْعِزَّةِ عَمَّا يَصِفُوْنَ وَسَلَامٌ عَلَى الْمُرْسَلِيْنَ

وَالْحَمْدُ لِلّٰهِ رَبِّ الْعَالَمِيْنَ

اَللّٰهُمَّ صَلِّ عَلٰى سَيِّدِنَا مُحَمَّدٍ وَّعَلٰى اٰلِ سَيِّدِنَا مُحَمَّدٍ وَّبَارِكْ وَسَلِّمْ

اَللّٰهُمَّ صَلِّ عَلٰى سَيِّدِنَا مُحَمَّدٍ وَّعَلٰى اٰلِ سَيِّدِنَا مُحَمَّدٍ وَّبَارِكْ وَسَلِّمْ

اَللّٰهُمَّ صَلِّ عَلٰى سَيِّدِنَا مُحَمَّدٍ وَّعَلٰى اٰلِ سَيِّدِنَا مُحَمَّدٍ وَّبَارِكْ وَسَلِّمْ

ઉમ્મીદ ઔર ખૌફ

દો અલ્ફાઝ કસરત સે ઈસ્તેમાલ હોતે હૈં એક ઉમ્મીદ ઔર દૂસરા ખૌફ ઈસ આજિઝ ને પહેલે ચંદ એક બયાનાત મેં અલ્લાહ રબ્બુલ ઈઝઝત કી રહેમત કા તફસીલી તઝકેરા કિયા ઉમ્મીદ કી બાતેં બતાઈ, આજ નૌજવાનોં કો સામને બૈઠ કર દિલ મેં યે બાત આઈ કે ખૌફ વાલી નેઅમત કા ભી તઝકેરા કરના ચાહિયે.

હમ ઉમ્મીદ કો તો નેઅમત સમજતે હૈં ખૌફ કો નેઅમત નહીં સમજતે, હાલાંકે અલ્લાહ રબ્બુલ ઈઝઝત કી યે ભી એક નેઅમત હૈ, બલ્કે તમામ ગુનાહોં સે બચને કી કુંજી હૈ, ઈસ લિએ નબી સલ્લલ્લાહુ અલૈહિ વસલ્લમ દુઆ મેં અલ્લાહ રબ્બુલ ઈઝઝત સે યે નેઅમત માંગતે થે,

اَللّٰهُمَّ اِنِّیٓ اَسْئَلُکَ مِنْ خَشْیَتِکَ مَا تَحُوْلُ بِهٖ بَیْنِیْ وَبَیْنَ مَعْصِیَتِکَ

اِنِ الْحُکْمُ اِلَّا لِلّٰهِ

"અય અલ્લાહ મૈં આપ સે આપ કી ખશિય્યત માંગતા હું જો મેરે ઔર ગુનાહોં કે દરમિયાન હાઈલ હો જાએ," તો ખૌફે ખુદા યે અલ્લાહ રબ્બુલ ઈઝઝત કી બડી નેઅમત હૈ જિસસે ઈન્સાન ગુનાહોં સે બચતા હૈ, આજ ઈસ મહેફિલ મેં હમ મકામે ખૌફ કી સૈર કરેંગે ફિર અપને દિલ મે જાંક કર દેખેંગે કે ઐસા ખૌફ હમારે દિલોં મેં મૌજૂદ હૈ?

ખૌફ વ હિઝન મેં ફર્ક

દો બાતેં ઝહેન મેં રખિયે એક હોતા હૈ હિઝન ઔર એક હોતા હૈ ખૌફ, ખૌફ બાહર કે ડર કો કહેતે હૈં ઔર હિઝન અંદર કા ગમ હોતા હૈ, જબ કભી આદમી કે દિલ મેં હિઝન બઢતા હૈ તો ઉસ આદમી કા ખાના પીના કમ હો જાતા હૈ, મસ્લન એક માં કા બેટા ફૌત હો ગયા તો માં

કઈ દિન તક ખાના નહીં ખાએગી, ઈસી તરહ એક આદમી કે કારોબાર મેં નુકસાન હો ગયા ઉસ કા અબ ખાને કો દિલ નહીં કરેગા, તાલિબે ઈલ્મ અગર ઈમ્તેહાન મેં ફેલ હો ગયા તો અચ્છે ખાને ઘર મેં હોને કે બાવજૂદ ઉસ કા દિલ નહીં ચાહેગા.

તો જબ હિઝન બઢતા હૈ તો ખાના પીના કમ હો જાતા હૈ ઔર ખૌફ બઢતા હૈ તો ઈન્સાન ગુનાહ કરના કમ કર દેતા હૈ. ઈસી લિએ જિસ કે દિલ મેં ખૌફે ખુદા હોગા વો ગુનાહોં સે બચેગા ગુનાહ ઑટોમેટિક ખત્મ હો જાતે હૈં, ઈસ કી મિસાલ યે કે જિસ આદમી કો ફાંસી પર ચઢાને કા હુકમ દે દિયા જાએ વો અપની તન્હાઈ મેં કાલ કોઠરી મેં બૈઠ કર ગુનાહોં કી પ્લાનિંગ નહીં કિયા કરતા, ઉસ કે દિલ પર ઐસા ગમ સવાર હોતા હૈ કે ગુનાહોં કી તરફ ઉસ કા ધ્યાન નહીં જાતા, ઉસ કો હર દમ યે ખૌફ લગા હોતા હૈ કે કલ મુજે ફાંસી પર લટકા દિયા જાએગા, તો ખૌફ ઈન્સાન કો ગુનાહોં સે બચાને કી કુંજી હૈ, તાહમ કબ દિલ મેં ખૌફ ગાલિબ હોના ચાહિયે ઔર કબ દિલ મેં ઉમ્મીદ ગાલિબ હોની ચાહિયે યે તકસીમ બળી અજીબ હૈ.

ઉમ્મીદ ઔર ખૌફ એક નેઅમત

ઈમામ ગઝાલી રહેમતુલ્લાહ અલૈહ ફરમાતે હૈં કે જવાની કે આલમ મેં બંદે પર ખૌફ ગાલિબ હોના ચાહિયે તાકે નફસ કા ઝોર ટટ સકે, ઈન્સાન ગુનાહોં સે બચ સકે લેકિન જબ બુઢાપા આ જાએ તબ ઉમ્મીદ ગાલિબ હોની ચાહિયે, ઈસ લિએ કે કુવા ઝઈફ હો ચુકે, અબ ઉસ પર ઉમ્મીદ ગાલિબ હો જાએ ઔર અલ્લાહ સે પુર ઉમ્મીદ રહે, આગ ફરમાતે હૈં ખુશી કે મૌકે પર બંદે પર ખૌફ ગાલિબ હોના ચાહિયે તાકે ખુશી મેં આ કર હુદૂદ વ કુઉદ

સે બાહર ના નિકલે, ઔર અગર કોઈ ગમ કી કૈફિયત હો તો ફિર ઉમ્મીદ ગાલિબ હોની ચાહિયે તાકે યે ઈન્સાન અલ્લાહ કી રહેમત સે કહીં માયૂસ ના હો જાએ, સેહત કા આલમ હો તો બંદે પર ખૌફ ગાલિબ હોના ચાહિયે ઔર અગર બીમારી કી કૈફિયત હો તો ઉસ કે ઉપર ઉમ્મીદ ગાલિબ હોની ચાહિયે, ચૂંકે નૌજવાન ચહેરે સામને નઝર આ રહે હૈં ઈસ લિએ આજ કી તકરીર કા ઉન્વાન આપકે ચહેરોં ને બતલા દિયા, ઔર વાકઈ હમેં ઈસ ઉન્વાન પર બહોત કુછ દિલ મેં બિઠાને કી ઝરૂરત હૈ. વો ખૌફ જો હોના ચાહિયે આજ હમારા દિલ ઉસ સે મહેરૂમ હૈ, યે ખૌફ અલ્લાહ રબ્બુલ ઈઝઝત કી અજીબ નેઅમત હૈ ઈસે માંગના ચાહિયે, અય અલ્લાહ હમેં ઐસા ખૌફ અતા ફરમા કે જિસ કી વજા સે હમ ગુનાહોં સે બચ કર ઝિંદગી ગુઝાર સકેં, માસિયત સે ખાલી ઝિંદગી ગુઝાર સકેં.

હર ચીઝ પર અલ્લાહ રબ્બુલ ઈઝઝત કા હુકમ

ઈમામ ગઝાલી રહેમતુલ્લાહ અલૈહ ફરમાતે હૈં કે ઈસ દુનિયા મેં હર જગા હુકમ અલ્લાહ કા ચલતા હૈ

વો ઐસા કુદરત વાલા બાદશાહ હૈ, શહેનશાહ હૈ માલિક ઔર ખાલિક હૈ કે હર ચીઝ કો ઉસને પેશાની સે પકળા હુવા હૈ, હર ચીઝ ઉસ કે કબ્ઝએ કુદરત મેં હૈ. ઈન્સાન કે બાહર જિતના ભી જહાન હૈ ઉસ પર અલ્લાહ કા હુકમ ૧૦૦ ફીસદ ચલતા હૈ ઔર કોઈ ચીઝ ઉસ કે હુકમ સે આગે નહીં ચલ સકતી.

لَا الشَّمْسُ يَنْبَغِىْ لَهَا اَنْ تُدْرِكَ الْقَمَرَ وَلَا الَّيْلُ سَابِقُ النَّهَارِ وَكُلٌّ"

فِىْ فَلَكٍ يَّسْبَحُوْنَ (پ ۲۳، سورہ یٰسین، آیت ۴۰)

"ના આફતાબ કી મજાલ હૈ કે ચાંદ કો જા પકળે, ઔર ના

રાત દિન સે પહેલે આ સકતી હૈ, ઔર દોનોં એક એક દાયરે મેં તેર રહે હૈં.

હર ચીઝ અપને અપને દાયરે મેં તસ્બીહ બયાન કર રહી હૈ જો કામ ઝિમ્મે લગા વો ડિયૂટી સર અંજામ દે રહી હૈ, અબ રેહ ગયા ઈન્સાન ઈસ કા નિસ્ફ ઈસ પર ભી અલ્લાહ કા હુકમ ચલતા હૈ મસ્લન આપ લુકમા મુંહ મેં ડાલને કા તો ઈખ્તિયાર રખતે હૈં લેકિન મુંહ મેં ડાલને કે બાદ ઈખ્તિયાર ખત્મ, વો પેટ મેં જાએગા ઔર વહાં ઑટોમેટિક પ્રોસેસ (કામ) હૈ વહાં અલ્લાહ કા એક હુકમ હૈ એક ઝાબ્તા હૈ, વો ચલ રહા હૈ આપ ઉસ કે ખિલાફ નહીં કર સકતે, તો આધા જિસ્મ યે ભી ગોયા અલ્લાહ કે હુકમ કે મુતાબિક ચલ રહા હૈ બાકી આધા ઉસ પરવરદિગાર ને હમેં કુછ વકત કે લિએ ઈખ્તિયાર દે દિયા કે તુમ અપને ઈસ જિસ્મ કો મેરે હુકમોં કે મુતાબિક ઈસ્તેમાલ કરો, યહાં ફિર એક ફર્ક હૈ જો અલ્લાહ વાલે હોતે હૈં વો જિસ્મ કે ઉસ હિસ્સે કો ભી અલ્લાહ રબ્બુલ ઈઝઝત કે હુકમ કે મુતાબિક ઈસ્તેમાલ કરતે હૈં ઔર જો ગાફિલ હોતે હૈં વો અપની ખ્વાહિશાત કે પીછે ચલતે હૈં નફસ ઔર શૈતાન કે પીછે ભાગતે હૈં મગર કિતની દેર તક, બકરે કી માં આખિર કબ તક ખૈર મનાએગી, હમ અગર ગુનાહ કરેંગે તો આખિર કહાં ભાગેંગે.

يٰمَعْشَرَ الْجِنِّ وَالْاِنْسِ اِنِ اسْتَطَعْتُمْ اَنْ تَنْفُذُوْا مِنْ اَقْطَارِ السَّمٰوٰتِ

وَالْاَرْضِ فَانْفُذُوْا لَا تَنْفُذُوْنَ اِلَّا بِسُلْطٰنٍ (پ ۲۷، سورہ رحمٰن، آیت ۳۳)

અય જિન ઔર ઈન્સાન કે ગિરોહ અગર તુમ ઝમીન વ આસમાન કે કુર્રો સે નિકલ કર દિખા સકતે હો તો દિખાઓ નિકલોગે તો કૈસી દલીલ સે નિકલોગે.

હમ તો ઘડે કી મછલી કે માનિંદ હૈં કહાં ભાગ

સકતે હૈં, ઈસ લિએ અકલમંદી કા તકાઝા યે હૈ કે હમ અપને જિસ્મ કે ઈસ આધે હિસ્સે કો ભી ઉસકે સુપુર્દ કર દે اِلَيۡهِ يُرۡجَعُ الۡاَمۡرُ كُلُّهٗ "હર ચીઝ ઉસી કી તરફ લૌટતી હૈ" ઔર સર કે બાલોં સે લે કર પાઓં કે નાખુનોં તક અલ્લાહ કે મુતીઅ ઔર ફરમાં બરદાર બન જાએં, જિસને ઈસ રાઝ કો સમજ લિયા ઉસકો દુનિયા ઔર આખેરત કી સઆદતેં મિલી ઔર જિસને મનમાની કી બસ ચંદ દિન કી બાત હૈ ફિર આખિર અલ્લાહ રબ્બુલ ઈઝઝત કે હુઝૂર જાના હૈ ઔર અલ્લાહ રબ્બુલ ઈઝઝત ને બતલા દિયા.

اِنَّ اَخۡذَهٗۤ اَلِيۡمٌ "شَدِيۡدٌ" (پ ۱۲، سورہ ہود، آیت ۱۰۲)

"બિલા શુબા ઉસકી દારોગીર બળી અલમ રસાં (ઔર) સખ્ત હૈ".

તકવા કી તારીફ

"કુછ કામ ના કરના" ઈસકા નામ તકવા હૈ અલ્લાહ પાક ને ઈસકી વસિય્યત ફરમાઈ કુર્આન પાક મેં ફરમાયા

وَلَقَدۡ وَصَّيۡنَا الَّذِيۡنَ اُوۡتُوا الۡكِتٰبَ مِنۡ قَبۡلِكُمۡ وَاِيَّاكُمۡ اَنِ اتَّقُوا اللّٰهَ (پ ۵، سورہ نساء، آیت ۱۳۱)

"તહેકીક હમ ને વસિય્યત કી તુમ્હેં ભી ઔર તુમ સે પહેલે અહેલે કિતાબ કો ભી કે તુમ અલ્લાહ સે ડરો" તકવા ઈખ્તિયાર કરો, પરહેઝગાર બન જાઓ, તો ગુનાહોં સે બચના ઈસ કા નામ પરહેઝગારી હૈ, હર ઉસ ચીઝ સે બચના જિસ કે કરને સે અલ્લાહ તઆલા કે તઅલ્લુક મેં ફર્ક આ જાએ ઈસ કા નામ તકવા હૈ ઔર હમેં ઈસ કે કરને કા હુકમ દે દિયા ગયા હૈ.

અલ્લાહ રબ્બુલ ઈઝઝત કી શાને બેનિયાઝી

અલ્લાહ રબ્બુલ ઈઝઝત કી મરઝી હર હાલ મેં ચલતી હૈ વો બેનિયાઝ ઝાત હૈ, અગર સારી ઝમીન કાબા કે માનિંદ બન જાએ ઔર સારે ઈન્સાન સય્યિદના અબુબકર સિદ્દીક રદિયલ્લાહુ તઆલા અન્હુ કે મરતબે પર ફાઈઝ હો કર અલ્લાહ કી ઈબાદત કરેં તબ ભી અલ્લાહ કી શાન મેં કોઈ ઈઝાફા નહીં હો સકતા, ઈસી તરહ અગર સારી ઝમીન કુફરિસ્તાન બન જાએ ઔર સારે ઈન્સાન ફિરઔન, કારૂન, હામાન બન જાએં ફિર ભી અલ્લાહ કી શાન મેં કોઈ કમી નહીં આતી, વો માલિક બેનિયાઝ હૈ, હમારી ઈબાદતેં સબ કી સબ અલ્લાહ રબ્બુલ ઈઝઝત કે પરદે કે નીચે રેહ જાતી હૈં

وَهُوَ سُبْحَانَهٗ وَتَعَالٰى وَرَاءَ الْوَرٰى ثُمَّ وَرَاءَ الْوَرٰى ثُمَّ وَرَاءَ الْوَرٰى

વો ઝાત ઈસ સે ભી બુલંદ હૈ ઈસ સે ભી બુલંદ હૈ ઈસ સે ભી બુલંદ હૈ, વો ઈતની અઝમતોં વાલી ઝાત હૈ.

મરઝી હર હાલ મેં અલ્લાહ હી કી પૂરી હોતી હૈ

હઝરત આદમ અલૈહિસ્સલામ ચાહતે થે કે જન્નત હી મેં રહેં ઈસી ઈશ્તિયાક મેં દરખ્ત કા ફલ ખાયા તો સય્યિદના આદમ અલૈહિસ્સલામ ચાહતે થે કે જન્નત હી મેં રહેં ઔર અલ્લાહ રબ્બુલ ઈઝઝત ચાહતે થે કે ઉન્હેં દુનિયા મેં ભેજેં તો નતીજા કયા નિકલા? મરઝી કિસ કી પૂરી હુવી અલ્લાહ કી.

સય્યિદના ઈબ્રાહીમ અલૈહિસ્સલામ અપને બેટે કો ઝબહ કરને કે લિએ છુરી ચલાતે હૈં દિલ મેં નિય્યત યે હૈ કે મૈં બેટે કો ઝબહ કરૂં મગર અલ્લાહ રબ્બુલ ઈઝઝત કી મરઝી યે હૈ કે યે બચ્ચા ઝબહ ના હો તો મરઝી કિસ કી

પૂરી હુવી? અલ્લાહ રબ્બુલ ઈઝઝત કી.

સય્યિદના નૂહ અલૈહિસ્સલામ કે સામને બેટા હૈ, ઉસ કો સમજાતે હૈં يٰبُنَيَّ ارْكَبْ مَّعَنَا "અય બેટે હમારે સાથ કશતી મેં સવાર હો જા, કાફિરોં કા સાથ ના દે" વો કહેતા હૈ કે નહીં મૈં ઉપર ચઢ જાઉંગા, અબ દેખિયે નૂહ અલૈહિસ્સલામ ચાહતે હૈં કે બેટા બચ જાએ ઔર અલ્લાહ રબ્બુલ ઈઝઝત નહીં ચાહતે તો મરઝી કિસ કી પૂરી હુવી? અલ્લાહ રરબ્બુલ ઈઝઝત કી.

નબી સલ્લલ્લાહુ અલૈહિ વસલ્લમ એક મૌકે પર દિલ મેં ફૈસ્લા ફરમા લેતે હૈં કે આજ કે બાદ મૈંને શહેદ ઈસ્તેમાલ નહીં કરના, પરવરદિગારે આલમ કી તરફ સે પૈગામ આ જાતા હૈ.

يٰاَيُّهَا النَّبِيُّ لِمَ تُحَرِّمُ مَا اَحَلَّ اللّٰهُ لَكَ تَبْتَغِيْ مَرْضَاتَ اَزْوَاجِكَ وَاللّٰهُ غَفُوْرٌ رَّحِيْمٌ (پ ٢٨، سورہ تحریم، آیت ١)

અય નબી જિસ ચીઝ કો અલ્લાહ ને આપ કે લિએ હલાલ કિયા હૈ આપ (કસમ ખા કર) ઉસ કો (અપને ઉપર) ક્યૂં હરામ ફરમાતે હૈં (ફિર વો ભી) અપની બીવિયોં કી ખુશનૂદી હાસિલ કરને કે લિએ ઔર અલ્લાહ તઆલા બખ્શને વાલા મહેરબાન હૈ.

નબી સલ્લલ્લાહુ અલૈહિ વસલ્લમ ફિર શહેદ ઈસ્તેમાલ ફરમાતે હૈં તો મરઝી કિસ કી પૂરી હુવી? અલ્લાહ કી, તો ઈન તમામ વાકેઆત સે બાત યે સામને આઈ કે હર હાલ મેં મરઝી અલ્લાહ રબ્બુલ ઈઝઝત કી પૂરી હોતી હૈ, ફિર હમ ક્યૂં ઉસ કી ના ફરમાની કરકે ઉસ કો નારાઝ કરતે હૈ, હમેં ચાહિયે કે હમ ઉસ પરવરદિગાર કો રાઝી કરેં, ઉસ કો ખુશ કરેં, ઈસ લિએ કે જિસ ને અલ્લાહ રબ્બુલ ઈઝઝત કો નારાઝ કર લિયા, વો ઈન્સાન

કામયાબી કી ઝિંદગી નહીં ગુઝાર સકતા, અલ્લાહ તઆલા જબ નારાઝ હોતે હૈં તો ફિર બંદે કો તગની કા નાચ નચા દેતે હૈં, ફરમાતે હૈં

وَمَنْ يُّهِنِ اللّٰهُ فَمَا لَهٗ مِنْ مُّكْرِمٍ (پ ۱۷، سورہ حج، آیت ۱۸)

"જિસે અલ્લાહ રબ્બુલ ઈઝઝત ઝલીલ કરને પર આતે હૈં ઉસે ઈઝઝત દેને વાલા ઔર કોઈ નહીં" ઈસ લિએ જો ઈન્સાન અલ્લાહ રબ્બુલ ઈઝઝત કો નારાઝ કર બૈઠા અબ ઉસ કે પલ્લે કુછ ના રહા, અપની હર ચીઝ કો ઝાએઅ કર બૈઠા ઈસ લિએ ઉસ કી નારાઝગી સે હમ ડરેં ખૌફ ખાએં કે અલ્લાહ નારાઝ ના હો જાએ.

ખૌફ કે તીન દર્જે

ઈમામ ગઝાલી રહેમતુલ્લાહ અલૈહ ને લિખા હૈ કે ખૌફ કે તીન દર્જે હૈં.

(૧) સબસે નીચે કા દરજા ઈસ કો અવામુન્નાસ કા ખૌફ કહેતે હૈં, અવામુન્નાસ કા ખૌફ બચ્ચે કે ખૌફ કે માનિંદ હોતા હૈ, જૈસે બચ્ચે સે કોઈ શીશે કી ચીઝ ટૂટ જાતી હૈ તો ઉસકો ઝહેની તૌર પર ઈસકા એહસાસ હોતા હૈ કે અમ્મી કો જબ પતા ચલેગા તો મુજે માર પળેગી ઉસ સે ગલતી હુવી લેહાઝા વો પહેલે સે ઈન્તેઝાર મેં હૈ કે અમ્મી કો પતા ચલેગા તબ મેરી મરમ્મત હોગી, તો અવામુન્નાસ કા ખૌફ ઈસ દર્જે કા હોતા હૈ ક્યૂં કે ઉન્હોં ને અલ્લાહ રબ્બુલ ઈઝઝત કે હુકમ કો તોળા હોતા હૈ ગુનાહ કિએ હોતે હૈં નફસ કી ખ્વાહિશાત કો પૂરા કિએ હોતે હૈં, તો ઉન કે દિલ મેં ખૌફ હોતા હૈ કે અબ હમેં કબ્ર ઔર આખેરત કા અઝાબ હોગા, યે અવામુન્નાસ કા ખૌફ હૈ વો અપને ગુનાહોં કો દેખતે હૈં, અપને મામલાત કો દેખતે હૈં તો ફિર ઉન કે દિલ મેં એક ડર હોતા હૈ કે હમેં આખેરત

કે અંદર સઝા મિલેગી.

(૨) દૂસરા ખૌફ ઈસ સે ઝરા બુલંદ દર્જે કા હે ઈસે કહેતે હૈં અબરાર કા ખૌફ નેકોકારોં કા ખૌફ, ઔર વો કયા હૈ? યે વો હોતા હૈ કે ઉન લોગોં ને અપની તરફ સે તો નેક અમલ કિએ હોતે હૈં મગર યે સમજતે હૈં કે જૈસા અમલ કરના ચાહિયે થા ઐસા અમલ નહીં કર સકે પતા નહીં યે હમારે આમાલ અલ્લાહ રબ્બુલ ઈઝઝત કે યહાં કુબૂલ ભી હોંગે યા નહીં? લેહાઝા ઉન કો ડર લગા રહેતા હૈ યે લોગ ગુનાહ તો નહીં કરતે લેકિન આમાલ કી કુબૂલિયત કે બારે મેં ડર રહે હોતે હૈં, ચુનાંચે ઈમામે આઝમ અબુ હનીફા રહેમતુલ્લાહ અલૈહ ને ૪૦ સાલ ઈશા કે વુઝૂ સે ફજર કી નમાઝ પઢી હરમૈન શરીફૈન કી ઝિયારત કે લિએ ગએ મકામે ઈબ્રાહીમ પર દો રકાત નમાઝ મેં પૂરા કુર્આન કરીમ પઢા ઔર ફિર હાથ ઉઠા કર દુઆ માંગી,

مَا عَبَدْنَاکَ حَقَّ عِبَادَتِکَ وَمَا عَرَفْنَاکَ حَقَّ مَعْرِفَتِکَ

“અય અલ્લાહ જૈસે આપ કી ઈબાદત કા હક થા વો હક અદા નહીં કર સકે ઔર જૈસી આપ કી મારેફત હાસિલ કરની ચાહિયે થી, વો મારેફત હાસિલ નહીં કર સકે” તો યે લોગ કરતે ભી હૈં ડરતે ભી હૈં, અમલ ભી કિયા અપની તરફ સે મગર કુબૂલિયત કે બારે મેં ડરતે હૈં, દિન રાત ઈસી કોશિશ મેં લગે રહેતે હૈં કે હમ નેકિયાં કમાએં ઔર ફિર રાત કો રોતે હૈં કે

મેરી કિસ્મત સે ઈલાહી પાએં યે રંગ કુબૂલ
ફૂલ કુછ મૈંને ચુને હૈં ઉન કે દામન કે લિએ

ઈસ લિએ લિખા હૈ કિતાબોં મેં કે હમારે અકાબેરીન સારી રાત ઈબાદતોં મેં ગુઝારતે થે લેકિન સુબ્હ કે વકત ઈતની નદામત સે ઈસ્તેગફાર કરતે થે કે જૈસે સારી રાત કબીરા

ગુનાહ કે મુરતકિબ હોતે રહે હોં.

كَانُوا قَلِيلاً مِنَ اللَّيْلِ مَا يَهْجَعُونَ وَبِالْاَسْحَارِ هُمْ يَسْتَغْفِرُونَ (پ ۲۶، سورہ ذاریات، آیت ۱۸)

"વો લોગ રાત કો બહોત કમ સોતે હૈં ઔર અખીર શબ મેં ઈસ્તેગફાર કિયા કરતે થે"

હઝરત મદની રહેમતુલ્લાહ અલૈહ કે હાલાતે ઝિંદગી મેં લિખા હૈ કે તહજ્જુદ મેં ઈસ તરહ રોતે થે જૈસે કોઈ બચ્ચા અપને માં બાપ સે પિટ રહા હોતા હૈ ઔર વો માફિયાં માંગતા હૈ ફરિયાદ કરતા હૈ, રોતા હૈ, ઈસ તરહ વો અલ્લાહ રબ્બુલ ઈઝઝત કે સામને ગિરયા વ ઝારી ફરમાયા કરતે થે, યે ખૌફ કા દૂસરા રુતબા કે અપની તરફ સે તો નેક આમાલ કિએ લેકિન ફિર યે દિલ મેં રખા કે યે અમલ જૈસા કરના ચાહિયે થા વૈસા હો નહીં સકા જૈસે આજ કલ કા દૌર હૈ (Quality Contol) કવાલિટી કન્ટ્રોલ હર જગા કવાલિટી કન્ટ્રોલ કી બાતેં હોતી હૈં તો અલ્લાહ રબ્બુલ ઈઝઝત કે યહાં ભી કવાલિટી કન્ટ્રોલ હૈ.

اَلَّذِیْ خَلَقَ الْمَوْتَ وَالْحَيٰوةَ لِيَبْلُوَكُمْ اَيُّكُمْ اَحْسَنُ عَمَلاً (پ ۲۹، سورہ ملک، آیت ۲)

"જિસને મૌત વ હયાત કો પૈદા કિયા તાકે તુમ્હારી આઝમાઈશ કરે કે તુમ મેં કૌન શખ્સ અમલ મેં ઝિયાદા અચ્છા હૈ" اَکْثَرُ عَمَلاً નહીં કહા, કે તુમ અમલ કરો મગર જૈસે કરને કા હક હૈ ઈસ તરહ સે કરો.

(૩) તીસરા ખૌફ આરેફિન કા ખૌફ, વો યે કે અમલ પૂરી તરહ અચ્છે કર રહે હોતે હૈં લેકિન ડરતે હૈં કે માલૂમ નહીં મૌત તક હમ ઈસ કો બહિફાઝત પહોંચા સકેંગે યા નહીં? ઐસા ના હો કે કહીં ફિતને મેં પળ જાએ

મહેરૂમ કર દિએ જાએં, નિગાહે નાઝ હમ સે હટ જાએ, હમેં ઉલજા દિયા જાએ ઈસ લિએ અંજામ કે બારે મેં ડર રહે હોતે હૈં કે અંજામ કા તો કિસી કો નહીં પતા, યે આરેફીન કા ખૌફ હોતા હૈ જો બુલંદ મરતબે કે લોગ હોતે હૈં હત્તા કે અંબિયા કિરામ કે દિલોં મેં ભી યહી ખૌફ હોતા હૈ યહી ડર હોતા હૈ, હર વકત

وَمَا اَدْرِیْ مَا یُفْعَلُ بِیْ وَلَا بِکُمْ اِنْ اَتَّبِعُ اِلَّا مَا یُوْحٰی اِلَیَّ (پ ۲۶، سورہ احقاف، آیت ۹)

"ઔર મૈં નહીં જાનતા કે મેરે સાથ કયા કિયા જાએગા, ઔર ના (યે માલૂમ કે) તુમ્હારે સાથ (કયા કિયા જાએગા) મૈં તો સિર્ફ ઉસી કા ઈત્તેબા કરતા હું જો મેરી તરફ વહી કે ઝરિયે આતા હૈ.

તો વો ડર રહે હોતે હૈં કે માલૂમ નહીં હમારા કયા બનેગા, ઈસ લિએ કે રબ્બે કરીમ કી અઝમતોં કો વો જાનતે હૈં ઉસ કી જલાલતે શાન કો વો સમજતે હૈં, ઉસ કી બેનિયાઝી કી જબ નિગાહ ઉઠતી હૈ તો ફિર બલઅમ બાઉરા કી ૪૦૦ સાલ કી ઈબાદત કો ઠોકર લગા કર રખ દેતે હૈં ઔર જબ ઉસ કી રહેમત કી નિગાહ ઉઠ જાતી હૈ તો ફુઝૈલ બિન ઈયાઝ કો ડાકુઓં કી સરદારી સે નિકાલ કર વલિયોં કા સરદાર બના દેતે હૈં તો વો અલ્લાહ રબ્બુલ ઈઝઝત કી શાને બેનિયાઝી સે ડરતે હૈં કે વો ચાહે તો બગૈર કિસી વજે કે પકળ લે યે ભી ઈસ કા ઐન ઈન્સાફ હૈ, એક બાત હમારી નઝર મેં છોટી હૈ મુમકિન હૈ અલ્લાહ રબ્બુલ ઈઝઝત કી નઝર મેં બળી હો, કઈ મરતબા મશાઈખ પર છોટી છોટી બાતોં કી વજા સે આઝમાઈશ આ ગઈ હૈ.

અબ્દુલ્લાહ ઉન્દલુસી રહેમતુલ્લાહ અલૈહ કા વાકેઆ

હઝરત શૈખુલ હદીસ રહેમતુલ્લાહ અલૈહ ને લિખા હે કે હઝરત અબ્દુલ્લાહ ઉન્દલુસી રહેમતુલ્લાહ અલૈહ યે હઝરત શિબ્લી રહેમતુલ્લાહ અલૈહ કે શૈખ થે, એક બાર કુફ્ફાર કી બસતી કી કરીબ સે ગુઝરતે હુવે ઉન કે દિલ મેં યે ખયાલ આયા કે યે કૈસે બે અકલ લોગ હૈં કે, અલ્લાહ કે સાથ કિસી કો શરીક ઠહેરાતે હૈં, બસ ઈસ બાત પર પકળ આ ગઈ કે અગર તુમ હિદાયત પર હો તો યે તુમ્હારી અકલ કા કમાલ હે યા હમારા કમાલ હૈ જિસને તુમ્હેં હિદાયત પર રખા હુવા હે ચુનાંચે કુફ્ફાર કી કિસી લળકી પર નઝર પળી ઔર બાતિન કી સારી નેઅમત છિન ગઈ, લોગોં કો કહા કે જાઓ અપને ઘરોં કો ચલે જાઓ, હાફેઝુલ કુર્આન ઔર હાફેઝુલ હદીસ થે હઝારોં ઈન્સાનોં કી હિદાયત કે લિએ ઉનકે મુરબ્બી બને હુવે થે, આઝમાઈશ મેં આ ગએ દિલ સે સબ કુછ નિકલ ગયા ઘર ગએ લળકી કે વાલિદ સે કહા કે ઈસ કા મેરે સાથ નિકાહ કર દો, ઉસ ને કહા કે હમારે પાસ રહો દો સાલ ખિદમત કરો આપસ મેં મુઆનેસત હો, જાન પહેચાન હો ફિર કર દેંગે, લેકિન કામ જો આપ કે ઝિમ્મે લગેગા કે હમારે સુવ્વર ચરાને પળેંગે, કહેને લગે ચરાઉંગા, દો સાલ તક સુવ્વર ચરાતે રહે, શિબ્લી રહેમતુલ્લાહ અલૈહ કે દિલ મેં ખયાલ આયા કે માલૂમ નહીં વો કિસ હાલ મેં હૈં, મૈં દેખ તો આઉં લેહાઝા વો મિલને કે લિએ આએ, કયા દેખતે હૈં વહી જુબ્બા, ઈમામા, વહી અસા જિસ કે સાથ વો જુમ્આ કા ખુત્બા પઢા કરતે થે, વો ઈસી હાલત મેં ખળે વો ઉન સુવ્વરોં કી નિગરાની કર રહે થે, અલ્લાહ ને ઉન્હેં ઈસ

કામ પર લગા દિયા કરીબ આએ ઔર કહા હઝરત આપ હાફિઝે કુર્આન થે, અભી આપ કો કુર્આન પાક યાદ હૈ? કહેને લગે નહીં, પૂછા હઝરત કોઈ એક આયત યાદ હો? ફરમાયા બસ એક આયત યાદ હૈ

وَمَنْ يُّهِنِ اللّٰهُ فَمَا لَهٗ مِنْ مُّكْرِمٍ (پ ١٧، سورہ حج، آیت ١٨)

"જિસે અલ્લાહ ઝલીલ કરને પર આતા હૈ ઉસે ઈઝઝત દેને વાલા કોઈ નહીં હોતા, ફિર કહા કે આપ હદીસ પાક કે ભી હાફિઝ થે ફરમાયા ભૂલ ચુકા, ફિર હઝરત કોઈ હદીસ યાદ હો? ફરમાયા એક હદીસ યાદ હૈ مَنْ بَدَّلَ دِيْنَهٗ "જો અપને દીન કો બદલ દે ઉસકો કત્લ કર દો, યે આયત યાદ રહી ઔર યે રિવાયત, બાકી સબ કુછ ભૂલ ગયા, ઈસ મૌકે પર શિબ્લી ને રોના શુરૂ કર દિયા કોઈ કુબૂલિયત કા વકત થા શૈખ કે ઉપર ભી ગિરયા તારી હુવા, ઔર રોતે રોતે ઉન્હોંને યે કહા કે અલ્લાહ મૈં આપસે યે તવક્કોઅ તો નહીં કરતા થા કે મૈં ઈસ હાલ મેં પહોંચ જાઉં અબ જબ આજઝી કી ચંદ બાત કહી તો વો અલ્લાહ રબ્બુલ ઈઝઝત કો પસંદ આ ગઈ, અલ્લાહ રબ્બુલ ઈઝઝત ને ફિર વો નેઅમતેં લૌટા દી, તૌબા કી તૌફીક અતા ફરમા દી ઔર ફિર ઉન કે ઝરિયે અલ્લાહ ને લાખોં ઈન્સાનોં કો હિદાયત અતા ફરમાઈ, તો હાફિઝે કુર્આન વલહદીસ કી ઝબાન સે ભી કોઈ ઐસા લફઝ નિકલ જાતા હૈ તો અલ્લાહ રબ્બુલ ઈઝઝત કી પકડ આ જાતી હૈ ઔર અલ્લાહ ઉસકો ભી સુવ્વરોં કે ચરાને મેં લગા દેતે હૈં, તો મૈં ઔર આપ તો કિસ ખેત કી ગાજર મૂલી હૈં.

દો આયતે અજબ કા ઈલાજ

હઝરત અકદસ થાન્વી રહેમતુલ્લાહ અલૈહ ને એક

બાત લિખી, ફરમાતે હૈં કે કુર્આન પાક કી દો આયતેં હૈં ઈન દો આયતોં કો જિસને પઢ લિયા ઉસકે બાદ ઉસકો અજબ નહીં આ સકતા, એક ઈલ્મ કે બારે મેં ઔર દૂસરી અમલ કે બારે મેં, અલ્લાહ તઆલા ઈરશાદ ફરમાતે હૈં કિસ કો? અપને મહેબૂબ કો જિન કો ઈતના મરતબા દિયા ઈતના મકામ દિયા ઉનકો ફરમાતે હૈં

وَلَئِنْ شِئْنَا لَنَذْهَبَنَّ بِالَّذِیْ اَوْحَیْنَا اِلَیْکَ(پ۱۵، سورہ اسراء، آیت ۸۶)

"અગર હમ ચાહેં હમ સબ કુછ લે લેં જો કુછ હમને વહી કે ઝરિયે આપ કો અતા કિયા" તો અપને મહેબૂબ કો જબ યે ફરમા રહે હૈં, لئن شئنا અંદાઝ દેખિયે કયા શાહાના ખિતાબ હૈ, કૈસી અઝમત હૈ ઈસ ખિતાબ મેં કૈસી જલાલતે શાન અલ્લાહ કી ઝાહિર હોતી હૈ لَنَذْهَبَنَّ بِالَّذِیْ સકીલા કા સેગા ઈસ્તેમાલ ફરમાયા, તાકીદ કા આખરી દરજા "અગર હમ ચાહેં હમ ઝરૂર બિલ ઝરૂર વો સબ કુછ લે લેં જો હમને આપ કે ઉપર વહી કે ઝરિયે નાઝિલ કિયા" તો હમારા ઈલ્મ કિસ કામ કા, તો હમ અપને ઈલ્મ પર કયા અજબ કર સકતે હૈં, ઔર દૂસરી આયત ફરમાઈ અમલ કે બારે મેં, અલ્લાહ તઆલા ફરમાતે હૈં અપને મહેબૂબ સે સય્યિદુલ કોનૈન સે, ઈમામુલ અંબિયા ઈમામુલ મલાઈકા સે وَلَوْلَاۤ اَنْ ثَبَّتْنٰکَ "અય મહેબૂબ અગર હમ આપ કો સાબિત કદમી ના દેતે"

لَقَدْ کِدْتَّ تَرْکَنُ اِلَیْهِمْ شَیْـًٔا قَلِیْلًا اِذًا لَّاَذَقْنٰکَ ضِعْفَ الْحَیٰوةِ وَضِعْفَ الْمَمَاتِ ثُمَّ لَا تَجِدُ لَکَ عَلَیْنَا نَصِیْرًا(پ۱۵، سورہ اسراء، آیت ۷۴)

ઈન આયત કા તરજુમા કરને કી હિમ્મત ઈસ આજિઝ મેં નહીં હૈ.

ઈસ આયત કો પઢ કર ઝરા ગૌર કીજિયે કે

અલ્લાહ રબ્બુલ ઈઝઝત કી ઝાત કિતની અઝમતોં વાલી હૈ અપને મહેબૂબ કો યે અલ્ફાઝ ફરમાએ (અલ્લાહુ અકબર) તો ફિર હમ અપને અમલ પર નાઝ કર સકતે હૈં? તો જિસ તાલિબે ઈલ્મ ને ઈન દો આયતોં પર ગૌર કર લિયા વો અપને ઈલ્મ વ અમલ પર નાઝ નહીં કર સકતા, ઉસ કી ગરદન જુકી રહેગી, વો ડરતા કાંપતા રહેગા, ઉસ મેં "મૈં" નહીં આએગી, વો અલ્લાહ રબ્બુલ ઈઝઝત કા આજિઝ બંદા બનેગા, ઈસ લિએ હમ અલ્લાહ રબ્બુલ ઈઝઝત કી અઝમત કો સમજતે હુવે તવાઝોઅ વાલી ઝિંદગી કો ઈખ્તિયાર કરેં, અલ્લાહ રબ્બુલ ઈઝઝત કો રાઝી કરને કી ઈસ તરહ કોશિશ કરેં જિસ તરહ ભાગા હુવા ગુલામ પકળા જાએ ફિર વો શર્મિંદા હોતા હૈ ઔર દોબારા ઉસ કો કામ પર લગા દિયા જાએ તો માલિક કો ખુશ કરને કે લિએ દૌળ દૌળ કર કામ કર રહા હોતા હૈ, જિસ તરહ વો ગુલામ માલિક કો ખુશ કરને કે લિએ ભાગ ભાગ કર કામ કરતા હૈ હમ ઈસ તરહ ભાગ ભાગ કર નેકી કી કોશિશ કરેં પરવરદિગારે આલમ હમ સે રાઝી હો જાએ યે ખૌફ કી સબ સે આલા કિસ્મ હૈ, અંજામ કે બારે મેં ખૌફ કા રહેના ઈસ કી ઔર ભી બહોત સારી મિસાલેં મિલતી હૈં.

મહેબૂબે રબ્બુલ આલમીન કા ખૌફ

સય્યિદના રસૂલુલ્લાહ સલ્લલ્લાહુ અલૈહિ વસલ્લમ પર ખશિય્યત કા યે આલમ થા કે અગર કભી આંધી આ જાતી તો આપ સલ્લલ્લાહુ અલૈહિ વસલ્લમ ઘર સે મસ્જિદ મેં તશરીફ લે જાતે, આપકે ચહેરે કા રંગ મુતગય્યર હો જાતા, ખૌફ કે આસાર ઝાહિર હોતે, સહાબા પૂછતે અલ્લાહ કે મહેબૂબ ખૌફઝદા આપ કયૂં નઝર આતે

હૈ, ફરમાતે કે પહેલી ઉમ્મતોં પર ભી ઈસી તરહ બાદલ ભેજે ગએ, વો સમજતે કે પાની કી બારિશ બરસેગી મગર ઉન પર પથ્થરોં કી બારિશ બરસા કર ઉન કો તહેસ નહેસ કર દિયા ગયા, આપ ડરતે થે સલાતુલ હાજત પઢતે થે, ઔર સહાબએ કિરામ અપને ઘર કો નહીં જાતે થે જબ તક આંધિયાં બંદ નહીં હો જાતી થીં, ઈતના ઉન કે દિલ મેં અલ્લાહ કા ખૌફ હોતા થા કે માલૂમ નહીં હમારે સાથ કયા હોગા?

સય્યિદના અબુબકર સિદીક રદિયલ્લાહુ તઆલા અન્હુ કા ખૌફ

"સય્યિદના અબુબકર સિદીક રદિયલ્લાહુ તઆલા અન્હુ" ઈસ ઉમ્મત મેં અલ્લાહ રબ્બુલ ઈઝઝત ને જિનકો સબસે બુલંદ મકામ અતા ફરમાયા ઉન કા નામ હી બતલા રહા હૈ "અબુબકર" કુન્નિયત હી ઐસી નિરાલી, દેખિયે અરબી ઝબાન મેં જિસ લફઝ કા માદ્દા ب، ک، ر હો, ف કલ્મા ع કલ્મા ઔર ل કલ્મા યે બને તો ઈસકા મતલબ હી હોતા હૈ સબસે અવ્વલ ચીઝ, મસ્લન "બકોર" મૌસમ કા સબસે પહેલે ફલ ઈસ કે લિએ ભી ઈસ્તેમાલ હોતા હૈ, "બકરા" કલ કે દિન કા પહેલા હિસ્સા "બાકરા" વો કુવાંરી બચ્ચી જિસ ને મર્દ કો શૌહર કી નઝર સે ના દેખા હો, તો ઈસ કાયદે કો સામને રખ કર દેખિયે, અબુબકર યે લફઝ હી બતા રહા હૈ કે અલ્લાહ રબ્બુલ ઈઝઝત ને ઈસ ઉમ્મત મેં સબસે બુલંદ મરતબા દિયા વૈસે ભી દસ્તૂર કી બાત હૈ કે જબ સૂરજ તુલૂઅ હોતા હૈ તો ઉસ કી રૌશની સબ સે પહેલે ઉન ઈમારાત પર પળતી હૈ જો સબ સે બુલંદ વ બાલા હોતી હૈ, ઈસી તરહ જબ નુબુવ્વત કા સૂરજ બુલંદ હુવા ઉસ કી

સબસે પહેલી રૌશની ભી ઉસ શખ્સિયત પર પળી જો ઈસ ઉમ્મત મેં સબ સે બુલંદ વ બાલા થી, ઉન કે બારે મેં નબી સલ્લલ્લાહુ અલૈહિ વસલ્લમ કી ઈતની બશારતેં થીં કે ફરમાયા મૈંને સબ કે એહસાનાત કા બદલા દે દિયા લેકિન અબુબકર કે એહસાન કા બદલા અલ્લાહ દેગા, નબી સલ્લલ્લાહુ અલૈહિ વસલ્લમ કા યે ફરમા દેના કિતની બળી બાત હૈ, અલ્લાહુ અકબર જિનકો મઈય્યતે કુબરા નસીબ થી, નબી સલ્લલ્લાહુ અલૈહિ વસલ્લમ કે સાથ નિસ્બતે ઈત્તેહાદી નસીબ થી ઉન કે ખૌફે ખુદા કા યે આલમ થા કે ડરતે કાંપતે થે, કભી કભી બૈઠ કર યૂં કહેતે કે અય કાશ! મુજે મેરી માં ને જના હી ના હોતા, અય કાશ! મૈં ઘાસ કા તિન્કા હોતા, મૈં પરિંદા હોતા, અય કાશ! મૈં કિસી મોમિન કે બદન કા બાલ હોતા, યૂં કહેતે થે, વો અલ્લાહ રબ્બુલ ઈઝઝત કી અઝમતોં કો જાનતે થે, ઈસ લિએ ડરતે કાંપતે થે કે પતા નહીં હમારે સાથ ક્યા મામલા હો જાએ.

હઝરત ઉમર રદિયલ્લાહુ તઆલા અન્હુ કા ખૌફ

સય્યિદના ઉમર ફારૂકે આઝમ રદિયલ્લાહુ તઆલા અન્હુ જિનકે બારે મેં નબી સલ્લલ્લાહુ અલૈહિ વસલ્લમ ને ફરમાયા

لَوْ كَانَ بَعْدِى نَبِيًّا لَكَانَ عُمَرَ

"અગર મેરે બાદ કોઈ નબી આના હોતા તો ઉમર કો અલ્લાહ ને વો સિફાત દી કે વો નબી હોતે" અશ્રએ મુબશ્શરા મેં સે હૈં જો મુરાદે મુસ્તફા હૈં જિન કે બારે મેં નબી સલ્લલ્લાહુ અલૈહિ વસલ્લમ ને ફરમાયા કે ઉમર જિસ રાસ્તે સે ગુઝરતા હૈ શૈતાન ઉસ રાસ્તે કો છોળ દેતા હૈ. ઈસ હસ્તી કે બારે મેં આતા હૈ કે હર વકત ડરતે રહેતે

થે, અપને ઝમાનએ ખિલાફત મેં હઝરત હુઝૈફા રદિયલ્લાહુ તઆલા અન્હુ કો બુલાયા ઔર ફરમાયા હુઝૈફા આપકો નબી સલ્લલ્લાહુ અલૈહિ વસલ્લમ ને મુનાફેકીન કે નામ બતાએ ઔર યે ભી ફરમા દિયા કે તુમ કિસી કો ના બતાના અબ મૈં તુમ સે મુનાફેકીન કે નામ તો નહીં પૂછતા હું કે કહીં ઉમર કા નામ તો ઈન મેં શામિલ નહીં હૈ? કિતની અજીબ બાત હૈ, ઔર જબ ઉન કી વફાત કા વકત આયા તો ફરમાયા જૈસે હી મેરી રૂહ નિકલ જાએ તો જલ્દી સે મુજે નહેલા દેના કફના દેના બાર બાર ઈસકી તાકીદ કી, એક સહાબી ને કહા કે હઝરત હમ જલ્દી તો કરેંગે મગર ઈતની તાકીદ કી કયા ઝરૂરત હૈ? ઈસ પર ઠંડી સાંસ લી ઔર એક બાત કહી ફરમાને લગે કે જલ્દી કી તાકીદ ઈસ લિએ કર રહા હું કે અલ્લાહ રબ્બુલ ઈઝઝત મુજ સે રાઝી હુવે તો તુમ મુજે અલ્લાહ સે જલ્દી મિલા દેના ઔર અગર અલ્લાહ મુજસે નારાઝ હુવે તો તુમ મેરા બોજ જલ્દી સે કંધોં સે હટા લેના ઔર ઉમર કે અંજામ કો તો અલ્લાહ બેહતર જાનતા હૈ, અલ્લાહુ અકબર.

ખૌફે ખુદા કી આલા મિસાલ

એક સહાબી બૈઠે રો રહે હૈં ઉન કે દોસ્ત આએ કહેને લગે કે કયા હુવા કોઈ ગલતી હો ગઈ, કોઈ ગુનાહ હો ગયા? ઉન કે સામને એક ગંદુમ (ગેહૂં) કા દાના પળા હુવા થા, ઉન્હોં ને વો ગંદુમ કા દાના ઉઠા કર દિખાયા ઔર કસમ ખા કર કહા કે અલ્લાહ કી કસમ મેરી ઝિંદગી કે ગુનાહોં કા વઝન ગંદુમ કે દાને કે બરાબર ભી નહીં, મૈં ગુનાહોં સે નહીં રો રહા, ઈસ બાત પર રો રહા હું કે કહીં ઐસા ના હો કે મૌત સે પહેલે ઈમાન સે મહેરૂમ કર દિયા

જાઉં, યે ખૌફ કી સબ સે આલા મિસાલ હૈ જો સહાબએ કિરામ કે દિલ મેં થા.

મહેબૂબએ મહેબૂબે ખુદા ઉમ્મુલ મોમિનીન મખદૂમતુલ મુસ્લેમીન સય્યિદા આઈશા સિદ્દીકા રદિયલ્લાહુ તઆલા અન્હા સારી રાત ઈસ આયત કો પઢ કર દુહરાતી હૈં.

وَبَدَالَهُمْ مِّنَ اللّٰهِ مَالَمْ يَكُوْنُوْا يَحْتَسِبُوْنَ (پ ۲۴، سورہ زمر، آیت ۴۷)

"ઔર ખુદા કી તરફ સે ઉન કો વો મામલા પેશ આએગા જિસકા ઉનકો ગુમાન ભી ના થા" પઢતી હૈં ઔર પઢતે પઢતે પૂરી રાત ગુઝાર દેતી હૈં, ઉનકે દિલ મેં યે ખૌફ હોતા થા.

હસન બસરી રહેમતુલ્લાહ અલૈહ કા ખૌફ

હસન બસરી રહેમતુલ્લાહ અલૈહ કે બારે મેં આતા હૈ કે ઉન કે દિલ પર ખશિય્યતે ઈલાહી કા ઈતના ગલબા થા કે જબ ચલતે તો યૂં મહેસૂસ હોતા કે વો નૌજવાન હૈ જો અભી અભી અપને બાપ કો દફન કરકે આ રહા હૈ, ઔર જબ બાત કરતે થે તો ઉનકે ચહેરે પર ખશિય્યત કા યે હાલ હોતા થા કે યૂં લગતા થા કે યે વો મુજરિમ હૈ જિસ કી ફાંસી કા હુકમ સાદિર હો ચુકા હૈ, વો ઈતના રોતે થે કે ઉન કે આંસુઓં કા પાની ઝમીન પર પળતા હત્તા કે વો પાની બેહ પળતા, એક મરતબા રોતે રોતે ઉન કે છત કે પરનાલે સે આંસુ બેહ નિકલે થે, ઐસે નેક બંદે થે ઔર ઉન પર ખશિય્યત કા યે આલમ થા.

રાબિયા બસરી કા ગિરયા

રાબિયા બસરી કે બારે મેં આતા હૈ કે રોતી થીં

ઔર આસું ઝમીન પર છિળકતી રહેતી યહાં તક કે ઝમીન પર ઈતને આંસુ ગિરતે કે ઉસ જગા પર બસા અવકાત ઘાસ ઝમીન પર ઉગ જાયા કરતી થી, એક મરતબા કિસી ને ભુના મુર્ગ ખાને કે લિએ પેશ કિયા તો રોને બૈઠ ગઈ, વો હૈરાન હુવા કહેને લગા આખિર કયા બાત હૈ? ફરમાને લગીં કે મુજે યે ખયાલ આયા કે યે મુર્ગ તો મુજસે અચ્છા હૈ ઉસ ને કહા વો કૈસે કહેને લગીં વો ઈસ લિએ કે ઈસ મુર્ગ કો પહેલે મારા ગયા (ઝબહ કિયા ગયા) ફિર ઈસ કો આગ પર ભુના ગયા ઔર અગર રાબિઆ કે ગુનાહોં કો ના બખ્શા ગયા તો ઉસ કો ઝિંદા આગ મેં જોંક દિયા જાએગા, વો લોગ ભુના હુવા ગોશ્ત ખાતે થે તો જહન્નમ કી આગ કો યાદ કરકે રો પળતે થે.

શરબત પીતે હુવે અલ્લાહ કા ડર

હઝરત ઉમર રદિયલ્લાહુ તઆલા અન્હુ કે બારે મેં આતા હૈ કે એક મરતબા પાની માંગા તો કિસી ને ઉન કો પીને કે લિએ શરબત દે દિયા, શરબત કા ગલાસ મુંહ સે લગાયા, આંસુ આ ગએ ઔર વો શરબત કે ગલાસ મેં આ કર ગિરે, કિસી ને કહા અમીરુલ મોમિનીન કયૂં રો રહે હૈં? કહેને લગે ઐસા ના હો કે કયામત કે દિન અલ્લાહ ફરમા દેં

اَذْهَبْتُمْ طَيِّبٰتِكُمْ فِىْ حَيَاتِكُمُ الدُّنْيَا وَاسْتَمْتَعْتُمْ بِهَا

(پ ۲۶، سورہ احقاف، آیت ۲۰)

"તુમ અપની લઝઝત કી ચીઝેં અપની દુન્યવી ઝિંદગી મેં હાસિલ કર ચુકે ઔર ઉન કો ખૂબ બરત ચુકે"

હાલાંકે યે હાલત કુફફાર કે બારે મેં આઈ હૈ, લેકિન વો અપને પર ઈસ કો ચસ્પાં કર લેતે થે, ઈતના ઉન લોગોં કે દિલ મેં ખૌફ હોતા થા કે પતા નહીં હમારે

સાથ બનેગા કયા? યે ગમ ઉન પર સવાર રહેતા થા ઔર રાતોં કો સોને નહીં દેતા થા.

تَتَجَافٰى جُنُوْبُهُمْ عَنِ الْمَضَاجِعِ (پ ۲۱، سورہ الم سجدہ، آیت ۱۶)

"પહેલૂ ઉન કે બિસ્તરોં સે અલગ રહેતે થે, અપને રબ કો મનાતે થે કહેતે આજ કી રાત સજદે કી રાત, કભી કહેતે આજ કી રાત રુકૂઅ કી રાત, કભી કહેતે આજ કી રાત કયામ કી રાત, અલ્લાહ રબ્બુલ ઈઝઝત કે સામને સજદા રેઝ હો કર માંગતે થે.

હદીસે પાક કા દર્સ દેતે હુવે ખૌફે ખુદા

એક મુહદિસ કે બારે મેં આતા હૈ કે હદીસ પઢા રહે થે તલબા ને દેખા કે ચહેરે કા રંગ બદલતા હૈ ખૌફ કે આસાર મહેસૂસ હોતે હૈં, દર્સ કે બાદ કિસી ને પૂછા કે હઝરત આજ કયા બાત થી ફરમાયા તુમ ને નહીં દેખા કે જબ મૈં હદીસ કા દર્સ દે રહા થા મેરે સર પર બાદલ આ ગએ ઔર મુજે ખૌફ મહેસૂસ હો રહા થા કે ઐસા ના હો ઈસ સે પથ્થરોં કી બારિશ બરસા કર મેરી શકલ મિસ્ખ કર દી જાએ, હદીસ પાક કા દર્સ દેતે હુવે ઈતના ડરતે થે.

હઝરત અબ્દુલ્લાહ ઈબ્ને મુબારક રહેમતુલ્લાહ અલૈહ કા ખૌફ

અબ્દુલ્લાહ ઈબ્ને મુબારક રહેમતુલ્લાહ અલૈહ "અમીરુલ મોમિનીન ફિલ હદીસ" અસ્માઉર રિજાલ કી કુતુબ મેં લિખા હૈ કે યે ઐસે મુહદિસ હૈં ઉન કે બારે મેં ઈતને તારીફી કલ્માત કહે ગએ કે ઈતને તારીફી કલ્માત" કિસી ઔર મુહદિસ કે બારે મેં નહીં કહે ગએ, ઐસી હર દિલ અઝીઝ શખ્સિયત થી કે સુફિયાન સૌરી રહેમતુલ્લાહ

અલૈહ જો ઉન સે ઉમ્ર મેં બહોત બળે થે ઉન કો દેખતે તો અદબ સે ખળે હો જાતે થે ઔર ફરમાતે થે કે યે ખરાસાન કે મુહદ્દિસ હૈં ઉન કા નામ અબ્દુલ્લાહ ઈબ્ને મુબારક હૈ યે ઈમામે આઝમ અબુ હનીફા રહેમતુલ્લાહ અલૈહ કે શાગિર્દ થે, અલ્લાહ ને ઈન કો બળા મકામ દિયા થા, એક વકત મેં ૪૦–૪૦ હઝાર તલબા ઉન સે બૈઠ કર હદીસ પાક સુના કરતે થે, ઉસ ઝમાને મેં યે સાઉંડ સિસ્ટમ તો નહીં થા, જબ વો હદીસ શરીફ સુનાતે તો લોગ મુકબ્બિર કી તરહ ઉસ કો આગે પઢ કર સુનાતે વો જો આગે આવાઝ પહોંચાને વાલે થે ઉન કી તેદાદ ૧૧૦૦ હુવા કરતી થી, અંદાઝા કીજિયે, જિસ મજમા કે મુકબ્બિર ૧૧૦૦ હોં વો મજમા કિતના બળા હોગા, ઈતને સારે લોગોં કો હદીસ કા દર્સ દેને વાલે, ઈન કે બારે મેં આતા હૈ કે જબ ઈનકા આખરી વકત આયા તો અપને શાગિર્દો સે કહા તુમ મુજે ચારપાઈ સે ઉઠા કર ઝમીન પર લિટા દો, તલબા ઝરા પરેશાન હુવે વહાં કોઈ કાલીન તો થા નહીં બલ્કે મિટ્ટી થી, જબ દેખા કે તાખૈર હો રહી હૈ તો દોબારા કહા કે મુજે ઝમીન પર લિટા દો الْاَمْرُ فَوْقَ الْاَدَبِ તલબા ને ઝમીન પર લિટા દિયા જૈસે હી ઝમીન પર લિટાયા ઉન કી ચીખેં નિકલ ગઈ ઉન્હોં ને કયા મંઝર દેખા કે જૈસે હી આપ કો ઝમીન પર લિટા દિયા આપ ને અપને રુખ્સાર કો ઝમીન પર રગળના શુરૂ કર દિયા ઔર અપને રેશ કે બાલોં કો પકળ કર રોને લગે ઔર કહેને લગે અલ્લાહ અબ્દુલ્લાહ કે બુઢાપે પર રહેમ ફરમા.

મકામે ખૌફ હર મખલૂક કો હાસિલ

હદીસે પાક મેં આતા હૈ કે નબી સલ્લલ્લાહુ અલૈહિ વસલ્લમ જબ મેરાજ પર તશરીફ લે ગએ, તો

આપ ને સાતવેં આસમાન પર દેખા કે કુછ ફરિશ્તે હૈં જિન કે કદ બહોત બળે હૈં ઔર સજદે કે આલમ મેં હૈં ઔર ઉન કે જિસ્મ કાંપ રહે હૈં ઔર ઉન કે જિસ્મ કે કાંપને કી વજા સે એક અજીબ સી આવાઝ મહેસૂસ હો રહી હૈ તો પૂછા જિબ્રઈલ યે કૈસી આવાઝ હૈ ફરમાયા અલ્લાહ કે નબી યે ફરિશ્તે સજદે કી હાલત મેં પૈદા હુવે હમેશા ઈસી હાલત મેં અલ્લાહ પાક કી હમ્દ કરતે રહેંગે, તસ્બીહ પઢતે રહેંગે, લેકિન અલ્લાહ રબ્બુલ ઈઝઝત કી જલાલતે શાન કા ઉન પર ઈતના અસર હૈ કે યે ખૌફ કી વજા સે કાંપ રહે હૈં ઔર ઈસ કાંપને કી વજા સે યે આવાઝ આપ કો સુનાઈ દે રહી હૈ, અંદાઝા કીજિયે અલ્લાહ પાક કી જલાલતે શાન કા કયા આલમ હોગા, નબી સલ્લલ્લાહુ અલૈહિ વસલ્લમ અર્શ કે પાસ જાને લગે તો આપ ને અર્શ કી આવાઝ સુની પૂછા જિબ્રઈલ યે કૈસી આવાઝ હૈ? અર્ઝ કિયા અલ્લાહ કે મહેબૂબ યે અર્શ કી આવાઝ હૈ જો અલ્લાહ રબ્બુલ ઈઝઝત કી અઝમત કી વજા સે ઈસમેં આ રહી હૈ, જૈસે કોઈ કુરસી હોતી હૈ જિસ પર કોઈ મઝબૂત બંદા બૈઠ જાએ ઉસ મેં સે જૈસી આવાઝ નિકલતી હૈ ઐસી આવાઝ અર્શ મૈં સે આ રહી થી તો જબ ફરિશ્તોં કા યે આલમ અર્શ કા યે આલમ તો અઝીઝ દોસ્તો! હમ ભી ઝરા સોચેં કે હમ ને તો ઈરાદે કે સાથ ખતાએં કી હૈં, ઐસા ના હો કહીં પકળ આ જાએ, ઈસ લિએ ડરને કી બાત હૈ ઔર માફી માંગને કી ઝરૂરત હૈ.

અલ્લાહ રબ્બુલ ઈઝઝત બળે ગુયૂર હૈ

નબી સલ્લલ્લાહુ અલૈહિ વસલ્લમ ને ફરમાયા اَنَا اَغْيَرُ وُلْدِ اٰدَمَ "ઔલાદે આદમ મેં મૈં સબસે ઝિયાદા ગુયૂર હું" وَاللّٰهُ اَغْيَرُ مِنِّیْ "અલ્લાહ મુજસે ભી

ઝિયાદા ગુફૂર હૈં" હમ ગુનાહ જબ કરતે હૈં યે તો અલ્લાહ રબ્બુલ ઈઝઝત કા એહસાન હૈ અગર મુઆખેઝા ફરમાએ તો હમારા હાલ કયા બને, દોસ્તો! અગર ગુનાહોં મેં સે બુ આ રહી હોતી તો શાયદ આજ હમારે લોગોં કે પાસ બૈઠના મુશકિલ હો જાતા હમારે જિસ્મ સે ઈતની બદબુ નિકલ રહી હોતી.

અલ્લાહ તઆલા બળે ગુફૂર હૈં કિતાબ મેં એક વાકેઆ લિખા હૈ જો મિસર કા હૈ કે એક આદમી અઝાન દેને કે લિએ મીનારે પર ચઢા ઈધર ઉધર દેખા તો હમસાયા કી છત પર ઉસકી જવાનુલ ઉમ્ર લળકી પર નઝર પળી બસ દિલ પર અસર હો ગયા, નીચે ઉતરા જા કર હમસાયા સે બાત કી કે ઈસ કા મેરે સાથ નિકાહ કર દો, વો ગૈર મુસ્લિમ થે, ઉન્હોંને કહા અચ્છા આઓ હમારે ઘર બૈઠ કર બાત કરતે હૈં, આપ સીઢિયાં ચઢને લગા પાઓં જો ફિસ્લા ગરદન કે બલ ગિરા ઔર વહીં પર મૌત આ ગઈ, પરવરદિગાર ઐસે ભી કર દેતા હૈ કે અઝાન દેને મીનારે પર ચઢે તો મુસલમાન થે જબ નીચે ઉતરે તો સબ નેઅમત છિન ચુકી થી, હમ ને તો ઈરાદોં સે ગુનાહ કિએ યે તો અલ્લાહ રબ્બુલ ઈઝઝત કી રહેમત હૈ કે અલ્લાહ પાક ને ઢીલ દી હમારે ઉપર રહેમત કે પરદે ડાલ દિએ, હમેં છુપા લિયા, લોગોં કી ઝબાનોં સે ફિર તારીફેં કરવા દીં ઈસ લિએ કિસી ને કહા અય દોસ્ત, જિસ ને તેરી તારીફ કી ઉસ ને દર હકીકત તેરે પરવરદિગાર કી સત્તારી કી તારીફ કી, કે જિસ પરવરદિગાર ને છુપા રખા હૈ અગર વો ના છુપાતા તો લોગ તો થૂકના ભી પસંદ ના કરતે, અલ્લાહ રબ્બુલ ઈઝઝત કી યે કિતની બળી રહેમત હૈ વો કિતના હલીમ ઔર કિતના કરીમ હૈ, તો ઈન્સાન ઔર જિન કે સિવા હર મખલૂક કો મકામે ખૌફ હાસિલ હૈ ઈસ

લિએ કોઈ ના ફરમાની નહીં કર સકતી, હર ચીઝ ઈસ કામ મેં લગી હુવી હૈ જિસ કામ મેં અલ્લાહ ને લગા દિયા હૈ, શજર વ હજર ભી અલ્લાહ કી ઈબાદત મેં લગે હુવે હૈં, અલ્લાહ પાક ફરમાતે હૈં

وَاِنْ مِّنْ شَیْءٍ اِلَّا یُسَبِّحُ بِحَمْدِهٖ وَلٰکِنْ لَّا تَفْقَهُوْنَ تَسْبِیْحَهُمْ (پ ۱۵، سورہ اسراء، آیت ۴۴)

“જો ભી કોઈ ચીઝ હૈ ઉસકી હમ્દ બયાન કરતી હૈં મગર તુમ ઉસકી તસ્બીહ કો સમજતે નહીં હો” હર ચીઝ કો પતા હૈ ઉસ કી ડયૂટી કયા હૈ, કુર્આન પાક મેં ફરમાયા

کُلٌّ" قَدْ عَلِمَ صَلَاتَهٗ وَتَسْبِیْحَهٗ (پ ۱۸، سورہ نور، آیت ۴۴)

“હર ચીઝ કો અપની નમાઝ ઔર અપની તસ્બીહ કા પતા હૈ” ઔર સારી મખલૂક અપને ફર્ઝ કો અંજામ દે રહી હૈ, એક ઈન્સાન ઔર એક જિન સિર્ફ યે દો હૈં જો મનમાનિયાં કર લેતે હૈં, ના ફરમાનિયાં કર લેતે હૈં, ઈસ લિએ ફરમાયા

سَنَفْرُغُ لَکُمْ اَیُّهَ الثَّقَلٰنِ (پ ۲۷، سورہ رحمٰن، آیت ۳۱)

ના ફરમાન જિન ઔર ના ફરમાન ઈન્સાન કો અલ્લાહ ને ફરમાયા તુમ મેરી ઝમીન પર બોજ બને હુવે હો ફરમાયા “ઓ મેરી ઝમીન કે બોજો હમ અપને આપકો અન્કરીબ ફારિગ કર રહે હૈં” હમ તુમ્હેં મઝા ચખાએંગે જૈસે માં ધમકાતી હૈ બચ્ચે કો, કે અભી આતી હું ઈસકા યે મતલબ નહીં કે વો આ નહીં સકતી, ધમકાના મકસૂદ હોતા હૈ કે યે બાઝ આ જાએ “અલ્લાહ તઆલા ભી ફરમાતે હૈં કે હમ અપને આપ કો તુમ્હારે લિએ ફારિગ કરતે હૈં ઓ મેરી ઝમીન કે બોજો” હમ તો ઝમીન પર ભી બોજ બને હુવે હૈં, કિતને ગુનાહ કિએ હૈં હમને, જિનસે ચંદ કિલો કા

વઝન સર પર નહીં ઉઠાયા જાતા ઉન્હોં ને ભી ટનોં કે હિસાબ સે ગુનાહોં કા બોજ સર કે ઉપર લાદા હુવા હે (અલ્લાહુ અકબર કબીરા)

નમાઝ જામેઉલ ઈબાદાત હૈ

નબી અલૈહિસ્સલાતુ વસ્સલામ ને ઈરશાદ ફરમાયા કે યે શજર વ હજર ભી અલ્લાહ રબ્બુલ ઈઝઝત કી ઈબાદત કરતે હૈં, કિતાબોં મેં લિખા હૈ કે અલ્લાહ રબ્બુલ ઈઝઝત ને દરખ્તોં કો કયામ કી હાલત મેં પૈદા કિયા સારી ઝિંદગી કયામ કી હાલત મેં રહેતે હૈં, કીળોં કો અલ્લાહ તઆલા ને સજદે કી હાલત મેં પૈદા કિયા સારી ઝિંદગી સજદે કી હાલત મેં રહેતે હૈં, પહાળોં કો અલ્લાહ રબ્બુલ ઈઝઝત ને કાયદા (અત્તહિય્યાત) કી શકલ મેં પૈદા કિયા સારી ઝિંદગી ઈસ હાલત મેં રેહ કર અલ્લાહ રબ્બુલ ઈઝઝત કી હમ્દ બયાન કરતે હૈં, અય ઈન્સાન! ઈન કો તો એક એક અમલ દિયા ગયા વો એક એક અમલ કર રહે હૈં ઔર હમેં તો તમામ આમાલ કા મજમૂઆ નમાઝ કી શકલ મેં અતા કિયા કાશ કે હમ નમાઝ કો બેહતર બનાને કી પૂરી કોશિશ કરતે.

જબ હમ કયામ કરતે હૈં હમેં ઉન ફરિશ્તોં સે મુનાસેબત મિલ રહી હોતી હૈ જો કયામ કી હાલત મેં પૈદા હુવે, રુકૂઅ મેં હોતે હૈં તો ઉન ફરિશ્તોં સી જો રુકૂઅ મેં પૈદા હુવે, સજદે કી હાલત મેં હોતે હૈં તો ઉન ફરિશ્તોં સે જો સજદે કી હાલત મેં પૈદા હુવે ઔર તસ્બીહ કર રહે હૈં તો હમેં તો નમાઝ મેં કિતને મકામાત મિલ રહે હોતે હૈં. ઈસ લિએ નબી સલ્લલ્લાહુ અલૈહિ વસલ્લમ ને ફરમાયા કે તુમ કિસી સાયાદાર દરખ્ત કે નીચે પેશાબ પાખાના ના કરો. સહાબા કિરામ મેં સે એક ને પૂછ લિયા કે ઈસ મેં

ક્યા હુકમ હૈ? ફરમાયા કે જબ ઈસ કા સાયા ઘટતા હૈ ઔર બઢતા હૈ વો દરખ્ત અલ્લાહ કી બારગાહ મેં સજદા રેઝ હો રહા હોતા હૈ, તો દરખ્ત ભી સજદા રેઝ હો રહા હો હમ ઉસ મેં સુસ્તી કર જાએં કિતની અજીબ બાત હૈ, તો સારી મખલૂક કો મકામે ખૌફ હાસિલ હૈ, દુઆ કરની ચાહિયે કે અલ્લાહ રબ્બુલ ઈઝઝત હમેં ભી યે ખૌફ અતા ફરમા દે કે હમ ગુનાહોં સે બચ સકેં.

ઊંટ કે ખૌફ કા એક અજીબ વાકેઆ

મદીના સકીના કા વાકેઆ હૈ, કિતાબોં મેં લિખા હૈ કે એક બાર નબી અલૈહિસ્સલામ ફરમાતે થે એક સહાબી આએ ઔર આ કર કહેતે હૈં અય અલ્લાહ કે નબી મેરા એક ઊંટ હૈ ઔર મૈં ઉસ ઊંટ પર સામાન લાદ કર દૂસરી જગા પહોંચાતા હું, ઉસ કા પૂરા ખયાલ રખતા હું ખાને દાને પીને કા લેકિન જબ રાત હોતી હૈ ઔર મૈં સો જાતા હું તો અય અલ્લાહ કે નબી વો ઐસી ગમનાક આવાઝ નિકાલતા હૈ કે મેરી આંખ ખુલ જાતી હૈ, મેરી નીંદ પૂરી નહીં હોતી, અગલે રોઝ મુજે ફિર કામ કરના હોતા હૈ તો મુજે મુશકિલ પેશ આતી હૈ તો મૈં આપ કી ખિદમત મેં યે અર્ઝ કરને કે લિએ આયા હું, નબી સલ્લલ્લાહુ અલૈહિ વસલ્લમ ને ફરમાયા હમને મુદઈ કી બાત તો સુન લી ઝરા મુદઆ અલૈહ કી બાત ભી સુનેંગે વો કયા કહેતે હૈં, ચુનાંચે ફરમાયા કે ઊંટ કો બુલાઓ ઊંટ કો બુલાયા ગયા, કિતાબોં મેં લિખા હૈ કે ઊંટ બળે એહતેરામ કે સાથ ચલતા હુવા આયા ઔર નબી સલ્લલ્લાહુ અલૈહિ વસલ્લમ કે સામને અત્તહિય્યાત કી હાલત મેં અદબ કે સાથ બૈઠ ગયા, નબી અલૈહિસ્સલામ ને ફરમાયા કે તેરા માલિક તેરા શિકવા બયાન કર રહા હૈ કે વો તો તેરે ખાને દાને કા પૂરા

ખયાલ રખતા હૈ ઔર તુ ઉસકો રાત ભર સોને નહીં દેતા, ઊંટ ને જવાબ દિયા અય અલ્લાહ કે મહેબૂબ મેરે માલિક ને સચ કહા યે મેરે ખાને દાને કા પૂરા ખયાલ રખતે હૈં અય અલ્લાહ કે મહેબૂબ મૈં ભી ઈન કા ખયાલ રખતા હું યે જિતના ભી બોજ લાદ દેતે હૈં, મૈંને કભી બોજ લે જાને સે ઈન્કાર નહીં કિયા, હમેશા મૈં ભી બોજ લે જાને સે ઈન્કાર નહીં કિયા, હમેશા મૈં ભી બોજ પહોંચા દેતા હું યે ભી મેહનત કરતે હૈં મૈં ભી મેહનત કરતા હું હમ દોનોં થકે હુવે શામ કો ઘર વાપસ લૌટતે હૈં, અય અલ્લાહ કે મહેબૂબ! યે મગરિબ કે બાદ ખાના ખા કર થકાવટ કી વજા સે થોળી દેર આરામ કે લિએ લેટ જાતે હૈં મગર ઉન પર નીંદ ગાલિબ આ જાતી હૈ, ઈતની ગહેરી નીંદ હોતી હૈ હત્તા કે રાત ગહેરી હો જાતી હૈ મુજે ડર લગતા હૈ કે કહીં એસા ના હો કે યે સોએ રહેં ઔર ઉન કે ઈશા કી નમાઝ કઝા હો જાએ ઈસ ડર કી વજા સે મૈં રાત કો સોતા નહીં થકાવટ કે બાવજૂદ મેં થોળી થોળી દેર કે બાદ ગમનાક આવાઝેં નિકાલતા હું ઔર મૈં ઉન કો જગાતા હું કે મેરે માલિક જાગ લે ઔર અપને માલિક કે હુકમ કો પૂરા કર લે, કયામત કે દિન કહીં મુજે ભી ના પૂછા જાએ તુ ઉસકા સાથી થા સાથ બૈઠા હોતા થા તુ હી જગા દેતા તાકે મેરા હુકમ પૂરા કર લિયા જાતા, મૈં સારા દિન થકને કે બાવજૂદ રાત કો નહીં સોતા માલિક કો જગાતા હું કે તુ અપને માલિક કી નાફરમાની ના કર.

હૈરત કી બાત હૈ ઈન જાનવરોં કો ભી અલ્લાહ ને એસા ખૌફ અતા ફરમાયા હમ તો અશરફુલ મખલૂકાત હૈં હમેં ભી અલ્લાહ રબ્બુલ ઈઝઝત સે ખૌફ કો માંગને કી ઝરૂરત હૈ, અલ્લાહ હમેં એસા ખૌફ અતા ફરમા દે કે હમ ગુનાહોં સે માસિયત સે બચ કર ઝિંદગી ગુઝાર સકે, આજ

અપને દિલોં મેં યે અહદ કર લીજિયે, રબ્બે કરીમ આજ તક જો ભી ગુનાહ સરઝદ હુવે હમ નાદિમ હૈં હમ શરમિંદા હૈં મેરે મૌલા હમ આજ સચ્ચી તૌબા કરતે હૈં ઔર આજ કે બાદ દિલ મેં પક્કા અહદ ઔર ઈરાદા કરતે હૈં, રબ્બે કરીમ હમ ગુનાહોં સે નહીં બચ સકે, લેકિન અગર આપ ચાહેં તો આપ હમેં બચા સકતે હૈં, અલ્લાહ આપ આઈંદા ગુનાહોં સે બચા લેના.

રાબિઆ બસરી કી અજીબ દુઆ

ચુનાંચે રાબિઆ બસરી અલ્લાહ કી નેક બંદી તહજ્જુદ કે વકત દુઆ માંગતી થીં ઔર યૂં કહેતી થીં, અય અલ્લાહ! સારા દિન જા ચુકા રાત આ ગઈ સારી દુનિયા કે બાદશાહોં ને દરવાઝે બંદ કર લિએ તેરા દરવાઝા અબ ભી ખુલા હૈ, અય અલ્લાહ! મૈં તેરે સામને ફરિયાદ કરતી હું ઔર ઈસ કે બાદ યે દુઆ માંગતી અય અલ્લાહ આપ ને આસમાન કો ઝમીન પર ગિરને સે રોક રખા હૈ અય અલ્લાહ શૈતાન કો મુજ પર મુસલ્લત હોને સે રોક દીજિયે

ઈસ તરહ અપને રબ કો મનાતે થે ઔર આજિઝી ઔર ફરિયાદ કરતે થે, જિસ કી વજા સે અલ્લાહ રબ્બુલ ઈઝઝત ને ઉન કો માસિયત સે ખાલી ઝિંદગી મર્હમત ફરમા દેતે થે, અલ્લાહ તઆલા હમેં ભી મકામે ખૌફ અતા ફરમા દે, વો ખશિય્યત અતા ફરમા દે તાકે હમ ગુનાહોં સે બચ કર ઝિંદગી ગુઝાર સકેં, યે ખૌફ દિલ મેં જબ હો તો અલ્લાહ કી તરફ સે ગુનાહોં સે હિફાઝત હો જાતી હૈ, પરવરદિગારે આલમ આને વાલી ઝિંદગી મેં હમેં ગુનાહોં કી ઝિલ્લત સે મહેફૂઝ ફરમા લેં ઔર હમેં નેકી કી ઝિંદગી ગુઝારને કી તૌફીક અતા ફરમા દેં.

 અબ્યાતે શૌકિયા

બનાઉંગા અપને નફસે સરકશ કો અબ તો યા રબ ગુલામ તેરા
મૈં છોળ કર કારોબાર સારે કરૂંગા હર વકત કામ તેરા
કિયા કરૂંગા બસ અબ ઈલાહી મૈં ઝિક્ર હી સુબ્હો શામ તેરા
જમાઉંગા દિલ મેં યાદ તેરી રટૂંગા દિન રાત નામ તેરા
હર દમ કરૂંગા અય મેરે બારી અલ્લાહ અલ્લાહ અલ્લાહ અલ્લાહ
મિસ્લે નફસ અબ રખૂંગા જારી અલ્લાહ અલ્લાહ ......
મૈં અય ખુદા દમ ભરૂંગા તેરા બદન મેં જબ તક જાં રહેગી
પઢૂંગા હર વકત તેરા કલ્મા દહેન મેં જબ તક ઝબાં રહેગી
કોઈ રહેગા ના ઝિક્ર લબ પર તેરી હી બસ દાસ્તાં રહેગી
ના શિકવએ દોસ્તાં રહેગા ના ગીબતે દુશ્મનાં રહેગી
હર દમ કરૂંગા અય મેરે બારી અલ્લાહ અલ્લાહ અલ્લાહ અલ્લાહ
મિસ્લે નફસ અબ રખૂંગા જારી અલ્લાહ અલ્લાહ ......
રહા મૈં દિન રાત મૈં ગફલતોં મેં અબસ યૂં હી ઝિંદગી ગુઝારી
કિયા ના કુછ કામ આખેરત કા કટી ગુનાહોં મેં ઉમ્ર સારી
બહોત દિનોં મૈંને સરકશી કી મગર હૈ અબ સખ્ત શર્મસારી
મૈં સર જુકાતા હું મેરે મૌલા મૈં તોબા કરતા હું મેરે બારી
હર દમ કરૂંગા અય મેરે બારી અલ્લાહ અલ્લાહ અલ્લાહ અલ્લાહ
મિસ્લે નફસ અબ રખૂંગા જારી અલ્લાહ અલ્લાહ ......
મૈં દીન લૂંગા મૈં દીન લૂંગા ના લૂંગા મૈં ઝીનહારે દુનિયા
દિખાકે નકશો નિગાર અપને લુભાએ મુજકો હઝાર દુન્યા
ઈસે મૈં ખૂબ આઝમા ચુકા હું બહોત હૈ બેએતબાર દુનિયા
લગાઉંગા ઈસસે દિલ ન હરગિઝ યે ચાર દિનકી હૈ યાર દુન્યા
હર દમ કરૂંગા અય મેરે બારી અલ્લાહ અલ્લાહ અલ્લાહ અલ્લાહ
મિસ્લે નફસ અબ રખૂંગા જારી અલ્લાહ અલ્લાહ ......
બુતાને દિલબર તો સૈંકળોં હૈં મગર કોઈ બાવફા નહીં હૈ
વદૂદ ઔર લાઈકે મોહબ્બત ફકત હૈ તૂ દૂસરા નહીં હૈ
કોઈ તેરે ઝિક્ર કે બરાબર મઝે કી શય અય ખુદા નહીં હૈ
મઝે કી ચીઝે હૈં ગો હઝારોં કિસી મેં ઐસા મઝા નહીં હૈ
હર દમ કરૂંગા અય મેરે બારી અલ્લાહ અલ્લાહ અલ્લાહ અલ્લાહ
મિસ્લે નફસ અબ રખૂંગા જારી અલ્લાહ અલ્લાહ ......

(ખ્વાજા અઝીઝુલ હસન મજઝૂબ રહેમતુલ્લાહ અલૈહ)

 દુઆ

اَللّٰھُمَّ صَلِّ عَلٰی سَیِّدِنَا مُحَمَّدٍ وَّعَلٰی اٰلِ سَیِّدِنَا مُحَمَّدٍ وَبَارِکْ وَسَلِّمْ

رَبَّنَا ظَلَمْنَا اَنْفُسَنَا وَاِنْ لَّمْ تَغْفِرْلَنَا وَتَرْحَمْنَا لَنَکُوْنَنَّ مِنَ الْخٰسِرِیْنَ

રબ્બે કરીમ! હમ ઝાહિર મેં બંદે હૈં હકીકત મેં નિહાયત ગંદે હૈં, હમારે દિલોં કી સખ્તી કો દૂર ફરમા, અલ્લાહ હમારે દિલોં કો મુનવ્વર ફરમા, હમારે દિલ કી દુનિયા કો આબાદ ફરમા, મેરે માલિક હમારી નિગાહોં કો પાક ફરમા, હમારે દિલોં કો સાફ ફરમા, હમારે સીનોં કો અપની મહોબ્બત સે લબરેઝ ફરમા.

અપને ઈશ્ક કી આતિશ હમારે સીનોં મેં પૈદા ફરમા, હમારે અંગ અંગ સે અપને ઝિક્ર કો જારી ફરમા, રોએં રોએં સે અપને ઝિક્ર કો જારી ફરમા, હમારી હડ્ડી હડ્ડી બોટી બોટી મેં અપની મોહબ્બત પૈદા ફરમા, અય માલિક હમારે અમલ મેં બરકત પૈદા ફરમા, રિઝક મેં બરકત પૈદા ફરમા, સેહત મેં બરકત પૈદા ફરમા, કામોં મેં બરકત પૈદા ફરમા, કદમ કદમ પે અપની બરકતેં શામિલે હાલ ફરમા.

અય માલિક! હમારી જિસ્માની બીમારિયોં કો દૂર ફરમા, હમારી રૂહાની બીમારી કો દૂર ફરમા, નફસ વ શયાતીન કે મુકરો ફરેબ સે હિફાઝત ફરમા, બુરા ચાહને વાલોં કી બુરાઈ સે મહેફૂઝ ફરમા, અય અલ્લાહ! હમેં દુશ્મનોં કી દુશ્મની સે મહેફૂઝ ફરમા, ઈઝઝત વ આબરૂ કી હિફાઝત ફરમા અલ્લાહ! હમારે ઈમાન કી હિફાઝત ફરમા, અય માલિક હમેં બુરે કામોં સે મહેફૂઝ ફરમા, બુરે દિન સે મહેફૂઝ ફરમા, બુરી રાત સે મહેફૂઝ ફરમા, બુરે વક્ત સે મહેફૂઝ ફરમા, બુરે કામોં સે મહેફૂઝ ફરમા, અય

અલ્લાહ હમેં બુરે અંજામ સે મહેફૂઝ સે ફરમા, બુરે દોસ્તોં સે મહેફૂઝ ફરમા, બુરે હાલાત સે મહેફૂઝ ફરમા.

રબ્બે કરીમ હમારે હાલ પર રહેમત કી નઝર ફરમા, હમેં નમાઝ કી હુઝૂરી નસીબ ફરમા, કુર્આન પાક પઢને કા લુત્ફ નસીબ ફરમા, રાત કે આખરી પહેર મુનાજાત કી લઝઝત નસીબ ફરમા, અય માલિક! ઈમાને હકીકી કી હલાવત નસીબ ફરમા, રબ્બે કરીમ હમારે સાથ રહેમત કા મામલા ફરમા, અય અલ્લાહ! જિસ તરહ માં બાપ અપને કમઝોર બચ્ચે કા ઝિયાદા લિહાઝ કરતે હૈં, અય અલ્લાહ! હમ આપ કે કમઝોર બંદે હૈં હમારા ઝિયાદા લિહાઝ ફરમાઈયે, હમ પર ખુસૂસી રહેમત કી નુઝરત ફરમા દીજિયે.

અલ્લાહ તેરી એક નિગાહ કી બાત હૈ
મેરી ઝિંદગી કા સવાલ હૈ

આપ કી એક રહેમત કી નઝર હોગી હમારા બેળા પાર હો જાએગા, અલ્લાહ આપ કો ઉસ વકત તક મનાના ઝરૂરી હૈ જબ તક કે આપ રાઝી નહીં હો જાતે, અલ્લાહ હમ સે રાઝી હો જાઈયે, અય માલિક! રઝા અતા ફરમા દીજિયે, અય માલિક! હમારે ગુનાહોં કે સબબ હમસે નારાઝ ના હોઈયે, હમારે સાથ રહેમત કા મામલા ફરમા દીજિયે, અય અલ્લાહ! જબ બચ્ચા પરેશાન હોતા હૈ, અપને માં બાપ કી તરફ દૌળતા હૈ, જબ બંદે પરેશાન હોતે હૈં અપને પરવરદિગાર કે દર પર આતે હૈં, અય બેકસોં કે દસ્તગીર, અય ટૂટે દિલોં કો તસલ્લી દેને વાલે, અય ઝખ્મી દિલોં પર મરહમ લગાને વાલે, ઔર ગમઝદા દિલોં કે ગમોં કો દૂર કરને વાલે, અય ફૈલે હુવે દામનોં કો ભર દેને વાલે, અલ્લાહ હમારી તૌબા કો કુબૂલ ફરમા.

અય માલિક હમારી દુઆઓં કો કહીં ફટે કપળે કી

તરહ મુંહ પર ના માર દેના, અલ્લાહ હમ આપ કી શાને બેનિયાઝી સે ડરતે હૈં, અય માલિક જબ આપ કી બેનિયાઝી કી નિગાહ ઉઠતી હૈ તો બલઅમ બાઉરા કી ૪૦૦ સાલ કી ઈબાદત કો ઠોકર લગા દેતે હૈં, અલ્લાહ હમારે પલ્લે તો ઈબાદતેં ભી નહીં જો આપ કી ખિદમત મેં પેશ કર સકેં, અલ્લાહ હમ તો ગુનાહોં કે ગઠ્ઠળ લે કર આ કે ખળે હૈં, અય માલિક! ઈસ ઉમ્મીદ કે સાથ જબ કોઈ શહેનશાહ કે દરવાઝે પર જાતા હૈ તો શહેનશાહ યે નહીં પૂછતા કે તુમ કયા લે કર આએ હો હમેશા યે પૂછતા હૈ કયા લેને કે લિએ આએ હો, અય મૌલા હમારે પાસ કોઈ ઐસા અમલ નહીં જો આપ કી ખિદમત મેં પેશ કર સકેં હમ તો લેને કે લિએ આએ હૈં, માંગને કે લિએ આએ હૈં, રબ્બે કરીમ રહેમત કી નઝર કર દીજિયે અય માલિક હમ પર એહસાન ફરમા દીજિયે અય અલ્લાહ જબ કોઈ માં બચ્ચે કો નજાસત મેં લથળા દેખતી હૈ, વો બચ્ચે કો ફેંક નહીં દેતી, નફરત નહીં કરતી, સમજતી હૈ યે નાદાન હૈ, નજાસત મેં લથળા પળા હૈ ઉસ કો ધો લેતી હૈ સીને સે લગા લેતી હૈ, મૌલા હમ ભી ગુનાહોં કી નજાસત મેં લથળે હુવે હૈં મૌલા હમ બળે નાદાન બળે જાહિલ બન કર ઝિંદગી ગુઝારતે ફિર રહે હૈં, મગર બંદે તો આપ હી કે હૈં, અલ્લાહ અપની રહેમત કી નઝર કર દીજિયે ઔર હમારે ગુનાહોં કી નજાસત કો ધો દીજિયે ઔર અપની રહેમત કી ચાદર મેં છુપા લીજિયે.

અય માલિક હમારે જૈસે તો આપ કે અરબોં ઔર ખરબોં બંદે હૈં, લેકિન હમારા તો તેરે સિવા કોઈ માબૂદ નહીં અય અલ્લાહ હમ કસમ ખા કર કહેતે હૈં તેરે સિવા કોઈ માબૂદ નહીં, તો હમ ને આપ હી કે દર સે માંગના હૈ, અલ્લાહ અપને દરવાઝે કો ખોલ દીજિયે, રહેમત કી

નઝર ડાલ દીજિયે અય માલિક હમારે લિએ રહેમત કા મામલા ફરમા દીજિયે, અય અલ્લાહ યૂસુફ અલૈહિસ્સલામ ને અપને ભાઈયોં કો માફ કર દિયા થા, આપ તો ઉન સે ઝિયાદા કરીમ હૈં, આપ અપને બંદોં કો માફ ફરમા દીજિયે, મેરે માલિક કરમ કા મામલા ફરમા દીજિયે રબ્બે કરીમ! અહેસાન કા મામલા ફરમા દીજિયે ઔર હમારી ઝિંદગી કે પિછલે ગુનાહોં કો માફ ફરમા દીજિયે, યહાં જિતની બચ્ચિયાં તાલીમ હાસિલ કરને કે લિએ આતી હૈં જિતની મુઅલ્લિમાત હૈં યા ખાદિમાત હૈં અલ્લાહ સબ કી મેહનતોં કો કુબૂલ ફરમા, સબ કો અપને મુકર્રબ બંદોં મે શામિલ કર લીજિયે, રબ્બે કરીમ હમ ને તો યે મામૂલ દેખા કે અગર કિસી સે કોઈ લળાઈ હો ઔર કિસી કી ઔરતેં માફી માંગને ઘર પર આ જાએં તો દુનિયાદાર લોગ ભી ચલ કર આને વાલી ઔરતોં કા લિહાઝ કર લેતે હૈં કત્લ કે મુકદમે માફ કર દેતે હૈં, અલ્લાહ જબ ઔરતોં કે ચલ કર આને કા ઈતના લિહાઝ કરતે હૈં, આપ કી યે બંદિયાં અપને ઘરોં સે ચલ કર યહાં આઈ બૈઠી હૈં, દામન ફૈલાએ બૈઠી હૈં, અલ્લાહ રહેમત કી સવાલી હૈં, આપ સે અપની રહેમત માંગતી હૈં, મૌલા ઈન કે ગુનાહોં કો બખ્શ દીજિયે, ઈન કી ખતાઓં કો માફ કર દીજિયે રબ્બે કરીમ એહસાન ફરમા દીજિયે.

અય અલ્લાહ હમ ને ઉલમા સે યે મસ્અલા સુના કે જબ બાપ કોઈ ચીઝ ખાને પીને કી ખરીદ કર લાએ ઉસ કે બેટે ભી હોં બેટિયાં ભી હોં વો બેટી કો પહેલે દે ઉસ કી ઈઝઝત કી વજા સે જો આપ ને બેટી કો અતા કી હૈ અય અલ્લાહ જબ આપ ને હમેં યે હુકમ દિયા હમ બેટિયોં કા ઈકરામ કરેં, અય અલ્લાહ આપ કી બંદિયાં આપ કે સામને હૈ દામન ફૈલાએ બૈઠી હૈં આપ ઈન કા